

A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE

A. M. GUNASEKARA

**A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE**

**A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE**

ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA

**ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
NEW DELHI ★ MADRAS ★ 1999**

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

* 31, HAUZ KHAS VILLAGE, NEW DELHI - 110016
PH. : 6560187, 6568594 FAX : 011-6852805, 6855499
E-mail : asianeds@nda.vsnl.net.in

* 5, SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS - 600 014,
PH. : 8265040 FAX : 8211291
E-mail : asianeds@md3.vsnl.net.in

First Published: Colombo, 1891
First AES Reprint : New Delhi, 1986.
Second AES Reprint : New Delhi, 1999.
ISBN : 81-206-0106-8

Published by J. Jetley
for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
31, Hauz Khas Village, New Delhi - 110 016.
Processed by AES Publications Pvt. Ltd. New Delhi - 110 016.
Printed at Jaya Print Pack Pvt. Ltd. New Delhi.

COMPREHENSIVE GRAMMAR OF THE SINHALESE LANGUAGE,

Adapted for the use of English Readers
and Prescribed for the Civil Service Examinations.

BY

ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA,

*Member R. A. S., Ceylon Branch;
Interpreter Mudaliyār to the Registrar-General of Ceylon.*

"The Sinhalese language is one well worth acquisition not only by those whose calling or profession renders it necessary, but by persons of linguistic tastes, for the sake of a knowledge of its wonderful and beautiful structure, allied closely as it is to the great Indian Classic tongue, and of which structure acquaintance with European languages, with Greek and Latin and the Semitic tongues, affords no idea."

COLOMBO :

G. J. A. SKEEN, GOVERNMENT PRINTER, CEYLON.

1891.

Dedicated, by Special Permission,

TO

HIS EXCELLENCY

SIR ARTHUR ELIBANK HAVELOCK, K.C.M.G.,

Governor and Commander-in-Chief in and over the Island of

Ceylon, with the Dependencies thereof,

&c., &c., &c.,

IN TOKEN OF PROFOUND RESPECT FOR HIS EXCELLENCY AND OF

DEEP GRATITUDE TO THE CEYLON GOVERNMENT

FOR PATRONISING THIS WORK,

BY

THE AUTHOR.

PREFACE.*

THE absence of a comprehensive Grammar of the Sinhalese Language suited to the requirements of English readers suggested to me some years ago the desirability of preparing such a work.

The manuscript was completed in June, 1885. In 1888 sanction was obtained for its being printed at the Government Press. Since then various causes have delayed its issue.

Whatever leisure I have been able, as a Government Official, to devote to literary work, has not been spared in a conscientious endeavour to render the book worthy of its object. I humbly trust that my efforts have not been altogether unsuccessful. *

In the preparation of the present Grammar I have availed myself of several works on Sinhalese Grammar, by both ancient and modern authors. It has been written in a form best adapted to suit those who are familiar with European Grammars. Owing to the multiplicity of examples and explanations, and the introduction of some **matter** not perhaps strictly appertaining to the province of a Grammar, but likely to be of use, its scope has exceeded the bounds originally contemplated.

I have to acknowledge my deepest obligations to several gentlemen who have encouraged and aided me in my labours.

Dr. R. ROST, C.I.E., the accomplished Librarian of the India Office, ever an unselfish and devoted friend of all

engaged in Oriental studies (at whose suggestion I ventured to seek the support of the Ceylon Government), has helped me much by sound advice, and has watched the progress of the Grammar with much interest. The Hon. Sir A. H. GORDON, G.C.M.G., late Governor of Ceylon, with that generous readiness to encourage native literature which has always distinguished him, sanctioned the issue of the book from the Government Press. Mr. J. H. DE SARAM, District Judge of Galle and Member of the Board of Civil Service Examiners, has viewed the publication of the work with favour. At the hands of my tutor, WASKADUWE SUBHUTI TERUNNANSE, P.N.M., the well-known learned priest, I have received material aid. Mudaliyār B. GUNASEKARA, Chief Translator to Government, among the foremost of Sinhalese scholars, has kindly assisted me throughout the progress of the work.

To Mr. H. C. P. BELL, Archæological Commissioner and Honorary Secretary of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society, I owe a special meed of thanks for the ungrudging assistance he has rendered me, by snatching time in the midst of his own laborious duties for a very scrutinizing revision of the proof sheets from the commencement.

Lastly, I desire to tender my warm thanks to Mr. G. J. A. SKEEN, the Government Printer, for the pains he has taken personally in connection with the printing.

Colombo, September, 1891.

A. M. G.

CONTENTS.

	PAGE
Preface to the First Edition ...	v
Preface to the Reprint ...	vii
Contents ...	ix
Index of Contents ...	xi
Hints to Students ...	xvi
Introduction ...	1
Orthography ...	3-66
Alphabet, &c. ...	3-41
Transliteration ...	29
Phonetic Rules ...	41
Mistakes in Orthography ...	66
Etymology ...	66-411
Noun—classification, &c. ...	67
Gender ...	70
Number ...	82
Person ...	88
Case ...	88
Table of Case-endings ...	96
Declension ...	97
Adjective ...	137
Numerals—declension, &c. ...	144
Article ...	150
Pronoun—declension, &c. ...	154
Honorifics ...	175
Verb ...	177
Voice ...	178
Mood ...	181
Gerund or Verbal Noun ...	188
Participles ...	189
Participial Adjective ...	192
Tense ...	193
Number ...	198
Person ...	198
Tables of Inflectional Endings of Verbs ...	198
Principal Parts of Verbs ...	208
Conjugation ...	219-292
Irregular and Defective Verbs ...	237
Auxiliary Verbs ...	292
Compound Verbs ...	294
Verbal Honorifics ...	298
Adverb ...	300
Preposition ...	309
Conjunction ...	311
Interjection ...	312
Prefixes ...	314

	PAGE
Particles ...	316
Composition or Compound Words ...	323
Derivation ...	335
Onomatopoeic Words ...	357
Suffixes and Derivatives ...	359
Reduplication of Words ...	396
Synonyms ...	399
Homonyms ...	406
Elevation and Degeneration of Words ...	407
Some useful Words ...	409
Syntax ...	411-475
Classification of Sentences ...	412
Cases, &c. ...	417
Adjective ...	433
Pronoun ...	434
Verb ...	435
Reported Speech ...	439
Conjunction ...	439
Correlative Expressions ...	440
Order of Words in a Sentence ...	440
Colloquial Sinhalese ...	442
Analysis ...	443
Parsing ...	446
Idiom ...	446
Punctuation, &c. ...	470
Comparison of Classical and Colloquial Sinhalese ...	471
Index of Words ...	476

INDEX OF CONTENTS.

[Numbers with p. prefixed indicate the pages ; others, the sections.

f = foot-note.]

Adjective : definition of 119 ;
division of 120 ; sub-divisions
of 121
qualitative—122
verbal—122, 179, 202, 250, 252
quantitative—123
cardinal numeral—123 a
indefinite numeral—123 a
demonstrative—124
definite article 124 a, 135
indefinite article 124 a, 135
pronominal—124 b
interrogative—124 c
ordinal numeral—124 d
inflection of 125
comparison of 126-127
nouns used as—120, 327
endings of p. 144, 179, p. 232 f,
p. 277 f.
syntax of 326-327

Adverb : definition of 204
formation of 205
nouns used as—p. 301
classification of 206
of time p. 301
„ place p. 303
„ arrangement p. 305
„ repetition p. 305
„ manner p. 306
„ time, &c., expressive of doubt.
&c., p. 306
„ quantity or degree p. 306
„ affirmation and negation
p. 307
„ cause and effect p. 308
comparison of 207
endings of 205, p. 303, p. 302 f,
p. 304 f.

Alphabet : definition of 2
E|u and mixed—7-9
vowels and consonants of E|u—8

remarks on E|u—pp. 4, 6
vowels and consonants of the
mixed—9
Sanskrit—p. 5
remarks on the Sanskrit and
mixed—p. 5
combination of letters 10
complete inflected—pp. 8, 9
symbols of vowels and their
names 11
compound letters pp. 12-15
remarks on—pp. 13, 16
formation of compound letters
pp. 17-19
mode of writing letters (plate) 38
classification of letters—20-28
formation of sounds 29-30
mode of reading letters 31
sounds of letters 32
names of letters 34
a new letter to represent “f” 35
Pali—p. 347 f
Tamil—p. 356 f.
(Vide under Letters.)

Analysis 349-351

Apposition — words put in
288, 322

Article 135 ; some peculiar
modes of denoting it 137
declension of nouns with the
indefinite—138
definite—140
indefinite—135-140
peculiar uses of—139, 141, 142

Bases or Crude Forms
of nouns and their application
91
of verbs 190
(Vide under Derivation.)

Case : definition of 97
 enumeration of 98
 definitions of the cases 99, 102,
 104, 106, 108, 110, 112, 113, 114
 nominative—99-101, 273-289, 325
 accusative—102-103, 290-301,
 325
 instrumental—104-105, 302-304
 auxiliary—106-107, 305-308
 dative—108-109, 309-312
 ablative—110-111, 313-316
 genitive—112, 317-322
 locative—113, 323-324
 vocative—114, 347 h
 — relation or Kāraka 115
 — endings 116, (246-252)
 — absolute 325

Classical and Colloquial
 Sinhalese, comparison of 362

Composition or Compound Words :

definition of 213
 classification of 214
 case compounds 215, (irregular)
 p. 328 ; an unclassified list
 of p. 329 ; unelided—216
 adjectival compounds 217
 collective compounds 218 ;
 remarks on—p. 332
 indeclinable (or adverbial) com-
 pounds 219
 relative (attributive, or posses-
 sive) compounds 220

Conjugation 194, 195.
 (Vide Verb.)

Conjunction 209, 304, 344-
 345

Consonant—Vide Alphabet

Correlative Expressions 346

Declension : division of
 words for the purpose of—117
 remarks on pp. 98, 99, 127, 134
 of masculine nouns pp. 98-118
 .. nouns with honorific endings
 pp. 118, 126,—with the
 indefinite article 138
 .. feminine nouns pp. 119-126
 .. inanimate nouns pp. 126-135
 .. abstract nouns p. 135
 .. verbal nouns pp. 136-137
 .. numerals 132-133
 .. pronouns pp. 161-173
 (Vide Noun and Pronoun)

Definitions (Vide under the
 different headings.)

Derivation : radicals (roots)
 221

number of roots in Eḷu, Pali,
 and Sanskrit 222
 classification of radicals 223
 method of deducing radicals 224
 characteristic features of Eḷu
 words as compared with
 Sanskrit and Pali 225
 list of (verbal) roots 226
 .. nominal bases 227
 origin and development of
 Sinhalese 228
 mode of deriving Eḷu words p. 348
 comparison of Eḷu with Indian
 Aryan languages p. 349
 of some important words, &c., 229
 derivatives differing only in
 form 230
 — by means of suffixes 246-252
 (Consult Index of Words to find
 out the derivation of any parti-
 cular word.)

Dutch, naturalised and derived
 words from 236

English, naturalised and de-
 rived words from 237

Etymology, pp. 66-411; defi-
 nition of 72

Figures, Sinhalese (plate) 130

Fractions, how to express 131

Grammar, definition of 1
 division of 5

Gender 81-88 ; modes of
 denoting—82
 of inanimate objects 83-86, 88
 common—87
 remarks on—p. 71

Gerunds or verbal nouns 172
 (Vide under Verb.)

Handwriting (plate) 39

Homonyms 257

Honorifics of substantives
 150, of verbs 203 ; 285
 some words used as honorifics
 p. 105 f

Idiom : importance of 353
 idiomatic sentences 354
 idiotisms 355-360

Inscription (very old) p. 4

Interjection, list of (com-
 prising words used in calling
 animals, &c.) 210
 reduplication of p. 314

Letters : definition of 2
 proper use of pp. 31-41
 a letter to represent "f" 35
 mode of writing—38-39
 origin of 41
 (Vide under Alphabet.)

Malay—words naturalised and
 derived from 239

Maldivian language, affinity
 of Sinhalese to 232

Mistakes in Orthography 71

Mood—Vide Verb.

Nasalisation 70

Nipata 204-210, 212

Noun : definition of 74-78
 classification of 75-79, 117
 inflections of 80
 bases of 91
 verbal—Vide Verb
 endings of p. 68, 79, p. 71, p. 72,
 p. 75, p. 78, p. 82, p. 83, p. 86,
 99, 102, 104, 106, 108, 110,
 112, 113, 114, 116, 134, p. 136,
 p. 350 f.

used adjectively 120
 (Vide under Gender and Declen-
 sion.)

Number 89-95, 185
 modes of forming—92-93
 of abstract nouns and nouns
 denoting natural productions
 94-95
 plural of proper nouns 79
 plural of numerals 134
 Syntax of 276, 278-284

Numerals 128
 Sinhalese figures (plate) 130

Orthography pp. 1-66 ; defi-
 nition of 6
 mistakes in—71

Pali : alphabet p. 347 f ; natural-
 ised words from—238

Parsing 349, 352

Participial Adjectives
 122, 179, 202

Participles : present—174
 past—176
 anomalous forms of—178
 (Vide under Verb.)

Particles (indeclinable) 73,
 211-212, p. 140, p. 143,
 p. 156, p. 157, p. 158, p. 160,
 p. 172, p. 182, 173, p. 241 f.

Parts of Speech 4, 73

Person 96, 186
 Syntax of 214, 276, 280, 287,
 338-339

Phonetic rules 47-69

elision 48
 substitution 49
 augmentation 50
 assimilation 51-53
 reduplication 54, 353
 metathesis 55, 299, 341
 elongation 56
 abbreviation 57
 combination 58-69, 135

Portuguese—words natura-
 lised from 235

Prakrits p. 348.

Prefixes 211 ; forms of cer-
 tain—p. 316

Preposition : list of 103, 105,
 107, 111, 113, 208, 300, 304, 307,
 310, 316
 use and the origin of—p. 310
 words having the force of—
 p. 311

Pronoun : definition of 143

classification of 144
 personal—144
 demonstrative—144
 interrogative—144
 indefinite—p. 156
 possessive—p. 157
 definitive—p. 157
 reflective—p. 158
 adjective—p. 159
 relative—145
 distributive—146
 application of 149
 endings of p. 164, p. 167, p. 172
 Syntax of 328-329

Pronunciation 33**Punctuation, &c.**, 361**Reported speech** 242-243**Rodiyas**, words used by 240 *b***Root**—*Vide* Derivation.**Sandhi**, rules of 60-69**Sanskrit**: alphabet p. 5

— words, how introduced into the language 238

Sentence: definition of 3

classification of 264-272

order of words in a—347

Spelling: mistakes in 71

alters the meanings of words 42

Subject and predicate 261-263: when they are omitted 262, 263, 286**Subject and agreement**—nominative case 273-289**Suffixes** (endings)—*Vide* under the different parts of speech pp. 389-396

definition of suffix 243

derivation of some—229

— by means of—pp. 389-396

Taddhita—and derivatives 246

Kridanta— " 249

Syllables 40**Synonyms** for Buddha, nirvāṇa, heaven, god, sun, moon, star, devil, sky, Mahamera, cloud, rain, lightning, day, morning, evening, night, year, fire, wind or air, earth, man, woman, king, learned or wise-man, friend, enemy, forest, bō-tree, cocoanut tree, tree, lion, elephant, horse, bird, snake, sea, fish, gold, white, couple, great or large, small or little, near, always, quickly, to arrive, to say, to see 254-256**Syntax** pp. 410-443; definition of 260

of nominative case 273-289

— accusative " 290-301

— instrumental " 302-304

— auxiliary " 305-308

— dative " 309-312

— ablative " 313-316

of genitive case 317-322

— locative " 323-324

peculiarities and uses of some cases p. 432

nominative and accusative absolute 325

of adjective 326-327

— pronoun 328-329

— verb 330-334

— mood 335-337

— person 338-339

— tense 340-341

uses of the present tense 340

reported speech 342-343

of conjunction 344-345

— colloquial Sinhalese 348

Tamil: alphabet 234 *f.*

words naturalised and derived from—234

Tense: definition of 180

mode of expressing the minor

tenses 181-183

colloquial forms of 184

formation of 190

formation of past tense 192

uses of the present tense 340

Transliteration 36-37**Transpositional speech**

p. 49

Upasarga 211**Vedda dialect**, list of wordsof 240 *a***Verb**: definition of 151

transitive and intransitive—153.

291-293, 301, 331-334

transitive—used intransitively

154

inflections of 155

voice 156

passive voice 157-159

reflective and reciprocal—160

mood 161, 335-337

benedictive and optative mood

161 *f.*

indicative mood 162

optative mood 163, p. 288 *f.*

imperative mood 164, pp. 201-

202

remarks on the imperative

mood pp. 201-202

optative force of the impera-

tive 165

permissive form 166

hortative—167

conditional mood 168, 335-337

causal—169, p. 229, 289 *f.*p. 460 *f.*

formation of causal—170,

p. 262 *f.*

infinitive mood 171

verbal nouns or gerunds 172,

251, 252, 294; endings of

77, p. 179 *f.*, 171, 172, 178 *f.*p. 219, p. 236, p. 244 *f.*p. 274 *f.*, p. 290 *f.*, p. 351 *f.*

present participle 174-175

past participle 176

formation of past participle

177

tense 180

endings of 187, pp. 183-184,

184, pp. 198-203, p. 207 *f.*p. 215 *f.*, p. 239 *f.*, p. 248 *f.*p. 287 *f.*, p. 318 *f.*, p. 320 *f.*p. 351 *f.*

volitive and involitive—188

formation of involitives 189,

p. 264 *f.*

bases of 190

formation of tenses 190-192,

pp. 210-218

principal parts of 193

conjugation of 195, 197, 198

remarks on conjugation, &c.,

p. 236

irregular and defective—196

auxiliary—199

impersonal—200

compound—201

syntax of 330-337

Vowel—*Vide* Alphabet.**Words**: definition of 2

classification of 73, 117

comparative lists of 42, p. 37,

p. 39, p. 78, pp. 339-349

a comparison of some Eju

derivatives with those in

Tamil 230

original forms of Eju—231

affinity of the Maldivian tongue

to the Eju 232

introduction of foreign words

into the Sinhalese 233

— naturalised from Tamil 234

— " " Portuguese 235

— " " Dutch 236

— " " English 237

— " " Pali 238

— " " Malay 239

employment of foreign—238

introduction of Sanskrit words

into Sinhalese 238

— of the Vedda dialect 240 *a*— used by Rodiyas 240 *b*Euphemistic—240 *c*: agricultural

terms p. 385

forest terms p. 385

onomatopœtic—241

— expressing the cries of ani-

mals 242

peculiar use of the specific names

of trees, &c., 248

— formed by means of suffixes

244-252

reduplication of—253

— used with reference to degree

of respectability 256

Elevation and degeneration of

258

some useful—259

order of words in a sentence 34

ERRATA ET ADDENDA.

- Page §
- 3 . 6 . insert "Sun සන් or *Sanjñā* සංඝ," before "Orthography treats" &c.
- 8 . 10 . in heading of col. 4, for "අඳ" read "අඳු."
- 20 . 23f. for "life" read "breath."
- 22 . 28 . 4. Dentals, col. 3, sub. "ඊ" for "ඵ."
- 30 . 39 . for "(b)" read "(c)."
- 37 . 46a. omit "ඉඳුණාඹි pickaxe."
- 39 . 46c. item 13, sub. කෙත් for කෙත් in "කෙත්තු."
- 42 . 48b. sub. ධ for ධ in "මධ්‍යාහ්නර්."
- 43 . 48d. item 5, after "සාරසියය" add "(Vide p. 352.)."
- 44 . 49f. for "නිසන්ධු...vocabulary" read "කරණව , කරණව, 'to do.'"
- 56 . 64 . line 9, sub. ධ for ධ in "අධ්‍යාය."
- 62 . 71 . item 12, col. 2, after "අනුකාව" add "or ආනුකාව."
- 63 . " . line 5 from end, after "(by a snake)" add "&c."
- 64 . " . item 4 from end, col. 2, for ච in "ප්‍රකාශවත් කිරීම" sub. ම.
- 67 . 75 . (ii.) after "සත්" add "කම්" and after "සංඝ" add "කාව."
- 68 . 77 . (4) after "congregation" add "people."
- " . " . last line, for "දිවිමි" and "දිවිලි" read "දිවිමි" and "දිවිලි" respectively.
- 72 . 82 . item 4, col. 2, after "ලේලි" add "or සෙකෙල්."
- " . " . in feminine suffixes (line 3), omit "ඉස්සි or ඉස්සි."
- 74 . " . item 20, for ක & නා in "මනමාලයා," "මනාලයා," &c., sub. ක් & නා respectively. And correct similar errors on page 103.
- 77 . 82b. item 6, for "මසුර" read "මසුරයා," and sub. යු for යු in "මසුර ධේනුව."
- 82 . 87 . in note, line 2, sub. ඊ for ඊ in "පිරිමි."
- 89 . 89 . line 4, add ස after "ප්‍රකා.".
- 94 . 112 . line 6, for "ලාභයේ" read "ලාභයේ, ලාභයේ."
- 96 . 116 . in aux. case (col. 2), sub. ඵ for ඵ in "ඵත්" and omit col. 4.
- 97 . " . in dative and ablative cases omit col. 4.
- 113 . 118 . in aux. & abl plural (3rd form), for "මුත්තාවරුන්ගෙන්." read "මුත්තාවරුන්ගෙන්."

ERRATA ET ADDENDA.

- Page §
- 117 . 118 . last line, sub. වු for වු in "වවුල්"
- 141 . 124 . Ex. (b), line 5, add "(or අකෙත්)" after "අතිත්."
- 144 . 128 . footnote §, sub. සි for සි in "සිවිකාව."
- 148 . 131 . line 5, for "කම්" read "කවු," and modify its transliterations accordingly.
- 154 . 143 . add "සවිකම් or" before "සවිකාව."
- 175 . — . lines 7, 17, 21, & 22, sub. ද for ද in "කවන්ද," "කවන් වන්ද," "ත්ද," "ත්ද," "උත්ද," "වන්දත්ද."
- 176 . 150 . footnote °, sub. "ඉ" for "ඉ."
- 176 . " . footnote †, sub. ක් for නි in "වැනිකේ."
- 188 . 172 . para. 2, line 2, for "persons" read "agent or object."
- 217 . 193 . line 18, omit "and Past Part. ending in ත්."
- " . " . line 19, omit "අවිදි + (ඉ)ත්=අවිදිත්."
- " . " . omit note.
- 235 . 195 . line 25, sub. ලෙ for ලෙ in "වෙලෙ" & ල for ල in "වෙලෙ."
- 340 . 226 . item 19, sub. ස for ස in "සුස."
- 359 . 234 . item 12, for "congratulation" read "flattery, coaxing."
- 369 . 235 . item 9, after "අල්පෙකෙති" add "or අල්පෙකෙති."
- 383 . 240 . item 15, after "Call" add "(to)."
- 386 . " . item 14, sub. කු for ක in "දුකත්ත"; item 11 "Forest Terms," sub. ක් for නි in "මිසැති."
- 392 . 246 . item 10, sub. ආ for අ in "අගන්සි."
- 402 . 254 . omit final "s" in "gods," "stars," "clouds."
- 405 . 254 . line 9, sub. වු for වු in "පවුරු."
- 419 . 280 . line 8, for "346" read "347."

The following are cases of uncertain orthography: අති or අති; උතුල or උතුල; ඵලමෙ or ඵලමෙ; කොල or කොල ('leaf'); සල or සල ('split'); පැණ or පැණ ('question'); ලිඛිණි or ලිඛිති.

The Tamil ழ should be represented by ழ instead of ழ: e. g. அகழ் = අභල, ஆனைவாழை = ආනවාව [ඵ = ழ + ழ].

(1) අස, (2) උදව්, (3) ලමා ('boy') are declined as follows:—

	Nom.	Acc. & Ins.	Aux. & Abl.	Dat.	Gen.
1 { Sing.	අස	...අස	...අසගෙන්	...අසට	...අසගේ.
Pl.	අසවල්	...අසවුන්	...අසවුන්ගෙන්	...අසවුණිට	...අසවුණිගේ.
2 { Sing.	උදව්	...උදව්	...උදව්ගෙන්	...උදව්ට	...උදව්ගේ.
Pl.	උදව්ස	...උදව්ස	...උදව්සගෙන්	...උදව්සට	...උදව්සගේ.
3 { Sing.	ලමා	...ලමා	...ලමාගෙන්	...ලමාට	...ලමාගේ.
Pl.	ලමන් or ලමන්	...ලමන්	...ලමන්ගෙන්	...ලමන්ට	...ලමන්ගේ.

Voc. අස, උදව්, ලමා (sing.); අසවුනි, ලමනි (pl.).

The words "Sanskrit" and "Pāli" have been used without diacritical marks.

SINHALESE GRAMMAR.

HINTS TO STUDENTS.

(1) The beginner is recommended to first acquaint himself with the rudiments of Sinhalese Grammar by studying the following sections carefully, viz., 10-17, 31-33, 38, 40, 42-46, 60-69, 71, 73, 80-82, 87, 89-95, 99-115, 118 (Declensions 2, 4, 5, 8, 9, 10, 12-14, 18, 19, 35-38, 48, 50, 53, 64, 65, 68-71, 74, 75, 80, 82), 122-124, 126, 128a, 131, 133, 135, 138, 144-147 (Declensions 1, 2, 4, 6, 14), 149, 153, 155-160, 162-184, 186, 188, 195-201, 205, 208-210, 212, 228, 229, 233, 238, 239, 247, 248, 253, 259, and the Chapter on Syntax. Where many examples are given, those most serviceable for practical requirements should be first mastered. (*Vide* p. 476.)

(2) Sections 353-360 should prove specially useful to European Students, who will be able after mastering the sentences given to form others by their aid.

(3) Section 362 presents briefly side by side some characteristic features of classical and colloquial Sinhalese.

I.—INTRODUCTION.*

THE science that treats of the proper use of speech or language (*basa වෙ, bhāshāva කාවෙ*)† is called *Viyarana* විචාරණ (*Vyākaraṇa* චකරණ), Grammar. That portion of the general science of language which teaches us to speak and write the Sinhalese (*Sihala* සිංහල, *Elu* එළු, *Sinhala* සිංහල) language correctly is called *Elu viyarana එළු විචාරණ* (*Sinhala vyākaraṇa සිංහල චකරණ*), Sinhalese Grammar.

NOTE.—The word සිංහල is derived from සිංහ, 'lion,' and ල, 'taker' or 'slayer.' Both ancient and modern scholars of the language have attributed the origin of this derivation to the circumstance of this Island having been, in historical times, first conquered and ruled by a son of Siṅha Báhu, who is said to have killed his father, a lion, and reigned in a city called Siṅha or, more commonly, Siṅhapura (*pura* පුර, 'city'), built by him near the site of the lion's den and which is considered to have been on the frontiers of Magadha, the modern Behar. The derivation is thus explained in the *Mahāvamsa*: "By whatever means the monarch Siṅha Báhu slew the 'Siṅha' (lion), from that feat his sons and descendants are called 'Sihala' (the lion-slayers). This Laṅkā having been conquered by a Sihala, from the circumstance also of its having been colonised by a Sihala, it obtained the name of 'Sihala.'" Another explanation, which is, perhaps, equally good, may be suggested. The descendants of Siṅha Báhu may have been very properly called 'Siṅha,' either by reason of their descent from a lion, or their lion-like bravery and valour, or after the name of the city which they built and dwelt in, just as in the same way the people of London are called Londoners, those of Latium Latins, &c. Thus, the Siṅhas 'who took' this Island were called 'Siṅhala,' and their descendants, the modern Sinhalese, go by the same appellation. That which was

* Introduction = *Prārambhaya* ප්‍රාරම්භය.

† The equivalent Sinhalese expressions (first the *Elu* and then the more commonly used Sanskrit) of important words in the Grammar are given after each English word for the benefit of the student.

conquered and colonised by Sīghas was called 'Sīghalaya' or 'Sīghalé' (which latter name is now restricted to 'the up-country' of Ceylon), or 'Sīghala dvīpa' (*dvīpa* ද්වීප, 'island'), and the language that sprang from them was called 'Sīghala,' or 'Sīghala-bhāshā.' The principal objection to the former derivation is that, if Sīgha Báhu and his descendants were called Sīghala, people of that name would still be found in India—since Sīgha Báhu is said to have had thirty-two twin children, of whom Vijaya, the first king of Ceylon, was the eldest—but they are not found there.

2. Significant combinations of elementary sounds are called *pada* පද or *vadan* වදන් (*vachana* වචන), Words; marks or symbols which represent these sounds are called *akuru* අකුරු (*akshara* අක්ෂර), Letters. The systematical collection of letters in a language is called *sōḍiya* සොඳියා or *hōḍiya* හොඳියා,* the Alphabet.

3. A collection of two or more words arranged in such a manner as to express a complete thought, is called *vāsugama* වාස ගම† or *vākyaya* වාක්‍යය, Sentence.

A single word may also be used as a sentence in Sinhalese, as *giyēmi* ගියෙමි, ('I went'); *hañḍati* හඬති, ('they') cry.' Still, though the subject (*katu* කතු, *kartri* කර්තෘ) of the verb (*kiriya* කිරිය, *kriyāva* ක්‍රියාව) is always implied in Sinhalese by its predicate (*kiriya* කිරිය, *kriyāva* ක්‍රියාව), and sometimes need not be expressed, it is rather vague to omit it in such isolated and unconnected sentences as the above; therefore *mama giyēmi* මම ගියෙමි, 'I went,' and *oṣhu hañḍati* ඔවුහු හඬති, 'they cry,' are preferable.

* *Sū* සු = *sō* සෝ = *hō* හෝ, 'well'; *ḍ* ඳ්, 'to fly in the air,' referring to the sound which is conveyed in the air upon the utterance of the letters which the alphabet embodies; *ya* ය an expletive suffix. Though this is the commonly accepted derivation of the word, yet it is sometimes disputed, and the word derived from the Tamil *suvaḍi* சுவடி (*chuvadi*) to which it has a close resemblance.

† *Vāsugama* is sometimes used for a collection of sentences, and *vākyaya* is, therefore, a more appropriate term. The former is also applied to prose, as distinguished from *kavi* කවි (*kāvya* කාව්‍ය), 'poetry.'

‡ This word is written also as *kartri* කර්තෘ.

4. The different sorts or classes into which words are divided are called *pada* පද, Parts of Speech.

5. Grammar is divided into three parts, namely—(1) *San* සන් (*Sanjñā* සංක්‍ෂේප), Orthography; (2) *Pada vidyāva* පද විද්‍යාව or *Pada siddhiya* පද සිද්ධිය, Etymology; and (3) *Vākya yōjanāva* වාක්‍ය යෝජනාව, Syntax.

II.—ORTHOGRAPHY.

6. *San* සන් or *Sanjñā* සංක්‍ෂේප, Orthography treats of the forms and sounds of letters, and the correct mode of spelling words.

THE ALPHABET.

7. There are two alphabets in Sinhalese, namely, the Eḷu alphabet and the "mixed" (*miṣra* මිශ්‍ර) alphabet.

8. The Eḷu alphabet comprises letters used in writing pure Sinhalese words. It contains 33 letters, of which 12 are vowels (*panakuru* පණකුරු, *prāṇākṣhara* ප්‍රාණාක්ෂර) and 21 consonants* (*gatakuru* ගතකුරු, *gātrākṣhara* ගාත්‍රාක්ෂර).

The Vowels.

අ a, ආ á; ඇ ē, ඇ ෙ; ඉ i, ඊ or ඉ ෙ; උ u, ඌ ෙ; එ e, ඒ ෙ; ඔ o, ඔ ෙ.

The Consonants.

ක k; ග g; ච ch; ජ j; ට t; ධ d; න් n; ත් t; ඳ් d; න් n; ප් p; බ් b; ම් m; ය් y; ර් r; ල් l; ව් v; ස් s; හ් h; ඳ් l; ෙ n.

The Sanskrit (*Saku* සකු, *Sanjñā* සංක්‍ෂේප) letter ඤ ñ may also be regarded as forming a letter of this alphabet, as it is found in Eḷu compositions of eminent authors.†

* They are also called *maḷakuru* මලකුරු, *mṛitākṣhara* මරිතාක්ෂර, *vyañjandākṣhara* ව්‍යාන්ජනාක්ෂර, *මලකුරු* or *මරිතාක්ෂර*, 'dead letters.'

† The term "Eḷu" is given to the pure dialect of Sinhalese unmixed with foreign words, and "Sīghala" to the mixed dialect, though in point of signification the two terms have not the least difference. Pali *Sihala* සිහල (Sanskrit *Sīghala* සිංහල) = *Sihala* සිහල = *heḷu* හෙල = *heḷu* හෙර = Eḷu එර.

In the alphabet given in *Sidat-saṅgará*, the oldest and the only reliable grammar of the Sinhalese language extant, ඇ, ඈ, and ඉ ch are omitted; perhaps because ඇ, ඈ, and ඉ were considered as modifications of අ, ආ, and ඈ, and as such were thought unnecessary to be mentioned. If ආ (which is undoubtedly a modification of අ) is worthy of being mentioned, there is no reason why ඇ, ඈ, should not be included. Perhaps ඉ ch was omitted because in Eḷu words it is generally represented by ස් s and ද් d. It is however found in Eḷu works (*vide* the extract of a rock inscription given below), and should be recognised as a letter belonging to the Eḷu alphabet.

It is important to note in this connection that the very ancient Eḷu alphabet was deficient in long vowels and pure consonants, and that for this reason the *Sidat-saṅgará* gives examples of their use and desirability in the language. This fact will be borne out by the following extract of a Rock Inscription supposed to have been made about 137-76 B.C. :—

Parumaka Abayaputa parumaka Tisaha vapi Achagirikā Tisa pavatahi agata anagata chatudisa sagasa dine. Devanapi maha raja Gamini Abaye niyate Achanagarakacha Tavirikiyanagarakacha parumaka Abayaputa parumaka Tisa niyata pite rajaha agata anagata chatudisa sagasa.

පරුමක අබයපුත්ත පරුමක තිසාහ වපි අචගිරික තිස පවතහි අගත අනගත වතුදිස සගස දිනෙ-දෙවනව මහරජ ගම්මේ අබයෙ තිසනෙ අවනගරකව තවිරිකිනගරකව පරුමක අබයපුත්ත පරුමක තිස නියත පිතෙ රජක අගත අනගත වතුදිස සගස.

"The tank of the Parumaka Tisa, son of the Parumaka Abhaya, at the mountain of Achagirikā Tisa, is given to the priesthood of the four quarters, present and absent. The great king, beloved of the gods, Gamini Abhaya, ordered; Achanagara and Tavirikiyanagara, which have been established by my father, King Tisa, son of King Abhaya, (are given) to the priesthood of the four quarters, present and absent."

9. The "mixed" alphabet comprises letters of the Eḷu and the Sanskrit alphabets, and is more perfect than either of them. It contains 54 letters, of which 18 are vowels and

36 consonants, and they are used in writing both Eḷu and foreign words naturalised in the language.

The Vowels.

අ a, ආ á; ඇ e, ඈ é; ඉ i, ඊ or ඉ í; උ u, ඌ ú; සා ri, සා rí; ශා lí, ශා lí; එ e, ඒ é, ඔ ai; ඔ o, ඔ ó, ඔ au.

The Consonants.

ක k, ඛ kh; ග g, ඝ gh; ච n; ඡ ch, ඣ chh; ඤ j, ඞ jh; ඦ ඞ; ට t, ඨ th; ඩ d, ඪ dh; ණ n; ඬ t, ධ th; ද d, ධ dh; න n; ප p, ඵ ph; බ b, භ bh; ම m; ය y, ර r, ල l, ව v; ශ s, ෂ sh, ස s, හ h; ඒ l; ට t; ට t.

The alphabet first taught to pupils beginning to learn Sinhalese is the following Sanskrit alphabet :—

අ a, ආ á; ඉ i, ඊ or ඉ í; උ u, ඌ ú; සා ri, සා rí; ශා lí, ශා lí; එ e, ඒ é, ඔ ai; ඔ o, ඔ ó, ඔ au; අං an, අඃ ah.

ක ha, ඛ kha; ග ga, ඝ gha; ඛ na; ච cha, ඣ chha; ඤ ja, ඞ jha; ඦ na; ට ta, ඨ tha; ඩ da, ඪ dha; ණ na; ත ta, ඵ tha; ද da, ධ dha; න na; ප pa, ඵ pha; බ ba, භ ba; ම ma; ය ya, ර ra, ල la, ව va; ශ sa, ෂ sha, ස sa, හ ha; ඒ la.

Although it is usual, as in the above alphabet, to classify the symbols ට, ට, under vowels with the vowel අ prefixed to them, yet, as they are pure consonants and as any of the vowels may be prefixed to them, I have classified them under consonants without any vowel prefixed to them. ඒ is not a letter of the Sanskrit alphabet as used in Northern India, but is only a corruption of the Vedic letter ඒ d. The above alphabet begins with the benedictory expression, "Svasti Siddham ස්වස්තිසිද්ධම්," 'Let prosperity attend,' and ends with "Iti siddhi-r-astu ඉති සිද්ධිරස්තු," 'Thus let the undertaking come to a successful termination.' In Ceylon, the four letters සා, සා, ශා, ශා, are respectively pronounced as iru, irú, ilu, ilú, and are pronounced similarly by educated persons when they are in combination with consonants, e.g., ක්‍රි සා as kriu; ම්‍රි ශා as mru, &c. But, strangely enough, the uneducated pronounce words having such letters correctly, e.g., සාමි, 'worm,' as krimi, not krumi;

දෘශ්ටි, 'sight,' as *drishti*, not *drushti*; ආදාය, 'example,' as *ādriṣa*, not *ādrusa*. This wrong pronunciation may account for the mis-spelling of words like *mridu* මෘදු, 'soft,' *mriga* මෘග, 'beast,' *hridaya* හෘදය, 'heart,' as මුදු, මුග, මුදය, each of which is pronounced in three different incorrect ways, namely, *maṛdu*, *mrudu*, *murdu*; *marga*, *mruga*, *murga*; *hardaya*, *hrudaya*, *hurdaya*. This mistake in pronunciation has taken such a deep root that its eradication is almost impossible. In ancient inscriptions කා, මා, &c., are written as ක, ම, as is done in Grantham, and this may perhaps be taken as the origin of the wrong spelling alluded to. කා *ri*, කා *ri*, were formerly written also as වා, වා, which are now fortunately obsolete (*vide* inflection of *p* ට).

In Eḷu words the symbol ො is used to represent the sounds of *ñ* ඩ් and *ṇ* ඞ්, which are wanting in Eḷu, and is used before *k* ක්, *g* ග්, *ch* ච්, *j* ජ්, *y* ය්, *r* ර්, *l* ල්, *v* ව්, *s* ස්, *h* හ්, *l* ළ්, while in Sanskrit and Pali (*Pāli* පාලි or *Magada* මගද, *Magadhi* මගධි) words it is always used before ය්, ර්, *l* ළ්, ව්, ය්, *sh* ෂ්, *s* ස්, *h* හ්, *l* ළ්, and sometimes, for the sake of more expeditious writing, before any consonant, when it is sounded like the nasal of that class to which the following consonant belongs. This consonant is now always written horizontally with other letters in Sinhalese, but in Sanskrit and other languages of Northern India it is written over the preceding letter, a little towards the right. In Sinhalese, too, the ancient practice was the same, as is testified by rock inscriptions and other ancient writings. Even at the present day *siṅha*, 'lion,' *hinsā*, 'vexation,' 'injury,' &c., are sometimes written as සිහ, හිසා, respectively. In course of time ො dropped down, and is now written in a line with other letters, as in Telugu and Grantham.

It is important to notice that the chief feature in the Eḷu alphabet is the absence of aspirated letters, *ri* රි, *ri* රී, *hi* හි, *hi* හී, *ai* අයි, *au* ඔ, *ñ* ඩ්, *ṇ* ඞ්, *s* ය්, *sh* ෂ්, and *h* ට, and the existence of *ṛ* ර්, *ṛ* ර්, and "semi-nasals" (*vide* their treatment elsewhere), which do not, to my knowledge, now exist as separate letters in any other language.

Combination of Vowels and Consonants.

10. The consonants given in the above alphabets are deprived of vowel sounds, as a sign of which the symbols

ඞ්, ඞ් are appended to them (the former only to letters having a tail turned over, as ම, ඔ). They are called "*al* (*hal*) *kirimé lakuna*, අල් (හල්) කිරීමේ ලකුණ," 'the sign of making (a vowel-consonant) a consonant,' and the act of doing so is called "*al* (*hal*) *kirima* අල් (හල්) කිරීම," 'making (it) a consonant' (*hal*, 'consonant').† To distinguish these pure consonants, the consonants in union with vowels are termed in this book *vowel-consonants*, as is done in Tamil (*Demala* දෙමල, *Dravida* ද්‍රවිඩ). Consonants are inflected through the vowels, by bringing the consonants to combine with the vowels in the order they are given in the alphabet, thus:—

ක + අ = කා *ka*; ක + ආ = කා *kā*; ක + ඈ = කා *ke*;
 ක + ඈ = කා *ké*; ක + ඉ = කි *ki*; ක + ඊ = කි *kí*;
 ක + උ = කු *ku*; ක + උ = කු *kú*; ක + ඍ = කා *kri*;
 ක + ඍ = කා *kri*; ක + ෙ = කා *kṛi*; ක + ෙ = කා *kṛi*;
 ක + ඵ = කෙ *ke*; ක + ඵ = කේ *ké*; ක + ඵ = කෙ *kai*;
 ක + ඔ = කො *ko*; ක + ඔ = කෝ *kó*; ක + ඔ = කො *kau*;

The inflections of *k* are therefore:—

ක, කා; කා, කා; කි, කී; කු, කු; කා, කා; කා, කා; කෙ, කේ, කො, කෝ, කො.

The rest of the consonants are inflected likewise.

In the Sanskrit alphabet used in the Island and referred to above, as *ṛ* and *ṛ* are written with the vowel අ *a* and classified with the vowels, consonants are inflected through අ *aṇ* and අ *aḥ*, too, thus:—

ක + අ = කා, *kaṇ*; ක + අ = කා, *kaḥ*.

In fact, *ṛ* and *ṛ* may be used after any of the inflected forms of consonants.

(*Vide* the following table of the inflections of consonants.)

* These symbols are also appended to vowels and vowel-consonants, in which case they denote a long sound, as in ඵ *é*, ඵ *ó*, කේ *ké*, වේ *vé*.

† In Hindi (and Hindustáni) consonants are called *hal* හල්.

Vowels.....		අ a	ආ d	ඇ e	ඈ ට	ඉ i	ඊ or ඉඪ	උ u	ඌ ඌ	ඹ ෙ
ක k	ක ka	කා ká	කැ kē	කඈ kē	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kú	කූ kri	
භ kh	භ kha	භා khá	භැ khē	භඈ khē	භි khi	භී khī	භු khu	භූ kú	භූ khri	
ග g	ග ga	ගා gá	ගැ gē	ගඈ gē	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gú	ගූ gri	
ඝ gh	ඝ gha	ඝා ghá	ඝැ ghē	ඝඈ ghē	ඝි ghi	ඝී ghī	ඝු ghu	ඝූ ghú	ඝූ ghri	
භි n	භි na	භා ná	භැ nē	භඈ nē	භි ni	භී nī	භු nu	භූ nú	භූ nri	
ච ch	ච cha	චා chá	චැ chē	චඈ chē	චි chi	චී chī	චු chu	චූ chú	චූ chri	
ඡ chh	ඡ chha	ඡා chhá	ඡැ chhē	ඡඈ chhē	ඡි chhi	ඡී chhī	ඡු chhu	ඡූ chhú	ඡූ chhri	
ජ j	ජ ja	ජා já	ජැ jē	ජඈ jē	ජි ji	ජී jī	ජු ju	ජූ jú	ජූ jri	
කු jh	කු jha	කා jhá	කැ jhē	කඈ jhē	කි jhi	කී jhī	කු jhu	කූ jhú	කූ jhri	
ඤ ñ	ඤ ña	ඤා ñá	ඤැ ñē	ඤඈ ñē	ඤි ñi	ඤී ñī	ඤු ñu	ඤූ ñú	ඤූ ñri	
ට t	ට ta	ටා tá	ටැ tē	ටඈ tē	ටි ti	ටී tī	ටු tu	ටූ tú	ටූ tri	
ඪ th	ඪ tha	ඪා thá	ඪැ thē	ඪඈ thē	ඪි thi	ඪී thī	ඪු thu	ඪූ thú	ඪූ thri	
ඩ d	ඩ da	ඩා dá	ඩැ dē	ඩඈ dē	ඩි di	ඩී dī	ඩු du	ඩූ dú	ඩූ dri	
ඬ dh	ඬ dha	ඬා dhá	ඬැ dhē	ඬඈ dhē	ඬි dhi	ඬී dhī	ඬු dhu	ඬූ dhú	ඬූ dhri	
ණ n	ණ na	ණා ná	ණැ nē	ණඈ nē	ණි ni	ණී nī	ණු nu	ණූ nú	ණූ nri	
ත t	ත ta	තා tá	තැ tē	තඈ tē	ති ti	තී tī	තු tu	තූ tú	තූ tri	
ථ th	ථ tha	ථා thá	ථැ thē	ථඈ thē	ථි thi	ථී thī	ථු thu	ථූ thú	ථූ thri	
ද d	ද da	දා dá	දැ dē	දඈ dē	දි di	දී dī	දු du	දූ dú	දූ dri	
ධ dh	ධ dha	ධා dhá	ධැ dhē	ධඈ dhē	ධි dhi	ධී dhī	ධු dhu	ධූ dhú	ධූ dhri	
න n	න na	නා ná	නැ nē	නඈ nē	නි ni	නී nī	නු nu	නූ nú	නූ nri	
ප p	ප pa	පා pá	පැ pē	පඈ pē	පි pi	පී pī	පු pu	පූ pú	පූ pri	
ඵ ph	ඵ pha	ඵා phá	ඵැ phē	ඵඈ phē	ඵි phi	ඵී phī	ඵු phu	ඵූ phú	ඵූ phri	
බ b	බ ba	බා bá	බැ bē	බඈ bē	බි bi	බී bī	බු bu	බූ bú	බූ bri	
භ bh	භ bha	භා bhá	භැ bhē	භඈ bhē	භි bhi	භී bhī	භු bhu	භූ bhú	භූ bhri	
ම m	ම ma	මා má	මැ mē	මඈ mē	මි mi	මී mī	මු mu	මූ mú	මූ mri	
ය y	ය ya	යා yá	යැ yē	යඈ yē	යි yi	යී yī	යු yu	යූ yú	යූ yri	
ර r	ර ra	රා rá	රැ rē	රඈ rē	රි ri	රී rī	රු ru	රූ rú	රූ rri	
ල l	ල la	ලා lá	ලැ lē	ලඈ lē	ලි li	ලී lī	ලු lu	ලූ lú	ලූ lri	
ව v	ව va	වා vá	වැ vē	වඈ vē	වි vi	වී vī	වු vu	වූ vú	වූ vri	
ශ s	ශ sa	ශා śá	ශැ śē	ශඈ śē	ශි shi	ශී shī	ශු su	ශූ sú	ශූ sri	
ෂ sh	ෂ sha	ෂා shá	ෂැ shē	ෂඈ shē	ෂි shi	ෂී shī	ෂු shu	ෂූ shú	ෂූ shri	
ස s	ස sa	සා sá	සැ sē	සඈ sē	සි si	සී sī	සු su	සූ sú	සූ sri	
හ h	හ ha	හා há	හැ hē	හඈ hē	හි hi	හී hī	හු hu	හූ hú	හූ hri	
ළ l	ළ la	ළා lá	ළැ lē	ළඈ lē	ළි li	ළී lī	ළු lu	ළූ lú	ළූ lri	
ං n	ං an	ංා án	ංැ ēn	ංඈ ēn	ංි in	ංී īn	ංු un	ංූ ún	ංූ rin	
ඃ h	ඃ ah	ඃා áh	ඃැ ēh	ඃඈ ēh	ඃි ih	ඃී īh	ඃු uh	ඃූ úh	ඃූ rih	

* The inflections marked with an asterisk (*) are formed by analogy, and though unknown
 † The letters in these two columns and compounds having the vowels *o* and *u*, as *oo*,
Vide § 35 for the inflections of the new letter *ŋ* *f*.

කා ා	ක ා	කා ා	ච ා	ච ා	ච ai	ච ා	ච ා	ච ා
Consonants.								
කා k	කා k	කා k	කා ke	කේ kē	කා kai	කා ko	කා kō	කා kau
කා kh	කා kh	කා kh	කේ khē	කේ khē	කා khai	කා kho	කේ khō	කා khau
ගා g	ගා g	ගා g	ගේ gē	ගේ gē	ගා gai	ගා go	ගේ gō	ගා gau
ගා gh	ගා gh	ගා gh	ගේ ghē	ගේ ghē	ගා ghai	ගා gho	ගේ ghō	ගා ghau
ඛා ṅ	ඛා ṅ	ඛා ṅ	ඛේ ṅē	ඛේ ṅē	ඛා ṅai	ඛා ṅo	ඛේ ṅō	ඛා ṅau
චා c	චා c	චා c	චේ chē	චේ chē	චා chai	චා cho	චේ chō	චා chau
චා ch	චා ch	චා ch	චේ chē	චේ chē	චා chai	චා cho	චේ chō	චා chau
චා chh	චා chh	චා chh	චේ chhē	චේ chhē	චා chhai	චා chho	චේ chhō	චා chhau
චා j	චා j	චා j	චේ jē	චේ jē	චා jai	චා jo	චේ jō	චා jau
චා jh	චා jh	චා jh	චේ jhē	චේ jhē	චා jhai	චා jho	චේ jhō	චා jhau
චා ṇ	චා ṇ	චා ṇ	චේ ṇē	චේ ṇē	චා ṇai	චා ṇo	චේ ṇō	චා ṇau
චා ṭ	චා ṭ	චා ṭ	චේ ṭē	චේ ṭē	චා ṭai	චා ṭo	චේ ṭō	චා ṭau
චා ṭh	චා ṭh	චා ṭh	චේ ṭhē	චේ ṭhē	චා ṭhai	චා ṭho	චේ ṭhō	චා ṭhau
චා ḍ	චා ḍ	චා ḍ	චේ ḍē	චේ ḍē	චා ḍai	චා ḍo	චේ ḍō	චා ḍau
චා ḍh	චා ḍh	චා ḍh	චේ ḍhē	චේ ḍhē	චා ḍhai	චා ḍho	චේ ḍhō	චා ḍhau
කා ṇṇ	කා ṇṇ	කා ṇṇ	කේ ṇṇē	කේ ṇṇē	කා ṇṇai	කා ṇṇo	කේ ṇṇō	කා ṇṇau
චා ṭṭ	චා ṭṭ	චා ṭṭ	චේ ṭṭē	චේ ṭṭē	චා ṭṭai	චා ṭṭo	චේ ṭṭō	චා ṭṭau
චා ṭṭh	චා ṭṭh	චා ṭṭh	චේ ṭṭhē	චේ ṭṭhē	චා ṭṭhai	චා ṭṭho	චේ ṭṭhō	චා ṭṭhau
චා ṭṭṭ	චා ṭṭṭ	චා ṭṭṭ	චේ ṭṭṭē	චේ ṭṭṭē	චා ṭṭṭai	චා ṭṭṭo	චේ ṭṭṭō	චා ṭṭṭau
චා ṭṭṭh	චා ṭṭṭh	චා ṭṭṭh	චේ ṭṭṭhē	චේ ṭṭṭhē	චා ṭṭṭhai	චා ṭṭṭho	චේ ṭṭṭhō	චා ṭṭṭhau
කා ṇṇṇ	කා ṇṇṇ	කා ṇṇṇ	කේ ṇṇṇē	කේ ṇṇṇē	කා ṇṇṇai	කා ṇṇṇo	කේ ṇṇṇō	කා ṇṇṇau
චා ṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭho	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭhau
කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇ	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇē	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇai	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇo	කේ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇō	කා ṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇṇau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭē	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭai	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭo	චේ ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭō	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭau
චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh	චා ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭh						

to the Eḷu, Pali, and Sanskrit alphabets, will be useful for conveying foreign sounds. **ॐ**, are sometimes used in Sanskrit and Pali words to convey their respective long sounds.

Symbols representing Vowels and their Names.

11. It will be apparent from the above examples of the inflections of consonants, that in the process the sign of the elision of a vowel disappears, and certain symbols, representing the vowels combined, are joined to the consonants. Some of them have two forms, of which one is applicable only to certain consonants, and the other to the rest, as will be shown by the annexed table of the inflections of consonants :—

Symbols.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
ට*	<i>Elapilla</i> ඇළපිල්ල	The side limb	ආ අ
ඬ†	<i>Hrasva mātrāṇṣaya</i> හ්‍රස්ව මාත්‍රාංශය	The short limb of quantity (in metre)	අ ඇ
ඬ†	<i>Dirgha mātrāṇṣaya</i> දිඝ් මාත්‍රාංශය	The long limb of quantity (in metre)	අ ඇ
ට	<i>Ispilla</i> ඉස්පිල්ල	The top or head limb	ඈ ඉ
ඬ	<i>Dirgha is pilla</i> දිඝ් ඉස්පිල්ල or <i>Geṭe sahita is pilla</i> ගිටේ සහිත ඉස්පිල්ල	The long top or head limb or The top or head limb with the knot	ඈ ඉ or ඉ
ඬ or ඬ†	<i>Pā pilla</i> පා පිල්ල	The nether or foot limb	උ ඌ

* There is no symbol to represent *අ a*, except that when *අ a* is combined the consonant loses its sign of the elision of the vowel. In rock inscriptions *ට* is written as *ට* or *ඬ*, as in Sanskrit and Bengali. Note that this symbol is also used to represent a part of *ඔ* and *ඕ*, as in *කො*, *කෝ*.

† These two are also called *hrasva uttarāṇṣaya* හ්‍රස්ව උත්තරාංශය and *dirgha uttarāṇṣaya* දිඝ් උත්තරාංශය, respectively. They are commonly called *ḍaya* ඇදය ('bend') and *pekaniya sahita ḍaya* පෙකනියා සහිත ඇදය, respectively.

‡ *ඈ* and *ඉ* are used with *ක*, *ග*, *ඃ*, *ඔ*, *ඌ*, *ඥ*, and sometimes with *ඤ*, while *ඬ* and *ඬ* are used with the rest of the consonants.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
ඬ or ඬ*	<i>dirgha pā pilla</i> දිඝ් පා පිල්ල, or <i>pekaniya sahita pā pilla</i> පෙකනියා සහිත පා පිල්ල	The long nether or foot limb, or The nether or foot limb with navel (i. e., the curve or zigzag)	උ ඌ
ඬ	<i>geṭe sahita ḍa pilla</i> ගිටේ සහිත ඇළ පිල්ල	The side limb with the knot	ඈ ඉ
ඬ	<i>geṭa sahita ḍa pili deka</i> ගිටේ සහිත ඇළ පිළි දෙක	The two side limbs with the knots	ඈ ඉ
ඬ	<i>gayanukitta</i> ගයනුකිත්ත	The letter "ga" with a tail	ඈ ඉ
ඬ	<i>dirgha gayanukitta</i> දිඝ් ගයනුකිත්ත, or <i>geṭe sahita gayanukitta</i> ගිටේ සහිත ගයනුකිත්ත	The long "gayanukitta" or The "gayanukitta" with the knot	ඈ ඉ
ඬ†	<i>kombuva</i> කොම්බුව	The horn (from its similarity)	ඈ ඉ
ඬ ^p or ඬ	<i>dirgha kombuva</i> දිඝ් කොම්බුව	The long "kombuva"	ඈ ඉ
ඬ	<i>kombu deka</i> කොම්බු දෙක	The two "kombus"	ඈ ඉ
ඬ-ඬ	<i>kombuva saha ḍa pilla</i> කොම්බුව සහ ඇළ පිල්ල	The horn and the side limb	ඈ ඉ
ඬ-ඬ	<i>dirgha kombuva saha ḍa pilla</i> දිඝ් කොම්බුව සහ ඇළ පිල්ල	The long horn and the side limb	ඈ ඉ
ඬ-ඬ	<i>kombuva saha gayanukitta</i> කොම්බුව සහ ගයනුකිත්ත	The "kombuva" and the "gayanukitta"	ඈ ඉ

Initial vowels are written in full, but vowels following and in combination with, consonants are expressed by the above symbols.

* See note ‡ on preceding page.

† In ancient rock inscriptions *kombuva* is written *ඬ*, as in Bengali, and is more like a horn.

*Compound or Joined Letters.**(Bēṇḍi akuru මැදි අකුරු.)*

12. When Sanskrit and Pali words are adopted into Sinhalese composition, they are transcribed in the compound manner in which they are written in Sanskrit and Pali. Hence the origin of such letters as ක් *kva*, න් *nda*, ධ *dva*, ර් *rma*, ඌ *dra*, etc. This composition is effected by the union of one or more consonants, or their parts or symbols, with a vowel-consonant or its part or symbol, and *vice versa*.

13. These compounds may be divided into—

- Compounds formed by entire characters, or by parts thereof.
- Compounds formed by entire characters and symbols of characters.

14. Compounds of the first class, formed by entire characters, are mere joined letters, of which the last is always a vowel-consonant and the preceding letter (or letters, if compounded of more than two letters) a consonant deprived of its vowel sound by virtue of that coalescence. Such consonants have the same force as those with the sign of elision (ʻ or ˘), which is seldom used except when the Sanskrit or Pali word that is transcribed ends with a consonant.

Examples.

Compound Letters.	Words having such Letters.
ඛා <i>khā</i> : ඛි <i>ghi</i> .	අඛා <i>śaṅkā</i> , 'doubt'; අඛුලි <i>aṅguli</i> , 'finger.'
ච් <i>chchha</i> : ච්ච <i>ṭṭhā</i> .	ගච් <i>gachcha</i> , 'tree'; කොච්චා <i>koṭṭhāsa</i> , 'division.'
තා <i>tta</i> : ධා <i>ddha</i> .	උතාර <i>uttara</i> , 'reply'; බුද්ධ <i>buddha</i> , 'Buddha.'
මා <i>mbha</i> : ඤා <i>ṭṭa</i> .	අරඹා <i>ārambha</i> , 'beginning'; ස්තම්භ <i>stambha</i> , 'post,' 'pillar.'
ආ <i>ṣva</i> : අඤ්ඤ <i>ślo</i> .	අඤ්ඤ <i>aṣva</i> , 'horse'; අඤ්ඤ <i>śloka</i> , 'stanza.'
හි <i>sti</i> : හා <i>stu</i> .	හා <i>hasti</i> , 'elephant'; හා <i>stuti</i> , 'thanks.'
ච් <i>sva</i> : ච්ච <i>ṇhā</i> .	ච්ච <i>svara</i> , 'vowel'; ච්ච <i>tanhā</i> , 'desire.'
ච්ච <i>hvd</i> : ච්ච <i>ṭṭā</i> .	ච්ච <i>jihvā</i> , 'tongue'; ච්ච <i>jyōtā</i> , 'moonlight.'

There are certain compounds, which are written according to both the classes, noticed above. Thus, *Buddha*, *koṭṭhāsa*, may be written either as බුද්ධ, කොට්ඨාස, or අබුද්ධ, කොට්ඨාස. Likewise, *dvīpa*, 'island,' could be written either as ද්වීප or as වීප. The latter forms, and other contractions and symbols of letters, have been contrived for the sake of more expeditious writing.

15. Compounds of this class formed by parts of characters are different from the above only in that they are amalgamated one with the other so as to appear as one single letter :

Examples.

Compound Letters.	Unabridged Forms.	Words having such Letters.
කා <i>kva</i> ක් <i>ksha</i> .	කා ක් .	පකා <i>pakva</i> , 'mature'; දක <i>daksha</i> , 'clever.'
ගා <i>gdha</i> ඤ <i>jña</i> .	ගා ඤ .	දාග <i>dagdha</i> , 'burnt'; යාග <i>yajña</i> , 'sacrifice'; රාජ <i>rājñi</i> , 'queen.'
ථා <i>ttha</i> චා <i>tva</i> .	ථා චා .	අර්ථ <i>artha</i> (අර්ථ <i>artha</i>) 'meaning'; සත් <i>satva</i> (සත් <i>sattva</i>), 'animal,' 'being.'
ථා <i>ntha</i> න් <i>nda</i> .	ථා න් .	ග්‍රන්ථ <i>grantha</i> , 'book'; චන්දන <i>chandana</i> , 'sandalwood.'
ඛා <i>ndha</i> ඛා <i>nva</i> .	ඛා ඛා .	අඛ <i>andha</i> , 'blind'; අඛ <i>anvaya</i> , 'lineage.'
ඛා <i>mba</i> .	ඛා .	ලා <i>lamba</i> , 'hanging.'

The part ඤ in (ඤ) should be taken as that of ඤ, of which it is the beginning.

The letter ම *mba* is also used in Eḷu words, when the part of *m* has only a very faint sound, as in අම *aṃba*, 'mango.' To avoid confusion it is, therefore, better to express *mba* in Sanskrit and Pali words by the unabridged form මා, confining ම entirely to Eḷu words (*vide* page 16).

In Pali writings the compounds ච and ච often occur. ච = ච *chcha* and ච = ච *bba*, and are respectively called *Pāli chayanna* පාලි චයන and *Sabba bayanna* සබ්බ චයන, in contradistinction to ච *ḍa* and ච *ṇa*, which are alike in form.

16. Compounds of the second class are different from the first in that they have symbols, or remnants of certain characters, which represent them.

Examples.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය or භයානේ අර්ධය.	The part of <i>h</i> or the appendage	භයානේ <i>śringa</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅga</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The half of <i>h</i>	භයානේ <i>aṅga</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅga</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The part of <i>h</i>	පච්ඡ <i>pañcha</i> , 'five' අර්ධ <i>aṅga</i> , 'col- lyrium'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The half of <i>h</i>	රජ්ජ <i>rañjan</i> , 'at- tachment'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The part of <i>h</i>	අභි <i>aṭṭha</i> , 'eight' අභි <i>aṭṭha</i> , 'bone'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The part of <i>h</i>	දඬු <i>danḍa</i> , 'stick' මඬුක <i>maṇḍuka</i> , 'frog'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The half of <i>h</i>	භයානේ <i>haṇḍa</i> , 'voice' පච්ඡ <i>pañḍi</i> , 'pandit'
"	උ	භයානේ අර්ධහයා භයානේ අර්ධය	The part of <i>h</i>	චන්ද <i>chandra</i> , 'moon' සුඳර <i>sundara</i> , 'good'

* This is the general and more common name for the symbol, and is omitted in this table when it takes also another name (*vide* page 16).

† *ardha binduva* අර්ධබිඳුව, *ardha anusvāraya* අර්ධ අනුසාරය, *anusvārārdhaya* අනුසාරාර්ධය, are also used.

‡ Pali. This compound generally occurs in words of that language.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බිඳුවේ අර්ධය	The half of <i>h</i>	භයානේ <i>haṇḍa</i> , 'moon' භයානේ <i>kaṇḍa</i> , 'trunk'
"	උ	<i>dayanné arddhaya</i> දයානේ අර්ධය	The part of <i>d</i>	දිව <i>dvi</i> , 'two' දිව <i>dvipa</i> , 'island' යුද්ධ <i>yuddha</i> , 'war' දුද්ධ <i>suddha</i> , 'clean'
"	උ	<i>mayanné arddhaya</i> මයානේ අර්ධය	The part of <i>m</i>	අභර <i>ambara</i> , 'sky' අභ <i>aṁba</i> , 'mango' කභ <i>kaṁba</i> , 'rope'
"	උ	<i>yaṇṣaya</i> යාණය	The part of <i>ya</i>	මධ්‍ය <i>madhya</i> , 'middle' යෝග්‍ය <i>yōgya</i> , 'fit'
"	උ	<i>rēphaya</i> † රේඵය	The burring <i>r</i> (ර+ඉ=රේඵ)	ධර්ම <i>dharma</i> , 'doctrine' දීර්ඝ <i>dirgha</i> , 'long'
"	උ	<i>uttara rakārṇṣaya</i> උත්තර රකාර්ණය	The posterior part of <i>ra</i>	යන්ත්‍ර <i>yantra</i> , 'machine' ව්‍යාග්‍ර <i>vyāghra</i> , 'tiger'
"	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බිඳුවේ අර්ධය	The half of <i>h</i>	අභ <i>aṇṣa</i> , 'side' ව්‍ය <i>vaṇṣa</i> , 'lineage'
"	(The cerebral sign)	<i>saññaka</i> සංකේතය	The appendage	දළ <i>daḷa</i> , 'tusk,' 'coarse' වළ <i>vaḷa</i> , 'hole,' 'pit' උළු <i>uḷu</i> , 'tile' දෙළුම් <i>deḷum</i> , 'pomegranate'

* *Vide* § 15.

† This is generally called *rēbaya* රේඵය, which is apparently a corruption of *rēphaya* රේඵය.

It is apparent from the above that the symbol c represents different letters according to the letters to which it is joined. For the sake of clearness it is always better to avoid using this symbol to represent ඛ , ඛ් , ඛ්ඤ , ඛ්ඤ් , and ඛ්ඤ්ඤ , because it is generally used to represent the faint sounds of those nasals (*vide* § 15). Thus in mixed language, if this symbol is indiscriminately used, such words as *turaṅga* තුරංග 'horse,' *aṅga* අංග 'limb,' *aṅgula* අඟුල 'inch,' *karaṇḍa* කරන්ඩ 'box,' may be taken either for the Elu words or for the Sanskrit words *turaṅga* තුරංග, *aṅga* අංග, *aṅgula* අඟුල, *karanda* කරන්ඩ; and the meanings of such words as අඟුල (= *aṅga* අංග 'limb,' or *aṅga* අංග 'horn'), අඟුල (= *anda* අඟුල 'egg,' 'scrotum,' or *aṇḍa* අඟුල 'voice,' 'cry'), අඟුල (= *aṅgana* අඟුල 'court' or 'compound, or *aṅgana* අඟුල 'woman') would be ambiguous.*

The word *saṅṅaka* සංඝක is a corruption of the Pali word *saṅṅoga* සංඝක, of which the Sanskrit equivalent is *sanyōga* සංයෝග. It now means the symbol appended to a letter in the form c , though, as a noun, it properly means a conjunct consonant. But the expression *saṅṅaka akura* සංඝක අකුර, may be construed as conjunct or compound letter.

Although c with the sign c is generally called *saṅṅaka layanna* සංඝක ලයන්න on account of that sign therein, yet, in fact, there is no composition effected. It is only a sign to distinguish the cerebral ඛ් from the dental ඛ .

It should be observed that the sign c generally represents nasal sounds, and that ඛ , ඛ් , ඛ් , and ඛ් are the only exceptions.

The Formation of Compound or Joined Letters.

17. The formations of a few compound letters with some of the above symbols of letters are shewn below :—

$$\begin{aligned} \text{c} + \text{ඟ} + \text{අ} &= \text{ඟ} \text{ aṅga} \\ \text{,} + \text{,} + \text{ඉ} &= \text{ඛ්} \text{ ṅgi} \\ \text{,} + \text{,} + \text{ඔ} &= \text{ඔ} \text{ ṅgo} \end{aligned}$$

* In like manner අඟුල may mean either 'water' (අඟුල *ambu*) or 'wife' (*uṁbu*).

c	+	ඒ	+	අ	=	ඒ <i>ṅja</i>
,,	+	ච	+	උ	=	ච <i>ṇdu</i>
,,	+	ඳ	+	ඒ	=	ඳ <i>ṇdé</i>
,,	+	ච	+	ඊ	=	ච <i>dvi</i>
,,	+	ච	+	ඔ	=	ච <i>daḥo</i>
ඓ	+	ඛ	+	උ	=	ඛ <i>ṁbu</i>
ක්	+	ඛ			=	ක් <i>kya</i>
ත්	+	ඛ	+	උ	=	ත් <i>tyu</i>
ක්	+	ඛ			=	ක් <i>kra</i>
,,	+	,,	+	ඉ	=	ඛ් <i>kri</i>
,,	+	,,	+	ඊ	=	ඛ් <i>kri</i>
,,	+	,,	+	උ	=	ඛ් <i>krú*</i>
,,	+	,,	+	ඔ	=	ඛ් <i>kró</i>
,,	+	,,	+	ඔ	=	ඛ් <i>krau</i>
ඓ	+	,,	+	,,	=	ඛ් <i>rkra</i>
,,	+	,,	+	,,	+	ඉ = ඛ් <i>rkri</i>

In the two symbols ඛ and ඛ් , a is naturally inherent, which is elided when another vowel is added to the compound. The r following a consonant is represented by the symbol ඛ් , and that preceding a consonant by ඓ , which is placed above it.

18. When writing words with the above compounds, the main letter of the compound is sometimes doubled. If that main letter is an aspirate, in the reduplication an unaspirated letter is added to the aspirate.

Examples.

Single Form.	Doubled Form.
කතී <i>kartri</i> , 'author,' 'editor.'	... කතී <i>kartri</i> .
අර්ථ <i>artha</i> , 'meaning.'	... අර්ථ <i>artha</i> .
වර්ණ <i>varṇa</i> , 'colour.'	... වර්ණ <i>varṇa</i> .
වර්ග <i>varga</i> , 'kind.'	... වර්ග <i>vargga</i> .
ආචාර්ය <i>āchārya</i> , 'teacher.'	... ආචාර්ය <i>āchāryya</i> .

Of these two forms the first is preferable, though in many cases long usage has sanctioned the other.

* The symbols ඛ් and ඛ් , attached to consonants combined with ඛ් , may be advantageously employed to represent rṅ and rṅ , respectively, by placing them higher up, as in ක් and ක්.

19. It is important to observe that letters in Eḷu words are generally written separately, while the rule is reversed in Pali and Sanskrit. It is therefore incorrect to write the Eḷu words අත්ත *atta*, 'branch,' විසස *vissa*, 'twenty,' as අත්ත, විසස; nor is it thought proper to write the Sanskrit words සම් *sarva*, 'all,' විය්ග් *viryya*, 'strength,' අන්තරය *antarāya*, 'danger,' as සර්ව, විර්ග, අන්තරය.

In order to secure uniformity in writing Sinhalese it would, however, appear desirable to do away with the system of writing Sanskrit words as they are written in that language, and to write them as Eḷu words, as shown above, although such a course would not be so expeditious as the present system.

Classification of Letters.

20. All the letters of the alphabet are primarily divided into vowels and consonants. The term *pañākuru* පණකුරු or *prāṇākshara* ප්‍රාණකෂර, denoting vowels, means 'life-letters,' and *gatakuru* ගතකුරු or *gātākshara* ගාතකෂර, denoting consonants, means 'body-letters.' The term *malakuru* මලකුරු or *mritākshara* මරිතකෂර, also denoting consonants, means 'dead-letters,' as opposed to the 'life-letters.' *Sara* සර or *svara* ස්වර is another term for vowels. There are 18 vowels and 36 consonants (*vide* § 9).

The Vowels.

21. Vowels are divided into (1) short vowels (*luku* *pañākuru* ලුකු පණකුරු, *laghu* ලඝු or *hrasva* හ්‍රස්ව *prāṇākshara* ප්‍රාණකෂර); (2) long vowels (*digu* *pañākuru* දිගු පණකුරු, *dirgha* *prāṇākshara* දීර්ඝ ප්‍රාණකෂර, *guru* *pañākuru* ගුරු පණකුරු, *guru* *prāṇākshara* ගුරු ප්‍රාණකෂර); and (3) protracted vowels (*puluta* *pañākuru* පුලුත පණකුරු, *pluta* *prāṇākshara* ප්‍රලුත ප්‍රාණකෂර). Short vowels have one syllabic instant (*mata* මත, *mātrāva* මාත්‍රාව), the long vowels two, and protracted vowels three. A consonant has only half a syllabic instant.

(1) Short vowels : අ *a*, ඇ *e*, ඉ *i*, උ *u*, ඔ *ri*, ඔ *hi*, ට *e*, ඔ *o*.

(2) Long vowels : ආ *á*, ඈ *é*, ඊ or ඉ *í*, උ *ú*, ඔ *rí*, ඔ *hí*, ට *é*, ඔ *ai*, ඔ *ó*, ඔ *au*.

(3) Protracted vowels : vowels occupying three moments, or three times the length of short vowels, in their utterance. Their use is exceptional. *Ex. Mehé varó* මෙහෙ වරෝ, "Come here!" used when under excitement, or when calling to a person at a distance. *Hé* හෙ and *ró* රෝ are composed of the protracted vowels, which in such cases occupy sometimes more than three moments. Street hawkers commonly use these protracted vowels.

The Consonants.

22. The consonants are divided into seven classes, namely :—

No.	Names of Classes.	Letters appertaining to Class.
1.	<i>k</i> <i>varga</i> or class ක වර්ග ...	ක <i>k</i> , ඛ <i>kh</i> ; ග <i>g</i> , ජ <i>gh</i> ; ඞ <i>ñ</i> .
2.	<i>ch</i> do. ච වර්ග ...	ච <i>ch</i> , ඡ <i>chh</i> ; ජ <i>j</i> , ඣ <i>jh</i> ; ඞ <i>ñ</i> .
3.	<i>t</i> do. ට වර්ග ...	ට <i>t</i> , ජ <i>th</i> ; ජ <i>d</i> , ජ <i>dh</i> ; ඞ <i>ñ</i> .
4.	<i>t</i> do. ත වර්ග ...	ත <i>t</i> , ජ <i>th</i> ; ජ <i>d</i> , ජ <i>dh</i> ; <i>n</i> ත.
5.	<i>p</i> do. ප වර්ග ...	ප <i>p</i> , ජ <i>ph</i> ; ඛ <i>b</i> , ජ <i>bh</i> ; ම <i>m</i> .
6.	<i>antaḥstha</i> අන්තස්ථ ...	ය <i>y</i> , ර <i>r</i> , ල <i>l</i> , (ළ <i>l</i>), ව <i>v</i> .
7.	<i>ushmākshara</i> උෂ්මකෂර ...	ශ <i>ś</i> , ෂ <i>sh</i> , ස <i>s</i> , හ <i>h</i> .

Antaḥstha (*antar*, 'between,' and *stha*, 'what stands') letters are so called because they are placed in the alphabet intermediate between the first five classes of letters (called *sparga* ස්පර්ශ) above shown and *ushmākshara*. The first four letters of this class are "liquids."

Ushmākshara are so called because they are sounded chiefly by means of the flatus (*ushman* උෂ්මත්). The first three letters of this class are "sibilants."

23. Consonants are again divided according to quality, into (1) unaspirated (*alpa prāṇa* අල්ප ප්‍රාණ*) and (2) aspirated (*mahā prāṇa* මහා ප්‍රාණ†), letters.

(1) Unaspirated letters : ක් *h*, ග් *g*, ච් *ñ*, ච් *ch*, ජ් *j*, ඤ් *ṇ*, ට් *t*, ධ් *d*, ඡ් *ṇ*, ත් *t*, ද් *d*, ප් *p*, බ් *b*, ම් *m*, ය් *y*, ර් *r*, ල් *l*, ව් *v*, ළ් *!*. ၂၀

(2) Aspirated letters : ක් *kh*, ග් *gh*, ජ් *chh*, ඤ් *jh*, ට් *th*, ධ් *dh*, ට් *th*, ධ් *dh*, ට් *ph*, ග් *bh*. (10)

24. The aspirated letters are composed of the sound of an unaspirated letter and that of the letter *h* ග්. Thus ක් + ග් = ක් *kh*; ග් + ග් = ග් *gh*.

25. It is a very important feature of the Eḷu that it is devoid of these aspirated letters, and that *h* takes the place of aspirated letters in Sanskrit and Pali words, sometimes singly and sometimes with the equivalent unaspirated letter prefixed to it. (Vide § 45.)

26. Letters of the alphabet are again divided into

(1) Surd or non-sonant (*aghóshā* අග්‍රොෂා), and

(2) Sonant (*ghóshā* ග්‍රොෂා) letters.

(1) Surd or non-sonant letters : ක් *h*, ක් *kh*; ච් *ch*, ජ් *chh*; ට් *t*, ට් *th*; ත් *t*, ට් *th*; ජ් *p*, ට් *ph*; ග් *s*, ජ් *sh*, ග් *s* : *s* *h*. In sounding these the glottis is open.

(2) Sonant letters : all the rest. In sounding them the glottis is closed.

* *Alpa* අල්ප, 'little,' and *prāṇa* ප්‍රාණ, 'breath.' Letters of this class are often called *alpa akuru* අල්ප අකුරු 'alpa letters,' dropping the last part *prāṇa* ප්‍රාණ. *Alpa prāṇa* is also called *sithila* සිහිල.

† *Mahā* මහා, 'great,' and *prāṇa* ප්‍රාණ, 'life.' This word *mahā prāṇa* මහා ප්‍රාණ is generally pronounced by the uneducated as *māp-prāṇa* මාප් ප්‍රාණ. *Mahāprāṇa* is also called *dhanita* ධනිත.

27. Letters are lastly divided into eight classes, according to the places at which they originate :—

- (1) Gutturals (*kanṭhaja* කන්ථජ*) : ක් *h*, ක් *kh*; ග් *g*, ග් *gh*; ච් *ñ*; අ *a*, ආ *á*; ඇ *e*, ඈ *é*; ග් *h*, *s* *h* : *i. e.*, the letters of the "k class" with the last-mentioned six letters.
- (2) Palatals (*táluja* තාලුජ†) : ච් *ch*, ජ් *chh*; ජ් *j*, ඤ් *jh*; ඤ් *ṇ*; ඉ *i*, ඊ or ඉ *i*; ජ් *y*; ග් *s* : *i. e.*, the letters of the "ch class" with the last-mentioned four letters.
- (3) Linguals or Cerebrals (*múrdhaja* මුථ්ජ‡) : ට් *t*, ධ් *th*; ධ් *d*, ධ් *dh*; ඡ් *ṇ*; ස් *ri*, ස් *ri*, ර් *r*; ළ් *sh*; ළ් *!* : *i. e.*, the letters of the "t class" with the last-mentioned five letters.
- (4) Dentals (*dantaja* දන්තජ§) : ත් *t*, ට් *th*; ද් *d*, ධ් *dh*; ත් *n*; ක් *li*, ක් *li*; ළ් *l*, ළ් *s* : *i. e.*, the letters of the "t class" with the last-mentioned four letters.
- (5) Labials (*ósṭhaja* ඔෂ්ඨජ||) : ජ් *p*, ට් *ph*; බ් *b*, ග් *bh*; ම් *m*; ට් *u*, ට් *ú* : *i. e.*, the letters of the "p class" with the last-mentioned two letters.
- (6) Gutturo-palatals (*kanṭha táluja* කන්ථ තාලුජ) : ට් *e*, ට් *é*, ට් *ai*.
- (7) Gutturo-labials (*kanṭhausṭhaja* කන්ථ ඔෂ්ඨජ¶) : ට් *o*, ට් *ó*, ට් *au*.
- (8) Dento-labial (*dantausṭhaja* දන්ත ඔෂ්ඨජ**) : ව් *v*.

* කන්ථ 'throat' : ජ් 'non.'

† තාලු 'palate.'

‡ මුථ් 'middle of the palate.'

§ දන්ත 'teeth.'

|| ඔෂ්ඨ 'lips.'

¶ කන්ථ ඔෂ්ඨජ = කන්ථ + ඔෂ්ඨජ.

** දන්ත ඔෂ්ඨජ = දන්ත + ඔෂ්ඨජ.

28. The following table will enable the student to see the different divisions of letters at a glance :—

Divisions.	Consonants.										Vowels.	
	Surd or Non-sonant.					Sonant.					Sonant.	
	Thin or Tennes.	Aspirated.	Sibilants.	Aspirate.	Soft or medise.	Aspirated.	Nasals.	Liquids.	Aspirate.	Short.	Long.	Diphthong* Long.
1. Gutturals	ක k	ඞ kh	—	ඞ h	ග g	ඞ gh	ඞ ñ	—	ඞ h	ඞ a ඞ i	ඞ á ඞ í	—
2. Palatals	ච ch	ඡ chh	ඞ s	—	ජ j	ඡ jh	ඞ ñ	ය y	—	ඞ i	ඞ or ඞ í	—
3. Linguals or Cerebrals	ට t	ඨ th	ඞ sh	—	ඞ d	ඨ dh	ඞ n	ර r	—	ඞ ri	ඞ ri	—
4. Dentals	ඨ t	ඨ th	ඞ s	—	ඞ d	ඨ dh	ඞ n	ල l	—	ඞ li	ඞ li	—
5. Labials	ඞ p	ඞ ph	—	—	ඞ b	ඞ bh	ම m	—	—	ඞ u	ඞ ú	—
6. Gutturo-palatals	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ e	ඞ é	ඞ ai
7. Gutturo-labials	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ o	ඞ ó	ඞ au
8. Dento-labial	—	—	—	—	—	—	ඞ v	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Demat akuru දෙමත් අකුරු, dvi mátrákshara වි මාත්‍රාකර.

Formation of Sounds.

29. Three things are necessary for the formation of sounds : namely, (1) place (*sthána* ස්ථාන), where the sound originates, (2) instrument, or that which assists it (*karana* කරණ), and (3) the exertion (*prayatna* ප්‍රයත්න) made by the jaws, throat, etc., to produce the sound.

30. The different *sthánas* and *karanas* will be noticed here, shewing the letters formed by their contact :—

Letters.	Sthána.	Karāṇa.
1 { k, kh; g, gh; a, á; } e, é. h, h. ñ.	Throat Throat and chest Throat and nose	Throat
2 { ch, chh; j, jh; i, í; } y, y. ñ.	Posterior palate Posterior palate and nose	Middle of the tongue
3 { t, th; d, dh; ri, ri, } r, sh, h. ñ.	Dome of the palate Dome of the palate and nose	Near the tip of the tongue
4 { t, th; d, dh; k, k, } l, s. ñ.	Teeth Teeth and nose	The tip of the tongue
5 { p, ph; b, bh; u, ú. } m.	Lips Lips and nose	Lips
6 e, é, ai.	Throat and posterior palate	Throat and posterior palate
7 o, ó, au.	Throat and lips	Throat and lips
8 v.	Teeth and lips	Teeth and lips

Mode of Reading Letters.

31. There are different modes of reading the alphabet, of which the following may be noticed :—

1. Reading with the particle *yanu* යනු ('that which is called.') *Ex.* ඞ, ඞ, ක, කා, are read as *ayanu* ඞයනු, *áyanu* ඞයනු; *kayanu* කයනු, *káyanu* කායනු.

2. Reading with the particle *yanna* යන්න (= *yanu* යනු.) *Ex.* The said letters are read as *ayanna* අයන්න, *áyanna* ආයන්න; *kayanna* කයන්න, *káyanna* කායන්න.
3. Reading by giving the simple sounds of letters as in English, without the addition of *yanu* or *yanna*. *Ex.* අ, ආ, ක, කා, as *a, á; ka, ká.*

Of these three modes, the last-mentioned may be recommended for its simplicity and adaptability to European students of the language. The first mode is the ancient and is still prevalent, though now being superseded by the second.

In reading isolated letters as well as in writing them, the particle *kara* කර or *kára* කාර, which signifies 'that which makes — sound,' is used like "yanu" and "yanna" after them. *Ex.* අ as *akara* අකර or *akáraya* අකාරය, ආ as *ákara* ආකර or *ákáraya* ආකාරය; ක as *kakara* කකර or *kakáraya* කකාරය, කා as *kákara* කාකර or *kákáraya* කාකාරය. The Sanskrit particle *kára* කාර is more formal. "Yanu" and "yanna" are also used for "kara" or "kára."

32. Sounds of Letters.

අ	a°	= the sound of	u	in	amuse, America.
ආ	á	=	"	a	" father.
ඇ	é	=	"	e	" fell.†
		=	"	ü	" (Ger.) fälle, hände.
ඈ	ê	=	"	ä	" (Ger.) mädchen, grämen.
ඉ	i	=	"	i	" it, ill.
ඊ or ඉ	í	=	"	i	" machine.
		=	"	ee	" seed, feel.
උ	u	=	"	u	" full, put.
ඌ	ú	=	"	u	" rule.
		=	"	oo	" food.

° Vide § 33.

† අ and ඈ have no exact equivalents in English: *a* in 'dam' is the nearest sound to අ, and ඈ is the same sound lengthened.

ය	ri	= the sound of	ri	in	rill, merrily.
යා	ri	=	"	re	" ream.
		=	"	ree	" reed.
ල	li	=	"	li	" lily.
ලා	li	=	"	lee	" leek.
එ	e	=	"	e	" pen, ever.
ඊ	é	=	"	e	" grey.
		=	"	a	" name.
ඌ	ai	=	"	i	" isle, fight.
ඹ	o	=	"	o	" top, (Fr.) bon.
ඹ	ó	=	"	o	" rope.
ඹ	au	=	"	ou	" doubt, out.
ඹ	k	=	"	k	" kick.
ඹ	kh	=	"	k-h	" pack-horse (nearly).
ඹ	g	=	"	g	" bag.
ඹ	gh	=	"	g-h	" gig horse (nearly).
ඹ	n	=	"	n	" angle.
ඹ	ch	=	"	ch	" church.
ඹ	chh	=	"	ch-h	" coach-horse. (nearly).
ඹ	j	=	"	j	" jug.
ඹ	jh	=	"	dgeh	" hedgehog. (nearly)
ඹ	n	=	"	n	" punch.
ඹ	t	=	"	t	" cut.
ඹ	th	=	"	t-h	" hot-house (nearly).
ඹ	d	=	"	d	" did.
ඹ	dh	=	"	d-h	" mad-house (nearly).
ඹ	n	=	"	n	" print.
ඹ	t	=	"	th	" thirst, (Gk) theta.
ඹ	th	=	the aspirate of the preceding.		
ඹ	d	=	the sound of th in that.		
ඹ	dh	=	the aspirate of the preceding.		
ඹ	n	=	the sound of n in thin, in.		
ඹ	p	=	"	p	" pup.
ඹ	ph	=	"	p-h	" up-hold (nearly).
ඹ	b	=	"	b	" rib.
ඹ	bh	=	"	bh	" abhor, (nearly).
ඹ	m	=	"	m	" hum.
ඹ	y	=	"	y	" yes.
ඹ	r	=	"	r	" sir.
ඹ	l	=	"	l	" lip.
ඹ	v	=	"	{ v } { w }	the sound inclines sometimes to r, sometimes to w.
ඹ	s	=	"	s	in sin.
ඹ	sh	=	"	{ sh } { s }	shun. sure.
ඹ	s	=	"	s	sun.

ඔ	h	=	the sound of h	in hut.
ඌ	l	=	"	l " rail.
•	p	=	"	n " (Fr.) bon.
ඞ	h	=	"	ch " German or Scotch, and cheth in Hebrew.
ඟ	n	=	"	n " singing, ringing.

The aspirated letters should be pronounced by distinctly adding the sound of *h* to the unaspirated consonantal sounds.

Pronunciation.

(*Śabda kirtma* බසෙ කිරිම.)

33. To pronounce words correctly, the sounds of the different letters as shown above should be carefully studied. It is a common mistake, mentioned previously, to pronounce ස, සෘ, ඔ, ඔඟ, as *ru, rú, lu, lú* (or *iru, irú, ilu, ilú*) respectively, and, consequently, words composed of them, such as සතු, මෘදු, as *irutu, mṛudu*, etc. No material distinction is sometimes made in pronouncing *n* බි, *n* නේ, *n* නේ, and *n* නේ; *l* ලේ and *l* ලේ; *s* සේ, *sh* ඡේ, and *s* සේ; this is a great mistake. *Śa* ශ is often pronounced *se* සෙ. *A* අ in any syllable of a single word or in components of a compound word, except the first, or when it is not preceded by *h*, is always pronounced as *a* in 'syllable.' *Ex.* *Davasa* දවස, 'day'; *gala* ගල, 'stone.' But *a* in the first syllable of *karami* කරමි, 'I do,' and of other inflections of the verb *kara* කර, 'to do,' also takes this sound of *a*.

It is usual for the purpose of facilitating pronunciation to double consonants written singly. Thus, *vikrama* වික්‍රම, 'heroism,' *chitrakāra* චිත්‍රකාර, 'painter,' *chāritra* චාරිත්‍ර, 'custom,' are pronounced as *vikkrama, chittrakāra, chārittra*. Owing to this pronunciation such words are often miswritten. Consonants that are doubled should be pronounced distinctly: *Ex.* බල්ලා 'dog' as *bal-lá* and not *balá*. Europeans are apt to make this mistake. (*Vide* § 71.)

Names of Letters.

34. Some letters have names other than those given after their respective sounds. Such letters, with their names and significations, are noticed here :—

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
ඔ <i>nga</i> or <i>n̄ga</i>	{ <i>saññaka gayanna</i> සංඤ්ඤක ගයනන }	Combined <i>ga</i> letter.
ඌ <i>n̄cha</i> ...	{ <i>saññaka chayanna</i> සංඤ්ඤක චයනන }	Combined <i>chu</i> letter.
ඬ <i>n̄ja</i> or <i>n̄ja</i>	{ <i>saññaka jayanna</i> සංඤ්ඤක ජයනන }	Combined <i>ja</i> letter.
ඞ <i>n̄da</i> or <i>n̄da</i>	{ <i>saññaka dayanna</i> සංඤ්ඤක ධයනන }	Combined <i>da</i> letter.
ඟ <i>n̄ba</i> or <i>n̄ba</i>	{ <i>saññaka bayanna</i> සංඤ්ඤක බයනන, or <i>añba bayanna</i> අඞ්බ* බයනන }	Combined <i>ba</i> letter; or <i>ba</i> having the sound of <i>n̄ba</i> .
ඟ <i>n̄ha</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāṇa tha-</i> <i>yanna</i> සංඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ටහනන }	Combined aspirated <i>thu</i> letter.
ඞ <i>dh̄a</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāṇa dha-</i> <i>yanna</i> සංඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ධහනන }	Combined aspirated <i>dha</i> letter.
ඞ <i>dva</i> ...	{ <i>dva yanna</i> ද්ව යනන, † or <i>saññaka vayanna</i> සංඤ්ඤක වයනන }	That which is called <i>dva</i> , or combined <i>va</i> letter.
ඞ <i>ña</i> ...	{ <i>anunāsikāśharaya</i> අනුනාසිකාශරය }	Co-nasal letter.‡
ඞ <i>na</i> ...	Do.	do.

* Perhaps අඞ්බ is a corruption of බා *n̄ba*. The term *añba bayanna* is more common.

† This is generally corrupted into *dva yanna* ද්ව යනන and *dva vayanna* ද්ව වයනන.

‡ In forming the nasals of the five classes the veil which separates the nose from the pharynx is withdrawn. Hence these letters are called *anunāsika*, i.e. co-nasal or nasalized.—*Mac Müller*.

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
න na°	... { <i>anunāsikākṣharaya</i> අනුනාසිකා ක්ෂරය	} Co-nasal letter.
ඛ na°	... Do.	... do.
ම ma	... Do.	... do.
ල la	... { <i>maha layanna</i> මහ ලයන	} Large la letter.
ශ sa	... { <i>kada sayanna</i> කඩ සයන	} Broken sa letter.
ෂ sha	... { <i>goḷu sayanna</i> ගොළු සයන	} Dumb sa letter.
ස sa	... { <i>maha sayanna</i> මහ සයන	} Large sa letter.
ළ la	... { <i>saññāka layanna</i> සන්ඤ්ඤා ලයන	} Combined la letter.
• ෦	... { <i>anusvāraya</i> අනුසාරය, or <i>binduwa</i> බින්දුව	} After sound, i. e. after vowel, or† dot.
: ෦	... { <i>visargaya</i> විසර්ගය, or <i>visarjanīya</i> විසර්ජනීය	} Emission (of breath).

A new Letter to represent 'f.'

35. Of late years the symbol ෆ, which is like the lower part of the Sanskrit labial-sibilant ॆ (φ) called *upadhāntya* උපධන්තීය, has been adopted by some to represent the sound of the English letter "f," which is wanting in the Sinhalese language. In the absence of another more appropriate symbol it may be adopted with advantage, giving it all the privileges of inflections proper to Sinhalese letters. It may be inflected thus :

ෆ f; ෆa, ෆා fā; ෆ fe, ෆේ fē; ෆ fi, ෆි fī; ෆ fu, ෆූ fū;
ෆ fri, ෆෑ fṛi; ෆ fli, ෆූ fli; ෆ fe, ෆේ fē, ෆෑ fui;
ෆ fo, ෆෑ fō, ෆෑ fau; ෆ fan; ෆෑ fah, ෆc.

* These are commonly called *mūrdhaja nayanna* මුඛය කයන and *dantaja nayanna* දන්තය කයන, respectively (vide § 27).

† The *anusvāraya* is always used after vowels. It is in some old *śā* books sometimes represented as (•, when it is called "*chandra binduwa* චන්ද්‍ර බින්දුව" (*chandra* 'moon,' *binduwa* 'dot').

Transliteration.

36. The system of transliteration used is that adopted by the Ceylon Government,* which, in spite of some deficiencies, is generally sound and has been followed here for the convenience of readers in Ceylon, who are accustomed to it.

37. In devising a new system of transliteration, care should be taken (where possible) not to adopt diacritical signs which are already employed for other purposes.

It is usual to represent ඇ, අ, by e, é, or æ, ê. This is incorrect inasmuch as the letter which is used to represent අ should have some diacritical mark attached to it, to represent ඇ, අ, for the simple reason that the latter are only modifications of අ. Hence they may perhaps be best represented respectively by a, á.

No system of transliteration of a phonetic language by an unphonetic one, like the English, can ever be perfect. The system given below has greater claim to be considered accurate than many that have come under the notice of the author.

Vowels.

අ a, ආ á; ඇ á, අ á; ඉ i, ඊ or ඉ i; උ u, ඌ ú: ආ ri, ආ'ri; ෙ li, ෙ li; එ e, ඒ é, ඔ ai: ඔ o. ඔ é, ඔ au.

Consonants.

ක k, ඛ kh; ග g, ඝ gh; ඛ ñ: ච c, ජ ch: ජ j, ඣ jh:
ඤ ñ; ට t, ඨ th; ඩ d, ඪ dh; ඞ ñ: ත t, ථ th: ඳ d.
ධ dh; න n; ප p, ඵ ph: බ b, භ bh: ම m: ය y, ර r, ල l.
ව v; ෂ s; ජ s, ජ s, හ h; ල l; ෙ ñ: ෙ li.

Semi-nasals.

ඟ ng; ඞ nj; ඩ nd; ඳ nd; ඩ mb.

* Minute dated August 28, 1866.

characters were derived from the Grantha* of Southern India, which had its origin in the Chéra, a variety of the Aśoka character, and of which there were several varieties, as Chóla Grantha, Tuḷu, etc. They must have been introduced during the 10th or 11th century A.D. (as testified by inscriptions of that period), when the Chólians began to visit the Island and established (in 1038) a vice-royalty at Polonnaruwa, the capital of Ceylon at that time, which lasted twelve years. The modern Tuḷu has a striking resemblance to the Sinhalese characters.

By a comparison of the alphabets of the different Indian languages it will appear that nearly all of them have some affinity in the shape of letters to the Sinhalese. It is surprising to find ක *ka*, ත *ta*, ග *ga*, ද *da*, ම *ma*, ල *la*, ඞ *la*, in the Máldive language, and ට *ra* in the Philippine language.

The Proper Use of Letters.

42. As Sinhalese is a phonetic language, very much unlike in that respect English and other European languages, it may be thought by some that the acquisition of its orthography is easy. But it is quite the contrary. Owing to the absence of any stated rules in orthography and the consequent difficulty of acquiring a knowledge of the proper use of the nasals, the sibilants, and the dental and the cerebral *l*, Sinhalese orthography is still in an unsettled state.

To show the importance of a correct system of orthography for preserving the proper meanings of words, a few examples will be given here, with their equivalents in Sanskrit and Pali, from which their orthography is determined:—

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
uṣṇa ඌණ	- uṣṇa ඌණ	- uṣu ඌණ	- hot, warm.
úna ඌන	- úna ඌන	- unu ඌන	- less, deficient.

* Grantha (Grantham), which literally means 'book,' was an alphabet used for 'books' or literary purposes, chiefly writing Sanskrit.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
<i>kāṇa</i> කාණ	- <i>kāṇa</i> කාණ	- <i>kāṇa</i> කාණ	- one-eyed, blind in one eye.*
<i>kaṇṇa</i> කණ	- <i>kaṇṇa</i> කණ	- <i>kaṇṇa</i> කණ <i>kaṇa</i> කණ†	- ear. - eye.
<i>khādan</i> බාදන්	- <i>khādanto</i> බාද භොන්	- <i>kana</i> කන	- eating.
<i>gaṇa</i> ගණ	- <i>gaṇa</i> ගණ	- <i>gaṇa</i> ගණ	- assembly.
<i>ghana</i> ඝන	- <i>ghana</i> ඝන	- <i>gana</i> ගන	- thick, cloud.
<i>trīṇa</i> ත්‍රිණ	- <i>tiṇa</i> තිණ	- <i>taṇa</i> තණ	- grass.
<i>triṣṇā</i> ත්‍රිෂ්ණා	- <i>taṇhā</i> තණ්හා	- <i>taṇa</i> තණ	- desire.
<i>stana</i> ස්තන	- <i>thana</i> ථන	- <i>tana</i> තන	- (female) breast.
<i>varṇa</i> වර්ණ	- <i>vaṇṇa</i> වණ්ණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- colour.
<i>vraṇa</i> වූණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- sore.
<i>vana</i> වන	- <i>vana</i> වන	- <i>vana</i> වන	- wood, jungle.
<i>prāṇa</i> ප්‍රාණ	- <i>pāṇa</i> පාණ	- <i>paṇa</i> පණ	- life.
<i>punaḥ</i> පුනා	- <i>puna</i> පුන	- <i>pana</i> පන	- again.
<i>kṛi</i> කෘ	- <i>kara</i> කර	- <i>kara</i> කර = <i>kaḷa</i> කළ	- done.
<i>kalāṣa</i> කලාශ	- <i>kalasa</i> කලස	- <i>kala</i> කල	} water jar or pot.
<i>ghaṭa</i> ඝට්ඨ	- <i>ghaṭa</i> ඝට්ඨ	- <i>kaḷa</i> කළ	
<i>kāla</i> කාල	- <i>kāla</i> කාල	- <i>kala</i> කල	- time.
		- <i>kaḷu</i> කළු	- black.
<i>draḍḍha</i> ද්‍රඳ්ඳ්භ	- <i>daḷha</i> දලහ	- <i>daḷa</i> දළ	- rough, great.
<i>daṇṣhtrā</i> දංෂ්ට්‍රා	- <i>dāṭhā</i> දාඨා	- <i>daḷa</i> දළ	- tusk, a large tooth.
<i>jaṭā</i> ජට්ඨා	- <i>jaṭā</i> ජට්ඨා	- <i>daḷa</i> දළ	- matted hair of a devotee.
<i>dala</i> දල	- <i>dala</i> දල	- <i>dala</i> දල	- leaf.
<i>jala</i> ජල	- <i>jala</i> ජල	- <i>dala</i> දල	- water.
<i>jvala</i> ජවල	- <i>jala</i> ජල	- <i>dala</i> දල	- to shine.
<i>taḍa</i> තඬ	- <i>taḷa</i> තළ	- <i>taḷa</i> තළ	- to beat.
<i>tila</i> තිල	- <i>tila</i> තිල	- <i>tala</i> තල	- gingily.
<i>tāla</i> තාල	- <i>tāla</i> තාල	- <i>tala</i> තල	- palmyra.
<i>dāṭhikā</i> දාඨිකා	- <i>dāṭhikā</i> දාඨිකා	- <i>ḍeḷi</i> දළි	- beard, moustache.
<i>jālaka</i> ජාලක	- <i>jālaka</i> ජාලක	- <i>ḍeḷi</i> දළි	- germ, bud.
<i>mṛi</i> මෘ	- <i>mara</i> මර	- <i>mara</i> මර = <i>maḷa</i> මළ	- dead.
<i>mala</i> මල	- <i>mala</i> මල	- <i>mala</i> මල	- filth, dirt, rust.
<i>mālya</i> මාලා	- <i>mālya</i> මාලා	- <i>mala</i> මල	- flower.

* The word is often incorrectly used in the sense of 'blind,' as *kaṇa* කණ 'the blind man,' *kaṇa girava* කණ ගිරවා 'the blind parrot.'

† From the Tamil word *kan* ~~and~~. It is now obsolete.

Sanskrit.	Pali.	Eṭṭh.	Signification.
<i>lavana</i> ලවණ	{ <i>lavana</i> ලවණ or <i>lōṇa</i> ලෝණ }	<i>luna</i> ලුණු	salt.
<i>lasuna</i> ලසුන	<i>lasuna</i> ලසුන	<i>lānu</i> ලුණු	garlic.

A few examples of Sanskrit words of this kind :—

aśva අශ්ව, 'horse.'
aśva අශ්ව, 'not one's own.'
māśa මාශ, a sort of kidney-bean.
māsa මාස, 'month.'
anuka අනුක, 'skilful,' 'minute.'
anuka අනුක, 'lustful.'
pāna පාන, 'trade,' 'hand.'
pāna පාන, 'drinking.'

☞ As the reader will be fully acquainted with the sounds of the different characters in the tongue after the perusal of the preceding pages, the Sinhalese words will be hereafter written in Sinhalese characters only.

The Proper Use of Nasals.

43. The principal rule for the proper use of nasals is, that when a nasal deprived of its inherent vowel is followed by a consonant, the nasal of the class to which that consonant belongs is used. This is very simple.

Examples.

<i>Nasal</i> හි.	<i>Nasal</i> සේ.
අඛාර, 'charcoal.'	අකුරු, 'collyrium.'
ගඬා, 'river.'*	පඤ්ච, 'five.'
පඬාන, 'range,' 'row.'	කාංචන, 'gold.'
සවුරා, 'war,' 'battle.'	ලාංකුර, 'mark,' 'sign.'
සමා, 'multitude,' 'Buddhist priest.'	විඤ්ඤාණ, 'knowledge,' 'consciousness.'
<i>Nasal</i> නේ.	<i>Nasal</i> නේ.
කණ්ඩ, 'throat.'	අඬ, 'blind.'
විභක්ති } 'vocabulary.'	අන්තිම } 'last.'
විභක්ති }	අතිම }
දණ්ඩ } 'pole,' 'stick.'	ගුණ, 'book.'
දණ්ඩ }	ප්‍රසන්න, 'pleased,' 'delighted.'
දාන, 'government.'	සුඤ්ඤ, 'good.'

* In Sanskrit and Pali ගංගා means 'Ganges' (the Indian river) but in Sinhalese it, as well as its derivative ගා *gaṅga*, is generally used in the sense of 'river.'

Nasal ම.	Nāsal ට.
අම්බලම්, 'rest-house.'	මංකඩ, 'junction of a road. (§ 44.)
අම්මා, 'mother.'	මංකෙඩු, 'mortar.' (§ 44.)
ආරම්භ, 'beginning.'	මංග, 'family,' 'race.'
සමසන්නි, 'prosperity,' 'happiness.'	සංකොග, 'adherence.'
සවුලල, 'well-blown (as a flower).'	සංසාර, 'metempsychosis.'

Some Exceptions.

උමංග, <i>Ummagga Jātaka</i> , a history of a previous birth of Buddha.	පන්සල, 'Buddhist monastery.'
කම්කරු, 'worker,' 'mechanic.'	පන්සිය, 'five hundred.'
කම්සල, 'workshop.'	පින්කම්, 'meritorious (religious) act.'
ගංකොර, 'bank of a river.'	පෙරකන්කඩ, 'water-strainer.'
ගිම්කල්, 'hot season.'	බිම්මේ, 'tunnel,' 'subterranean house.'
දන්වමි, 'I inform.'	රන්වන්, 'golden coloured.'
දුම්කොල, 'tobacco.'	කංමැටි, a kind of plant.
කමගම, 'name and village.'	

Observe such combinations as *ණ, ව්‍ය, ම්‍ය, ඩ, etc.*, which occur at the end of Sanskrit words. අණ්ඩ in කරණ්ඩ, 'for doing,' 'to do,' දුටුණ්ඩ, 'for running,' 'to run,' &c., and දණ්ඩ in ඒදණ්ඩ, 'a narrow bridge constructed with single logs,' &c., should be written with the cerebral nasal, and not with the dental as is thought by some to be correct. It should be borne in mind that the present system of orthography in the Sinhalese language, as in any other, is chiefly based on the consideration of the places the tongue touches when the words are pronounced.

44. It is always better (and precludes the possibility of the occurrence of any mistake) to use the appropriate nasals before letters of their respective classes. As has been already noticed, the *ṇ* may be used in lieu of any nasal in Sanskrit and Pali words; but in Ceylon it is seldom used in Eḷu words before cerebral, dental, and labial letters of the *t*, *ṭ*, and *p* classes; while it is quite appropriate (in the case of Eḷu words) to use it before letters of the *k* and *ch* classes, and ජ, ජ්, ජ්, ච්, ජ්, ජ්, and ජ් (*vide* page 6).

45. To use the nasals *ṇ*, *ṇ*, *ṇ* correctly, as stated above, and to write Sinhalese words more correctly in other respects, it is important to be able to distinguish Eḷu words from those of the Sanskrit, Pali, and Tamil languages, from which

we have chiefly borrowed words. This can only be done with any certainty by studying the words of those languages. However, to those that have not the opportunity of such study, the following hints will be useful, namely:—

(a) Eḷu words alone have the letters ඇ, අ, ග, ජ, ඩ, ද, ඩ, and, therefore, all words written with those letters are Eḷu. Words in which ච and ඩ occur are also Eḷu, except when they bear traces of having been borrowed from Tamil and such other languages as have those two vowels.

(b) Words in which the letters සා, ස්‍යා, හ, හා, චේ, මා, ඩි, ඤ, ජ්, ජ්, &c., the *rēpha* (ඞ), *rakārāṇṣa* (ඤ), *yaṇṣa* (ඞ), and aspirated letters, as ඩි, ජ්, occur, are either Sanskrit, Pali, Tamil, or some other language than the Eḷu, in which those letters are not found.

(c) Words written with compound or joined letters, such as ස්‍ය, ඤ, ම්‍ය, ඤ, ම්‍ය, &c., mentioned before, are Sanskrit or Pali, and those written separately with the sign of elision (ඞ or ඞ) attached to the letters may generally be accepted as Eḷu words.

Without something to guide him it would be difficult for a beginner to learn to identify such words as කාරණ and කරුණ, 'cause,' නගර and නුවර, 'town,' ලෝක and ලෝ, 'world,' විමාන and විමන්, 'palace,' සකල and සිසල, 'all,' the first of which in each case is Sanskrit, and the second its Eḷu equivalent.

46. The use of *ṇ*, *ṇ*, *ṇ*, *ṇ*, *ṇ*, and *!* deserves special attention.

ඞ.

(a) The cerebral *ṇ* is also used after the letters සා, ස්‍යා, ජ්, ජ් (when they are in one and the same word), and is not in any way hindered by the intervention* of any vowel, guttural, labial, or of ජ්, ච්, or *anusvāra*.

* This is not generally observed in the case of Eḷu words.

Examples.

තෘණා, 'desire,' 'craving.'	දළිණ, 'mirror.'
ගැහිණි, 'woman.'	ප්‍රමාණ, 'extent,' 'size.'
ගෘණ, 'grass.'	ප්‍රාණ, 'life.'
ක්ෂණ, 'moment.'	බ්‍රාහ්මණ, 'Brahmin.'
ලක්ෂණ, 'beauty,' 'mark.'	මරණ, 'death.'
දකුණ, 'south.'	රාමායණ, the 'Rámáyana.' ^o
තැණ, 'ear.'	ශ්‍රවණ, 'ear.'

Exceptions.

The final *n* of a word and *n* doubled are, however, generally replaced by the dental *n*, as ගෙදරින්, 'from the house,' ශරීරයෙන්, 'from the body,' වරෙන්, 'come,' කරන්නෙමි, 'I shall do,' ඉරන්නෙමි, 'I shall tear.' In adherence to the usage of the learned, the dental *n* has been used in this book in such instances. The rule given above for the use of *n* has reference only to single words or the components of compound words. Notice that in the following compound words *n* after *r* is not written with the cerebral *n*, as the letters which form the compound are of two different words :

පරතඤ (පර + ආතඤ), 'exceeding joy.'
වහරනුසර (වහර + අනුසර), 'conformity to usage.'
පිරිනිව්‍රිති (පිරි + නිව්‍රිති), 'Nirvána.'
පරිනිව්‍රාණ (පරි + නිව්‍රාණ), 'Nirvána.'
බරකෙත් (බර + කෙත්), the 'twelve-eyed' deity, i.e., Kañda-kumara (the military deity of the Hindus).

But when a palatal or a dental intervenes between them (*n* and *ri*, *ri'*, *r*, or *sh*), the dental *n* takes the place of the cerebral *n*, as අළිනිස, 'venerable'; අළින, 'gain'; ආරාධනා, 'service,' 'solicitation'; දැකින, 'sight'; රචනා, 'literary composition'; රජනි, 'queen'; මළින, 'rubbing,' &c.

In derived Elu words *n* is determined by reference to the words from which they are derived or to which they bear a close affinity.

^o Válmiki's great epic poem recording the adventures of Ráma.

Examples.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ලකුණ	- ලකුණ	- ලකුණු	- louse.
කලාණ	- කලාණ	{ 1. කලණ 2. කැලණ	- 1. happy, lucky. - 2. name of a town.
කෝණ	- කෝණ	- කෝණ	- corner, angle.
ක්ෂණ	- ක්ෂණ	{ 1. ක්ෂණ 2. කණ	- moment.
වුණ	- වුණ	- පුණු, හුණු	- powder, lime.
(ඤාන)	- ඤාණ	- නැණ	- wisdom.
තික්ෂණ	- තික්ෂණ	- තිදුණු	- sharp.
දකුණ	- දකුණ	- දකුණ, දකුණු	- south.
නිවාණ	- නිබ්බාණ	- නිවණ	- Nirvána, the state of eternal happiness.
(පඤ්චාශය)	- පණ්ණාස	- පණස්	- fifty.
ප්‍රගුණ	- පගුණ	- පහුණු	- improvement.
ප්‍රමාණ	- පමාණ	- පමණ	- extent, quantity.
ප්‍රාණ	- පාණ	- පණ	- life.
මාණික්‍ය	- මාණික්‍ය	- මැණික්	- gem, ruby.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
අඛණ්ඩ <i>añkādī</i>	- අංගාණි*	- stall in a market.
කොමණ්ඩ <i>kōmaṇam</i>	- කෝණම්	- piece of cloth used for covering the private parts of men.
පණ්ඩ <i>paṇam</i>	- පණම්	- fanam (= 1½d.), money
පණිවිඩ <i>paṇivīḍai</i>	- පණිවිඩ	- message.

In some words *n* is natural and cannot be explained by any rule. Such words should be studied with the help of a dictionary. A few examples are given here :—

ගණ, 'flock,' 'multitude.'	පාණ, 'hand.'
ගණිකා, 'harlot.'	මණ, 'gem,' 'jewel.'
ගුණ, 'quality,' 'attribute.'	මාණික්‍ය, 'gem.'
කුණ, 'stench,' 'corpse.'	වණ, 'arrow.'
කෝණ, 'corner.'	මාණිජ, 'trader.'
කලාණ, 'happy,' 'lucky.'	ලවණ, 'salt.'

In all other cases not referred to the dental *n* is used.

* Observe that the cerebral *n* is used in place of another cerebral.

ශ්.

(b) No rule can be given for the use of *s*. All words written with that letter are Sanskrit, and should be studied in order to acquire a thorough knowledge of their spelling. It is however always used before *ch* and *s*. *Ex.* ආශ්චර්‍ය, 'wonder'; නිශ්චය, 'certainty'; නිශ්චල, 'calm'; පශ්චාත්තාප, 'repentance'; පශ්චිම, 'west,' 'western'; දුශ්චරිත, 'misbehaviour,' 'wickedness'; දුශ්චිල, 'ill-behaved'; නිශ්ශබ්දක, 'without doubt'; නිශ්ශේෂ, 'without remainder.'

Examples of the use of 's' in other places.

අශුභ, 'unlucky.'	ශීත, 'cold.'
අශීඨ, 'piles.'	ශීෂී, 'head.'
ආකාශ, 'sky.'	ශීල, 'good conduct.'
දශදිශා, 'the ten directions.'	ශිලා, 'art.'
පාශී, 'side.'	ශීතල, 'cold.'
ප්‍රතිශා, 'cold.'	ශීඵල, 'flaccid,' 'feeble.'
ප්‍රකාශ, 'open,' 'manifest.'	ශුභ, 'lucky.'
ප්‍රශ්න, 'question,' 'query.'	ශුකර, 'hog.'
ප්‍රශංසා or ා, 'praise.'	ශුන්‍ය, 'empty,' 'void.'
ප්‍රශංසා ා, 'praise.'	ශූර, 'hero,' 'energetic and cunning man.'
මිශ්‍ර, 'mixed.'	ශූල, 'pike.'
ශත, 'hundred,' 'cent.'	ශායාල, 'jackal.'
ශය, 'hare.'	ශේෂ, 'remainder.'
ශාන්ති, 'rest,' 'felicity.'	ශෛවාල, an aquatic plant.
ශාලා, 'hall.'	ශ්‍රෝත, 'stanza.'
ශාස්ත්‍ර, 'science.'	ශ්‍රද්ධා, 'faith.'
ශාසන, 'scripture,' 'religion,' 'command.'	ශ්‍රීමත්, 'fortunate,' 'illustrious.'
ශක්‍ර, 'Indra,' (the ruler of heaven).	ශ්‍රේෂ්ඨ, 'oldest,' 'senior,' 'excellent.'
ශුක්‍ර, 'Venus,' 'semen virile.'	

ශ්.

(c) Words written with *sh* are also Sanskrit. No rule that will explain all its uses can be given; but it is generally used after the consonants *k*, *r*, *l*, or any vowel except *a* and *á*, either immediately or separated from it by *n* or *h*. It is also often used before *t*, *th*, *d*, *dh*, and *p*.

Examples.

අක්කර, 'letter.'	පුරුෂ, 'man,' 'husband.'
අක්කි, 'eye.'	පුෂ්ප, 'flower.'
අභිෂේක, 'sprinkling.'	භෛෂජ්‍ය, 'medicament,' 'drug.'
ආරක්‍ෂා, 'protection.'	මනුෂ්‍ය, 'man.'
ඉන්ද්‍ර, 'sugar cane.'	මහිෂ, 'buffalo.'
ඉෂ්ට, 'cherished,' 'beloved.'	යක්‍ෂ, 'devil,' 'fiend.'
උෂ්ණ, 'hot.'	රක්‍ෂා, 'protection,' 'profession.'
සාම, 'saint' or 'sanctified person.'	වම්බ, 'rain.'
මාංශ, 'medicament,' 'drug.'	විෂ, 'poison.'
කුක්කි, 'belly.'	වෘක්‍ෂ, 'tree.'
කෝෂ, 'bag,' 'treasury,' 'dictionary.'	ශීෂී, 'head.'
කුණු, 'minute,' 'small.'	ශ්‍රෝම, 'phlegm.'
කේෂ්ත්‍ර, 'field.'	සන්තුෂ්ට, 'pleased,' 'delighted.'
දක්‍ෂ, 'clever.'	සංයෝග, 'joy,' 'pleasure.'
දෝෂ, 'fault.'	කම්ම, 'mustard.'

A competent knowledge of the use of *s*, *sh*, and *s* can only be acquired by studying the words in which they occur.

ඵ.

(d) This cerebral *!* is used in place of another cerebral, which has been dropped for the sake of euphony, or in Eļu words derived from other words. It is sometimes borrowed from the word from which the Eļu word is derived.

Examples of '!' acquired by Derivation.

Sanskrit.	Pali.	Eļu.	Signification.
ආවාට	- ආවාට	- වල	- pit, hole.
කටු	- කටු	- කුච්ඡ	- fierce.
කකිට	- කකකට	- කකුච්ඡ	- crab.
කරුණ	- කරුණ	- කුච්ඡු	- compassion, kindness.
කිරිට	- කිරිට	- කිරුච්ඡ	- diadem, crest.
කුකුච	- කුකුච	- කුකුච්ඡ	- cock.
කෝටි	- කෝටි	- කෙළ	- ten millions.
කුල	- වුල	- කුච්ඡ	- little, small.
දරිද්‍ර	- දරිද්‍ර	- දරිද්‍ර	- poor.
දංඨ	- දංඨ	- දඬ	- tusk, a large tooth.
දුඛිම	- දුඛිම	- දෙරම්	- pomegranate.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ද්විධ	- ද්විල	- දෙවල	- Tamil.
පරිපාටි	- පරිපාටි	- පිළිවෙල	- method, arrangement.
පාඨි	- පාඨි	- පොලො	- earth.
ප්‍රථම	- පථම	- පළමු	- first.
ප්‍රතිමා	- පරිමා	- පිළිම	- image, idol.
බිඝාල	- බිලාල	- බලල්	- cat.
වඩ්ඛා	- වළඛා	- වෙලඛ ^o	- mare.

The particle පිළි at the beginning of Elu words is written with the cerebral *l*, as it has been derived from the Pali පටි. *Ex.* පිළිකුල්, 'disgusting'; පිළිබඳ, 'connected with'; පිළිවෙත්, 'behaviour,' 'action.'

Examples of 'l' in words derived from Tamil.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
කරුණා <i>karuvādu</i>	- කරවල	- dried fish.
පள்ளි <i>palli</i>	- පල්ලි	- church, chapel.
පள்ளම් <i>pallam</i>	- පල්ලම්	- pit, precipice.
මාත්‍රි <i>mādiri†</i>	- මාදිලි	- sample.
වෙණි <i>velli</i>	- වෙල්ලි	- steel-yard.

In forming the past tenses and past participial adjectives of verbs whose roots end in *r*, that *r* is generally changed into *l*:—

Examples.

Root.	Past Tense (Third Person)	Past Participial Adjective.
අතුර, 'to spread'	... අතුලේ	... අතුල
කර, 'to do'	... කලේ	... කල
ගුගුර, 'to sound,' 'to roar'	... ගුගුලේ	... ගුගුල
මැර, 'to die'	... මලේ	... මල
වදාර, 'to say'	... වදලේ	... වදල
වසාර, 'to sow'	... වසලේ	... වසල
විචාර, 'to ask'	... විචලේ	... විචල
සමර, 'to remember'	... සමලේ	... සමල
සිසාර, 'to brandish'	... සිසලේ	... සිසල
සදාර, 'to learn'	... සදලේ	... සදල
සර, 'to leave'	... සලේ	... සල

^o This word is in colloquial language corrupted into වෙලඛි, වෙලඛ, වෙලඛි.

† This form is also sometimes used.

The cerebral *l* is sometimes used in Elu words after *r* and *h*. *Ex.* කරල, 'pod'; රල, 'wave'; රිලවා, 'ape'; ඉහල, 'up'; පහල, 'down'; යහළු, 'friend.'

In Elu words, for the sake of euphony, *l* is substituted for other cerebrals.* *Ex.* වෙලෙඳ, 'trader' = වෙලෙඳ; අතුරු, 'within,' 'amongst' = අතුළු, ඇතුළු. (*Vide* pp. 37 & 40).

In the modern Sanskrit alphabet one letter stands both for the dental and cerebral *l*. But in transcribing Sanskrit words in Sinhalese characters it would seem desirable to make the distinction, and it is to be determined by ascertaining whether the *l* in the Sanskrit word stands for a cerebral letter (as *ḷ*, *ṛ*, &c.) in the root or in some old form of it; if it does, it may be recognised as the cerebral *l*.

Examples.

Sanskrit word.	Its root.	<i>l</i> in Sanskrit word changed into <i>l</i> .
ඵලක ...	ඵර = ඵල්	... ඵලක, 'goat,' 'ram.'
ගුලම ...	ගුඛ = ගුල්	... ගුලම, a disease (chronic enlargement of the spleen).
කෝල ...	ගුඛ	... කෝල, 'ball.'
කාඛ = කාල ...	කඛ	... කාලි, 'the pulse.'

කාජකේර, 'cocoanut' = කාලිකේර or කාරිකේර.

In Pali these words are very properly written with *l*.

It is usual, as in the case of cerebral *n*, to change *l* into *ḷ* when it terminates a word or when it is doubled, as වලාකුල, 'cloud,' into වලාකුල් (pl.) and කුරුළු, 'bird,' into කුරුල්ලා.

Cerebral *n* and *l* do not begin words in Sinhalese.

PHONETIC RULES.

47. A knowledge of

- (1) ලොප් or ලෝපය, 'Elision.'
- (2) අදෙස් or ආදේශය, 'Substitution.'
- (3) අගමි or ආගම, 'Augmentation.'

* The naturalised Portuguese word පාදිප්, 'minister,' is sometimes changed into පාදිලි, and English ජූරි, 'jury,' into ජූලි.

- (4) { *a* පරරු or පරරුපය } 'Assimilation.'
 (5) දෙරු or දිකරුපය, 'Reduplication.'
 (6) පෙරුළි or විපසිකය, 'Metathesis.'
 (7) වැඩි or වැඩිය, 'Elongation.'
 (8) අඩු or හැකිය, 'Abbreviation.'
 (9) සඳ or සකිය, 'Combination.'

is essential for a correct acquirement of Sinhalese orthography. They will now be explained.

(1) ELISION.

Lop or *Lópaya*.

48. Dropping a letter or letters in a word, is called *Lop*, 'Elision.' Elision is of four kinds, namely,—

(a) පෙර(or මුල)කුරු ලොප්, or පුළු(or මුල)කර ලොප්, 'aphæresis,' or the dropping of the initial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අනන්, 'Anat,' the chief of the Nágas or Serpent race that inhabits the infernal regions ...	අ ...	නන්
අරන්, 'wood,' 'forest' ...	අ ...	රන්
අවසන්, 'end,' 'conclusion' ...	අ ...	වසන්
කුච්ඡු, 'kindness' ...	කු ...	ච්ඡු
සුවරු, 'sub-king' ...	සු ...	වරු
හැරගෙන, 'having taken' ...	හැ ...	රගෙන

These elided forms, excepting the last, generally occur in poetry.

(b) මැදකුරු ලොප්, or මධ්‍යකර ලොප්, 'syncope,' or the dropping of a medial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අඹවල්, 'mango flower' ...	ඹ ...	අඹවල්
දහවල් or දවහල්, 'noon,' 'daytime' ...	හ ...	දවල්

* The semi-nasal in *ඹ* is augmented here. The form *අඹවල්* is now in use.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පියවර, 'footstep' ...	ව ...	පියර
මහකසුප්, 'Mahakasup,' a disciple of Buddha ...	ක ...	මහසුප්
රජු, 'king's daughter,' i. e. a princess ...	ජ ...	රජු

(c) අගකුරු ලොප්, or අන්තකර ලොප්, 'apocope,' or the dropping of the final letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පාද, 'foot' ...	ද ...	පා
බාහු, 'arm' ...	හු ...	බා
රූප, 'picture,' 'image' ...	ප ...	රූ
රෝග, 'sickness' ...	ග ...	රෝ

(d) ගතකුරු ලොප්, or ගාත්‍යකර ලොප්, 'elimination,' or the dropping of a consonant, leaving in its place the vowel with which it had been combined (the consonant that is generally elided being *h*) :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided consonant.	Elided form of word.
ගැහැණි, 'woman' ...	හ ...	ගැහැණි [ඇ + ඇ = ඇ]
යහච්ඡ, 'friend' ...	හ ...	යහු [අ + අ = ආ]
ලුහුහු, 'onion' ...	හ ...	ලුහු [උ + උ = උ]
මොවුහු, 'crown' ...	ව ...	මවුහු
හතර සියය, 'four hundred' ...	ත ...	හාරසියය† (Vide p. 352.)
හද, 'heart' ...	හ ...	අද
සිර, 'sun' ...	ර ...	ඉර
කුකුරු, 'ginger' ...	ර ...	ඉකුරු
සුරු, 'pig' ...	ර ...	උරු

(2) SUBSTITUTION.

Ades or *Ádésaya*.

49. The change of one letter for another is called *Ades*, 'Substitution.'

* This form is now invariably used.

† Observe the change of එක සියය, 'one hundred' into ඒ සියය, which sometimes occurs in classics.

The principal letters that undergo substitution and of which examples are given below, are—

(a) ක් changed into ග් :

උකස්	"	උගස්, 'mortgage.'
කෙස්දගම්	"	ගෙස්දගම්, 'sulphur.'
වැසිතිලි	"	වැසිතිලි, 'latrine.'

(b) ක් changed into ස් :

කනිකම	"	කනිසම, 'alone,' 'loneliness.'
පිළිකම	"	පිළිසම, 'remedy,' 'redress.'
සිතූකම	"	සිතූසම (or සිතිසම), 'painting.'

(c) ක් changed into ව් :

අත්කරු	"	අත්වරු, 'manufacturer.'
දඩුකම	"	දඩුවම, 'punishment.'
සිත්කරු	"	සිත්වරු, 'painter.'

(d) ග් changed into ව් :

මග	"	මුව, 'beast,' 'deer.'
පුගල	"	පුවල, 'couple,' 'pair.'
පුගද	"	පුවද, 'good smell.'

(e) ජ් changed into ද් :

ජන	"	දන, 'people.'
ජල	"	දල, 'water.'
රජ	"	රද, 'king.'

(f) ව් changed into ඩ් :

කැටපත	"	කැටපත, 'mirror.'
තටාක	"	තටාක, 'pond.'
කරණව	"	කරණව, 'to do.'

(g) ත් changed into ස් :

තුනි	"	තිසු, 'thanks.'
නීති	"	නිස, 'law.'
හිත	"	හිස, 'friendly,' 'suitable.'

° Written also as තමාන, which then becomes an example of (a).

(A) ජ් changed into ව් :

උපදෙස්	"	උවදෙස්, 'advice,' 'instruction.'
කපස්	"	කවස්, 'asceticism.'

(i) ඩ් changed into ව් :

දුබල	"	දුවල, 'feeble,' 'weak.'
පිළිබන්	"	පිළිවන් (or පුවවන්), 'able,' 'possible.'

(j) ම් changed into ව් :

කැමීම	"	කැවීම, 'bending.'
නිමිති	"	නිවිති, 'cause,' 'omen.'

(k) ව් changed into ඩ් :

කිවිසිම	"	කිසිසිම (or කිබිසිම), 'sneezing.'
වැහසානිත්ද	"	බැහසානිත්ද, 'Thursday.'
වැවතර	"	බැවතර, 'usage,' 'custom.'

(l) ව් changed into ස් :

කඳවුරු	"	කඳසුරු, 'camp.'
ගොවියා	"	ගොසියා, 'cultivator.'
තව්ස	"	තසිය, 'strength.'

(m) ස් changed into ග් :

ගස	"	ගස, 'tree.'
ගතර	"	ගතර, 'four.'
ගාමා	"	ගාමා, 'hare.'

Notice the substitutions in the following words :—

අවුරු	changed into	අහුරු, 'having blocked up.'
ඇවිණිම	"	ඇවිණිම, 'putting on a string.'
කම්මුල්	"	කම්මුල්, 'cheek.'
කළුතර	"	කළුවර, 'ebony.'
කුඩු	"	කුඩු (or කුඩා), 'small.'
බබර	"	දබර, 'quarrel.'
තිබා (තබා)	"	තිසා, 'having kept.'
තුමස්	"	හුමස්, 'ant-hill.'
දිපුණ	"	දිපුණ, 'improvement.'
පිම	"	පිම, 'drinking.'
පෙරතු	"	පෙරවු, 'before,' 'in front.'
බෙහෙද	"	බෙහෙස, 'medicine,' 'drug.'
මිතර	"	තිතර, 'dam,' 'ridge' (of a field).

විසර changed into විවර, 'extent,' 'about.'

සෙසු " සෙසු, 'remaining.'

කිතුල් " කිතුල්, 'kitul,' a kind of palm (*Caryota urens*).

(*Vide supra* the substitution of *n* and *l* for other cerebrals.)

It should be observed that though *h* is substituted for *s*, the rule does not apply *vice versa*. From this it may be inferred that the form of the word spelt with *s* is the original.

There are other letters which undergo substitution besides those already noticed; they may be learnt by perusing the works of standard writers. It should be borne in mind that none of the substitutions *invariably* occurs, and that only those sanctioned by usage should be adopted. Of all the substitutions, that of *h* for *s* is the most common.

(3) AUGMENTATION OR AUGMENT.

Agam or *Ágama*.

50. The insertion of a letter (consonant) in a word without effecting any elision is called *Agam*, 'Augmentation' or 'Augment.' This may also be called 'Euphonic insertion.'

Examples.

උණු = හුණු, 'hot.'

කෙතනු = කෙතෙතනු, a planet, 'the descending node.'

දවල් = දහවල්, 'noon,' 'daytime.'

දුළු = දුළුලු, 'dust.'

For other examples, &c., see under "Combination" in which this element is embodied.

(4) ASSIMILATION.

Para rú or *Para rúpa*; *Pera rú* or *Púrpa rúpa*.

51. When two letters meet and one is changed into the other, the process is called 'Assimilation.'

52. Assimilation is of two kinds, namely :—

(a) පර රූ, or the assimilation of a preceding to a succeeding letter, as අත්ල into අල්ල, 'palm of the hand.'

(b) පෙරරූ, or the assimilation of a succeeding to a preceding letter, as පන්වා into පන්වා, 'having driven away.'

This is also treated of under "Combination," where more illustrative examples will be found.

53. It may be observed in this connection that besides the assimilation of consonants above noticed, there is also the assimilation of vowels inherent in two or more adjacent vowel-consonants in a word.

Examples.

තරු into තුරු, 'star.'

තෙලස ,, තෙලෙස, 'thirteen.'

දෙලස ,, දෙලොස, 'twelve.'

වතොර ,, වොතොර, 'great rampart.'

වළෙස ,, වෙළෙස, 'he died.'

රුසි ,, රසි, 'desire,' 'wish.'

සරිස ,, සිරිස, 'custom,' 'manners.'

This assimilation of vowels forms a part of පිළිපෙරුළු, "Metathesis of Vowels," which is treated of in section 55.

(5) REDUPLICATION.

Derú or *Dwitarúpaya*.

54. The doubling of a letter in a word or doubling a word itself is called *Derú*, 'Reduplication.'

It is treated of here and under "Combination" only as regards the doubling of letters in a word, while the doubling of words is treated of at the end of the Chapter on "Etymology."

Examples.

ලභසා = ලභසසා, 'learned man.'

එළිපත = එළිපපත, 'threshold.'

සකිනි = සකිසකි, 'she-demon.'

රකුසා = රකුසසා, 'a demon,' 'vampire.'

(*Vide* § 69.)

(6) METATHESIS.

Pereḷi or *Viparyāsaṇa*.

55. The transposition of letters within a word or parts of a compound word, or the exceptional use of the cases of nouns and moods and tenses of verbs, is called *Pereḷi*, 'Metathesis.' In *Sidatsaṅgarā* metathesis is divided into five classes, viz. :—

- (a) පිළි පෙයුළි, metathesis of vowels.
- (b) වණ පෙයුළි, do. of consonants.
- (c) පද පෙයුළි, do. of words.
- (d) විඛ්‍යා පෙයුළි, do. of the cases (of nouns).
- (e) කිරිස පෙයුළි, do. of the moods and tenses (of verbs).

Of these five divisions the last two will be treated of under "Syntax."

(a) Examples of the metathesis of Vowels :—

අස	is changed into	ඇස්, 'eye.'
ලගෙණ	"	ඉගෙණ, 'having learnt.'
ලපද	"	ඉපද, 'having been born.'
කරනි	"	කෙරෙනි, 'they do.'
නවුක	"	නිවුක (adj.), 'that was.'
පිළිවන්	"	පුළුවන්, 'able,' 'possible.'
පුත්	"	පුත්, 'son.'
යනි	"	යෙනි, 'they go.'

(Vide § 53).

(b) Examples of the metathesis of Consonants :—

අලුණ	is changed into	අරලුණ, 'araliya,' a species of oleander.
ඵරඬු	"	ඵඬුර, 'castor-oil plant.'
කෙලවර	"	කෙරවල, 'end.'
කැපව	"	කැව්ප, 'daubing.'
රුකිර	"	රුරික, 'blood.'
වෙනණ	"	වෙනණ, 'difference.'
සමිණ	"	මහණ, 'Buddhist priest.'
සහන්	"	සහන්, 'bed.'

It should be observed that in this metathesis only the consonants are transposed, while any vowels combined with them do not change their positions. This will be clear from the explanation of the formation of the word හිරි :—

$$රුකිර = ර + උ + හ + ඉ + ර$$

(by the transposition of ර and හ) = හ + උ + ර + ඉ + ර

(by combination) = හිරි.

(c) Examples of the metathesis of words :—

අටකල	is changed into	කලඅට, 'eight pots.'
අටකුට	"	කුටඅට, 'sixty-eight.'
එක්විසි	"	විසිඑක්, 'twenty-one.'
දත්ත	"	ත්තදත්, 'upper fore-tooth' (applied to the two middle ones).
පස්විසිවෙනි	"	විසිපස්වෙනි, 'twenty-fifth.'

Metathesis of letters is sometimes carried too far in the colloquial language, without any system or euphonic necessity, simply to render the meanings of words unintelligible to hearers and in sport. *Ex.* "අපි යනුම කොනවා" (= අපි කොලුම යනවා), 'We are going to Colombo'; "මරියා කිරිමු" (= කිරියා මරමු), 'Let us kill Kiriya' (name of a man), lit. 'Let us weigh Mariya.' This mode of speech is termed පෙරළි බාසේ (or හානාව) or අපසු බාසේ (or හානාව), 'transpositional speech.'

ELONGATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Veḍi or *Vṛiddhiya*.

56. Changing the short vowel-sounds in a word into long ones is called *Veḍi*, 'Elongation.'

Examples.

ලවරණ	into	ලවාරණ, 'implements,' 'things of utility.'
දහස්	"	දහස, 'a thousand.'
නවම	"	නව්ම, 'new work.'
වෙලදම	"	වෙලද්ම, 'trade.'

ABBREVIATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Aḍu or *Hāniya*.

57. Changing long vowel-sounds in a word into short ones is called *Aḍu*, 'Abbreviation.' This is the reverse of *Veḍi*.

Examples.

ඇඟේ into ඇඟේ, ඇඟේ, 'her,' 'hers.'

ලාඟේ " ලාඟේ, ලාඟේ, 'his.'

දංග " දංග, 'calf (of the leg),' 'mischievous.'

සැන්දෑ " සැන්දෑ, 'evening.'

Observe that in the last two examples the abbreviation takes place in the consonants and not in any vowel, as should be the case according to the definition given above, and that such words are considered by the author of *Sidat-saṅgarā* as examples of this process.

Examples of *Veḍi* and *Aḍu* often occur in poetry.

COMBINATION.

Saṇḍa or *Sandhi*.

58. The blending of the last letter of one word with the first letter of the next word or syllable, to avoid dissonance or hiatus, is called *Saṇḍa*, 'Combination.' The rules of combination are altogether based on phonetic principles, and are chiefly observed in poetry. It is important to observe that combination generally takes place when the second word or syllable begins with a vowel, and that some of the examples of combination are also found in their uncombined forms, as අට අනුවක්, 'a ninety-eight'; එකිනි එකා, 'each other'; කතා ඊල්, 'gold litter'; හුවණ ඇති, 'having wisdom,' 'wise'; යන එන, 'going and coming'; ලක ලකුමා, 'Governor of Ceylon'; අත් ලස්, 'bribe'; දුක් පත්, 'poor'; &c.

59. Combination is divided into ten classes, viz. :-

- (a) පෙරසරලෝප සඳ or පුළුසරලෝප සකිය
Combination by the elision of the final vowel.

- (b) පරසරලෝප සඳ or පරසරලෝප සකිය
Combination by the elision of the initial vowel.
- (c) සර සඳ or සර සකිය
Combination of vowels.
- (d) සරදෙස් සඳ or සරදෙස් සකිය
Combination by the substitution of vowels.
- (e) ගතදෙස් සඳ or ගතදෙස් සකිය
Combination by the substitution of consonants.
- (f) පරරූ සඳ or පරරූ සකිය
Combination by assimilation of the final letter to the initial one.
- (g) පෙරරූ සඳ or පුළුරූ සකිය
Combination by assimilation of the initial letter to the final one.
- (h) ගතකුරුලෝප සඳ or ගතකුරුලෝප සකිය
Combination by the elision of consonants.
- (i) අගම් සඳ or අගම් සකිය
Combination by augmentation.
- (j) දෙරූ සඳ or විකිරූ සකිය
Combination by the reduplication of the consonant.

i) *Pera sara lop Saṇḍa* or *Pūrvasvara lōpa Sandhiya*.

60. This combination is effected by the elision of the inherent vowel in the last letter of the first word and the coalition of the initial letter (a vowel) of the second word with the consonant whose inherent vowel has been elided.

Examples.

[NOTE.—The parts combined are, for the benefit of the student, shown within parentheses after each example. As a knowledge of the combination of Sanskrit words is essential in mixed language to write them accurately, examples of such combinations are given after those of Eḷu words.]

(Eḷu.)

කනිල් (කතා, 'gold' + ඊල්, 'litter'), 'gold litter.'

දිගාස (දිගු, 'long' + ඇස, 'eye'), 'woman' (lit. 'the long-eyed one').

හුවණැති (හුවණ, 'wisdom' + ඇති, 'having'), 'having wisdom,' 'wise.'

යනෙක (යන, 'going' + එක, 'coming'), 'going and coming.'

(Sanskrit.)

ධර්මසභා (ධම්, 'law,' 'doctrine' + ආසන, 'seat'), 'pulpit.'

පාභුමියවර (පාභුමි, 'earth' + ඊයවර, 'lord'), 'king.'

මහාංගධ (මහා, 'great' + මාංගධ, 'drug,' 'medicine'), 'great drug,' 'ginger,' a great sage by that name.

රාජෙශ්වර්‍ය (රජ, 'king' + ඵෙශ්වර්‍ය, 'supremacy,' 'power'), 'kingly supremacy or power.'

Process of Combination explained.

කනිල් = කහ + ඊල් = කන් + ආ + ඊල්

(by eliding the first of the two vowels ආ and ඊ) = කන් + ඊල්

(by coalition of ඊ with න්) = කනිල්.

NOTE.—The process of separating the parts of a combined word is called විසන්ධි කිරීම or පද සිඳීම, its contrary being called සන්ධි කිරීම or පද ගැලපීම.

(b)—*Parasara lopa Saṇḍa* or *Parasvara lopa Sandhiya*.

61. This combination is effected by the elision of the initial letter of the second word, the reverse of the above.

Examples.

(Elu.)

කතුකුමා (කතු, 'author,' 'editor' + උතුමා, 'great, excellent, or eminent one'), 'great [or excellent] editor or author.'

තිසුණු (ති, 'three' + අසුණු, 'ills' or 'bad qualities'), 'three ills or bad qualities.'

පණතුරු (පණ, 'life' + අතුරු, 'letters'), 'vowels.'

ලකතුමා (ලක, 'Laṅkā' + උතුමා, 'chief') 'Chief of Lanka' (i. e., 'Governor of Ceylon').

(Sanskrit.)

දිශාධිපති (දිශා, 'quarter' + අධිපති, 'lord'), 'lord of the quarter [or region].'

විභාසි (විභා, 'various' + අසි, 'meanings,' 'significations'), 'various significations.'

මහානාම (මහා, 'great' + ආනාම, 'soul'), 'magnanimous person,' 'gentleman' or 'gentlewoman.'

සථාවකාශ (සථා, 'according to,' 'as' + අවකාශ, 'opportunity'), 'according to opportunity.'

* These may also be combined according to the preceding process.

Process of Combination explained.

ලකතුමා = ලක + උතුමා = ලක් + අ + උතුමා

(by elision of the last of the two vowels අ and උ) = ලක් + අ + තුමා

(by coalition of අ with ක්) = ලකතුමා.

NOTE.—In the above two processes when two homogeneous vowels, one short and the other long, or both long, are at the place of combination, the short vowel or one of the long vowels is elided.

(c)—*Sara Saṇḍa* or *Svara Sandhiya*.

62. This combination is effected by the coalition of the initial vowel of the second word or syllable with the final consonant of the first word.

Examples.

(Elu.)

එකිනෙක (එකින්, 'by-one' + එක, 'one'), 'one by one,' 'one another.'

මවුනෙවුන් (මවුන්, 'them' + මවුන්, 'them'). 'them respectively (mutually).'

භෞණක් (භෞන්, 'ox' + එක්, 'one'), 'an ox.'

නමැති (නම්, 'name' + ඇති, 'having'), 'named.'

පහැස් (පස්, 'five' + ඇස්, 'eyes'), 'Buddha' (an epithet).

මිනිසා (මිනිස්, 'man' + ආ, ending of the nom. sing., etc.), 'man.'

(Sanskrit.)

අනුකර (අන්, 'not' + උකර, 'subsequent'), 'chief,' 'best.'

තද්‍වහර (තද්, 'that' + අවහර, 'after'), 'after that,' 'afterwards.'

Process of Combination explained.

පහැස් = පස් + ඇස්

(by coalition of ඇ with ප්) = පහැස්.

(d)—*Sarades Saṇḍa* or *Svarādēṣa Sandhiya*.

63. This combination is effected by the substitution of a vowel for the two vowels at the place of combination.

When two short like vowels meet each other at the place of combination, they coalesce into their corresponding long vowel.

The vowels that are generally substituted are :—

ආ	for අ + අ
ඊ	„ ඉ + ඉ
උ	„ ඌ + ඌ
ඍ	„ ඎ + ඎ
ඒ	„ ඵ + ඵ
ඔ	„ ඹ + ඹ
ඵ	„ අ + ඉ
ඵ	„ අ or ආ + ඉ or ඊ
ඵ	„ අ or ආ + ඵ or ඵ
ඵ	„ අ or ආ + ඵ or ඵ
ඵ	„ අ or ආ + ඵ or ඵ
ඵ	„ අ or ආ + ඵ or ඵ
ඵ	„ අ or ආ + ඵ or ඵ

Examples.

(*Elu.*)

අටහුවක් (අට, 'eight' + අනුවක්, 'a-ninety'), 'a-ninety-eight.'
 අවෛරසිය (අට, 'eight' + උර, 'exceeded' + සිය, 'hundred'), 'one hundred and eight.'
 මෙහෙසුරු (මහ, 'great' + ඉසුරු, 'lord', 'god'), 'Siva' (a Hindu deity).
 මොහොර (මහ, 'great' + උර, 'rampart'), 'great rampart.'
 ලබේර (ලබ, 'hanging' or 'large' + උර, 'belly'), 'Ganésa' (a Hindu deity, who is represented as having a hanging or large belly).

(*Sanskrit.*)

විකාශකුල (විකා, 'mind' + අනුකුල, 'conformable to'), 'conformable to the mind.'
 බාහුවසර් (බාහු, 'roots' + උපසර්, 'upasargas'), 'roots' and "upasargas."
 කරේජ (කර, 'man' + ඉජ, 'chief'), 'king.'
 පිතෘච (පිතෘ, 'father' + ච, 'prosperity'), 'father's prosperity.'
 මුනිජ (මුනි, 'Muni,' i. e., a sanctified sage + ඉජ, 'supreme,' 'chief'), 'supreme or chief Muni,' i. e., 'Buddha.'
 ලබේර (ලබ, 'Lañká' + උර, 'lord'), 'Lord of Ceylon,' (i. e., 'Governor of Ceylon').
 සමෝදර (සම, 'with' + උර, 'belly'), 'uterine brother.'
 සූරෝදය (සූර, 'sun' + උදය, 'rising'), 'sunrise.'

* These are contracted forms of උතුර and උදර respectively. The vowels inherent in තු and ද seem to have respectively influenced the preceding vowel in each example in lengthening it. The final vowel in ලබේර is the personal case ending ආ.

Process of Combination explained.

- (1) අටහුවක් = අට + අනුවක් = අට + අ + අනුවක්
 (by coalition of the two vowels) = අට + ආ + අනුවක්
 (by coalition of අ with ඵ) = අටහුවක්.
- (2) මොහොර = මහ + උර = මහ + අ + උර
 (by substituting ම for අ and උ) = මහ + ම + ර
 (by coalition) = මොහොර
 (by assimilation) = මොහොර.

(e)—*Gāṭades Saṅha* or *Gātrádēsa Sandhiya*.

64. This combination is effected by the substitution of consonants, of which the principal are :—

- (1) ජ for ක් after ඉ (final).
 ඵ „ a consonant or උ (final).

Examples.

(*Elu.*)

අත්වරු (අත්, 'hand' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'manufacturer.'
 සිත්වරු (සිත්, 'colouring' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'painter.'
 දඩුවම් (දඩු, 'punishment' + කම්, 'act'), 'punishment.'
 පිළියම් (පිළි, 'belonging to (body, &c.)' + කම්, 'act'), 'remedy,' 'redress.'

(2) In Sanskrit words the following consonants are substituted :—

- (a) ජ for ඉ or ඊ before අ, ආ, උ, ඌ, ඍ, ඒ, ඵ, ඹ or මා.

Examples.

හස්තාශ්ව (හස්ත, 'elephants' + අශ්ව, 'horses'), 'elephants and horses.'
 ප්‍රතිකර්ම (ප්‍රති, 'again' + උකර, 'answer'), 'rejoinder,' 'response.'

- (b) ඵ for උ or ඌ before අ, ආ, ඉ, ඊ, ඍ, ඒ, ඵ, ඹ or මා.

Examples.

අනුචිත (අනු, 'according to' + චිත, 'sense,' 'meaning'), 'according to sense or signification.'
 දුර්විකර (දුරු, 'heavy,' 'long' + අකර, 'letters'), 'long letters' (vowels).

This substitution of ජ and ච is owing to their respective affinity of sound to ඉ or ඊ and උ or ඌ. (*Vide* combination (i).)

(c) ඊ for ජ or ජෑ before ජ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, ඒ, චේ, චි or චෑ, and after ජ or ජෑ.

Examples.

පියාපසාන (පියා, 'father' + පසාන, 'attendance', 'treatment'), 'attendance on father.'

මාත්‍රායාන (මාතෘ, 'mother' + අයාන, 'intention'), 'mother's intention.
රජරාජ (රජ, 'king' + සාධි, 'prosperity', 'dignity'), 'king's prosperity or dignity.'

රජරාජ රාජරාජ (රජ, 'king' + සාධි, a saint), a kind of saint.

(3) When in coalescing to form a compound the first word ends in a sonant and the second begins with a surd, or *vice versa*, the final letter of the first assumes the quality of the initial letter of the second. Sonant initials require sonant finals: surd initials surd finals. If the final letter is a vowel-consonant, the inherent vowel is dropped when the combination takes place. (*Vide* § 65.)

Examples.

(*Elu.*)

කැපුරපොතු (කැපු, 'turtle' + පොතු, 'shell'), 'turtle-shell.'

කැපු (කැපු, 'not having or being' + දු), 'is not?'

බුද්ධසරණ (බුද්ධ, 'Buddha' + සරණ, 'refuge'), 'refuge in Buddha.'

සද්දහ (සත්, 'good', 'virtuous' + දහ, 'persons'), 'good or virtuous persons.'

සද්දවසක් (සත්, 'seven' + දවසක්, 'a day'), 'a seven-days.'

Some Exceptions.

දික්වු (දික්, 'long' + වු, 'become'), 'long.'

ලප්තාරක (ලප්, 'gourd' + තාරක, 'citron'), a kind of citron.

සුන්බන් (සුන්, 'white' + බන්, 'boiled rice'), 'white boiled rice.'

* The modern expression is කැපු (or බැ) පොතු or කැපු (or බැ) පොලි.

† Interrogative particle.

‡ Compare දැනු (for දැනු), 'relic tope,' කන් (for කන්), 'pingo,' අන් (for අන්), 'ends.' The reason for this change is that a word cannot euphoniously terminate in a sonant.

§ In modern Sinhalese, ලප්තාර, සුන්බන්.

(Sanskrit.)

අද්භූත (අත්, a particle expressive of surprise + භූත, 'become'), 'wonderful.'

නිශ්චල (නිර්, 'not' + චල, 'what moves'), 'calm,' 'still.'

වෘත්තාන (වෘත්, 'speech' + අනු, 'restraint'), 'reproof,' 'control of speech.'

ඛණ්ඩා (ඛණ්, 'six' + භාෂා, 'languages'), 'six languages.'

සම්මි (සත්, 'true' + මි, 'doctrines'), 'true doctrines.'

Exceptional Forms.

Visarga is dropped when preceded by ජ and followed by a sonant, ජ being changed into මි:—

කප්පවන (කප්, 'religious austerity' + වන, 'wood'), 'sacred grove frequented by ascetics.'

පක්වර (පක්, 'milk,' 'water' + වර, 'that which contains'), 'woman's breast,' 'cloud.'

ශිරෝමණි (ශිර, 'head' + මණි, 'jewel'), 'gem worn above the head.'

Process of Combination explained.

(1) අත්වර = අත් + කර

(by substitution of මි for ක්) = අත්වර.

(2) කප්පවන = කප් + අව = කප් + ඉ + අව

(by substitution of ජ for ඉ) = කප් + ජ + අව

(by coalition) = කප්පවන.

(3) කැපුරපොතු = කැපු + පොතු = කැප් + උ + පොතු

(by elision of උ) = කැප් + පොතු

(surd initials require surd finals) ∴ = කැප් + පොතු = කැපුරපොතු.

(f)—Pararú Saṅha or Pararúpa Sandhiya.

65. This combination is effected by simple assimilation of the final to the initial consonant. (*Vide* § 64 (3).)

* ඊ in නිර් before the sibilants (ඤ, ඤ, ඤ) is changed into the respective sibilant that follows it, and before ච is changed into ඤ.

† From ඤ, 'six.'

‡ Parts of these may also be separated thus: කප්පවර = කප් + වර; ශිරෝමණි = ශිර් + මණි; කප්පවන = කප් + වන.

Examples.

(Elu.)

අල්ලස් (අත්, 'hand' + ලස්, 'bribe'), 'present,' 'bribe.'
 අත්සන (අත්, 'hand' + සන, 'sign,' 'mark'), 'signature.'
 ඇම්ම (ඇත්, 'pricking' + ම්), 'pricking,' 'throbbing.'
 ලත්තස් (ලත්, 'sugar cane' + තස්, 'tree'), 'sugar-cane.'
 දම්ම (දත්, 'now' + ම†), 'at once,' 'forthwith.'
 දුප්පත් (දුක්, 'sorrow' + පත්, 'approached'), 'poor.'

(Sanskrit.)

ජනවික්ෂු (ජනත්, 'universe' + චක්ෂු, 'eye'), 'eye of the universe,'
i. e. 'the sun.'
 නිශේෂ (නිර්, 'without' + ශේෂ, 'remainder'), 'without remainder.'
 පුරුෂික (පු, 'male' + ලික, 'mark,' 'gender'), 'masculine gender.'
 විදුලිලසා (විදුලිත්, 'lightning' + ලසා, 'creeper'), '(zigzag) lightning.'
 සජ්ජන (සත්, 'good,' 'virtuous' + ජන, 'persons'), 'good or virtuous persons.'

Process of Combination explained.

දුප්පත් = දුක් + පත් = දුක් + ජ + අත්

(by assimilation) = දුප් + ජ + අත්

(by coalition) = දුප්පත්.

(g)—*Pera rū Saṇḍa* or *Pūrva rūpa Sandhiya*.

66. This combination is effected by the simple assimilation of the initial to the final consonant, which is the reverse of the last combination.

Examples.

(Elu.)

අත්කම් (අත්, 'hand' + කම්, 'act,' 'work'), 'handicraft.'
 කම්මල් (කම්, 'work' + මල්, 'hall,' 'shop'), 'blacksmith's shop,'
 'workshop.'
 තෙත්කම් (තෙත්, 'stitching,' 'stringing' + කම්, 'act,' 'work'),
 'weaving.'
 බත්තල (බත්, 'boiled-rice' + තල, 'grain'), 'grain of boiled-rice.'
 මිනිස්සු (මිනිස්, 'man' + සු, nom. pl. suffix), 'men.'

° Ending of verbal nouns.

† Emphasising particle.

Process of Combination explained.

ගෙත්තම් = ගෙත් + තම් = ගෙත් + ත් + අම්

(by assimilation) = ගෙත් + ත් + අම්

(by coalition) = ගෙත්තම්.

(h)—*Gatakuru lop Saṇḍa* or *Gātrūkshara lōpa Sandhiya*.

67. This combination is effected by the elision of the final vowel-consonant of the first word and by augmenting any semi-nasal which may occur before it, or by the elision of the initial consonant of the second word.

Examples.

(Elu.)

අම්මල් (අඹ, 'mango' + මල්, 'flowers'), 'mango flowers.'
 කොළොම්පුර (කොළඹ, 'Colombo' + පුර, 'city'), 'city of Colombo.'
 ගඟුපුර (ගඟ, 'river' + ඉපුර, 'bank'), 'bank of the river.'
 තෙලුම්මල් (තෙලුම්, 'lotus' + මල්, 'flowers'), 'lotus flowers.'
 නවම් (නව, 'new' + කම්, 'work'), 'new work.'

Process of Combination explained.

අම්මල් = අඹ + මල් = අඹ + බ + මල්

(by eliding the vowel-consonant බ) = අඹ + මල්

(by augmenting ම and by coalition) = අම්මල්.

(i)—*Agam Saṇḍa* or *Āgama Sandhiya*.

68. This combination is effected by the insertion of a consonant before the initial vowel of the second word or syllable. The principal letters that are inserted are ජ, ච, න්, and ඊ, of which, owing to the similarity of sounds, ජ is inserted generally when the final vowel of the first word is ඉ, and ච when it is ට.

Examples.

(Elu.)

අතදර (අ, 'not' + අදර, 'respect'), 'disrespect.'
 එළුවා (එළු, 'goat' + ආ, a suffix), 'goat.'
 කටුමල (කටු, 'thorny' + අල, 'yam'), a kind of yam (*Dioscorea pentaphylla*).

° The form අඹමල් is now universally used.

කොළුවක් (කොළ, 'lad' + වක්, 'one', 'a'), 'a lad.'
 කෝවිල් (කෝ, 'god' + ඉල්, 'abode'), 'temple dedicated to a god.'
 ගෙඩියක් (ගෙඩි, 'fruit' + යක්, 'one', 'a'), 'a fruit.'
 කොසක් (කො, 'not' + වක්, 'one'), 'various', 'several.'
 පිරිසක් (පිරි, 'all round' + යක්, 'end'), 'end.'
 පුනරුත් (පුන, 'again' + උත්, 'said'), 'tautology.'
 බිජුව (බිජු, 'egg' + ව, 'seed'), 'seed for sowing', 'egg.'
 ගෝදයා (ගෝද, 'giant' + යා, a suffix), 'giant.'
 වසට† (වි, 'paddy' + ව, 'seed'), 'seed of paddy.'
 පුලුසු (පු, 'four' + සු, 'eighty'), 'eighty-four.'

(Sanskrit.)

අනාචාර (අ, 'not' + ආචාර, 'moral rule'), 'immorality.'
 අනිඡා (අ, 'not' + ඡා, 'wished'), 'unwished for', 'unlucky.'

Process of Combination explained.

පිරිසක් = පිරි + යක්

(by insertion of ය before අ) = පිරි + යඅක්

(by coalition) = පිරිසක්.

(j)—*Deru Saṅha or Dvitarūpa Sandhiya.*

69. This combination is effected by eliding the vowel in the final vowel-consonant of the first word, and doubling the consonant.

Examples.

(Elu.)

කොල්ලා (කොළ, 'lad' + ලා, a suffix), 'lad.'
 වත්ත (වතු, 'garden' + ත, a suffix), 'garden.'
 පුද්දා (පුද, 'white' + දා, a suffix), 'white man.'
 කෙරිල්ලඹු (කෙරිල්, 'white', 'fair' + ලඹු, 'wife', 'woman'), 'white (or fair) woman (or wife).'

Process of Combination explained.

කෙරිල්ලඹු = කෙරිල් + ලඹු = කෙරිල් + ල + ලඹු

(by eliding ල) = කෙරිල් + ලඹු

(by doubling ල) = කෙරිල් + ල් + ලඹු

(by coalition) = කෙරිල්ලඹු.

(Vide § 54.)

* A naturalised Tamil word.

† The uncombined form විආව is more common.

A knowledge of the above phonetic rules is very essential to the student in unravelling the meanings of words formed in conformity with those rules, in combining words properly and in forming different inflections.

NASALIZATION.

70. Many Elu words, unnasalized in their original and strictly correct form, have acquired in pronunciation a semi-nasal sound.*

Examples.

Unnasalized form.	Nasalized form.	Signification.
අගයා	- අගයා	- worth (<i>adj.</i>)
එලඟිකෙල්	- එලඟිකෙල්	- ghee, clarified butter made* from cow's milk.
කහවෙණ	- කහවෙණ	- rhinoceros, unicorn.
ගරුඛ	- ගරුඛ	- a bird, the vehicle of <i>Vishnu</i> .
දිගුකිරිම	- දිගුකිරිම	- stretching forth.
දිළිඳු	- දිළිඳු	- poor, indigent.
පසිඳු	- පසිඳු	- famous, renowned.
පිරිසිඳු	- පිරිසිඳු	- pure, clean.
වසඬ	- වසඬ	- north-west.
විසඳිම	- විසඳිම	- exposition, solution.
වෙසඟමස	- වෙසඟමස	- a month, April-May.
සිනිඳු	- සිනිඳු	- smooth.
සිදුකිරිම	- සිදුකිරිම	- accomplishing.
හදවස	- හදවස	- heart.

MISTAKES IN ORTHOGRAPHY.

71. A list of words often incorrectly spelt, written, and pronounced is subjoined for the benefit of the student. The same word is sometimes spelt, written, and pronounced in different incorrect ways, of which only one or two are noticed there.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අති	- අති	- very much, exceeding.
අතිශාර	- අතිසාර	- dysentery.

* This peculiarity is common also in Maldivé words.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අවුෂද	ඖෂධ	- medicine.
ඖෂද		
අයාඥා	- අයාඥා	- order, command.
අනර්ථ	- අනර්ථ	- invaluable, very good.
අත්‍යා	- අත්‍යර්ථය	- danger.
අභිවුදිය	- අභිවෘදිය	- progress, advancement.
අභිප්‍රාච	- අභිප්‍රාය	- intention, purpose.
අමාපත	- අමාත්‍ය	- minister, councillor.
අකෙත්‍රාස	- අකෙත්‍රාස	- abuse.
අසව	අසව	- horse.
අසව		
අදෝලපි	- අදෝලපි	- foot-note.
අරණ්‍ය†	- අරණ්‍ය	- wood, forest.
ආක්‍රියා	- ආක්‍රියාව, or ආක්‍රියාව	- authority, dignity.
ආත්‍යාස	- අත්‍යාස	- practice.
ආද්‍රව්‍ය	අද්‍රව්‍ය	- wonderful.
ආත්‍යාස		
ආරූඨ	- ආරූඨ	- mounted, risen.
ආසන	- ආසන	- seat.
ඉස්ත්‍රි	සත්‍රි	- wife, woman.
ඉස්ත්‍රි		
ඉස්සාන	සභාන	- place.
ඉස්සාන		
ඉරතු	- සෘතු	- season.
ඉරසි	- සෘෂි	- saint, Rishi.
ඉසතුති	තතුති	- thanks.
සප්‍රති		
ඊර්සා	- ඊර්සා	- envy, jealousy.
ඉස්තිර	සතිර	- firm, fixed.
සතිර, සීර		
ඉස්සර්ඝ	- සප්‍රති	- touch, feeling.
ඉර්ජ	- සෘජු	- straight.
උදෙශා	- උදෙශා	- for, on account of.
උත්‍ර	උත්තර	- reply.
උත්තර		
උපද්දා	- උපද්‍රව	- danger.
උත්‍රප්‍රප්‍ර	- උතුරුප්‍රප්‍ර	- the 26th lunar mansion.
උත්‍රසල	- උතුරුසල	- the 21st lunar mansion.
උතුර	- උතුර	- noble, chief.

° Hindustáni, අසව.

† As an *ulj.* derived from අරණ්‍ය, this form is correct.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
උෂ්ණ	උෂ්ණ	- hot, warm.
උෂ්ණ		
ඔරුදු	- අවුරුදු, අවුරුදු	- year.
කල්ප	කල්ප	- Kalutara (a town).
කල්ප		
කතා	- කතා	- agent, doer, editor.
කුෂ්ට, කුට්‍රි	- කුෂ්ට	- leprosy, cutaneous disease.
කුත්තම	- කුම්බකුම	- saffron (<i>Crocus sativus</i> .)
කෘති	- කුරුණ	- a grain measure.
කෘර	- කුර	- cruel, wicked.
ක්‍ර	- කර	- having done (p. part.)
කොට්ඨාස	- කොට්ඨාස	- division.
කොරපිය	- කරපිය	- do. (imp. mood.)
ගභිනී	ගභිනී	- pregnant woman.
ගර්භණී	ගර්භණී	
ගත්, ගං	- ගම්	- villages.
ගාමිනිර, ගාමිනිර	- ගම්මිර	- deep.
ගොව	ගවුට, ගවුට	- a distance of four miles.
ග්‍රහස්ත	- ගාහස්ත	- householder, layman.
වාරිස්ස	වාරිස්ස	- custom, manners.
වාරිස්ස		
වාරිස්ස		
චේත	- චේත	- clever.
චේස්ට	- චේස්ට	- oldest, best.
ඥාණ	- ඥාණ	- wisdom.
ඥාණ	- ඥාණ	- wisdom.
විකාන්තර,	විකාන්තර	- office.
විකාන්තර		
කන්තා	- කන්තා	- desire, craving.
කතී	- කතී	- logic, reasoning.
තික්කත, තික්කත	- තික්කණ	- keen, sharp.
තෘත	- තෘණ	- grass.
ත්‍රිත	- ත්‍රිණ	
ත්‍රිස්ත	- තෘණත	- thirst, desire, craving.
දඩුවත්	- දඩුවම්	- punishment.
දස්ට	- දස්ට	- bitten (by a snake &c.).
ද්විත්‍ර	- ද්විත්‍ර	- improvement.
දිග්	- දිග්	- long.
දුර්ගන්ධ	- දුර්ගන්ධ	- bad smell, stench.
දුස්ට	- දුස්ට	- wicked.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
දූෂ්ටි	දූෂ්ටි	sight, religion.
දූෂ්ටි	දූෂ්ටි	pomegranate.
දෙදුන්	දෙදුන්	Tamil.
දෙමල	දෙමල	Tamil.
දුම්බ	දුම්බ	nine.
නවය	නවය	name.
නව	නව	star.
නක්කානු	නක්කානු	Nirváṇa.
කෙර්මාන	කෙර්මාන	dancing.
කෙර්	කෙර්	chief, principal.
පරදන, ප්‍රදන	පරදන	quantity, about.
පමන	පමන	first.
පරනම	පරනම	first.
ප්‍රනම	ප්‍රනම	first.
පලමු	පලමු	clean, pure.
පව්නු	පව්නු	investigation, examination.
පරික්ෂ	පරික්ෂ	chapter.*
පරිච්ඡේද	පරිච්ඡේද	very wicked.
පාපිභට	පාපිභට	for.
පිතිස	පිතිස	religious merit.
පි.	පි	beginning.
පුරුෂ (or හ)	පුරුෂ	man, husband.
ප්‍රෂ්	ප්‍රෂ්	query, question.
ප්‍රෂ්	ප්‍රෂ්	lineage, generation.
ප්‍රමිප්‍රා	ප්‍රමිප්‍රා	news, tidings.
ප්‍රවර්තනි	ප්‍රවර්තනි	public, celebrated.
ප්‍රසිඛ	ප්‍රසිඛ	clear, pleased.
ප්‍රශන්ත	ප්‍රශන්ත	perceptible, cognizable.
ප්‍රකාශ්	ප්‍රකාශ්	palatable, cooked.
ප්‍රතික	ප්‍රතික	earth.
ප්‍රප්‍රි, ප්‍රප්‍රි, පාප්‍රි	පාප්‍රි	reparation, restitution.
ප්‍රකෘතිමත්තිරිම	ප්‍රකෘතිමත්තිරිම	stratagem, application.
ප්‍රයෝගමි	ප්‍රයෝග	power, prowess.
ප්‍රාකුම	ප්‍රාකුම	Thursday.
බ්‍රහස්පතින්ද	බ්‍ර(මා)හස්පතින්ද	

* Generally used for astronomy or astrology.

† Cf. Hindustáni බ්‍රහස්පති, 'Jupiter.'

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
බ්‍රාහ්ම	බ්‍රාහ්ම	Brahmin.
භික්කු, කිව්වි	භික්කු (Skt.) කිව්වි (Elu)	wall of a house.
කෝදි	කෝදි	the sacred Bó tree.
මද්‍රාම	මද්‍රාම	middle.
මකක	මකක	fish.
මකක	මකක	man, mankind.
මකුසා	මකුසා	peacock.
මකුසා	මකුසා	belonging to Mágadha (South Behar.)
මකුසා	මකුසා	mixed.
මකුසා	මකුසා	fainting, swoon.
මකුසා	මකුසා	urine.
මකුසා	මකුසා	soft, mild.
මකුසා	මකුසා	beast, deer.
මකුසා	මකුසා	demon, fiend.
මකුසා	මකුසා	machine.
මකුසා	මකුසා	young.
මකුසා	මකුසා	prayer.
මකුසා	මකුසා	fiend, demon.
මකුසා	මකුසා	night.
මකුසා	මකුසා	kingdom.
මකුසා	මකුසා	heap, a sign of the zodiac.
මකුසා	මකුසා	Ceylon.
මකුසා	මකුසා	epistle, writing.
මකුසා	මකුසා	a term of respect, equivalent to "honour" in "His Honour," &c.
මකුසා	මකුසා	year.
මකුසා	මකුසා	being present.
මකුසා	මකුසා	grammar.
මකුසා	මකුසා	explanation, detail.
මකුසා	මකුසා	judge.
මකුසා	මකුසා	trade, commerce.
මකුසා	මකුසා	harlot.

* මෙවයා, 'a woman of the Vaisya (the third, or mercantile and agricultural) caste,' is often used for මෙවයා.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අතර	අතර	- four.
අක	අක	- doubt.
අප	අප	- health, happiness.
අලකරමි	අලකරමි	- I inform or submit (respectful).
අනෙක	අනෙක	- fit, proper, enough.
අඟුරුදා	අඟුරුදා	- Friday.
අඟහරුදා	අඟහරුදා	- Saturday.
සර්වත	සර්වත	- good and virtuous persons.
සර්ජත	සර්ජත	- decorated.
සංස්කෘත	සංස්කෘත	- Sanskrit.
සංකෘත	සංකෘත	- sign, name, sense.
සංක	සංක	- faith.
සංඛද	සංඛද	- sound, noise.
සුන්ද	සුන්දර	- handsome.
සුත්‍ර	සුත්‍ර	- thread, rule, machine.
කෙල්ලන්	කෙල්ලම්	- play, sport.
සමීප, අමීප	සමීප	- near.
සමාධම්	සමාධම්	- law of nature.
ශ්‍රේෂ්ඨ	ශ්‍රේෂ්ඨ	- best, supreme.
සිංහල	සිංහල	- Sinhalese.

III.—ETYMOLOGY.

72. පදවිද්‍යාව or පදපිඨය, Etymology, treats of the structure and history of words.

Classification of Words.

73. The different classes into which words are divided are called පද, 'Parts of Speech.' According to Sinhalese grammarians there are only four parts of speech, namely:—

- (i.) නම or නාම (පද), 'Noun.'
- (ii.) කිරිස or ක්‍රියා (පද), 'Verb.'
- (iii.) නිපා or නිපාත (පද), } 'Indeclinable particles,'
- (iv.) උපසංග or උපසංගී (පද), } අවිස or අවිසය.

These embrace the eight parts of speech specified in European grammars, thus:—

1. Noun.	} (i.) <i>Nam</i> or <i>Nāma</i> .	
2. Pronoun.		
3. Adjective.		
4. Verb.	... (ii.) <i>Kiriya</i> or <i>Kriyā</i> .	
5. Adverb.	} (iii.) <i>Nipā</i> or <i>Nipāta</i> .	
6. Preposition.		
7. Conjunction.		
8. Interjection.		
Prefixes and Suffixes.	(iv.) <i>Upasaga</i> or <i>Upasarga</i> .	} <i>Aviya</i> or <i>Avyaya</i> .

NOUN.

Nam or *Nāma*.

74. නම or නාම is the name of a person, place, or thing.

NOTE.—This term, however, comprises also pronoun and adjective, which will be separately treated of, as in European grammars.

Classification of Nouns.

75. Nouns are divided into two principal classes:—

- (i.) සාදාරණ නම or සාධාරණ නාම, *Common nouns*.
- (ii.) සත් නම or සංඥා නාම, *Proper nouns*.

(i.) *Common Nouns*.

76. සාධාරණ නාම, common noun, is used to denote each thing out of a class of things of the same kind.

77. Common nouns are subdivided into—

- (1) ජනි නාම, names denoting genus or class:—

Examples.

සුර, 'god'; තර, 'man'; අශ්ව, 'horse'; බල, 'dog'; මදුරු, 'monkey'; අහුසුම්, 'ant'; මොහර, 'peacock'; මොර, 'shark.'

[For examples of inanimate objects under this head vide (3) *infra*.]

(2) ස්ථානානතර (or ධානානතර) නාම, names denoting employments or professions :—

Examples.

රජ, 'king'; ඇමති, 'minister'; ලියන්තා, 'clerk'; එකේර, 'herdsman'; ගොවි, 'farmer'; මහන්තා, 'tailor'; පඩි, 'pandit'; හොර, 'thief'; වඩු, 'carpenter'; මෙහෙකරු, වැඩකරු, 'servant.'

(3) ද්‍රව්‍ය නාම, names denoting inanimate objects or materials :—

Examples.

ගස, 'tree'; ගල්, 'stone'; පොළොව, 'earth'; වතුර, 'water'; මැණික්, 'gem'; ගෙඩි, 'fruit'; ගෙ, 'house'; කුඹුරු, 'field'; අඟල්, 'ditch'; දෙබඩ, 'orange'; රත්රන්, 'gold'; කෙරළි, 'jack.'

(4) රැස වචන නාම, collective nouns :—

Examples.

පිරිස්, 'assembly'; සමූහ, 'multitude'; සේනා, 'army'; රැළ, 'flock'; රැස්ස, 'gang'; කණ්ඩ, 'band'; සමූහය, 'a body of persons'; සෙනන, 'people'; පිරිවර, 'retinue'; උදව්, 'congregation,' people.

(5) භාව වචන නාම, abstract nouns, which are names of quality, action, and state :—

Examples.

a. ගුණ වචන නාම, names of quality :—සුද, 'white'; රතු, 'redness'; කළුව, 'black'; මහත, 'size'; ගහකම, 'thickness'; හොඳ, 'good'; නරක, 'bad'; උස, 'height'; දිග, 'length'; සැබව, 'truth'; තදබව, 'hardness'; දඳබැව්, 'ignorance'; මූළ්භාවය, 'foolishness'; ගුරුකම, 'heaviness'; දුෂ්ටතාවය, 'wickedness.'

NOTE.—These nouns are formed by adding the suffixes අ, බව or බැව්, භාවය, කම, නාව, කම, to the adjectives. Sometimes the adjectival form itself stands for the noun, as හොඳ, නරක.

b. අවස්ථා වචන නාම, names of state :—නින්ද, 'sleep'; සනීප, 'health'; පිස්සුව, 'madness'; කෝප, 'anger'; තරස, 'anger.'

c. භාවක්‍රියා, names of action, or verbal nouns :—තැප්පීම, තැප්පීම, තැප්පීම, 'dancing'; දිවීම, දිවීම, දිවීම, දිවීම, 'running'; සිටීම.

සිටීම, සිටීම, 'standing'; කීම, කියනු, 'saying,' 'telling'; වැටීම, වැටෙනු, 'falling.'

NOTE.—These are formed by adding the suffixes ඵම්, උම්, ඇම්, ඉළි, අනු, ඉහු, එනු, etc., to the verbal bases. Such forms as ලියවන, කියවන, දීමනාව, are sometimes used for ලියවීම, 'epistle'; කීම, 'saying,' 'word,' 'statement'; දීම, 'giving,' 'donation' respectively. (Vide §§ 172 and 251.)

(6) ගුණධාර නාම, concrete nouns denoting possessor of qualities :—

Examples.

කොර, 'lame man'; කල්ලා, 'black man'; පිස්සා, 'mad man'; මිට්ටා (masc.), 'dwarf'; මෝඩයා, 'foolish man'; රන්වන, 'red woman'; ලොබා, 'sick person'; අසැකයා, 'foolish man'; දහවතා, 'rich man.'

(7) අභි ක්‍රියා, verbal nouns denoting agent or object :—

Examples.

තටන්තා, තටන්තේ, තටනුයේ (masc.), 'dancer' (තටන්ති fem.); දුවන්තා, දුවන්තේ, දුවනුයේ (masc.), 'runner' (දුවන්ති fem.); වැටුනේ, 'who or what fell'; කීවා, 'what was said.'

NOTE.—These are formed by suffixing the endings අන්තා, අන්ති, ඉන්තා, ඉන්ති, &c., to the verbal bases, or by adding the suffixes ආ, ඵ්, ඵ්, &c., to the verbal nouns ending in හු. The forms ending in තා are more common. (Vide § 172.)

(8) ශිල්ප ශාස්ත්‍ර නාම, names of arts and sciences :—

Examples.

විගරණ, 'grammar'; ගණිත, 'arithmetic,' 'mathematics'; නකී, 'logic'; ලකර, 'rhetoric'; සදස් or සදැස්, 'prosody'; ඉඤ්ජල, 'jugglery.'

(9) ප්‍රමාණ නාම, names of measurement :—

Examples.

සැතපේ or සැතපේ, 'mile'; අඟල්, 'inch'; රත්තල්, 'pound'; පිසන්, 'cubit'; පිසන්, 'span'; පැල්, සේරු, මණ, corn measures.

(For compound nouns, vide §§ 215 & 360.)

(ii.) Proper Nouns.

78. සත් නම් or සංඥා නාම, proper noun, is the name of some particular person, animal, place, or thing.

Examples.

ශක්‍ර, 'Śakra' (king of gods); සිරිසංඝබෝ, 'Sirisaṅgabō' (a king of Ceylon); පොඩියා, 'Podiyā'; ලපයා, 'Lapayā'; ගාල්ල, 'Galle'; බරණැස්, 'Benares'; ඉන්දියාව, 'India.'

79. Proper nouns are sometimes used as common nouns, as in ශක්‍රයෙකුසේ, 'like a Śakra'; දෙවෙනි බරණැස්ක් වැන්න, 'like a second Benares.' Any proper name may, in like manner, be used as a common noun.

In colloquial language plural forms of proper names, formed by suffixing ලා, as පොඩියාලා, ජුවන්ලා, are used in the sense of "— (name of person) and others." Thus පොඩියාලා = 'Podiyā and others'; ජුවන්ලා = 'Juvan and others.' The plurals of common nouns, also formed by suffixing ලා, are sometimes used in like manner, as අය්ලා = 'brother and others'; මාමාලා = 'uncle and others.'

Inflections of Nouns.

80. Nouns have four inflections:—

- (1) ලිඟ or ලිඟය, 'Gender.'
- (2) බස or වචන,* 'Number.'
- (3) කරු or කාරක, පුරිස් or පුරුෂ, 'Person.'
- (4) විඛන් or විභක්ති, 'Case.'

Giving the various inflections of nouns is called නාම වර්තනලිපිල, 'declension of nouns.'

GENDER.*Liṅgu or Liṅga.*

81. There are three genders, namely, පුම ලිඟ or පුරුෂ (or පුං) ලිඟය, masculine gender; ඉතිරි ලිඟ or සත්‍රි ලිඟය, feminine gender; and නපුංසක ලිඟය, neuter gender. A noun which may be either masculine or feminine is of the common or undetermined gender, සාමාන්‍ය or අනිශ්චිත ලිඟය.

* This term, which properly means 'word,' is used as a grammatical term to denote "number."

Ancient Sinhalese recognized only two genders, the masculine and the feminine, the neuter gender having been included in the masculine, as in Hindi, Pañjābi, and Sindhi. Gradually the neuter crept in and with it the nominative case endings, අ, * වල්, peculiar to it, of which the *Sidat-saṅgarā* makes no mention, because at the time it was composed all nouns of the neuter gender in Sanskrit and Pali were regarded as masculine when adopted into Sinhalese either by naturalization or derivation: the above case endings therefore did not then exist. Many even now contend that there is no neuter gender in Sinhalese, and support the ancient theory. The differences in the inflections of nouns and the occurrence of such neuter pronouns as එක, 'it' or 'that' (= Lat. 'id'); මෙක, 'it' or 'this' (= Lat. 'hoc'); ඒවා, 'they' or 'those' (= Lat. 'ea'); මේවා, 'they' or 'these' (= Lat. 'haec'); besides the masculine and feminine pronouns ඒ, 'he' or 'that man' (Lat. 'is'); ඇ, 'she' or 'that woman' (= Lat. 'ea'); මේ, 'he' or 'this man' (= Lat. 'hic'); මැ, 'she' or 'this woman' (= Lat. 'haec'), prove the existence of a neuter gender in Sinhalese.

It is the present tendency of the language to regard all inanimate objects as of the neuter gender.

Modes of denoting Gender.

82. The distinction of sex in living creatures is denoted in three ways:—

First mode.—Quite different words are used.

Examples.

Masculine.	Feminine.
අය්කා, 'elder brother.'	අක්කා, 'elder sister.'
අප්පකාමි (applied to son of a native gentleman).	කාමිනේ.
අසු, } 'horse.'	වෙලඹ, } 'mare.'
අය්කා, }	එලෙමඬ, (or ලෙමඬ), }
ඉලන්දරියා, 'young man.'	ලමස්සි, 'young woman.'
කොණ, 'ox.'	දෙක, }
කන්කා, }	එලදෙක, }
අප්පා, }	අම්මා, 'mother.'
කසිදේ (applied to smiths in general).	කාච්චිචේ.

* Sometimes a feminine suffix, as in දෙක, කෙර.

Masculine.	Feminine.
පියා, 'father.'	මව්, 'mother.'
පුතා, 'son.'	දු, 'daughter.'
පුරුෂයා, 'husband,' 'man.'	සත්‍රී, 'wife,' 'woman.'
බාණ, 'son-in-law,' 'nephew.'	ලෙළු, 'daughter-in-law,' 'niece.'
මලයා, } 'younger brother.'	කුණ, } 'younger sister.'
මලයා, } 'younger brother.'	කුණ, } 'younger sister.'
මහත්මයා, } 'gentleman.'	කන්‍යා, 'lady,' 'madam.'
මවුල, 'maternal uncle,' 'father-in-law.'	කැදි, 'aunt.'
මස්සියා, 'brother-in-law,' 'cousin.'	කැණ, 'sister-in-law,' 'cousin.'
මාමා, 'maternal uncle,' 'father-in-law.'	කැණ, 'sister-in-law,' 'cousin.'
මිනිසා, } 'husband,' 'man.'	මැණ, } 'wife,' 'woman.'
මුත්තා, 'grandfather.'	මැණ, } 'wife,' 'woman.'
මොහර, 'peacock.'	ආත්තා, 'grandmother.'
රජ, 'king.'	සෙබඩා, 'pea-hen' (rare, මොහර being generally used).
සැම, 'husband.'	කිසව, } 'queen.'
	මෙකෙසි, } 'queen.'
	අමු, 'wife.'

Second mode.—(a) By inflection : gender is indicated by the termination of the word. Inflections are affixed to the bases of the nouns, which are common to both genders.

Masculine suffixes : ආ, අක(යා).

Feminine suffixes : ඇත්තී or ඇත්තී, ඊ or ඉ, ඉනි or ඉනි, ඉත්තී or ඉත්තී, ඉස්සි or ඉස්සි, ඉසා(ව), ඉත්තී or ඉත්තී, ඉව්වි or ඉව්වි, නි, නිත්තී or නිත්තී.

Masculine.	Feminine.
ආචාර්ය, 'master,' 'tutor'	... ආචාරිණි.
ඇසා, 'elephant,' 'tusk'	... ඇත්තී,
	... ඇත්තී.

* This word is in some parts of the Island, as the Western Province, applied to 'grandfather,' while the word අප අම්මා (meaning 'father's mother'?) is applied to 'grandmother.' This use of the word *attā* seems to be erroneous, as the Tamil word *attā* (அத்தான்), from which it is most probably derived, is applied to the female. Sometimes the form *ආසා* is used for the male and *ආව්ව* as its feminine.

Masculine.	Feminine.
උපාධ්‍යය, 'teacher,' 'preceptor'	උපාධ්‍යා.
උරුමක්කාරයා, 'heir'	... උරුමක්කාරි.
උකුණ, 'louse'	... ඉකුණි.
උරු, 'boar'	... ඊරි.
(එකා, 'one')	... එකි.
කකුණ, 'widower'	... කකුණි.
කපුටා, 'crow'	... කපුටි.
කපුස්සා, 'blood-sucker,' 'lizard'	... කපුස්සි.
කාක්කා, 'crow'	... කාක්කි.
කාපිරියා, 'negro,' 'caffre'	... කාපිරිවි.
කිඹුලා, 'crocodile'	... කිඹුලි.
කුමර, } 'prince,' 'boy under five years of age'	කුමරි, or කුමරිකා(ව).
කුමාරයා, }	
කුක්කා, 'puppy'	... කික්කි.
කුකුලා, 'cock'	... කිකුලි.
කුරුල්ලා, 'bird'	... කිරිල්ලි.
කුණ, 'niggard,' 'man covered with sores'	... කුණි.
කුඳ, 'humpback'	... කුඳි.
කෙටුලා, 'fisherman'	... කෙටුලි.
කොමලා, 'gentle boy or man'	... කොමලි.
කොල්ලා, 'lad'	... කෙල්ලි or කෙලි.
කොකා, 'crane'	... කෙකි, කෙකි, කෙකි.
ගැටයා, 'young man'	... ගැටිස්සි.
ගිරවා, 'parrot'	... ගිරවි.
ගොව්වා, 'dumb man'	... ගොව්වි,
	... ගෙලි.
ගෝණ, 'elk'	... ගෝණි.
ජනකා, 'man' (in general)	... ජනි.
කරුණයා, 'young man'	... කරුණි.
දේ or දේ, 'servant'	... දෙ.
දරුවා, 'child'	... දරි.
දුගලා, 'servant'	... දුගි.
දේව, 'god,' 'king'	... දේවි.
දේවතාවා, 'god' (of an inferior order), 'deity'	... දේවතාවි.

* Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

Masculine.		Feminine.
කර, °ඉ 'man'	...	කාරි.
කල, °ඉ 'dancer'	...	කලි.
කයා, ° 'cobra de capello,' 'being of the "serpent world"'	...	කයිනි.
කෘමිබා, ° 'young male animal' (chiefly of cattle)	...	කෘමිනි, කෘමි.
පති, ° 'husband'	...	පතිනි.
පරයා, 'pariah,' 'out-caste'	...	පරිවිනි.
පද්මා, } 'man of the Paduwa caste'	...	පද්මි, පද්මිනි.
පැට්ටා, 'young one'	...	පැට්ටි.
පිස්සා, 'mad man'	...	පිස්සි.
පොඩියා, 'small boy,' 'lad'	...	පොඩිනි.
ප්‍රේතයා, 'sprite,' 'goblin'	...	ප්‍රේති.
බලලා, ° 'cat'	...	බලලි.
බල්ලා, ° 'dog'	...	බල්ලි.†
බ්‍රහ්මණ, ° 'Brahmin'	...	බ්‍රහ්මණි, බ්‍රහ්මණි.
කිහිර, 'deaf man'	...	කිහිරි.
බ්‍රාහ්මණයා, 'Brahmin'	...	බ්‍රාහ්මණි.
හිසුණු, ° 'Buddhist priest'	...	හිසුණි.
මහණ, ° 'Buddhist priest'	...	මෙහෙණි, මෙහෙණි.
මහල්ලා, ° 'old man'	...	මහල්ලි, මහල්ලි.
මණමාලයා, } 'bridegroom'	...	මණමාලි, මණමාලි.
මකුණ, 'bug'	...	මකුණි.
මාණවක(යා), 'boy,' 'youth'	...	මාණවක(ව).
මැස්සා, 'fly'	...	මැස්සි.
මැඩියා, 'frog'	...	මැඩිනි.
මිතුර, 'friend'	...	මිතුරි.
මුහුමුර, } ° 'grandson'	...	මුනිමුරි, මුනිමුරි.
මුත්තා, 'grandfather'	...	මුත්තනි.
මුටු, 'deer'	...	මුටුනි.
මොහර, 'peacock'	...	මොහරි.
මෝඩියා, 'fool'	...	මෝඩි.

° Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

† Sometimes in classics බැලි.

Masculine.		Feminine.
යකා, 'demon,' 'fiend'	...	යකිනි.
යහළුවා or යාළුවා, ° 'friend'	...	යෙහෙලි.
යෝධයා, 'giant'	...	යෝධි.
යෞවනයා, 'youth'	...	යෞවනි.
රකුසා, 'fiend,' 'vampire'	...	රකුසි.
රදවා, 'washerwoman,' 'dhoby'	...	රදවි or රිදි.
රත්තා, 'red man'	...	රත්නි.
රක්කයා, 'fiend,' 'vampire'	...	රක්කි.
රජ, } ° 'king'	...	රජිනි, රැජි.
රිලවා, 'ape'	...	රිලවි.
රෙඩියා, 'man of the Rodiyá caste'	...	රෙඩිනි.
ලදරුවා, ° 'child,' 'infant'	...	ලදරි or ලදරි.
ලොකයා, 'great man'	...	ලොකනි.
වස්සා, ° 'heifer'	...	වස්සි.
වලයා, ° 'bear'	...	වැලනිනි or වැලනි.
වවුලා, 'bat'	...	වවුලි.
වැඩකාරයා, 'servant'	...	වැඩකාරි.
වෙළඳා, 'merchant'	...	වෙළඳි.
වේසාවා, 'adulterer,' 'whoremonger'	...	වේසාවි, වේසි.
සතුර, 'enemy,' 'foe'	...	සතුරි, සැතිරි.
සපා, ° 'serpent'	...	සැපිනි, සැපිනි.†
සුද්ද, 'white man'	...	සුද්දි.
සුරතලා, 'fondling'	...	සුරතලි.
සතුර, 'man of the jaggery caste'	...	සතුරි.
සයනියා, 'elephant'	...	සයනි.
සරසා, 'ox'	...	සරසි.
සිත්තාවා, 'washerwoman' (for the Sáli, a class of Sinhalese)	...	සිත්තාවි.
සුන්නා, 'lime-burner'	...	සුන්නි.

NOTE.—(1) The ending *රි* of the feminine forms also occurs short; (2) The endings *නි* and *ලි* of the feminine forms of words denoting animals also occur as *නි* and *ලි* respectively; (3) Words marked § are in their basal forms.

° Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

† Some ignorantly take this as the feminine of *සපා*.

(b) The feminine is also formed from the masculine by the substitution of vowel-sounds, especially in the initial, and final letters, without the feminine suffix ඊ or ඉ.

Examples.

Masculine.		Feminine.
කොල්ලා, 'lad'	...	කොල්ලි.
කොර, 'thief'	...	කොරි.
කොර, 'lame man'	...	කොරි.
(උ, 'he' [= Lat. 'is']	...	ඇ.)
(ඇ, 'he' [= Lat. 'ille']	...	ඇ.)
(ඔ, 'he' [= Lat. 'hic']	...	මැ.)

(c) The endings ඒ and ආ in verbal appellatives of the masculine gender are changed into ඊ in the feminine.

Examples.

Masculine.		Feminine.
දුවන්නා, 'runner'	...	දුවන්නි.
කන්නා, 'eater'	...	කන්නි.
ආණ්ඩුකරන්නා, 'ruler,' 'governor'	...	ආණ්ඩුකරන්නි.
ආණ්ඩුකරණය, 'rule'	...	ආණ්ඩුකරණය.

Third mode.—(a) By suffixing masculine and feminine nouns to the distinguishing adjectives or nouns used as adjectives.

Examples.

Masculine.		Feminine.
ඉංග්‍රීසිකරයා, 'Englishman'	...	ඉංග්‍රීසිකාරි.
එළුකරයා, 'country ox or bullock'	...	එළුකරි.
දෙවිපුත්, 'god's son,' 'deity'	...	දෙවිද.
මිහරයා, 'buffalo'	...	මිහරි.
බාපයා, 'paternal younger uncle'	...	බාමිමා.
කුඩපයා, 'little father.'	...	කුඩමිමා.

° Lit. 'younger father.' බාපයාමිමි is another term for බාපයා. කුඩපයා, lit. 'little father.'

ලොකුපියා, ° } 'paternal elder uncle' { ලොකු අම්මා,
මහපියා, ° } මහමමා.
ලොකුමාමා, † 'maternal elder uncle' ලොකු නැන්දා.
ලොකුඅයියා, ‡ 'elder brother' ... ලොකු අත්තා.
කොදපියා, § 'paternal younger uncle' ... කොදඅම්මා.

(b) By suffixing feminine nouns to crude forms of the masculine.

Examples.

Masculine.		Feminine.
අශ්වයා, 'horse'	...	අශ්ව ඵලෙමිම (or ලෙමිම.)
එළුවා, 'goat'	...	එළුදෙන.
මවුලා, 'camel'	...	මවුදෙන.
ගරඤ්ඤයා, 'rat snake'	...	ගරඤ්ඤය.
ගුරුලා, ¶ a bird (the vehicle of Vishnu)	...	ගුරුඵලෙමිම.
මසුරයා, 'peacock'	...	මසුරෙමිම.
මීයා, 'rat'	...	මීදෙන.
මුවා, 'deer'	...	මුවදෙන.
වෘකයා, 'tiger'	...	වෘකෙමිම.
සිංහයා, 'lion'	...	සිංහෙමිම.
හංසයා, 'swan'	...	හංසෙමිම.

NOTE.—දෙන and මිම may be used indiscriminately.

Gender of Inanimate Objects.

83. This is the most difficult part of gender to acquire, and no stated rule can be given to assist the student. As Sinhalese gender is considered to have been derived from Sanskrit and Pali, a knowledge of the gender of words in

° Lit. 'great (or elder) father.' ලොකුපියාමිමි is also used for ලොකුපියා.

† Lit. 'great (or elder) uncle.'

‡ Lit. 'great (or elder) brother.'

§ Lit. 'good' father.'

¶ Also එළු, in some classical writings.

¶ He is generally represented as being something between a man and a bird, and considered the sovereign of the feathered race.

those languages, especially in the former, is essential to determine the gender of Sinhalese words. If the Sanskrit or Pali equivalent of the Sinhalese word is in the masculine gender, then the Sinhalese word is in the same gender; and so with the other two genders. In Sanskrit, nearly all bases ending in ආ, ඊ, and those formed with the affix ති are feminine, and those ending in අන, ඩ, ය, භ, අස්, ඉස්, උස් and මත් are neuter. A few examples are given below with their equivalents in Sanskrit and Pali, as some aid in this direction.

(1) Examples of masculine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
අග්නි	- අග්නිනි, අග්නි	- ගිනි, අග	- fire.
අනතුරය	- අනතුරය	- අනතුරු	- danger.
ආදර	- ආදර	- අදර	- affection, love.
ආමු	- අමු	- අමු	- mango.
ආයුධ	- ආයුධ	- ආයුධ, අවි	- weapon.
ආහාර	- ආහාර	- අහර	- food.
උපාය	- උපාය	- උපා	- stratagem, artifice.
කණ්ණ	- කණ්ණ	- කන්	- ear.
කඩක	- කඩක	- කඩු, කක	- sword.
ගව්‍ය	- ගව්‍ය	- ගස්	- tree.
ග්‍රාම	- ග්‍රාම	- ගම	- village.
චන්ද්‍ර	- චන්ද්‍ර	- සඳ, හඳ	- moon.
දන්ත	- දන්ත	- දත්	- tooth.
දෝෂ	- දෝෂ	- දෝස්	- fault.
ධූම	- ධූම	- දුම්	- smoke.
ප්‍රාණ	- ප්‍රාණ	- පණ	- life.
මාර්ග	- මග්ග	- මග	- way, path.
මාස	- මාස	- මස්	- month.
රථ	- රථ	- රිය	- car, carriage.
රෝග	- රෝග	- රෝ, රෝග	- sickness.
ලෝක	- ලෝක	- ලෝ, ලොව	- world.
වෘක්ෂ	- රුක්ඛ	- රුක්	- tree.
සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර, මුහුද	- sea, ocean.
සූර්‍ය	- සූර්‍ය	- හිර, ඉර	- sun.

(2) Examples of feminine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ආයුධ	- ආණ	- අණ	- order, command.
අභිමුඛ	- අභිමුඛ	- අභිමුඛ	- finger.
උපමා	- උපමා	- උමම	- parable, simile.
කථා	- කථා	- කතා	- story.
ක්‍රියා	- කිරියා	- කිරිය	- act, verb.
ගඬයා	- ගඬයා	- ගඬ	- Ganges, river.
තෘණය	- තණයා	- තණ	- thirst, desire.
දංඤා	- දුඨා	- දඬ	- tusk, large tooth.
දකෂිණ	- දකෂිණ	- දකුණ	- south.
පුංඤා	- පොඤා	- පොඤා, පොඤාණි	- pond.
පෘථිවි	- පථිවි	- පොළොව	- earth.
ප්‍රඥා	- පඤ්ඤා	- පැණ	- wisdom.
මුද්‍රා	- මුද්‍රා	- මුද්‍ර	- smallpox.
මුක්තා	- මුක්තා	- මුතු	- pearl.
රත්‍ර	- රත්‍ර	- රැ	- night.
ලංකා	- ලංකා	- ලක්	- Lanka, Ceylon.
ලජා	- ලජා	- ලැජ්ජා, ලද	- shame.
මාළු	- මාළු	- මැළු	- lake, pool.
විද්‍යුලයා	- විද්‍යුලයා	- විදුලිය	- lightning.
විභක්ති	- විභක්ති	- විඛන්	- case (of nouns, &c.)
විහර	- විහර	- විදි, වෙහර	- street.
ගාලා	- ගාලා	- සල්, හල්	- hall.
සායා	- සායා	- සැන්දෑ, සැන්දෑ	- evening.
සභා	- සභා	- සඬ, හඬ	- assembly, meeting.
සංයු	- සංයු	- සන්දර	- vein, muscle.

(3) Examples of neuter nouns :—

අක්ෂර	- අක්ෂර	- අකුරු	- letter.
අක්ෂි	- අක්ෂි	- අක්ෂ, අක්ෂ	- eye.
අධ්‍යාය	- අධ්‍යාය	- අධ්‍යය	- purpose, intention.
ආභරණ	- ආභරණ	- අභරණ	- jewelry, ornament.
ආයු (ස්)	- ආයු	- ආ, ආයු	- age.
උත්තර	- උත්තර	- උතුරු	- reply.

* When it means 'north,' it is feminine.

Sanskrit.	Pali.	Eln.	Signification.
උදක	- උදක	- දිය	- water.
උද්‍යාන	- උද්‍යාන	- උයන	- park, orchard.
කුසල්	- කුසල්	- කුසල්	- religious merit.
කෙත්තු	- කෙත්තු	- කෙත්	- field (of paddy, &c.)
ගෙතු, ගෘහ	- ගෙතු, ගෘහ	- ගෙ	- house.
චාරිත්‍ර	- චාරිත්‍ර	- චරිත්	- manners, customs.
චිත්ත	- චිත්ත	- චිත්, චිත්	- mind.
ජීවිත	- ජීවිත	- දිවි	- life.
ඥාන	- ඥාණ	- ඥාණ	- wisdom, knowledge.
ගෘණ	- ගෘණ	- ගෘණ	- grass.
කෙතල	- කෙතල	- කෙල්	- oil.
දුඛ	- දුඛ	- දුක්	- sorrow.
දාර	- දාර	- දොර	- door.
නාමය	- නාම	- නම	- name.
පිත්තල	- පිත්තල	- පිත්තල	- brass.
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.
මාංශක	- මාංශක	- මාංශක	- gel.
මංශ	- මංශ	- මස්	- flesh.
මුඛ	- මුඛ	- මුඛ	- mouth, face.
රජත	- රජත	- රිදී	- silver.
වස්ත්‍ර	- වස්ත්‍ර	- වස්	- garment.
ව්‍යාකරණ	- ව්‍යාකරණ	- විකරණ	- grammar.
විද්‍යා	- විද්‍යා	- විකර, සත්	- science.
සිල්ප	- සිල්ප	- සිල්, සිල්ප	- art.
සප්තාහ	- සප්තාහ	- සති	- week.
හෘදය	- හෘදය	- හද, අද	- heart.

84. Although the language has now acquired a neuter gender, yet from the following example it will appear that in classical works the masculine gender is used, as observed above, in lieu of the neuter :—

කුස දේවචක්‍රයන් විසින් කුස රජපුරවණ්ට දුන් මෑණික නෙම අට තෙතකින් වක්‍රවූයේය.—‘The gem that was given to king Kusa by Śakra, the lord of gods, was curved in eight places’ (i.e., was octagonal).

Here the word මෑණික, which is according to Sanskrit and Pali in the neuter gender, is used in the masculine.

It should be noted that the nominative suffixes නෙම and නෙමේ are attached to singular nouns in the masculine gender, නොම and නොමේ to those of the feminine gender, and කුමු to plural nouns of both the genders. When they are found attached to any nouns, their gender may be at once determined. They are used only with the nominative case, and their employment is optional with the writer. (*Vide* § 101.)

85. (a) An example of the names of inanimate objects used in the masculine gender :—

“ඒ හෙයින් ඒදෝෂ නැමති වහනිය නෙම නොපයේ විතර සනාතනයෙහි හටනොගනීවා.”—‘Let not that fire of anger, therefore, be produced in thy train of thought.’ Here the word වහනිය is in the masculine gender.

(b) An example of the names of inanimate objects used in the feminine gender :—

“ඒ ශාලාව නොමේ සුධර්මා ව හා සමානවිය.”—‘That hall resembled Sudharmā.’* Here the word ශාලාව is in the feminine gender.

86. The gender of adjectives is determined by reference to the nouns which they qualify. They have no endings of their own to indicate gender.

Common or Undetermined Gender.

87. There are some nouns (and pronouns) which may stand for both masculine and feminine genders, in spite of the existence of separate forms (in the case of nouns) to mark the two genders :—

Examples.

Nouns—in sense only—මැස්සා, ‘fly’; මැඩියා, ‘frog’; කුරුල්ලා, ‘bird’; දරුවා, ‘child’; ලමයා, ‘child’; පණුවා, ‘worm’; කුඹියා, ‘ant’;

* Council hall of the gods.

සරව්ව, 'dove'; ගවයා, ගරකා, 'animal of the ox kind'; සතු, 'animal,' 'being'; ලැබා, 'sick person'; පැවියා, 'the young of any animal'; අසල්වැසියා, 'neighbour'; and a host of others whose sex cannot be easily known. Plurals of many nouns are also used likewise. All collective nouns are in the common gender.

Pronouns—මම, 'I'; අපි, 'we'; තෝ,^o 'thou,' 'you'; නොපි, 'you' (pl.); ඔවුන්, 'they'; තුමුණේ, 'you' (respectful); උබ, 'you'; අය, 'person'; කෙනෙක්, 'a person'; etc.

NOTE.—The masculine and feminine of nouns of the common gender are generally expressed by prefixing the words පිරිමි, 'male,' and ගැහැනු, 'female' to them, as පිරිමි සතු, ගැහැනු සතු; පිරිමි ලමයා, ගැහැනු ලමයා.

88. The gerunds or verbal nouns are, in Sinhalese, put in the masculine gender. But if the neuter gender is adopted into the language, they should be regarded as neuter.

"Indeclinables" (අවිච්ඡිද, අව්‍යය) have no gender.

NUMBER.

Basa or Vachana.

89. There are two numbers, එක බස or එක වචන, the singular, and බහු බස or බහු වචන, the plural.

90. The singular and the plural of nouns are formed by adding certain suffixes to their crude forms, in conformity with the rules of combination given above.

Singular suffixes†	{ Masculine—අ, ඵ, අ. Feminine—අ.
Plural suffixes	{ Masculine } ම, හ, උ, වරු, වරු. Feminine }

^o Sometimes තෝ is used for males and පි for females.

† It should be observed that the suffixes above given are those proper to the nominative case only. The singular and plural forms of nouns in the other cases may be likewise known by suffixing their respective case endings to their bases. (*Vide* § 116 and Declensions § 118.)

‡ An honorific suffix. It is sometimes used as වරයා in the singular and වරයෝ in the plural, as ගුරුවරයා, 'teacher,' ගුරුවරයෝ, 'teachers.' වරු and වරු are generally used with the names of relations and persons of rank.

Suffixes added to the names of inanimate objects :—

Singular—අ, ඵ or එ.

Plural—වල්.

The nominative singular suffix අ strictly belongs to neuter nouns, though it is sometimes found added to masculine and feminine nouns, especially the latter.

91. The base of a noun (or pronoun) is its crude form to which the different suffixes are added, as මිනිස්, 'man'; ගොවි, 'ox'; ගල්, 'stone': the bases of the words මිනිස්සු, ගොවිණි, ගල. It is termed in Sinhalese සද or බෙද, while the inflected word—i. e., the base and case suffix together is called පද.* The base of a noun may generally be ascertained by using it to qualify another noun, and the form it then takes is its base. *E. g.*, කඩදාසි පොත, 'paper book'; නස් පෙණේ, 'cobra's hood'; ඇතිලි පුරුක, 'knuckle (of the finger)'; where කඩදාසි, නස්, and ඇතිලි are used as adjectives and are the bases of කඩදාසිය, තයා, ඇතිල්ල, respectively.

Bases of certain nouns are used for their singular and plural nominatives. (*Vide* § 93 and Declensions § 118.) It is important to observe that the base of a noun may be used both for the singular and plural, in all the cases, without the addition of any suffixes. This is frequent in ancient writings.

The majority of the nouns in this book are given in their crude forms.

* These two terms are sometimes used indiscriminately. සද or බෙද is also applied to a word in general.

92. Modes of forming the singular and plural of nouns from their bases :—

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
Suffix ආ, ඒ.*			
අශ්ව	- අශ්වයා	- අශ්වයෝ	- horse.
ඇමති	{ ඇමතියා ඇමතිනා	{ ඇමතියෝ ඇමතිනෝ	{ minister.
ඉඬි	- ඉඬියා	- ඉඬියෝ	- tortoise.
උරු	- උරුයා	- උරුයෝ	- hog.
කරණ	- කරණයා	- කරණයෝ	- one who does, doer.
කාක්	- කාක්කා	- කාක්කෝ	- crow.
කුකුළ	- කුකුළා	- කුකුළෝ	- cock.
ගෙඹි	- ගෙඹියා	- ගෙඹියෝ	- frog.
ගෝණුපු	- ගෝණුපියා	- ගෝණුපියෝ	- scorpion.
නට්ටු	- නට්ටුයා	- නට්ටුයෝ	- one who dances, dancer.
නැට්ටු	- නැට්ටුයා or නැට්ටුයා	- නැට්ටුයෝ	- one who danced, dancer.
පුත්‍ර	- පුත්‍රයා	- පුත්‍රයෝ	- son.
බේබද	- බේබදයා	- බේබදයෝ	- drunkard.
මහලු	- මහලුයා	- මහලුයෝ	- old man.
මිතුරු	- මිතුරුයා	- මිතුරුයෝ	- friend.
ලියක	{ ලියකයා ලියකනා	{ ලියකයෝ ලියකනෝ	{ clerk, writer.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙඳනා	{ වෙළෙඳුන් වෙළෙඳනෝ	{ trader, merchant.
සහෝදර	- සහෝදරයා	- සහෝදරයෝ	- brother.
Suffix හු.			
ඇත්	- ඇත්තා	- ඇත්තු	- elephant.
ගොන්	- ගොන්නා	- ගොන්හු	- ox.
බළල්	- බළල්ලා	- බළල්ලු	- cat.
මිනිස්	- මිනිසා, මිනිසා	- මිනිස්සු	- man.
Suffix වරු.			
ඇමති	- ඇමතියා	- ඇමතිවරු	- minister.
සාමි	- සාමියා	- සාමිවරු	- sanctified sage, Rishi.

* The suffixes මි and ඒ also occur short, as in ඇමතියෝ, කෙල්ලෝ නියෝ. (Vide §§ 56 and 57.)

† The suffix is උ.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
ගුරු	- ගුරු	- ගුරුවරු	- teacher.
පියා	- පියා	- පියවරු	- father.
මහත්	- මහතා	- මහත්වරු	- gentleman.
Suffix ලා.			
පාත්	- පාත්තා	- පාත්තාලා	- father.
මුතු	- මුත්තා	- මුත්තාලා	- grandfather.
Suffix අ. Suffix වරු.			
මුහන්දිරම්	- මුහන්දිරම	- මුහන්දිරම්වරු	Muhandiram (native headman subordinate to a Mudaliyār).
ලේකම්	- ලේකම	- ලේකම්වරු	- secretary.

(b) *Feminine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
Suffix අ. Suffixes මි,* හු, වරු, ලා.			
කෙලි	- කෙලියා	- කෙලියෝ	- lass.
අමු	- අමුව	- අමුවෝ	- wife.
බිරිඳ	- බිරිඳ	- බිරිඳෝ	- wife.
දු	- දුව	- දුවරු, දුලා	- daughter.
බිසෝ	- බිසව	- බිසෝවරු	- queen.
දෙත්	- දෙන	- දෙන්හු	- cow, &c.
සත්‍රි	- සත්‍රියා	- සත්‍රියෝ	- woman, wife.

Plurals of most animate nouns may be formed by adding to their bases the suffix හු unelided, or වරු (the crude form of the plural suffix වරු) with හු affixed thereto. These forms are generally found in classical works.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
සාමි	- සාමියා	- සාමිහු	- sanctified sage, Rishi.
කතී	- කතියා	- කතීහු	- agent, author, editor.
ගුරු	- ගුරු, ගුරු	- ගුරුහු	- teacher.
පක්‍ෂි	- පක්‍ෂියා	- පක්‍ෂිහු	- bird.
මිනිස්	- මිනිසා	- මිනිස්හු	- man.
රජ	- රජ, රජ	- රජහු	- king.

* Vide footnote ° on p. 84.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
වෙද	- වෙද	- වෙදහු	- physician.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙඳන්ද }	- වෙළෙඳහු	- trader, merchant.
සත්‍රී	- සත්‍රී, සත්‍රිය	- සත්‍රීහු	- woman, wife.
සාමි	- සාමියා	- සාමිහු	- lord, master.
සාමි	- සාමියා	- සාමිවරු ^o	- sanctified sage.
දෙව්	- දෙවියා	- දෙව්වරු ^o	- god.
රජ	- රජු, රජ	- රජවරු ^o	- king.

The plural suffix මි is added to the honorific terminations ආන, අනු, අනී, ඇනී, which are affixed to the bases of masculine and feminine nouns; nouns so formed, though plural in form, are singular in sense. (*Vide* § 284.) The honorifics ආන and අනු are added to masculine, අනී and ඇනී to feminine bases. They sometimes indicate endearment.

Examples.

Base.	Modified Base.	Plural Form.	Signification.
අම්මි	{ ඇමනී ඇමබනී }	- ඇමනියෝ - ඇමබනියෝ	- } wife.
දු	- දුවනී	- දුවනියෝ	- daughter.
කැඳි	- කැන්දනී	- කැන්දනියෝ	- aunt.
පිය	- පියාන	- පියානෝ	- father.
පුත්	- පුතාන	- පුතානෝ	- son.
බැත	- බැතාන	- බැතානෝ	- nephew, son-in-law.
මල්	- මලන	- මලනෝ	- younger brother.
මව්	- මැනී	- මැනියෝ	- mother.
රජ	- රජාන	- රජානෝ	- king.

(c) *Nouns applied to Inanimate Objects.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
	Suffixes අ, ඒ, †	Suffix වල්.	
කථා	- කථාව	- කථාවල්	- speech, story.
ගෙ	- ගෙය	- ගෙවල්	- house.
දේ	- දේය	- දේවල්	- thing.
පිහිය	- පිහිය, පිහියේ (පිහිය)	-	- knife.
භාෂා	- භාෂාව	- භාෂාවල්	- language.
හිත	- හිතය, හිතේ	- (හිත)	- dream.

^o These forms are not much used.

† *Vide* footnote ^o on p. 84.

93. The bases of a large number of nouns (particularly feminine nouns and those applied to inanimate objects) are used sometimes for the singular, sometimes for the plural, without the addition of any suffixes. In the case of feminine nouns it is generally the singular form that is identical with the base. (*Vide* § 91.)

Examples.

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
අප්පා	- අප්පා	- අප්පාලා	- father.
කුඹි	- කුඹියා	- කුඹි	- ant.
කොටි	- කොටියා	- කොටි	- tiger.
කර්	- කරියා	- කර්	- jackal.
මාමා	- මාමා	- මාමාලා	- uncle.
වහන්සේ	- වහන්සේ	{ වහන්සේ, ^o වහන්සේලා }	(His, etc.) Honour.
හරක්	- හරකා	- හරක්	- ox.

(b) *Feminine Nouns.*

අක්කා	- අක්කා	{ අක්කාලා, අක්කාවරා }	- } elder sister.
අම්මා	- අම්මා	{ අම්මාලා, අම්මාවරා }	- } mother.
ආච්චි	- ආච්චි	- ආච්චිලා	- grandmother.
ඇනිනි	{ ඇනිනි ඇනිනිනි }	{ ඇනිනිනියෝ ඇනිනිනිනියෝ }	- } she elephant.
කෙලි	- කෙලි	- කෙල්ලෝ	- lass.
ගැණි	- ගැණි	- ගැණි	- wife, woman.
වැස්සි	- වැස්සි, වැස්සි	- වැස්සියෝ	- heifer.

(c) *Nouns applied to Inanimate Objects.*

ඇඳ	- ඇඳ	- ඇඳවල්	- bed.
ඇණ	- ඇණය, ඇණේ ඇණ	- ඇණ	- nail.
කල	- කලය, කලේ	- කල	- waterpot.
කොඩි	- කොඩිය	- කොඩි	- flag.
ගස්	- ගස or ගස	- ගස්	- tree.
සාර	- සාර	- සාරවල්	- road.

^o Confined to classical works.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
පිහිය	- පිහියේ, පිහියා පිහිය	-	knife.
බඩ	- බඩ	- බඩවල්	belly, stomach.
මාලියා	- මාලියාව	- මාලියා	palace.
රට	- රට	- රටවල්	country.
රෙදි	- රෙද්ද	- රෙදි	cloth.
විදි	- විදිය	- විදි	street.
කැදි	- කැන්ද	- කැදි	spoon.

The plurals අං, ලීන්, of අඟ, 'horn,' ලීඳ, 'well' respectively, are formed by eliding the final vowel-consonants in the bases අඟ and ලීඳ, and converting the semi-nasals into full nasals. In the case of මා, plural of මග (written මග in some old books), 'road,' 'path,' a nasal is imported.

(See declensions of nouns and pronouns for the singular and plural forms of other nouns and pronouns.)

94. Names of natural productions—such as කිරි, 'milk'; දොර, 'water'; රන්, 'gold'; රිදී, 'silver'; මිණරන්, 'plumbago'; මැටි, 'earth,' 'clay'; වැලි, 'sand' convey a plural idea. When kind or variety is spoken of, they sometimes admit of singular forms, as in රතු මැටි, 'red earth'; කළු වැල්ල, 'black sand'; &c.

95. Abstract nouns denoting qualities and state do not generally admit of plural, as රතු, 'redness,' 'red'; ගහකම, 'thickness'; මහන, 'size,' 'extent'; නිදිමන, 'sleepiness'; නින්ද, 'sleep.'

PERSON.

Kāraka or Purusha.

96. All nouns are in the third person unless they are in the vocative case, when they are put in the second person.

CASE.

Vibhakti or Vibhakti.

97. The term "*vibhakti*" or "*vibhakti*" literally means 'division,' i.e., division of a word (noun) by process of inflection into its different shades of meaning.

98. There are nine cases in Sinhalese, namely :—

1. පෙර විඛත් or ප්‍රථමා විඛකති,* Nominative case.
2. කම් විඛත් or කම් විඛකති, Accusative case.
3. කතු විඛත් or කතී විඛකති, Instrumental case.
4. කරණ විඛත් or කරණ විඛකති, Auxiliary case.
5. සපදන් විඛත් or සප්‍රදාන විඛකති, Dative case.
6. අවදි විඛත් or අවධි විඛකති,† Ablative case.
7. සබද විඛත් or සමබක විඛකති, Genitive case.
8. අදර විඛත් or අධාර විඛකති, Locative case.
9. අලප් විඛත් or අලපන විඛකති,‡ Vocative case.

NOTE.—Examples to illustrate the different uses of these cases will be copiously given under Syntax.

NOMINATIVE CASE.

99. *Pera vibat* or *Prathamā vibhakti*, the nominative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it is the subject of a verb expressed or understood. Its case endings (විඛකති රූප or ප්‍රත්‍යය) are

Singular—අ, ආ, ඵ, ඵ්.

Plural—ඕ, භූ, ට, වල්, වරු, ලා.

In the sentences ලමයා පොතක් කියවයි, 'the boy reads a book' (the-boy a-book reads §), බල්ලෝ බුරනි, 'dogs bark,' ලමයා and බල්ලෝ are in the nominative case.

If a verb be in the active voice, the subject of the verb stands for the doer of the action, as in the above sentences: if in the passive voice, its subject stands for the

* The nine cases are also known by the numbers they take when enumerated in order, as පළමුවෙනි විඛත්, 'first case,' දෙවෙනි විඛත් 'second case,' තෙවෙනි or තුන්වෙනි විඛත්, 'third case,' &c., as in Sanskrit and Pali.

† This case is also called අපාදන විඛකති.

‡ This is also called සමබන්ධන විඛකති and අමනසුණ විඛකති.

§ To enable the student to easily understand the construction and idiom of the sentences used in this book, their verbatim translations are given within parentheses immediately after the idiomatic.

object of the action, as *මහුවිසින් ගස කපනලදී*, 'the tree was cut by him' (by-him the-tree cut-was), *මේ වැඩේ මාවිසින් කරනලදී*, 'this work was done by me' (this work by-me done-was), where *ගස* and *වැඩේ* are the subjects of the verbs and are therefore in the nominative case.

100. Isolated nouns used to express their simple ideas and unconnected with a verb, as *යෝදයා*, 'giant,' *ඇමති*, 'ministers,' *ගොණ*, 'ox,' *චීනය*, 'China,' are in the nominative case. This use of the nominative is termed *ලිඛිතාචාර්යෙහි ප්‍රථමා*.

101. The nominative case is indicated by suffixing to nouns the particles *තෙම*, *තෙමේ*, in the masculine singular; *තොම*, *තොමේ*, in the feminine singular; and *තුමු* in the plural of either gender. The first four particles are generally added to the basal forms of nouns and the last to the nominative plural forms. (*Vide* § 84.)

ACCUSATIVE CASE.

102. *Kam vibat* or *Karma vibhakti*, the accusative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it stands in the objective relation to a verb or when governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, එ, ඒ, ට, ඔ.

Plural—අන්, ආන, උන්, නට, නන්, න්, න, ලා.*

In the sentences *වඩුවා පුවුවක් සාදයි*, 'the carpenter makes a chair' (the-carpenter a-chair makes), *ගොණ නන් කෑවේය*, 'the ox ate grass,' (the-ox grass ate), *පුවුවක්* and *නන්* are in the accusative case.

* In the western part of the Island the letter ට is used as an ending of the accusative, both singular and plural, as in *මම ඔහුට දක්කා*, 'I saw him' (I him saw), *තොර ගොණව අරගෙන ගියා*, 'the thief took away the ox,' (the-thief the-ox having-taken went). It is found only in colloquial language, and is suffixed to the accusative, when its termination is liable to be misunderstood.

103. The prepositions *අරබ* (or *ත*) *සා*, 'about'; *ඇර* or *තැර*, *විනා*, *මිස*, *මුත්*, 'save,' 'except'; *ගැණ*, 'about'; *උදෙසා*, *නිසා*, 'on account of,' &c.; *සන්දා*, *ගන්දා*, *හින්දා*, 'on account of'; *සඳහා*, 'with a view to,' 'for the sake of'; *ලවා*, 'by'; and *පාසා*, *පතා*, 'from (one to another in succession),' govern nouns in the accusative case. (*Vide* § 208.)

The word *කර* (lit. 'hand') has the force of the preposition 'to' as in the sentence *මුහු කර ගියෙමි*, 'I went to him' (of-him to-the-hand I-went). It is in reality a noun in the accusative case, the noun or pronoun which precedes it being put in the genitive case. (*Vide* §§ 111 and 113.)

This case is equivalent to the objective case in English grammar.

INSTRUMENTAL CASE.

104. *Katu vibat* or *Kartri vibhakti*, the instrumental case, is that form of a noun (or pronoun) which denotes the agent, when the subject of the verb stands for the object of the action and not for the doer, or when it is governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, ඔ.

Plural—අන්, ආන, උන්, නන්, න, න්, ලා.

In the sentences *ගුරුවරයා දුන් අවවාදය ගෝලයන් විසින් පිළිගත යුතුය*, 'it is right that the advice given by the teacher should be accepted by the (or his) pupils' (by-the teacher given the-advice by-the-pupils if-accepted it-is proper), *මේ පොත මාවිසින් ලියනලදී*, 'this book was written by me' (this book by-me written-was), *ගුරුවරයා*, *ගෝලයන්*, and *මා* are in the instrumental case.

105. The prepositions *සහ*, *සා*, *සමග*, *සා සමග*, *එක්ව* (or *එක්ක*), *කැවුව*, 'with,' and *විසින්* 'by,' govern this case.

AUXILIARY CASE.

106. *Karana vibat* or *Karana vibhakti*, the auxiliary case, is that form in which a noun (or pronoun) is used

when it denotes an auxiliary or assistance to the action of the agent, or when it expresses the manner of an action, or the mark by which an object is characterised. Its endings are—

Singular—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, ගෙන්, ගෙනි, නි, නෙන්, නෙනි.

Plural—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, නෙන්, නෙනි, අන්ගෙන්, අන්ගෙනි, උන්ගෙන්, උන්ගෙනි, වලින් (වල් + ඉන්).

In the sentences මම පිනියෙන් ගස කැපිමි, 'I cut the tree with the knife' (I with-the-knife the-tree cut), මිනියෙන් ඔහුට පොල්ලකින් පාරක් ගැසුවේය, 'a man struck him a blow with a club' (a-man to-him with-a-club a-blow struck), එනම ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණයෙක් වේ, 'he is a Brahmin by caste' (he by-caste a-Brahmin is), පිනියෙන්, පොල්ලකින්, and ජාතියෙන් are in the auxiliary case.

107. The expression කරණකොටගෙන or කරණකොට, which literally means 'having taken as the means or instrument,' is used paraphrastically in the sense of 'by' or 'through' to convey the sense of the auxiliary case.

DATIVE CASE.

108. *Sapadan vibat* or *Sampradāna vibhakti*, the dative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it denotes the recipient of anything. Its endings are—

Singular—අට, ආට, උට, හුට, ට, හට.

Plural—අන්ට, අන්හට, අනට, ආනට, උන්ට, උන්හට, ඡන්ට, ඡන්හට, නට, නන්ට, වලට (වල් + අට), ලාට.

In the sentences ඔහුට පොතක් දුනිමි, 'I gave him a book' (to-him a-book I-gave); සිහන්තාට දන් දෙනු, 'give alms to the beggar' (to-the-beggar alms give), ඔහුට and සිහන්තාට are in the dative case.

The prepositions පිණිස and වස්,* 'for' are used with nouns (or pronouns) to convey the sense of the dative. (*Vide* § 310.)

* This word is now obsolete and පිණිස is generally used.

109. The ending අට is often used in the sense of පිණිස, 'for,' as in එනම කුලියට වැඩ කරයි, 'he works for wages' (he for-wages work does); සටනට නික්මුණේ, 'he departed for battle' (for-battle he-departed); මම දුවන්නට (or දුවණ්ට) වැයමි කෙලෙමි, 'I tried to run' (I for-running attempt made.)

ABLATIVE CASE.

110. *Avadi vibat* or *Avadhi vibhakti*, the ablative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it denotes limitation, separation of one object from another or the source from which anything proceeds. Its endings are—

Singular—අගෙන්, ආගෙන්, ඉන්, ඉනි, උගෙන්, හුගෙන්, එන්, එනි, නෙන්, නෙනි.

Plural—අන්ගෙන්, ආනගෙන්, උන්ගෙන්, ඡන්ගෙන්, නගෙන්, නන්ගෙන්, නෙන්, වලින් (වල් + ඉන්), ලාගෙන්.

In the sentences වළරෙක් ගසකින් වැටුණේ, 'a monkey fell from a tree' (a-monkey from-a-tree fell), ලමයා ඔහුගෙන් පොතක් මිලේට ගත්තේය, 'the boy bought a book from him' (the-boy from-him a-book for-money took), මේ වතුර උල්පතකින් ගලා එයි, 'this water flows from a spring' (this water from-a-spring flowing comes), ගසකින්, ඔහුගෙන් and උල්පතකින් are in the ablative case.

111. The particles තෙක්, 'till' 'until' 'up to,' and දක්වා, 'as far as,' 'up to,' convey the sense of limitation expressed by the ablative. The word කෙරෙන් (lit. 'from the hand') 'from' is used with the force of a preposition; it is in fact a noun in the ablative case, formed by suffixing the ending එන් to the base කර 'hand,' the noun or pronoun which precedes it being put in the genitive case. (*Vide* §§ 103 and 113.)

GENITIVE CASE.

112. *Sabaṇḍa vibat* or *Sambandha vibhakti*, the genitive case, is that form in which a noun (or pronoun) is used to denote possession. Its endings are—

Singular—අගේ, ආගේ, උගේ, හුගේ, අ, ආ, අව, ආව, උව, හව, හුව, ව, උ, හ, ඒ.

Plural—අන්ගේ, ආන්ගේ, උන්ගේ, හන්ගේ, නන්ගේ, නගේ, අන්, ආන්, උන්, හ්, න, නන්, අන්ව, අන් හව, අන්ව, ආන්ව, උන්ව, උන්හව, අන්ව, නන්ව, නන්ව, වලව, ලාගේ, ලාව.

Of these endings, those terminating in ගේ are the most common at the present day.

In the sentences මම ඔහුගේ මිත්‍රයාගේ වත්තට ගියෙමි, 'I went to his friend's garden' (I his of-the-friend to-the-garden went), "මු අදපවත් ම පුතාහුවෙමි," 'from to-day he is my son (this-one to-day-from my son), ඔහුගේ, මිත්‍රයාගේ and ම are in the genitive case.

This case is equivalent to the possessive case in English grammar.

LOCATIVE CASE.

113. *Adara vibat* or *Ādhāra vibhakti*, the locative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it indicates place or time of an action. Its endings are—

Singular—අ, ඇ, එහි, ඒ, ගි.

Plural—අන්හි, වල, වලැ, වලෙහි, වල්හි.

In ancient writings the endings ඇ and වලැ mostly occur.

In the sentences ලදරුවා නොවිල්ලේ (or නොවිල්ලෙහි) නිදයි, 'the child sleeps in the cradle' (the-child in-the-cradle sleeps), මනුෂ්‍යයෝ ගෙවල (or ගෙවල්හි) වාසය කරති, 'people live in houses' (people in-houses live), මා කෙරෙහි (or කෙරේ) ඔහුගේ මහත් විශ්වාසයක් තිබේ, 'he has great confidence in me' (of-me in-the-hand of-him great confidence there-is), නොවිල්ලේ (or නොවිල්ලෙහි), ගෙවල (or ගෙවල්හි) and කෙරෙහි (or කෙරේ) are in the locative case.

It is a mistake to treat the words කෙරෙහි and කෙරේ as prepositions that govern this case. They are nouns in the locative case, with the endings එහි and ඒ suffixed to the base කර, the noun or pronoun which precedes them, being put in the genitive case. (*Vide* §§ 103 and 111.)

VOCATIVE CASE.

114. *Alap vibat* or *Alapana vibhakti*, the vocative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when a person or thing is addressed. Its endings are—

Singular—අ, ආ, ඇ, ඒ, ඔ.

Plural—ඉන්, එන්, නොන්, ඉති, එති, නෙති, නි, වරුණේ, අනේ, ඉනේ, එනේ, නෙනේ, යෝ, වරුණේ.

In the sentences පොඩියෝ (or පොඩියා), මෙහෙ වර, Podiya, come here (Podiya, here come); දරුවෙහි, මා කියන දේ අසව්, 'children, hear what I say (children, by-me said the-things hear); පොඩියෝ (or පොඩියා) and දරුවෙහි are in the vocative case.

Explanation of the term "Kāraka."

115. By the term කාරක in Sinhalese is meant the relation of six cases (කිරියකරු පද සබඳ, ත්‍රියාකාරක පද සම්බන්ධ) to the verbs in a sentence: namely, the accusative, instrumental, auxiliary, dative, ablative, and the locative (generally known as ෂට් කාරකය, 'six kārakas'). Thus, in the sentence සොරු රුහියෙහි ගස්වලින් පොල් කඩා කරන් ගෙණ ගොස් වෙළෙඳුන්ට දෙයි, 'the thief having plucked cocoanuts from the trees in the night, carries (them) on his shoulder and gives (them) to traders,' සොරු, 'thief,' being the subject of the verbs, is called the *instrumental relation* (කර්ම කාරකය); රුහියෙහි, 'in the night,' indicating when the plucking of cocoanuts took place, the *locative relation* (ආධාර කාරකය); ගස්වලින්, 'from the trees,' indicating from what the nuts were plucked, the

ablative relation (අවධි කාරකය); පොල්, 'cocoanuts,' indicating what was plucked, *accusative relation* (කම් කාරකය); කරිත්, 'on the shoulder,' indicating with what the nuts were removed, the *auxiliary relation* (කරණ කාරකය); වෙළෙඳුන්ට, 'to traders,' indicating to whom the nuts are given, the *dative relation* (සම්ප්‍රදාන කාරකය). Of the remaining three cases, the genitive and the vocative cases are not included because they render no such assistance to verbs, and the nominative case because it is embodied in the *accusative* and *instrumental relations*, either of which is put in that case according as the verb is active or passive.*

116. A Table of Case-endings.

Case.	Singular Endings.	Plural Endings.	Particles denoting each Case.
Nominative case.	අ, ආ, එ, ඒ.	මි, හු, උ, වල්, වරු, ලා	කෙම or කෙමේ, කොම or කොමේ (sing.); තුමු (pl.)†
Accusative case.	අ, ආ, ඉ, උ, එ, ඒ, ව, හු.	අත්, ආත්, උත්, ත්, හ, තව, තත්, ලා.	අරඟයා, ඇර or හැර, උදෙසා, ගැණ, නිසා, පාසා, මිස, මුත්, ලවා, විසා, සඳහා, සන්දා, ගන්දා, හින්දා.
Instrumental case.	අ, ආ, උ, හු.	අත්, ආත්, උත්, ත්, හ, තත්, ලා.	එක්ව (or එක්ක), කැවුව, විසින්, සමග, සහ, හා, හා සමග.
Auxiliary case.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, නි, ගෙන්, ගෙනි.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, අත්ගෙන්, උත්ගෙන්, වලින්.	කරණකොටගෙණ, කරණකොට.

* It seems that in Hindi (and Hindustāni) the term කාරකය is used with all the cases.

† These particles are sometimes used in classical works as pronouns.

Case.	Singular Endings.	Plural Endings.	Particles denoting each Case.
Dative case.	අව, ආව, උව, ව, හව, හුව.	අන්ව, අත්තව, අතව, ආතව, උන්ව, උත්තව, ණව, ත්තව, තව, තන්ව, ලාව, වලව.	
Ablative case.	අගෙන්, ආගෙන්, උගෙන්, හුගෙන්, ඉන්, ඉති, එන්, එති, ගෙන්, ගෙනි.	අත්ගෙන්, ආත්ගෙන්, උත්ගෙන්, ත්ගෙන්, හගෙන්, තත්ගෙන්, වගෙන්, වලින්.	
Genitive case.	අගේ, ආගේ, උගේ, හුගේ, අ, ආ, අව, ආව, උව, හව, හුව, ව, උ, හු, එ.	අත්ගේ, ආත්ගේ, උත්ගේ, ත්ගේ, හගේ, තත්ගේ, වගේ, අත්, ආත්, උත්, ත්, හ, තත්, අන්ව, අත්තව, අතව, ආතව, උන්ව, උත්තව, ණව, ත්තව, තව, තන්ව, ලාව, ලාගේ, වලව.	—
Locative case.	අ, ආ, එති, ඒ, හි.	අත්ති, වල, වලා, වලෙහි, වල්හි.	—
Vocative case.	අ, ආ, ඇ, ඒ, ඔ.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, නි, වරුණි, අගේ, ඉගේ, එගේ, ගෙගේ, ගේ, වරුගේ.	—

DECLENSION.

Nāma varanegilla.

117. Nouns may be divided into—

(i) Those that have bases ending in vowels (සරඳත් සඳ or සරනනි සබ්ද), as පුර, 'god'; මිතුරු, 'friend.'

(ii) Those that have bases ending in consonants (හලත් සඳ or හලනනි සබ්ද), as පුත්, 'son'; ගොන්, 'ox.'

NOTE.—Other plural forms of වෙද in use are made by suffixing වර with the endings proper to the respective cases, thus: Nom. වෙදවරු, Acc. and Ins. වෙදවරුන්, Aux. and Abl. වෙදවරුන්ගෙන්, Dat. වෙදවරුන්ට, [Loc. වෙදවරුන් කෙරෙහි,] Voc. වෙදවරුණි.

The word පිය, 'father' is also declined in the singular like වෙද, but its plural is commonly formed with වර as shown above. (*Vide supra*, declension of සුර.)

(3) වෙළෙඳ,* 'trader,' 'merchant.'

	Singular.	Plural.
Nom.	වෙළෙඳ	වෙළෙඳන්
	වෙළෙඳ	වෙළෙඳු or වෙළෙඳුන්.
Acc. & Ins.	වෙළෙඳ	වෙළෙඳන්
	වෙළෙඳ	වෙළෙඳන් or වෙළෙඳුන්.
Aux. & Abl.	වෙළෙඳගෙන්	වෙළෙඳන්ගෙන්.
	වෙළෙඳගෙන්	වෙළෙඳන්ගෙන් or වෙළෙඳුන්ගෙන්.
Dat.	වෙළෙඳට	වෙළෙඳන්ට.
	වෙළෙඳට	වෙළෙඳන්ට or වෙළෙඳුන්ට.
Gen.	වෙළෙඳගේ	වෙළෙඳන්ගේ.
	වෙළෙඳගේ	වෙළෙඳන්ගේ or වෙළෙඳුන්ගේ.
[Loc.]	වෙළෙඳ කෙරෙහි	වෙළෙඳන් කෙරෙහි.
	වෙළෙඳ	වෙළෙඳන්
Voc.	වෙළෙඳ, වෙළෙඳේ, වෙළෙඳුනි or වෙළෙඳුන්.	or වෙළෙඳ

(Comp. decl. No. 29.)

(4) හොර, 'thief.'

	Singular.	Plural.
Nom.	හොර	හොරු.
Acc. & Ins.	හොර	හොරුන්.
Aux. & Abl.	හොරගෙන්	හොරුන්ගෙන්.
Dat.	හොරට	හොරුන්ට.
Gen.	හොරගේ	හොරුන්ගේ.
[Loc.]	හොර කෙරෙහි	හොරුන් කෙරෙහි.
Voc.	හොරේ or හොර	හොරුණි or හොරුණේ.

* Written also වෙළෙඳ. වෙළෙඳු and its cognate inflections are at the present day more commonly used.

Examples.

ආද, 'eel' (*nom. pl. ආදු*); එකේර, 'herdsman'; කොර, 'cripple'; කේර, 'seir-fish' (*Cybbium guttatum*, scoraber, *Linn.*); දෙවර, 'hornet'; දෙවල, 'Tamil'; මොහර, 'peacock'; ඛර, 'wasp'; මෝර, 'shark'; වෙළෙඳ, 'trader' (*vide decl. 3*); කෙර, 'yak' (*Bos grunniens*.)

(5) මුව, 'deer,' 'beast.'

	Singular.	Plural.
Nom.	මුව	මුවන්.
Acc. & Ins.	මුව	මුවන්.
Aux. & Abl.	මුවගෙන්	මුවන්ගෙන්.
Dat.	මුවට	මුවන්ට.
Gen.	මුවගේ	මුවන්ගේ.
[Loc.]	මුව කෙරෙහි	මුවන් කෙරෙහි.
Voc.	මුවේ or මුව	මුවෙහි or මුවන්.

(Comp. No. 27.)

(6) පොලො, 'viper.'

	Singular.	Plural.
Nom.	පොලො	පොලොහු.
Acc. & Ins.	පොලො	පොලොහුන්.
Aux. & Abl.	පොලොගෙන්	පොලොහුන්ගෙන්.
Dat.	පොලොට	පොලොහුන්ට.
Gen.	පොලොගේ	පොලොහුන්ගේ.
[Loc.]	පොලො කෙරෙහි	පොලොහුන් කෙරෙහි.
Voc.	පොලො	පොලොහු or පොලොහුන්.

Examples.

උර, 'snake,' and තුර, 'horse,' are declined like the above, but their semi-nasals do not change in the plural, as උරු, උරුන්, &c.

(7) රජ, 'king.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	රජ*	... රජහු or රජවරු.†
Acc. & Ins.	රජ or රජු	... රජුන් or රජවරුන්.
Aux. & Abl.	{ රජගෙන් රජහුගෙන් }	{ රජුන්ගෙන් or රජවරුන්ගෙන්. }
Dat. ...	රජුට or රජකට	... රජුන්ට or රජවරුන්ට.
Gen. ...	රජගේ or රජහුගේ	රජුන්ගේ or රජවරුන්ගේ.
[Loc. ...]	{ රජු } කෙරෙහි	{ රජුන් රජවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	රජ ...	... රජුනි, රජුනේ, රජවරුණි, or රජවරුණේ.

(Comp. No. 31.)

(8) බැන, 'nephew.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins. ...	බැන	... බැනලා.‡
Aux. & Abl.	බැනගෙන්	... බැනලාගෙන්.
Dat. ...	බැනට	... බැනලාට.
Gen. ...	බැනගේ	... බැනලාගේ.
[Loc. ...]	බැන කෙරෙහි	... බැනලා කෙරෙහි.]
Voc. ...	බැනේ or බැනේ...	බැනලා.

Example.—මස්සික, 'cousin,' 'brother-in-law.'

(Comp. Nos. 14 & 48.)

(9) මෝඩ, 'fool.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	මෝඩයා	... මෝඩයෝ.
Acc. & Ins.	මෝඩයා	... මෝඩයන් or මෝඩයින්.
Aux. & Abl.	මෝඩයාගෙන්	{ මෝඩයන්ගෙන් or මෝඩයින්ගෙන්. }

* Also රජ, රජගෙන්, &c., in the singular.

† The form රජපුරුවෝ (= රජ + දරුවෝ) is often used for රජ in the singular number, as more respectful.

‡ The forms බැනවරු, බැනවරුන්, &c., are also employed.

	Singular.	Plural.
Dat. ...	මෝඩයාට	{ මෝඩයන්ට or මෝඩයින්ට. }
Gen. ...	මෝඩයාගේ	{ මෝඩයන්ගේ or මෝඩයින්ගේ. }
[Loc. ...]	මෝඩයා කෙරෙහි	{ මෝඩයන් මෝඩයින් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	{ මෝඩයෝ මෝඩයා මෝඩය }	{ මෝඩයින්, මෝඩයෙහි or මෝඩයින්. }

Examples.

අසුර,^{*} 'demon,' 'Asur'; අශ්ව, 'horse'; අමාත්‍ය, 'minister'; ආචාර්ය, 'teacher'; ගව, 'ox,' 'head of cattle'; ගෝල, 'pupil'; දුත, 'messenger,' 'envoy'; කාම, 'cobra de capello'; පණ්ඩිත, 'pandit'; පුත්‍ර, 'son'; පුරුෂ, 'husband,' 'man'; බ්‍රහ්ම, 'Brahma'; බ්‍රාහ්මණ, 'Brahmin'; මහමාල, මහාල, 'bridegroom'; මහසා, 'fish'; මහුණ, 'man'; මාය, 'deer,' 'beast'; යක්ෂ, 'devil'; යෝග්‍ය, 'giant'; රක්ෂක, 'fiend,' 'vampire'; මාකර, 'monkey'; මාක, 'wolf'; මාහු, 'tiger'; ශිෂ්‍ය, 'disciple,' 'pupil'; සමනල, 'butterfly'; සරී, 'snake'; සහෝදර 'brother'; සිංහ, 'lion'; හංස, 'swan.'

(Comp. Nos. 11, 15, 17, 24, 25, & 33.)

(10) ලියන, 'writer,' 'clerk.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	ලියන්නා	... ලියන්නෝ.
Acc. & Ins. ...	{ ලියන්නා ලියන්නහු }	{ ලියන්නන් or ලියන්නවුන්.† }
Aux. & Abl. ...	{ ලියන්නාගෙන් ලියන්නහුගෙන් }	{ ලියන්නන්ගෙන් or ලියන්නවුන්ගෙන්. }
Dat. ...	{ ලියන්නාට ලියන්නහුට }	{ ලියන්නන්ට or ලියන්නවුන්ට. }
Gen. ...	{ ලියන්නාගේ ලියන්නහුගේ }	{ ලියන්නන්ගේ or ලියන්නවුන්ගේ. }
[Loc. ...]	{ ලියන්නා ලියන්නහු } කෙරෙහි	{ ලියන්නන් කෙරෙහි or ලියන්නවුන් කෙරෙහි. }
Voc. ...	{ ලියන්නේ ලියන්නා }	{ ලියන්නෙහි or ලියන්නවුනි. }

* In the plural sometimes අසුරෝ, අසුරන්, &c.

† These second forms of the plural sometimes occur without the න් of the stem, as ලියනවුන්, ලියනවුන්ගෙන්, යනවුන්, යනවුන්ගෙන්, &c.

(15) නැ, 'relation.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	නැයා...	නැයෝ.
Acc. & Ins. නැයා...	...	නැයන් or නැයින්.
Aux. & Abl. නැයාගෙන්	{	නැයන්ගෙන් or නැයින්ගෙන්.
Dat. ...	නැයාට	නැයන්ට or නැයින්ට.
Gen. ...	නැයාගේ	නැයන්ගේ or නැයින්ගේ.
[Loc. ...	නැයා කෙරෙහි	{ නැයන් } නැයින් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	නැයා or නැයේ	නැයනි, නැයින්, or නැයෙනි.

Examples.

කන්වැ, 'earwig'; දන්වැ, a worm supposed to attack the teeth;
නැදැ, 'relation and kinsman'; පන්තැ, 'centipede.'

(Comp. No. 9.)

(16) කැස්බැ, 'turtle.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කැස්බෑවෑ*	... කැස්බෑවෝ.
Acc. & Ins.	කැස්බෑවෑ	... කැස්බෑවුන්.†
Aux. & Abl.	කැස්බෑවෑගෙන්	... කැස්බෑවුන්ගෙන්.
Dat.	... කැස්බෑවෑට	... කැස්බෑවුන්ට.
Gen.	... කැස්බෑවෑගේ	... කැස්බෑවුන්ගේ.
[Loc.	... කැස්බෑවෑ කෙරෙහි.	කැස්බෑවුන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කැස්බෑවෝ කැස්බෑවෑ	{ කැස්බෑවුනි or කැස්බෑවුන්.

Examples.

ඉත්තැ,† 'porcupine'; උරැලැ, 'civet-cat'; කබල්ලැ, 'ant-eater';
කළුදැ, 'donkey.'

(Comp. No. 12.)

* The forms කැස්බැවැ, කැස්බැවෝ, &c., and කැස්බැ, කැස්බෝ, &c., are also used.

† Sometimes කැස්බැවුන්, කැස්බැවුන්ගෙන්, &c.

‡ The forms ඉත්තැයා, ඉත්තැයෝ; ඉත්තැයා, ඉත්තැයෝ; &c., are also sometimes used.

(17) ඇමනි, 'minister.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	ඇමනියා	... ඇමනියෝ.
Acc. & Ins.	ඇමනියා	... ඇමනියන්.
Aux. & Abl.	ඇමනියාගෙන්	... ඇමනියන්ගෙන්.
Dat. ...	ඇමනියාට	... ඇමනියන්ට.
Gen. ...	ඇමනියාගේ	... ඇමනියන්ගේ.
[Loc. ...	ඇමනියා කෙරෙහි...	ඇමනියන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	ඇමනියෝ or ඇමනියා	ඇමනියනි.

Examples.

කණ්ණාදි, කළාමැදි, * 'fire-fly'; ඩිසි, 'layman' (as opposed to an ascetic); ගොවි, 'cultivator'; දඟුමැනි, 'wise man'; දිවි, 'leopard'; දිම්බ, the large arborial red ant; දෙවි, 'god'; පරවි, 'dove'; පැවි,† the young of any animal; පොළොවැවි, 'grasshopper'; මැඩි, 'frog'; මුලාදැනි, 'headman'; මුලාදැනි, 'officer'; වැසි, 'inhabitant'; වැසි, 'resident'; හිමි, 'lord'; හිමි, 'master.'

(Comp. Nos. 9 & 19.)

NOTE.—ඇමනි is also declined by doubling the final consonant and suffixing the endings proper to the several cases, as ඇමනිත්තා, ඇමනිත්තෝ, &c. The plurals of ඇමනි, දෙවි and මුලාදැනි, are also formed by suffixing වර, as ඇමනිවර, දෙවිවර, මුලාදැනිවර, &c.

(18) වැද්දැ, 'Veddā,' 'archer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... වැද්දු ...	... වැද්දෝ.
Acc. & Ins.	වැද්දු ...	... වැද්දන්.
Aux. & Abl.	වැද්දුගෙන්	... වැද්දන්ගෙන්.
Dat.	... වැද්දුට	... වැද්දන්ට.
Gen.	... වැද්දුගේ	... වැද්දන්ගේ.
[Loc.	... වැද්දු කෙරෙහි	... වැද්දන් කෙරෙහි.]
Voc.	... වැද්දෝ or වැද්දු	... වැද්දෙනි or වැද්දනි.

Examples.

ඉඩි, 'tortoise'; ඉඩි, 'shrimp'; කැදැනි, a species of cuckoo (*Tookus gingalensis*); කුඩැලි, 'leech'; දඟුමැනි, 'adviser'; දඟුමැනි, 'wise man' (vide decl. 17); මැඩි, 'fly'; මැඩි, 'shell-fish'; වැසි, 'inhabitant'; වැසි, 'resident' (vide decl. 17).

* කණ්ණාදි is the usual classical form.

† This word is also declined like හිරවි, as පැටවැ, පැටවි. &c.

(19) පිරිමි, 'male,' 'man.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... පිරිමියා	... පිරිමි.
Acc. & Ins.	පිරිමියා	පිරිමින් or පිරිමියන්.
Aux. & Abl.	පිරිමියාගෙන්	{ පිරිමින්ගෙන් or පිරිමියන්ගෙන්.
Dat.	... පිරිමියාට	... පිරිමිණ්ට or පිරිමියණ්ට.
Gen.	... පිරිමියාගේ	... පිරිමින්ගේ or පිරිමියන්ගේ.
[Loc.	... පිරිමියා කෙරෙහි	{ පිරිමින් පිරිමියන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ පිරිමියෝ පිරිමියා	{ පිරිමිනි, පිරිමියනි or පිරිමියෙහි.

Examples.

ඇලි, 'elephant'; ඇමනි, 'minister'; ඉලන්දරි, 'young man'; කඩි, large black ant (a species of); කාවාටි, 'oyster'; කුඹි, කුඹුඹි, 'ant'; කොටි, 'leopard'; කොරළි, a fresh-water fish; ගරඩි, ගැරඩි, 'rat-snake' (*Ptyas mucosus*); ගෙරි, black ant (a species of), 'one of the bovine genus'; ගෙමඩි, 'frog'; හරි, 'jackal'; පණික්කි, 'barber'; මුගටි, 'mongoose' (*Herpestes griseus*); මුලාදානි, 'headman,' 'officer' (vide decl. 17); රජලි, name of the whole tribe of *Raptore*; ලිහිනි, 'swallow,' 'vulture'; සාලි, man of the Salágama caste; කෙට්ටි, 'chetty' (a class of merchants).

(Comp. No. 17.)

(20) ගෙමි, 'frog.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... ගෙමිබා	... ගෙමිබෝ.
Acc. & Ins.	ගෙමිබා	... ගෙමිබන්.
Aux. & Abl.	ගෙමිබාගෙන්	... ගෙමිබන්ගෙන්.
Dat.	... ගෙමිබාට	... ගෙමිබණ්ට.
Gen.	... ගෙමිබාගේ	... ගෙමිබන්ගේ.
[Loc.	... ගෙමිබා කෙරෙහි...	... ගෙමිබන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගෙමිබෝ or ගෙමිබා	ගෙමිබෙහි or ගෙමිබනි.

Example.—සාමු, 'young animal.'

(21) සාමි, 'sanctified sage.'

	Singular.	Plural.
Nom.	සාමියා	... සාමිහු or සාමිවරු.
Acc. & Ins.	{ සාමියා	... සාමින් or සාමිවරුන්.
Aux. & Abl.	සාමියාගෙන්	... සාමින්ගෙන් or සාමිවරුන්ගෙන්.
Dat.	සාමියාට	... සාමිණ්ට or සාමිවරුණ්ට.
Gen.	සාමියාගේ	... සාමින්ගේ or සාමිවරුන්ගේ.
[Loc.	සාමියා කෙරෙහි.	සාමින් or සාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	සාමියා or සාමියා...	සාමිණි* or සාමිවරුණි.

(22) සාමි, 'lord,' 'master.'

	Singular.	Plural.
Nom.	සාමියා	... සාමියෝ, සාමිහු, or සාමිවරු.
Acc. & Ins.	සාමියා	... සාමින් or සාමිවරුන්.
Aux. & Abl.	සාමියාගෙන්	{ සාමින්ගෙන් or සාමිවරුන්ගෙන්.
Dat.	සාමියාට	... සාමිණ්ට or සාමිවරුණ්ට.
Gen.	සාමියාගේ	... සාමින්ගේ or සාමිවරුන්ගේ.
[Loc.	සාමියා කෙරෙහි.	සාමින් or සාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	සාමියා	... සාමිනි* or සාමිවරුණි.

Example.—මහත්, 'minister.'

(23) පක්කි, 'bird.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... පක්කියා	... පක්කිහු or පක්කියෝ.
Acc. & Ins.	පක්කියා	... පක්කින්.
Aux. & Abl.	පක්කියාගෙන්	... පක්කින්ගෙන්.
Dat.	... පක්කියාට	... පක්කිණ්ට.
Gen.	... පක්කියාගේ	... පක්කින්ගේ.
[Loc.	... පක්කියා කෙරෙහි	... පක්කින් කෙරෙහි.]
Voc.	... පක්කියා or පක්කියා	... පක්කිණි

Example.—හසනි, 'elephant.'

* Sometimes used for the vocative singular out of respect. Other words are so used.

(24) මී, 'rat.'

	Singular.	Plural.
Nom.	මීයා	මීයෝ.
Acc. & Ins.	මීයා	මීයන්.
Aux. & Abl.	මීයාගෙන්	මීයන්ගෙන්.
Dat.	මීයාට	මීයන්ට.
Gen.	මීයාගේ	මීයන්ගේ.
[Loc.	මීයා කෙරෙහි	මීයන් කෙරෙහි.]
Voc.	මීයෝ or මීයා	මීයනි or මීයෙනි.

(Comp. No. 9.)

(25) මහියා, 'wayfarer.'

	Singular.	Plural.
Nom.	මහියා*	මහියෝ.
Acc. & Ins.	මහියා	මහියන් or මහීන්.
Aux. & Abl.	මහියාගෙන්	මහියන්ගෙන් or මහීන්ගෙන්.
Dat.	මහියාට	මහියන්ට or මහීන්ට.
Gen.	මහියාගේ	මහියන්ගේ or මහීන්ගේ.
[Loc.	මහියා කෙරෙහි	මහියන් කෙරෙහි or මහීන් කෙරෙහි.]
Voc.	මහියා or මහිය	මහියෙනි, මහීයනි, or මහීනි.

Example.—දුභි, 'poor man.'

(Comp. No. 9.)

(26) සහච්ඡ,† 'friend.'

	Singular.	Plural.
Nom.	සහච්චා	සහච්චෝ.
Acc. & Ins.	සහච්චා	සහච්චන්.
Aux. & Abl.	සහච්චාගෙන්	සහච්චන්ගෙන්.
Dat.	සහච්චාට	සහච්චන්ට.
Gen.	සහච්චාගේ	සහච්චන්ගේ.
[Loc.	සහච්චා කෙරෙහි	සහච්චන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ සහච්චෝ සහච්චා සහච්චේ }	සහච්චෙනි or සහච්චනි.

* Vide foot-note (*) on page 105.

† The dental *l* may also be used.

Examples.

අගනරු, 'Mars'; අස්ගොවු, 'groom' (*pl.* අස්ගොව්වෝ); උතුඩු, 'wild or palm cat' (*Paradoxurus Zeylonicus*); උණහසු, උණහසු, 'loris', 'Indian sloth'; එළු, 'goat'; මවු, 'camel'; කකුළු, 'crab'; කපු, 'priest of a Déwála'; කපුටු, 'crow' (*vide* decl. 27); කොට්ටෝරු, 'Barbet' (*Megalaima*); කුමරු, 'prince', 'boy'; කොටඵ, 'mule'; කොළ, 'lad', 'boy'; කොළු, 'eye-fly'; ගොළු, 'dumb man'; කැවිටු, 'dancer'; පණු, 'worm'; පඩු, 'pandit'; මකුළු, 'spider'; මදුරු, 'mosquito'; මාලු, 'fish'; මෙහෙකරු, 'servant'; බැටළු, 'sheep'; මුරු, 'ass'; සාලු, 'friend'; වඩු, 'carpenter'; හන්දුරු, 'vellala' (a man of the Goyigama caste); හිරි, 'ex-Buddhist-priest.'

(Comp. No. 12.)

NOTE.—The word කොළු is also declined as follows: කොළුලා, කොළුලාගෙන්, &c. (*sing.*); කොළුලෝ, කොළුලන්, &c. (*pl.*) මකුළු sometimes takes the plural forms මකුලෝ, මකුලන්, &c.

(27) මිතුරු, 'friend.'

	Singular.	Plural.
Nom.	මිතුරු	මිතුරෝ.
Acc. & Ins.	මිතුරු	මිතුරන්.
Aux. & Abl.	මිතුරුගෙන්	මිතුරන්ගෙන්.
Dat.	මිතුරුට	මිතුරන්ට.
Gen.	මිතුරුගේ	මිතුරන්ගේ.
[Loc.	මිතුරු කෙරෙහි	මිතුරන් කෙරෙහි.]
Voc.	මිතුරු, මිතුරු, or මිතුරෙණි	මිතුරෝ or මිතුරණි.

Examples.

ආයුරු, 'teacher'; උතුණු, 'louse'; උරු, 'pig'; කපුටු, කපුටු, 'crow' (*vide* decl. 26); කකුළු, 'cock' (*vide* decl. 42); පිඹුරු, 'python', 'rock snake' (*Python molurus*); බකුළු, බකුළු, 'owl' (*Ketupa Ceylonensis*); බමුණු, 'Brahmin'; මකුණු, 'bug', 'bed-bug'†; මුතුපුරු, 'grandson'; රකුළු, 'fiend', 'vampire'; මදුරු, 'monkey'; සතුරු, සතුරු, 'enemy'; සුතු, 'house lizard.'

(Comp. No. 5.)

NOTE.—The form කකුළු is sometimes taken as the base, and the necessary suffixes are added to it by the rules for the "combination of vowels." The plural nominative form is sometimes කකුළුලු.

(Comp. No. 42.)

* Sometimes කපුට්ටා, කපුට්ටාගෙන්, &c. (*sing.*); කපුට්ටෝ, කපුට්ටන්, &c. (*pl.*)

† The term ආඥ මකුණු, corresponding to this word, is also used.

(28) බේබදු, 'drunkard.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... බේබදු...	... බේබදුයෝ.
Acc. & Ins.	බේබදු...	... බේබදුන්.
Aux. & Abl.	බේබදුගෙන්	... බේබදුන්ගෙන්.
Dat.	... බේබදුට	... බේබදුන්ට.
Gen.	... බේබදුගේ	... බේබදුන්ගේ.
[Loc.	... බේබදු කෙරෙහි	... බේබදුන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ බේබදුයෝ බේබදු	{ බේබදුදෙනි or බේබදුනි.

Examples.

කපුපු, 'hedge-lizard'; කළු, 'black man'; කැරපොතු, 'cockroach'; කුරුඵ, 'bird'; ගෝලුපු, 'scorpion'; දහමුතු, 'wise man'; බලු, 'dog'; බසු, 'the night-jar'; මහලු, 'old man'; මුතු, 'grandfather'; රකුපු, 'fiend,' 'vampire'; රතු, 'red man'; වසු, 'calf'; සුදු, 'white man.'

(29) දිළිඳු, 'poor man.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... දිළිඳු or දිළිඳු	... දිළිඳුයෝ.
Acc. & Ins.	{ දිළිඳු දිළිඳු	... දිළිඳුන්.
Aux. & Abl.	{ දිළිඳුගෙන් දිළිඳුගෙන්	... දිළිඳුන්ගෙන්.
Dat.	{ දිළිඳුට දිළිඳුට	... දිළිඳුන්ට.
Gen.	{ දිළිඳුගේ දිළිඳුගේ	... දිළිඳුන්ගේ.
[Loc.	{ දිළිඳු } කෙරෙහි	{ දිළිඳුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ දිළිඳුයෝ දිළිඳු	{ දිළිඳුදෙනි. ... දිළිඳුනි.

(Comp. No. 3.)

(30) මුත්තා, 'grandfather.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරු.
Acc. & Ins.	මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරුන්.
Aux. & Abl.	මුත්තාගෙන්	{ මුත්තාලාගෙන්. මුත්තලාගෙන්. මුත්තාවරුන්ගෙන්.
Dat.	... මුත්තාට	{ මුත්තාලාට. මුත්තලාට. මුත්තාවරුන්ට.
Gen.	... මුත්තාගේ	{ මුත්තාලාගේ. මුත්තලාගේ. මුත්තාවරුන්ගේ.
[Loc.	... මුත්තා කෙරෙහි	{ මුත්තාලා මුත්තලා මුත්තාවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... මුත්තෝ or මුත්තා	{ මුත්තාලා, මුත්තලා or මුත්තාවරුන්.

(Comp. No. 39.)

(31) ගුරු, 'teacher.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... ගුරු or ගුරු	... ගුරුහු or ගුරුවරු.
Acc. & Ins.	ගුරු or ගුරු	... ගුරුන් or ගුරුවරුන්.
Aux. & Abl.	{ ගුරුගෙන් ගුරුගෙන්	{ ගුරුන්ගෙන් or ගුරුවරුන්ගෙන්.
Dat.	... ගුරුට or ගුරුට	... ගුරුන්ට or ගුරුවරුන්ට.
Gen.	{ ගුරුගේ ගුරුගේ	{ ගුරුන්ගේ or ගුරුවරුන්ගේ.
[Loc.	{ ගුරු } කෙරෙහි	{ ගුරුන් ගුරුවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ ගුරෝ, ගුරු, or ගුරු	{ ගුරුන් or ගුරුවරුන්.

(Comp. No. 7.)

(32) කඩී, 'agent,' 'doer.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කඩී	... කඩීහු or කඩීවරු.
Acc. & Ins.	කඩී	... කඩීන් or කඩීවරුන්.
Aux. & Abl.	කඩීගෙන්	{ කඩීන්ගෙන්. කඩීවරුන්ගෙන්.
Dat.	... කඩීට	... කඩීන්ගේ or කඩීවරුන්ගේ.
Gen.	... කඩීගේ	{ කඩීන්ගේ. කඩීවරුන්ගේ.
[Loc.	... කඩී කෙරෙහි	{ කඩීන් කඩීවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... කඩී	... කඩීන් or කඩීවරුන්.

Examples.—විකා, 'speaker,' 'teacher'; ගාසා, 'teacher,' 'Buddha.'

(33) වේ, 'white-ant.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... වේයා	... වේයෝ.
Acc. & Ins.	වේයා	... වේයින් or වේයන්.
Aux. & Abl.	වේයාගෙන්	{ වේයින්ගෙන්. වේයන්ගෙන්.
Dat.	... වේයාට	... වේයින්ගේ or වේයන්ගේ.
Gen.	... වේයාගේ	... වේයින්ගේ or වේයන්ගේ.
[Loc.	... වේයා කෙරෙහි	{ වේයින් වේයන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... වේයෝ or වේයා.	වේයින් or වේයන්.

(Comp. No. 9.)

(34) වහන්සේ, honorific suffix, &c.

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ වහන්සේ	... වහන්සේලා (or වහන්සේ.)
Aux. & Abl.	වහන්සේගෙන්	... වහන්සේලාගෙන්, &c.
Dat.	... වහන්සේට	... වහන්සේලාට, &c.
Gen.	... වහන්සේගේ	... වහන්සේලාගේ, &c.
[Loc.	... වහන්සේ කෙරෙහි	වහන්සේලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ වහන්සේ	{ වහන්සේලා (or වහන්සේ.)

Examples.

නයිදේ, a title of some respect, now suffixed particularly to the names of gold and silver smiths; මුද්දියන්සේ, 'Mudaliyār'; නිලමේ, a title applied to some Kandyan chiefs, 'officer.'

NOTE.—These examples take only one form of the Vocative, viz., the singular ending in ඒ, and the plural in ලා.

(ii) Bases ending in Consonants.

(35) හරක්, 'ox.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... හරකා	... හරක්.
Acc. & Ins.	හරකා	... හරක් or හරකුන්.
Aux. & Abl.	හරකාගෙන්	... හරකුන්ගෙන්.
Dat.	... හරකාට	... හරකුන්ගේ.
Gen.	... හරකාගේ	... හරකුන්ගේ.
[Loc.	... හරකා කෙරෙහි	... හරකුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... හරකෝ or හරකා.	හරකුනි or හරකුගේ.

(36) කාක්, 'crow.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කාක්කා	... කාක්කෝ.
Acc. & Ins.	කාක්කා	... කාක්කන්.
Aux. & Abl.	කාක්කාගෙන්	... කාක්කන්ගෙන්.
Dat.	... කාක්කාට	... කාක්කන්ගේ.
Gen.	... කාක්කාගේ	... කාක්කන්ගේ.
[Loc.	... කාක්කා කෙරෙහි	කාක්කන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කාක්කෝ	{ කාක්කෙහි or කාක්කා

(37) යක්, 'devil.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... යකා	... යක්කු.
Acc. & Ins.	යකා	... යක්කුන් or යකුන්.
Aux. & Abl.	යකාගෙන්	... යක්කුන්ගෙන් or යකුන්ගෙන්.
Dat.	... යකාට	... යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
Gen.	... යකාගේ	... යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
[Loc.	... යකා කෙරෙහි	{ යක්කුන් යකුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... යකෝ or යකා.	යක්කුනි or යකුනි.

Examples.

ඇත්, 'elephant'; උගත්, 'learned man'; කොත්, 'crane,' 'heron'; කැරල්, 'the Ceylon red woodpecker' (*Brachypternus ceylonus*); කිරල්, 'red-wattled lap-wing' (*Lobivanellus indicus*); කිඹුල්, 'crocodile'; කැනිල්, 'jackal'; කොරවත්, 'white-breasted waterfowl' (*Gallinula phanicura*); කොත්, 'ox'; කිරිසත්, 'brute,' 'beast'; දුක්ඛත්, දුප්ඛත්, 'poor man'; පුත්, 'son'; පොහොසත්, 'rich man'; බලල්, 'cat'; මිනිස්, 'man'; සොත්, 'Bactrian,' 'Moorman'; ලුල්, a fresh water fish (*Ophicephalus striatus*); වලස්, 'bear'; වාල්, වහල්, 'slave'; සත්, 'creature,' 'being'; සිවල්, හිවල්, 'jackal.'

NOTE.—The ත් in උගත් is sometimes doubled in the singular, as උගත්තා, උගත්තාගෙන්, &c., and the nominative plural formed in මි as උගත්තෝ.

(38) මහත්, 'gentleman,' 'grandee.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මහතා	... මහත්වරු.
Acc. & Ins.	මහතා	... මහත්වරුන් or මහතුන්.
Aux. & Abl.	මහතාගෙන්	{ මහත්වරුන්ගෙන්. මහතුන්ගෙන්.
Dat.	... මහතාට	{ මහත්වරුන්ට. මහතුන්ට.
Gen.	... මහතාගේ	{ මහත්වරුන්ගේ. මහතුන්ගේ.
[Loc.]	... මහතා කෙරෙහි	{ මහත්වරුන් } කෙරෙහි. මහතුන්
Voc.	... මහතා	... මහත්වරුණි or මහතුනි.

(39) තාත්, 'father.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	තාත්තා	... තාත්තාලා or තත්තලා.*
Aux. & Abl.	තාත්තාගෙන්	{ තාත්තාලාගෙන්. තාත්තලාගෙන්.
Dat.	... තාත්තාට	... තාත්තාලාට or තාත්තලාට.
Gen.	... තාත්තාගේ	{ තාත්තාලාගේ. තාත්තලාගේ.
[Loc.]	{ තාත්තා කෙරෙහි	{ තාත්තාලා } කෙරෙහි. තාත්තලා
Voc.	{ තාත්තේ තාත්තා	{ තාත්තාලා or තාත්තලා.

(Comp. No. 30.)

* Sometimes තාත්තාවරු, තාත්තාවරුන්, &c.

(40) මහන්දිරම, 'Muhandiram.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මහන්දිරම	... මහන්දිරමවරු.
Acc. & Ins.	මහන්දිරම	... මහන්දිරමවරුන්.
Aux. & Abl.	මහන්දිරමගෙන්	... මහන්දිරමවරුන්ගෙන්.
Dat.	... මහන්දිරමට	... මහන්දිරමවරුන්ට.
Gen.	... මහන්දිරමගේ	... මහන්දිරමවරුන්ගේ.
[Loc.]	... මහන්දිරම කෙරෙහි	... මහන්දිරමවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මහන්දිරම	... මහන්දිරමවරුණි.

Examples.—අදිකාරම, 'adigar,' 'minister'; කන්කාණම, "kangāpi," 'overseer'; ලේකම්, 'secretary.'

(41) නස්, 'cobra de capella.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... නසා	... නස්.
Acc. & Ins.	නසා	... නස් or නසින්.
Aux. & Abl.	නසාගෙන්	... නසින්ගෙන්.
Dat.	... නසාට	... නසින්ට.
Gen.	... නසාගේ	... නසින්ගේ.
[Loc.]	... නසා කෙරෙහි	... නසින් කෙරෙහි.]
Voc.	... නයෝ or නසා	... නසිනි or නසින්.

Examples.

කලගොස්, 'the iguana' (*Monitor Dracœna*); ඔටගොස්, 'orange-breasted green pigeon' (*Osmotreron bicincta*).

(42) කුකුල්, 'cock.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කුකුලා	... කුකුලෝ.
Acc. & Ins.	කුකුලා	... කුකුලන්.
Aux. & Abl.	කුකුලාගෙන්	... කුකුලන්ගෙන්.
Dat.	... කුකුලාට	... කුකුලන්ට.
Gen.	... කුකුලාගේ	... කුකුලන්ගේ.
[Loc.]	... කුකුලා කෙරෙහි	... කුකුලන් කෙරෙහි.]
Voc.	...කුකුලෝ or කුකුලා.	කුකුලනි or කුකුලෙනි.

Examples.—කෙවුල්, 'fisherman'; කොවුල්, 'the coil or Indian cuckoo'; වවුල්, 'bat.'

(Comp. No. 27.)

(43) මල්,* 'younger brother.'

Singular. Plural.

Nom., Acc., & Ins.	{ මල්	... මල්ලා.
Aux. & Abl.	මල්ලාගෙන්	... මල්ලාලාගෙන්.
Dat.	... මල්ලාට	... මල්ලාලාට.
Gen.	... මල්ලාගේ	... මල්ලාලාගේ.
[Loc.	... මල්ලා කෙරෙහි	... මල්ලාලා කෙරෙහි.]
Voc.	... මල්ලා	... මල්ලාලා.

Declension of nouns with the honorifics ආන and අනු added.

(44) පිය, 'father.' (Honorific ආන.)

Modified base—පියාන.

Nom.	... පියානෝ.
Acc. & Ins.	... පියානන්.
Aux. & Abl.	... පියානන්ගෙන්.
Dat.	... පියානන්ට.
Gen.	... පියානන්ගේ.
[Loc.	... පියානන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පියානෙහි or පියානනි.

Examples.—රජ, 'king'; මහත්, 'grandee'; 'gentleman'; සිටු, 'nobleman (of the mercantile caste)'. —

(45) පුත්, 'son.' (Honorific අනු.)

Modified base—පුතනු.

Nom.	... පුතනුවෝ.
Acc. & Ins.	... පුතනුවන්.
Aux. & Abl.	... පුතනුවන්ගෙන්.
Dat.	... පුතනුවන්ට.
Gen.	... පුතනුවන්ගේ.
[Loc.	... පුතනුවන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පුතනුවෙහි or පුතනුවනි.

Examples.—මල්, 'younger brother'; බැය, 'nephew'; කෙර, 'elderly Buddhist priest.'

* This may also be declined in the plural by suffixing වරු, as මල්වරු, මල්වරුන්, &c. The colloquial forms මල්ලි, මල්ලිලා, &c., and මැලි, මැලිලා or මැලිවරු, &c., (voc. sing. මල්ලිගේ, මල්ලි, මැලි, මැලි) are also in common use. In classical works the forms මලු, මලුගෙන්, &c. (sing.), and මල්ලු, මල්ලුන්, &c. (pl.), are generally found.

FEMININE NOUNS.

(i) Bases ending in vowels.

(46) අහන, 'woman.'

Singular. Plural.

Nom.	... අහන	... අහනෝ.
Acc. & Ins.	අහන	... අහනන්.
Aux. & Abl.	අහනගෙන්	... අහනන්ගෙන්.
Dat.	... අහනට	... අහනන්ට.
Gen.	... අහනගේ	... අහනන්ගේ.
[Loc.	... අහන කෙරෙහි	... අහනන් කෙරෙහි.]
Voc.	... අහන or අහනේ	... අහනෙහි or අහනනි.

Examples.—පිය, 'woman'; 'wife'; ලිය, 'woman.'

(47) ලද, 'young woman.'

Singular. Plural.

Nom.	... ලද	... ලන්ද.
Acc. & Ins.	ලද	... ලන්.
Aux. & Abl.	ලදගෙන්	... ලන්ගෙන්.
Dat.	... ලදට	... ලන්ට.
Gen.	... ලදගේ	... ලන්ගේ.
[Loc.	... ලද කෙරෙහි	... ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ලද or ලදේ	... ලනි or ලනේ.

Example.—සෙබඩ, 'pea-hen' (pl. සෙබඩු, සෙබඩුන්, &c.)

(48) අම්මා, 'mother.'

Singular. Plural.

Nom.	... අම්මා	{ අම්මාලා. අම්මලා. අම්මාවරු.
Acc. & Ins.	අම්මා	... අම්මාලා, &c.
Aux. & Abl.	අම්මාගෙන්	... අම්මාලාගෙන්, &c.
Dat.	... අම්මාට	... අම්මාලාට, &c.
Gen.	... අම්මාගේ	... අම්මාලාගේ, &c.
[Loc.	... අම්මා කෙරෙහි	... අම්මාලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ අම්මේ අම්මා අම්ම	{ අම්මාලා, අම්මලා or අම්මාවරුණි.

Examples.

අක්ක, 'elder sister'; කුතු, 'younger sister' (vide decl. 50);
 නැන්ද, 'aunt'; 'mother-in-law'; නැන, 'sister-in-law'; 'female cousin.'

(Comp. No. 54.)

(49) විසාකා, 'Visākā' (name of a lady.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... විසාකාව	... විසාකාවෝ.
Acc. & Ins.	විසාකාව	... විසාකාවුන් or විසාකාවන්.
Aux. & Abl.	විසාකාවගෙන්	{ විසාකාවුන්ගෙන්. විසාකාවන්ගෙන්.
Dat.	... විසාකාවට	{ විසාකාවුන්ට. විසාකාවන්ට.
Gen.	... විසාකාවගේ	{ විසාකාවුන්ගේ. විසාකාවන්ගේ.
[Loc.	... විසාකාව කෙරෙහි	{ විසාකාවුන් } කෙරෙහි.] විසාකාවන් }
Voc.	{ විසාකාව විසාකාවෝ }	{ විසාකාවුනි or විසාකාවන්නි.

Examples.

ආචාරිකා, 'woman'; උපාසිකා, 'female devotee'; කන්‍යා, 'virgin';
 කාන්තා, 'woman'; 'wife'; භාණ්ඩා, 'wife'; මාතා, 'mother'; සිරිමා,
 'Sirimā,' (name of a lady.)

NOTE.—Observe that the plural forms of proper nouns are used to denote respect.

(50) කිකිලි, 'hen.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කිකිලි or කිකිලි ...	කිකිලියෝ.
Acc. & Ins.	කිකිලිය†	... කිකිලියන්.
Aux. & Abl.	කිකිලියගෙන්	... කිකිලියන්ගෙන්.
Dat.	... කිකිලියට	... කිකිලියන්ට.
Gen.	... කිකිලියගේ	... කිකිලියන්ගේ.
[Loc.	... කිකිලිය කෙරෙහි.	කිකිලියන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කිකිලි, කිකිලි, කිකිලිය, or කිකිලියෝ }	කිකිලියෙනි or කිකිලියනි.

° The form කුතු is also used colloquially. It is declined like ආචාරි (decl. 54.) In classics the form කු is used attributively, as in "කු උපාසිකාව," 'the sister devotee.'

† Sometimes කිකිලි, කිකිලියෙන්, &c.

Examples.

ඊරි, 'sow'; කළු, 'black woman'; කාන්ති, 'female crow';
 කිරිලි, 'hen bird'; කුමරි, 'princess,' 'young girl'; කෙටුලි, 'fisher
 woman'; ටිරි, 'female parrot'; දිගු, 'woman'; කුතු, 'younger
 sister' (vide decl. 48); නිලුලුලු, 'woman'; පිසි, 'mad-woman';
 බ්‍රහ්මි, 'Brahmin-woman'; බැලු, 'bitch'; බැලු, 'she-cat'; මකුණ,
 'female bug'; මැසි, 'female fly'; මැකුලි, මැකුලු, 'old woman';
 මනිපිටි, මනිපිටි, 'grand-daughter'; මුලුලු, 'woman'; මෙහෙසි,
 'queen'; මොහරි, 'pea hen'; රකුසි, 'female fiend or vampire';
 රන්ති, 'red woman'; රදුලි, 'dhoby woman'; ඊලුලි, 'female ape';
 මැදුරි, 'female monkey'; මැසි, 'heifer'; මෙහි, 'whore'; පුදුදු,
 'white woman'; පැනරි, පැනරි, 'female enemy'; හරකි 'cow.'

NOTE.—Observe that long ඊ, the base termination of some feminine nouns, may be shortened.

(51) සකිණි, සකිණි, 'she-demon.'

	Singular.	Plural.
Nom.	{ සකිණි සකිණි සකිණි† }	... සකිණියෝ. සකිණියෝ. සකිණියෝ.
Acc. & Ins.	{ සකිණිය සකිණිය සකිණි }	... සකිණියන්. සකිණියන්. සකිණියන්.
Aux. & Abl.	{ සකිණියගෙන් සකිණිය සකිණි } ගෙන්	... සකිණියන්ගෙන්. සකිණියන්ගෙන්. සකිණියන්ගෙන්.
Dat.	{ සකිණියට සකිණියට සකිණිට }	... සකිණියන්ට. සකිණියන්ට. සකිණියන්ට.
Gen.	{ සකිණියගේ සකිණියගේ සකිණිගේ }	... සකිණියන්ගේ. සකිණියන්ගේ. සකිණියන්ගේ.
[Loc.	{ සකිණියකෙරෙහි සකිණිය සකිණි }	... සකිණියන් } කෙ සකිණියන් } කෙරෙහි... සකිණියන් } රෙහි.]
Voc.	{ සකිණියෝ සකිණි සකිණිය සකිණි }	සකිණියෙනි or සකිණියනි. සකිණියෙනි or සකිණියනි.

° In classics generally බැලු (nom.), බැලුලු, බැලුලුගෙන්, &c.

† Sometimes සකිණි, සකිණියෙන්, &c., සකිණි, සකිණියෙන්, &c.

Examples.

ඇතිනි, ඇතිනිනි, 'she-elephant'; වැලනිනි, 'she-bear'; කැපිනිනි, කැපිනිනි, 'female snake.'

NOTE.—Verbal nouns such as උයනි, 'female cook'; නටනි, 'female-dancer'; දුවනි, 'female-runner'; පිසනි, 'female-cook'; මසනි, 'seamstress, tailoress'; ලියනි, 'female writer or clerk'; වදිනි, 'female worshipper,' are also declined like කැපිනිනි, as උයනිනි, උයනිනියගෙන්, &c., but not උයන, උයනගෙන්, &c.

(52) කෙලි, 'girl.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කෙලි or කෙල්ල*	... කෙල්ලෝ.
Acc. & Ins.	... කෙලි or කෙල්ල	... කෙල්ලන්.
Aux. & Abl.	{ කෙලියෙන් කෙල්ලගෙන් }	{ කෙල්ලන්ගෙන්.
Dat.	{ කෙලිට කෙල්ලට }	{ කෙල්ලන්ට.
Gen.	{ කෙලියේ කෙල්ලගේ }	{ කෙල්ලන්ගේ.
[Loc.]	{ කෙලි කෙල්ල }	{ කෙරෙහි. කෙල්ලන් කෙරෙහි. }
Voc.	{ කෙලි කෙල්ල }	{ කෙල්ලෙනි or කෙල්ලිනි.

(53) ගැණි,† 'woman,' 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ගැණි	... ගැණු.
Acc. & Ins.	... ගැණි	... ගැණුන්.
Aux. & Abl.	... ගැණිගෙන්	... ගැණුන්ගෙන්.
Dat.	... ගැණිට	... ගැණුන්ට.
Gen.	... ගැණිගේ	... ගැණුන්ගේ.
[Loc.]	... ගැණි කෙරෙහි	... ගැණුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගැණියේ or ගැණි	... ගැණුනි or ගැණුන්.

* Sometimes කෙල්ලි, කෙල්ලියගෙන් or කෙල්ලිගෙන්, &c. (*sing.*); කෙල්ලියේ, කෙල්ලියන්, &c. (*pl.*)

† The dental *n* may also be used.

(54) ආච්චි, 'grandmother.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ ආච්චි or ආච්චි }	{ ... ආච්චිලා.* }
Aux. & Abl.	{ ආච්චියෙන් ආච්චිගෙන් }	{ ආච්චිලාගෙන්.
Dat.	... ආච්චිට or ආච්චිට	... ආච්චිලාට.
Gen.	... ආච්චියේ or ආච්චිගේ	... ආච්චිලාගේ.
[Loc.]	{ ආච්චි ආච්චි }	{ කෙරෙහි ... ආච්චිලා කෙරෙහි. }
Voc.	... ආච්චියේ or ආච්චි	... ආච්චිලා.

(Comp. No. 48.)

(55) සත්‍රි, 'wife,' 'woman.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... සත්‍රි or සත්‍රිය	... සත්‍රිහු or සත්‍රියෝ.
Acc. & Ins.	සත්‍රිය†	... සත්‍රින්.
Aux. & Abl.	සත්‍රියගෙන්	... සත්‍රින්ගෙන්.
Dat.	... සත්‍රියට	... සත්‍රින්ට.
Gen.	... සත්‍රියගේ	... සත්‍රින්ගේ.
[Loc.]	... සත්‍රිය කෙරෙහි	... සත්‍රින් කෙරෙහි.]
Voc.	... සත්‍රිය	... සත්‍රිණි or සත්‍රියෙනි.

Examples.

දැසි, දැසි, 'maid servant,' 'female slave'; දෙවි, 'goddess,' 'queen' රැජනි, 'queen.'

(56) අඬු, 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... අඬු or අඬුව	... අඬුවෝ.
Acc. & Ins.	අඬුව‡	... අඬුන් or අඬුවන්.
Aux. & Abl.	අඬුවගෙන්	... අඬුන්ගෙන් or අඬුවන්ගෙන්.
Dat.	... අඬුවට	... අඬුන්ට or අඬුවන්ට.
Gen.	... අඬුවගේ	... අඬුන්ගේ or අඬුවන්ගේ.
[Loc.]	... අඬුව කෙරෙහි { අඬුන් අඬුවන් }	{ කෙරෙහි. }
Voc.	... අඬුව or අඬුවේ...	අඬුනි or අඬුවෙනි.

* Sometimes ආච්චිවරු, ආච්චිවරුන්; ආච්චිලා, ආච්චිලාගෙන්; &c.

† Sometimes සත්‍රි, සත්‍රිගෙන්, &c. ‡ Sometimes අඬු, අඬුගෙන්, &c.

(57) බිරිඳ, 'wife.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... බිරිඳ	... බිරිඳුණු.
Acc. & Ins.	... බිරිඳ	... බිරිඳුන්.
Aux. & Abl.	... බිරිඳගෙන්	... බිරිඳුන්ගෙන්.
Dat.	... බිරිඳට	... බිරිඳුණ්ට.
Gen.	... බිරිඳගේ	... බිරිඳුන්ගේ.
[Loc.	... බිරිඳ කෙරෙහි	... බිරිඳුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... බිරිඳ	... බිරිඳනි or බිරිඳෙනි.

(58) දු, 'daughter.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... දු*	... දුවරු or දුලා.
Acc. & Ins.	... දුව	... දුන්, දුවරුන්, or දුලා.
Aux. & Abl.	... දුවගෙන්	{ දුන්ගෙන්. දුවරුන්ගෙන්. දුලාගෙන්.
Dat.	... දුවට	{ දුණ්ට. දුවරුණ්ට. දුලාට.
Gen.	... දුවගේ	{ දුන්ගේ. දුවරුන්ගේ. දුලාගේ.
[Loc.	... දුව කෙරෙහි	{ දුන් දුවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... දුවේ or දුව	... දුවරුණි or දුලා.

(59) මාතෘ, 'mother.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මාතෘ or මාතෘව	... මාතෘහු.
Acc. & Ins.	... මාතෘ or මාතෘව	... මාතෘන්.
Aux. & Abl.	... මාතෘවගෙන්	... මාතෘන්ගෙන්.
Dat.	... මාතෘවට	... මාතෘණ්ට.
Gen.	... මාතෘවගේ	... මාතෘන්ගේ.
[Loc.	... මාතෘව කෙරෙහි	... මාතෘන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මාතෘව	... මාතෘණි.

Example.—දුකිකා, 'daughter.'

* Sometimes දුව, දුගෙන්, &c.

(60) හාමිනේ, 'lady.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	... හාමිනේ	... හාමිනේලා.
Aux. & Abl.	... හාමිනේගෙන්	... හාමිනේලාගෙන්.
Dat.	... හාමිනේට	... හාමිනේලාට.
Gen.	... හාමිනේගේ	... හාමිනේලාගේ.
[Loc.	... හාමිනේ කෙරෙහි	... හාමිනේලා කෙරෙහි.]
Voc.	... හාමිනේ	... හාමිනේලා.

(61) බිසෝ, 'queen.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... බිසෝ	... බිසව් or බිසෝවරු.
Acc. & Ins.	... බිසව	... බිසවුන් or බිසෝවරුන්.
Aux. & Abl.	... බිසවගෙන්	{ බිසවුන්ගෙන්. බිසෝවරුන්ගෙන්.
Dat.	... බිසවට	{ බිසවුණ්ට. බිසෝවරුණ්ට.
Gen.	... බිසවගේ	{ බිසවුන්ගේ. බිසෝවරුන්ගේ.
[Loc.	... බිසව කෙරෙහි	{ බිසවුන් බිසෝවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... බිසව	... බිසව්නි or බිසෝවරුණි.

(ii)—Bases ending in Consonants.

These are very few in number. One is declined as an example.

(62) දෙන, 'cow.'*

	Singular.	Plural.
Nom.	... දෙන or දෙන	... දෙනහු.
Acc. & Ins.	... දෙන or දෙන	... දෙනුන්.†
Aux. & Abl.	... දෙනගෙන්	... දෙනුන්ගෙන්.
Dat.	... දෙනට	... දෙනුණ්ට.
Gen.	... දෙනගේ	... දෙනුන්ගේ.
[Loc.	... දෙන කෙරෙහි	... දෙනුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දෙන	... දෙනුනි.

* Also commonly used for the female of many animals (vide Gender—p. 77.)

† Sometimes දෙනහුන්, දෙනහුන්ගෙන්, &c.

Declension of nouns with the honorific අනි.

(63) ද, 'daughter.'

Modified base—දවනි.

Nom	... දවනියෝ.*
Acc. & Ins.	... දවනියන්.
Aux. & Abl.	... දවනියන්ගෙන්.
Dat.	... දවනියන්ට.
Gen.	... දවනියන්ගේ.
[Loc.	... දවනියන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දවනියනි or දවනියෙනි.

Examples.

අඹ, 'wife'; නැදි, නැදි, 'aunt,' 'mother-in law'; මව්, 'mother'; are declined like the above, as අඹනියෝ, &c.; නැන්දනියෝ, &c.; මැනියෝ, &c.

NOTE.—The word මව් itself is declined thus: Nom. මව්; Acc. and Ins. මව් or මව; Dat. මව්ට or මවට; Voc. මව් or මව; &c., (*sing.*); මව්වරු, මව්වරුන්, &c. (*pl.*) In colloquial usage මව් is sometimes corrupted into මව් in the singular, and its plural formed as මව්ලා, &c.

NOUNS DENOTING INANIMATE OBJECTS.

These comprise nouns of masculine, feminine, and neuter genders. (*Vide* § 83.)

(i) *Buses ending in vowels.*

(64) නුවර, 'town,' 'city.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	නුවර	... නුවරවල්.
Aux. & Abl.	නුවරින් නුවරෙන්	නුවරවලින්.
Dat.	... නුවරට	... නුවරවලට.
Loc. & Gen.	නුවරේ නුවරෙහි	නුවරවල.

Examples.

අය, 'body,' 'limb'; ඇඳ, 'bed'; ඇල, 'canal'; කට, 'mouth'; කඳ, 'trunk of a tree'; ගඟ, 'river'; ගොඩ, 'heap'; දොර, 'door'; නිකට, 'chin'; නිකර, 'dam or ridge (of a field)'; පාර, 'road'; පෙළ, 'line'; බඩ, 'belly,' 'stomach'; රට, 'country'; වළ, 'hole,' 'pit'; වැට, 'fence.'

* Sometimes, even in books, දියනියෝ, දියනියන්, &c.; also දෙයනියෝ, දෙයනියන්, &c.

Remarks.

1. Names of inanimate objects have no Instrumental and Genitive cases, except when personified. Thus such forms as ගර්භය විසින්, 'by the body'; ගර්භයෙන්, 'of the body'; කල්ලය විසින්, 'by the worldly passions'; කල්ලයෙන්, 'of the worldly passions'; කථාවෙන්, 'of the story,' occur in classical works.

2. The forms of the Locative case are used when it bears the sense of the Genitive, as in the phrases අතේ ඇඟිල්ල, 'finger of the hand'; ගෑන් මුල, 'root of the tree.'

3. It is only when personified that names of inanimate objects have the Vocative case, which in form is generally the same as the Nominative case.

4. The forms ඇදන් and කදන් are sometimes used for the Nominative plural and the usual suffixes added to them in forming their oblique cases.

5. Inanimate nouns when personified (as frequently in classics) are declined like animate nouns, as කථාවගෙන්, කථාවෙන්, &c. (*sing.*); කථාවෝ, කථාවන්, කථාවන්ට, &c. (*pl.*)

(65) කල, 'water jar or pot.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	කලය or කලේ	... කල.
Aux. & Abl.	... කලෙන්	... කලවලින්.
Dat.	... කලේට	... කලවලට.
Loc. & Gen.	... කලේ or කලෙහි	... කලවල.

Examples.

(a) අල, 'yam'; ඇට, 'seed,' 'stone of a fruit'; ඇණ, 'nail' (for fastening); ඇප, 'bail,' 'security'; ඇඩ, 'cork'; ඊතල, 'dart'; කම, 'rope'; කුම, 'mast'; කුර, 'hoof'; කොට්ට, 'pillow'; කොල, 'leaf'; ගැට, 'knot,' 'unripe fruit'; තිර, 'veil,' 'curtain'; දඩ, 'fine'; නිල, 'post,' 'office'; පණ්ඩුඩ, පණ්ඩුඩ, 'message'; පැල, 'plant'; පිළිම, 'idol,' 'image'; පෙණේර, 'sieve'; බඩ, 'fathom'; බෙහ, 'hollow of a tree'; බෙර, 'drum'; මිල, 'price,' 'money'; මොල, 'brain'; ලෙඩ, 'sickness'; වණ, 'sore'; වැඩ, 'work'; සිව්පද, 'metrical verse consisting of four lines'; කැට්ට, 'jacket worn by native women'; ගික, 'dream'; ගෙය, 'thunder.'

(b) ඉරටා, "eakle," 'centre rib of the leaflets of cocoanut and other palms' (*vide* decl. 68 c); කුඩා, 'basket'; ගිර, 'areca-nut cutter'; පට්ටා, 'bast or inner bark' (of a tree); පිහියා, 'knife.'

NOTE.—The inflections of these are ඉරටය, ඉරටේ, ඉරටෙන්, &c. (*sing.*), and ඉරටා, ඉරටාවලින්, &c. (*pl.*)

(66) අභ, 'horn.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	අභ ...	... අං.
Aux. & Abl.	... අභෙන්	... අංවලින්.
Dat.	... අභට ...	... අංවලට.
Loc. & Gen.	... අභේ or අභෙහි	... අංවල.

Examples.

ලිද, 'well' is declined like the above, the plural forms being ලීන්, ලීන්වලින්, &c. So also සුලභ, සුලභ, 'wind'; මග, 'way'; විලිඹ, 'heel' (pl. විලිඹ); වැඹ, 'pillar' (pl. වැඹ). [Vide § 93—p. 88.]

(67) කද, 'pingo.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කද ...	... කත්.
Aux. & Abl.	... කදෙන්	... කත්වලින්.
Dat.	... කදට ...	... කත්වලට.
Gen. & Loc.	... කදේ or කදෙහි	... කත්වල.

Examples.

අග, 'end' (pl. අත්); දිග, 'direction' (pl. දිග් or දිත්, acc. sometimes දිගුන්). In colloquial language අග්හිත්, the plural of අග්හිත් is often used for අත්. the plural of අග.

(68) මාලිගා, 'palace.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	මාලිගාව	... මාලිගා or මාලිගාවල්.
Aux. & Abl.	... මාලිගාවෙන්	... මාලිගාවලින්.
Dat.	... මාලිගාවට	... මාලිගාවලට.
Loc. & Gen.	{ මාලිගාවේ මාලිගාවෙහි }	මාලිගාවල.

Examples.

(a) අවුට්, 'commentary'; ආඥා, 'order'; ලසමා, 'parable'; 'simile'; කතා, කථා, 'story'; කමා, 'pardon'; ක්‍රියා, 'action'; 'verb'; ගබඩා, 'store'; ගාථා, 'stanza'; ගීතිකා, 'song'; ගුහා, 'cave'; විකා, 'sub-commentary'; තණ්කා, 'craving'; 'ardent desire'; දිගා, දිගා, 'direction'; 'quarter'; දෙලා, 'litter'; 'palanquin'; කලා, 'flute'; පතා, 'comb'; ප්‍රතිමා, 'image'; භාෂා, 'language'; ගවඤ්ඤා, 'prayer'; කේදකා, 'proposal'; රේඛා, 'line'; ලතා, 'creeper'; වතා, 'time'; 'season'; වේලා, 'time'; 'opportunity'; වැසිවලා, 'shower (of rain)'; ගාලා, 'hall'; සබා, සතා, 'assembly'; 'meeting'; සහර, 'compilation'; 'periodical'; සීමා, 'limit'; 'boundary.'

(b) කැලෑ, 'wood'; 'jungle'; කුරුලෑ, 'pimple'; කොල්ලෑ, 'out-rigger'; කොරණෑ, 'Sinhalese flagiolet.'

(c) අටු, 'granary'; අඬු, 'pincers'; අරටු, 'heart of tree'; ඉරටු, 'eakle' (vide decl. 65); ඉරු, 'part torn or cut off'; කාතු, 'season'; මජු, 'bond'; 'deed'; මරු, 'boat'; 'canoe'; කටු, 'thorn'; කටු, 'sword'; කඳු, 'post'; 'pillar'; කනටු, 'stand'; 'tea-poy'; කවුරු, 'window'; කොටු, 'fort'; ගුරුලේන්ද්‍ර, 'goglet'; දෙප්පු, 'pair'; කරවටු, 'threat'; කරු, 'star'; තීන්දු, 'decision'; තුවටු, 'pice'; '1½ cent' (Ceylon); තුටු, 'cape'; දලු, 'tender leaf'; දෙරටු, 'gate'; ධාතු, 'grammatical root'; 'relic'; තටු, 'case'; 'law suit'; නිකණ්ඩු, 'vocabulary'; පත්තු, 'division'; a sort of liniment; පන්දු, a ball for playing with; පටු, 'chest'; පලු, 'part or half split'; පුටු, 'chair'; පුටු, 'noose'; බටු, 'merchandise'; 'goods'; බොටු, 'neck'; බොරු, 'lie'; මටු, an open shed, 'out-house'; ලිඳ, 'sex'; 'gender'; ලඳු, 'coir'; වතු, 'property'; 'riches'; හඳුන්කු, හඳුන්කු, 'whip'; සරු, 'shawl'; සෙරෙරු, 'sandal'; තේතු, 'cause.'

(d) පොරෙ, 'axe'; පොලේ, 'stanza.'

NOTE.—1. In the plural nominative, accusative, and vocative, the words under (c) take only one form, which is identical with their bases, and do not admit of the form with the suffix වල්.

2. In forming the different cases in the singular of words under (d) the long vowel inherent in the final letter is changed into its corresponding short vowel, as පොරෙව, † පොරෙවෙන්, &c.; but පොලේ is sometimes inflected පොලේව, පොලේවෙන්, &c.

(69) කම්බා, a coloured cloth worn by Sinhalese women.

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කම්බාය	... කම්බා.
Aux. & Abl.	... කම්බායෙන්	... කම්බාවලින්.
Dat.	... කම්බායට	... කම්බාවලට.
Loc. & Gen.	{ කම්බායේ or කම්බායෙහි }	කම්බාවල.

Examples.

(a) අකර, 'letter'; ආසන, 'seat'; කම්, 'action'; 'deed'; කාව්‍ය, 'poem'; චාමර, 'chourie,' the tail of the Indian yak; කඩ, 'logic'; ධම්, 'law'; 'religious doctrine'; නගර, 'town'; 'city'; නේත්‍ර, 'eye'; පත්‍ර, 'leaf'; පර්වත, 'mountain'; පාත්‍ර, 'bowl'; 'vase'; පාප, 'sin';

* The forms පන්දු, පන්දෙන්, &c., are colloquially used in the singular. For පන්දු, පන්දුගෙහි (ගෙහි, 'fruit,' 'ball') is often used.

† Generally spelt and pronounced as පොරව, පොරවෙන්, &c.

ප්‍රශ්න, 'question'; ප්‍රාණ, 'life'; බීජ, 'seed'; භාජන, 'vessel'; මනත්‍ර, 'charm'; මාර්ග, 'way'; මුඛ, 'mouth'; යන්ත්‍ර, 'engine'; 'machine'; යුධ, 'war'; රත්න, 'gem'; රථ, 'carriage'; රූප, 'form'; 'image'; රෝග, 'sickness'; වර්ග, 'kind'; වස්ත්‍ර, 'cloth'; වංශ, 'family'; 'race'; වාක්‍ය, 'sentence'; විමාන, 'mansion'; 'palace'; වෘක්ෂ, 'tree'; ශබ්ද, 'sound'; ශරීර, 'body'; ශාස්ත්‍ර, 'science'; ශිල්ප, 'art'; සුත්‍ර, 'rule'; ස්ථාන, 'place'; ස්වර්ග, 'heaven'; සක, 'hand.'

(b) උපා, 'artifice,' 'contrivance.'

(c) දරක, 'pile of wood' (generally for cremation); බැ, 'half' (of a nut); වැ, 'adze.'

(d) ඇත්ත, 'eye'; අඩි, 'foot'; ඇතිලි, a wide-mouthed shallow chatty (earthen vessel); ඇවරි, 'comb of plantain'; කඩදාසි, 'paper'; කැණි, 'mirror'; 'glass'; කවි, 'poem'; කුප්පි, 'vial'; කුරුණ, a grain measure; කුලී, 'wages'; කොඩි, 'flag'; ගුලි, 'ball'; ගෝණි, 'gunny bag'; 'sack'; ජාති, 'kind'; තරුදි, 'pair of scales'; නීති, 'law'; පටි, 'belt'; පඩි, 'step'; 'stair'; 'salary'; පඩ්කා, පනති, 'row'; 'line'; පසුම්, පසුම්බි, 'purse'; පැළැටි, 'plant'; පිට්ටණ, 'meadow'; 'esplanade'; පෙකණ, 'navel'; පෙට්ටි, 'box'; පේළි, 'line'; 'row'; පොට්ටණ, 'bundle'; පොලී, 'interest'; ප්‍රවාසනි, 'news'; බරණ, 'jar'; භිකා, 'wall'; මිටි, 'hammer'; 'parcel'; මුඩි, 'lid'; රජකාරි, 'government service'; 'feudal service'; වාටි, 'edge'; 'border'; විදි, 'manner'; 'mode'; විපකා, 'calamity'; විදි, 'street'; විහසනි, 'case'; සති, 'week'; යාදා, 'thanks'; හට්ටි, a wide-mouthed shallow chatty; හන්දි, 'joint'; 'junction'; හවඩි, 'native waist-chain'; හැරසටි, හැරමිටි, හැරමිටි, 'walking-stick'; හැලි, 'water-pot'; හෝඩි, 'alphabet.'

(e) ටි, ඊ, 'dart'; 'arrow'; ටි, 'song'; 'blank verse'; ලී, 'wood.'

NOTE.—The nominative, accusative, and vocative plurals of some of the above words are also formed with the suffix වල්, as ආසනවල්, කම්මල්. The singular inflections of කුලී and පොලී are කුලික, කුලිකන්, &c.; පොලික, පොලිකන්, &c. The form පාත්‍ර is now often used for පාත්‍ර.

(Comp. No. 65.)

(70) ලී, 'line.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	ලී ...	... ලීරි.
Aux. & Abl.	... ලීරෙත්	... ලීරවලිත්.
Dat.	... ලීරට ...	... ලීරවලට.
Loc. & Gen.	... ලීරේ or ලීරෙති	... ලීරවල.

* The words ඊකල and ඊතක are also used. (Vide decl. 65.)

Examples.

(a) මිටිටි, low land usually adjoining fields; කෙටිටි, 'goat'; පිටි, 'file' (the instrument); වැලිමිටි, 'elbow'; ඊටි, 'long stick'; 'pole.'

(b) අකුණු, 'thunder'; අකුරු, 'letter'; අකුරු, 'charcoal'; අකුරු, 'danger'; අකුණු, a grain measure, 'dam'; ඉටුරු, 'bank' (of a river, &c.); උකුරු, 'throat'; කකුරු, 'scissors'; කකුරු, 'camp'; කකුණු, 'cause'; 'subject'; කකුරු, 'paddy field'; කුරු, 'hair-pin'; 'probe'; කොකුරු, 'prey'; කකුරු, 'office'; පකුරු, 'present'; පකුරු, 'chip'; 'bark' (of a tree); පකුරු, 'bush'; පකුරු, පකුරු, 'raft'; පකුරු, 'mat'; පොකුණු, 'pond'; පොකුරු, 'bunch'; මුකුරු, 'club'; මුකුරු, 'sea'; මුකුරු, මුකුරු, 'face'; මකුරු, 'lock'; 'machine'; ලකුණු, 'sign'; පිටුරු, 'hole'; පිටුරු, 'Buddhist sacerdotal robe.'

(71) අතු, 'branch.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	අත්ත...	... අතු.
Aux. & Abl.	... අත්තෙන්	... අතුටලිත්.
Dat.	... අත්තට	... අතුටලට.
Loc. & Gen.	... අත්තේ or අත්තෙහි.	අතුටල.

Examples.

අකුණ, 'elephant goad'; අකුරු, 'year'; උටුකුටු, 'hard inner shell of the cocoanut' (sing. also like decl. 68); උටුකුටු, 'door frame'; මටුලු, 'crown'; කටුකුටු, 'what is fit to be done'; 'business'; කටුකුටු, කටුකුටු, 'stale'; කුකු, 'winnow'; කොකු, 'hook'; කොකු, 'broom'; කොකු, 'rap'; පුකු, 'bow'; පිකු, 'feather'; පොකු, 'bark' (of a tree); පොකු, 'club'; පිකු, 'lease'; 'rent'; මකු, 'bag'; මකු, 'ring'; මකු, 'corner'; මකු, 'carpenter's plane'; මකු, 'garden'; මකු, 'bunch'; මකු, 'bracelet'; මකු, 'jaw.'

උකුටු, 'hoe,' and සකුටු, 'upper-story,' are also declined like අතු, but in the singular අ in අ is changed into ඇ, as උකුටු, සකුටු, &c.

NOTE.—The forms කකුරු, කැටිපිටි, and ඇටිපිටි are also used in books for අකුරු.

(72) කඳු, 'mountain.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කන්ද...	... කඳු.
Aux. & Abl.	... කන්දෙන්	... කඳුටලිත්.
Dat.	... කන්දට	... කඳුටලට.
Loc. & Gen.	... කන්දේ or කන්දෙහි...	කඳුටල.

Examples.—කොකු, 'fibre'; දකු, 'staff'; 'stick.'

(73) දේ, 'thing.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	දේ or දෙය	... දේවල්.
Aux. & Abl.	... දෙසින්	... දේවලින්.
Dat.	... දේට or දෙයට	... දේවලට.
Loc. & Gen.	... දෙසේ or දෙසෙහි...	දේවල.

(74) ගෙය, 'house.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	ගෙය or ගෙය	... ගෙවල්.
Aux. & Abl.	{ ගෙයින් ගෙන් }	{ ගෙවලින්.* ගෙන්.* }
Dat.	... ගෙට	... ගෙවලට.*
Loc. & Gen.	... ගෙයින් or ගෙහි	... ගෙවල.*

(ii.) Bases ending in Consonants.

(75) අත්, 'hand.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	අත් ...	... අත්.
Aux. & Abl.	... අතෙන් or අතින්	... අත්වලින්.
Dat.	... අතට ...	... අත්වලට.
Loc. & Gen.	... අතේ or අතෙහි	... අත්වල.

Examples.

අඟල්, 'ditch.'	ඉලක්කම්, 'number,' 'figure.'
අඟල්, 'bolt.'	ඉස්, හිස්, 'head.'
අඟල්, 'inch.'	උතුල්, 'trap.'
අත්සන්, 'signature.'	උයන්, 'grove,' 'orchard.'
අදහස්, 'intention,' 'opinion.'	උල්, 'spike.'
අම්බලම්, 'native rest-house.'	උල්පත්, 'spring' (of water.)
ඇස්, 'eye.'	කකුල්, 'leg.'
ආගම්, 'religion.'	කවුක්කම්, 'ear-ring.'
ඉඩම්, 'land,' 'place.'	කන්, 'ear.'

* The forms ගෙවල්වලින්, ගෙවල්වලට, ගෙවල්වල, which seem to be pleonastic, occur in modern Sinhalese.

කරල්, 'pod,' 'ear' (of corn.)	පවුල්, 'family.'
කැබ්පත්, 'mirror.'	පහන්, පාන්, 'lamp.'
කැරල්, 'blemish,' 'scar.'	පාඩම්, 'lesson.'
කියන්, 'saw.'	පාලම්, 'bridge.'
කුච්චම්, 'pair,' 'set.'	පිහන්, 'lid.'
කුලල්, 'neck.'	පුරුන්, 'knob.'
කුඹරම්, 'tent.'	පොත්, 'book.'
කොන්, 'field.'	බුබුල්, 'bubble.'
කොටස්, 'share.'	මතුල්, 'marriage.'
කෝවිල්, 'Hindu temple.'	මල්, 'flower.'
ගඩෙල්, 'brick.'	මායිම්, 'boundary.'
ගම්, 'village.'	මාවන්, 'main road.'
ගමන්, 'journey.'	මිදුල්, 'compound' (i. e. house yard.)
ගල්, 'stone.'	මුල්, 'root.'
ගස්, 'tree.'	මෝල්, 'pestle.'
ගාල්, 'fold for cattle,' 'enclosure.'	යහන්, 'bed.'
සායායම්, 'resthouse.'	යොදුන්, ° a measure of distance (about 16 miles).
සොල්, 'lip.'	රහස්, 'secret.'
දඬුවම්, 'punishment.'	රිහන්, 'cubit.'
දත්, 'teeth.'	රුවල්, 'sail.'
දවස්, 'day.'	ලාඛම්, 'shoe' (of a horse, &c.)
දල්, 'net.'	ලිත්, 'almanac.'
දිවයින්, 'island.'	ලිප්, 'hearth.'
දූපත්, 'island.'	ලිපුම්, 'writing,' 'letter.'
දෙස්, 'fault,' 'mistake.'	වලාකුල්, 'cloud.'
කතුල්, 'plough.'	වංසගම්, 'sentence.'
කම්, 'name.'	වැව්, 'lake,' 'pond.'
කලල්, 'forehead.'	විපත්, 'calamity.'
කැටුම්, 'dance,' 'dancing.'	විසන්, 'span.' [66.]
කැව්, 'ship.'	විපුම් (= විපුම), 'heel.' (Vide decl.)
කියන්, 'chisel.'	සටන්, 'quarrel,' 'fight.'
නුල්, 'thread.'	සිත්, 'mind.'
පට්ටම්, 'tire.'	හබල්, 'oar.'
පණන්, 'rule,' 'order.'	හුඹස්, } 'ant-hill.'
පන්දම්, 'torch.'	තුඹස්, }
පන්සල්, 'Buddhist temple.'	
පව්, 'sin.'	

* In books the singular inflections are sometimes යොත්ත, යොත්තෙන්, &c.; and යොදන, යොදනෙන්, &c.

(76) අසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news,' 'seat.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc....	අස්න or අසුන	... අසුන්.
Aux. & Abl.	... අස්නෙන් or අසුනෙන්	... අසුන්වලින්.
Dat.	... අස්නට or අසුනට	... අසුන්වලට.
Loc. & Gen.	{ අස්නේ or අස්නෙහි අසුනේ or අසුනෙහි }	අසුන්වල.

Examples.—වසුන්, 'food'; සසුන්, 'scripture,' 'government,' 'edict';
කසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news.'

GENERAL NOTE.—(1) In books the auxiliary and ablative cases of some nouns ending in ඉ or ඊ are sometimes formed in a simpler way without the augment ය, as ප්‍රීතීන්, ගතනීන්, ශ්‍රීන්. Observe that the oblique cases plural of some animate nouns, as ශිෂි, ගොවි, මුලාදානි, are also formed in this manner. (Vide Nos. 17 & 19.) It may be noticed here that some inanimate nouns, chiefly those naturalized from Sanskrit, are sometimes improperly inflected without the augment, as ලෝකේ for ලෝකය or ලෝකයේ, වර්ෂේ for වර්ෂය or වර්ෂයේ, විමානේ for විමානයක.

(2) The nominative form is sometimes used to do duty for the genitive and locative, as in අන ලමයා, lit. 'child in the hand,' i.e. 'babe'; "අන ඇඟිල්ල," 'finger (of the hand)'; ගෙවල් පෙළිය, 'row of houses.'

(3) In the auxiliary, ablative, genitive, and locative singular of some nouns, especially of those naturalized from Sanskrit, the augment ය is sometimes used in books in preference to ව, as in කවුචයෙන්, ආඥයෙන්, ප්‍රඥයෙන්; කවුචයෙහි, ආඥයෙහි, ප්‍රඥයෙහි; &c.

(4) Observe that there is a large class of inanimates, generally proper nouns and names of things that cannot be touched or seen, which do not admit of plural inflections. However, such forms as පස්වලින්, පස්වලට, පස්වල; බන්වලින් බන්වලට, බන්වල; are often colloquially used, instead of පසෙන්, පසට, පසෙහි; බහෙන්, බහට, බහෙහි, respectively. (Vide §§ 94 & 95.)

Examples.

(a) තිත්ත, තික්ත, 'bitterness'; තැණ, 'wisdom'; නැගෙනහිර 'east'; තියග, තියග, 'drought'; නිරිත, 'south-west'; පිත්තල, 'brass'; බස්සාහිර, බටහිර, 'west'; වයඹ, 'north-west'; සීත, හීත, සීත, හීතල, 'cold'; සිංහල, 'Sinhalese'; සුවඳ, 'good smell.' [Like declension, No. 64.]

(b) ඉන්දියා, 'India'; එළු, ගෙළු, 'Elu'; පාණ්ඩු, 'jaundice'; ප්‍රඥා, 'wisdom'; මඩකලපු, 'Batticaloa'; මාසයා, 'luck.' [Like No. 68.]

(c) අග්නි, 'fire'; අජීර්ණ, 'indigestion'; අකිකාර, 'darkness'; අරබි, 'Arabia'; ඥාන, ඥාණ, 'wisdom,' 'knowledge'; ප්‍රීති, 'joy,' 'pleasure'; ඉන්ද්‍රිය, 'affection,' 'love'; හතැති, 'faith,' 'belief'; මාංශ, 'flesh'; වසුරි, 'small-pox'; වාත, 'wind'; විෂය, 'endeavour'; ශක්ති, 'strength'; ශ්‍රී, 'prosperity,' 'fortune'; සිති, 'recollection.' [Like No. 69.]

(d) අඳුරු, 'darkness'; උතුරු, 'north'; දකුණු, 'south,' 'right' (as opposed to 'left'); සතුටු, 'pleasure.' [Like No. 70.]

(e) කැසි, කැසි, (nom. කැසය), 'cough'; කලු, 'Galle'; ගිනි, 'fire'; මැළි, 'earth,' 'clay'; දුළිලි, 'dust'; මැලි, 'sand.' [Like No. 71.]

(f) ලේ, 'blood.' [Like No. 73.]

(g) අරිසය, අරිස, 'hæmorrhoids,' 'piles'; නිවන්, 'Nirvāṇa'; පස්, 'soil'; පවන්, 'wind'; පැන්, 'water'; පිත්ත, 'catarrh'; බත්, 'boiled rice'; බරණැස්, 'Benares'; වම්, 'left'; සාමිකය, 'pleasure,' 'enjoyment.' [Like No. 75.]

Declension of Neuter Nouns formed from Adjectives.

They are declined only in the singular number. (Vide § 95.)

(77) සුදු, 'white,' 'white cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... සුදු.

Aux. & Abl. ... සුදෙන්.

Dat. ... සුදට.

Loc. & Gen. ... සුදේ or සුදෙහි.

Examples.—උණු, 'warmth'; දිගු, 'length'; රතු, 'red,' 'red cloth.'

(Comp. No. 70.)

(78) කළු, 'black,' 'black cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... කළු.

Aux. & Abl. ... කළුවෙන්.

Dat. ... කළුවට.

Loc. & Gen. ... කළුවේ or කළුවෙහි.

Examples.—අඩු, 'deficiency'; ලුහුඹු, 'deficiency.'

(Comp. No. 68.)

(79) නිල්, 'blue,' 'blue cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... නිල්.

Aux. & Abl. ... නිලෙන්.

Dat. ... නිලට.

Loc. & Gen. ... නිලේ or නිලෙහි.

Examples.—උස්, 'height'; පලල්, පළල්, 'breadth'; මහත්, 'size'; ශක්‍යත්, 'goodness.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of nouns formed from adjectives and denoting persons, as සුදු, 'white man' (nom. සුද්දා); සුද්දි (*fem.*); රතු, 'red man' (nom. රත්තා); රත්ති (*fem.*); have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

Declension of Verbal Nouns denoting Actions.

(80) නැවිලි, 'dancing.'

Singular.

Plural.

Nom. & Acc.	නැවිල්ල	...	නැවිලි.
Aux. & Abl.	නැවිල්ලෙන්	...	නැවිලිවලින්.
Dat.	...	නැවිල්ලට	...
Loc. & Gen.	නැවිල්ලේ	or	නැවිල්ලෙහි.

Examples.

කෑවිලි, 'feeding'; ගැහිලි, 'beating'; දිවිලි, 'running'; දෙවිලි, 'talking'; 'prating'; ලිඛිලි, 'writing'; 'something written'; වැවිලි, 'planting'; 'plantation.'

(Comp. No. 71.)

(81) නටනු, 'dancing.'

Singular.

Nom. & Acc.	...	නටනු.
Aux.	...	නටන්වෙත්.
Dat.	...	නටන්ට or නටන්කට.
Abl., Gen., & Loc.	—	

Examples.

කටනු, 'feeding'; ගතනු, 'beating'; දුටනු, 'running'; දෙවනු, 'talking'; 'prating'; බොනු, 'drinking'; ගනු, 'going'; ලිඛනු, 'writing'; වටනු, 'planting.'

NOTE.—These nouns have only the singular number. The forms නටනුව, නටනුවට, &c., formed with the suffixes ව and ට (= පිණිස) are sometimes found in books in the sense of the dative case denoting purpose.

(82) නැටුම් or නැටිම්, 'dancing.'

Singular.

Plural.

Nom. & Acc.	{ නැටුම නැටිම	...	නැටුම්. නැටිම්.
Aux. & Abl.	{ නැටුමෙන් නැටීමෙන්	...	නැටුම්වලින්. නැටිම්වලින්.
Dat.	...	{ නැටුමට නැටිමට	...
Loc. & Gen.	{ නැටුමේ or නැටුමෙහි නැටීමේ or නැටීමෙහි	...	නැටුම්වල. නැටිම්වල.

Examples.

කීම or කියුම්, 'saying'; 'telling'; ගැහුම් or ගැහිම්, 'beating'; දිවුම් or දිවිම්, 'running'; වැටුම් or වැටිම්, 'planting'; සිටුම් or සිටිම්, 'standing.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of verbal nouns denoting agency, as නටන, 'dancer' (nom. නටන්තා); නටන්ති, 'female dancer'; have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

[The declensions of numerals and pronouns will be dealt with in the chapters on Adjectives and Pronouns.—*Vide* §§ 133 & 147.]

ADJECTIVE.

Vesesun or Viśeśhana.

119. වෙසෙසුන් or විශේෂණ, adjective, denotes some quality or attribute of the noun (or pronoun), as in the phrases, උස් මිනිසෙක්, 'a tall man'; කළ ගොණෙක්, 'a black ox'; පළමුවෙනි පොත, 'the first book.' Here the adjectives උස්, 'tall'; කළ, 'black'; පළමුවෙනි, 'first,' respectively qualify the nouns මිනිසෙක්, ගොණෙක්, and පොත. An adjective is also called ගුණ වචන and ගුණ වාචක ශබ්ද, and the substantive that is qualified by it is termed වෙසෙස් or විශේෂ්‍ය. In Sinhalese, as shown in § 73, adjectives are treated as nouns, being names of attributes.

120. Adjectives are divided into two classes :—

1. Adjectives denoting qualities or attributes inherent in the object qualified. Hence they are termed *තුලාධිකරණ විශේෂණ* or *සමානාධිකරණ විශේෂණ*. In the phrases *සුදු එළඳෙන*, 'the white cow'; *ඇල් වතුර*, 'cold water'; *නපුරු මිනිසා*, 'the wicked man,' the adjectives *සුදු*, 'white'; *ඇල්*, 'cold'; *නපුරු*, 'wicked,' belong to this class.

2. Adjectives denoting merely a certain relationship to the objects qualified by them. They are in reality nouns in the different cases (except the nominative and the vocative) used as adjectives, whilst those of the first class are pure adjectives, which are presumed to take the cases of the nouns they qualify. These noun-adjectives are termed *භිනාධිකරණ විශේෂණ*. The words *බුදු*, 'Buddha's,' 'belonging to Buddha'; *පොත්*, 'book'; *පොල්*, 'cocoanut,' in the phrases *බුදුගුණ*, 'Buddha's virtues'; *පොත් වෙළඳුම*, 'book trade'; *පොල්තෙල්*, 'cocoanut oil,' are adjectives of this class [*vide* compound nouns for more examples]. It will be observed that every noun may be used as an adjective of this class.*

Adjectives of the first class are sometimes used before nouns in their simple form and sometimes with the suffix *වු*, ('being,' 'become'), the employment of which is optional with the writer, as *දික්වු*, 'long'; *කළුවු*, 'black'; *මහත්වු*, 'great,' 'large'; *නටන්නාවු*, 'dancing.' The letter *වු* is often added when adjectives are used alone, and especially when they are employed to paraphrastically explain the meanings of other adjectives, and when several adjectives which qualify one noun occur in a sentence.

* Observe that these noun-adjectives are often used to express real adjectives in English, as *මනුෂ්‍ය ශරීරය*, 'human body'; *හොඳලාව*, 'green colour'; *ලීපාලම*, 'wooden bridge'; *මැටි බඳුන*, 'earthen vessel'; *මැලි පොළොව*, 'sandy earth or soil.'

121. Adjectives of the first class may be subdivided into :—

- (1) *සමානාධික විශේෂණ*—Qualitative adjective or adjective of quality.
- (2) *ප්‍රමාණවාදක විශේෂණ*—Quantitative adjective or adjective of quantity.
- (3) *නිදේශකවාදක විශේෂණ*—Demonstrative adjective or adjective of relation.

122. (1)—*Svabhāvachaka viśēṣhaṇa*, Qualitative adjective, is an adjective which denotes some quality or attribute.

Examples.

(a)

අදිපති, අභිපති, 'noble,' 'high-minded.'	තරුණ, 'young.'
අධම, 'mean.'	තද, දඬු, 'hard.'
අලස, 'idle.'	තරක, 'bad.'
අලුත්, 'new.'	නිල්, 'blue.'
අසල, 'near.'	පහත්, 'low.'
ආදරණීය, 'worthy of respect or love.'	මොලොත්, 'soft,' 'mild.'
උතුම්, උතතම, 'great,' 'highly esteemed,' 'highest.'	මහලු, හාකි, 'old.'
උණු, 'hot.'	ඔටත්, 'subordinate.'
උස්, 'tall,' 'high.'	රතු, 'red.'
ක්‍රියාකර, 'active.'	රළු, රොදු, 'rough.'
ක්‍රමමාලි, 'idle.'	ලග, ලං, 'near,' 'close.'
කළු, 'black.'	වනවර, 'barbarous.'
කුඩා, 'small.'	ජිලාවර, 'civilised,' 'polite.'
කුරු, 'cruel.'	සුදු, හෙල, එල, 'white.'
	සුළු, 'small.'
	හොඳ, 'good.'

(b) Verbal adjectives (*ක්‍රියාවාදක ගුණ*) from the present tense.

එන, එන්නාවු, 'coming.'	නටන, නටන්නාවු, 'dancing.'
කන, කන්නාවු, 'eating.'	පනින, පනින්නාවු, 'jumping.'
කියවන, කියවන්නාවු, 'reading.'	මැරෙණ, මැරෙන්නාවු, 'dying.'
දුවන, දුවන්නාවු, 'running.'	කඬන, කඬන්නාවු, 'crying.'

* In classics this form is commonly used.

(c) Verbal adjectives from the past tense.

ආ, ආවා, 'that-came.'	සෙවු, සෙව්වා, සොයා, 'searched, 'thatched' (as the roof of a house.)
කෑ, කෑවා, කෑ, 'eaten' 'that-ate.'	කැවු, කැව්වා, කවා, 'that-cried.'
වැටු, වැටුණා, වැටිව, 'fallen, 'that-fell.'	තිටි, තිටිය, තිටියා, තිටිය, 'that-stood.'
කෑ, කෑවා, කෑ, 'made, 'that-made.'	

[For further examples of (b) & (c) see chapter on Verbs.]

123. (2)—*Pramāṇavāchaka viśeṣhaṇa*, Quantitative adjective, is an adjective which denotes quantity.

Examples.

(a) මූලසංඛ්‍යා විශේෂණ, Cardinal numeral adjectives:—එක්, එක, 'one'; දෙ, 'two,' 'both'; තුන්, 'three'; සතර, හතර,† 'four'; පස් 'five'; ස, හ, සය, හය, 'six'; සත්, හත්, 'seven'; අට, 'eight'; නව, 'nine'; දස, දහ, 'ten'; එකොළොස්, 'eleven'; දෙළොස්, 'twelve'; දහතුන්, 'thirteen'; දහහතර, 'fourteen'; පසළොස්, පහළොස්, 'fifteen'; විසි, 'twenty'; තිස්, 'thirty'; සිය, 'hundred'; දහස්, සහස, (සහසි), 'thousand'; ලක්, 'lac,' '100,000'; කෝටි, 'krore,' 'ten millions'; &c. [Vide §§ 128 & 133.]

NOTE 1.—When these adjectives are used with reference to animate nouns, the word දෙන, 'people,' 'persons,' is used after them, as මිනිස්සු සියදෙනෙක්, 'a hundred men'; බැටළුවෝ පස්දෙනෙක්, 'a (flock of) five-sheep.'

2. In Sinhalese the adjective "both" is expressed by දෙදෙන or දෙදෙනා, දෙන්න or දෙන්නා in the case of animates,‡ and දෙක in the case of inanimates, with the emphasising particle ම affixed; e.g., පක්ෂි දෙදෙනාම (දෙන්නාම), 'both the birds'; මරු දෙකම, 'both the boats.' The words උතස and sometimes දෙ are also used to express 'both,' as උතස පාඨිය, 'both sides or parties' (or 'the two sides or parties'); දෙ පස = උතස පාඨිය.

3. Observe the force of ම affixed to the word දෙන and numerals; e.g., (i) අපි පස්දෙනම, 'all we five'; හස් හතරම 'all the four trees'; (ii) මිනිස්සු දසදෙනෙක්ම ආවෝ, 'exactly ten men came' (men exactly-a-ten came); රුපියල් සියයක්ම දුනිම, 'I gave just a hundred rupees' (rupees just-a-hundred I-gave); ඔහුගේ එකම පුත්‍රයා මළේය, 'his only son died.' [Vide § 212.]

* Observe its forms in the following phrases, දෙළොස්, '12'; දෙකොන, දෙක, 'two hands or handfuls'; දැන (occurs also as දෙ අත and දෙයක), 'two hands'; දැස, දැහැ, දහැ, 'the two eyes.'

† Sometimes contracted into සර, සාර, as in සාර සියය, සාර සියය, 'four hundred.'

‡ Sometimes used in classics also with the names of neuter objects when personified.

(b) අනිශ්චය සංඛ්‍යා විශේෂණ, Indefinite numeral adjectives:—අඩ, 'half'; අනෙක, 'many,' 'various'; ඇතම්, 'some,' 'certain'; එක්තර, 'certain'; කිසි, 'any,' 'some'; කිසියම්, 'some'; කිසියම්, 'any'; කීප, 'several'; කොසෙන්, 'various'; බොහෝ, 'many,' 'much,' 'most'; මුළු, සමුළු, 'whole,' 'complete'; යම්, 'any'; යම්කිසි, කිසියම්, 'some'; සමහර, 'some'; සම්, 'all'; සියලු, සතලු, 'all,' 'whole'; කලා, 'few,' 'little'; සැම, සැම, 'all.' (Vide § 146.)

124. (3)—*Nirdēṣavāchaka viśeṣhaṇa*, Demonstrative adjective, is an adjective which points out that which is spoken of.

Examples.

(a) නිශ්චය විශේෂණ, Definite article:—එ, 'the.' (Vide § 140.)

අනිශ්චය විශේෂණ, Indefinite article:—එක් or අක්, 'a or an.'

(b) සම්පාදන විශේෂණ, Pronominal adjectives:—මේ, 'this,' 'these' (near me; = Lat. *hic*, &c.); ඔය, 'that,' 'those' (near you; = Lat. *iste*, &c.); ඊර, 'that,' 'those' (yonder; = Lat. *ille*, &c.); ඒ, 'that,' 'those' (farthest; = Lat. *is*, &c.); කෙල, 'that,' 'those'; අන්, අනා, 'other'; අනික්, අනික්, 'other'; වෙන, 'other,' 'another'; එම, 'same'; එවැනි (lit. 'like that or those'), 'such'; ඔවැනි (lit. 'like that or those'), 'such'; මෙවැනි (lit. 'like this or these'), 'such.'

(c) ප්‍රශ්නවාචක විශේෂණ, Interrogative adjectives:—කවර, කුමන, කොයි, මොන, 'which,' 'what.' The forms කව, කි, කී, කො, කෝ, කෝ occur in a few expressions in the sense of 'what':—e.g., කවද, 'what day?' or 'when?'; කිකල, 'what time?' i.e., 'when?'; කෙතරම්, කොපමණ, කොපිතර, 'what extent?' i.e., 'how much?'; කෝකද (= කොයි + එකද), 'which or what one?' i.e., 'which?'; කීවෙසක්ද, 'what (number) of days?' i.e., 'how many days?'; කීවෙතිදද, 'what day?' (the suffix වෙති implies that the number of the day in the month, and not the name of the day, is asked for).

(d) ක්‍රමවාචක සංඛ්‍යා විශේෂණ, Ordinal numeral adjectives:—පළමුවෙනි (—වන) or පළමු, 'first'; දෙවෙනි (—වන), 'second'; තුන්වෙනි (—වන) or තෙවෙනි, 'third'; &c.: ප්‍රථම, 'first'; ච්ඡිත, 'second'; තෘතීය, 'third'; චතුර්ථ, 'fourth'; පඤ්චම, 'fifth'; ඡෂ්ඨ, 'sixth'; සප්තම, 'seventh'; අෂ්ටම, 'eighth'; නවම, 'ninth'; දශම, 'tenth'; එකාදශ, 'eleventh'; විංශ, 'twentieth'; ත්‍රිංශ, 'thirtieth'; චතුර්ථික, 'fortieth'; පඤ්චාශ, 'fiftieth'; ඡෂ්ඨික, 'sixtieth'; &c. The rest of these adjectives may be formed by suffixing වෙනි or the old form වන in the case of Eḷu cardinals, and තම in the case of those naturalized from Sanskrit, to the bases of cardinal numerals. These adjectives naturalized from Sanskrit are used only in books.

125. Sinhalese adjectives are not inflected. They are presumed to have the gender, number, and case of the nouns which they qualify. Instances of inflected adjectives are sometimes met with in classical works. But cardinal numerals, used as nouns, are inflected to denote case. (*Vide* § 133.)

Comparison of Adjectives.

126. Sinhalese adjectives do not undergo any change in denoting comparison.

The comparative degree is expressed by using වඩා,* 'more,' before the simple form of the adjective. If the noun or pronoun, standing for the person or thing with which the comparison is made, is expressed, it is put in the genitive case with the termination ට. *Ex.* එය වඩා කළුය, 'it is blacker' (it more is-black); මේක අරකට වඩා හොඳයි, 'this is better than that' (this-one of-that-one more is-good); එතෙම මට වඩා පොහොසති, 'he is richer than I' (he of-me more is-rich); මෙය වත්තේ තිබෙන අතින් සියලු ගස්වලට වඩා උසය, 'this is taller than all the other trees in the garden' (this in-the-garden that-are other all of-the-trees more is-tall); වැඩිමහලු සහෝදරයා (= අස්සා), 'elder brother.' වඩා is sometimes omitted, as in එක මිට හොඳයි, 'it is better than this' (that-one of-this is-good); මම ඔහුට බාලයි, 'I am younger than he' (I of-him am-young). This usage is common in modern Sinhalese.

The superlative degree is expressed by the simple form of the adjective, the noun or pronoun which stands for the persons or things with which the comparison is made, being put in the ablative case or the genitive followed by කෙරෙන්න or අතුරෙන්, 'out of,' 'among,' as "එයින් මහලු පින් අහස නම් විය," 'the eldest of the sons was named Abhaya' (of-them old son Abhaya name-became); ඇතැ

* The forms වැඩි and වැඩිය, sometimes වැඩියෙන්, are also used.

සිව්පාවුන්නෙන් (or සිව්පාවුන් කෙරෙන් or අතුරෙන්) සවිබල ඇති සතය, 'the elephant is the strongest of quadrupeds' (the-elephant out-of-quadrupeds strength having is-the-animal); මේ ගෙඩි හතරෙන් ලොකු කෝකද, 'which is the largest of these four fruits'? (these fruits out-of-four large which-one?); "රුවනතුරෙන්* මහගු රත්මැණි," 'the ruby is the most precious of gems' (gems-out-of-precious is-the-ruby.)†

Observe that such expressions as ඉතා හොඳ, 'very good'; ඉතා වරක, 'very bad'; අති දක්ෂ, 'very clever'—formed by prefixing ඉතා, අති, 'very,' to the simple forms of the adjectives—are sometimes regarded in modern Sinhalese as equivalent to the superlative forms of හොඳ, වරක, දක්ෂ.

The emphasising particle ම suffixed to the simple form of the adjective sometimes serves to express the sense of the superlative, as in (1) උම උන්නෙන් වරකම එකයා,‡ 'you are the worst of them' (you of-them worst is-the-one); (2) ගහේ තිබුනු ලොකුම අඹ කැඩිමි, 'I plucked the largest mangoes that were in the tree' (in-the-tree that-were largest the-mangoes I-plucked); (3) මේ උමේ ලොකුම පුතාද,§ 'is this your eldest son' (this your eldest son?). This use is rather colloquial.

* රුවනතුරෙන් = රුවන් අතුරෙන්.

† Observe that chiefly with nouns denoting relationship simple forms of adjectives are used in the sense of the superlative, as ලොකු අස්සා, 'eldest brother'; බාලස්සා, 'the youngest of elder-brothers.' (*Vide* pp. 76 & 77.)

‡ The superlative idea in this may also be expressed by the method of expressing the comparative, thus: උම උන් ගැමටම (or ගැමෝටම) වරක එකයා. Observe that the superlative idea may always be expressed by the comparative, as in English.

§ The above three sentences without the particle ම would mean (1) 'you are the bad one out of them'; (2) 'I plucked the large mangoes (not the small) that were in the tree'; (3) 'Is this your grown-up son'? (where though no comparison is made the eldest is implied.)

22, විසිදෙක.	80, අසූව.
23, විසිතුණ.	81, අසූඑක.
24, විසිහතර.	90, අනූව.
25, විසිපහ.	91, අනූඑක.
26, විසිහය.	100, සියය,† එක්සියය.
27, විසිහත.	200, දෙසියය.
28, විසිඅට.	300, තුන්සියය.
29, විසිනවය.	400, හාරසියය (<i>i. e.</i> , හතර සියය, <i>vide</i> § 48).
30, නිහ, නිස.	500, පන්සියය.‡
31, නිස්එක.	600, හයසියය, හසියය.
40, හතළිහ, සතළිස.*	700, හත්සියය.
41, හතළිස්එක, &c.	800, අටසියය.
50, පණහ, පණස.	900, නවසියය.
51, පණස්එක.	1,000, දහ, දහස, දස.
60, හැට, සැට.	10,000, දහදහ, දසදහස.
61, හැටඑක, &c.	100,000, ලක්ෂය, ලක.‡
70, හැත්තෑව, සැත්තෑව.	1,000,000, දශලක්ෂය, දසලක.
71, හැත්තෑඑක, &c.	
10,000,000, කෝටිය, කෙල.	
100,000,000,000,000, ප්‍රකෝටිය.	
1,000,000,000,000,000,000,000, කෝටිප්‍රකෝටිය.	
10,000,000,000,000,000,000,000,000, නසුත, නුසුව.	
&c.	&c. &c.

It may be observed here that in classics by a reverse process, numbers after 100 are sometimes expressed by employing උතුර (contracted form, උර), 'exceeded by,' in the case of Elu words, and උතාර or අතිරේක in the case of Sanskrit, as අටතුරසිය, අවෑරසිය, අෂූට්තාරයන, '100 exceeded by 8,' *i. e.* 108; දහාතිරේකයන, '100 exceeded by 10,' *i. e.* 110.

* In classics sometimes contracted into සළිස, හළ, අළ.

† Sometimes contracted into සිය, and එක්සිය into එසිය or එසිය, as in "එසිය අටක්," '108'; "එ සියයක් රජදරුවෝ," '100 kings'; "එ සිය අටදෙනෙක්," '108 persons.'

‡ Notice this form පන් = පස්. It also occurs in පන්තිස්, '35'; පන්සාළිස්, '45'; පන්දහස්, '5,000'; පන්ලක්ෂ, '500,000'; &c.

§ In classics සුටහස් (= සියක්දහස්) and යන සහසු are also used.

From ලක්ක downwards the first form is Sanskrit.

NOTE 1.—The numbers that fall between the cardinal numbers, 30, 40, &c., above given, may be easily known by adding other numbers to their bases, *e. g.*, if the Sinhalese term for 48 is required to be known, take the cardinal number 40, find from the above table කනලු, its Sinhalese name, and add to base කනලු, the word අට, 8. These together give the required term කනලුඅට. Again, if the Sinhalese term for 218 is desired, find out the words that stand for the cardinal numbers 200 and 10, viz., දෙසියය and දහය; their bases are දෙසිය and දහ; අට stands for 8; place the words corresponding to the three figures in consecutive order; they will then give the required term, දෙසියදහඅට.

2. In counting, the letter ස (= 'is') is repeated after each separate number, as කනරසි, තුන්සියඅටසි.

The bases of the numerals may be easily ascertained from the table given above. That form of the numeral which is added to the beginning of another numeral or to the suffix of the ordinal numerals, වෙනි, may be taken as its base: thus in දහඅට, විසිඑක, නිසිඑක, හැත්තැඑක, එක්සියය, දෙසියය, තුන්සියය, දහවෙනි, and විසිවෙනි, දහ, විසි, නිසි, හැත්තැ, එක්, දෙ, and තුන් are the bases of දහය, විසිය, නිය or නිය, හැත්තැව, එක, දෙක, and තුන respectively.

(b) In books the Sanskrit forms of numerals are also used, as ඒක, 1; වි, 2; ත්‍රි, 3; චතුර්, 4; පඤ්ච, 5; ෂ්ඡ, 6; සප්ත, 7; අෂ්ට, 8; නව, 9; දශ, 10; ඒකාදශ, 11; වාදශ, 12; ත්‍රයෝදශ, 13; චතුර්දශ, 14; පඤ්චදශ, 15; ෂ්ඡව්දශ, 16; සප්තදශ, 17; අෂ්ටදශ, 18; උත්තරිංශනි, 19; විංශනි, 20; ඒකවිංශනි, 21; වෘත්ත, 22; ත්‍රිංශත්, 30; චතුර්විංශත්, 40; පඤ්චාශත්, 50; ෂ්ඡව්, 60; සප්තති, 70; අෂ්ටි, 80; නවති, 90; න, 100; සහස්‍ර (or දශහස), 1,000; අසුත, 10,000; ප්‍රසුත, 1,000,000; &c.

Inflections of the above numerals (a few excepted) seldom occur. When these numerals are used as nouns denoting aggregate numbers, they are slightly modified, as වය, හුය, වතුනුය, පඤ්චකය, &c.

129. It is important to observe that the method in which the numbers between 10 and 100 are expressed in the classics, is the reverse of the modern usage: *e.g.*,

* Sometimes වා (as in වෘත්ත) and ත්‍රෙ (as in ත්‍රෙලෝකා, 'three worlds').

අටලොස, '18' (modern දහඅට); පන්සාලිය, '45' (modern කනලුසපත); සිව්සැට, '64' (modern හැටකනර); දෙසිය අටවිස්ස, '228' (modern දෙසිය විසිඅට). [Vide § 55 (c).]

130. The Sinhalese had symbols of its own to represent the different numerals, which were in use until the beginning of the present century. Arabic figures are now universally used. For the benefit of the student the old symbols are given in the plate opposite (No. III.).

These are the only figures known in the language for making ordinary calculations, and may be used for expressing any number. But for making astronomical calculations different figures are employed.*

131. Fractions are expressed in Sinhalese thus:—

$\frac{1}{8}$ = අටෙන් පංගුව (lit. 'from eight one part'); sometimes අටින්කාල (from Tamil அகாலகால்), කාලෙන් පංගුව or බාගය (lit. 'half of quarter').

$\frac{1}{4}$ = හතරෙන් පංගුව (lit. 'from four one part'); කාල (applied to quantity).

$\frac{1}{3}$ = තුනෙන් පංගුව (lit. 'from three one part').

$\frac{1}{2}$ = දෙකින් පංගුව (lit. 'from two one part'); බාගය; හමාර. බාගය (or හාගය) is sometimes used in the sense of පංගුව, 'portion,' 'part.' හමාර (or සමාර), which is sometimes contracted into මාර, is generally added to whole numbers, as දෙක හමාර, '2½'; දෙලකමාර, '12½.'

$\frac{3}{4}$ = හතරෙන් තුන්පංගුව (lit. 'from four three parts'); තුන්කාල.

$\frac{4}{5}$ = පහලොහෙන් හතරපංගුව (lit. 'from fifteen four parts').

$\frac{7}{2}$ = විසිපහෙන් පංගු හතහමාර (lit. 'from twenty-five seven and half parts').

* Vowel-consonants are even now employed in lieu of figures to indicate the number of leaves in ආලික books.

෦෦ = එකොලහයෙන් පංඟ පහකුත් හතරෙන් පංඟ
or කාල (lit. 'from eleven five parts and quarter').

අඩ and අඩිය are also used in books for "half." In classics, යෙල (modern Sinhalese යෙල or ඒල) is used for "½," as in "යෙල ගවු පමණ," 'about one and half gav' (gavva = about 4 miles).

Declension of Numerals.

132. The numerals, like adjectives, are common to the three genders. Their gender must therefore be determined by reference to the nouns with which they are used, as in the phrase මිනිස්සු විස්සක් (lit. men a-twenty), where විස්සක් is in the masculine gender, because it has reference to මිනිස්සු, a noun in the masculine gender. (Vide § 125.)

133.—(1) හතර, 'four.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හතර.
Aux. & Abl. ...	හතරෙන් or හතරින්.
Dat. ...	හතරට.
Loc. & Gen. ...	හතරේ or හතරෙහි.

Examples.

අට, 'eight'; දහහතර, 'fourteen'; දහඅට, 'eighteen'; විසිහතර, 'twenty-four'; විසිඅට, 'twenty-eight'; සිය, 'hundred'; දෙසිය, 'two hundred'; අසුන, '10,000'; පුසුන, '1,000,000'; කෙල, '10,000,000'; තුසුන (vide p. 145).

NOTE.—In the Auxiliary and Ablative cases සිය has but one form, viz., සියෙන්; its Dative is generally සියට. The forms with the suffix එන් are more common. (Vide next decl.)

(2) හය, 'six.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හය.
Aux. & Abl. ...	හයෙන්.
Dat. ...	හයට.
Loc. & Gen. ...	හයේ or හයෙහි.

Examples.

නව, 'nine'; දස, දස, 'ten'; දහස, 'sixteen'; දහනව, 'nineteen'; විසිහ, 'twenty-six'; විසිනව, 'twenty-nine'; සිය, හය, 'hundred'; දෙසිය, 'two-hundred' (Vide previous decl.); සහස, '1,000'; ලක්, '100,000'; දහලක්, '1,000,000'; කෝටි, ප්‍රකෝටි, කෝටිප්‍රකෝටි (vide p. 145).

(3) හැත්තෑ, 'seventy.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හැත්තෑ.
Aux. & Abl. ...	හැත්තෑවෙන්.
Dat. ...	හැත්තෑවට.
Loc. & Gen. ...	හැත්තෑවේ or හැත්තෑවෙහි.

Examples.—අසු, 'eighty'; අනු, 'ninety'; තුසු (vide p. 145).

(4) විසි, 'twenty.'

Nom., Acc., & Voc. ...	විසි.
Aux. & Abl. ...	විසියෙන්.
Dat. ...	විසිට.
Loc. & Gen. ...	විසියේ or විසියෙහි.

(5) එක්, 'one.'

Nom., Acc., & Voc. ...	එක.
Aux. & Abl. ...	එකෙන් or එකින්.
Dat. ...	එකට.
Loc. & Gen. ...	එකේ or එකෙහි.

Examples.

තුන්, 'three'; පස්, 'five'; හත්, 'seven'; එකොලොස්, 'eleven'; දොලොස්, 'twelve'; තෙලොස්, 'thirteen';තුදස්, 'fourteen'; පසලොස්, 'fifteen'; සොලොස්, 'sixteen'; සතලොස්, 'seventeen'; අටලොස්, 'eighteen'; විසිඑක්, 'twenty-one'; විසිතුන්, 'twenty-three'; විසිපස්, 'twenty-five'; විසිහත්, 'twenty-seven'; තිස්, 'thirty'; හතලිස්, 'forty'; පණස්, 'fifty'; දහස්, සහස්, 'thousand'; ලක්, 'one hundred thousand,' 'lak.'

NOTE.—(1) The final ස් in the inflected forms of the numerals ending in ස් is interchangeable with ත්, as පස = පහ; එකොලොස් = එකොලහ; දොලොස් = දොලහ; පසලොස් = පහලහ.

(2) The base දෙ, 'two,' is combined with the particle එක්, 'one,' and the compound දෙක් (දෙ + එක්) is declined like එක්.

134. Plurals of numerals may be formed by suffixing වල් to the nominative form, as එකවල්, 'ones'; දෙකවල්, 'twos'; සියවල්, 'hundreds.' The expressions එකේවා, දෙකේවා, සියේවා (වා suffixed to the genitive form of the numerals), are also used to convey the same idea.

[Vide § 253 for the uses of adjectives and numerals when reduplicated.]

ARTICLE.

135. The numeral එක්, 'one,' is used as the Indefinite article in Sinhalese. It is suffixed only to the bases of nouns denoting animate objects, while අක් (another for of එක්) is suffixed to the bases of nouns denoting inanimate objects and sometimes to nouns in the feminine gender. *e.g.*, ගෙයක්, 'a house'; ගැහැනියක්, 'a woman.*' Thus එක් or අක්, is equivalent to the English "a" or "an." Certain phonetic changes take place when the article coalesces with the bases of nouns, which the student should learn by the help of the phonetic rules laid down in §§ 60-69. A few examples are however given below in illustration.

- (a) රජ + එක් = රජෙක්, 'a king.'
 ගෙය + එක් = ගෙයෙක්, 'a woman.'
 රට + අක් = රටක්, 'a country.'
 උරු + එක් = උරුමක්, 'a pig.'
 පිටි + අක් = පිටිමක්, 'a file.'
- (b) කිකිලි + එක් = කිකිලියෙක්, 'a hen.'
 කම + අක් = කමයක්, 'a rope.'
 සාර + එක් = සාරවෙක්, 'a duck.'
 පො + අක් = පොවක්, 'a comb.'

* Instances of අක් suffixed to nouns of the masculine gender also are occasionally met with in classical writings: *e.g.*, පුතක්, 'a son'; මිනිසක්, 'a man'; රජක්, 'a king.'

- ගේ + අක් = ගෙයක්, 'a house.'
 දු + එක් = දුවෙක්, 'a daughter.'
 පොරෝ + අක් = පොරොවක් or පොරවක්, 'an axe.'
- (c) වෙලඳ + එක් = වෙලඳෙක් or වෙලෙන්නෙක්, 'a merchant.'
 දිලිඳු + එක් = දිලිඳෙක් or දිලින්නෙක්, 'a poor man.'
- (d) ලියන + එක් = ලියන්නෙක්, 'a writer,' 'clerk.'
 අතු + අක් = අත්තක්, 'a branch.'
- (e) කාක් + එක් = කාක්කෙක්, 'a crow.'
- (f) මිනිස් + එක් = මිනිසෙක්, 'a man.'
- බඩුල් } + එක් = බඩුලෙක්, 'a goldsmith.'
 බඩුල් }
- අත් + අක් = අතක්, 'a hand.'

These forms may be more easily determined by combining the article with the nominative singular form of the noun deprived of its final vowel. When there are more forms than one in the nominative, the augmented form (as අමුව දුව, කුලය, ඉරටය) should be preferred.

Examples.

Base.	Nom.	Form with Article.
රජ	- රජ	- රජ + එක් = රජෙක්.
මෝඩ	- මෝඩයා	මෝඩස් + එක් = මෝඩයෙක්.
පොරෝ	{ පොරොව පොරව }	{ පොරෙ (or ර) ව }
		+ අක් = පොරෙ (or ර) වක්.
වෙලඳ	{ වෙලඳ වෙලෙන්න }	{ වෙලඳ් වෙලෙන්න් }
		+ එක් = වෙලඳෙක්.
		+ එක් = වෙලෙන්නෙක්.
ලියන	ලියන්නා	- ලියන්න
		+ එක් = ලියන්නෙක්.
කාක්	- කාක්කා	කාක්ක
		+ එක් + කාක්කෙක්.
මිනිස්	- මිනිසා	- මිනිස්
		+ එක් = මිනිසෙක්.

There are a few exceptions in the case of feminine nouns ending in ඊ or ඉ, as කිකිලි, මොනර්, කෙලි, බැල්ලි, which are combined with the article as කිකිලියෙක්, මොනරයෙක්, කෙලියෙක්, බැල්ලියෙක්.

136. When inanimate objects are personified, එක් is usually suffixed, as නුවරෙක්, 'a town'; ගමෙක්, 'a village.' In ancient times, names denoting inanimate objects in the masculine and feminine genders, generally admitted the form එක්.

137. The word කෙනෙක්* is sometimes used in lieu of එක්, for the sake of respect, as මුදලි කෙනෙක්, 'a Mudaliyār'; නිලම කෙනෙක්, 'a chief'; අම්මා කෙනෙක්, 'a wet-nurse'; රජ කෙනෙක්, 'a king.' In classical works it is sometimes found suffixed also to names of inferior animals and objects, as පණු කෙනෙක්, 'a worm'; බලු කෙනෙක්, 'a dog'; ධර්ම කෙනෙක්, 'a law.' In books කෙනෙක් is sometimes used to convey a plural idea, as සමහර කෙනෙක්, 'some persons'; අනික් කෙනෙක්, 'other persons,' 'others.'

Like කෙනෙක්, the word නමක් (lit. 'a name') is used out of respect with nouns denoting Buddhist priests to do duty for එක්, as in මහණුන් නාමයේ නමක්, භික්ෂුන් වහන්සේ නමක්, හාමුදුරු නමක්, 'a Buddhist priest'; සාමනේර නමක්, 'a novitiate Buddhist priest.' Observe that නමක් is also used with a plural idea, as in උන් නාමයේලා කීනමක් වැඩියෝද,† 'how many (Buddhist) priests came?' (priests how-many a-name came?) On the other hand, නම and other inflections of නම are used in a definite sense to indicate respect, as හාමුදුරු නම, හාමුදුරු නමට, හාමුදුරු නමගේ, &c.

It is important to notice here a loose practice which has crept in, viz.: that with some nouns borrowed from foreign languages, especially English, එක is used as a definite article, and එකක් as its corresponding indefinite article, as කෝටි එක, 'the coat'; කෝටි එකක්, 'a coat'; කොලර් එක, 'the collar'; කොලර් එකක්, 'a collar'; ගැසට් එක, 'the gazette.' In the same manner the word පල,‡ 'place,' is used, as in රේල්වේ ස්ටේෂන් පල, 'the

* Cf. එක්කෙනෙක්, 'one person,' 'one'; කිසි (or යම්) කෙනෙක්, 'any person.'

† A very respectful word. It may also mean 'went.'

‡ With Sinhalese words පල is used in the sense of 'place,' as වැඩපල, 'the working place'; ගොවි (or ගොඩ) පල, 'the cultivated place,' 'field.' In වැඩපල, 'work' (වැඩපලක්, sometimes වැඩක් පලක්, 'a work'); දේපල, 'property' (දේපලක්, sometimes දෙසක් පලක්, 'a property, &c.'), පල has apparently lost all meaning.

railway station'; රේල්වේ ස්ටේෂන් පලක්, 'a railway station.' This corrupt usage is very common in the jargon spoken by natives who have a smattering of English.

138. When එක් or අක් is suffixed to a noun, the case-endings are affixed to the article, while the base of the noun stands unchanged throughout, as will be seen from the following examples:—

(i)	Nom.	... මිනිසෙක්, 'a man.'
	Acc. & Ins.	... මිනිසෙක් or මිනිසෙකු.
	Aux. & Abl.	... මිනිසෙකුගෙන්.
	Dat.	... මිනිසෙකුට.
	Gen.	... මිනිසෙකුගේ.
	[Loc.	... මිනිසෙකු කෙරෙහි.]
(ii)	Nom. & Acc.	... ඇසක්, 'an eye.'
	Aux. & Abl.	... ඇසකින්.
	Dat.	... ඇසකට.
	Loc. & Gen.	... ඇසක or ඇසකි.

139. Such redundant expressions as the following are countenanced by usage: එක් මිනිසෙක්, 'a one man'; එක් ගසක්, 'a one tree.' In these expressions එක් used before the nouns may be generally taken as equivalent to "certain," 'එක්තරා.' Notice the form දෙකක් = දෙ + එක් + අක්, 'a two' in ගෙඩි දෙකක්, 'two fruits.'

In මිසක්, which is sometimes used for මිස, 'save,' 'except,' අක් seems superfluous. There are other similar words.*

140. There is no definite article in Sinhalese, the form of the noun without the indefinite article එක් or අක්, being used in a definite sense, as මිනිසා, 'the man'; මිනිසාගේ, 'the man's'; බල්ලා, 'the dog'; බල්ලාට, 'to the dog.'

* Observe that in such pronouns as කවරෙක් (lit. 'which one?'), 'who?'; යමෙක් (lit. 'any one'), 'any' m. & f.; යමක් (lit. 'any one'), 'any' n.; කුමක්ද (lit. 'what one?'), 'what?'; අරක (lit. 'that one'), 'that,' 'it'; එක් and අක් or අක have the force of the indefinite pronoun "one."

The demonstrative adjective ඒ, 'that,' 'those,' is sometimes used to serve for the definite article, as in මම බහුව ඒ පොත දුනිමි, 'I gave him the book,' or 'I gave him that book'; "ඒ උකුසු පසපත්ව මස්වැදලල හෙළිය," 'the kite being frightened dropped the lump of flesh.'

141. The forms මිනිසා, මිනිස්සු, &c., without the indefinite article, are sometimes used in a universal sense, as in the sentences මිනිසා (or මනුෂ්‍යයා) මරණයට යටත් සිතියෙක, 'man is a being subject to death'; මිනිස්සු ගෙවල වාසයකරති, 'men live in houses'; කුරුල්ලෝ ගුවනේ පියාසරකරති, 'birds fly in the air.'

142. It is an important peculiarity in Sinhalese that the indefinite article එක් or අක් is affixed to numerals or other words denoting plurality, as in අඹගෙඩි විස්සක්, 'a twenty-mango-fruits'; මිනිස්සු අටදෙනෙක්, 'an eight-men'; රුපියල් දහසක්, 'a thousand-rupees.'

Observe, in this connection, that when the numeral is placed before a noun to qualify it the singular is often used to do duty for the plural, as නවදොර, 'the nine doors'; වතුමේදය, 'the four Védas'; දෙලොස්මාසය, 'the twelve months'; විසි අවුරුද්දක්, 'twenty years.'* [Vide under compounds for additional examples.]

PRONOUN.

Sarva náma.

143. සච්ඡාමි or සච්ඡාම, 'pronoun' (lit. 'name for all'), is a word used in place of a noun, as මම, 'I'; තුම or තුම, 'you'; ඒ or හේ, 'he.'

* Compare the old English expressions "twelvemonth, "this seven year," "a fortnight, "a twopenny," of which the last two are still used.

Classification of Pronouns.

144. (1) *Personal Pronouns*, නිසම සච්ඡාම or පුද්ගලික සච්ඡාම. They comprise pronouns of the 1st and 2nd persons, viz. :—

(a) 1st person—මම,මම, 'I'; අපි, අපි, 'we.'

(b) 2nd person—තෝ, 'thou'; තී, 'thou' (fem.), තොපි, තෙපි, තෙපි, 'you' (pl.); උඹ, තුඹ, තුම, 'you' (sing.); උඹලා, තුමලා, 'you' (pl.); තමුසේ, 'your honour,' 'you' (respectful); &c. (Vide Possessive pronouns—p. 157 & § 147.)

(2) *Demonstrative Pronouns*, නිදේශ්ශාචක සච්ඡාම:—

3rd person—ඒ, හේ, උඹ, ඒකා, 'he' (L. 'is'); ඇ, ඔ, තෝ, ඒකී, 'she' (L. 'ea'); ඔවුහු, ඔහු, උඹලා, ඇලා, ඒකාලා, ඒකීලා, 'they' (L. 'ii' or 'eæ'); අරයා, අරු, අරකා, 'he' (L. 'ille'); ඇරු, ඇරු, අරකී, 'she' (L. 'illa'); අරයාලා, අරුලා, ඇරුලා, ඇරුලා, අරකාලා, අරකීලා, 'they' (L. 'illi' or 'illæ'); ඔයා, ඔකා, 'he' (L. 'iste'); ඔයැ, ඔකී, 'she' (L. 'ista'); ඔයාලා, ඔකාලා, ඔකාලා, ඔකීලා, 'they' (L. 'isti' or 'istæ'); මේ, මු, මේකා, 'he' (L. 'hic'); මැ, මේකී, 'she' (L. 'hæc'); මොවුහු, මොහු, මුලා, මැලා, මේකාලා, මේකීලා, 'they' (L. 'hi' or 'hæ'); එය, එක, 'it' (L. 'id'); අර, අරක, 'it' (L. 'illud'); ඔය, ඔක, 'it' (L. 'istud'); මේය, මේක, 'it' (L. 'hoc'); ඒවා, 'they' (L. 'ea'); අරවා, 'they' (L. 'illa'); ඔවා, 'they' (L. 'ista'); මේවා, 'they' (L. 'hæc'). (Vide Possessive pronouns, foot-note to § 139 & § 147.)

(3) *Interrogative Pronouns*, ප්‍රශ්නාචාරක සච්ඡාම :—

(a) කවිද, † කවරෙක්ද, කවරක්ද, 'who' (sing.); කවි රුද, කවරේද, කවරහුද, 'who' (pl.); මොකාද, මොකෙක්ද, 'who,' 'what' (-animal) m.; මොකීද,

* ඔයැ is sometimes used for ඔය.

† Singular and plural. The form කොද is sometimes used in poetry for කවිද.

මොකියෙක්ද, 'who,' 'what' (-animals) *f.*;
මොක්කුද, (*pl.*) 'who,' 'what' (-animals);
කෝකාද, 'which' *m.*; කෝකීද, 'which' *f.*;
&c. (*Vide infra* decls. 18 to 21.)

(b) මොකද, මොකක්ද, කුමක්ද, කිමෙක්ද, 'what' (*sing.*); කවරක්ද, කවරේද, කිම, කිමද, or කිමද, * 'what' (*sing. & pl.*); මොනවාද, මක්කාද, 'what' (*pl.*); කෝකද, 'which' (*sing.*); &c. (*Vide infra* decls. 22 to 25.)

(c) කීයද, 'how much' (price or number); කොපමණද, කොච්චරද, කොච්චරද, 'how much' (quantity); &c. (*Vide infra* decls. 26 & 27.)

NOTE.—(1) Observe that ද in the above pronouns is merely an interrogative particle and often detached from them in composition and suffixed to some other word, generally the last, in the sentence. It does not undergo any change either in form or position when the pronouns are inflected. (*Vide infra* decls. 18 to 27.)

(2) The pronouns කවරෙක්ද, කවරක්ද, කවරුද, කුමක්ද, කිමෙක්ද, කිමද, කවරක්ද, කවරේද, කිම, කොච්චරද, are not used colloquially.

(3) The pronouns මොකාද, මොකීද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and මොක්කුද, are usually applied to animals and sometimes (in contempt) to inferiors, as in මේ මොකාද: මල්ලා, 'What (animal) is this? A wild boar' (lit. 'the wild boar'); උම වෙහිනිබුටේ මොක්කුණ්ද: කුරුඵරුච්චකව, 'At what (animals) did you shoot? At a flock of birds.'

(4) *Indefinite Pronouns*, අනියන සඵනාම:—

යමෙක්, කිසිවෙක්, කවුරුවත්, 'any' (-one) *m. & f.*;
එකෙක්, 'one,' *m.*; එකියෙක්, 'one' *f.*; අනිකෙක්, 'another' *m. & f.*; අනිකා (definite form), 'the other'; සමහරෙක්, සමහරු, 'some' (*pl.*) *m. & f.*; මොකෙක් *m.*, මොකියෙක් *f.*, 'whoever,' 'whatever' (-animal); මොකෙක්වත් *m.*, මොකියෙක්වත් *f.*, 'some' or 'any' (-one or animal); කවීරු, 'whoever' (*sing. & pl.*); කවීරුවත්, 'all whoever,' 'everybody'; යමක්, කිසිවක්, මොකක්, 'any' *n.*; මොකක්වත්, මොකවත්, මක්කාවත්,

* Or කිනද.

'some' (-thing), 'any' (-thing) *n.* (මොනවාටත්, *pl.*); සමහරක්, 'some' (*pl.*) *n.*; එකක්, 'one,' *n.*; අනිකක්, 'another' *n.* (definite form අනික); මොකක්, 'what-ever'; කුමක්, කිමෙක්, කෝක, 'what,' 'whatever'; &c. (*Vide infra* decls. 19, 20, 22, 23, 28, & 29.)

NOTE.—(1) The pronouns කුමක් and කිමෙක් are not used colloquially. In classics එකක් is sometimes feminine. Notice that යමෙක් cannot always be substituted for කිසිවෙක් or *vice versa*: e. g., මම කිසිවෙක් නොදනමි, 'I do not know (or recognize) any one.' So with respect to their neuter forms, as මම කිසිවක් නොදනිමි, 'I do not know anything.'

(2) The particle වත්, 'even,' affixed to some of the above pronouns tends to intensify this indefiniteness. So too the particle තුමත් (or තුමුත්) is used with මොකෙක්, මොකියෙක්, කවීරු, මොක, මොකක්, මොකවා, මක්කා, and කෝක. කවීරු තුමත් මෙය කරන්නට ඕනෑ = 'some one (whoever he may be) must do this'; කවීරු තුමත් මේ අපරධය කළ තැනැත්තා වගකියන්නට ඕනෑ = 'whosoever or whoever (he may be) that did this injustice must answer (or be responsible)' for it; මොකක් තුමත් දියත්, 'give (me) something (whatever it may be).'

(3) The forms මොකා and මොකී are sometimes colloquially used for කවීරු, when inferior persons or animals are spoken of.

(5) *Possessive Pronouns*, සම්බන්ධ විභක්ති සඵනාම:—

මගේ, මාගේ, 'mine'; අපේ, අපගේ, 'ours'; තොගේ, තාගේ, 'thine,' *m. & f.*; තිගේ, තිගේ, 'thine,' *f.*; උබේ, භුබේ, 'yours' (*sing.*); උබලාගේ, භුබලාගේ, 'yours' (*pl.*); ඔබගේ, 'yours' (*sing. & pl.*); උගේ, උඟ්ගේ, ඔහුගේ, එයාගේ, අරයාගේ, ඔයාගේ, මෙයාගේ, 'his'; ඇගේ, ඇගේ, ඇරුගේ, ඇරුගේ, ඔයුගේ, මෑගේ, 'hers'; ඔවුන්ගේ, එයාලාගේ, අරයාලාගේ, ඔයාලාගේ, මෙයාලාගේ, 'theirs,' *m.*; ඔවුන්ගේ, ඇරුලාගේ, ඔයුලාගේ, මෑලාගේ, 'theirs,' *f.*; එහි, ඒකේ, අරකේ, ඔකේ, මෙහි, මෙකේ, 'its'; ඒවායේ, අරවායේ, ඔවායේ, මෙවායේ, 'theirs' *n.*; &c. (*Vide infra* declensions 1 to 17.)

NOTE.—The pronouns මාගේ, අපගේ, තාගේ, තාගේ, තිගේ, තිගේ, භුබේ, භුබලාගේ, and ඔබගේ are not used colloquially.

(6) *Definitive Pronouns*, නියන සඵනාම:—

එම, 'same,' 'ditto.' This is an emphatic form of the demonstrative pronoun එ (or ඒ) and is seldom

used as a pronoun. In classics the feminine form මම sometimes occurs. The definitive idea is now commonly expressed by demonstrative pronouns with the particle ම suffixed to them, as මනුට ඒකම දීපත්, 'give the same to him.' එම is generally used as an adjective. (*Vide* § 124 b.)

(7) *Reflective Pronouns* ආත්මවාචක සඵනාම :—

තමා,* 'one's self,' 'one's own,' 'self.' *Ex.* එතෙම තමාගේ අඤ්ඤානාචය ප්‍රකාශකරයි, 'he displays his own ignorance'; තමාගේ වරද තමාට නොපෙනේ, 'one's fault is not perceptible to one's self.' In books සිසමි, 'self,' is sometimes used as a reflective pronoun in such phrases as සිසමිකෘත, 'done by one's (or its) self,' 'self-formed'; සිසකූෂිත 'cut by one's (or its) self,' 'self-cut.' The reflexive adjectives, සිසිස, සිස, and සිස, are also used in lieu of තම or තමාගේ,† as in සිසිස (or සිස) පවුල, 'one's own family'; සිස කැමැත්තෙන්, 'by one's own wish'; සිස හසනය, 'one's own hand.' It is worthy of note that in classics when the particles තෙමේ, නොමේ, and තුමු are used as pronouns, the reflexive pronoun තමා is often used after them. In classics තමා is used even with reference to neuter objects.

Observe the force of pronouns when strengthened by suffixing the emphasising particle ම, as මමම, 'I myself'; අපිම, 'we ourselves'; තුමම, 'you yourself'; මනුටම, 'to himself.'

* Cf. the force of the emphasising particle තම in මේ ලිපිම ගෙනෙමේ මුහු නමයි, 'He brought this letter *himself*'; ඒ මම නමයි, 'It is I *myself*'; ඇ එතෙම කීවා නමයි, 'She *certainly* said so'; ඒක බොරු නමයි, 'It is untrue, *i. e.*, 'it is untrue I *know*.'

† තමන් මරනැණීම or සිසපණි තසා (or තානිකර) ගැණීම (lit. 'taking one's own life' = committing suicide).

(8) *Adjective Pronouns*, විශේෂණ සඵනාම :—

බන්කොම, සැවොම, සැම, හැම, ඇම, සේරම or සේ රොම, සියලු, 'all,' *m. f. & n.*; සැලසුණ, විකක්, මදක්, 'little'; බොහෝමයක්, හුහක්, 'much,' 'many,' *m. f. & n.*; කීපයක්, 'several' *n.*; බොහොම, 'much,' 'many,' *m. f. & n.*; &c. (*Vide infra* decls. 30 to 32.)

NOTE.—The pronouns සැවොම, සැම, හැම, and ඇම are not used colloquially. සැමෝම, සැමෝම, සැමදෙයාම, සැමදෙයාම, and සියලු දෙයාම, are often used in the sense of 'all persons,' 'all' (*m. & f.*). For 'several' with reference to persons, the phrase කීපදෙනෙක්, 'several persons,' is used. Similarly the phrases සැලසු (or වික) දෙනෙක්, 'a few persons,' and බොහෝ දෙනෙක්, 'many persons,' do duty for pronouns.

145. *Relative Pronouns*.—In Sinhalese there are no Relative Pronouns. Their place is supplied by changing the verbs in the relative clauses into participial adjectives qualifying the "antecedent." Thus the sentences: (1) මේ මා* දුටු මිනිසාය, 'this is the man whom I saw'; (2) මා* ලබම දුන් පොත කෝ, 'where is the book that I gave you?' (3) මා* කී දේ (or මා කීවා) කරම, 'do what I said.' Notice that the participial adjective in Sinhalese takes the same tense as the verb in the relative clause, whether it be past, present, or future.

146. *Distributive Pronouns*.—There are also no Distributive Pronouns in Sinhalese, their idea being conveyed by equivalent adjectival expressions. For instance, (1) එක එක ලමයා, 'each (lit. one one) boy'; (2) එක එක

* These are in the instrumental case. The nominative case is used colloquially. කීවා in the last sentence is a verbal noun. Verbal nouns are often so employed advantageously in expressing the relative idea. Further examples: කියන්නක්, 'what is being said'; ආවක්, 'what came' (in කටට ආවක් කීය, 'he said what came to the mouth' *i. e.* 'he spoke at random'; ආවෝ (= ආ අගවල් or තැනැත්තෝ, 'the persons that came'), 'those that came,' 'comers'; ගෙස්සෝ (= ගෙසු අගවල්, 'the persons that remained'), 'those that remained,' 'the rest' (*n. ගෙස්ස*).

වචනය, 'each word.' 'In the presence of one another' and 'in the presence of each other' are generally rendered by the common phrase එකිනෙකා ඉදිරිපිටදී. 'Give each a fruit' may be rendered by එකාට (or එක්කෙනාට) ගෙඩියක් බැගින් දෙව (lit. 'to-one at-the-rate-of-a-fruit give'), where by the use of බැගින්, 'at the rate of,' එකාට (or එක්කෙනාට) has the force of 'each.' (*Vide* Idioms.)

The Pronominal Adjective 'every' may be rendered by the adjective සියලු or සෑම, 'all,' with the emphasizing particle ම affixed to the noun which it qualifies: *e.g.* 'Every man has a right to do it' = එක කිරීමට සියලු මිනිසුන්ටම* යුතුකමක් තිබේ (lit. 'it for-doing to-all-men a-right there-is). Such expressions as (1) 'Every man that went,' (2) 'Every thing I saw,' may be rendered either by (1) ගියහිස මිනිසා, or ගිය සියලු මිනිස්සුම; (2) මා දුටු දුටු දේ, or මා දුටු සියලු දේවල්ම. (*Vide* § 123 b.)

'Either' and 'neither' are usually expressed by දෙකින් එකක්, 'one of two,' and දෙකින් එකක්වත් නෑ, 'not even one of two,' respectively. 'Either' may be better rendered by කවරුවත් or කවරුහරි (lit. 'any whoever' *m. & f.*); කෝකවත්, කෝකත්, කෝකහරි, or කොයිඑකහරි (lit. 'any whatever' *n.*): 'neither' by the same expressions with a negative particle attached to the predicate. The sentences (1) 'Give him either of these two,' (2) 'I would do neither,' (3) 'Either of them is (*i.e.*, both are) wrong,' (4) 'Neither of you were there,' may be respectively translated thus (1) මේ දෙකින් කෝකහරි දීපන්, (2) මම කෝකවත් නොකරමි, (3) ඉන් කෝකත් වැරදිසි, (4) උඹලාගෙන් කවරුවත් එහි සිටියේ නෑ.

(*Vide* Chapters on Adverbs and Reduplication for the reciprocal and adverbial uses of some of the pronouns.)

* Observe that the noun in the singular in English is put in the plural in Sinhalese.

147. DECLENSION OF PRONOUNS.

FIRST PERSON.

Common Gender.

(1) Base ම, 'I.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මම or මමි	... අපි or අප්.*
Acc. & Ins.	... මා	... අප.
Aux. & Abl.	... මගෙන් or මාගෙන්	... අපෙන් or අපගෙන්.
Dat.	... මට	... අපට.
Gen.	... මගේ, මාගේ, or මා	... අපේ, අපගේ, or අප.
[Loc.	... මා කෙරෙහි	... අප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms මම විසින්, අපි විසින්, අපිට, මම කෙරෙහි, අපි කෙරෙහි, මගෙන් (for මගෙන්), මගේ (for මගේ), and මා (for මම) are often wrongly used by the illiterate colloquially. The inflections මාගෙන්, මාගේ, මා, අපගෙන්, අපගේ, and අප are now confined to books.

SECOND PERSON.

Masculine Gender.

(2) න, 'thou,' 'you.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... නෝ	... නොපි, නෙපි, or නෙප්.*
Acc. & Ins.	... තා	... නොප.
Aux. & Abl.	{ තාගෙන් තගෙන් නොගෙන්	{ නොපෙන් or නොපගෙන්.
Dat.	... තට or නොට	... නොපට.
Gen.	... තගේ, තාගේ, නොගේ, or තා	... නොපේ, නොපගේ, or නොප.
[Loc.	... තා කෙරෙහි	... නොප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms නෝ, නොගෙන්, නොට, නොගේ, නෝ කෙරෙහි, may be used both for males and females, in books generally for the former, නී being confined to females. නෝ and inflections beginning with නො or නෝ are now commonly used. (*Vide* next Decl.)

* An archaic form.

Feminine Gender.

(3) තී,* 'thou,' 'you.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... තී	... තීලා or තොපි.
Acc. & Ins.	... තී	... තීලා or තොප.
Aux. & Abl.	{ තිගෙත් තිගෙත් }	{ තීලාගෙන්, තොපෙන්, or තොපගෙන්. }
Dat.	... තිට or තිට	... තීලාට or තොපට.
Gen.	.. තිගේ or තිගේ	{ තීලාගේ, තොපේ, or තොපගේ. }
[Loc.	... තී කෙරෙහි	{ තීලා } කෙරෙහි.]

Common Gender.

(4) උම, 'you.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ උම	... උමලා.
Aux. & Abl.	උමගේ or උමගෙන්...	උමලාගෙන්.
Dat.	... උමට	... උමලාට.
Gen.	... උමේ or උමගේ	... උමලාගේ.
[Loc.	... උම කෙරෙහි	... උමලා කෙරෙහි.]

Examples.—හුම, හුම, 'you.'

NOTE.—මම, 'your worship or honour,' is declined only in the singular, and like උම, except in the auxiliary and ablative cases, where it has but one form, namely මමගෙන්. In classical works මම and its inflections are used both in the 2nd and 3rd persons, singular and plural. උමගෙන් and උමගේ are not much used.

(5) තමුසේ, 'your honour.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ තමුසේ	{ තමුසේලා.
Aux. & Abl.	තමුසේගෙන්	... තමුසේලාගෙන්.
Dat.	... තමුසේට	... තමුසේලාට.
Gen.	... තමුසේගේ	... තමුසේලාගේ.
[Loc.	... තමුසේ කෙරෙහි...	තමුසේලා කෙරෙහි.]

* Not used colloquially.

Examples.—තමුත්තයන්ගේ, මඬවතන්ගේ, 'your worship or honour'; උමගේ, 'you' (disrespectful); මයා or මයායා, 'you' (respectful). (Vide § 149.)

NOTE.—තමුසේ may be a contraction of තමුත්තයන්ගේ through the older form තමුත්තැගේ (still used in Kandyan districts), although according to the present usage it is a less respectful form. මඬවතන්ගේ is more respectful than තමුත්තයන්ගේ. (Vide § 149.)

THIRD PERSON.

Masculine Gender.

(6) ඒ, උෟ, එයා, 'he' (= Lat. 'is').

	Singular.	Plural.
Nom.	{ ඒ or ගේ උෟ එයා }	... මහු, මඬුහු, or එච්චු.*
Acc. & Ins.	{ මහු or උහු* උෟ එයා }	... මවුන් or එවුන්.* ... උන් or උෟලා. ... එයාලා.
Aux. & Abl.	{ මහුගෙන් උහුගෙන්* උෟගෙන් එයාගෙන් }	{ මවුන්ගෙන් or එවුන්ගෙන්.* උන්ගෙන් or උෟලාගෙන්. ... එයාලාගෙන්. }
Dat.	{ මහුට මහුට* උහුට එයාට }	{ මවුන්ට or එවුන්ට.* ... උන්ට or උෟලාට. ... එයාලාට. }
Gen.	{ මහුගේ උහුගේ* උෟගේ එයාගේ }	{ මවුන්ගේ or එවුන්ගේ.* උන්ගේ or උෟලාගේ. ... එයාලාගේ. }
[Loc.	{ මහු } කෙරෙහි { උහු* } උෟ එයා	{ මවුන් } { එවුන්* } උන් එයා } කෙරෙහි.]

* An old form. එවුන්, එවුන්ගෙන්, and the other inflections of එච්චු are still in use in some parts of the Island, but are considered less respectful than මඬුහු, මවුන්, &c. Note that එවුන්, a combination of එ + උන් found sometimes in classics as a participial adjective in the sense of එ උන්සාවු, 'who sat,' is distinct.

NOTE.—(1) ඒ and ඔ are generally used in the nominative with the suffix කෙම or කෙමේ, as ඒ කෙම or ඒ කෙමේ, ඔ කෙම or ඔ කෙමේ, ඒ කෙමේ, &c. Some other pronouns are also so used, as මේ කෙම or මේ කෙමේ, ඇ කෙමේ or ඔ කෙමේ, මා කෙමේ or මේ කෙමේ; මේ කෙමේ, ඇ කෙම or ඔ කෙමේ, &c. Observe that the short forms ඒ, ඔ, and මේ are also used.

(2) In colloquial language, මුහු and මුහුන් (forms of the accusative case), are commonly and erroneously used in the nominative case. Observe that මුහු, මුහුනු, එහිනු, and their cognate inflections are epicene plural. Note the other similar pronouns. In classics උ is sometimes used in the common gender. It is less respectful than the other words.

(3) The bases ඒ, අර, ඔය, and මේ, which are common to the three genders, are often used subjectively thus: ඒ මගේ පුත්‍රයා, 'that (man) is my son'; ඒ කාගේ ගැහැණිය, 'whose wife is that (woman)?' ඒ උමේ කොපපි, 'it is your hat'; &c.

Notice also that in classics pronouns applied to animate nouns are often used for the inanimate.

(7) අර, 'he' (= Lat. 'ille').

	Singular.	Plural.
Nom.	{ අරයා අරු	... අරයාලා. ... අරුලා.
Acc. & Ins.	{ අරයා අරු	... අරයාලා. ... අරුලා or අරුන්.
Aux. & Abl.	{ අරයාගෙන් අරුගෙන්	... අරයාලාගෙන්. { අරුලාගෙන් or අරුන්ගෙන්.
Dat.	{ අරයාට අරුට	... අරයාලාට. { අරුලාට or අරුන්ට.
Gen.	{ අරයාගේ අරුගේ	... අරයාලාගේ. { අරුලාගේ or අරුන්ගේ.
[Loc.	{ අරයා කෙරෙහි අරු "	... අරයාලා } ... අරුලා } කෙරෙහි.] ... අරුන් }

NOTE.—Observe that අරු is contracted from අර + උ and is less respectful in modern usage than the form අරයා. (Vide § 149.)

(8) ඒකා, 'he' (= Lat. 'is'). (Vide එයා—Decl. 6.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... ඒකා	... ඒකාලා.*
Acc. & Ins.	... ඒකා	... ඒකාලා or ඒකුන්.
Aux. & Abl.	... ඒකාගෙන්	{ ඒකාලාගෙන් or ඒකුන්ගෙන්.
Dat.	... ඒකාට	... ඒකාලාට or ඒකුන්ට.
Gen.	... ඒකාගේ	{ ඒකාලාගේ or ඒකුන්ගේ.
[Loc.	... ඒකා කෙරෙහි	{ ඒකාලා } ... ඒකුන් } කෙරෙහි.]

Examples.—අරකා, ඔකා, මේකා. (Vide Decl. 7, 9, & 10.)

(9) ඔය, 'he' (= Lat. 'iste').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ ඔයා	{ ඔයාලා.
Aux. & Abl.	... ඔයාගෙන්	... ඔයාලාගෙන්.
Dat.	... ඔයාට	... ඔයාලාට.
Gen.	... ඔයාගේ	... ඔයාලාගේ.
[Loc.	... ඔයා කෙරෙහි	... ඔයාලා කෙරෙහි.]

(Vide supra Decl. 5.)

(10) මේ, 'he' (= Lat. 'hic').

	Singular.	Plural.
Nom.	{ මේ† මෙයා මු	... මොව්හු, මෙව්හු‡, or මොහු. ... මෙයාලා. ... මුලා.
Acc. & Ins.	{ මොහු මෙයා මු	... මොවුන් or මෙවුන්.‡ ... මෙයාලා. ... මුලා or මුන්.

The rest of the forms are like those of ඒ. (Decl. 6.)

* The nominatives plural of ඒකා, ඔකා, and මේකා are sometimes colloquially expressed ඒක්කු, ඔක්කු, and මේක්කු, respectively.

† මේ (or මෙ) + කෙම = මේ කෙම or මෙකෙම. මු is considered at the present day less respectful than මේ and මෙයා.

‡ These forms are not much used.

Feminine Gender.

(11) ඇ, 'she' (Lat. 'ea'). (Vide next Decl.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... ඇ or ඔ*	... ඔවුනු or ඔහු.
Acc. & Ins.	... ඇ or ඇය	... ඔවුන්.
Aux. & Abl.	... ඇගෙන් or ඇගෙන් ..	... ඔවුන්ගෙන්.
Dat.	... ඇට	... ඔවුණට.
Gen.	... ඇගේ or ඇගේ	... ඔවුන්ගේ.
[Loc.	... ඇ කෙරෙ -	... ඔවුන් කෙරෙහි.]

Example.—මැ, 'she' (feminine of මේ): [Nom. මැ or මෝ (sing.); මොවුනු or මොහු (pl.)].

NOTE.—The plural is also formed with ලා, as ඇලා, ඇලාගෙන්; මැලා, මැලාගෙන්, &c. The form මෝකට is sometimes used in classics for the masculine. (Cf. the form මිකට.)

(12) ඒකී, 'she' (= Lat. 'ea').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	... ඒකී	... ඒකීලා.
Aux. & Abl.	... ඒකීගෙන්	... ඒකීලාගෙන්.
Dat.	... ඒකීට	... ඒකීලාට.
Gen.	... ඒකීගේ	... ඒකීලාගේ.
[Loc.	... ඒකී කෙරෙහි...	... ඒකීලා කෙරෙහි.]

Examples.—අරකී, මිකී, මේකී. (Vide next Decl.)

NOTE.—The 2nd forms of the oblique cases, plural, proper to Decl. 8, are also used for this declension.

(13) ඇය or අය, 'she' (Lat. 'illa').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	... ඇය or අය	... ඇයලා or අයලා.
Aux. & Abl.	... ඇයගෙන් ... අයගෙන්	... ඇයලාගෙන් or ... අයලාගෙන්.
Dat.	... ඇයට or අයට...	... ඇයලාට or අයලාට.
Gen.	... ඇයගේ ... අයගේ	... ඇයලාගේ or අයලාගේ.
[Loc.	... ඇය } කෙරෙහි } ... අය }	... ඇයලා } කෙරෙහි } ... අයලා }

* In classics sometimes කේ.

Examples.

මැ, 'she' (feminine of මය) is declined like ඇය. In the plural it takes only the forms with ලා, as මැලා, මැලාගෙන්, &c. (Vide foot-note * on p. 155.)

The honorific forms උත්තමය, උත්තමයන්, උත්තමයන්, අරුත් කැගේ, උත්තමයන්, &c., are declined like කවුණේ. (Decl. 5.)

Neuter Gender.

(14) ඒ* or ඒක, 'it' (Lat. 'id'). (Vide No. 6.)

	Singular.	Plural.
Nom. & Acc.	... එය or ඒක†	... ඒවා.
Aux. & Abl.	... එයින්, ඉන්, or ඒකින්	... ඒවායින්, එයින්, or ඉන්.
Dat.	... එයට, ඊට, or ඒකට	... ඒවාට.
Loc. & Gen.	... එහි or ඒකේ‡	... ඒවායේ.

NOTE.—The form එයේ (loc. & gen. sing.) is often used colloquially. Observe its adverbial force in the sentence උම එයේදී යිසාද, 'did you go there' (to-that-place)? The forms එයින් and ඉන් are also used in the masculine and feminine genders. These remarks equally apply to the Loc., Gen., and Abl. forms of අර, මය, and මේ. (Vide Decl. 24.)

(15) අර or අරක, 'it' (= Lat. 'illud'). (Vide No. 7.)

	Singular.	Plural.
Nom. & Acc.	... අර or අරක	... අරවා.
Aux. & Abl.	... අරින් or අරකින්	... අරවායින් or අරින්.
Dat.	... අරට or අරකට	... අරවාට.
Loc. & Gen.	... අරෙහි or අරකේ	... අරවායේ.

(Vide note to Decl. 14.)

* In classics sometimes කේ or කෙ.

† ඒ (or එ) + එක = ඒක.

‡ In old classics the Locative is often ඊ.

§ එයට is also used. Similarly අරෙහිට, මයට and මේයට. Sometimes කෙ is substituted for කා in these forms.

(16) **මෙ** or **මින**, 'it' (= *Lat.* 'istud'). (*Vide* No. 9.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	මෙ or මින	... මිවා.
Aux. & Abl. ...	මෙයින් or මිනින්	... මිවායින් or මිනින්.
Dat. ...	මෙට or මිනට	... මිවාට.
Loc. & Gen. ...	මෙහි or මිනේ	... මිවායේ.

(*Vide* note to decl. 14.)

(17) **මේ** or **මේක**, 'it' (= *Lat.* 'hoc'). (*Vide* No. 10.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	මේ or මේක	... මේවා.

The rest are like those of Declension 14.

(*Vide* note to Decl. 14.)

Masculine and Feminine.

(18) **කව්ද**, 'who?'

	<i>Sing. & Pl.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	කව්ද	{ කව්ද, කවරුද, or කවරේද.
Acc. ...	කව්ද or කාද	... කව්දන්ද.
Ins. ...	කාද	... කව්දන්ද.
Aux. & Abl. ...	කාගෙන්ද	... කව්දන්ගෙන්ද.
Dat. ...	කාටද†	... කව්දන්ටද.
Gen. ...	කාගේද	... කව්දන්ගේද.
[Loc. ...]	කා කෙරෙහිද	... කව්දන් කෙරෙහිද.]

NOTE.—*Vide* foot-note † on page 155 and Decl. 29.

(19) **කවරෙක්ද**, 'who?'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	කවරෙක්ද.	(The same as the plural of කව්ද. <i>Vide</i> Decl. 18.)
Acc. & Ins. ...	කවරෙක්ද or කවරෙකුද.	
Aux. & Abl. ...	කවරෙකුගෙන්ද.	
Dat. ...	කවරෙකුටද.	
Gen. ...	කවරෙකුගේද.	
[Loc. ...]	කවරෙකු කෙරෙහිද.]	

° In classics the dative is sometimes මේට.

† In classics sometimes කාගටද, කතටද.

Examples.

කවරක්ද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, යමෙක්, කිසිවෙක්, එකෙක්, එකියෙක්, අනිකෙක්, සමහරෙක්, මොකෙක්, මොකියෙක්, මොකෙක්වත්, මොකියෙක්වත්. (*Vide* Decl. 22 & 23.)

NOTE.—Of these examples only කවරක්ද is fully declined like the above. මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and the last four examples are declined in the plural like the next declension. The rest are declined only in the singular.

(20) **මොකාද**, 'who,' 'what' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	මොකාද	... මොක්කුද.
Acc. & Ins. ...	මොකාද	{ මොක්කුන්ද or මොකුන්ද.
Aux. & Abl. ...	මොකාගෙන්ද	{ මොක්කුන්ගෙන්ද or මොකුන්ගෙන්ද.
Dat. ...	මොකාටද	{ මොක්කුන්ටද or මොකුන්ටද.
Gen. ...	මොකාගේද	{ මොක්කුන්ගේද or මොකුන්ගේද.
[Loc. ...]	මොකා කෙරෙහිද	{ මොක්කුන් or මොකුන් කෙරෙහිද.]

Examples.—මොකිද (the plural is sometimes formed with ලා as that of කෝකිද—Decl. 21); අනිකා (declined only in the singular).

(21) **කෝකාද**, 'who,' 'which' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. ...	කෝකාද	... කෝකලාද.
Aux. & Abl. ...	කෝකාගෙන්ද	... කෝකලාගෙන්ද.
Dat. ...	කෝකාටද	... කෝකලාටද.
Gen. ...	කෝකාගේද	... කෝකලාගේද.
[Loc. ...]	කෝකා කෙරෙහිද...	කෝකලා කෙරෙහිද.]

NOTE.—කෝකාද, though masculine, is sometimes used in the feminine gender. The proper feminine form, කෝකිද, is declined similarly. The fuller forms කොසිඵකාද *m.*, කොසිඵකිද *f.* (*sing.*); කොසිඵකලාද *m.*, කොසිඵකලිද *f.* (*pl.*), &c., are now as (if not more) commonly used. (*Vide* Decl. 25 & 31.)

Neuter Gender.

(22) මොකද, 'what?'

*Singular.**Plural.*

Nom. & Acc. ... මොකද ... මොනවාද or මක්කද.

Aux. & Abl. ... මොකින්ද { මොනවායින්ද or
මක්කයින්ද.

Dat. ... මොකටද ... මොනවාටද or මක්කාටද.

Loc. & Gen. ... මොකේද ... මොනවායේද or මක්කායේද.

Examples.—මොනවත්, මොකත්වත්.

NOTE.—මොකත්වත් is declined in the singular like මොකක්ද, වත් being treated like ද.—Decl. 23.

(23) මොකක්ද, 'what?'

*Singular.**Plural.*

Nom. & Acc. ... මොකක්ද.

Aux. & Abl. ... මොකකින්ද.

Dat. ... මොකකටද.

Loc. & Gen. ... මොකකද.

(The same as the previous declension.)

Examples.

කුමක්ද, කිමක්ද, කවරක්ද, අනිකක්, කිසිවක්, සමහරක්, එකක්, මොකක්, කුමක්, කිමක්, සඳුරක්, පිකක්, මදක්, හුඟක්, කීපයක්, බොහොමයක්.

NOTE.—මොකක් is declined in the plural like මොකද, as මොනවා, මක්කා, මොනවායින්, මක්කයින්, &c. The rest are declined only in the singular. Plural of මොකක් serves for the plural of කුමක් and කිමක්.

(24) කිමද, කිමද, 'what?'

Singular and Plural.

Nom. & Acc. ... කිමද, කිමද.

Aux. & Abl. ... කොයිද.

Dat. ... කිමටද or කුමටද.*

Loc. & Gen. ... කොයිද or කොයේද.

NOTE.—කොයිද and කොයේද [lit. 'in or of what (-place)'] = 'where,' as in මගේ පොත කොයේද, 'where is my book?' උබ කොයි ගියාද, 'where did you go?' (Vide Decl. 14.)

* This form is more commonly used.

(25) කෝකද, 'which' (-thing)?

*Singular.**Plural.*

Nom. & Acc. ... කෝකද ... කෝවාද.

Aux. & Abl. ... කෝකින්ද ... කෝවායින්ද.

Dat. ... කෝකටද ... කෝවාටද.

Loc. & Gen. ... කෝකේද ... කෝවායේද.

NOTE.—The fuller forms කොයිවිකද, කොයි ව්වාද, &c., are now as (if not more) commonly used. (Vide note to Decl. 21.)

(26) කීසද, 'how much?'

Nom. & Acc. ... කීසද.

Aux. & Abl. ... කීසෙන්ද.

Dat. ... කීසටද.

Loc. & Gen. ... කීසේද.

(27) කොපමණද, 'how much?'

Nom. & Acc. ... කොපමණද.

Aux. & Abl. ... කොපමණින්ද.

Dat. ... කොපමණටද.

Loc. & Gen. ... කොපමණේද.

Examples.—කොව්වරද, කොව්වරද.*Common Gender.*

(28) සමහරද, 'some.'

Plural.

Nom. ... සමහරද.

Acc. & Ins. ... සමහරුන්.

Aux. & Abl. ... සමහරුන්ගෙන්.

Dat. ... සමහරුන්ට.

Gen. ... සමහරුන්ගේ.

[Loc. ... සමහරුන් කෙරෙහි.]

(Vide Decl. 19.)

(29) කවිරු, 'whoever.'

	Sing. & Pl.	Plural.
Nom.	... කවිරු	... කවිරු.
Acc. & Ins.	... කවිරු	... කවිරුන්.
Aux. & Abl.	... කාගෙන්	... කවිරුන්ගෙන්.
Dat.	... කාට	... කවිරුන්ට.
Gen.	... කාගේ	... කවිරුන්ගේ.
[Loc.	... කා කෙරෙහි.	... කවිරුන් කෙරෙහි.]

Examples.—කවිරුන්, කවිරුවන්.

NOTE.—In declension the endings *න්* and *වන්* are treated like *ද* in interrogative pronouns. But in the case of කවිරුන්, the vowel *උ* is inserted between the final *න්* of the inflection and *න්*, as in කාගෙන්, කවිරුන්ගෙන්, කවිරුවන්ගෙන්.

Masculine, Feminine, and Neuter.

(30) ඔක්කොම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... ඔක්කොම.
Aux. & Abl.	... ඔක්කොගෙන්ම.*
Dat.	... ඔක්කොටම.*
Gen.	{ ඔක්කොගේම (<i>m. & f.</i>); ඔක්කොමටල (<i>n.</i>).
Loc.	{ [ඔක්කොම කෙරෙහි]; ඔක්කොමටල (<i>n.</i>).

Examples.—කැවොම, සේරම, සේයම.

NOTE.—ඔක්කොගේම is also used for the neuter in both genitive and locative cases. The other words are also similarly used.

(31) හැම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... හැම or හැමෝ.
Aux. & Abl.	{ හැමගෙන් (<i>m. & f.</i>), හැම(or මො)වායි (<i>n.</i>).
Dat.	... හැමට (or හැමෝට).
Gen.	{ හැමගේ (<i>m. & f.</i>); හැම(or මො)වායි (<i>n.</i>).
Loc.	{ [හැම කෙරෙහි (<i>m. & f.</i>); හැම(or මො)වායි (<i>n.</i>).

Examples.—හැම, හැම.

* Sometimes ඔක්කොමටලින්, ඔක්කොමටලට, in the neuter.

NOTE.—The expressions කැමළාවයි, කැමළාවට, කැමළාවෙන් are often used to do duty for the oblique neuter forms of හැම. The emphasising particle *ම* is often used with කැම and කැම, as කැමෝම; කැමෝගෙන්ම or කැමගෙන්ම, කැමො (or ම)වායි *n.*; කැමෝටම or කැමටම; කැමෝගේම or කැමගේම, කැමෝමටල *n.*; කැමෝම කෙරෙහි, කැමෝමටල *n.* (*Vide Decl. 30.*)

(32) සියලු, 'all.'

	Masc. & Fem.	Neuter.
Nom.	... සියල්ලෝ.	
Acc. & Ins.	{ සියල්ලුන් or සියල්ලන්.	Nom. & Acc. සියල්ල. Aux. & Abl. සියල්ලෙන්. Dat. ... සියල්ලට. Loc. & Gen. { සියල්ලෙහි or සියල්ලේ.
Aux. & Abl.	{ සියල්ලුන්ගෙන් or සියල්ලන්ගෙන්.	
Dat.	{ සියල්ලුන්ට or සියල්ලන්ට.	
Gen.	{ සියල්ලුන්ගේ or සියල්ලන්ගේ.	
[Loc.	{ සියල්ලුන් කෙරෙහි or සියල්ලන් කෙරෙහි.]	

NOTE.—කවරෙද, කිම, බොහොම do not properly admit of inflections and are generally used in the nominative and accusative only.

(33) තම, 'self,' &c.

	Singular.	Plural.
Nom.	... තමා	... තමන් (Irregular.)
Acc. & Ins.	... තමා	... තමන්.
Aux. & Abl.	... තමාගෙන්	... තමන්ගෙන්.
Dat.	... තමාට	... තමන්ට.
Gen.	... තමාගේ	... තමන්ගේ.
[Loc.	... තමා කෙරෙහි	... තමන් කෙරෙහි.]

NOTE.—The singular inflections are also used for the plural and *vice versa*. Plural of තම, 'you,' which is declined in the singular like the above, is formed with ලා, as තමාලා, තමාලාගෙන්, &c.

[Pronouns not noticed above may be declined with the help of the foregoing examples.]

148. It will be seen from the above that the bases of some pronouns are very irregular or imperfect. In some instances the plural forms are not formed from the given bases. Bases of pronouns, as with nouns, are sometimes used in classics in nearly all the cases without the addition of any suffixes. (*Vide* § 91.)

APPLICATION OF PRONOUNS.

149. There are in Sinhalese different forms of Personal and Demonstrative Pronouns, conveying different grades of respect. These will be noticed below in ascending order of the respect each implies.

Second Person.

- (1) For inferiors or "low caste" people :—

තෝ, තී, උමනේ, තමා.

NOTE.—In classical works තෝ and තී are found in use for equals and people of rank. Their plural forms have often been used for kings, ministers, and other high personages. තෝ sometimes expresses familiarity and endearment. උමනේ and තමා are often used by high officials to people of lower classes. This තමා, though declined like the reflective pronoun තමා, is quite distinct in usage. (*Vide* Decl. 33.)

- (2) For equals or middle-class persons :—

උම, නුම, නුබ, මහා or මහතා, තමුනේ.

NOTE.—නුබ and නුම are sometimes applied in classics to persons of rank.

- (3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect) :—

තමුන්තැනේ, තමුන්තැන්තේ or තමුන්වහන්තේ, තමුවහන්තේ, තමුවහන්තේ, මබ, මබවහන්තේ.

Third Person.

- (1) For inferiors or "low-caste" people :—

උ, ඇ, අරු, අරු or ඇරු, මු, මැ, ඒකා, ඒකී, අරකා, අරකී, ඔකා, ඔකී, මෙකා, මෙකී.

NOTE.—උ, ඇ, මු, and මැ, are sometimes used in classical writings for equals or middle-class people.

- (2) For equals or middle-class people :—

මුහු, මි, එයා, එයැ, අරයා, අරයැ, ඔයා, ඔයැ, මොහු, මෝ, මෙයා, මෙයැ, එහා, ඔහා, මෙහා, උන්ද, අරුන්ද, මුන්ද, තමන්ද.

NOTE.—In books තමන්ද, උන්ද, අරුන්ද, and මුන්ද, are used also to denote respect, while the last three words are used colloquially to express familiarity or endearment. The above pronouns ending in ද are declined like ඇරු.

- (3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect) :—

උන්තැනේ,* අරුන්තැනේ, මුන්තැනේ, උන්වහන්තේ or උන්තැන්තේ,* අරුන්වහන්තේ or අරුන්තැන්තේ, මුන්වහන්තේ or මුන්තැන්තේ, තමන්වහන්ද, තමන්වහන්තේ, මබ, මබවහන්තේ.

HONORIFICS.

150. These are suffixed to nouns and pronouns to indicate respect. Some of them, as තුද, අන්ද, උන්ද, උන්තැනේ, උන්තැන්තේ or උන්වහන්තේ, වහන්තේ, වහන්ද, occur with the above-mentioned pronouns. A few others are අත (in පියාත, 'father'); අනු (in පුතනු, 'son'); අනි (in දුවනි, 'daughter'); අන්ති (in අම්මන්ති = 'mother'; අස්සන්ති = 'elder brother'); පල, sometimes පොල (in නිරුමෙල දෙපල, 'the two chiefs'; පණ්ඩිතවරුන් කීපලක්, 'several pandits'); කවිවුට (in රජ දෙකවිවුට, 'the two kings');

* Sometimes මුන්තැනේ, මුන්වහන්තේ, respectively.

තැන (in උපාසකතැන, 'lay devotee'); තැන් (or තැනන්) වහන්සේ (in නඩුකාරතැන් වහන්සේ, 'his honour the judge'); එතනි or තනි (in ලමාඑතනි or ලමාතනි, 'lady') වහන්සේ, &c., are affixed even to names of inanimate objects, as පොත්වහන්සේ, බාහුවහන්සේ, බෝධිත්තාන්සේ. (*Vide* § 95.)

NOTE.—කවිවුච්චි is not much used now. වහන්සේ වහන්ද, and තැන (sometimes තෙන; *pl.* තැන් or තැනලා) are sometimes used in books as nouns or semi-pronouns. උන් නාන්සේ (= his or her honour), පැමිණිතැන or පැමිණි තැනන්වහන්සේ, and පැමිණිඋන්නාන්සේ (=his, her, or your honour), are so used colloquially. In books තැන is sometimes a high honorific. Both පල and තැන literally mean 'place.' (*Vide* § 137.) Affixes such as රුල, රුලහාමි, මහත්මයා, තෙර, &c., express respect: *e. g.*, වෛදරුල (lit. 'chief doctor'), 'Mr. doctor'; මුහන්දිරම් රුලහාමි, 'his honour the Muhandiram'; ලියනමහාත්මයා (or මහතා), 'Mr. clerk'; මහානාම තෙර (තෙරභූ, තෙරභූවෝ, or තෙරුන්වහන්සේ*), 'the venerable (Buddhist priest) Mahānāma'; පත්තිනිහාමි,† applied to priests of goddess Pattini. Notice the aggregation of honorifics in the expression මුදියන්සේ‡ රුලහාමිත්තාන්සේ, often applied to a Mudaliyār.

(For honorific endings of Verbs *vide* next chapter.)

* Or ස්වර්, ස්වර්භූ, ස්වර්භූ, ස්වර්භූත්වහන්සේ. When they are applied to a respected elderly priest, මහ or මහා, 'great,' and පාද, 'foot,' are sometimes added, as in ශ්‍රී රහුල මහස්වර් (or මහතෙර, &c.), ශ්‍රී රහුල මහස්වර් පාදස්වර්භූත්වහන්සේ.

† හාමි = සාමි, 'lord.' It is generally suffixed to names of women of some respectability, and men of the gold and silver smith caste. හාමියෝ is confined to women of respectable families. කෝනා and කෝනාමහත්මයා are sometimes substituted for හාමි and හාමියෝ, respectively. සාමි, හාමියෝ, වලවිච්චිමහත්මයා (or යෝ) or ලමාතනි are confined to the low-country rather, their corresponding Kandyan terms being nearly එතනා, මැණිකෝ, කුමාරිහාමි respectively.

‡ This and උන්නාන්සේ, 'Buddhist priest' do not admit of being used without their honorific. The form මුදලි is however used for මුදියන්සේ.

VERB.

Kiriya or Kriyá.

151. කිරිය or ක්‍රියා,* verb, is that which expresses some state or action affecting some person or thing.

152. That which is spoken of is called කතු or කඩී, the subject of the verb, and that to which something is done is called කම් or කම්, the object of the verb.

153. Verbs are divided into two general classes :—

(1) සකම් කිරිය or සකම් ක ක්‍රියා, Transitive verb.

(2) අකම් කිරිය or අකම් ක ක්‍රියා, Intransitive verb.

(1) *Sakam kiriya* or *Sakarmaka kriyá*, transitive verb, denotes an action passing from the doer to an object, as කඩයි and කැපීම් in the sentences එතෙම ගල් කඩයි, 'he breaks stone' (he stone breaks); මම ගසක් කැපීම්, 'I cut a tree' (I a-tree cut).

(2) *Akam kiriya* or *Akarmaka kriyá*, intransitive verb, expresses a state or condition, or an action or feeling that does not pass over to an object, as අඩයි, පෙරළනෝ, and සිටියෙමි in the sentences ලමයා අඩයි, 'the boy cries'; ලෑරෝ බිම පෙරළනෝ, 'pigs rolled on the ground'; මම මෙහි සිටියෙමි, 'I was (or stood) here.'

154. Some transitive verbs are used as if intransitive.

Ex. මම භූමි ගැන කථාකෙළෙමි, 'I spoke about you'; වෙලඳු කා බි ඇඳගෙන යන්ට නික්මුණේය, 'the-merchant ate his meal, dressed himself and started' (the merchant having-eaten, having-drunk, having-dressed, for-going started): here කථාකෙළෙමි, කා, බි, and ඇඳගෙන are used intransitively. But in the sentences මම වචනයක් කථාකෙළෙමි, 'I spoke a word'; වෙලඳු බත් කා කිරි බි යෝමණක් ඇඳගෙන යන්ට පිටත්විය, 'the merchant ate

* Also called අඛ්‍යාත. The word පද is often added to these terms (as with other parts of speech), thus කිරියපද. (*Vide* §§ 73 & 91.)

rice, drank milk, put on a sóman* cloth and started' (the -merchant rice having-eaten, milk having-drunk, a-sóman having-put-on, for-going started), the verbs are transitive and they govern the nouns, වචනයක්, බත්, කිරි, and සෝමණක් in the accusative case.

Observe that all intransitive verbs when changed into the causal form become transitive.

Inflection of Verbs.

155. Verbs are inflected for—

- (1) සාධන or කාරක, 'Voice.'
- (2) විදි or විධි, 'Mood.'
- (3) කල් or කාල, 'Tense.'
- (4) බස or වචන, 'Number.'
- (5) පුරුෂ or කාරක, 'Person.'

Conjugation of Verbs is called ක්‍රියා වර්තනිල්ල.

VOICE.

Sádhana or Káraka.

156. There are two voices :—

- (1) කතී සාධන (or කාරක), Active Voice.
- (2) කම් සාධන (or කාරක), Passive Voice.

(1) *Kartri sádhana* (or *káraka*), active voice, denotes that the subject of the verb does some act, as in ලමයා පොතක් කියවයි, 'the boy reads a book'; වඩුවා ඇඳක් සෑදුවේය, 'the carpenter made a bed'; here the verbs කියවයි and සෑදුවේ are in the active voice.

Observe that all intransitive verbs are in the active voice, and are conjugated like transitive verbs in that voice.

* A coloured cloth worn by Sinhalese men, as කම්බි by women.

(2) *Karma sádhana* (or *káraka*), passive voice, denotes that the subject of the verb is acted upon, as in ලමයා විසින් පොතක් කියවනු ලැබේ. 'a book is read by the boy'; වඩුවා විසින් ඇඳක් සාදනලදී, 'a bed was made by the carpenter'; here කියවනු ලැබේ and සාදනලදී stand as passive forms of කියවයි and සෑදුවේ.

157. It is important to observe in this connection that, when the passive signification is required to be expressed in Sinhalese, the different parts of the verb ලබ, 'to obtain,' are suffixed to the gerundial form in නු,* as ගසනු ලබයි, 'he is beaten'; රවටනු ලදීම්, 'I was cheated'; දෙනු ලබන්නේ, 'it will be given.' Strictly these are not actual passive forms, for ගසනු, රවටනු, and දෙනු in the above sentences are really gerunds in the accusative case, governed by ලබයි, ලදීම්, and ලබන්නේ, inflections of the transitive verb ලබ, 'to obtain,' 'get'; but they pass for passive forms, as they serve the purpose. The forms ලැබෙමි, ලැබේ, ලැබෙන්නේ, &c., are sometimes used especially in classics, in preference to ලබමි, ලබයි, ලබන්නේ, &c., though they are in form identical with the involitive forms of the latter.

158. In modern literature the passive idea is also expressed by suffixing the inflections of යෙදෑ†, the involitive of යෙද, 'to join,' to the dative form of the gerund ending in නු, as ඔහුට තලණ්ට යෙදුනා, 'he was beaten'; ඔහු එල්ලාදමණ්ට යෙදෙනවා ඇති, 'he will be hanged.' In colloquial language the active voice is nearly always used in preference to the passive, thus: 'my book was stolen by him' = ඔහු මගේ පොත තොරොත්තලා, 'he

* In the past tense the gerundial form ending in න is used before the past tense of ලබ formed with the letter ද, as සාදනලදී, කියවන or කියන ලදී. In classics නු is sometimes changed into ක.

† Observe that යෙදෙයි or යෙදේ is sometimes used in classics to express fitness or propriety.

stole my book.' (*Vide* note on p. 194.) Involitive forms of active verbs are sometimes employed where the passive voice is used in English, as අරගේ ඇස්කිසියක් පිට විතු ඇසා, 'that house was sold under a writ.' Some intransitive verbs are also similarly used. (*Vide* Idioms and § 159.)

NOTE.—The inflections of කෑ, 'to eat,' are sometimes used with gerunds ending in මි to convey the sense of the passive, as in ලමයා කැරමි කැඩා, 'the boy was flogged' (the-boy beating ate). This usage is common in colloquial language. (*Vide* chapter on Idioms for other usages of this kind.)

159. Such words as ගැසුණේ, 'it (was) struck'; කැවුණේ, 'it (was) eaten'; කෙරුණේ, 'it (was) committed,' were used in olden times for the proper passive forms;* but in modern Sinhalese they are used as pure involitives, conveying no passive idea, as in මා අතින්ද පාරක් ගැසුණේය, 'I also (involuntarily) struck a blow' (by-my-hand also a-blow was-involuntarily-struck); මට විස කැවුණේය, 'I (involuntarily) ate poison' (to-me poison was-involuntarily-eaten); මා අතින් වැරද්දක් කෙරුණේ, 'I (involuntarily) committed a mistake' (at-my-hands a-mistake was-involuntarily-committed). These involitives form a separate class of verbs, and their conjugation differs from that of other verbs. (*Vide* §§ 188 & 189.)

160. Reflective and reciprocal verbs are formed by suffixing the inflections of the verb ගනි, 'to take,' to the past participial forms of other verbs. Reciprocal verbs are used with great advantage in Sinhalese and do not as in English require reflective, or indefinite and distributive pronouns to complete their sense. *Ex.* තුමා ප්‍රශංසා කරන්නෙහි, 'you praise yourself'; ගෙනම පිහිටෙතින් ඇණකඩි, 'he stabbed himself with a knife'; ඔවුහු පොදු වලින් ගහගන්ද, 'they were beating (or beat) one another with sticks'; වැඩකරුවෝ බැණගන්දෝ, 'the servants were abusing (or abused) one another'; අපි ඒකිනි කථාකර

* *Cf.* දිගෙ, 'was given,' in the inscription cited on page 4.

ගත්තෙමු, 'we will converse about it' (or 'we will talk among ourselves about it'). Observe the force of the inflection of ගනි, in such a sentence as අපි පොල් කඩා ගනිමු*, 'we plucked cocoanuts' (for ourselves), lit. 'we having plucked cocoanuts took (them)'. [*Vide* § 199.]

MOOD.

Kriyā Vidhi.

161. There are four moods†:—

- (1) තෙකල් කිරීම or ග්‍රෙකාලික ක්‍රියා‡, Indicative Mood.
- (2) අපි කිරීම or අපිචාද ක්‍රියා, Optative Mood.§
- (3) විදි කිරීම or විධි ක්‍රියා, Imperative Mood.
- (4) අසබහව කිරීම or අසම්භාවිත ක්‍රියා, Conditional Mood.

(For පියු කිරීම or ප්‍රයෝජන ක්‍රියා, Causal Verb, *vide* § 169.)

THE INDICATIVE MOOD.

Tekal kiriya or Traikālika kriyā.

162. තෙකල් කිරීම or ග්‍රෙකාලික ක්‍රියා, indicative mood, simply declares a fact or asks a question, as ගියෙමි, කරමි, and කීවෙහි, in the sentences මම ගමට ගියෙමි, 'I went to the (i.e. my) village'; මම ඊට කුමක් කරමිද, 'what shall I do about it or that?' (I for-it or that what do); තුමා එසේ කීවෙහිද, 'did you say so?'

* Colloquially අපි පොල් කඩා ගන්නා (or කඩාලා ගන්නා).

† කිරීම or ක්‍රියා in the following terms = "mood" in English.

‡ Literally 'verbs expressing the three tenses.'

§ The exact rendering of *A'si kiriya* (or *A'sirvāda kriyā*) would be "Benedictive Mood." But the term is not comprehensive enough, since it applies only to a good wish or blessing. The Sinhalese term, however, applies to verbs expressing curse as well as blessing. "Optative Mood" is, therefore, more applicable. The Sinhalese might be properly rendered by පැතුම් කිරීම or ප්‍රාථන ක්‍රියා.

Observe that in interrogative sentences, *ද* is generally suffixed to the final verb. This is the only mark of difference from an affirmative sentence, which generally terminates in *ය* or *ව*. (*Vide* §§ 144 (3) & 212.)

THE OPTATIVE MOOD.

A'si kiriya or *A'sirvāda kriyā*.

163. *ආසි කිරිය* or *ආසිර්වාද ක්‍රියා*, optative mood, expresses a wish or desire, as in *මම නිරෝගී වෙමිව*, 'may I be free from sickness'; *භූබ බොහෝ කාලයක් ජීවත් වෙතිව*, 'may you live long' (you long a-time may-live); *එතෙම යුධයෙන් පැරදෙව*, 'may he be defeated in the war' (he from-the-war may-be-defeated); here *වෙමිව*, *ජීවත්වෙතිව*, and *පැරදෙව* are in the optative mood.

The letter *ව* is suffixed to the verb as a sign of this mood.

The optative mood always expresses futurity.

THE IMPERATIVE MOOD.

Vidi kiriya or *Vidhi kriyā*.

164. *විදි කිරිය* or *විධි ක්‍රියා*, imperative mood, expresses a command, request, or exhortation, as in *මෙහෙ වර* (or *වරෙන්*), 'come here'; *ඔහුට රුපියලක් දෙව* (or *දීපන්*), 'give him a rupee' (to-him a-rupee give); *සොරකම් නොකරව්*, 'do not steal' (theft do-not-commit); here *වර* (or *වරෙන්*), *දෙව* (or *දීපන්*), and *(නො)කරව්* are in the imperative mood.

The imperative mood affects only the 2nd and 3rd persons—the latter rarely.

165. This mood is sometimes used with an optative force, as in *ආයු බෝ වන්*,* 'may (your) age be prolonged';

* This expression is generally used as a term of salute, equivalent to 'good morning,' 'good day,' or 'good evening.' The proper optative

"*සැර දේ*," 'may he live long' (long-time may-he-live); here *වන්* and *දේ* are in the imperative mood. Thus too are used colloquially the forms *වෙසන්*, 'may (you) be'; *වැටියන්*, 'may (you) fall'; *දකපන්*, 'may (you) see'; *(නො) දකින්න*, 'may (I not) see'; *වෙසල්ලා*, 'may (you *pl.*) be'; *උනාමේ* (or *ච්ච්ච්*), 'may (he or they) be'; in *උඔ මට වාල් වෙසන්*, 'may you become my slave'; *උඔ මේ ගහෙන් වැටියන්*, 'may you fall from this tree'; *උඔ නිවන් දකපන්*, 'may you see (or attain) Nirvāna'; *උඔ නොදකින්න*, 'let me not see you'; *උඔලා මට වාල්වෙසල්ලා*, 'may you become my slaves'; *ඔහු (or ඔවුන්) මට වාල් උනාමේ* (or *ච්ච්ච්*), 'may he (or they) become my slave (or slaves).' (*Vide* § 187—iii., note 3.)

166. The permissive forms, such as *සිටියාමේ* (or *ච්ච්ච්*), *සිටියාමේ* (or *ච්ච්ච්*), *ගෙනෙව්වාමේ* (or *ච්ච්ච්*) in the sentences *ලමයා ගෙදර ගියාමේ* (or *ච්ච්ච්*), 'let the boy go home'; *එතෙම මෙහි සිටියාමේ* (or *ච්ච්ච්*), 'let him be (or stand) here'; *වෙහෙ කරුවා එය ගෙනෙව්වාමේ* (or *ච්ච්ච්*), 'let the servant bring it,' and their plurals *සිටියාවෙන්* (or *ච්ච්ච්*), *සිටියාවෙන්* (or *ච්ච්ච්*), and *ගෙනෙව්වාවෙන්* (or *ච්ච්ච්*) may be included under this mood. They are formed by suffixing *මේ* (or *ච්ච්ච්*) and *වෙන්* (or *ච්ච්ච්*) to the colloquial form of the past tense of verbs. Other permissive forms are obtained by suffixing *වාමේ* or *වාච්ච්* (*pl.* *වාවෙන්* or *වාච්ච්*) and *දෙන්න* (*sing.* & *pl.*), 'let give,' to past participial adjectives ending in *පු*—*දෙන්න*, sometimes to those ending otherwise—as *කරපුවාමේ* (or *ච්ච්ච්*),

expression is *ආයු බෝ වේවා* (sometimes contracted into *ආයු බෝ වා*). This is often used when performing propitiatory incantations to gods, demons, &c., to prolong the lives of persons believed to be influenced by them.

* A corrupted form of *(නො)දකිමි*.

† This *ච්ච්ච්* seems to be a corruption of *මේ*. The latter only occurs in books. They are colloquially used in either number, although their proper plural forms are *වෙන්* and *ච්ච්ච්*. The initial *උ* of the word *උනාමේ* (or *ච්ච්ච්*) is a corruption of *වු*.

classics and always attached to the negative particle *නො*, as *යානොනී* = *යා නොහැකිව*, 'not being able to go.'

[*Vide* § 187 for the inflectional endings proper to the different moods.]

THE CAUSAL VERB.

Piyadu kiriya or *Prayōjya kriyā*.

169. පියදු කිරිය or ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා, causal verb, expresses the mode of an action caused to be done by another. In the formation of this verb, *ව* is inserted between the base of the verb and the inflectional ending. The subsidiary agent is put in the accusative case governed by *ලවා*,* expressed or understood. *Ex.* මම කොළවා ලවා පොල් කැඩවිමි (or කැඩවෙවුමෙමි), 'I got the cocoanuts plucked by the boy'; ඔහු ලවා කඳිම සින්දුවක් කියවිමි (or කියෙවුමෙමි), 'I got him to sing a fine song'; එතෙම මෝඩයෙක් ලවා ඒ වැඩේ කරවයි, 'he gets that (or the) work done by a fool'; here කැඩවිමි (කැඩවෙවුමෙමි), කියවිමි (කියෙවුමෙමි), and කරවයි are causal verbs. Colloquially කියාලා, 'having said,' in construction with the subsidiary agent in the dative case is often substituted for *ලවා*, as in ඔහුට කියාලා මේලියවිල්ල පිටපත්කරව්‍යන්න, 'get this writing copied by him.' Casual verbs, like non-causal verbs, are conjugated throughout the several moods.

All verbs in the Sinhalese tongue are either causative or non-causative. Some verbs are causative in form, but not in sense. These should be carefully distinguished, by the help of the list of verbs given in §§ 195 & 196.

Most of the involitives and a few of the volitives do not admit of causal forms, while a few causal verbs are without their corresponding non-causal forms. (*Vide* §§ 188 & 195.)

170. In the formation of causal verbs from the non-

* Lit. 'having employed' = 'by'; sometimes *ලව්වා* colloquially.

causal, bases of the latter sometimes undergo certain phonetic changes, such as doubling the final consonant, augmenting semi-nasals attached to the final consonant, as fully shown in § 195. A few examples are given below for the sake of illustration :—

Base of non-causative (<i>Pres.</i>).	Causative (<i>3rd Pers.</i>).
අදි, 'to draw,' 'pull.'	අද්දවයි.
කප, 'to cut.'	කප්පවයි.
තබ, 'to place,' 'keep.'	තබ්බවයි.
දකි, 'to see.'	දක්වයි.
බදි, 'to bind.'	බන්දවයි.
ඔදි, 'to break.'	ඔන්දවයි.
සිටි, 'to stand.'	සිටුවයි.

The older forms of the causative are often without these changes, especially the doubling of the consonant and augmentation of the semi-nasals.

THE INFINITIVE MOOD.

171. The infinitive mood is strictly unknown in Sinhalese, its place being supplied by the dative forms of gerunds ending in *හු*. Thus, 'I wish to go' and 'tell him to come,' are rendered in Sinhalese by මම යන්නට කැමතියි (or කැමැත්තෙමි) and ඔහුට එන්නට කියාපන්න (or කියව or කියනු) respectively; here යන්නට and එන්නට are dative cases of the gerunds, යනු and එනු. But when an infinitival phrase is the subject of a sentence, and equivalent to a verbal noun, it is rendered in Sinhalese by gerunds in the nominative case, as 'to err (erring) is human' = වැරදීම මනුෂ්‍ය ස්වභාවයකි*; 'to tell a lie (lying) is a sin' = බොරු කීම පාපයකි.* (*Cf.* the difference in construction between බොරු කීම නරකයි, 'lying is bad,' and බොරු කියන්නට නරකයි, 'it is bad to tell lies.')

NOTE.—The ending *න්නට* sometimes occurs in books as *නට*, as in කරන්නට, දුවනට, and sometimes as *න්න*, as in කරන්න, දුවන්න. In colloquial language *ට* is corrupted into *ඩ*. (*Vide* 187—iii.)

* Or වරදකර්ම මනුෂ්‍ය ස්වභාවය; බොරුකියන එක පාපයකි (colloquial).

THE GERUND OR VERBAL NOUN.

172. Verbal nouns have been treated of under nouns. [Vide pp. 68 & 69—(5c. & 7)]. Since they are immediately derived from verbs, they deserve some notice in this place. They admit of different forms as shown in the chapter on nouns. The gerunds (හවිකිරිය, හවක්‍රියා) may be easily formed by suffixing to the bases of the present and past tenses of verbs the several endings proper to them, viz., the ending අනු to the base of the present tense and the other endings to that of the past tense, that is to the second principal part. (Vide § 193.)

Examples.

Base.		Ending.		Gerund.
දුව, 'to run' ° (Pres.)	+	අනු	...	දුවනු.
දිවු, (Past)	+	ඊම	...	දිවිමි.
	+	උම	...	දිවුමි.
	+	ඉලි	...	දිවිලි.
කට, 'to dance' (Pres.)	+	අනු	...	කටනු.
කැටු, (Past)	+	ඊම	...	කැටිමි.
	+	උම	...	කැටුමි.
	+	ඉලි	...	කැටිලි.

It has also been shown already that verbal nouns denoting persons (අරුත් කිරිය, අභි ක්‍රියා) are formed by suffixing the endings අත්තා, අත්ති, ඉත්තා, ඉත්ති, &c., to the verbal bases, or the personal inflectional endings to the gerunds ending in නු. Ex. දුව + අත්තා = දුවත්තා or දුවනු + අ = දුවත්තා, 'runner'; කට + අත්ති = කටත්ති or කටනු + ඊ = කටත්ති, 'female dancer'; දිවු (base of the past tense) + ඊ = දිවුඊමි, 'runner,' 'who ran'; දිවු + මි = දිවුමි (pl.). [Vide p. 69—(7).]

NOTE.—There are other forms of gerunds. In ගියාට (or ගොවොට) වැරද්දක් නැ, 'there is no harm of going'; ගියාසිත් (or ගොවොසිත්) පලක් නැ, 'there is no use of going'; කරන්නාක්මෙන්, 'like (or as if) doing'; "රක්කා පිණිස" = රකින or රකිනු පිණිස, 'for protecting'; ගියාට, ගොවොට, ගියාසිත්, ගොවොසිත්, කරන්නාක්, and රක්කා (or රකින) are gerunds: so too "කරණට," "කරණුවට" = කරණු පිණිස, 'for doing'; "දක්කට," "දකිනට" = දකිනු පිණිස, 'for seeing.' (Vide p. 136—Decl. 81 & note to § 178.)

° Verbal bases and roots are here rendered by the infinitive mood.

173. The suffix දි or දි* 'whilst,' 'when,' 'during,' is sometimes added to the bases of the present tense of verbs to denote the continuation of an action, and is, in sense, equivalent to විට, කොට, or කල ('time'), 'when,' as දුවදි, 'whilst (or when) running,' which may be equivalently expressed by දුවනවිට, දුවනකොට, දුවනකල (or දුවන කල්හි). These forms in දි or දි may be taken as gerunds in the locative case expressive of time, and they are followed by verbs in the past tense, as in ලමයා දුවදි වැටුණේය, 'the boy fell down when running.'†

PARTICIPLE.

PRESENT PARTICIPLE.

Musu kiriya or Miśra kriyā.

174. The present participle is formed by adding to the base of the present tense of the verb, the suffixes මිත්, මින, මිති, මිති, මිති, variants of one form, and equivalent to the termination "ing" in English participles. The most common form is මිත්

Examples.

Base.		Endings.		Participle.
දුව, 'to run'	...	මිත්, මිති, &c.	...	දුවමිත්, දුවමිති, &c.
කට, 'to dance'	...	do.	...	කටමිත්, කටමිති, &c.
ක, 'to eat'	...	do.	...	කමිත්, කමිති, &c.

* දි is often used in classical writings, as in සිටියදි, 'whilst standing'; නිදියදි, 'whilst sleeping'; යාදි, 'whilst going'; &c. Compare the force of දි attached to nouns, e. g., in the sentence එකෙම මට මෙදි යමෙවිස, 'I met him on the road' (i. e. while on the road).

† Observe that such forms as ගියාම, 'when—went'; දුන්නාම දිප්පාම, 'when—given'; සිටියාම, සිටිප්පාම, 'when—stood,' formed by suffixing ආම to the past participial adjective forms ending in අ or පු, are used, generally colloquially, in the sense of ගියවිට or ගියකල්හි; දුන්විට or දුන් කල්හි; සිටිය විට or සිටිය කල්හි. ආම seems to be a remnant of the word වයාම, 'instantly,' 'as soon as.' In some parts of the Island such forms as ගියාම (= ගියාම), කලයාම (= කලාම) are still used.

The term මුසු කිරීම or මිශ්‍ර කිරීම, literally means “mixed verb.” Present participles in Sinhalese are so called because the actions denoted by them are performed concurrently with the principal predicate of the subject, as in the sentences මම කතාකරමින් සිටිමි, ‘I was speaking’ or ‘I stood speaking’; අපි සෙල්ලම් කරමින් ගියෙමු, ‘we went playing.’

175. The present participle is not uncommonly expressed by reduplicating past participles. This is one of the most effective characteristics of the language.

Examples.—දුව දුව = දුවමින්: තට තටා = තටමින්.

NOTE.—In වතුර ගලා එයි, ‘water comes flowing,’ ගලා, the past participial form is used in the sense of ගලමින්, ‘flowing.’ Other verbs also are so employed.

PAST PARTICIPLE.

Pera kiriya or Pūrva kriyā.

176. The predicates of the subject which precede its final predicate (අපර ක්‍රියා) are denoted by the term පෙර කිරීම (පූර්ව ක්‍රියා), literally ‘the preceding verb or predicate.’ *Ex.* මිනිසෙක් ගසකින් වැටී මළේය, ‘a man fell from a tree and died’ (a-man from-a-tree having-fallen died); ලමයා පාසලාලාවට ගොස් පාඩම් දී ගෙදර ආවේය, ‘the boy went to the school, gave the lessons and came home’ (the-boy to-school having-gone lessons having-given home came); here වැටී, ගොස්, and දී are past participles and they precede the final predicates මළේය and ආවේය. The usual endings are අ, ආ, ඇ, ඊ, and ඉන්. The ending ඇ is confined to old Sinhalese, and ඉන්, though modern, occurs only in a few words. The suffix ලා (lit. ‘having taken’) is sometimes added to make the participle more definite or emphatic. *Ex.* දුවලා (දුව + ලා), නවාලා (නවා + ලා), වැටිලා (වැටී + ලා), ගොනිල්ලා (ගොනිත් + ලා).

177. The past participle is formed from the base of the present tense in the following ways: By changing—

(1) අ in the first syllable of bases ending in ඉ into ඇ and the final ඉ into අ:—

Base.	Examples.	Past Participle.
අදි, ‘to pull’	...	ඇද.
පනි, ‘to jump’	...	පැන.
බදි, ‘to bind’	...	බැද.
මැසි, ‘to measure’	...	මැස.

(2) Final අ in the base into ආ If the base ends in ආ no change takes place. The majority of the participles are formed in this manner:—

Base.	Examples.	Past Participle.
ක, ‘to eat’	...	කා.
කප, ‘to cut’	...	කපා.
කලම, ‘to agitate’	...	කලමා.
පුළුස්ස, ‘to burn’	...	පුළුස්සා.
පොව, ‘to cause to drink’	...	පොවා.
බෙද, ‘to divide’	...	බෙද.
මිරිස, ‘to squeeze’	...	මිරිසා.
තා, ‘to bathe’	...	තා.
කා, ‘to plough’	...	කා.

(3) Final ඉ into අ, when the vowel in the first syllable is other than අ:—

Base.	Examples.	Past Participle.
ඇවිදි, ‘to walk’	...	ඇවිද.
සිටි, ‘to stand’	...	සිට.

(4) Final එ into ඊ:—

Base.	Examples.	Past Participle.
ගිල, ‘to sink in’	...	ගිලි.
පිපිර, ‘to burst’	...	පිපිලි.
මැර, ‘to die’	...	මැරි.
වේල, ‘to dry’	...	වේලි.
සැතප, ‘to sleep’	...	සැතපි.
සිනාස, ‘to laugh’	...	සිනාසි.

[For more examples, &c., vide principal parts of verbs.]

178. There are past participles, which end in consonants, and do not come under the rules of § 177, as ගොස්, ගොසින්, 'having gone'; ඇවිත්, අවුත්, අවුද, ඇවිදිත්, 'having come'; අරන්, 'having taken.'* (Vide §§ 195 & 196.)

PARTICIPIAL ADJECTIVE.

Kriyá vāchaku Guṇa.

179. Participial adjectives are of two kinds, namely:—

- (1) මිශ්‍රණියා ගුණ—Present participial adjective.
- (2) පූර්ණියා ගුණ—Past participial adjective.

The first is formed from the base of the present tense by adding the suffixes අන, න, or අන්නාමු: the second from that of the past tense by adding the suffixes ඌ, ඌ, අවු, or ඉවු. The past participial adjectives with the termination පු are formed from bases of the present tense. Sometimes the base of the past tense itself stands for the adjective, as නිඞ්, නිඞිය, 'that stood'; විදි, විද්ද, 'that-was-shot' (as an arrow); ඇවිදි, ඇවිද්ද, 'who walked.'

Examples.

- (1) දුවන, දුවන්නාමු, 'running'; නටන, නටන්නාමු, 'dancing.'
- (2) දිවු, දිවු, දිවුනාමු, දවසු, 'that ran'; නැවු, නැවු, නැවුනාමු, 'that danced.'

In books න is sometimes lengthened, as රක්නා or රක්නා, 'protecting,' 'who protects.' Notice the following peculiar forms which occur in classics: යනු, 'said' (in යනු හෙයින්, 'by the said reason or cause'); පලන් (= පැලැන් දුමු), 'worn' (as ornaments); බන්, (= බැන්දුමු), 'bound'; බුන්, (= බිඳුනාමු; බිවාමු or බිසු), 'broken'; 'drunk.' (Vide § 122.)

* Such forms as කළෙන් or කෙළෙන්, 'as—did'; ගියෙන්, 'as—went'; ලදින්, 'as—received,' formed by suffixing ඉන්, එන්, &c., to the past participial adjective forms, are found in classical writings, and they seem to be either contracted forms of කළහෙයින්, ගියහෙයින්, or gerunds in the ablative case signifying 'from the fact of' or 'by reason of doing,' &c. They are sometimes used in the sense of past participles.

TENSE.

Kal or Kāla.

180. කල් or කාල, tense, is a change in a verb to express time. There are only three tenses in Sinhalese, namely:—

- (1) අයු කල් or අතීත කාල—Past tense.
- (2) වත්මන් කල් or වර්තමාන කාල—Present tense.
- (3) අනා කල් or අනාගත කාල—Future tense.

(1) *Examples of the past tense*—මම කැකැත්තක් දිවිමු (or දිවුමෙමු), 'I ran a mile' (I a-mile ran); මම බත් කෑමි (or කෑමෙමි), 'I ate rice' (I rice ate); ගහකින් ගෙඩියක් වැටුනේය, 'a fruit fell from a tree (from-a-tree a-fruit fell).

(2) *Examples of the present tense*—මම වෛද්‍යන් ගෙනෙන්නට දුවමි, 'I run (or am running) to bring a doctor' (I a-doctor for-bringing run or am-running); මම කෙසෙල් නෙඬියක් කමි, 'I eat (or am eating) a plantain' (I a-plantain-fruit eat or am eating); ගෙඩියක් කිම (or කිමට) වැටෙයි, 'a fruit falls (or is falling) to the ground' (a-fruit to-the-ground falls or is-falling).

(3) *Examples of the future tense*—මම වඩා හයිසෙන් දුවන්නෙමි, 'I will run faster' (I faster will-run); හුඬ ගෙනේ කෑම මම කන් නෙමි, 'I shall eat the food that you brought' (you brought food I shall-eat); ගහෙන් කොළවා වැටෙන්නෙයයි එනෙම නිය, 'he said that the boy would fall from the tree' (from-the-tree the-boy will-fall-that he said).

181. These tenses may be employed to express the other minor divisions of time recognised in English by the use of participles with the verbs in the three tenses, e.g.

(1) THE PAST IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I was writing' = ලියමින් (or ලියලියා) උනිමි or සිටිමි;‡ (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා.

(Pas.) 'I was being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් උනිමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) උන්නා.

* ගෙනෙන්නට = ගෙන එන්නට, lit. 'having taken to-come.'

† ගෙන = ගෙන ආ, lit. 'having-taken that-came.'

‡ සිටිමි, &c., may be substituted for උනිමි in this and other sentences.

NOTE.—In the last sentence අවවාද ලබලබා (or ලබමින්), which is an active construction, literally means 'receiving advice.' This mode of expression is adopted in composition also. It may be noticed here that the construction of a sentence with regard to voice sometimes differs in English and Sinhalese, thus: 'I was being advised by him' may sometimes be expressed by එකෙම මට අවවාද කරමින් (or කරකර) උන්නේය; (colloq.) ඔහු මට අවවාද කරකර (or කරමින්) උන්නා, lit. 'he was advising me.' In colloquial language the active construction is often preferred for the sake of its simplicity and clearness. (Vide § 158.)

(2) THE PRESENT IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I am writing' = ලියමින් (or ලියලියා) ඉදිමි; (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉන්නවා.

(Pas.) 'I am being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් ඉදිමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉන්නවා.

NOTE.—The present tense in Sinhalese has different uses. ලියමි (or මම ලියනවා) may mean, 'I write,' 'I am writing,' or 'I will write.' (Vide Syntax.)

(3) THE FUTURE IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I shall be writing' = ලියමින් (or ලියලියා) ඉන්නෙමි; (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉක්කු.

(Pas.) 'I shall be being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් (or ලබලබා) ඉන්නෙමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉක්කු.

These are nearly all the tenses recognised in classics. (Vide next note.)

The past or past indefinite, the present or present indefinite, and future or future indefinite, are chiefly used. On the other hand, colloquial Sinhalese employs nearly as many tenses as the English. Thus:—

(4) THE PAST PERFECT.

(Act.) 'I had written' = මම ලියලා තිබුනා, as in උඹ එනකොට මම ලියුම ලියලා තිබුනා, 'I had written the letter when you came' (lit. 'are coming'); මම එනකොට ඔහු ගොස්, 'he had gone when I came' (lit. 'am coming').

(Pas.) 'It had been written' = එක ලියලා තිබුනා.*

NOTE.—Observe that, like the present indefinite, the past indefinite is sometimes used in classics in the sense of the past and present perfect tenses.

(5) THE PAST PERFECT CONTINUOUS.

(Act.) 'I had been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in ඔහු එනකොට මම ලියලියා උන්නා, 'I had been writing when he came.'

NOTE.—The past imperfect is also expressed in this manner, as shown before. The tense should be determined from the context.

(6) THE PRESENT PERFECT.

(Act.) 'I have written' = මම ලියලා තියෙනවා,† as in මම ඔහුට දෙකුන්වරක් (or විටක් or වතාවක්) ලියලා තියෙනවා, 'I have written to him two or three times.'

(Pas.) 'It has been written' = එක ලියලා තියෙනවා, as in මගේ නම පොතේ ලියලා (or ලියව්වා) තියෙනවා, 'my name has been written on (or in) the book.'

(7) THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS.

(Act.) 'I have been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in දවස නිසිසේම මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, 'I have been writing the whole day.'

NOTE.—The above note to past perfect continuous applies to this tense also.

(8) THE FUTURE PERFECT.

(Act.) 'I shall have written' = මම ලියලා තිබුණුවෙලා ඇති (or තියෙයි), as in උඹ හෙට එනකොට මම ලියුම

* මම එක ලියලා තිබුනා = 'I had written it'; මා විසින් එක ලියලා තිබුනා = 'it had been written by me.' Notice this difference in the other subsequent examples.

† The colloquial form of the present tense: its past and future tenses are තිබුනා and තියෙයි respectively. In books the original බ, which is changed into ය in some of the colloquial forms, is retained, as තිබුනේ, තිබේ, තිබෙන්නේ.

ලියාලා කමිමුතු (or අතවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'I shall have written the letter when you come to-morrow' (you to-morrow when-come I the-letter having-written having-been-finished will-be).

(*Pas.*) 'It will have been written' = ඒක ලියාලා කමිමුතු වෙලා ඇති (or තියෙව්), as in මම ගෙදර යනකොට ලියුම් ලියාලා කමිමුතු (or අතවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'the letter will have been written when (by the time) I go home.'

(9) THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS.

(*Act.*) 'I shall have been writing' = මම ලියලියා ඉඳලා ඇති, as in අපි හෙට ගෙදර යනකොට ඔහු ලියලියා ඉඳලා ඇති, 'he will have been writing, when we go home to-morrow.'

182. Observe that in colloquial language ඇති,* 'is,' added to the general affirmative form ending in නවා, and the suffix ව්, are used to denote futurity, as in ඔහු ඒක දෙනවා ඇති, 'he will give it'; කරෝලිස් අද ස්කෝලයට යාව්, 'Carolus will go to school to-day.' The future tense of the third person employed in books is also used colloquially without reference to person, as in මම හෙට එන්නේ නෑ, 'I shall (or will) not come to-morrow.' (*Vide* § 184.)

183. The following expressions in English may be rendered in Sinhalese thus :—

'I must go home' } = මම ගෙදර යන්න ඕනෑ (or the-
'I ought to go home' } emphatic form මම ගෙදර
'I should go home' } යන්නම ඕනෑ).

'This should be done by me' = මේක මා විසින් කළ යුතුය ; (*colloq.*) මේක මම (or මා විසින්) කරන්න ඕනෑ : or මේක මා විසින් (or මම) කරන්න යෑමේ or වටි.

* When ඇති is added to the dative form of gerunds ending in යු it does not denote futurity, as ඔහු යන්න ඇති, 'he may (or must) have gone'; ඒක දෙයක් ඇති, 'it may (or must) have been given.'

'I will not (or would not) do it' = මම ඒක නොකරමි : (*colloq.*) මම ඒක කරන්නේ නෑ.

'I should like to see it' = මම ඒක දකින්න (or බලන්න) කැමැත්තෙමි (or කැමතියි).

'I can do it' = මම ඒක කරන්න පුළුවනි or මම ඒක කරන්න ඇති (or කළැකි or කරනැකි).

'I cannot do it' = මම ඒක කරන්න නුපුළුවනි (or නොහැකිය) or මම ඒක කරන්න බැහැ.

'I may go home to-day' } = මම අද ගෙදර යන්න වේව්
'I might go home to-day' } or මම අද ගෙදර යැවේව්.

'You may go home' = උඹට ගෙදර යන්න පුළුවනි* or උඹ ගෙදර යනවාට වැරද්දක් නෑ, the latter lit. 'there is no harm in (or objection to) your going home.'

'He must have gone home' = ඔහු ගෙදර යන්න ඇති.

'You should (or ought to) have gone' = උඹට යන්න යුතු ව තිබුනා.

'I could not have gone' = මම යන්න බැරිඋනා or මම යන්න ලැබුනේ නෑ, the latter lit. 'I did not get (an opportunity) to go.'

[For more examples, *vide* chapter on Idioms.]

184. In colloquial Sinhalese the past tense ends in අ, as in ගියා, 'went'; ආවා, 'came'; සිටියා, 'stood'; and the present tense in නවා, as in යනවා, 'go'; එනවා, 'come'; සිටිනවා, 'stand.' These forms are used for all numbers and persons. The colloquial form of the 1st person future tense ends in යැය්, in the singular and යැය්මු in the plural as in උඹට ඒක දෙයක්, 'I shall (or will) give it to you'; උඹ සමහරෙක් අපි හෙට එය්, 'we shall (or will) come to-morrow to meet you.' (*Vide* § 182.)

* In the sense of අවසරයි or අවසර තිබෙනවා, 'there is permission. This use of පුළුවනි seems to be quite modern.

(ii) *Optative Mood.*

The endings of this mood are those proper to the present tense of the Indicative Mood, with වා, the sign of this mood, affixed to them, with the exception of a few, which do not euphoniously admit වා, and are therefore not used in the Optative Mood. They are :—

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
1st Person.	S. අම්මා, ඉම්මා, එම්මා, මම්මා. P. අමෝමා, ඉමෝමා, එමෝමා, මමෝමා.	S. ලබමිමා, ලැබෙමිමා. P. ලබමෝමා, ලැබෙමෝමා.
2nd Person.	S. අසිමා, ඉසිමා, එසිමා, එහිමා, මසිමා, මහිමා. P. අපුමා, අනුමා, ඉපුමා, ඉනුමා, එපුමා, එනුමා, මපුමා, මනුමා.	S. ලබහිමා, ලැබෙහිමා. P. ලබනුමා, ලැබෙනුමා.
3rd Person.	S. ආවා, ඊවා, ඒවා, ඔවා. P. අත්වා, ඉත්වා, එත්වා, මත්වා.	S. ලබවා, ලැබෙවා. P. ලබත්වා, ලැබෙත්වා.

NOTE.—Verbs of this mood have only the present tense, which in sense has the force of the future. සි and වු in the endings of the 2nd person in the above tables are substitutions for හි and හු respectively.

(iii) *Imperative Mood.*

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
2nd Per.	S. අ, ආ, ඊ, උ, අත්, අත්තා, ඉත්, අව, උව, එව, මව. P. අච්, ඉච්, එච්, මච්, උ.	S. ලබ, ලබව, ලැබ, ලැබෙව. P. ලබච්, ලැබෙච්.
3rd Person.	S. අත්තෝ, ඉත්තෝ, එත්තෝ, ඒ, මත්තෝ. P. අත්තෝ, ඉත්තෝ, එත්තෝ, මත්තෝ.	S. ලබත්තෝ, ලැබෙත්තෝ. P. ලබත්තෝ, ලැබෙත්තෝ.

NOTE 1.—Verbs of this mood partake of the sense of the present and future tenses. In books forms of the 2nd person ending in ට and ටි are more common.

2. The particle පිය, 'leave,' is sometimes affixed to the past participial form of verbs when giving orders to menials and inferiors, as (*sing.*) මේ වැඩේ කරපිය, 'do this work'; (*pl.*) ගෙදර දුටපියච්, 'run home,' which may be equally well expressed without පිය, thus මේ වැඩේ කර, and තොපි ගෙදර දුවච්. In books the form පියව is generally found.

3. The particle පත්* (sometimes changed into යත්) is likewise affixed when ordering equals or inferiors, as (*sing.*) පොත දීපත්†, 'give the book'; (*pl.*) පොත දීපල්ලා.† The plural form පල්ලා is a combination of පත් and ලා (the plural suffix).

4. There is another colloquial form of the imperative, which is more respectful than the last, and is used to equals and superiors. It is formed by suffixing ඡ්ච or ඡ්චට (*sing. & pl.*), to the base of the present tense of verbs, as in මේ ලිපුම ලියඡ්ච, 'write this letter'; මේක කරඡ්ච, 'do this.' ඡ්ච may be a corruption of ඡ්ච, an ending of the imperative mood.

Forms of the colloquial present tense of the indicative mood are similarly used, as (*sing.*) මෙහෙ එනවා, (please) 'come here'; (*pl.*) මෙහෙ එනවාලා. These forms are sometimes out of politeness used by superiors even to their subordinates, as when elderly Buddhist priests give orders to novitiates, &c.

* පත් is sometimes corrupted into ගත්, as කරගත් (for කරපත්), 'do'; කියගත් (for කියපත්), 'say.' In modern Sinhalese ග් in පත් or යත් is sometimes doubled, as කරපත්ත (for කරපත්ත), සිටපත්ත (for සිටපත්ත), පලපත්ත (for පලපත්ත) :—මතු මට මේක කරපත්ත (or කරපත්) කීනිසා කලා, "As he said 'do this,' I did it." The *oratio obliqua* is often used in preference to such forms: thus the above sentence would be මතු මට මේක කරඡ්ච කී නිසා කලා. In books when the particle සි is suffixed to such forms, they undergo a change, as කරපත්තයි, සිටපත්තයි, පලපත්තයි.

† Here the expressions have reference to a third party and would mean, 'give (him, her, or them) the book'; but if it was required to refer to the speaker, the expressions would be (*sing.*) පොත දියත්, 'give (me or us) the book'; (*pl.*) පොත දීපල්ලා. These expressions are generally used with the pronouns denoting the recipient.

5. Forms identical with gerunds ending in නු are used in books in the sense of the passive imperative, as මගේ වචනය පිහිකරණු, 'remember my word' (lit. 'let my word be remembered'); මේබව මනුට කියනු, 'tell this circumstance to him' (lit. 'let this circumstance be told to him').

6. The adjective මැනව් or මැනවි, 'is good,' is used with a verb to express a very humble and respectful request or command, as in මෙහි වැඩිය මැනව්, 'pray come hither,' lit. 'it is good if (you, &c.) come here'; අනුභව කළ මැනව්, 'pray eat,' lit. 'it is good if (you, &c.) eat.' The adjective හොඳයි, 'is good,' is used in the same way, as in මෙහි වඩින්නට හොඳයි, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභවකරන්නට හොඳයි, 'Be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat'). The words සොඳේ* and යහපති, 'is good,' are likewise used: e. g., මෙහි වඩිනවා සොඳේ, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභව කරණු (or colloquially කරනවා) යහපති, 'be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat' or 'eating is good').

7. In old classics the letter ග, like ව, is suffixed to the simple forms of the imperative, as කියග, 'say'; දියග, 'give'; බලග, 'see.' [Cf. the colloquial forms කියකෝ (or කියාපන්නෝ), දියකෝ (or දීපන්නෝ or දියන්නෝ), and බලකෝ (or බලාපන්නෝ)].

8. දුව, 'run'; නොසිත, 'don't think'; කර, 'do'; අඳු, 'dress'; දැව, 'draw' (as pictures, &c.); දනු, 'know'; පවතු, 'behave'; සිටු, 'stand'; are a few examples ending in අ, ආ, and උ. In classics such forms as සැලකරන්, 'say' or 'state' (respectfully); අසන්, 'hear'; යදින්න, 'pray'; 'beseech'; කරන්න or කරන්නා, 'do,' also occur.

9. Roots of verbs often serve as forms of the imperative: e. g. කිය, 'say'; කප, 'cut'; කඩ, 'break'; දුව, 'run'; තෙම, 'wet.' But these forms are not respectful.

(iv) Conditional Mood.

	Active Voice.	Passive Voice.
Past. Tense.	අ, අත්, මත්, ගොත්.	ලැබුව, ලැබුවත්, ලැබුවොත්.
Present.	ත්, ත, තු, ගොත්. තත්.	ලබගොත්, ලැබෙත, ලැබෙගොත්, ලබත, ලබතත්, ලැබෙතත්.

* Not much used now. (Vide හොඳේ, a variant of සොඳේ, under Particles.)

NOTE.—The endings අ, ත්, ත, තු, ලැබුව, ලැබෙත, and ලබත are confined to classics. Some of them occur in the following words: ගත් (in කුමක්ද ගත්, 'if I should say what' = 'namely'); කියත් = කියගොත්, 'if said'; ඇත = ඇතැම් or ඇගොත්, 'if there is'; දුත = දුන්නොත් or දුතගොත්, 'if given'; කියතු = කියත කල්හි, 'whilst said'; කෙළිතු = කෙළිත කල්හි, 'whilst playing.' The ending ඉන් (sometimes ඉති in classics) is suffixed to මන් (in which case ම is lengthened), as ලැබුමොතින්, "ලැබෙතින්," 'if obtained.' (Cf. some of the endings of the imperative mood common to this mood.)

NOTE 1.—Observe that the endings of the active voice of (volitive) verbs as shown in the above tables are used as endings of the involitive verbs (identical with old passive forms alluded to in § 159).

2. One verb does not admit of all the above endings and their use should, therefore, be carefully studied. (Vide §§ 193, 197.)

3. The expletive letter ය suffixed to verbs, &c., terminating an affirmative sentence and ද affixed to interrogative sentences, are not to be considered as verbal endings.

188. Verbs are also divided into ඉවතින ක්‍රියා, 'Volitive verbs,' i. e., verbs expressing actions that are performed with the exertion and will of the doer, and අවිවතින ක්‍රියා, 'Involitive verbs.' The formation of involitives from volitives will be explained in the next section.* Verbs in the third person are given therein as examples, as the involitives are generally used in that person. (Vide § 196.)

Formation of Involitives from Volitives.

189. (a) Involitives from volitives of one syllable.†

The vowels අ and ආ are respectively changed into ඇ and ඇ, and the personal ending මේ or මෙයි is affixed to the form so obtained.

* Passive verbs derived from active verbs without the addition of ලබ are included under involitives, as their formation and character are alike.

† The personal ending ය should not be taken into consideration in all the examples of this section when determining the number of syllables.

Examples.		
Volitive.	Basal ending.	Involitive.
කයි, 'eats.'	අ	කැවෙයි, කැවෙයි.
යයි, 'goes.'	"	යැවෙයි, යැවෙයි.
සායි, 'smears.'	ආ	සැවෙයි, සැවෙයි.
සායි, 'bathes.'	"	සැවෙයි, සැවෙයි.

Observe that in the formation of the involitives දෙවෙයි and එවෙයි from the volitives දෙයි, 'gives,' and එයි, 'comes,' no change in the vowels takes place.

(b) Involitives from volitives of two syllables.

The first vowel, අ or ආ is respectively changed into ඇ or ආ.

"	උ or උආ	"	ඉ or ඊ.
"	ඔ or ඔආ	"	එ or ඒ.

The final vowel is changed into එ† or එ.

Examples.	
Volitive.	Involitive.
අවයි, 'cries.'	ඇවෙයි, ඇවෙයි.
දුවයි, 'runs.'	දුවෙයි, දුවෙයි.
පොවයි, 'causes to drink.'	පෙවෙයි, පෙවෙයි.
මරයි, 'kills.'	මැරෙයි, මැරෙයි.
සාදයි, 'makes.'	සෑදෙයි, සෑදෙයි.
සුරයි, 'scrapes,' 'scratches off.'	සිරෙයි, සිරෙයි.
සෝදයි, 'washes.'	සේදෙයි, සේදෙයි.
සාරයි, 'digs.'	සැරෙයි, සැරෙයි.

But in bases whose first vowel is ඉ, ඊ, එ, or ඒ, only the final vowel is changed into එ or එ.

Examples.	
Volitive.	Involitive.
පිසයි, 'cooks.'	පිසෙයි, පිසෙයි.
පිනයි, 'swims.'	පිනෙයි, පිනෙයි.
පිරයි, 'combs.'	පිරෙයි, පිරෙයි.
පෙරයි, 'filters.'	පෙරෙයි, පෙරෙයි.
බෙදයි, 'divides.'	බෙදෙයි, බෙදෙයි.
බේලයි, 'dries.'	බේලෙයි, බේලෙයි.

* කයි may mean, 'he eats,' 'she eats,' or 'it eats.' So in the other verbs.

† When changed into this, the letter ය is omitted, as in ඇවෙයි, which = ඇවෙ + ය.

(c) Involitives from volitives of three syllables.

The first and final vowels undergo changes similar to those of the volitives with two syllables. The second vowel is not generally changed; but if ආ or උ, it is changed respectively into ඇ or ඉ.

Examples.	
Volitive.	Involitive.
අඹරයි, 'grinds.'	ඇඹරෙයි, ඇඹරෙයි.
පුපුරයි, 'bursts.'	පිපිරෙයි, පිපිරෙයි.
පුපුස්සයි, 'burns.'	පිපිස්සෙයි, පිපිස්සෙයි.
බබලයි, 'shines.'	බැබලෙයි, බැබලෙයි.
රවවයි, 'cheats.'	රැවවෙයි, රැවවෙයි.
වනසයි, 'destroys.'	වැනසෙයි, වැනසෙයි.

The Formation of Tenses.

190. The base of a verb (ක්‍රියාඛාන*) is its crude form to which the different terminations are added. It may be easily determined by taking an inflected verb and separating its suffix or termination from the base, as:--

Inflected verb.	Suffix.	Base.
කරමි, 'I do'	... අමි	කර (pres.).
දුවමි, 'I run'	... අමි	දුව (,).
කළෙමි, } 'I did'	... එමි	කළ (past).
කෙළෙමි, }		
දිවුවෙමි, } 'I ran'	... එමි	දිවු(ද) (,).
දිවිමි, }	... ඊමි	
කරන්නෙමි, 'I shall do'	... අන්නෙමි...	කර (fut.).
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	... අන්නෙමි...	දුව (,).

The bases may be more easily determined from the present and past participial adjectives without the termination වු or යු. The former, without the final න (or ණ), is identical

* ක්‍රියා + ඛාන, 'base.' The term අඛාන is also applicable to bases of nouns. It literally means 'body.'

with the base of the present and future tenses of the verb, and the latter with that of the past tense, as :—

Inflected verb.	Participial adjective.	Base.
කරමි, 'I do'	- කරණ (<i>pres.</i>)	- කර
දුවමි, 'I run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටිමි, 'I stand'	- සිටින („)	- සිටි.
කළෙමි, 'I did'	- කළ (<i>past</i>)	- කළ.
දිවුමි, } 'I ran'	දිවු („)	- දිවු.
දිවුබෙමි, }		
සිටිමි, } 'I stood'	සිටි or සිටින { („)	{ - සිටි or සිටින.
සිටිබෙමි, }		
කරන්නෙමි, 'I shall do'	- කරණ (<i>pres.</i>)	- කර.
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටින්නෙමි, 'I shall stand'	- සිටින („)	- සිටි.

191. From the above it will appear that the bases of the present and the past tenses differ vastly, and that the base of the future is the same as that of the present tense. By affixing to these bases the different inflectional endings already given in § 187, the different tenses, moods, participles, &c., may be formed. (*Vide* § 193.)

Observe that අන්නෙමි, an ending of the future tense, might be taken as being composed of අන්න + එමි and that the base of the present tense + අන්න would seem to be the proper base of the future; but since there are in classics such future forms as කරන්නෙමි, දුවන්නෙමි for කරන්නෙමි, දුවන්නෙමි, the more modern forms, it will not be correct to take either කරන්න and දුවන්න or කරණ and දුවන as the bases of the future tense of the verb. The base of the present tense is therefore given as the base of the future.

192. As the bases of the present and the past tenses differ, the changes that take place in the formation of the past tense from the present will be here explained. In the following examples the personal terminations are put within parentheses, when not combined with the base, to mark the changes more clearly.

(a) *Bases of one syllable.*

අ or ආ is changed into ඇ.
ඉ, ඊ, or ඵ „ උ.
ඔ „ ට.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඉඳි, ඉඳි(සි), 'is' or 'sits.'	...	උඳි.
ඉ(න්නෙ), ඉ(න්නෙසි) „	...	උ(න්නෙ), උ(න්නෙසි).
ක(සි), 'eats.'	...	කැ, කැ(ච්චි), කැ(ඤ්ඤ).
දෙ(සි), 'gives.'	...	දු(නි), දු(නිසි), දු(න්නෙ).
හැ(සි), 'bathes.'	...	හැ, හැ(ච්චි), හැ(ඤ්ඤ).
බෙ(සි), 'drinks.'	...	බි, බි(ච්චි), බි(ඤ්ඤ).

Exception.

එ(සි), 'comes.' ... ආ(ච්චි), ආ(ඤ්ඤ).

(b) *Bases of two syllables.*

අ or ආ is respectively changed into ඇ or ආ.
උ or උආ „ ඉ or ඊ.
ඔ or ඔආ „ ඵ or ඵආ.
The final vowel „ ඊ or උ.

If the final vowel is ඉ, it is changed into ඊ, or is elided, and the consonant doubled.

Examples.

(i)

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
අබ(සි), 'cries.'	...	ඇබි, ඇබු(ච්චි), ඇබු(ඤ්ඤ).
කාර(සි), 'hawks.'	...	කැරි, කැරැ(ච්චි), කැරැ(ඤ්ඤ).
කොට(සි), 'chops,' 'pounds.'	...	කෙටි, කෙටු(ච්චි), කෙටු(ඤ්ඤ).
පුද(සි), 'offers.'	...	පිදි, පිදු(ච්චි), පිදු(ඤ්ඤ).
සුර(සි), 'scrapes,' 'scratches off'	...	සිරි, සිරැ(ච්චි), සිරැ(ඤ්ඤ).
කෝද(සි), 'washes.'	...	කේදි, කේදු(ච්චි), කේදු(ඤ්ඤ).

ඊ ඤ්ඤ and ච්චි in the terminations of verbs in the indicative mood often admit of being interchanged. ඤ්ඤ is more frequent in books. (*Vide* p. 134, note 3.)

(ii)

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇණ(යි), 'pierces,' thrusts in.'		ඇණී, ඇත්තේ.
ගණ(යි), 'counts.'	...	ගැණී, ගැත්තේ.
පති(යි), 'jumps.'	...	පැති, පැත්තේ.
පදි(යි), 'paddles.'	...	පැදී, පැද්දේ.
මන(යි), 'measures.'	...	මැනී, මැත්තේ.

But when the first vowel is ඉ, ඊ, එ, ඒ, ඇ, or ඇ, only the final vowel is changed.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇඳ(යි), 'couples.'	...	ඇඳී, ඇඳ(වේ), ඇඳ(යේ).
කිර(යි), 'weighs.'	...	කිරී, කිර(වේ), කිර(යේ).
කෙම(යි), 'wets.'	...	කෙමී, කෙමු(වේ), කෙමු(යේ).
දින(යි), 'wins.'	...	දිනී, දිනු(වේ), දිනු(යේ).
පිස(යි), 'cooks.'	...	පිසී, පිස(වේ), පිස(යේ).
පින(යි), 'swims.'	...	පිනී, පිනු(වේ), පිනු(යේ).
ලිහ(යි), 'unties.'	...	ලිහී, ලිහු(වේ), ලිහු(යේ).
බේල(යි), 'dries.'	...	බේලී, බේලු(වේ), බේලු(යේ).

(c) *Bases of three syllables.*

The first and final vowels undergo changes similar to those of the verbs with two syllables above noticed. The second vowel generally remains unaltered, but when it is ආ or ඌ, it is generally changed into ඇ or ඉ respectively.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇකුල(යි), 'rolls up.'	...	ඇකුලී, ඇකුලු(වේ), ඇකුලු(යේ).
තෙරව(යි), 'grows.'	...	තෙරවී, තෙරවු(වේ), තෙරවු(යේ).
පුපුර(යි), 'bursts.'	...	පිපිරී, පිපුරු(වේ), පිපුරු(යේ).
මතුර(යි), 'charms.'	...	මැතිරී, මැතුරු(වේ), මැතුරු(යේ).
රවට(යි), 'cheats.'	...	රවටී, රවටු(වේ), රවටු(යේ).
වමර(යි), 'vomits.'	...	වැමරී, වැමරු(වේ), වැමරු(යේ).

The Principal Parts of Verbs.

193. The (1) base of the present tense (which is identical with the simple form of the imperative mood formed

without the suffixes ට, &c.*) and (2) the past participial adjective may be taken as the principal parts of a verb, from which the other parts thereof are formed, viz. :—

From the *first* (1) principal part,

Present and future tenses (*Ind. Md.*),

Optative Mood,

Imperative Mood,

Permissive forms ending in පුවාවේ, පුවාවෙන්, and පුදෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*pres. form*),

Present and past participles,

Present participial adjective and past participial adjective ending in පු, and

Verbal nouns ending in නු or න (including those denoting agency) and those ending in මි and ලි of verbs of the fourth conjugation :

From the *second* (2) principal part,

Past tense (*Ind. Md.*),

Permissive forms ending in යා (or වා) වේ, යා (or වා) දෙත්, and දෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*past form*),

The other forms of the past participial adjective, and

Verbal nouns ending in මි and ලි of verbs of the other three conjugations and other kinds of verbal nouns.

But in the case of verbs of the third conjugation (6), nearly all the inflections may be formed from the second principal part (*vide infra* example III). A few examples showing the manner in which the different inflections of a verb may be formed from its principal parts are given below.

* Except in the case of the involitives, and a few of the volitives, especially those whose bases end in ඉ, this form of the imperative serves as the base of the present tense, i.e., the first principal part.

Example I.

Verb කරමි, 'I do'—Principal parts කර කල.

(1) From the 1st principal part කර.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)මි* = කරමි.
 2nd „ කර + (අ)හි or (අ)සි = (කරහි =) කෙරෙහි or කරයි.
 3rd „ කර + (අ)සි or එ = කරයි or (කරේ =) කෙරේ.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)මු = කරමු.
 2nd „ කර + (අ)හු or (අ)චු = කරහු or කරචු.
 3rd „ කර + (අ)හි or එහි = කරහි or (කරෙහි =) කෙරෙහි.

(Colloq.) කර + නවා = කරනවා (sing. & pl.).

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)ත්තෙමි = කරන්නෙමි.
 2nd „ කර + (අ)ත්තෙහි = කරන්නෙහි.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරන්නේ.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)ත්තෙමු = කරන්නෙමු.
 2nd „ කර + (අ)ත්තෙහු = කරන්නෙහු.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරන්නේ.

(Colloq.) 1st pers. කර + කේකු = කරකේකු (sing.);
 කර + කේකුමු = කරකේකුමු (pl.).

2nd & 3rd pers. කර + අවි = කරවි (sing.); කර + අව් = කරව් (pl.).

* The suffixes should be combined with the bases in accordance with the rules of combination (Sandhi).

When the combination can be effected by simply eliding the initial vowel of the suffixes and affixing the remainder to the base, the vowel is put within parentheses.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)මිවා = කරමිවා.
 2nd „ කර + (අ)හිවා or (අ)සිවා = (කරහිවා =) කෙරෙහිවා or කරයිවා.
 3rd „ කර + අවා or එවා = කරවා or කෙරේවා.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)මේවා = කරමේවා.
 2nd „ කර + (අ)හුවා = කරහුවා.
 3rd „ කර + (අ)න්වා = කරන්වා or කෙරෙන්නවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කර + (අ)ව = කරව.
 3rd „ කර + (අ)න්නේ = කරන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. කර + (අ)ව් = කරව්.
 3rd „ කර + (අ)න්නේ = කරන්නේ.
 (Colloq.) 2nd pers. කර + පිය or පන් = කරපිය or කරපන් (sing.); කර + පල්ලා = කරපල්ලා (pl.); කර + (අ)ණ්ඩ = කරණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

කර + පුවාමි (or කරපු + වාමි) = කරපුවාමි; &c.

Plural.

කර + පුවාමෙත් (or කරපු + වාමෙත්) = කරපුවාමෙත්;
 කර + පුදෙත් (or කරපු + දෙත්) = කරපුදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (Pres. form).

කර + ත, තත්, or තොත් = කරත, කරතත්, or කරතොත්; කල; කට; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කර + මිත් = කරමිත්.

PAST PARTICIPLE.

කර; කොට; කොටින් (rare).

කර + ලා = කරලා; කර + ඇ = කරැ; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION.

කර + න = කරණ; කර - (අ)ත්තාමු = කරත්තාමු.

කර + පු = කරපු.

VERBAL NOUNS.

කර + නු = කරණු; කරණු + අ or ඒ = කරත්තා, කරණුයේ
or කරත්තේ, or කර + (අ)ත්තා, (අ)නුයේ, or (අ)ත්තේ =
කරත්තා, කරණුයේ, කරත්තේ; &c.

කර + ඊමි = (කර්මි =) කිරිමි or කෙරිමි.

කර + උමි = (කරුමි =) කෙරුමි.

(2) From the 2nd principal part කල.

INDICATIVE MOOD.

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. කල + එමි = කලෙමි or කෙලෙමි.

2nd „ කල + එකි (or සි) = කලෙකි (or සි) or කෙලෙකි (or සි)

3rd „ කල + ඒ = කලේ or කෙලේ.

Plural.

1st pers. කල + එමු = කලෙමු or කෙලෙමු.

2nd „ කල + අපු = කලාපු.

3rd „ කල + ඔ = කලෝ.

(Colloq.) කල + අ = කලා (sing. & pl.).

PERMISSIVE FORMS.

කල + අවේ (or කලා + වේ) = කලාවේ (sing.);

කල + දෙත් = කලදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form*).

කල; කල + ඔත්, or (අ)ත් = කලොත්, or කලත්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION.

කල + අපු = කලාපු.

OTHER VERBAL NOUNS.

කල + ඒ = කලේ or කෙලේ;

කල + ඔ = කලෝ or කෙලෝ;

කල + (අ)පු = කලාපු; &c.

Example II.

Causal verb කරවමි, 'I cause to do'—Principal parts
කරව; කරවු or කරවු, කෙරෙවු or කෙරෙවු.*

(1) From the 1st principal part කරව.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. කරව + (අ)මි = කරවමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)මු = කරවමු; &c.

(Colloq.) කරව + තවා = කරවතවා (sing. & pl.).

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. කරව + (අ)ත්තෙමි = කරවත්තෙමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)ත්තෙමු = කරවත්තෙමු; &c.

(Colloq.) 1st pers. කරව + ඤ්ඤා = කරවඤ්ඤා (sing.);

කරව + ඤ්ඤාමු = කරවඤ්ඤාමු (pl.).

2nd & 3rd pers. කරව + අවි = කරවාවි (sing.);

කරව + අවිත් = කරවාවිත් (pl.).

* The final උ of the 2nd principal part is used both long and short :
in the inflections it generally becomes short.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. කරව + (අ)මවා = කරවමවා; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)මෝවා = කරවමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කරව + (අ)ව = කරවව; &c.

Plural.

2nd pers. කරව + (අ)ව් = කරවව්; &c.

(Colloq.) 2nd pers. කරව + පිය, or පන් = කරවපිය or කරවපිය, or කරවපන් or කරවපන් (*sing.*);

කරව + පල්ලා = කරවපල්ලා or කරවපල්ලා (*pl.*);
කරව + (අ)ණ්ඩ = කරවණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

කරව + පුවාමේ (or කරවාපු + වාමේ) = කරවාපුවාමේ (*sing.*);

කරව + පුදෙන් (or කරවාපු + දෙන්) = කරවාපුදෙන්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Pres. form.*).

කරව + ත, තන්, or තොන් = කරවත, කරවතන්, or කරවතොන්; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කරව + මින් = කරවමින්.

PAST PARTICIPLE.

කරව + අ = කරවා; කරවා + ලා = කරවාලා; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION පු.

කරව + ත = කරවත; කරව + (අ)න්තාපු = කරවන්තාපු;
කරව + පු = කරවපු or කරවාපු.

VERBAL NOUNS.

කරව + නු = කරවනු; කරව + ඊමි or උමි = කරවිමි or කරවුමි; &c.

NOTE.—In forming causative verbal nouns ending in මි and ලි, ට in the penult of the second principal part is changed into අ, as ඇඬවිමි, ඇපිල්ලවිමි, හික්වවිමි, &c.

(2) From the 2nd principal part කරවු or කෙරෙවු.

INDICATIVE MOOD.

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ඊමි, or එමි = කරවිමි, or කෙරෙවුවිමි.*

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + එහි = කරවුයෙහි, or කෙරෙවුවෙහි.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + ඊ, or ඒ = කරවි, කරවුයේ or කෙරෙවුවේ.

Plural.

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ඊමු, or එමු = කරවිමු, or කෙරෙවුවිමු.

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහු, or අහු = කරවුහු, or කෙරෙවුවහු.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහ, හ, or ඔ = කරවු, කරවුහ, or කෙරෙවුවේ.

(Colloq.) කෙරෙවු + අ = කෙරෙවුවා (*sing. & pl.*).

PERMISSIVE FORMS.

කෙරෙවු + වාමේ (or කෙරෙවුවා + මේ) = කෙරෙවුවාමේ (*sing.*);

කෙරෙවු + දෙන් = කෙරෙවුදෙන්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form.*).

කෙරෙවු + මන්, or අන් = කෙරෙවුමොන්, or කෙරෙවුමන්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION වු.

කෙරෙවු + අවු = කෙරෙවුවාවු.

* මි may be used for short වු in the inflections.

Example III.

Verb ඇවිදීම, 'I walk'—Principal parts ඇවිදි,
ඇවිද්ද or ඇවිදි.

(1) From the 2nd principal part ඇවිද්ද or ඇවිදි.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මි = ඇවිදිමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මු = ඇවිදිමු; &c.

(Colloq.) ඇවිදි + නවා = ඇවිදිනවා (sing. & pl.).

Past Tense.

Singular.

1st pers. { ඇවිදි + ඊමි = ඇවිදිමි; &c.
ඇවිද්ද + එමි = ඇවිද්දෙමි; &c.

Plural.

1st pers. { ඇවිදි + ඊමු = ඇවිදිමු; &c.
ඇවිද්ද + එමු = ඇවිද්දෙමු; &c.

(Colloq.) ඇවිද්ද + ආ = ඇවිද්ද (sing. & pl.).

FUTURE TENSE.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)ත්තෙමි = ඇවිදිත්තෙමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)ත්තෙමු = ඇවිදිත්තෙමු; &c.

(Colloq.) 1st pers. ඇවිදි + ඤ්ඤා = ඇවිදිඤ්ඤා (sing.);

ඇවිදි + ඤ්ඤාමු = ඇවිදිඤ්ඤාමු (pl.).

2nd & 3rd pers. ඇවිදි + ඊවි = ඇවිදිවි (sing.);

ඇවිදි + ඊවින් = ඇවිදිවින් (pl.).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මවා = ඇවිදිමවා; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මෝවා = ඇවිදිමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව or උව = ඇවිදිව or ඇවිදුව; &c.

Plural.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව් = ඇවිදිව්; &c.

PERMISSIVE FORMS.

ඇවිද්ද + ආවේ (or ඇවිද්දා + වේ) = ඇවිද්දාවේ (sing.);

ඇවිද්ද + දෙත් = ඇවිද්දදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD.

ඇවිදි + ත, තත්, or තොත් = ඇවිදිත, ඇවිදිතත්, or ඇවිදි
තොත්; &c.

ඇවිද්ද + (අ)ත් or ඔත් = ඇවිද්දත් or ඇවිද්දෙත්.

PRESENT PART.

ඇවිදි + මින් = ඇවිදිමින්;

PRESENT PARTICIPIAL ADJECTIVE.

ඇවිදි + න = ඇවිදින; ඇවිදි + (ඉ)ත්තාමු = ඇවිදිත්තාමු.

VERBAL NOUNS.

ඇවිදි + හු = ඇවිදිහු; ඇවිදි + ඊම, උම, or ඉළි = ඇවිදිම,
ඇවිදුම, or ඇවිදිළි; &c.

The remaining inflections are formed from the second form of the 2nd principal part by changing the final ඉ into ආ and adding the necessary suffixes, thus :—

IMPERATIVE MOOD.

(Colloq.) ඇවිද + පිය, or පන් = ඇවිදපිය, or ඇවිදපන් (*sing.*);
ඇවිද + පල්ලා = ඇවිදපල්ලා (*pl.*); &c.

PERMISSIVE FORM.

ඇවිද + පුදෙත් (or ඇවිදපු + දෙත්) = ඇවිදපුදෙත්.

PAST PARTICIPLES ENDING IN ආ AND ලා.

ඇවිද (Vide § 177); ඇවිද + ලා = ඇවිදලා.

PAST PARTICIPIAL ADJECTIVE WITH TERMINATION පු.

ඇවිද + පු = ඇවිදපු.

Careful study of this section, §§ 177, 189, 192, & 195, and the paradigms of conjugations given at the end of this chapter, should enable the student to form any of the inflections at once with accuracy.

194. Verbs may be divided into four conjugations according to the different ways in which their principal parts are formed. The second conjugation contains causatives and a large proportion of non-causatives, and the fourth conjugation involitive verbs. The principal parts of verbs of the four conjugations are given in the next two sections. It should be noticed that in compound verbs, such as කර්මකප, කර්මකප, and අන්වද්ද, the first part undergoes no change, while the second part is conjugated according to one of the conjugations. Compound verbs, of which only a few are noticed, will, however, appear under "Exceptions."

195.

FIRST CONJUGATION.

Bases consist of one syllable. Changes : ආ or ආ, is changed into ඇ in past participial adjective. Past participle ends in ආ, as කා, ගා, දා. Gerunds generally terminate in ආ and මි only; those ending in ඇමි are more common and may be easily formed by suffixing මි to the 2nd principal part.

Base (<i>Pres. tense</i>).		Past Part. Adj.
ක,° 'eat' (<i>vide</i> p. 239.)	...	කැ.
ගා, 'smear,' 'play' (a stringed musical instrument)	...	ගැ.
ද, 'burn' (<i>invol.</i>)	...	දැ.
ල, 'lay,' 'place'	...	ලැ.
ක,† 'bathe' (one's self)	...	කැ.
පා, 'display,' 'put forth to view'	...	පැ.
බා, 'let down,' 'unload'	...	බැ.
වා, 'endure,' 'suffer'	...	වැ.
කා,‡ 'plough'	...	කැ.

SECOND CONJUGATION.

Characteristics—Final vowel ආ of the base is changed into ලා (ල) in the past participial adjective. Past participle ends in ආ, as අකුලා, අඛා.

* The gerundial forms කැවුමි and කැවිලි are now commonly used in the sense of 'pan-cake' and 'sweet-meat' respectively. Observe that gerunds are often used where pure nouns are used in English, e.g., ඇසීමි, ඇසුමි, 'cry'; ඇතිරිලි, 'cloth' (for spreading, &c.); ඇල්ලීමි, 'seizure'; ඇසීමි, ඇහීමි, &c., 'question,' 'query'; ඇඳුමි, 'dress'; කැවුමි, කැවිලි, 'fracture'; කඬවල, කැවුල (from කැවිලි), 'gap,' 'stile'; කැපීමි, කැපුමි, 'cut'; ගොඩනැගිලි, 'building,' 'structure'; දන්වීමි, 'notice,' 'advertisement'; කැවුමි, කැවිමි, 'dance'; පිටුමි (from පැටු), 'leap,' 'summersault'; මැවීමි, 'creation'; ලිපුමි, 'letter,' 'document'; මැළුමි, 'burial.'

† In classics sometimes කත (*past part. adj.* කැත).

‡ මි is a peculiar gerundial form of this verb. The regular form කැමි is also used, though not so frequently.

(i) *Non-Causal Verbs.*

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes: ආ or ආ in the first syllable is changed into ඇ or ඇ respectively.*

Base (*Pres. tense*).

ඇතුල, 'roll up' ...	...
ඇඬ, 'cry,' 'weep' (<i>vide</i> p. 248.)	...
ඇඬල, 'crow,' 'cry' (of birds generally)...	...
ඇතුල්ල, 'rub' (with the hand)	...
ඇඬ, 'mould' (images)	...

Past Part. Adj.

ඇතුළු.
ඇඬු.
ඇඬුළු.
ඇතුල්ලු.
ඇඬු.

Examples.

ඇදක, 'believe'; ඇක, 'knead'; ඇපුල්ල, 'wash' (clothes); ඇඬර, 'twist' (of ropes, &c.), 'grind'; ඇපුණ, ඇපුණු, † 'string together,' 'thread'; ඇල්ල, 'seize,' 'hold'; ඇපුල, 'pick up'; ඇපුස්ස, ‡ 'stir up' (as a heap of things, &c.), 'excite'; ඇස, ඇසු, § 'hear,' 'question'; ඇසුර, 'block up,' 'pile together'; ඇක, 'yawn'; කඩ, 'break'; කප, 'cut'; කළම, 'agitate'; කස, කස, 'scratch'; කාර, 'hawk' (with the throat); ගර, 'sift' (in gemming, &c.), 'wash'; ගරක, 'abuse'; ගල, 'flow,' 'rise' (of water), 'dip in'; ගලප, 'join'; ගවස, 'surround,' 'adorn'; ගස, ගස, 'strike'; ගාව, 'waddle'; කක, 'regard,' 'esteem'; කක, 'make'; කඩ, || 'place'; කම්බ, 'seethe,' 'boil'; කළ, 'flog,' 'bruise'; කව, 'foment,' 'warm'; කවර, කරව, ¶ 'rub or smear on,' 'touch'; දක්ක, 'drive'; දඟල, 'struggle,' 'wind' (as a thread); දර, 'bear,' 'suffer'; දවට, 'wrap'; කත, 'raise,'; කට, 'dance'; කම, කව, 'bend'; කස, කස, 'kill,' 'destroy'; පටල, 'confuse,' 'entangle'; පක, 'hope for'; පරද, ° 'defeat'; පලද, 'put on' (dress or ornaments); පල, 'split,' 'cleave'; පවර, 'impose,' 'thrust upon'; පවස, 'declare,' 'say'; පාක, 'trample,' 'thresh'; පාද, 'clear up'; පාස්ස, පාස, 'solder,' 'weld'; බඳ, 'embrace'; බබල, 'shine'; බල, 'look at,' 'see'; බස, 'insert,' 'put in'; මක, 'blot out,' 'obliterate,' 'melt' (metals, &c.); මර, 'kill'; මව, 'create'; මස, මස, 'stitch'; මාණ, 'aim at'; රද, 'stop,' 'delay'; රව, 'frown,' 'scowl'; රවට, 'deceive,'

* When the vowel in the first syllable is ඇ, ඇ, ඉ, ඊ, එ, or ඒ, no change takes place except in the final vowel. [*Vide infra* (d).]

† The form ඇපුණ is commonly used.

‡ Past participial adjective ඇපුස්ස or ඇවිස්ස.

§ Colloquially ග takes the place of ස generally.

|| Colloquially කිය, කිබ (past part. adj. කිබු, කිබ්බ).

¶ Colloquial form.

° The causal forms පරද්ද and පරදව are generally used now for පරද: in old classics the form පරස (past part. adj. පාරස) is found.

'beguile'; වඩ, 'nurse and foster,' 'take or carry' (a child in the arms); වද, 'give birth to'; වණ, 'wave,' 'spread or lay out,' 'describe'; වකස, 'destroy,' 'lay waste'; වර, 'cease' (to yield fruit, milk, &c.); වලක, 'avoid,' 'evade'; වලද, 'eat' (respectful); වලල, 'bury'; වව, 'grow' (plants, &c.); වස, වස, 'cover,' 'close'; සකස, සකස, 'comfort,' 'console'; සපස, † 'provide,' 'supply'; සරස, සරස, 'adorn,' 'array'; සලක, 'regard,' 'think'; සලස, ‡ 'cause'; සාද, සද, 'make'; සද, සද, 'decorate,' 'bring up' (children, &c.); සප, සප, 'chew,' 'bite'; සම, 'blow' (as wind); සල, සල, 'pour or empty out,' 'shake,' 'sift' (flour, &c.); සාර, සාර, 'dig.'

Exceptions.

When the vowel in the second syllable is ආ it is generally changed into ඇ. The change of final ර into ල is common in classics. (*Vide* § 194.)

Base (*Pres. tense*).

ඇතුරු, 'spread out'	...	ඇතුරු, ඇතුල.
ඇතුරු, 'know,' 'recognize'	...	ඇතුරු, ඇතුරු.
ඇතුරු, 'cultivate' (ground)	...	ඇතුරු.
කකාර, 'decoct'	...	කකාරු.
කරකව, 'twirl'	...	කරකුලු.
කරව, 'castrate'	...	කරු.
කලක, 'stir up,' 'mix' (a liquid)	{	කලතු.
කලක, 'stir up,' 'mix' (a liquid)	{	කලතු.
ගොඩකත, 'build,' 'bring to land'	...	ගොඩකතු.
දම, 'cast down,' 'put'	...	දමු, දමම.
පාස, 'shine forth,' 'clear up'	...	පාලු.
පිට්ටර, 'surround'	...	පිට්ටරු.
පිසාම, 'fly'	...	පිසාමු.
මතුරු, 'charm,' 'mutter'	...	මතුරු, මතුල.
ලබ, 'obtain,' 'receive'	...	ලබු, ලද.
වතුර, 'pour out,' 'shed'	...	වතුරු, වතුල.
වදර, 'say' (respectful)...	...	වදරු, වදල (or වදකල).
වපුර, 'sow'	...	වපුරු, වපුල.

* The causal form වලකව is also used.

† Past participial adjective සපස or සපෙපු.

‡ The causal forms සලසව and සලසස are often used for සලක (කලක colloquially). (*Vide* principal parts of causal verbs.)

§ In classics the past part. is sometimes ඇතුට, මතුට, වපුට respectively.

|| Past part. ඇදික or ඇදිකල. The older form කදක is also used in books for ඇදක.

¶ Past part. ලබ, ලබ, ලබල, ලබල, or ලදි

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
වමර, 'vomit' ...	වැමැර.
වරකත, 'decline,' 'conjugate' ...	වරකැග.
වස, 'dwell,' 'live' ...	විස.
සැරිසර, 'go from place to place' ...	සැරිසැර.
සරිකස්ස, 'rectify,' 'amend' ...	සරිකැස්ස.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 උ or ඌ in the first syllable is changed into ඉ or ඊ respectively. The vowel in the second syllable of bases consisting of three syllables is also generally changed into ඉ by assimilation. Assimilation of vowels is common in gerunds ending in මි, *e. g.*, ඉගුළුමි, ඉතිලිමි; ඉතුරුමි, ඉතිරිමි.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
උගුල, 'pull out' ...	ඉගුළු, ඉතිළු.
උතුර, 'overflow' ...	ඉතුරු, ඉතිරු, උතුළු†
උසර, 'pluck up,' 'wrest' ...	ඉසරු, ඉදිරු.
උස, 'issue' (as from a spring) ...	ඉස.
උස, 'earn,' 'supply' ...	ඉසස, ඉසෙවු.‡
උසුට, 'pull up,' 'extract' ...	ඉසුටු, ඉසිටු.
උස, 'cook' ...	ඉස, ඉසි.‡
උර, 'suck,' 'absorb' ...	ඉරු.
උර, 'rub' ...	ඉරු.
උලුප, 'scoop out' ...	ඉලිප.
උස්ස, 'lift up,' 'raise' ...	ඉස්ස.
උසල, උසුල, 'bear' (a burden) ...	ඉසිල, ඉසුල, ඉසිලු.
ඉතුර, 'roar,' 'thunder' ...	භිතිරු, භිතුරු, ඉතුළු.†
දුව, 'run' ...	දිවු.
දුග, 'offer' (a gift) ...	දිග.
දුස්ස, 'swell out' ...	දිස්ස.
පුසර, 'burst' (<i>intrans.</i>) ...	පිපිරු, පිපුරු.
පුර, 'fill,' 'commence' ...	පිරු.

* Forms such as වෙසෙ, වෙසෙයි, &c., of the present tense are often used in books. Past part. වැස, which is identical with that of වස, 'rain.' In classics past part. adj. is sometimes වුස.

† This form occurs in classics.

‡ This form is more euphonious. Gerunds ending in මි : ඉසයිමි; ඉවුමි, ඉවිමි.

§ Past participle දුව or දුටු. In classics sometimes දිව (both base and past part.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
සැරිද, 'link,' 'splice,' 'weld' ...	පිළිද.
පුළුස්ස, 'burn,' 'bake' ...	පිළිස්ස.
බුර, 'bark' (as a dog) ...	බිරු.
මුද, 'release' ...	මිද.
රැස්ස, 'endure,' 'tolerate' ...	රිස්ස.
සුර, සුර, 'scratch,' 'scrape off' ...	සිරු, සිරු.

(c) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 ම or ඔ in the first syllable is changed into ඵ or ට respectively.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
මක, } 'wrap round' ...	{ ඵක.
මක, }	{ ටක.
මබ, 'press down' ...	මබු.
කොට, 'chop,' 'pound,' 'peck' ...	කෙටු.
කොණ, 'pinch' ...	කෙණෙහු.

Examples.

කොක, 'plat,' 'knit'; කොර, 'choose,' 'solve'; දෙඩ, 'chatter,' 'speak'; දෙව, 'milk,' 'wash' (*past part. adj.* දෙවු); සොස, 'soak'; සොල, 'winnow'; සොලම, 'incite,' 'instigate'; මෝර, 'mature,' 'become hard' (*intrans.*); කොද, 'join,' 'contrive,' 'employ'; කොස, 'seek,' 'thatch' (*past part. adj.* කෙවු, කෙවු); කෝද, කෝද, 'wash.'

(d) Bases consist of two or three syllables. Changes : none, except the characteristic change of the final vowel.

[*Vide supra* (a).]

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඇද, 'couple,' 'yoke' ...	ඇද.
ඉර, 'tear,' 'saw' ...	ඉරු.
ඉවස, 'endure' (with patience) ...	ඉවස.
එද, } 'mix' (as curry stuffs in cooking) ...	{ එද.
එද, }	{ එද.
එළව, එළල, 'hang,' 'suspend' ...	එළවු, එළල.
එල, 'spread out' (of a cloth, mat, &c.), 'cast down' ...	එළ.

* උඩුබුරුල, උඩුබුරුල්ල, 'whine,' 'howl' [Past part. adj. උඩුබුරුළු, උඩුබුරුල්ල].

† The forms කොණ්ණ (past part. adj. කෙණ්ණ) and කොණු (or කෝ)ස්ස (past part. adj. කෙණ්ණස්ස) are also used colloquially.

‡ The noun කිරි, 'milk,' is generally prefixed to the verb. The forms ඉතු and ඉදි (past part. adj. ඉදුටු or ඉදිස) are also very common. Past participle දෙව (or දෙව) or දෙවල (or දෙවලා).

Examples.

එලල, 'darn'; කිද, 'sink' (*intrans.*); කිය, 'say' (*past part. adj.* කී, කිය or කීව); කිර, 'weigh'; කෙලය, කෙලය, 'soil', 'profane'; ගිවිය, 'covenant', 'consent'; ගෙව, 'pay off', 'spend' (as time); කෙටල, 'say'; කෙම, 'wet', 'damp'; කෙරප, 'press upon', 'throng'; දින, 'win' (a race, lawsuit, &c.); දිර, 'rot', 'digest'; දිවුර, † 'swear'; දෙදර, 'totter', 'splinter'; දෙස, † 'preach'; කිද, 'sleep'; කිම, කිම, 'extinguish', 'cool'; කිම, 'finish'; කෙර, 'protrude'; කෙරප, 'drive away', 'expel'; කෙල, 'pluck' (fruit, &c.), 'pluck off' (as cotton, coir fibre, &c.); කෙර, 'strain', 'distil'; කෙරල, 'overturn', 'roll'; කෙල, 'trouble', 'agitate'; පිය, 'rejoice'; පිය, 'shut', 'close' (*past part. adj.* පිය or පියව); පිය, පිය, † 'cook'; පිය, 'swim'; පිර, 'comb'; බෙද, 'divide'; බේර, 'separate', 'settle' (accounts, disputes, &c.); මිය, † 'die'; මිරික, 'squeeze'; රිය, 'creep through'; ලිය, 'write', 'turn' (on a lathe), 'mince' (*past part. adj.* ලිය or ලියව); ලියල, 'sprout'; ලිය, 'slip', 'slide'; ලිය, 'untie', 'loosen'; වික, 'bite', 'chew'; විදක, 'expand', 'spread out'; විමස, 'examine', 'inquire into'; වික, † 'weave'; විකල, 'dry'; වික, වික, 'explain', 'solve', 'spend'; විකිද, 'spread out'; වෙවිල, 'shake', 'tremble' (*intrans.*); සිය, සිය, 'beg' (alms, &c.); සිය, සිය, 'think'; සියද, සියද, 'boil down'; කෙල, එල, 'cast down', 'spread out.'

Exception.

පිරිකෙල, 'contemn', 'treat disrespectfully' (*past part. adj.* පිරිකෙරි).

NOTE.—Some verbs, causal only in form but not in sense, will be found under causal verbs. The verbs දෙපුලල, දෙපුස, ගල්ල, දක්ක, දෙප්දද, කරකව, කරකව, කරකව, ලුපුප, ලුස, පුරුද්ද, පුළුස, රුස, ලිය, which have become non-causal in sense, but seem to be variants of causal forms now seldom used, have been noticed above. A few more of these will be found below under causal verbs

* Past part. ගිවිය or ගිවියලා. Past part. adj. ගිවිය or ගිවියක.

† Past part. adj. දිවුල in classics. In the expression දිව්දෙස, 'evil effects of swearing' (falsely), දිව් stands for (බොරු) දිවුල or දිව්විමේ ('of swearing'). Contrast දිවුල, sometimes ජිවුල (base දිවුල්, ජිවුල්), 'wood apple' (*Feronia elephantum*).

‡ This word is now loosely used in colloquial language, e.g., බොරු දෙකක්ම එපා, 'don't tell lies'; මටත් ලැබුණු විටක (or අනුලයාම) ලබම කරමට දෙසෙස්සා, 'when I too get the chance (or when I catch you) I will pay you off' (lit. 'lecture you properly').

§ Past part. පිය, පිය, පියලා, or පියලා

|| Past part. මිය. (Vide § 196.)

¶ Past part. වික or විකලා. Past part. adj. වික or විකව.

(ii) *Causal Verbs.*

Characteristic—Vowel in the penult of the base (consisting of three or four syllables) is changed into එ in the past part. adjective.

Bases consist of two, three, or four syllables.

For the benefit of beginners, bases of the corresponding non-causal forms are given after the 2nd principal part and, under "Examples," within parentheses after the English explanations, except when such forms are either not extant or not common. In explanations where the words "cause to" are necessary, they are omitted to gain space by placing an ellipsis before the succeeding verb, as 'eat' for "cause to eat." Observe that, owing to the difference of idioms in the two languages, some of the explanations do not admit of "cause to" being prefixed to them. (Vide notes on pp. 224 & 229.)

(a) Other changes: Same as those under (i) (a). But in bases of three or four syllables, if උ occurs in the 2nd syllable, it is changed into ඉ [vide supra (i) (b).]; and if ද occurs in the 2nd syllable consisting of a vowel-consonant and a consonant, it is changed into දැ.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
දටව, 'set' (a spring or trap) ...	දැටවෙවු.	—
දකව, 'weep', 'cry' (<i>vide</i> p. 249) ...	දැකවෙවු.	දකි.
දකුරව, 'spread out', 'open out' ...	දැකිරෙවු.	දකුර.
දදව, 'pull', 'draw' (<i>vide</i> p. 255) ...	දැදවු.	දදි.
දද්ද, 'pull', 'draw' (<i>vide</i> p. 255) ...	දැද්ද.	
දද්දව, 'pull', 'draw' (<i>vide</i> p. 255) ...	දැද්දෙවු.	
දපුල්ලව, 'wash' (clothes) ...	දැපිල්ලෙවු.	දපුල්ල.
කව, 'feed', 'eat' (<i>vide</i> p. 241) ...	කැවු.	ක.
කලමව, 'agitate' ...	කැලමෙවු.	කලම.
කලමව, 'agitate' ...	කැලමෙවු.	කලම.
ගාව, 'smear', 'play' (on a stringed musical instrument) ...	ගැවු.	ගා.

Examples.

දකුල(orල)ව, 'roll', 'shrivel up' (දකුල); දකව, කකව, 'understand', 'intimate' (දකි, කකි); දකව, දකව, දකව, 'pierce', 'thrust', 'butt' (දකි); දක්දව (or දක්ද), 'dress' (another), 'get a drawing made' (දකි); දකුත්ත, දකුත්ත, දකුත්ත, 'know', 'introduce' (දකුත්ත);

අමව, 'mould' (images), 'chase away' (අම); අරව, 'send' (to 3rd person), 'open' (අර); අල්ලව, 'seize', 'hold' (අල්ල); අලව, 'paste', 'stick'; අවුලව, 'pick up' (අවුල); අවුලුව, අවුලුව, 'kindle', 'incite' quarrels, &c.; අවුස්සව, 'stir up', 'excite' (අවුස්ස); අස්ව, අස්ස, අස්සව, 'hear', 'inquire' (අස්); කඩව, 'break', 'pluck' (කඩ); කපව, කපප, කපපව, 'cut' (කප); කලස්ව, කලස්න, කලස්නව, 'stir up', 'mix' by stirring (කලස්); ගන්ව, ගන්න, ගන්නව, 'take' (ගනි); ගලව, 'save', 'unfasten', 'redeem'; ගස්ව, ගස්ස, ගස්සව, 'strike' (ගස්); තබව, තබබ, තබව, තබබව, † 'keep', 'place' (තබ); තලව, -bruise, 'flog' (තල); දක්ව, දක්ක, දක්කව, 'show', 'exhibit' (දකි); දන්ව, දන්න, † 'inform' (දනි); දව, 'burn' (ද); නග්ව, නග්න, නග්නව, 'raise', ‡ 'ascend' (නග); තලව, -cease crying, 'soothe'; නවස්ව, නවස්න, නවස්නව, 'stop' (නවන); නස්ව, නස්ස, නස්සව, 'kill', 'destroy' (නස); කාව, 'give bath' (කා); පටලව, 'twine or wrap round', 'entangle' (=පටල); පටව, 'load' (goods, &c.); පණව, 'order', 'pass' (laws, &c.), 'set up' (a seat, &c.); පතුරුව, 'spread', 'extend' (පතුර); පන්ව, පන්න, පන්නව, 'jump', 'drive away' (පනි); පලදව, පලන්දව, (or පලන්ද), 'adorn' another (පලදි); පරද(රද්)ව, පරද්ද, පරද්දව, 'defeat', 'defeat' (පරදි); පවත්ව, පවත්න, පවත්නව, 'observe', 'maintain' (පවනි); බබලව, 'shine' (බබල); බස්ව, බස්ස, බස්සව, 'let or take down', 'descend', 'flow' (බසි); බාව, 'get let down or unloaded', 'lay down' (බා); මබව, 'make muddy'—e. g., fields by the trampling of oxen, 'tread' (මසි); මද්ව, මද්ද, මද්දව, 'polish', 'smoothen', 'draw toddy' from trees (මදි); මන්ව, මන්න, මන්නව, 'measure' (මනි); මරව, 'kill' (මර); මලව, 'dry up' sauce in cooking, (generally) 'wither' vegetables by slightly cooking with scraped cocoanut; || මස්ව, මස්ස, මස්සව, 'sew' (මස); යව, 'send'—to a third person (ය); ලග්ව, ලග්න, ලග්නව, 'roost', 'lie down' (ලගි); වතුරුව, 'shed', 'scatter' (වතුර); වද්ව, වද්ද, වද්දව, 'strike', 'force in' by striking (වදි); වන්දව (or වන්ද), වදව, 'worship' (වදි); වරද(රද්)ව, වරද්ද, වරද්දව, 'make a mistake', 'fail' (වරදි); වලක්ව, වලක්ක, වලක්කව, 'avoid' (වලකි); වස්ව, වස්ස, වස්සව, 'close', 'shut' (වස); ව්දව, ව්ද්ද, ව්ද්දව, 'pierce',

° Observe that the explanations apply to the first two forms, which have now almost lost the causal sense, and "cause to" should be employed in explaining the third (double causal) form, which is now used as the proper causative. This should be borne in mind in connection with the explanations in other similar cases. (Vide § 154.)

† Colloquially නිබ්බ, නිබ්බව, නිසව (rare). Vide කබ—p. 220.

‡ The double causative දන්කව is sometimes colloquially used.

§ The form කව (past part. adj. කැවු) is also used in this sense.

|| What is prepared in this manner is called මැල්ලුම්, a gerundial form. The form මැලවීම is also used.

-shoot' with an arrow (විදි); සදව, සදව, 'make', 'decorate' (සද, සද); සලස්ව, සලස්ස, සලස්සව, 'cause', 'effect', 'bring about' (සලස්); සාදව, 'make' (සාද); සගව, සගව, සංගව (past part. adj. සැගවු, සැගවු, සැගවු), 'hide' (=සංග); හරව, 'turn round' (හැර); හසුරුව, 'act or move', 'regulate' (හැසිර); තාව, 'plough' (තා).

Exceptions.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Non-causative.
අස්වද්දව, 'cultivate' (ground)...	අස්වැද්දෙවු.	අස්වද්ද.
කරව, 'do' (vide p. 213) ...	කෙරෙවු.	කර.
කරකව, 'twirl' ...	කරකැවෙවු.	කරකව.
ගොඩනග්ව, } ගොඩනග්න, } ගොඩනග්නව, } ගොඩනැව, }	ගොඩනැග්වු. ගොඩනැග්නු. ගොඩනැග්නෙවු. ගොඩනැග්වු.	ගොඩනග.
පහදව, 'clear up', 'be pleased with' ...	පැහැදෙවු.	පහද.
කර්ගස්ව, } කර්ගස්ස, } කර්ගස්සව, }	කර්ගැස්වු. කර්ගැස්සු. කර්ගැස්සෙවු.	—

(b) Vide supra remarks at (b) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Non-causative.
ලපදව, 'produce', 'cause' ...	ලපදෙවු.	ලපදි.
ලතුරව, 'overflow', 'boil over' ...	ලතිරෙවු.	ලතුර.
ලලුපව, 'scoop out', 'float' ...	ලලිපෙවු.	ලලුප.
ලස්සව, 'lift up' ...	ලස්සෙවු.	ලස්ස.
ගුගුරව, } ගුගුරුව, }	'thunder', 'roar' ...	ගිගිරෙවු.
දව, 'run' ...	දිවෙවු.	දව.
පුප්ව, 'swell out' ...	පිප්පෙවු.	පුප්.
පුපුරව, 'blast', 'burst' ...	පිපුරෙවු.	පුපුර.
පිබුද්ව, 'awaken', † 'open' (as a flower) ...	පිබ්බෙවු.	පිබුදි.
පුරුද්දව, 'link', 'splice', 'weld' ...	පිරිද්දෙවු.	පුරුද්ද.
බුරව, 'bark' ...	බිරෙවු.	බුර.
පුළුස්සව, 'burn', 'bake' ...	පිළිස්සෙවු.	පුළුස්ස.
මුදව, 'set free', 'freeze' ...	මිදෙවු.	මුද.

Exceptions.

ලග්නව, ලග්නන, ලග්නනව (past part. adj. ලග්නැවු, ලග්නැනු, ලග්නැනෙවු), 'teach' (ලගනි); ලගුල්ව, ලගුල්ල, ලගුල්ලව (past part. adj. ලුගිල්වු, ලුගිල්ලු, ලුගිල්ලෙවු), 'pull out' (ලගල).

° Vide note 3 on page 229.

† In this sense the corrupted form කුබුද්ද is colloquially used.

(c) *Vide supra* remarks at (c) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
ඔකව, 'wrap round' ...	ඔකවු.	ඔක.
ඔරව, 'stare' ...	ඔරවු.	—
ඔසව, 'lift up,' 'erect' ...	ඔසවු.	—
කොටව, 'chop,' 'pound,' 'peck,' 'instigate' ...	කොටවු.	කොට.
කොරව, 'roar,' 'growl,' 'thunder' ...	කොරවු.	—
දෙබව, 'prate,' 'chatter' ...	දෙබවු.	දෙබ.
පොහව, 'soak,' 'saturate' ...	පොහවු.	පොහ.
පොලඹව, 'incite' ...	පොලඹවු.	පොලඹ.
පොව, 'drink,' 'absorb' ...	පොවු.	බො. ^o
මොලව, 'kindle' (fire), 'double' (the fist) ...	මොලවු.	—
කොදව, 'contrive,' 'employ' ...	කොදවු.	කොද.

(d) *Vide Supra* remarks at (d) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative
ඇදව, 'couple,' 'yoke' ...	ඇදවු.	ඇද.
ඉරව, 'tear,' 'saw' ...	ඉරවු.	ඉර.
ඉල්ලව, 'ask' ...	ඉල්ලවු.	ඉල්ල.
ඉතිරව, 'spill' ...	ඉතිරවු.	—
ඵල්ලව, 'hang,' 'suspend' ...	ඵල්ලවු.	ඵල්ල.
ඵලව, 'drive away' ...	ඵලවු.	—
ඵලව, 'fall,' 'give' ...	ඵලවු.	ඵල.
ඵව, 'send' (to 1st & 2nd persons) ...	ඵවු.	ඵ.
කැඳව, 'invite' ...	කැඳවු.	—
කිදව, 'sink' ...	කිදවු.	කිද.
කියව, 'say,' 'read' ...	කියවු.	කිය.
ගිල්ව, 'immerse,' 'inlay,' 'swallow' ...	ගිල්වු, ගිල්වු.	ගිලි.
ගිව්සව, 'covenant,' 'consent' ...	ගිව්සවු, ගිව්සවු.	ගිව්ස.
ගෙනව, 'bring,' 'get brought' ...	ගෙනවු, ගෙනවු.	ගෙන.
දව්වරව, 'swear,' 'take oath of' ...	දව්වරවු.	දව්වර.

Examples.

දෙව, 'give' (දෙ); නිමව, 'finish,' 'finish' (නිම); නිසව, 'shew (teeth)', 'grin'; කොරව, 'drive away,' 'expel' (කොරව); පිණව,

^o Old form is පො (root පා).

rejoice,' 'exult' (පිණ); පිසව, 'shut,' 'close' (පිස); පිහිටව, පිහිටව (past part. adj. පිහිටවු), 'establish,' 'found' (පිහිට); පෙන්ව, පෙන්ව (past part. adj. පෙන්වු, පෙන්වු, පෙන්වෙවු), 'show,' 'exhibit' (පෙන්ව); පෙරව, 'filter' (පෙර); පෙරව, පොරව (past part. adj. පෙරවු), 'enrobe,' 'wrap round'; ලියව, 'write,' 'turn on a lathe' (ලිය); ලෙලව, 'brandish,' 'vibrate' (ලෙල); විසලව (=වේලව), 'dry' (විසල); විසුරව, 'spread about,' 'scatter' (විසුර); වේලව, 'dry' (වේල); වෙව්ලව (or වෙව්ලු), 'tremble,' 'shake' (වෙව්ල); නික්මව, 'subdue,' 'train' (නික්මව).

Exceptions.

සංසි(රෙ)දව, සංසි(රෙ)දව [past part. adj. සංසි(රෙ)දවු], appease,' 'satisfy' (සංසිද, සංසිදෙ).

NOTE.—(1) Observe that some verbs admit of double causal forms, which are often used colloquially in preference to the older and more correct causatives, e. g., ගස්සව (for ගස්ව or ගස්ස), කප්පව (for කප්ව or කප්ප), පත්තව (for පත්ව or පත්ත), and others given under the second conjugation (ii) *supra*. Of these the original and less euphonic forms such as ගස්ව, කප්පව, first given, are now rarely used.

(2) Sometimes verbs which are causative in form are now used as non-causative, as අඹව, අඹව. ඉතිර(රෙ)ව, කැඳව, ගලව, තලව, නිසව, පටව, පණව, ඵලව. Similarly causal forms are sometimes used in classics in a non-causal sense, e. g., "කැකැරව්" for කැකැරව්. (he, &c.) 'stirred'; "අතුලව" for අතුලව, 'having rolled up.' (*Vide* p. 224.)

(3) සලස්ව, සලස්ස, or සලස්සව is also used after other verbs to express the sense of procuring or causing, as in ඵ් වැඩේ කරන්නට සලස්වන්නේ, 'cause that (or the) work to be done'; ඔහුට උමවෙන්නට ඵණ්ට සලස්සමි, 'I will cause (persuade) him to come to you.' (*Vide* Chapter on Idioms.)

THIRD CONJUGATION.

Characteristics.—Bases end in ඉ and the past part. adj. in අ or ඉ. Past participles end in අ, as ඇද, පැලද, නැතිට.

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes: අ or ඉ in the first syllable is, as usual, respectively changed into ඇ or ඇ. The last consonant is doubled in forming the past participial adjective ending in අ, but if a semi-nasal is attached to the consonant it is augmented into its corresponding full nasal and the consonant is not doubled. These forms are now more frequently used than those ending in ඉ. In the formation of the latter the final syllable does not undergo any change. When these forms

are rare or not extant, forms that may be justified by analogy are given within parentheses to enable the beginner to form the inflections (*e.g.*, ඇදීම, බැදීම, as distinguished from ඇද්දෙමි, බැන්දෙමි) which are derived from the 2nd form of the second principal part and which are confined to books. In bases of three syllables the vowel in the second syllable is generally changed into ඇ in forming the first form of the second principal part. The consonant ජ in the second syllable is when doubled changed into its original ස්. Past participles may be easily formed by changing the final ඉ of the 2nd principal part into අ; but if ඉ is combined with ජ, it is changed into ඇ. (*Vide* § 177.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඇදි, 'draw,' 'pull' (<i>vide</i> p. 253)	ඇද්ද. (ඇදි).
අනි, 'pierce,' 'butt' ...	අනින, (අනි)
ඇදි, 'dress' (one's-self), 'make a drawing' ...	ඇන්ද, ඇදි.
අමදි, 'sweep' ...	අමැද්ද, ඇමදි.
කපි, 'spin' (thread) ...	කැපිට, (කැපි).
කහි, 'cough' ...	කැස්ස, (කැහි).‡
ගණි, 'count,' 'enumerate' ...	ගැන්න, (ගැණි).
කපි, 'warm' (one's-self), 'bask' ...	කැප්ප, (කැපි).
නගි, 'ascend' (<i>vide</i> කිංග) ...	නැග්ග, නැගි.
නමදි, 'bow,' 'worship' ...	නැමැද්ද, නැමදි.
පදි, 'row,' 'paddle,' 'swing' ...	පැද්ද, පැදි.
පනි, 'jump,' 'spring' (<i>vide</i> p. 219) ...	පැන්න, (පැනි).
පලදි, 'put on' (dress or ornaments) ...	පැලැන්ද, පැලදි.‖
පාහි, 'pound and clean' (grain), 'prune' ...	පැස්ස, (පැහි).‡
බදි, 'fry,' 'grill,' 'roast' ...	බැද්ද, (බැදි).

* The gerunds ඇදීම and පැලදීම are now generally used in the sense of 'garment' and 'ornamental dress' respectively.

† In classics sometimes කමදි. The expressions අතුගා and පිහදම are commonly used in lieu of අමදි.

‡ Past part. කැපි(ර කැප), -ලා; පැපි(ර පැප), -ලා.

§ Note the classical form 'ගිණිස' in the expression ගිණිස සතුක, 'should be calculated,' for ගැණිස.

‖ In classics sometimes පලන්.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
බදි, 'bind' ...	බැන්ද, බැදි.*
බණි, 'revile,' 'scold,' 'speak' ...	බැන්න, (බැණි).
බසි, බහි, 'descend' ...	බැස්ස, (බැසි, බැහි).†
මපි, 'trample down,' 'press out' ...	මැපිබ, මැපි.
මදි, 'polish,' 'draw toddy' (from coconut tree, &c.) ...	මැද්ද, (මැදි).
මනි, 'measure' ...	මැන්න, (මැනි).
යදි, 'pray,' 'imprecate' (good or evil) ...	යැද්ද, (යැදි).
රකි, 'guard,' 'protect' ...	රැක්ක, රැකි.
ලහි, 'roost,' 'perch,' 'lie down' (of animals in general) ...	ලැහ්ග, (ලැහි).
වදි, 'worship' ...	වැන්ද, (වැදි).
වලදි, 'embrace' ...	වැලැන්ද, (වැලදි).
වසි, වහි, 'rain' ...	වැස්ස, වැසි (or වැහි).‡
සහි, සහි, 'pare,' 'chip' ...	සැස්ස, (සැසි or සැහි).

Exceptions.

අයදි, 'beseech,' 'request' ...	අයැදි.
අරි, 'send' (to 3rd person). }	අරිස, (අරි).
ගරි, 'leave,' 'open' ... }	ගැරිස, (ගැරි).
කවහි, 'stop,' 'stay' ...	කැවහි, කැවහුනු (ක).‡
කසි, කහි, 'die,' 'perish' ...	කැසු (or කු)නු (ක), කව.‡
පරදි, 'lose' in game, &c. ...	පැරදි, පැරදුනු (ක).
පවහි, 'prevail,' 'last,' 'behave' ...	පැවහි, පැවහුනු (ක).
සබ්බදි, 'awake,' 'open' (as a flower) ...	පිඤ්ඤ, පිඤ්ඤුනු (ක).
සුදි, 'bear fruit or flower' (for the first time) ...	පිදුනු (ක).
වඩි, 'proceed'—go or come (respectful) ...	වැඩිස, (වැඩි).
වදි, 'strike against,' 'rush in,' ...	වැදුනු (ක), වන්.‡
වරදි, 'err,' 'fail' ...	වැරදුනු (ක).
වලකි, 'refrain' ...	වැලකුනු (ක).
කහි, 'think' ...	කැහි.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes: Vowel in the first syllable being ඇ, (ඈ), ඉ, (ඊ), එ, or (ඒ),

* In classics sometimes බන්. Gerunds in මි: බැදීම, බැදුම්, බැමීම.

† Past part. බැහැ (or බැස), -ලා. In classics the past part. adj. is sometimes බව or බවු. Cf. the form in the expression ඉරබවු නැරඹව, 'evening star' [lit. 'the star (that rises) when the sun sets'].

‡ Past part. වැහැ (or වැස), -ලා; කැවහ, -ලා. කැවහි, -ලා; කැසි (or කැහි), -ලා; වැද, -ලා, වැදි, -ලා.

no changes take place in the first and second syllables. Changes in the final syllable are the same as those noticed under (a) *supra*.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.
ඇවිදි, 'walk' (vide p. 216) ...	ඇවිද්ද, (ඇවිදි).
ඇතිදි, 'pick up,' 'pick out' ...	ඇතින්ද, (ඇතිදි).
ඉසි, } 'sprinkle,' 'bale out'	
ඉති, } (water) ...	ඉස්ස, (ඉසි).
කිමිදි, 'dive' ...	කිමිද්ද, (කිමිදි).
කිකිනි, 'sneeze' ...	කිකිස්ස, (කිකිසි).
යිලි, 'swallow' ...	යිල්ල, (යිලි).
යිවසි, 'covenant,' 'consent' ...	යිවස්ස, (යිවසි).
තැනිවි, 'get up,' 'rise from' ...	තැනිවිට, (තැනිවි).
පිඬු, 'blow' (with mouth, pipe or tube) ...	පිඬු, (පිඬු).
පිසි, } 'wipe,' 'cleanse' ...	පිස්ස, (පිසි).
ඔදි, 'break,' 'crack' (brittle things) ...	ඔන්ද, (ඔදි).
විදි, 'bore,' 'pierce,' 'shoot' (arrow) ...	විද්ද, (විදි).
විදි, 'suffer,' 'undergo' ...	වින්ද, (විදි).
සිදි, } 'cut off,' 'exterminate' ...	සින්ද, (සිදි).
තිදි, } 'prepare or express' (oil) ...	තින්ද, (තිදි).
සිඹි, } 'kiss,' 'sniff' ...	සිඹි, (සිඹි).
ඉඹි, } ...	ඉඹි, (ඉඹි).

Exceptions.

කෙලි, 'play' ...	කෙලිස්ස, (කෙලි).
ලෙව්, 'lick' ...	ලෙව්ස්ස, (ලෙව්).
සිව්, } 'stand,' 'stay,' 'be' (of persons), 'dwell' ...	සිව්ස්ස, (සිව්).
තිව්, } ...	තිව්ස්ස, (තිව්).

FOURTH CONJUGATION.

Involutive Verbs.

Characteristics.—Vowel in the first syllable is ඇ, ඇ, ඉ, ඊ, එ, or ඒ, and it is immutable. Past part. adj. ends in උතු (or උන).† Past participles end in ඊ, as ඇදි, ඇඳි, ඇඳි.

° Imp. mood, 2nd pers. *sing.* යිටු, යිට්ට, යිට්ටන්, යිට්ටන් (*colq.*).

† Cf. the ending ත of present participial adjectives. The endings උතු or උන and ඉව්ව of the past part. adj. are peculiar to involutive verbs. ඉව්ව is used only colloquially. (*Vide* § 179.)

(a) Bases generally consist of two or three syllables. Changes: the final vowel is changed into උ, and තු or න is suffixed to the vowel-consonant formed by its combination.

The corresponding volitive forms are given in the manner in which non-causal verbs were given under causal verbs, and the words "be" and "become" (which are often employed to convey the involutive sense) are omitted in the explanations as "cause to" was omitted in those of causal verbs. The involutive idea should always be kept in view in order to comprehend the explanations correctly. When a word has departed from its involutive sense (as එබෙ in its sense of 'peep'), the explanations are marked with an asterisk (*); and when an involutive form of a word admits of being used in the sense of both a volitive and an involutive, as in the sentences ලමයා ගමන් එල්ලන්ව (volitive), 'the boy hanged on the tree'; ගමන් අත්ත එල්ලන්ව (involutive), 'the branch of the tree was hanging,' such words or their explanations are marked with two asterisks (**).

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Volitive.
ඇඳ, ° 'drag (one's-self or its-self),'** 'wheeze' (vide p. 253)	ඇඳුන (න).	අදි.
ඇඳ, 'pierce' ...	ඇඳුන (න).	අති.
ඇඳ, 'mixed up' ...	ඇඳුන (න).	අත.
ඇඳර, 'twisted,' 'grind' ...	ඇඳරුණු (න).	අමර.
ඇර, 'quit,'** 'pass off,' 'opened' ...	ඇරුණු (න).	අරි.
ඇල, 'adhere,' 'stick' ...	ඇලුන (න).	—
ඇඳ, ඇඳ, 'hear,' 'overhear' ...	ඇසු(රන)න (න).	අස, අත.
ඇඳ, 'united' ...	ඇසුන (න).	ඇඳ.
ඉක්ම, 'pass away' ...	ඉක්මුන (න).	—
ඉඳ, 'mellow' ...	ඉඳුන (න).	—
ඉඳ, 'born,' 'arise' ...	ඉඳුන (න).	උපදි.†
ඉර, 'torn,' 'sawn' ...	ඉරුණු (න).	ඉර.
ඉස, } 'sprinkled' ...	ඉසුන (න).	ඉසි.
ඉස, } ...	ඉසුන (න).	ඉති.
ඉස්ස, 'lifted up' ...	ඉස්සුන (න).	උස්ස.
ඒක, } 'wrapped round' ...	ඒකුන (න).	ඹිත.
එක, } ...	එකුන (න).	ඹත.

° Verbal nouns ඇඳුම and ඇඳීම are also used in the sense of 'asthma.' In some parts of the Island අදි is used in the sense of 'wheeze.'

† This form is also used as an involutive, when it takes the same past part. adj. as ඉපඳ.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
එබේ, 'bend down,' 'peep'*	එබුනු (ක).	බබ.
එරේ, 'sink in' (mud, &c.)	එරුණු (ක).	එර.
එවේ, 'come' ...	එවුනු (ක).	එ.
එලඹේ,** 'approach'	එලඹුනු (ක).	—
එල්ලේ,** 'hang on or from'...	එල්ලුනු (ක).	එල්ල.

Examples.

ඉතිලේ, 'start' (as a bird or planet), 'drawn out' (උගුල); ඉතිරේ, 'overflow' (උතුර, *q. v.*); ඉදිමේ, 'swell,' 'bloated'; ඉදිරේ, 'up-rooted' (උදුර); ඉලිප්පේ, 'scooped,' 'rise to the surface' (උලිප්ප); ඉතිරේ, 'spilled'; කැබේ, 'break' (කබ); කැපේ, 'cut' (කප); කැලමේ, 'agitated,' 'stirred' (කලම); කැලකේ, කැලැත්තේ, 'stirred up' (කලක, කලත්ත); කැවේ, 'eaten,' 'eat' (ක); කිඳේ (or කිද), 'sink' (*past part.* කිදා); කිපේ,** 'excited,' 'angry'; කියවේ, 'read,' 'say' (කිය); කිරේ, 'weighed' (කිර); කෙරේ, 'done' (කර); ගැණේ, 'reckoned,' 'taken' (ගණි); ගැරකේ, 'vilified' (ගරක); ගැරේ, 'sifted' (ගර); ගැලපේ, 'agree,' 'fit together' (ගලප); ගැලේ,** 'sink in' (ගල); ගැකේ, 'tremble,' 'crack,' 'struck' (ගක); ගැස්සේ, 'quake,' 'startled,' 'sprung' as a trap (ගස්ස); ගිලේ, 'sink in,' 'dip' one's-self in (ගල); ගෙකේ, 'platted,' 'knitted' (ගෙක); ගෙවේ, 'get paid off,' 'pass or wear away' (ගෙව); කැකේ, 'made,' 'formed' (කක); කැමිමේ, 'sodden' (කමිම); කැලේ, 'bruised,' 'crushed' (කල); කැවරේ, කැරවේ, 'rub against,' 'smeared on' (කවර, කරව); කැවේ, 'distressed' (in mind),* 'heated' (කව); කිබේ,† 'be' —of things (කබ); කෙමේ, 'wet' (කෙම); කෙරේ, 'intelligible to,' 'sorted out' (කෙර); දකේ, 'feel,' 'perceive' (දකි); දවවේ, 'wrapped round' (දවව); දබේ, 'burn,' 'inflamed' (දව); දිලිසේ, දිලිකේ, දිලිසේ,** 'glitter,' 'shine'; කැවකේ (= කවකි), 'stop,'* 'cease' (කවක); කැසේ, කැකේ (= කසි, කකි), 'die,' 'perish' (කස, කක); කැකේ,** 'ascend' (කක); කැමේ,** 'bend' (කම); නික්මේ,** 'issue forth,' 'start'; නිමේ, 'end,' 'terminate' (නිම); නිමේ, 'extinguished,' 'cold' (නිම); පැටලේ** 'entangled,' 'confused' (පටල); පැරඳේ = පරදි, 'defeated' (පරද); පැලේ, 'crack,' 'split' (පල); පැවකේ (= පවකි), 'continue,' 'exist'; පැසේ, පැකේ, 'mature,' 'ripen,' 'grey' (as hair); පැහැරේ, පැරේ, 'clear,' 'pleased or satisfied with' (පහර, පර); පැකේ, 'trampled on' (පක); පැස්සේ, පැකේ, 'welded or united,' 'agree' (පස්ස, පක); පිපිරේ, 'burst,' 'crack' (පිපුර); පිපේ, 'expand,' 'bloated'; පිබිඳේ (= පුබුදි), 'awake'; පිටිකේ, 'decline,' 'diminish'; පිරේ, 'full' (පුර); පිලිස්සේ, 'burn,' 'consumed with fire' (පුලිස්ස); පිඳේ (= පුදි *quid vide*); පෙකේ, 'soaked or saturated' (පෙක); පෙණේ, 'appear,' 'see' (*vide note on p. 238*); පෙරලේ,** 'roll'

* Also ඉතිල්ලේ and ඉල්ලේ (rare) respectively.

† Past part. adj. කිබුනු (ක): in classics sometimes තුබු, තුබුනු (ක).

(පෙරල); පෙරේ, 'strained,' 'filter through' (පෙර); පෙලේ, 'tossed about,' 'suffer from' (පෙල); පෙලමේ, 'instigated,' 'incited' (පෙලම); පෙවේ, 'taken in' (as a liquor), 'absorbed,' (බෙ); බැඳේ, 'grilled or roasted' (බදි); බැඳේ, 'bound' (බදි); බැබලේ, 'shine,' 'glitter' (බබල); බිඳේ, 'break,' 'crack' (බිදි); බෙඳේ, 'divided' (බෙද); මැකේ, 'obliterated' (මක); මැබේ, 'trampled down,' 'pressed between' (මබි); මැඳේ, 'polished,' 'smoothed' (මදි); මැකේ, 'measured' (මකි); මැරේ, 'die' (මර); මැවේ, 'created' (by itself), 'formed' (මව); මැකේ, 'sewed' (මක); මුඳේ, 'get free' (මුද), 'congeal'; මිරිකේ, 'pressed,' 'squeezed' (මිරික); සෙඳේ, 'engaged in,' 'contrived' (සෙද); රැකේ,** 'get a living,' 'maintained' (රකි); රැඳේ, 'rest,' 'stopped' (රද); රැවමේ, 'deceived' (රවම); රිඳේ, 'ache,' 'pain'; ලැබේ, 'received' (ලබ); ලියවේ, 'write,' 'turned' on a lathe (ලික); ලිකේ, 'untied or loose' (ලික); වැප්පමේ, 'live prosperously'; වැවේ,** 'fall'; වැටකේ, 'convinced,' 'understood'; වැබේ, 'increase,' 'grow' (වබ); වැරේ (= වදි), 'strike against,' 'rush in'; වැරේ, 'spread,' 'reel,' 'stagger' (වරේ); වැකේ, 'perish,' 'desolate' (වක); වැරඳේ (= වරදි), 'mistake,' 'err' (වරද); වැලකේ** (= වලකි), 'refrain' (වලක); වැලඳේ, 'attacked with' (as a disease); වැලපේ,** 'wail,' 'lament'; වැලලේ, 'buried' (වලල); වැවේ, 'grow' —vegetation, &c. (වව); වැසේ, වැකේ, 'covered,' 'closed' (වස, වක); වැස්සේ, 'ooze,' 'flow out' (වස්ස); විකිණේ, 'sell,' 'sold' (විකුණ); විඳේ, 'pierced' (විදි); විකලේ, 'dry' (විකල); විසිරේ, 'scattered,' 'dispersed'; විහිඳේ, 'spread' (විහිද); වේ (*past part. adj.* වුනු or වුක), 'become' (*vide p. 238*); වෙලේ, 'entwined' (වෙල); වේලේ (= විකලේ), 'dry' (වේල); සැකපේ,** 'sleep' (සකප); සැකසේ,** 'consoled,' 'console' (සකස); සැරසේ, සැරකේ** 'adorned,' 'adorn' one's-self, 'prepare' one's-self (සරස, සරක); සැලේ, සැලේ, 'shake,' 'sift'—as in sieve, 'fall or run out' (සල, හල); සැඳේ, සැරේ, 'formed,' 'made' (සද, හද); සැකේ, 'suffice,' 'suitable'; සිකේ, 'think,' 'occur to mind' (සික, හික); සිකාසේ, 'laugh' (*vide p. 261*); සිඳේ, හිඳේ, 'cut off,' 'dry up' by evaporation (සිදි, හිදි); සිරේ, හිරේ, 'scratched,' 'scraped off' (සුර, හුර); කැකේ, සැකවේ, 'hide' one's-self, 'lie concealed' (කක, සකව); කැකේ, ආකේ, 'understand,' 'perceive' (කකි, ආකි); කැඳේ (*vide සැඳේ supra*), 'formed,' 'made,' 'grow' (කද); කැපේ, 'strike against,'* 'chewed' (කප); කැරේ,** 'turned,' 'turn'; කැරේ, 'dug or cut out,' 'excavated' (කර); නික්මේ,** 'submissive,' 'trained'; නික්මේ, හිඳේ, සිඳේ, 'dry up' by evaporation (නික්ම, හිදි, සිදි).

Exceptions.

කලකිරේ,** 'discouraged,' 'dissatisfied'; පටලාවේ** (*vide පැටලේ*). 'complicated,' 'entangled' (පටලව); සංසිඳේ, සංසිඳේ, 'satisfied,' 'appeased' [*past part. adj.* සංසි(orහි)ඳුනු (ක), සංසුත්, සංසුත්]; කර්තෘකේ, කර්තෘකේ, 'rectified' (කර්තෘක).

(b) Bases consist of three syllables with vowels අ and ඉ in the 1st and 2nd syllables respectively. Changes : the vowel in the 2nd syllable is assimilated to උ in the 3rd syllable of the past participial adjective. The other changes in the final syllable, &c., are similar to those of (a) *supra*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
ඇකිලෙ, 'shrivel,' 'curl up' ...	ඇකුලු (ක).	ඇකුල.
ඇපිල්ලෙ, 'washed' (of clothes)	ඇපුල්ලු (ක).	ඇපුල්ල.
ඇමිණෙ, 'strung or threaded' ...	ඇමුණු (ක).	ඇමුණ.
ඇවිලෙ, 'pain,' 'take fire' ..	ඇවුලු (ක).	ඇවුල.
ඇවිස්සෙ, 'stirred up,' 'excited'	ඇවුස්සු (ක).	ඇවුස්ස.
ඇසිරෙ, 'stopped,' 'blocked up'	ඇසුරුණු (ක).	ඇසුර.
නැගිටෙ, 'get up' ...	නැගුටු (ක).	නැගිටි.
පැකිලෙ, 'trip,' 'hindered' ...	පැකුලු (ක).	—
පැතිරෙ, 'spread,' 'diffused' ...	පැතුරුණු (ක).	පතුර.
පැමිණෙ, 'arrive,' 'come' ...	පැමුණු (ක).†	පමුණ.
වැහිරෙ, 'shed' ...	වැතුරුණු (ක).	වතුර.
වැහිරෙ, 'lie prostrate,* dormant, or half done' (of work, &c.) ...	වැතුරුණු (ක).	—
වැපිරෙ, 'sown' ...	වැපුරුණු (ක).	වපුර.
කැසිරෙ, 'behave,* 'move' ...	කැපුරුණු (ක).	—

[*Vide* next section for the principal parts of defective verbs.]

Remarks.

1. Additional meanings of some of the involitives may be gathered from those given for their corresponding volitives, as in the case of causal and non-causal verbs.
2. Compound verbs are sometimes used to convey the sense of some of the above-mentioned verbs. *Vide* § 201, Idioms, and Index B.
3. Observe that involitives generally do not take gerunds in ලි, and that their gerunds in මි are identical in form with those of volitives.
4. The involitive verbs ඇවිලෙ, ඉක්මව, ඉතිලෙ, ඉතිරෙ, ඉදිරෙ, ඉසෙ, එලක, නික්මව, පැකිලෙ, පැතිරෙ, පැමිණෙ, පැරඳෙ, පැවතෙ, පැසැඳෙ, පිහිඳෙ, වැහිරෙ, වැහිරෙ, වැපරෙ, වැලකෙ, වැලපෙ, and විසිරෙ also take past part. forms ending in අ, as ඇවිල, ඉක්ම, ඉතිල, &c.

* The gerund ඇවිලිලි is generally used in the sense of 'side pain.'

† පැමිණි, පැමිණික, and පත් are also used.

Irregular and Defective Verbs.

196. These are few in number, but in common use and should be carefully studied. Some of these verbs have already been noticed in the previous section. The gerunds ending in ලි are rare.

Present (3rd pers. sing.).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (sing.).	Gerund in මි.
අභි, අභිසි,* 'is worth'	—	—	—	—
ඇති, ඇත, 'is' (<i>vide</i> p. 268)	—	—	—	—
ඉඳි, ඉඳිසි,† 'is' (of persons), 'sits' (<i>vide</i> p. 269)	උන්, උන්කු (ක)	ඉඳ	ඉඳ, ඉඳව, ඉඳන්, ඉඳසි	ඉඳිමි, ඉඳුමි.
{ උපදි, 'is born,' { උපදිසි, 'arises' { ඉපදෙ, 'is born,' { ඉපදෙසි, 'arises'	{ උපන්, උපන්කු (ක) { ඉපදු (ක)	{ ඉපද, ඉපදි { ඉපද	{ උපදව, ඉපදි { ඉපද	{ ඉපදිමි, ඉපදුමි.
එයි, එ, 'comes' ...	ආ	අවුන්, ඇවිත්, ඇවිදිත්‡	එව,වර,වරෙන්, වරෙන් (sing. & pl.)	එමි, එමි.
බඩි, බඩිසි,§ 'is becoming or proper'	—	—	—	—
කකිසි, 'aches' ...	කකිසාලු	කකිසා	—	කකිසාමි.
කරයි,කෙරේ 'does' (<i>vide</i> p. 210)	කලි	කර, කෙර	කර, කරපන්, කරපි	කරිමි,කෙරිමි, කෙරිමි.
ගනි, ගනිසි,† 'takes'	ගන්, ගන්ක	ගෙණ	ගනු, ගනන්, ගන්	ගනිමි, ගනිමි.

* Present participial adjective අභත. The future අභින්නෙ assumes the form අභතෙ in books ; so වටතෙ is used for වටින්නෙ, the future of වටි (*q. v.* next page).

† The colloquial forms (of the present tense) are ඉන්නවා, ගන්නවා, and දන්නවා (of දනි on next page), respectively. Present participial adjectives : ඉඳික or ඉන්න, ගන්න, දන්න. The form හිඳි or හිඳිසි also occurs in books for ඉඳි or ඉඳිසි. The past part. අර (sometimes හැර, ඇර or ර—remnant of a verb now extinct), 'having taken' always requires ගනි and its inflections after it. as අරගනි, අරගෙණ (also අරන්), &c. (*Vide* § 160.)

‡ In classics sometimes අවුදිත් and rarely අවුදු. The form ඇවිල්ලා (*i. e.*, ඇවිත්ලා) is also used colloquially. (*Vide* § 178.)

§ Pres. part. adj. බඩික or බඩිකා. බඩි is a contracted form of බොඩි, which, like අභි and වටි, often takes the form බොබතෙ in the future.

|| The form කකියෙවු is also used, and the past tense is formed from it, as කකියෙවුවේ, කකියෙවුවා, &c. Similarly ලෙලියෙවු (on next page) takes the forms ලෙලියෙවු, ලෙලියෙවුවේ, &c.

Present (3rd pers. sing.).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (sing.).	Gerunds in මි.
දකී, දකිනි, 'sees' (vide p. 276)	දුටු, දක්ක	දක	දක, දකන්න, දකපි	දකිමි, දකුමි.*
දනී, දනිනි, 'knows'	දන්	දන	දන	දනිමි, දනුමි.
දෙයි, දෙයි, 'gives'...	දන්, දන්න (ක)	දී	දෙව, දින්න, දිපන්න, දිපි	දිමි.
බෙයි, 'drinks' ...	බිටු	බි	බෙව, බින්න, බිපි	බිමි.†
යයි, යේ, 'goes' ... (vide p. 280)	යි	ගොස්, ගොසින්†	යව, (පල, පලන්න), යා	යාමි, යාමි.
මියයි, 'dies' ...	මියුනු (ක), මියව්ව	මිය	මිය, මියන්න	මියිමි.‡
ලෙලියයි, 'wriggles'	ලෙලියා	ලෙලියා	—	ලෙලියාමි.
වටි, වටිනි, 'is worth'	—	—	—	—
විකුණයි, 'sells' ...	විකුණු, විකුණන, විකුණනු, or විකික	විකුණ, විකුණා, විකුණව	විකුණ, විකුණා, පන්, පි	විකිණිමි, විකුණුමි.
වේ, වෙයි, 'is, 'be-comes' (v. p. 285)	වු, වුනු, වෙව්ව, වන්	වී, ව, වෙලා	වෙව, වෙන්න	විමි.

NOTE.—The verbs දකී, දනී, උපදී, ඉපදේ, එයි, ඔබ්, ගණී, දනී, යයි, මියයි, වටි, and වේ do not admit of the adjectival forms in පු, and දකී, දනී, ඔබ්, ගණීයි, and වටි past participial forms in ලා.

යේ, 'says' (past part. adj. යු) is another irregular and defective verb. It is now obsolete, excepting the inflections යන් (cond. mood), යි (past part.), and යන (pres. part. adj.).

A few more of the irregular verbs will be found in the preceding section. [Vide § 199 for Auxiliary Verbs.]

* දකුමි, when used as a pure noun, means 'a present' taken with one visiting a person of consequence. In some parts of the Island පෙණුම (lit. 'sight') is similarly used.

† බිමි, as a pure noun, means 'drink,' 'liquor.' The form බුන් is sometimes found in classical writings for බිටු. බුන්කා ('drank'), &c., are still used in the Kandyan country. The causal form of this verb is පොවයි.

‡ Also ගොසින්, ගිහින්, ගොතිල්ලා (i. e., ගොසින් ලා), and ගිහිල්ලා colloquially.

§ The expression මිය යාම is more commonly used.

|| වුනු, වුනේ, &c. are often spelled and pronounced as උනු, උනේ, &c. Pres. part. adj. වෙක, වක, වෙන්නාවු, &c.

197. PARADIGMS OF CONJUGATION.

FIRST CONJUGATION.

Root කා, 'to eat'; principal parts ක, කා.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. කමි,* කමි, 'I eat.'

2nd „ කසි, කසි, 'thou eatest.'

3rd „ කසි, කා,† 'he (or she, or it) eats.'

Plural.

1st pers. කමු, කමෝ, කමිහ (or හු), 'we eat.'

2nd „ කපු, කපු, 'you eat.'

3rd „ කසි, කන්,‡ 'they eat.'

Past Tense.

Singular.

1st pers. කෑවෙමි (or මි), කෑයෙමි (or මි), කෑමි, 'I ate.'

2nd „ කෑවෙසි, කෑයෙසි,‡ 'thou atest.'

3rd „ කෑවේ, කෑයේ, කෑය (or ව), 'he (or she, or it) ate.'

Plural.

1st pers. කෑවෙ(රෙය)මු, කෑමු, කෑමෝ, කෑමිහ (or හු) 'we ate.'

2nd „ කෑවාහු, කෑවහු, 'you ate.'

3rd „ කෑවෝ, කෑහ, කෑහු, කෑවාහ (or හු), 'they ate.'

* The more common forms are first given. Those ending in මි and මෝ are seldom used in prose at the end of a sentence. (Vide next Conjugation.)

† In books these forms ending in ආ and න් are used with කමි, කමුන්, and the interrogative particle ද. (Vide p. 185.)

‡ Observe that පි and වු are often respectively substituted for පි and හු of the endings of the second person. (Vide note on p. 200.)

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. කන්නෙමි (or මි), 'I shall (or will) eat.'
 2nd „ කන්නෙහි, 'thou shalt (or wilt) eat.'
 3rd „ කන්නේ, 'he (or she, or it) shall (or will) eat.'

Plural.

- 1st pers. කන්නෙමු, කන්නෙමු, කන්නමහ (or හු), 'we shall (or will) eat.'
 2nd „ කන්න(or නා)හු, 'you shall (or will) eat.'
 3rd „ කන්නේ, කන්නාහ (or හු), 'they shall (or will) eat.'

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කමවා, 'may I eat.'
 2nd „ කසිවා, කනිවා, 'mayest thou eat.'
 3rd „ කාවා, කසිවා, 'may he (or she, or it) eat.'

Plural.

- 1st pers. කමෝවා, 'may we eat.'
 2nd „ කවුවා, කහුවා, 'may you eat.'
 3rd „ කත්වා, 'may they eat.'

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කව, කපන්, කාපිය, කාපියව, කා, 'eat thou.'
 3rd „ කන්නේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

- 2nd „ කව්, කපල්ලා, කාපියව්, 'eat you.'
 3rd „ කන්නේ, 'let them eat.'

කහු. (Vide page 202, note 5.)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කැවාවේ, කාපුවාවේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

- „ කැවාවෙන්, කාපුවාවෙන්, 'let them eat.'

(Vide § 166.)

° This sometimes assumes the form of the 3rd person.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &
3rd pers.	(Pres.
form)	{	කතොත්, කතෝතිත්, කත,* 'if I, &c., eat;'
			කතත්, 'although I, &c., eat,' or 'even if I, &c., eat.'
	(Past
form)	{	කැවොත්, කැවෝතිත්, කැව,† කැ,‡ 'if I, &c., ate or were to eat;'
			කැවත්, 'although I, &c., ate' or 'even if I, &c., ate.'

(Vide § 168 and note 4 on p. 248.)

PRESENT PARTICIPLE.

කමින්, කමිනි, 'eating.'

PAST PARTICIPLE.

කා, කාලා, 'having eaten.'

Causal Form.†

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. කවමි, කවමි.
 2nd „ කවසි, කවති.
 3rd „ කවසි, කවා.

Plural.

- කවමු, කවමහ(or හු), කවමෝ.
 කවමු, කවහු.
 කවති, කවත්.

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. කැවුවෙමි (or මි), කැවිමි (or මි).
 2nd „ කැවුවෙසි (or ති), කැවි, කැවිති.
 3rd „ කැවුවේ, කැවි.

° In classics this and similar forms of other verbs are also used with the force of a continuative participle, thus කත = 'while or when (I, &c., was, &c.) eating.' In modern Sinhalese these have been displaced by forms ending in දී, e. g., කද්දී, &c. (Vide § 173.)

† Meanings are omitted in the subsequent conjugations, as they can be easily determined from those given previously.

Plural.

- 1st pers. කැවුවෙමු, කැවිමු, කැවීම (or හු).
 2nd „ කැවුව(or වා)හු, කැවු, කැවුහු.
 3rd „ කැවුවෝ, කැවු, කැවුහ (or හු), කැවුවාහ (or හු).

*Future Tense.**Singular.**Plural.*

- 1st pers. කවන්නෙමි (or මි). | කවන්නෙමු, කවන්නමි (or හු), කවන්නමෝ.
 2nd „ කවන්නෙහි. | කවන්න(or නා)හු.
 3rd „ කවන්නේ. | කවන්නෝ, කවන්නාහ (or හු).

*OPTATIVE MOOD.**Singular.**Plural.*

- 1st pers. කවමවා. | කවමෝවා.
 2nd „ කවතිවා, කවසිවා. | කවුවා, කවුවවා.
 3rd „ කවාවා, කවසිවා. | කවත්වා.

*IMPERATIVE MOOD.**Singular.*

- 2nd pers. කවව, කවාපත්, කවාපිය, කවාපියව.
 3rd „ කවන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. කවව්, කවාපල්ලා, කවාපියව්.
 3rd „ කවන්නෝ.

කවහු. (*Vide* p. 202, note 5.)

*PERMISSIVE FORMS.**Singular.**Plural.*

- 3rd pers. කැවුවාණි, කවාසු | කැවුවාවෙන්, කවාසුවාවෙන්.
 වාණි.

(*Vide* § 166.)

*CONDITIONAL MOOD.**Singular and Plural.*

- 1st, 2nd, & { (*Pres.* } කවතොත්, කවතෝතිත්, කවත
 3rd pers. { form } කවතත්.

- 1st, 2nd, & { (*Past* } කැවුවොත්, කැවුවෝතිත්, කැවුව්,
 3rd pers. { form } කැවියා; කැවුවත්.

(*Vide* § 168.)

PRESENT PARTICIPLE.

කවමින්, කවමිනි.

PAST PARTICIPLE.

කවා, කවාලා.

*Passive Voice.**Non-Causal Form.**INDICATIVE MOOD.**Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. කහු ලබමි, කහු ලැබෙමි, කහු ලබමි, කහු ලැබෙමි;
 (කැවෙමි, කැවෙමි*).
 2nd „ කහු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලබති, -ලැබෙති; (කැවෙති,
 කැවෙසි).
 3rd „ කහු ලබසි, -ලැබෙ, -ලැබෙසි; (කැවෙ, කැවෙසි).

Plural.

- 1st pers. කහු ලබමු, කහු ලැබෙමු, කහු ලබමහ (or හු), කහු
 ලබමෝ, කහු ලැබෙමහ (or හු); (කැවෙමු,
 කැවෙමහ, කැවෙමහු).
 2nd „ කහු ලබවු, -ලැබෙවු, -ලබහු, -ලැබෙහු; (කැවෙහු).
 3rd „ කහු ලබති, -ලැබෙති, -ලබත්, -ලැබෙත්; (කැවෙති,
 කැවෙත්).

* These old forms of the passive voice formed by changing the vowels in the volitives, stand also for the involitive forms. Hence the conjugation of some of the involitive verbs will appear under the passive voice. These verbs do not properly admit of causal forms. (*Vide* § 159.)

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. කපු ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබීමි (or මි), කන* ලද්දෙමි (or මි), -ලදීමි (or මි); [කැවුනෙමි (or මි)].
- 2nd „ කපු ලැබුවෙහි, -ලැබී, කන ලද්දෙහි, -ලද්දේ; (කැවුනෙහි).
- 3rd „ කපු ලැබුවේ, -ලැබී, කන ලද්දේ, -ලදී; (කැවුනේ, කැවුනී).

Plural.

- 1st pers. කපු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, කන ලද්දෙමු, -ලදීමු, -ලදුමහ, කපු ලැබුවෝ; (කැවුනෙමු, කැවුනෙමහ).
- 2nd „ කපු ලැබුව(or වා)හු, -ලැබූ, -ලැබූහ, කන ලද්ද(or ද)හු, -ලදහ; (කැවුනහ).
- 3rd „ කපු ලැබුවෝ, කන ලද්දෝ, -ලද්දහ (or හු), -ලදහ, කපු ලැබුවාහ (or හු), -ලැබූහ (or හු), -ලැබූ; [කැවුනෝ, කැවුනාහ (or හු)].

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. කපු ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි); [කැවෙන්නෙමි (or මි)].
- 2nd „ කපු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (කැවෙන්නෙහි).
- 3rd „ කපු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. කපු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමිහ, -ලැබෙන්නමිහ, -ලබන්නමෝ, -ලබන්නමිහ; (කැවෙන්නෙමු, කැවෙන්නමිහ).
- 2nd „ කපු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු; [කැවෙන්න(or නා)හු].
- 3rd „ කපු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ (or හු); (කැවෙන්නෝ, කැවෙන්නාහ).

* Vide foot-note ° on page 179. The form ending in හු is not, however, to be considered as incorrect.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කපු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (කැවෙමිවා).
- 2nd „ කපු ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා; [කැවෙයි (or හි)වා].
- 3rd „ කපු ලබවා, -ලැබෙවා; (කැවෙවා).

Plural.

- 1st pers. කපු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (කැවෙමෝවා).
- 2nd „ කපු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා; (කැවෙහුවා).
- 3rd „ කපු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (කැවෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කපු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව; (කැවෙව).
- 3rd „ කපු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. කපු ලබව්, -ලැබෙව්; (කැවෙව්).
- 3rd „ කපු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (කැවෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කපු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (කැවුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. කපු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්; (කැවුනාවෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &
3rd pers.	{	(Pres.
form)	{	කපු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්,
				-ලබන, -ලැබෙන; (කැවෙතොත්, කැවෙන):
	{	(Past
form)	{	කපු ලැබුවොත්, -ලැබුව්, -ලැබිත්;
				(කැවුනොත්):
				කපු ලැබුවත්; (කැවුවත්).

PRESENT PARTICIPLE.

කඳු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි; (කැවෙමින්, කැවෙමිනි).

PAST PARTICIPLE.

කඳු ලැබ, -ලැබී; (කැවී).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබමි (or මි), -ලැබෙමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
 3rd „ කවනු ලබයි, -ලැබේ, -ලැබෙයි.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමු, -ලැබෙමු, -ලබමහ (or හු), -ලැබෙමහ (or හු).
 2nd „ කවනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).
 3rd „ කවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබීමි (or මි), කවන ලද්දෙමි (or මි), -ලදීමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලැබුවෙහි, -ලැබී, කවන ලද්දෙහි, -ලද්දේ.
 3rd „ කවනු ලැබුවේ, -ලැබී, කවන ලද්දේ, -ලදී.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, කවන ලද්දෙමු, -ලදීමු, -ලදුමහ.
 2nd „ කවනු ලැබුව(or වා)හු, -ලැබු, -ලැබුහු, කවන ලද්ද (or ද)හු.
 3rd „ කවනු ලැබුවෝ, -ලැබුවහ, -ලැබුහ (or හු), ලැබු, කවන ලද්දෝ, -ලද්දහ, -ලදහ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd „ කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමෝ (or හු).
 2nd „ කවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd „ කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ (or හු), -ලැබෙන්නාහ (or හු).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
 2nd „ කවනු ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා.
 3rd „ කවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd „ කවනු ලබමු (or හු)වා, -ලැබෙමු (or හු)වා.
 3rd „ කවනු ලබතිවා, -ලැබෙතිවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කවනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
 3rd „ කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. කවනු ලබව්, -ලැබෙව්.
 3rd „ කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ.

Plural.

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාවෝ, -ලබාපුවාවෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{ කවනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබන,
			{ -ලැබෙන; -ලබනත්, -ලැබෙනත්.
	{	(Past form)	{ කවනු ලැබුවොත්, -ලැබුවි, -ලැබිය; -ලැබුවත්.
			{ -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි.

PAST PARTICIPLE.

කවනු ලැබ, -ලැබි.

NOTE 1.—The above conjugation exhibits the *majority* of the variations. Inflections and inflectional endings of verbs, as of nouns, are multifarious, and may be best studied by the perusal of standard writings.

2. In the following conjugations only the forms in general use are given. Other forms may be easily determined by the help of those given in the preceding conjugation, &c.

3. For forms of verbal nouns and participial adjectives *vide* pp. 68, 69, 136, 137, 139, 140, 188, 192, & § 193.

4. The forms of the conditional mood ending in *ක* are used in modern Sinhalese generally with *ඇති* or *හැකි*, as *කනැකි* or *කනහැකි*, 'can eat'; *සිටිනැකි* or *සිටිනහැකි*, 'can stand'; and those marked § and ¶ with *මැනව* and *සුභ* respectively, as *කැව* (or *කැව*) *මැනව*, 'pray eat'; *කැ සුභ*, 'should be eaten.' (*Vide* § 168.)

SECOND CONJUGATION.

Root *කැකි** = *ඇකි*, 'to cry'; princ. parts *අක*, *ඇකු*.

(Intransitive.)

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
1st pers.	අකමි.†	අකමු, අකමහ.
2nd „	අකයි (or හි).	අකපු (or හු).
3rd „	අකයි.	අකති (or ත්).

* *කැකි* is conjugated exactly like *ඇකි*. This is the form of root given in the *Sidat-saṅgarā*. The form *කක* (= *අක*) may also be accepted as the root.

† The personal endings *මි* and *මු* of the first person always admit of being changed into *මි* and *මේ* respectively.

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇකුවෙ (or යෙ)මි, ඇකිමි.	ඇකුවෙ (or යෙ)මු, ඇකිමු.
2nd „ ඇකුවෙ (or යෙ)හි, ඇකි, ඇකිති.	ඇකුව (or වා)හු, ඇකු, ඇකුහු.
3rd „ ඇකුවෙ (or යෙ), ඇකි.	ඇකුවෝ, ඇකුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අකින්නෙමි.	අකින්නෙමු.
2nd „ අකින්නෙහි.	අකින්න (or නා)හු.
3rd „ අකින්නේ.	අකින්නෝ, අකින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අකිමවා.	අකිමෝවා.
2nd „ අකිසි (or හි)වා.	අකිපු (or හු)වා.
3rd „ අකිවා, අකිසිවා.	අකින්නවා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අකව, අකපිය, අක.	අකව්, අකපියව්.
3rd „ අකන්නේ.	අකන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇකුවාමේ, අකපු වාමේ.	ඇකුවාමෙත්, අකපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{ අකතොත්, අකන; අකතත්.
			{ අකුවොත්, ඇකුව, § ඇකිය; ඇකුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අඬමින්.

PAST PARTICIPLE.

අඬා, අඬාලා.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවමි.	අඬවමු, අඬවමහ.
2nd „ අඬවයි (or හි).	අඬව (or හු).
3rd „ අඬවයි.	අඬවති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇඬවුවෙමි, ඇඬවිමි.	ඇඬවුවෙමු, ඇඬවිමු.
2nd „ ඇඬවුවෙහි, ඇඬවි, ඇඬවිහි.	ඇඬවුව (or වා)හු, ඇඬවු, ඇඬවුහු.
3rd „ ඇඬවුවේ, ඇඬවි.	ඇඬවුවෝ, ඇඬවුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවන්නෙමි.	අඬවන්නෙමු.
2nd „ අඬවන්නෙහි.	අඬවන්න (or තා)හු.
3rd „ අඬවන්නේ.	අඬවන්නෝ, අඬවන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවමවා.	අඬවමෝවා.
2nd „ අඬවයි (or හි)වා.	අඬව (or හු)වා.
3rd „ අඬවා, අඬවයිවා.	අඬවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අඬව, අඬවව.	අඬව්ව.
3rd „ අඬවන්නේ.	අඬවන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇඬවුවාටේ, අඬවුවාටේ.	ඇඬවුවාටේ, අඬවාටුටාටේ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ <i>(Pres. form)</i> } අඬවනොත්, අඬවන; අඬවනත්.
	{ <i>(Past form)</i> } ඇඬවුවොත්, ඇඬවුව්, ඇඬවියි; ඇඬවුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අඬවමින්.

PAST PARTICIPLE.

අඬවා, අඬවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. අඬවනු ලබමි, -ලබෙමි.
2nd „ අඬවනු ලබයි (or හි), -ලබෙයි (or හි).
3rd „ අඬවනු ලබයි, -ලබෙයි, -ලබේ.

Plural.

1st pers. අඬවනු ලබමු, -ලබෙමු.
2nd „ අඬවනු ලබ (or හු), -ලබෙ (or හු).
3rd „ අඬවනු ලබති (or ත්), -ලබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අඬවන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
 2nd „ අඬවනු ලැබුවෙහි, අඬවන ලද්දෙහි.
 3rd „ අඬවනු ලැබුවේ, -ලැබි, අඬවන ලද්දේ, -ලදි.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අඬවන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
 2nd „ අඬවනු ලැබුව(or වා)හු, අඬවන ලද්ද(or දා)හු.
 3rd „ අඬවනු ලැබුවෝ, -ලැබුහ, අඬවන ලද්දෝ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
 2nd „ අඬවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd „ අඬවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
 2nd „ අඬවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd „ අඬවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

*OPTATIVE MOOD.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලබමවා, -ලැබෙමවා.
 2nd „ අඬවනු ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා.
 3rd „ අඬවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd „ අඬවනු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා.
 3rd „ අඬවනු ලබන්වා, -ලැබෙන්නවා.

*IMPERATIVE MOOD.**Singular.*

- 2nd pers. අඬවනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
 3rd „ අඬවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. අඬවනු ලබව, -ලැබෙව.
 3rd „ අඬවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

*PERMISSIVE FORMS.**Singular.**Plural.*

- 3rd pers. අඬවනු ලැබුවාවේ, | අඬවනු ලැබුවාවෙන්, -ලබා
 -ලබාපුවාවේ. | වාවෙන්.

*CONDITIONAL MOOD.**Singular and Plural.*

- 1st, 2nd, & 3rd pers. { (Pres. form) } අඬවනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්;
 { (Past form) } -ලබන්, -ලැබෙන්න.
 { (Past form) } අඬවනු ලැබුවොත්, -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අඬවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

අඬවනු ලැබ, -ලැබි.

THIRD CONJUGATION.

Root අඳ, 'to draw,' 'pull,' 'carry away'; princ. parts අදි,

අද්ද or අදි.

Active Voice.

Non-Causal Form.

*INDICATIVE MOOD.**Present Tense.**Singular.**Plural.*

- 1st pers. අදිමි. | අදිමු, අදිමහ.
 2nd „ අදියි (or හි), අදි. | අදිවු (or හු), අදු.
 3rd „ අදියි, අදි. | අදිති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇද්දෙමි, ඇදිමි.	ඇද්දෙමු, ඇදිමු.
2nd „ ඇද්දෙකි, ඇදි, ඇදිකි.	ඇද්දෙහු, ඇදි, ඇදිහු.
3rd „ ඇද්දෙ, ඇදි.	ඇද්දෙ, ඇදි.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අදින්නෙමි.	අදින්නෙමු.
2nd „ අදින්නෙකි.	අදින්න(or නා)හු.
3rd „ අදින්නේ.	අදින්නෝ, අදින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අදිමවා.	අදිමෝවා.
2nd „ අදිසි (or කි)වා.	අදිමු (or හු)වා.
3rd „ අදිවා, අදිසිවා.	අදින්නෝ.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අදුව, ඇදපිය, අදු.	අදිවි, ඇදපියවි.
3rd „ අදින්නේ.	අදින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇද්දෙමි, ඇදු වාමි.	ඇද්දෙමන්, ඇදු වාමන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form) } අදිනොන්, අදින; අදිනන්.
	(Past form) } ඇද්දෙත්, ඇද්දි & ඈ; ඇද්දන්.

PRESENT PARTICIPLE.

අදිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඇද, ඇදලා.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අද්දවමි.*	අද්දවමු.
2nd „ අද්දවසි (or කි).	අද්දවමු (or හු).
3rd „ අද්දවසි.	අද්දවති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. ඇද්දෙමුමෙමි, ඇද්දෙමි.
2nd „ ඇද්දෙමුමෙකි, ඇද්දෙමි, ඇද්දෙමිකි.
3rd „ ඇද්දෙමුමෙ, ඇද්දෙමි.

Plural.

1st pers. ඇද්දෙමුමෙමු, ඇද්දෙමු.
2nd „ ඇද්දෙමුමෙ(or මා)හු, ඇද්දෙමු, ඇද්දෙමුහු.
3rd „ ඇද්දෙමුමෙ, ඇද්දෙමු.

*Future Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. අද්දවන්නෙමි.	අද්දවන්නෙමු.
2nd „ අද්දවන්නෙකි.	අද්දවන්න(or නා)හු.
3rd „ අද්දවන්නේ.	අද්දවන්නෝ, අද්දවන්නාහ.

* Note that the forms අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දෙමමි, &c., which are modifications of අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දෙමමි, &c., are also now commonly used. (Vide p. 225.)

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අද්දවමවා.	අද්දවමෝවා.
2nd „ අද්දවයි (or කී)වා.	අද්දවවු (or කු)වා.
3rd „ අද්දවා.	අද්දවන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අද්දව, අද්දවව.	අද්දවම.
3rd „ අද්දවන්න්.	අද්දවන්න්.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇද්දෙවුවාමේ, අද්දවාමු.	ඇද්දෙවුවාමේ, අද්දවාමු.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form) } අද්දවනෝ, අද්දවන; අද්දවනන්.
	(Past form) } ඇද්දෙවුවෝ, ඇද්දෙවුව, ඇද්දෙවු; ඇද්දෙවුන්.

PRESENT PARTICIPLE.

අද්දවමින්.

PAST PARTICIPLE.

අද්දවා, අද්දවාලා.

*Passive Voice.**Non-Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. අද්දු ලබමි, -ලැබෙමි; (ඇදෙමි).
2nd „ අද්දු ලබයි (or කී), -ලැබෙයි (or කී); (ඇදෙයි or කී).
3rd „ අද්දු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ; (ඇදේ, ඇදෙයි).

Plural.

1st pers. අද්දු ලබමු, -ලැබෙමු; (ඇදෙමු).
2nd „ අද්දු ලබවු (or කු), -ලැබෙවු (or කු); [ඇදෙවු (or කු)].
3rd „ අද්දු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [ඇදෙති (or ත්)].

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. අද්දු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අද්දු ලද්දෙමි, -ලදිමි; (ඇදුනෙමි).
2nd „ අද්දු ලැබුවෙකි, අද්දු ලද්දෙකි; (ඇදුනෙකි).
3rd „ අද්දු ලැබුවේ, -ලැබි, අද්දු ලද්දේ, -ලදි; (ඇදුනේ).

Plural.

1st pers. අද්දු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අද්දු ලද්දෙමු, -ලදිමු; (ඇදුනෙමු).
2nd „ අද්දු ලැබුව (or වා)හු, අද්දු ලද්ද (or දු)හු; (ඇදුනහු).
3rd „ අද්දු ලැබුවෝ, -ලැබුහ, අද්දු ලද්දෝ; (ඇදුනෝ).

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. අද්දු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි; (ඇදෙන්නෙමි).
2nd „ අද්දු ලබන්නෙකි, -ලැබෙන්නෙකි; (ඇදෙන්නෙකි).
3rd „ අද්දු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (ඇදෙන්නේ).

Plural.

1st pers. අද්දු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු; (ඇදෙන්නෙමු).
2nd „ අද්දු ලබන්න (or නා)හු, -ලැබෙන්න (or නා)හු; [ඇදෙන්න (or නා)හු].
3rd „ අද්දු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (ඇදෙන්නෝ).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. අද්දු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (ඇදෙමිවා).
2nd „ අද්දු ලබයි (or කී)වා, -ලැබෙයි (or කී)වා; [ඇදෙයි (or කී)වා].
3rd „ අද්දු ලබාවා, -ලැබෙවා; (ඇදෙවා).

Plural.

- 1st pers. අදිනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (ඇදෙමෝවා).
 2nd „ අදිනු ලබවු (or හ)වා, -ලැබෙවු (or හ)වා; [ඇදෙනු (or වු)වා].
 3rd „ අදිනු ලබන්වා, -ලැබෙන්වා; (ඇදෙන්නවා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. අදිනු ලබව, -ලබ; (ඇදෙව).
 3rd „ අදිනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (ඇදෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. අදිනු ලබව්, -ලැබෙව්; (ඇදෙව්).
 3rd „ අදිනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (ඇදෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාණි, -ලබාපුවාණි; (ඇදුනාණි).

Plural.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්; (ඇදුනාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

- 1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(Pres. form)} \left\{ \begin{array}{l} \text{අදිනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්;} \\ \text{(ඇදෙනොත්);} \\ \text{අදිනු ලබනත්, -ලැබෙනත්;} \\ \text{(ඇදෙනත්).} \end{array} \right. \\ \text{(Past form)} \left\{ \begin{array}{l} \text{අදිනු ලැබුවොත්; (ඇදුනොත්);} \\ \text{අදිනු ලැබුවත්; (ඇදුනත්).} \end{array} \right. \end{array} \right.$

PRESENT PARTICIPLE.

- අදිනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (ඇදෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

- අදිනු ලැබ, -ලැබි; (ඇදි, ඇදිලා).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. අද්දවනු ලබමි, -ලැබෙමි.
 2nd „ අද්දවනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
 3rd „ අද්දවනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමු, -ලැබෙමු.
 2nd „ අද්දවනු ලබවු (or හ), -ලැබෙවු (or හ).
 3rd „ අද්දවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අද්දවන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
 2nd „ අද්දවනු ලැබුවෙයි, අද්දවන ලද්දෙයි.
 3rd „ අද්දවනු ලැබුවේ, -ලැබි, අද්දවන ලද්දේ, -ලදි.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අද්දවන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
 2nd „ අද්දවනු ලැබුව (or වා)හ, අද්දවන ලද්ද (or ආ)හ.
 3rd „ අද්දවනු ලැබුවෝ, -ලැබුහ, අද්දවන ලද්දෝ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
 2nd „ අද්දවනු ලබන්නෙයි, -ලැබෙන්නෙයි.
 3rd „ අද්දවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
 2nd „ අද්දවනු ලබන්න (or නා)හ, -ලැබෙන්න (or නා)හ.
 3rd „ අද්දවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. සිතාසෙව.	සිතාසෙව්.
3rd „ සිතාසෙන්නේ.	සිතාසෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. සිතාසුනාවේ.	සිතාසුනාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	සිතාසෙනොත්, සිතාසෙන; සිතාසෙනත්.
	(Past form)	සිතාසුනොත්, සිතාසුන, සිතාසිඬ; සිතාසුනත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාසෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාසි, සිතාසිලා.

*Causal Form.***Active Voice.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. සිතාස්සමි.	සිතාස්සමු.
2nd „ සිතාස්සසි (or හි).	සිතාස්සවු (or හු).
3rd „ සිතාස්සසි.	සිතාස්සති (or ත්).

* The expressions සිතාකරමි ('I make laugh'), සිතාකෙලෙමි ('I made laugh'), &c., are used to denote a causative signification. The colloquial causal forms are හිතස්සතවා (*pres.*), හිතස්සවාවා (*past*). Cf. the expression හිතා අවුස්සමි. 'I excite laughter.'

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. සිතාස්සවෙ(රෙය)මි, සිතාස්සමි.
2nd „ සිතාස්සවෙහි (or සි), සිතාස්සි, සිතාස්සිහි.
3rd „ සිතාස්සවේ (or ජේ), සිතාස්සි.

Plural.

1st pers. සිතාස්සවෙ(රෙය)මු, සිතාස්සමු.
2nd „ සිතාස්සවාවු, සිතාස්සු, සිතාස්සුහු.
3rd „ සිතාස්සවෝ, සිතාස්සුහ.

*Future Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. සිතාස්සන්තෙමි.	සිතාස්සන්තෙමු.
2nd „ සිතාස්සන්තෙහි.	සිතාස්සන්ත(රනා)හු.
3rd „ සිතාස්සන්තේ.	සිතාස්සන්තෝ, සිතාස්සන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

1st pers. සිතාස්සමිවා.	සිතාස්සමෝවා.
2nd „ සිතාස්සසි (or හි)වා.	සිතාස්සවු (or හු)වා.
3rd „ සිතාස්සාවා, සිතාස්සසිවා.	සිතාස්සත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

2nd pers. සිතාස්සව.	සිතාස්සව්.
3rd „ සිතාස්සන්නේ.	සිතාස්සන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. සිතාස්සවාවේ, සිතාස්සාවාවේ.

Plural.

3rd pers. සිතාස්සවාවෙත්, සිතාස්සාවාවෙත්.
--

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) (Past form)}	{ සිනාස්සනොත්, සිනාස්සන ; සිනාස්සත්. සිනාස්සුවොත්, සිනාස්සුව, § සිනාස්සියි ; සිනාස්සුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිනාස්සමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිනාස්සා, සිනාස්සාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමි, -ලැබෙමි.*
2nd „ සිනාස්සනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
3rd „ සිනාස්සනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමු, -ලැබෙමු.
2nd „ සිනාස්සනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).
3rd „ සිනාස්සනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. සිනාස්සනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, සිනාස්සන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
2nd „ සිනාස්සනු ලැබුවෙහි, සිනාස්සන ලද්දෙහි.
3rd „ සිනාස්සනු ලැබුවේ, -ලැබී, සිනාස්සන ලද්දේ, -ලදී.

* The expressions සිනා එසි, සිනා යයි, සිනාප කළෙවයි, සිනා ආමි, සිනා ගියේ, සිනා පහළුවනේ, &c., formed by suffixing the inflections of එ, 'to come,' යා, 'to go,' පහළුව, 'to appear,' are used with the dative of person, to do duty for the involitive forms. The expression සිනා පහළකර = 'to laugh' (vol. and respectful).

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, සිනාස්සන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
2nd „ සිනාස්සනු ලැබුව(orවා)හු, සිනාස්සන ලද්ද(or ද)හු.
3rd „ සිනාස්සනු ලැබුවේ, -ලැබුහ, සිනාස්සන ලද්දේ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
2nd „ සිනාස්සනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
3rd „ සිනාස්සනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
2nd „ සිනාස්සනු ලබන්න(orනා)හු, -ලැබෙන්න(orනා)හු.
3rd „ සිනාස්සනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
2nd „ සිනාස්සනු ලබයි(orහි)වා, -ලැබෙයි(orහි)වා.
3rd „ සිනාස්සනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
2nd „ සිනාස්සනු ලබමු(orහු)වා, -ලැබෙමු(orහු)වා.
3rd „ සිනාස්සනු ලබතිවා, -ලැබෙතිවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. සිනාස්සනු ලබ, -ලබ, -ලැබෙව.
3rd „ සිනාස්සනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. සිනාස්සනු ලබව්, -ලැබෙව්.
3rd „ සිනාස්සනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. සිනාස්සනු ලැබුවාමේ, -ලැබුවාමේ.

Plural.

3rd pers. සිතාස්සනු ලැබුවාවෙන්, -ලැබුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\}$ සිතාස්සනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්;
-ලබත්, -ලැබෙත්.
සිතාස්සනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාස්සනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාස්සනු ලැබ, -ලැබි.

(ii) Root පැමිණි, 'to arrive,' 'come'; princ. parts
පැමිණේ, පැමිණුනු (න) or පැමිණි.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. පැමිණෙමි.
2nd „ පැමිණෙයි (or හි).
3rd „ පැමිණේ, පැමිණෙයි.

Plural.

1st pers. පැමිණෙමු, පැමිණෙමහ.
2nd „ පැමිණෙවු (or හු).
3rd „ පැමිණෙති (or ත්).

*Past Tense.***Singular.*

1st pers. පැමිණුවෙමි, පැමිණියෙමි.
2nd „ පැමිණුවෙහි, පැමිණියෙහි.
3rd „ පැමිණුවේ, පැමිණියේ.

* The forms පැමිණුවෙමි, පැමිණියෙමි, &c., are also sometimes used
Cf. the forms පැවැත්තේ (from පවති), කැවැත්තේ (from කවති), &c.
sometimes used for පැවතුනේ, කැවතුනේ, &c.

Plural.

1st pers. පැමිණුවෙමු, පැමිණියෙමු.
2nd „ පැමිණුවෙහි, පැමිණියෙහි.
3rd „ පැමිණුවෝ, පැමිණියෝ.

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. පැමිණෙන්නෙමි.
2nd „ පැමිණෙන්නෙහි.
3rd „ පැමිණෙන්නේ.

Plural.

1st pers. පැමිණෙන්නෙමු.
2nd „ පැමිණෙන්නෙ(ර)හු.
3rd „ පැමිණෙන්නෝ, පැමිණෙන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

1st pers. පැමිණෙමිවා. පැමිණෙමෝවා.
2nd „ පැමිණෙයි (or හි)වා. පැමිණෙවු (or හු)වා.
3rd „ පැමිණේවා. පැමිණෙන්නෝවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. පැමිණෙව, පැමිණිය.
3rd „ පැමිණෙන්නේ.

Plural.

2nd pers. පැමිණෙව්, පැමිණියව්.
3rd „ පැමිණෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. පැමිණුවාවේ, පැමිණියාවේ.

Plural.

3rd pers. පැමිණුවාවෝ, පැමිණියාවෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	පැමිණෙනොත්, පැමිණෙන; පැමිණෙත්.
	(Past form)	පැමිණෙනොත්, පැමිණියොත්, පැමිණෙත්, පැමිණියත්, පැමිණියා; පැමිණෙත්, පැමිණියත්.

NOTE.—Involitive verbs do not take causal forms. පැමිණෙ, when used as a volitive, admits of causal forms, as පැමිණුව (base), පැමිණෙමු (past part. adj.); so are the other quasi-involitive verbs. (Vide p. 233.)

CONJUGATION OF IRREGULAR AND DEFECTIVE VERBS.

(i) Root ඇති, 'to be,' 'have'; principal part ඇති.

*Non-Causal.**(Intransitive.)*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇත්තෙමි.	ඇත්තෙමු, ඇත්තමහ.
2nd „ ඇත්තෙහි.	ඇත්තාහ.
3rd „ ඇත්තේ, ඇති, ඇත.	ඇත්තෝ, ඇත්තාහ, ඇතිහ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, and 3rd pers. (Pres. form) ඇතොත්; ඇතත්.
(In ancient classics sometimes ඇත.)

° Or පමුණව. These may also be regarded as forms derived from the transitive verb පමුණ, which is, however, often used in lieu of them. It is also possible that පමුණ is only a contraction of පමුණව, as ඉත්ඳ, 'plant,' is a contraction of ඉත්ඳව.

PAST PARTICIPLE.

ඇතුට, ඇතිට, (= 'having').

NOTE.—(1) This verb admits of the above inflections only. Observe its forms in the expressions: ඇත්තමි, (or ඇතිතමි), ඇතිතමුත්, තුමා ඇති (pres. part. adj.) මිනිසා, 'the person having wisdom,' 'the wise man.' The noun ඇත්ත, 'truth' (lit. 'what is') and ඇත්තා, 'possessor,' 'owner' (lit. 'who has'), are derived from this verb. The negative of ඇති is නැති, sometimes නොමැති.

(2) ඇතිවීම, a gerund of the compound verb ඇතිවේ, which means 'to be,' 'be sufficient,' 'grow' is used to serve as the gerund of ඇති, and the compound verb ඇතිකර, meaning 'to cause to be or exist,' 'rear,' is used to express the causal sense of ඇති. Hence the inflections of ඇතිවේ and ඇතිකර may be used in place of the deficient inflections of ඇති.

(ii) Root ඉඳ, 'to sit,' 'be,' 'be present'; princ. parts ඉඳි.

උත් or උත්තු (හ).

*Non-Causal Form.**(Intransitive.)*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඉඳිමි.	ඉඳිමු, ඉඳිමහ.
2nd „ ඉඳිහි (or හි).	ඉඳිමු (or හු).
3rd „ ඉඳි, ඉඳිහි.	ඉඳිති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. උතිමි, උත්තෙමි.
2nd „ උතිහි (or හි), උත්තෙහි, උති.
3rd „ උති, උතිහි, උත්තේ.

Plural.

1st pers. උතිමු, උත්තෙමු.
2nd „ උතිමු (or හු), උත්තාහ, උත්තු.
3rd „ උත්තෝ, උත්තු, උත්තාහ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්නෙමි, ඉදින්නෙමි.
 2nd „ ඉන්නෙහි, ඉදින්නෙහි.
 3rd „ ඉන්නේ, ඉදින්නේ.

Plural.

- 1st pers. ඉන්නෙමු, ඉදින්නෙමු.
 2nd „ ඉන්න(orනා)හු, ඉදින්න(orනා)හු.
 3rd „ ඉන්නෝ, ඉදින්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉදිමවා, ඉන්නෙමවා.
 2nd „ ඉදිවා, ඉදිතිවා, ඉන්නෙහිවා.
 3rd „ ඉදිවා, ඉන්නේවා.

Plural.

- 1st pers. ඉදිමෝවා, ඉන්නමෝවා.
 2nd „ ඉදිහුවා, ඉන්නහුවා.
 3rd „ ඉදිත්වා, ඉන්නෝත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉඳුව, ඉඳපිය, ඉඳ.
 3rd „ ඉන්නේ, ඉදින්නේ.

Plural.

- 2nd pers. ඉදිව්, ඉඳපියව්.
 3rd „ ඉන්නෝ, ඉදින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. උන්නාමේ, ඉඳහුවාමේ.

Plural.

- 3rd pers. උන්නාමෙත්, ඉඳහුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

- 1st, 2nd, & 3rd pers. { (Pres. form) } ඉදිනොත්, ඉදින; ඉදිතත්.
 { (Past form) } උන්නොත්, උන්නත්, ඉදිඤ; උන්නත්.

PRESENT PARTICIPLE.

ඉදිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉඳ, ඉඳලා.

*Causal Form.**Active Voice.*

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවමි, ඉන්දමි, ඉඳවමි.*
 2nd „ ඉන්දවයි (or හි), ඉන්දයි (or හි), ඉඳවයි (or හි).
 3rd „ ඉන්දවයි, ඉන්දයි, ඉඳවයි.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමු, ඉන්දමු, ඉඳවමු.
 2nd „ ඉන්දවයි (or හු), ඉන්දයි (or හු), ඉඳවයි (or හු).
 3rd „ ඉන්දවති (or ත්), ඉන්දති (or ත්), ඉඳවති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දෙවුමෙමි, ඉන්දෙවමි, ඉඳවමි.
 2nd „ ඉන්දෙවුමෙහි, ඉන්දෙවෙහි, ඉඳවි, ඉඳවිහි.
 3rd „ ඉන්දෙවුමේ, ඉන්දෙව්, ඉඳව්.

* These causative forms also mean 'plant. ඉන්දමි. &c.. seem to be contractions of ඉන්දවමි, &c.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දෙවුවෙමි, ඉන්දුවෙමි, ඉඳුවිමි.
 2nd „ ඉන්දෙවුවාහු, ඉන්දුවාහු, ඉඳුවි, ඉඳුවිහු.
 3rd „ ඉන්දෙවුවෝ, ඉන්දුවෝ, ඉඳුවහ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමි, ඉන්දන්තෙමි, ඉඳවන්තෙමි.
 2nd „ ඉන්දවන්තෙහි, ඉන්දන්තෙහි, ඉඳවන්තෙහි.
 3rd „ ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමු, ඉන්දන්තෙමු, ඉඳවන්තෙමු.
 2nd „ ඉන්දවන්ත(රනා)හු, ඉන්දන්ත(රනා)හු, ඉඳවන්ත(රනා)හු.
 3rd „ ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවමිවා, ඉන්දමිවා, ඉඳවමිවා.
 2nd „ ඉන්දවහි(රසි)වා, ඉන්දහි(රසි)වා, ඉඳවහි(රසි)වා.
 3rd „ ඉන්දවාවා, ඉන්දවා, ඉඳවාවා.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමෝවා, ඉන්දමෝවා, ඉඳවමෝවා.
 2nd „ ඉන්දවහු(රවු)වා, ඉන්දහු(රවු)වා, ඉඳවහු(රවු)වා.
 3rd „ ඉන්දවන්වා, ඉන්දන්වා, ඉඳවන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දව, ඉන්ද, ඉඳව, ඉන්දවාපිය, ඉන්දපිය.
 3rd „ ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දවහි, ඉන්දහි, ඉඳවහි, ඉන්දවාපියහි, ඉන්දපියහි, ඉඳවාපියහි.
 3rd „ ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. ඉන්දෙවුවාමේ, ඉන්දුවාමේ, ඉඳවාමුවාමේ.

Plural.

- 3rd pers. ඉන්දෙවුවාමෙත්, ඉන්දුවාමෙත්, ඉඳවාමුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &
3rd pers.	{	(Pres. form)	{ ඉන්දවතොත්, ඉන්දතොත්, ඉඳවතොත්, ඉන්දවත්, ඉන්දත්, ඉඳවත්.
		(Past form)	{ ඉන්දෙවුවොත්, ඉන්දුවොත්, ඉඳෙවුවොත්, ඉන්දෙවුවෝ, ඉන්දුවෝ, ඉඳෙවුවෝ, ඉන්දෙවියෝ, ඉන්දුවියෝ, ඉන්දෙවුන්, ඉන්දුවන්, ඉඳෙවුන්.

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවමින්, ඉන්දමින්, ඉඳවමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවා, ඉන්ද, ඉඳවා, ඉන්දවාලා, ඉන්දලා, ඉඳවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමි, -ලැබෙමි;* (ඉන්දෙමි).
 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි); [ඉන්දෙයි (or හි)].
 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ; (ඉන්දේ, ඉන්දෙයි).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමු, -ලැබෙමු; (ඉන්දෙමු).
 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු); [ඉන්දෙවු (or හු)].
 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [ඉන්දෙති (or ත්)].

* I. e., ඉන්දවනු ලබමි (or ලැබෙමි), ඉන්දනු ලබමි (or ලැබෙමි), &c.

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු,* -ලැබිමි,† -ලදිමි;
(ඉන්දුනෙමි).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෙහි, -ලද්දෙහි; (ඉන්දුනෙහි).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවේ, -ලැබි,
-ලදී; (ඉන්දුනේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබිමු, -ලදිමු;
(ඉන්දුනෙමු).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුව (or වා) හු,
-ලද්ද (or ද) හු; (ඉන්දුනාහු).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෝ,
-ලැබුහ, -ලද්දෝ; (ඉන්දුනෝ).

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමි,
-ලැබෙන්නෙමි; (ඉන්දෙන්නෙමි).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙහි,
-ලැබෙන්නෙහි; (ඉන්දෙන්නෙහි).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ;
(ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු;
(ඉන්දෙන්නෙමු).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්න (or නා)හු,
-ලැබෙන්න (or නා)හු; [ඉන්දෙන්න (or නා)හු].
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ;
(ඉන්දෙන්නෝ).

* Notice that the forms ending in න are generally used with ලදිමි, ලද්දෙහි, &c.

† Also ලැබුවෙමි, ලද්දෙමි; ලද්දේ; &c.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමිවා, -ලැබෙමිවා;
(ඉන්දෙමිවා).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබයි(orහි)වා,
-ලැබෙයි(orහි)වා; [ඉන්දෙයි(orහි)වා].
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබාවා, -ලැබේවා;
(ඉන්දේවා).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා;
(ඉන්දෙමෝවා).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබාහු(orවු)වා,
-ලැබෙහු(orවු)වා; [ඉන්දෙහු(orවු)වා].
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්වා, -ලැබෙන්නවා;
(ඉන්දෙන්නවා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ, -ලබව;
(ඉන්දෙව).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ;
(ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ්, -ලැබෙඬ්;
(ඉන්දෙඬ්).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ;
(ඉන්දෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාමේ, -ලබාපු
වාමේ; (ඉන්දුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාමෙන්, -ලබාපු
වාමෙන්; (ඉන්දුනාමෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ තොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබනත්, -ලැබෙනත්; (ඉන්දෙතොත්, ඉන් දෙනත්).
	(Past form)	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබු වොත්, -ලැබුවත්; (ඉන්දුතොත්, ඉන්දුනත්).

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමින්, -ලැබෙමින්;
(ඉන්දෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබා, -ලැබ, -ලැබී; (ඉන්දී).

(iii) Root දස = දක, 'to see'; princ. parts දකි, දුටු or දක්ක.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දකමි.	දකිමු, දකි(orකු)මිහ, දකි(or කු)මෝ.
2nd „ දකි, දකිනි.	දකිමු (or හු).
3rd „ දකි.	දකිනි (or ත්).

Past Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දුටුවෙමි, දුටිමි,* දක්කෙමි.	දුටුවෙමු, දුටිමු, දක්කෙමු.
2nd „ දුටුවෙති, දක්කෙ ති.	දුටුවාහු, දක්කාහු.
3rd „ දුටුවේ, දක්කේ.	දුටුවෝ, දක්කෝ.

* Occasionally දුටිමි, දුටි, දුටුවා, &c.

Future Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දකින්නෙමි.*	දකින්නෙමු.
2nd „ දකින්නෙහි.	දකින්න(orකා)හු.
3rd „ දකින්නේ.	දකින්නෝ, දකින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.	Plural.
1st pers. දකිමිවා.	දකුමෝවා.
2nd „ දකිනිවා, දකිවා.	දකිනු(orවු)වා.
3rd „ දකිවා.	දකින්නවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.	Plural.
2nd pers. දකුව, දකපිය, දකු.	දකිව්, දකපියව්.
3rd „ දකින්නේ.	දකින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.	Plural.
3rd pers. දුටුවාමේ, දක්කා මේ, දකුපුවාමේ.	දුටුවාමෙන්, දක්කාමෙන්, දකුපුවාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	{ දකිනොත්, දකින; දකිනත්.
	(Past form)	{ දුටු (or දිටු)වොත්, දක්කොත්, දක්කු & ෦, දුටු; දුටු (or දිටු)වත්, දක් කත්.

PRESENT PARTICIPLE.

දකිමින්.

* In classics sometimes දක්කෙමි, දක්කෙහි, &c.; and (passive) දක්කාලබමි, -ලැබෙයි, &c. The pres. part. adj. is sometimes දක්කා for දකින. (Cf. the similar forms තක්කා, පවත්තා, පුරතා, බක්කා වලපතා, වත්තා, කතරතා of the verbs තකි, පවති, පිපෙ, බිසි, වැලපෙ, වසි, කෑතපෙ, respectively. Vide § 179.)

PAST PARTICIPLE.

දක, දකලා.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දක්වමි.*	දක්වමු.
2nd „ දක්වයි (or හි).	දක්වුව (or හු).
3rd „ දක්වයි, දක්වා.	දක්වති (or ත්).

Past Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දක්විමි, දක්වුවෙමි.	දක්විමු, දක්වුවෙමු.
2nd „ දක්වී, දක්වුවෙහි.	දක්වූ, දක්වුවාහු.
3rd „ දක්වී, දක්වුවේ.	දක්වූ, දක්වුවෝ.

Future Tense.

Singular.	Plural.
1st pers. දක්වන්නෙමි.	දක්වන්නෙමු.
2nd „ දක්වන්නෙහි.	දක්වන්න(orනා)හු.
3rd „ දක්වන්නේ.	දක්වන්නෝ, දක්වන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.	Plural.
1st pers. දක්වමවා.	දක්වමෝවා.
2nd „ දක්වයි(orහි)වා.	දක්වුව(orහු)වා.
3rd „ දක්වාවා.	දක්වන්නවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.	Plural.
2nd pers. දක්වව, දක්ව.	දක්වවි.
3rd „ දක්වන්නේ.	දක්වන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. දක්වුවාමේ, දක්වුවාමේ.

* Only one of the causal forms is given here.

Plural.

3rd pers. දක්වුවාමේත්, දක්වුවාමේත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	(Pres. form)	දක්වනොත්, දක්වන ; දක්වනත්.
3rd pers.	(Past form)	දක්වුවොත්, දක්වුව, දක්විය ; දක්වුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

දක්වමින්.

PAST PARTICIPLE.

දක්වා, දක්වාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. දකිනු ලබමි, -ලැබෙමි.*
2nd „ දකිනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
3rd „ දකිනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

1st pers. දකිනු ලබමු, -ලැබෙමු.
2nd „ දකිනු ලබුව (or හු), -ලැබෙව (or හු).
3rd „ දකිනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

(The remaining moods, tenses, &c., are formed in the ordinary way. Vide foot-note on p. 238.)

* The verb දකි does not admit of an involitive form. To supply the deficiency, ලැබෙමි, 'to appear' is often used.

(iv) Root යා, 'to go'; principal parts ය, ගිය.

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යමි.	යමු, යමිහ.
2nd „ යයි, යහි.	යවු, යහු.
3rd „ යයි, යේ, යා.	යති, යත්, යෙති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ගියෙමි.	ගියෙමු.
2nd „ ගියෙහි (or යි).	ගියාහු (or වු).
3rd „ ගියේ.	ගියෝ, ගියාහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යන්නෙමි.	යන්නෙමු.
2nd „ යන්නෙහි.	යන්න(orනා)හු.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යම්වා.	යමෝවා.
2nd „ යසිවා, යහිවා.	යවුවා, යහුවා.
3rd „ යයිවා, යේවා.	යතිවා, යෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. යව, යා, යත්.*	යව්.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

* The words යව, යවත් (*sing.*); යවමු, යවමුල්ලා (*pl.*) are used colloquially in lieu of යව, &c., which are confined to books. The former are derived from the root යව, 'to go.'

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ගියාමේ.	3rd pers. ගියාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) } යනොත්, යන; යත්.
	{ (Past form) } ගියොත්, ගියෝ, යා; ගියත්.

PRESENT PARTICIPLE.

යමිත.

PAST PARTICIPLE.

ගොස්, ගොසින්, ගොතින්.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යවමි.	යවමු, යවමිහ.
2nd „ යවයි (or හි).	යවවු (or හු).
3rd „ යවයි, යවා.	යවති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යැවුවෙමි, යැවිමි.	යැවුවෙමු, යව්වු.
2nd „ යැවුවෙහි, යැවිහි.	යැවුව(orවා)හු, යැව්වුහ, යැව්.
3rd „ යැවුවේ, යැවි.	යැවුවෝ, යැව්වුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යවත්තෙමි.	යවත්තෙමු.
2nd „ යවත්තෙහි.	යවත්ත(orනා)හු.
3rd „ යවත්තේ.	යවත්තෝ, යවත්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. යවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (යැවෙමිවා).
 2nd „ යවනු ලබයි(orති)වා, -ලැබෙයි(orති)වා; [යැවෙති(orති)වා].
 3rd „ යවනු ලබාවා, -ලැබේවා; (යැවේවා).

Plural.

- 1st pers. යවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (යැවෙමෝවා).
 2nd „ යවනු ලබවු(orහු)වා, -ලැබෙවු(orහු)වා; [යැවෙවු(orහු)වා].
 3rd „ යවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (යැවෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. යවනු ලබ, -ලබව; (යැවෙව).
 3rd „ යවනු ලබන්නේ, ලැබෙන්නේ; (යැවෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. යවනු ලබ්, -ලැබේ; (යැවෙව්).
 3rd „ යවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (යැවෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. යවනු ලැබුවාමේ, -ලැබූවාමේ; (යැවුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. යවනු ලැබුවාවෙන්, -ලැබූවාවෙන්; (යැවුනාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

- 1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(Pres. form)} \left\{ \begin{array}{l} \text{යවනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්; -ලබ} \\ \text{නත්, -ලැබෙනත්; (යැවෙනොත්,} \\ \text{යැවෙනත්).} \end{array} \right. \\ \text{(Past form)} \left\{ \begin{array}{l} \text{යවනු ලැබුවොත්, -ලැබූවත්; (යැවු} \\ \text{නොත්, යැවුනත්).} \end{array} \right. \end{array} \right.$

PRESENT PARTICIPLE.

යවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (යැවෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

යවනු ලබා, -ලැබ, -ලැබී; (යැවී).

(v) Root වු, 'to be' 'become'; principal parts වෙ, වුනු or වූ.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. වෙමි.	වෙමු, වමිහ.
2nd „ වෙයි (or ති).	වෙවු (or හු).
3rd „ වෙයි, වේ.	වෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. වුනෙමි, වුමි, වූ
යෙමි.	වුනෙමු, වුමු, වූමිහ.
2nd „ වුනෙති (or සි),
වුයෙති (or සි).	වුනාහු, වූවාහු.
3rd „ වුනේ, වුයේ, වී,
විය.	වුනෝ, වූවෝ, වූහ.

*Future Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. වෙන්නෙමි.	වෙන්නෙමු.
2nd „ වෙන්නෙති.	වෙන්න(orනා)හු.
3rd „ වෙන්නේ.	වෙන්නෝ, වෙන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

1st pers. වෙමිවා.	වෙමෝවා.
2nd „ වෙති(orසි)වා.	වෙහු(orවු)වා.
3rd „ වේවා, වා.	වෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. වෙව්, වෙය, වෙ යන්.	වෙව්, වෙයව්, වෙයල්ලා.
3rd „ වෙන්නේ.	වෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. වුනාමේ.	වුනාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

<i>Singular and Plural.</i>
1st, 2nd, & 3rd pers. { <i>(Pres. form)</i> } වෙතොත්, වෙන; වෙතත්.
{ <i>(Past form)</i> } වුනොත්, වුමොත්, වුව, විය; වුනත්, වුවත්*.

PRESENT PARTICIPLE.

වෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

වී, ව, වෙලා†.

[*Vide* next section for the colloquial conjugation of verbs.]

198. Only a very few of the inflections of verbs quoted above are used in colloquial Sinhalese now-a-days. As a knowledge of the various forms colloquially used is essential to a correct understanding of the modern vernacular, the verb කා, 'to eat,' is conjugated below as an example, to illustrate such forms.

* In classics sometimes වත්, as in වත්වත් = වත්වුවත්.

† In classics sometimes වලා. This should be pronounced giving a in ව its secondary sound, and not the primary which alters its meaning into 'uncivil and turbulent fellow.' (*Vide* § 33.) වෙ in some of the other inflections also occur as ව in classics, e.g., වමි, වත්තේ, වත, වණ්ව, &c.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.*

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කනවා.

Past Tense.

Singular.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑමේ.

3rd pers. කෑවා, කෑමේ, කෑයි.†

Plural.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑමේ.

3rd pers. කෑවා, කෑමේ, කෑවු, † කෑමෝ.†

Future Tense.

Singular.

1st pers. කැක්කේ.

Plural.

1st pers. කැක්කේ.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කාමි, කනවා ඇති, or (*plural*) කාමින්.

* The forms of the first person ending in මි and මු are sometimes colloquially used, and then the ending මි is carelessly pronounced like • ෭, as in මම එකට කරනවා දනිමි, 'I know what I will do for it'; එකවරෙකට මම කළමි නිමි, 'I said in time that it would so happen'; අපි මුහුට වෙත එවා දනිමු, 'we know what will happen to him.' (*Vide* § 184.)

† These forms are generally used in the sense of 'he, she, or it was eating' (*Sing.*) = කකා උන්නා (or භිච්ඡා); 'they were eating' (*pl.*) = කකා උන්නා (or භිච්ඡෝ), e.g., මම එකේ යනකොට මිනිසෙක් බත් කෑයි (or මිනිස්සු බත් කෑවු or කෑමෝ), 'when I went (lit. 'am-going') there, a man was eating rice (or men were eating rice)'. The forms of the past tense ending in වා and යා, as in කෑවා, භිච්ඡා, are used in classics when the subject is in the feminine gender and in the 3rd person singular.

OPTATIVE MOOD*.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & 3rd pers. කැවැවේ, or (*plural*) කැවැවෙත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කාපන්, කාපිය, කණ්ඩ (or ට), කනවා.

*Plural.*2nd pers. කාපල්ලා, කාපියව්, කණ්ඩ (or ට), කනවාලා.
කතු (*rarely. Vide page 202, Note 5.*)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කැවැවේ, කාපුවාවේ, කැවැව්, කාපුවාව්, කැදෙත්.

*Plural.*3rd pers. කැවැවේ or කැවැවෙත්, කාපුවාවේ or කාපුවා
වෙත්, කැවැව් or කැවැව්ත්, කාපුවාව් or කාපු
වාව්ත්, කැදෙත්, කාපුදෙත්.[*Vide § 166.*]

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(<i>Pres.</i> form)	{	කතොත් ; කතත්.
		(<i>Past</i> form)		කැවෙත් ; කැව්ත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කමින්, (more commonly) කකා. (*vide § 175.*)

* This is generally expressed by employing the expression සිඬ
ලකවේ, 'let or may it happen,' e. g., මට කණ්ඩ සිඬලකවේ, 'may I
eat' (lit. 'may it happen for me to eat'); ඔවුන්ට කණ්ඩ සිඬලකවේ,
'may they eat'; ඔහුට යන්ට සිඬලකවේ, 'may he go.' Notice that the
subject of the verb is put in the dative case, and the verb itself assumes
the dative gerundial form. Note also that the optative forms are
identical with the permissive forms, from which they seem to have
been borrowed.

PAST PARTICIPLE.

කාලා, කා.

Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කවනවා.

Past Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුවා.†

Future Tense.

*Singular.**Plural.*

1st pers. කවෙණ්ණ. | කවෙණ්ණු.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කවාව්, කවනවා දැව්.

OPTATIVE MOOD.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුවාවේ, or (*plural*) කැවුවාවෙත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කවාපන්, කවාපිය, කවණ්ඩ (or ට), කවනවා.

*Plural.*2nd pers. කවාපල්ලා, කවාපියව්, කවණ්ඩ (or ට), කවන
වාලා.

* Like the word යලක්ක the compound verb සිඬකර is sometimes
used colloquially, as well as in composition, to express the sense of the
causative, as in ඔහුට යන්ට සිඬකරන්න, 'cause him to go'; මට හිත
මකට බහිණ්ට සිඬකරන්න එපා, 'don't cause me to go begging.'
(*Vide footnote on p. 288.*)

† The forms කැව් (3rd pers. *sing.*) and කැවුවේ (3rd pers. *pl.*) are
also used similarly to the forms කැපි, කැවු, කැවේ, above noticed.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කැවුවාමේ, කවාපුවාමේ.

Plural.

3rd pers. කැවුවාමේ, කවාපුවාමේ, කැවුවාවෙන්, &c.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{කවතොත්; කවතත්.} \\ \text{කැවුවොත්; කැවුවත්.} \end{array}$

PRESENT PARTICIPLE.

කවමින්, (more commonly) කවකවා.

PAST PARTICIPLE.

කවාලා, කවා.

Passive Voice.

Passive idea is seldom used colloquially, the active construction being generally preferred for the sake of its brevity and clearness. (*Vide* § 158.)

When the passive signification is required to be expressed, the gerundial form in the dative case of the verb to be conjugated is used with the verb යෙදෙනවා (= ලබ in books), thus :—

Non-causal Form.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular and Plural.*

1st, 2nd, & 3rd pers. කන්ට* යෙදෙනවා.

* Or කන්ඩ or කන්කට in this and other places.

*Past Tense.**Singular and Plural.*

1st, 2nd, & 3rd pers. කන්ට යෙදුවා.

*Future Tense.**Singular and Plural.*

1st, 2nd, & 3rd pers. කන්ට යෙදෙනවා ඇති.

OPTATIVE MOOD.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & 3rd pers. කන්ට යෙදුවාමේ, or (*plural*)-යෙදුවාවෙන්, &c.IMPERATIVE MOOD. (*Rare.*)*Singular.**Plural.*

3rd pers. කන්ට යෙදෙව. | කන්ට යෙදෙව්.

PERMISSIVE FORMS.

*Singular.**Plural.*

3rd pers. කන්ට යෙදුවාමේ. | කන්ට යෙදුවාමේ (or යෙදුවාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{කන්ට යෙදෙතොත්; -යෙදෙනත්.} \\ \text{කන්ට යෙදුවොත්; -යෙදුවත්.} \end{array}$

PRESENT PARTICIPLE. (*Rare.*)

PAST PARTICIPLE.

කන්ට යෙදී.

The causal passive inflections are similarly formed by substituting the causative form for the non-causative, as කවන්ට for කන්ට. The formation of colloquial or modern

forms being quite simple, the single example above given will be sufficient to guide the student.

AUXILIARY VERBS.

Adara Kiriya or A'dhāra Kriyā.

199. The verbs ඇති, 'to be'; ගන, 'take'; තිබ, 'be'; දම, 'put'; පිය, 'put'; සෙය, (=) 'be'; ල, 'put,' and ලබ, 'obtain,' 'be,' noticed in §§ 195 and 196, are also used as auxiliary verbs (අදර කිරිය, ආධාර ක්‍රියා), i. e., verbs which have lost their own original significations and help to mark some modification of the ideas expressed by other verbs. Except සෙය and ලබ which are suffixed to the gerundial forms, the rest are used with the past participial forms of other verbs, to which, unlike English auxiliary verbs, they are affixed. දම, පිය, and ල indicate completeness of action. A few sentences will illustrate their use.

- (1) මහත්මයා දැන් ඇවිත් (or එන්නට) ඇති, 'the gentleman may have come by this time' (the-gentleman now having-come is); උම මගෙන් යන විසිපහක් අරන් ඇති, 'you have (previously) taken twenty-five cents from me' (you from-me cents a-twenty-five having-taken it-is); මා විසින් මුහුට තැන්ගත් දී ඇත්තේය, 'I have given him a present' (by-me to-him a-present having-given it-is).
- (2) වෙදරුදු අබගහගන වරෙන්, 'bring the doctor' (the-doctor having-called come); පොලවට වතුර උරගනී, 'the earth sucks up water' (to-the-earth the-water absorbs-itself); බල්ලෝ කාගත්තු, 'the dogs bit each other.' (*Vide* § 160.)
- (3) මුහුට කොපමණ මුදල් දී තිබෙනවාද, 'how much money have (you) given him?' (to-him how-much money having - given it - is?); මුහු මගේ පිහියේ අරගෙන තිබුනා, 'he had taken my knife' (he my the-knife having-taken it-was).

- (4) උ ට වැට කඩාදමා ගියේය, 'he left after breaking the fence' (he the-fence having-broken went); කොළ වා මිදුල පියාදමයි, 'the boy sweeps the compound.'
- (5) ඔව්හු සොහොනට මළකුණ දමාපියා ගියේය, 'they cast the corpse into the burial-ground and went away' (they to-the-burial-ground the-dead-body having-cast went).*
- (6) මේ වැඩේ කරනට යෙදුනේ කවදද, 'when was this work done' (this work was-done what-day)?
- (7) දුතනම මෙසේ කියාලයි, 'the messenger says thus.' එවැලමි, දන්වාලිය (*past*), බලාලු (*past part. adj.*), and තවත්වාලුව (මැනව), ('pray stop,' are other examples.†
- (8) ගසක් කපනු ලැබේ, 'a tree is cut'; මගේ මේ විකුණනලදී, 'my house was sold.'

In the sentences මේ රෙද්ද පරණවී (or ව) ගියේය, 'this cloth became (or got) old'; මම මවුන් එන කල් බලාසිටිමි (or ඉදිමි), 'I am waiting for their arrival' (I them till-come looking-for am), ගියේ, සිටිමි, and ඉදිමි are used with the force of auxiliary verbs.

200. Impersonal verbs are scarcely known in the Sinhalese language. In the sentence ඉංග්‍රීසි මහතෙකුට වැඩකරු වෙක් ඔහුකර තිබේ, 'a servant is wanted by an English gentleman' (English to - a - gentleman a - servant it - is - wanted or there-is-need-of), ඔහුකර තිබේ has the force of an impersonal verb.‡

* In modern Sinhalese the simple verb without the auxiliary is used, as දමා or දමාලා for දමාපියා, දුමිමි for දමාපිමි. In දමාපියා, දමාපන් (imperative mood), පිය and පන් are to be treated as mere affixes.

† The use of the auxiliary verb ල is confined to old Sinhalese. Hence in modern Sinhalese කියයි is used for කියාලයි, දන්වුයේය for දන්වාලිය, &c.

‡ Sentences such as 'it rains' and 'it thunders' may be rendered in Sinhalese by වැසි වසි and අහස ගොරවසි respectively: the words වැසි and අහස are, however, often omitted for the sake of brevity.

COMPOUND VERBS.

Samas Kiriya or Samāsa Kriyā.

201. Compound verbs (සමස් කිරීම, සමාස ක්‍රියා) may be divided into two kinds, viz., (1) those composed of Elu words only and (2) those made up of an imported word and an Elu word—the more extensive class. In either case the second part is always an Elu verb, the first part being either Elu itself or a foreign word naturalised into the tongue. Foreign verbs are never used in Sinhalese composition by themselves as predicates;* hence all the simple verbs in the language are Elu. Compound verbs are very numerous, and a large number of them will be found in the Index B. In conjugating them only the second part is subject to variations.

The verbs generally used as the second part of compounds are කර, 'to do,' and වූ, 'to be,' 'become.' The first part of the compound is generally a noun† or an adjective, especially the latter when වූ or its inflections are used. Compounds with කර are usually transitive and those with වූ always intransitive or involitive; the compounds of one class are convertible to the other by the interchange of these two verbs, as අයකරයි (or කෙරේ) into අයවෙයි (or වේ), වදවෙයි (or වේ) into වදකරයි (or කෙරේ): those that are not so convertible in the following examples are indicated by an asterisk (*).

* But in the title pages of books, &c., where brevity of expression is desirable, Sanskrit past participial adjectives are sometimes used predicatively without an Elu verb attached to them, as in මේ ග්‍රන්ථය ආශ්‍රිතව අවුරුද්දකින් මුද්‍රිතයි (or ය), 'this book was printed at the Government Printing Office'; මේඝදූතය කාලිදාස කවිවු විසින් මුද්‍රිතයි (or ය), 'the *Meghadūta* was composed by the eminent poet Kālidāsa.' (Vide § 202.)

† The basal form is generally used. Notice the exceptions, such as අරෝම, මෙහෙය, මුද්‍රණය, මුද්‍රාමාණය, ග්‍රන්ථය.

Examples.

i.—Elu words.

(1) Compounds with කර :

අඩු-, 'decrease,' 'subtract.'	පව්-, 'sin.'
අණ-, 'order,' 'command.'	පළ-, 'publish' (news, books, &c.).
අරෝම-, 'dispute.'	පහ-, 'eject.'
අලුත්-, 'renew.'	පැමිණිලි-, 'complain.'
අලුත්වැඩියා-, 'repair.'	පිට-, 'expel,' 'send out.'
අවදි-, 'awake,' 'rouse' (from sleep).	බෙහෙත්-, 'treat' (medically).
අවුල්-, 'confuse.'	බෝ-, 'rear,' 'grow,' 'introduce' (new species of animals, trees, &c.).
අසු (or හු) -, 'cause to be caught.'	මත්-, 'intoxicate.'
අස්-, 'put aside or in order.'	මතක්-, 'remind,' 'inform' (respectful).
අහක්-, 'remove.'	මහත්-, 'enlarge' (= මොහු-).
ආරවුල්-, 'dispute.'	මෙහෙය-, 'think,' 'contemplate.'
ඇති-, 'rear' (animals, &c.), 'cause to have or exist.'	මෙහෙ-, 'serve.'
ඇතුල්-, 'cause to enter,' 'put in.'	රජ-, 'reign': (also 'make king': රජවෙ, 'become king').
ඇතුලත්-, 'include.'	රත්-, 'warm,' 'heat.'
උණු-, 'heat' (generally liquids).	ලං-, 'bring near.'
එළි-, 'clear' (jungle, rubbish, &c.).	වද-, 'tease,' 'torment,' 'worry.'
එළි-, 'disclose' (facts, &c.), 'sit up till morning' (= පාත් or පහත්-).	වද-, 'destroy' (life utterly).
කඩ-, 'infringe' (laws, promises, &c.).	වමහෙ-, 'vomit.'
කතා-, 'speak,' 'talk.'	වැඩ-, 'work,' 'serve.' [Vide i(2).]
කතනවු-, 'grieve,' 'bore.'	වැඩි-, 'increase,' 'multiply.'
කරදර-, 'trouble' (= කිසක- colla.).	වැයම-, 'endeavour.'
කෙලවර-, 'finish.'	වෙනස්-, 'separate.'
ගණය-, 'count.'	වෙදකම්-, 'practise' (as a doctor), 'treat' (medically).
ගමත්-, 'travel.'	වෙළඳාම-, 'trade.'
කැත්-, 'attempt.'	සම-, 'compare,' 'equalise.'
දඬු or ධඩර-, 'quarrel.'	සිහි-, 'call to mind,' 'recollect.'
දඩුවම-, 'punish.'	සිනිල්-, 'cool.'
දික්-, 'lengthen,' 'stretch forth.'	සමාර-, 'finish,' 'conclude' (= අතවර- or ඉවර-).
දිය-, 'dissolve.'	සිල්-, 'make a hole through.'
දියු (or වු) හු-, 'improve.'	සිස-, 'empty.'
කරක්-, 'spoil.'	
කැති-, 'lose,' 'destroy.'	
පත්-, 'appoint' (to a post, &c.).	

(2) Compounds with වූ (base වේ) :

අහක්-, 'get out of the way,' 'quit.'	ඇතුල්-, 'enter.'
ඇති-, 'grow up,' 'be,' 'be sufficient.'	ඇල-, 'incline' (intrans.).
	එළි-, 'dawn,' 'be cleared.'

කතා-, 'speak' (mutually), 'come to words.'	පැළ-, 'sprout,' 'germinate.'
කැ-, 'be indebted,' 'get into debt.'	ලක-, 'lament over.'
සත්-, 'be appointed.'	වැඩ-, 'sit.'
පැ-, 'fade' (as flowers).	වැඩ-, 'prosper.' [Vide i (1).]
පැ-, 'float.'	වෙළඳාම-, 'sell' (intrans.).
	සම-, 'pardon.'

ii.—Mixed words.

Compounds with කර.

(1) Sanskrit (or Pali) and Eḷu : *

අවසාන-, 'finish.'	ප්‍රශංසා-, 'praise.'
ආදාන-, 'cremate' (= Eḷu අධා ප්‍රදේශය, —more common).	ප්‍රසිද්ධ-, 'publish' (= පළ).
ආධාර-, 'assist.'	ප්‍රේම-, 'love.'
ඉෂ්ඨා-, 'envy.'	මුද්‍රණය-, 'මුද්‍රාඛණය-, 'print' (books, &c.).
කථා-, 'speak.'	විකල්ප-, 'defraud.'
කල්පනා-, 'consider.'	විස්තර-, 'describe' (graphically), 'praise.'
කාලක්‍රිය-, 'die' (of persons).	වාද-, 'controversy.'
ක්‍රීඩා-, 'play.'	විනාශ-, 'ruin,' 'destroy.'
ක්‍රියා-, 'act.'	විශ්වාස-, 'believe,' 'trust.'
ගත-, 'spend' (time, &c.).	විශිෂ්ට-, 'ව්‍යායාම-, 'endeavour,' 'exert.'
මුණ-, 'make into powder.'	ශබ්දා-, 'doubt,' 'suspect.'
මෝදනා-, 'charge' (with an offence).	ශුද්ධ-, 'purify,' 'expurgate.'
මමකාර-, 'worship.'	ශ්‍රවණය-, 'hear.'
නිග්‍රහ-, 'disgrace,' 'despise.'	සංකෝච-, 'shorten,' 'abridge.'
නිසිද-, 'despise.'	සන්තෝෂ-, 'please,' 'delight.'
නියෝග-, 'order,' 'command.'	සිද්ධ-, 'accomplish.'
පවිත්‍ර-, 'purify,' 'clean.'	සතුති-, 'thank.'
ප්‍රකාශ-, 'proclaim.'	හිංසා-, 'molest,' 'vex.'
ප්‍රමාද-, 'delay.'	

(2) Tamil and Eḷu :

අවසන්වීම-, 'assault.'	තුඩාල-, 'wound.'
ආණ්ඩු-, 'rule,' 'govern.'	පත්තු-, 'light' (lamps, &c.).
කඩුව-, 'tap,' 'knock.'	පාඩම-, 'learn' (a lesson, &c.).
කල්පු-, 'push.'	විසි-, 'throw.'

(3) Portuguese, &c., and Eḷu :

කපලාරු-, 'plaster' (with mortar).	කොනිසි-, 'notice.'
කෝවැ (or වෙ)ල්-, 'haggle' (intrans.).	පින්තාරු-, 'paint.'
	රෙපරේරු-, 'repair.'
	ස්ත්‍රික්ක-, 'iron' (cloth, &c.).

* This is a very numerous class.

NOTE.—In this way many English words are used by persons acquainted with English, e.g., පාස්, 'pass' (an examination, &c.); බ්‍රෑෂ්, 'brush'; රූල්, 'rule'; රිජිස්ටර්, 'register'; පෝස්ට්, 'post' (letters, &c.); ඩිස්මිස්, 'dismiss.' This habit, carried to excess in low-country towns, such as Colombo, is tending to revolutionise colloquial Sinhalese, not altogether for the better. When, however, an appropriate Sinhalese equivalent of a foreign word is not available, it is well to adopt the foreign term itself.

iii.—Compounds with Eḷu verbs other than කර and වූ.

අවිවෘතය, 'print.'	පිටදම, 'expel.'
අවගනි, 'be produced.'	පිළිසිඳගනි, 'conceive' (in womb).
අචල, 'crow.'	පිරිගා, 'scrape' (with file).
අතුනා, 'sweep.'	බඩගා, 'creep.'
ගෙනියා, ගෙනියා, 'carry away.'	වගන්සි, 'answer,' 'hold responsible.'
ගෙනිඵ, ගෙනිඵ, 'bring.'	වෙඩිනිස, 'fire' (a gun).
කප්පල, 'bellow.'	
නිද්‍රාගනි, 'sleep.'	

NOTE.—In this way ගා (= 'apply,' 'touch') plays an important part in compound verbs. This verb is often employed in expressing the cry of animals, sounds, &c., as in බිලලා කැවිගානවා, 'the cat purrs' (lit. 'makes-ráv-sound'); රංගලා මොකක්ද වැටුනා, 'something dropped making the sound ráv.' (Vide § 241.)

[For verbal compounds otherwise formed, vide § 195. The other species of compounds are separately treated in §§ 214–220, q. v.]

202. The mode in which Sanskrit verbs are utilised in Sinhalese composition is explained in the previous section. Of the inflections of Sanskrit (and Pali) verbs only the present and past participial adjectives are used in Sinhalese. They generally occur in classics, and the suffix වූ is sometimes added to them according to the pleasure of the writer.

Of the present participial adjectives only a few have found their way into Sinhalese, such as those ending in මාන, සද්‍යාමාන, 'being visible'; ධරමාන, living, 'flourishing' (of a great person); විරජමාන, 'shining'; ඉයමාන, 'being

* Past part. adj. ගෙනිවිට, ගෙනියිස.

† Past part. ගෙනිඅවුත් or ගෙනිවුත්, ගෙනිඅවිත් or ගෙනිවිත්, ගෙනිත්; ගෙනිවිල්ලා (i. e., ගෙනි අවිල්ලා), ගෙනිවිදිත් (colloq.).

‡ This also means 'scold,' when the expression is more commonly වගපල කිය.

heard'; while past participial adjectives have been introduced in great abundance. A few examples of these are given below:—

Examples.

ආරච්ඡිත, 'invited,' 'solicited.'	පතිත, 'fallen.'
උක්ත, 'said,' 'spoken.'	පීඩිත, 'afflicted.'
කම්පිත, 'shaken,' 'agitated.'	භිංගිත, 'broken.'
කෑත, 'done.'	භූත, 'been,' 'become.'
ජනිත, 'produced.'	මත්ත, 'intoxicated.'
ජත, 'born.'	යාත, 'gone.'
දේශිත, 'preached.'	වෘධ, 'grown.'
නිකර්ශිත, 'disgraced.'	සෘජිත, 'produced,' 'born.'
පුල, 'blown' (as a flower).	සිද, 'done,' 'accomplished.'

VERBAL HONORIFICS.

203. When the subject has an honorific suffix attached to it, an adequate honorific is generally affixed to its predicate. This practice is more regularly followed in classics than in modern writings. Sometimes even when no honorific is attached to the subject, an honorific is affixed to the predicate, if the subject is a venerable person or thing.

සේක (or සේකි, which is less formal) and දෑය (or දෑ) are the only verbal honorifics in the language. They are affixed to forms of verbs identical with present and past participial adjectives.

Examples.

Pres. Part. Adj.	Past Part. Adj.	Verb with the honorific.
කරණ, 'doing'	... කළ	... කරණසේක, කළසේක; කරණදෑය or කරණ දෑය, කළදෑය.
කරවන, 'causing to do'	... කෙරවු	... කරවනසේක, කෙරවු සේක; කරවනදෑය or කරවනදෑය, කෙරවුදෑය.
වඩින, 'proceeding,' 'going'	... වැඩින, වැඩි...	වඩිනසේක, වැඩිසේක (or වැඩි)සේක; වඩිනදෑය or වඩිනදෑය, වැඩිසේක.

The verbs so formed are invariably used in the 2nd and 3rd persons singular and plural. Those formed from the present participial adjective are in the present tense and those from the past participial adjective are in the past tense. The future tense is expressed by the present. The

affix සේක expresses the highest respect; it is now usually omitted even when the honorific වහන්සේ is attached to the subject. The affix දෑය (or දෑ) is seldom used, and when used hardly indicates any respect. The forms කරණදෑය, වඩිනදෑය, &c., are more modern than කරණසේක, වඩිනසේක, &c.

The plural suffix ලා with the expletive ය affixed to it is sometimes added to සේක, generally when the subject has that plural ending, as in සබ්බසාධුසංඝො පෙරු වඩිනසේකලාය,* 'the (Buddhist) priests are returning'; උත්තරාසනො විහාරයට වැඩිසේකලාය, 'they (*very respectful*) proceeded to the temple.'

The imperative and optative moods are formed by suffixing වා, as කරණසේකවා, වඩිනසේකවා, and the conditional mood by suffixing නම්, as කරණසේකනම්, වඩිනසේකනම්. When other forms of these moods are desired, සේක is omitted and the usual suffixes are added to the verb singly or in conjunction with some word indicative of respect, as වැඩිවදුලොත්, වැඩිසිටියොත්, වැඩිවදුල මැනව, දුනවදුල හොත්, &c.

The honorifics, chiefly සේක, are sometimes affixed to nouns and adjectives used predicatively, as in "නන්ද තෙරුන්වහන්සේ නම් බුදුන්ගේ කුඩා මැතිණියදෑයේ පුත් සේක," 'now (= නම්), the venerable priest Nanda is the son of Buddha's younger-maternal-aunt'; "රජ්ජරුවන් වහන්සේ භූමි දත්තා කැමතිසේක," 'his majesty the king is desirous to see you.'

* Observe that සේක loses its *ආ* when ලාය or any other suffix is added to it. *ආ* is also dropped in verbal nouns of agency used in attributive relation to the subject, as in the sentences "සාමකුමාරයන්වහන්සේ මාගසමුකයාපිසිත් පිරිවරණලදුව වනයෙහි හැසිරෙණසේක පිලියකට රජ්ජරුවන් විසින් විෂපෙටු හිසකින් විදිනලද්දේය," 'the esteemed-young-Sāma, while-moving-about in the forest surrounded by multitudes of deer, was shot by king Piliyakkha with an arrow imbued with poison'; "නැවතත් රජ්ජරුවෝ විවරණසේක සාමිනි මාගසේක සවිවර යන්වහන්සේ භූමිවතන්සේ පැවිදිව කිහිපුරුද්දක් දුසි විවාලේය," 'and again the king asked, "lord and venerable Nāgasēna, how many years (have elapsed) since you entered priesthood?'"

ADVERB.

*Kiriya-Vesesan or Kriyā-Viśēṣaṇa.**

204. කිරිවෙසෙසුන් or ක්‍රියාවිශේෂණ, adverb, is a word which modifies a verb, adjective, or other adverb. In the sentences ඉක්මණින් (or ඉක්මණට)වර, 'come quickly' (quickly come); උම හසියෙන් කී වචන කාටත් ඇසුනා, 'everybody heard the words you uttered loud' (you loudly uttered words to-every-body were-heard); මීට වැඩිය (or වඩා) දිග රෙදි නැද්ද, 'are there no longer cloths than this?' (to-this more long cloths are-there-not?); උම බොහොම (or ඉතා) කම්මැලි ලමයෙක්, 'you are a very lazy boy' (you very lazy a-boy); මම ඔහුට ඉතා (or බොහොම or මහ) තදින් පාරක් දුනිමි (or ගැසුයෙමි), 'I gave him a very strong blow' (I to-him very strongly/a-blow gave or struck), ඉක්මණින්, ඉක්මණට, හසියෙන්, වැඩිය, වඩා, බොහොම, ඉතා, මහ, and තදින් are adverbs, and they modify the verb, adjective, or other adverb which follows them.

Observe that in Sinhalese the adverb is generally placed before the word which it modifies.

205. The particles ලෙස ('like,' 'as'), සේ ('like,' 'as'), ව ('become') = ලෙස, කොට† ('having done'), ඉන්, and ට are generally suffixed to adjectives and nouns to form adverbs or adverbial phrases.

Examples.		
Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
කඩිසර, 'diligent'	... ලෙස ...	කඩිසරලෙස, 'diligently.'
පිරිසිදු, 'clean'	... „ ...	පිරිසිදුලෙස, 'cleanly.'
මනා, 'good'	... „ ...	මනාලෙස, 'well.'
මෘදු, 'soft,' 'mild'	... „ ...	මෘදුලෙස, 'softly,' 'mildly.'
මොලොක්, 'soft,' 'mild'	... „ ...	මොලොක්ලෙස, 'softly,' 'mildly.'
රොදු, 'rough,' 'harsh'	... „ ...	රොදුලෙස, 'roughly,' 'harshly.'

* Adverbs are also called නිපාත and ක්‍රියාදායක. කිරිවෙසෙසුන් or ක්‍රියාදායක literally means 'attributes of verbs.'

† The form කරලා is also colloquially used, as ඉක්මන්කරලා වරෙන්, 'come quickly'; හොඳකරලා හේවතුර කෝප්පයක් හරිනසකපන්, 'prepare a good cup of tea' (lit. 'prepare well').

Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
වැරදි, 'incorrect'	... ලෙස ...	වැරදිලෙස, 'incorrectly.'
විශාල, 'extensive'	... „ ...	විශාලලෙස, 'extensively.'
සහිත, 'firm'	... „ ...	සහිතලෙස, 'firmly.'
දුක, 'sorrow,' 'pain,' 'difficultly.'	... සේ ...	දුකසේ, 'inconveniently,' 'difficultly.'
බොහෝ, 'much,' 'many'	... „ ...	බොහෝසේ, 'much,' 'largely.'
මනා, 'good'	... „ ...	මනාසේ, 'well.'
සුව, 'health,' 'ease'	... „ ...	සුවසේ, 'healthily,' 'easily.'
මනා, 'good'	... ව ...	මනාව, 'well.'
බහුල, 'abundant'	... „ ...	බහුලව, 'abundantly.'
මනා, 'good'	... කොට ...	මනාකොට, 'well.'
හොඳ, 'good'	... ඉන් ...	හොඳින්, 'well,' 'by good means.'
හොඳ, 'good'	... ට ...	හොඳට, 'well.'

Adverbs ending in ඉන් and ට are more commonly used colloquially.

In the manner above shown almost every adjective may be turned into an adverb by the addition of ලෙස or සේ, which corresponds to '-ly' (= 'like') in English adverbs.*

It should be noticed that most of the adverbs with the terminations ඉන්, එන්, අට, ට, &c., given in the next section, are really nouns or pronouns having those case-endings, but equivalent to and standing for adverbs. Those that may be treated as pure adverbs are marked with an asterisk (*).

206. CLASSIFICATION OF ADVERBS.

(i) *Adverbs of Time.*

අද,*† 'to-day.'	අනිද්ද, 'day-after-to-morrow.'
අදට,* 'for to-day.'	අනිද්දට, 'for day-after-to-morrow.'
අදින්,* 'from to-day.'	

* ලෙස or සේ, literally means 'form,' 'manner' (= ආකාර). ලෙස is declinable. When suffixed to the pres. part. adj. they usually have the force of 'to,' as ගතලෙස (or සේ) විඩානකොට (= ගස්ව &c.), 'having ordered to go'; but with past part. adj. they are used in their original sense, as කී ලෙස (or සේ) කරනු, 'do as (or in the manner) said.'

† The word දවස or දින, 'day' is sometimes affixed to අද, ඊයේ, and කෙට to render them more emphatic, as අද දවස, ඊයේ දවස. It is, however, redundant when used with අනිද්ද, ඉංඅනිද්ද, පළමුද, and පෙරේද, as ද means 'day,' දවස (or දින). Cf. ද in සද්ද (or සද්දින), 'Monday' (lit. 'Moon's day'); අඟහරුවාද (or අඟහරුදින or අඟහරුවා දවස), 'Tuesday' (lit. 'Mar's or Tuiscō's day').

† The form **වේලාවස** (or **ඔ**) and **වේලාවසිත්** are also colloquially used.

අ:තින්, 'aloof,' 'afar,' 'from afar.'
 ඉහල, 'above,' 'up.'
 ඉහලට, " "
 ඉහළින්, 'from above.'
 ඉස්සරහ, 'in front.'
 ඉස්සරට, ඉස්සරහට, 'to the front.'
 ඉස්සරින්, ඉස්සරහින්, 'in front.'
 ඉවහ, 'away,' 'aside.'
 ඉවහට, " "
 ඉවහින්, 'away,' 'aside,' 'from
 aside.'
 උඩ, 'above,' 'up.'
 උඩට, 'above,' 'up.'
 උඩින්, 'from above.'
 එතන, 'there.'
 එතනට, 'thither.'
 එතනින්, 'thence,' 'by that way.'
 එහි, එහේ, එහා, 'there.'
 එහාට, එහේට, 'thither.'
 එහෙන්, 'thence,' 'by that way.'
 මත, 'there.'
 මතට, 'thither.'
 මතකින්, 'thence,' 'by that way.'
 මබ, 'there,' 'yonder.'
 මබට, 'thither,' 'yonder.'
 මබින්, 'thence,' 'from yonder.'
 මබමෙබ, 'here and there,' lit.
 'there (and) here.'
 මහට, මහේට, 'thither.'
 මහේ, මහා, 'there.'
 මහෙන්, 'thence,' 'by that way.'
 කො, 'where?'
 කොයිද, 'where' (is it)?
 කොයිත්, 'whence?'
 කොයිත්ද, 'whence?'
 කොතන, 'in which place?'
 කොතනද, 'in which place?'
 'where?'

කොතනත්, 'anywhere at all,
 'everywhere.'
 කොතනට, 'withersoever,' 'where.'
 කොතනක, 'in whatever place,'
 'wherever,' 'where.'
 කොතනකින්, 'whence,' 'by which
 way.'
 කොතනකකින්, 'from whatever
 place,' 'whence.'
 කොතනකටත්, } 'anywhere,'
 කොතනකකටත්, } 'somewhere.'
 කොතනකමුත්, } 'somewhere,'
 කොතනකකමුත්, } 'in either
 place.'
 කොතේ, කොයි, } 'where?'
 කොතේට, 'whither?'
 කොතේද, 'in which place?'
 'somewhere.'
 කොතෙන්, කොතෙන්ද, 'whence?'
 'by which way?'
 කොතේවත්, 'somewhere,' 'any-
 where.'
 කොතේකමුත්, 'somewhere,' 'in
 either place.'
 පසු, 'behind,' 'in rear,' 'after.'
 පස්සේ, " " " "
 පස්සෙන්, 'behind,' 'in rear,'
 'after,' 'from behind.'
 පස්සට, 'backwards.'
 පහල, 'below,' 'down.'
 පහලට, " "
 පහළින්, 'from beneath or be-
 low.'
 පහ, පහත, 'below,' 'down.'
 පහට, පහකට, 'beneath,' 'below.'
 පහකින්, පහකින්, 'from beneath or
 below.'
 පිට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටක, " " "

* වත් in this and other words is the same as වුවත්. (Vide pp. and 286.)

† This is a contracted form of කොතන එතමුත්. All expressions with තමුත් (not preceded by any form of verb) may be treated similarly.

‡ කොයිබ (sometimes කොබ in classics) is similarly used.

පිටතට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටතින්, පිටින්, 'from without,'
 'outwardly.'
 මෙතන, 'in this place,' 'here.'
 මෙතනට, 'hither.'
 මෙතනින්, 'hence,' 'by this way.'
 මෙහි, මෙහේ, මෙසේ, මෙහා, 'here.'
 මෙහාට, 'hither.'
 මෙහෙන්, 'hence,' 'by this way.'
 මෙබ, 'here.'
 මෙබට, 'hither.'
 මෙබින්, 'hence,' 'by this way.'
 යට, 'below,' 'beneath.'
 යටට, 'below,' 'beneath.'
 යටින්, 'from beneath or below.'
 යටතේ, 'below,' 'under.'
 ලග, 'near.'
 ලගට, " "
 ලගින්, 'near,' 'from near.'
 වට, 'around.'
 වටේ, වටේට, 'around.'
 වටින්, 'from around.'
 සාත්පසින්, 'from all sides,' 'en-
 tirely.'
 සාත්පසි, සාත්පස, 'on all sides.'

NOTE.—None of these are real adverbs. Some of them when rendered in English have the force of prepositions. (Vide pp. 310 & 311.)

(iii) Adverbs of Arrangement.

පළමුව (or පළමුකොට or එක්වෙනුව), 'firstly'; දෙවෙනුව, 'secondly'; තුන්වෙනුව, තෙවෙනුව, 'thirdly'; හතරවෙනුව, 'fourthly'; පස්වෙනුව, 'fifthly'; &c.

Any numeral may in like manner be converted into an adverb by affixing වෙනුව to its base.

(iv) Adverbs of Repetition.

These adverbs are expressed in Sinhalese by suffixing the noun වරක් (or වාරයක්), සැරයක් or වතාවක්,† 'a time,' to the bases of numerals, as එක් (or එක) වරක්, or එක් (or එක) සැරයක්, 'once'; දෙවරක්, දෙසැරයක්, or දෙසැරයක්, 'twice'; තුන්වරක් or තුන්සැරයක්, 'thrice'; ‡ &c.

* Note that යට in යට කිසිකලද (= Sk. යථෙක්), 'aforesaid,' is quite distinct and means 'before,' 'previously.'

† විටක් is another synonym. වරක් is the word commonly used in the multiplication tables, as පස් වරක්පහ විසිපහයි, '5 times 5 is 25'; හත්වරක් අට පණස්හයයි, '7 times 8 is 56.' Here පස් වරක් and හත් වරක් are really adjectives qualifying පහ and අට respectively.

‡ In auctions the 'once,' 'twice,' and 'thrice' are expressed by ඇවරයි (or එකැවරයි), දැවරයි, and තුන් ඇවරයි respectively. එකැවර is used in other connections also, as in සේරම එකැවර දෙසැස, 'I will give all at once' (i.e., 'at one time').

(ix) *Adverbs of Cause and Effect.*

එමෙන්,* 'in that way,' 'so.'	ඇයි*† or ඇයිද,*	} 'why?'
එමෙන්ම,* 'just so.'	මන්ද,*	
එකිසි, † 'therefore,' 'where- ඉන්නිසා.* } fore.'	මන් } නිසා or නිසාද, } කුමක් }	

NOTE.—Any English adverb may be expressed in Sinhalese by a noun, especially in the accusative, auxiliary, or locative case (as are most of the above) and by adverbial phrases. For instance, the English adverbs 'afoot,' 'instantly,' 'suddenly,' 'secretly,' 'safely,' 'namely,' 'nevertheless,' 'doubtless,' 'hereafter,' 'annually,' 'daily,' 'next,' may be expressed by පයින්, සැණකින් or ඇසිල්ලකින්, හ(or අ)දිස්සියෙන් or අහම්බෙන්, රහසින් or රහසිගතව, ප්‍රවේසමින්, ඒනම්, එසේ විනමුත්, අනුමානනැතුව, මිටපසු (or මින්පසු or මින් මතු), අවුරුදු පතා, දිනපතා or දවස්පතා, ජලගට respectively. The English adverb 'ever' may be expressed by කවදවත් (or කිසිකලක) and 'never' by the same word with a negative particle affixed to the verb qualified by it. Thus "Did you ever see him?" = කුම කවදවත් (or කිසි කලක) ඔහු දුටුවෙහිද? and "I never saw him" = මම කවද වත් (or කිසිකලක) ඔහු නුදුටුවෙමි.

Comparison of Adverbs.

207. Adverbs are compared like adjectives. (*Vide* § 126.) The comparative degree, which is more frequently used than the superlative, is expressed by prefixing වඩා, 'more,' to the adverb, as වඩාහොඳට (or හොඳින්), 'better'; වඩා සැරෙන්, 'faster.' As in the case of adjectives, simple adverbs are used to express the sense of the superlative degree, as in උමලාගෙන් (or අතරෙන් or අතුරෙන්) ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came most quickly?' But more commonly the comparative form, as උමලාගෙන්, &c., වඩා ඉක්මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came more quickly?' The word ඉතා, 'most,' is sometimes prefixed to adverbs to bring out the sense of the superlative more explicitly, as උමලාගෙන්, &c., ඉතා ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද; not usually to indicate any

* This is an irregular form of එකිසි. † In classics sometimes හැයි.

comparison, but to express a very high degree of the quality denoted by them, as එතෙම කුළුගෙඩියකින් කළුගලට ඉතා තදින් හැසුළුව, 'he struck the granite very hard with a sledge hammer' (he with a-sledge-hammer to-the-black-stone very hard struck).

PREPOSITION.

Vibhakti Nipāta.

208. Prepositions (විභක්ති නිපාත) in Sinhalese perform the same functions as in English, but unlike them they are always placed after the words which they govern.* The prepositions and cases which they govern are given below:—

Prepositions.	Case governed.
(i) කෙම, කෙමේ (m.); කොම, කොමේ (f.); තුළු (pl. c.).	Nominative.
(ii) අර්බයා or අරහසා, 'concerning': ඇර, හැර, 'except': උදෙසා, 'on account of': for the sake of; හැකි, † 'concerning': නිසා, 'on account of'; පාසා, පතා, ‡ 'from (one to another in succession)': ටෙස, මුත්, විතා, 'except': ලවා, 'by': සදහා, 'for the sake of,' 'with a view to'; සන්ද, හන්ද, හින්ද, § 'on account of.'	Accusative.
(iii) එක්ව or එක්ක, කැවුම, සමග, § සහ, හා, හා සමග, 'with'; විසින්, ¶ 'by.'	Instrumental.

The words (1) කරණකොටගෙන or කරණකොට, (2) විණිස or වස්, and (3) තෙක් or දක්වා are used after nouns (or pronouns) to convey the sense of the (1) auxiliary, (2) dative, and (3) ablative respectively. (*Vide* §§ 107, 108, & 111.)

* Hence some writers have called them postpositions, restricting the term 'preposition' to *upasargas*.

† In classics sometimes ගෙන.

‡ The word ගාණේ is also sometimes used colloquially.

§ Sometimes සමයින් in poetry.

|| හා and හාසමග are also used in the sense of 'instantaneously with,' as එසේ වන්නා හා (or හා සමග), 'instantaneously with so happening.' හා in this sense is confined to old classics.

¶ Or විසින්, which is the form generally used colloquially. විසින් is sometimes colloquially used in the sense of 'by self,' as in විසින් කරගත්ත එවාට මට කරව්වල් කරනවා එපා, 'don't trouble me on account of things done by (your) self.'

The prepositions තෙම, &c., which take the nominative case before them, are used chiefly to render that case more prominent. (*Vide* §§ 84 & 101.)

Of the above prepositions only ඇර, ගැණ, නිසා, පතා, මිස, ලවා, හන්ද, or හින්ද, එක්ක, කැවුම, සමග, and විසින් are used colloquially. නිසා, සඳහා, and පිණිස are sometimes used in classics as synonyms. (*Vide* § 310.)

Some prepositions, such as ඇර, හැර, ගැණ, නිසා, මිස, මුත්, ලවා, සඳහා, &c., were originally past participles, which governed the same cases as those governed by the prepositions. Thus originally ඇර or හැර = 'having left'; ගැණ = 'having taken'; නිසා = 'having associated with'; මිස or මුත් = 'having liberated'; ලවා = 'having put'; සඳහා = 'having kept in view'; අරඹ(or හ)සා = 'having begun.'

ඇර or හැර is also used as a pure participle. It is then followed by another verb, and admits of an alternative form ඇරලා or හැරලා, not admissible when it is a preposition. Note that in classics the word විසින් (= *Sk.* වශයෙන්) is also used in the sense of 'by way of,' 'as,' 'because.'

Observe that කර, කෙරෙන් or අතින්, and කෙරෙහි have the force of the English prepositions 'to,' 'from,' and 'in' respectively, although they are not in themselves prepositions (*vide* §§ 103, 111, and 113), as in the sentences තුබ්බු කර හිසෙහිද, 'did you go to him?' (you to-his-hand, *i. e.* to him, went); මම මුහුකෙරෙන් පලාගියෙමි, 'I fled from him' (I from-his-hand, *i. e.* from him, having-fled went); මම මුහු කෙරෙහි විශ්වාසය තැබිමි, 'I trusted him' (I in-his-hand, *i. e.* in him, trust kept); එතෙම මා අතින් ප්‍රශ්නයක් විචාළේය, 'he asked me a question' (he from-my-hand, *i. e.* from me, a-question asked). The adjectives බඳු, වැනි, වාගේ (or වගේ), = the English "like," as in මෙ බඳු (or වැනි) දෙයක් මම කිසි කලක නුදුටුවෙමි, 'I never saw a thing like this'; මුහු වාගේ (or වගේ) මිනිස්සු තැද්ද, 'are there no men like him?' (*Vide* § 304.)

There are other words having the force of prepositions when rendered in English, and a few of them are given below : එදිරිව, 'against'; බැගින්, 'at the rate of'; නැතුව or නැතිව, 'without'; සා, මෙන්, සේ, සෙයින්, 'like'; හිට, හිටත්, පටත්, 'from'; ඔස්සේ, දිගේ, 'along,' 'through'; අස්සේ, 'inside';* අතරේ, 'between'; ඉක්බිති, පසු, පස්සේ, 'after'; පිට, 'upon'; පිටින්, 'with'; වටේ, 'round'; ලඟ, 'near'; වෙනුවට, නිසාවට, 'for,' 'for the sake of'; උඩ, 'on,' 'upon'; යට, 'below,' 'beneath'; ඇතුළේ, 'in'; ඇතුළට, 'into'; සහිතව, 'with'; රහිතව, 'without.' In classics the particle ව is sometimes affixed to verbal nouns with the force of the preposition පිණිස, 'for,' as in බොහුව ගෙයින්, 'having gone to drink' (lit. 'for drinking'—බොහ පිණිස). *Vide* chapter on Idioms.

CONJUNCTION.

Sandhi Nipāta.

209. Conjunctions (සකි නිපාත) unite words, phrases, and sentences. Those of one letter, such as ද, ත්, හෝ, are often affixed to words, and not written separately. Thus බල්ලාහෝ බැල්ලිහෝ, 'the dog or the bitch'; තැන්දත් මාමත්, 'the aunt and the uncle'; තුබ්බ මමද, 'you and I.' A list of conjunctions is given below :—

Conjunction.	Equivalent in English.
සහ, හා, ද, † ත්, ඉත් (or ඉදු), උත් (or උදු)	... and, also, even.
පවා	... even, also.
වත් ‡	... even.
තවද, තවත්	... and, moreover, besides.

* Lit. 'in a corner,' and implies concealment.

† In very ancient writings the word ඉසා is also used for ද. ද් is sometimes used in them for ත්. In books ද is occasionally changed into දු, as in මමදු, 'and I' (or 'even I'); තවතුදු, 'and while dancing.' Observe that in ගෙවලන්, 'and houses,' මලුන්, 'and flowers,' the conjunction is උත්.

‡ *Vide* footnote * on p. 304.

Conjunction.	Equivalent in English.
හෙවත් ...	or, <i>alias</i> . (Used when the connected words refer to one and the same object.)
හොහොත්, හෝ, එක්කෝ	or.
හෝ-හෝ, වත්-වත්, හොන-හොන ^o	either—or.
නම්, කොත්, මත්, කොන, &c.†	if.
ඉතින් ...	then, next, after that. (Used generally to make the speaker continue what he narrates.)
ඇරත් ...	besides, moreover.
එකෙන් ...	yet, but.
නමුත්, නමුත්	but, although, nevertheless.†
සලි, සල, වැලි	again. (වැලි also = 'but'.)
සලිත්, සලිද, වැලිත්, වැලිද	and again, &c.
එකකොට ...	so, if so, then.

INTERJECTION.

Vismayārtha Nipāta.

210. An Interjection (විසමයාර්ථ නිපාත) expresses some sudden emotion of the mind, as අපොයි, 'alas!' වි 'fy!' Thus අපොයි! මුහුට වූ විපත, 'alas! the calamity that befell him'; වි! එසේ නොකරව, 'fy! don't do so.' A list of interjections is given below:—

Interjection.	Equivalent in English.
අ, උං, ...	hum! (expressing deliberation).
ආ, අහ, වෑ	tut! (expressing disappointment or rebuke).

^o An archaic form. These are coupled by a hyphen to indicate that they are used in pairs, as ත් in the example given above. The word තරි is also used colloquially in the sense of හෝ or වත්, as අදතරි හෙව තරි දිනත්, 'give [me] either to-day or to-morrow.' Cf. the force of තරි in මොනවා තරි දිනත්, 'give [me] something or other'; කවද තරි කරනත්, 'go any day you please'; පුළුවන් නම් රුපියලක් තරි (or නමුත් or වත්) කෙවොසත්, 'pay even a rupee, if (you) can.' Notice also the force of නමුත් and වත් used in this manner.

† These are suffixes expressive of the conditional mood.

‡ This is often expressed in books by එකකුදු වුවත් (i. e., එකක් = එකෙන් + උදු + වුවත්), lit. 'although it happened so far,' or එසේ විනමුත්, lit. 'although it happened so.'

Interjection.	Equivalent in English.
අපොයි, අපෝ, අප්පෝ, අපේ, අම් මම්, අප්පෝ, අපෝ, අප්, අපා, අහ, අතිවිවත්, උං, උංසි	ah! alas! (expressing grief or pain).
අහෝ, මි, ආයි, අතිවිවත්	oh! ah! (expressing surprise).
ඉදු	(used in calling dogs.)
ඉඳා	here! here it is! (used also in calling cattle).
උලවුමේ, ඉලවුමේ†	death! (expressing horror).
උවෑ, වි, සි, විවි, සිසි, විෑ, විකේ, ඩා, සා, ඊප් or ඉප්, කොදකිත්, කො වානොවත්, අපේමයි	pshaw! pugh! fy! (expressing dislike or contempt).
උසි	(used in setting a dog on.)
එම්බා,† එම්බල, කොල, හේ, ඒ, ඒයි, මයි, අමෝ or අමේ (mas.), අම් (fem.), බල, බොල, බලං, බොලං, බාං	(used in invocation.)
මහෝ, අහ	ehe! hey!
හහ, හත්, හහා, හිහි, අත්, හහ	ha! ha! (expressing laughter).
වත්, සත්	(used in driving oxen, &c., under restraint.)
පදු	(used in calling pigs.)
බාදු	(used in calling pigeons and such other birds.)
වච්චයි	(a word indicative of prohibition and used in games.)
කොකො, හෝ	(used in driving away birds.)
සාදු, සාදු	excellent! bravo!
සු, සු, මොප්	hush! (expressing desire of silence).
සෙ or සැං	(used in calling cats.)
සා, සාසා	hold! (expressing prevention).
හුරු, හුරේ, හොරේ	hurrah!
කෙයි, හුයි, හේ, හෙත්	(used in driving away cattle.)
හෝසියා	hurrah! (expressive of triumph).
කොච්	stop! (applied to cattle, &c.)

^o Also used in speaking of something re-called to mind suddenly. The word අප්පෝ is similarly used in some parts of the Island.

† These words in the forms උලවුම and ඉලවුම are also used colloquially in the sense of 'funeral.'

‡ In classics sometimes කෙම්බා.

§ Cf. Canarese *bá* (=Tamil *rá*), 'come.'

|| The word අප (a modification of අපෝ) is sometimes used in the sense of සා.

¶ Cf. Pañiáhi හෝ හෙ, which seems to be identical.

Some of the interjections given above, such as *අතෝ*, *ඉඳු*, *ඉඳො*, *චි*, *තු*, *ඳො*, *ඛො*, *සාදු*, *සාධු*, *සි*, *සෙ* or *සො*, *හා*, *හෝසියා*, are repeated more than once to render them emphatic. (*Vide* § 253.)

The interjection "behold!" may be expressed in Sinhalese by බලව, which is likewise the imperative form of බල, 'to see.'

*PARTICLES NOT APPERTAINING TO ANY OF THE
LAST FOUR ELEMENTS OR PARTS OF SPEECH.*

PREFIXES.

Upasaga or Upasarga.

211. These are particles usually of one or two letters, prefixed to verbal roots, their derivatives, &c., to effect certain modifications in the ideas conveyed, though some are apparently redundant. They are about twenty in number, and are given below with their equivalents in Sanskrit and Pali, significations, and examples in illustration :—

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
අති	අති	අති(=ඉති or ඉ)	'over,' 'beyond,' 'across'	ඉතිරි or ඉතාරු, අතිරික්කා, 'exceeding,' 'excessive,' hence 'remaining'; ඉතුත්, අතික්රාන්තා, 'passed beyond.'
අඤ්ඤ	අඤ්ඤ	අඤ්ඤ	'over,' 'above,' 'on'	අඤ්ඤ, අඤ්ඤ, 'exceeding'; අඤ්ඤර, අඤ්ඤර, 'chapter.'
අනු	අනු	අනු	'according to,' 'after,' 'along'	අනුදන්තම, අනුඤ්ඤ, 'order,' 'command'; අනුබල, 'support.'
අප	අප	අප or අප	'from,' 'away,' 'off'	අපදන්, අපාදන්, 'taking away'; අපච්ඡේද, අපච්ඡේද, 'Nirvāṇa'; අප, අපාය, 'hell.'
අපි (පි)	අපි	පි	'near to,' 'on'	පඤ්ඤ, පිඤ්ඤ, අපිඤ්ඤ, 'lid'; පිඤ්ඤුත්, 'covering.'

Skt.	Pali.	Eng.	Signification.	Examples.
අභි	අභි	අභි	'before,' 'to,' 'upon'	අභිමුඛ, අභිමුඛ, 'front or presence'; අභිදම, අභිධම, 'metaphysics.'
අව	අව	අව	'away,' 'off,' 'down'	අවසර, 'permission,' 'opportunity'; අවසන්, අවසාන, 'conclusion.'
ආ	ආ	ආ	'towards,' 'to,' 'at'	ආගම, ආගම, 'augmentation,' 'religion'; අඛරණ, ආරණ, 'ornament.'
උද් or උත්	උ	උ	'up,' 'on,' 'out'	උපත්, උපාසනා, 'birth'; උපානම=ඉගැනීම, උද්ගුහණ, 'learning.'
උප	උප	උච් or උප	'to,' 'down,' 'near to'	උචෙද්ශ or උපදෙස්, උපදේශ, 'advice'; උචිත, උපමා, 'simile.'
දුෂ්	දු	දු	'bad,' 'difficult,' 'badly,' 'with difficulty' (opposed to සු)	දුගඳ, දුර්ගඳ, 'stench'; දුෂ්ට, දුෂ්ට්වත, 'wickedness'; දුකර, දුෂ්කර, 'difficult to be done.'
නි	නි	නි	'in,' 'on,' 'down'	නිසා, නිගුහ, 'abusing'; නිසා, නිසාන, 'particle' (in grammar).
නිෂ්	නි	නි	'out'	නිස, නිසේශ (or විනිස, විනිසේශ), 'decision'; නිකුත්, නික්මාගොස්, 'gone out,' 'departed.'
පර	පර	පර or පර	(implying) 'supremacy,' 'away,' 'back'	පරකුම, පරකුම, 'prowess'; පරද, පරද, පරදය, 'defeat.'
පරි	පරි	පරි	'round,' 'about'	පරිවර, පරිවාර, 'retinue'; පිළිවෙත්, පරිච්ඡේද, 'Buddhist college.'

* This forms the third division of Buddha's Doctrines : අවිදුමි is sometimes shortened into විදුමි.

† Changed into ဂွံ, ဂွမ်, ဂွမ်, ဂွမ်.

‡ Changed into *කිරි*, *කිසි*, *කිමි*, *කිස්*. They are often used as privatives, as in *කිහිම*, 'fearless'; *කිසසාහිම*, 'doubtless'; *කිසිල*, 'fruitless'; *කිසසාරස්*, 'without lustre', 'obscure'; *කිසාර* (more commonly *කිසාර*), 'sapless', 'fruitless.' (*Vide* p. 317.)

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
ඉ	ඉ	ඉ	'forth,' 'forward,' 'before'	පමණ, ප්‍රමාණ, 'about,' 'extent'; පසිදු, ප්‍රසිද්ධ, 'famous'; පබ්, ප්‍ර භා, 'radiance.'
ප්‍රති	ප්‍රති	ප්‍රති	back, 're-' 'before,' 'against,' 'towards'	පිළිවෙල, පරිපාටි, 'order,' 'me- thod'; පසක්, ප්‍රකාශ, 'per- ceptible'; පිළිතුරු or පසුතුරු, ප්‍රකාශකර, 'rejoinder,' 'reply.'
වි	වි	වි	'apart,' 'asunder'	විලස, විලාස, 'form,' 'mode'; විඛන්, විභක්ති, 'case.'
සං	සං	සං (or සු)	'with,' 'together' 'with,' 'con-'	සබද, සමබන්ධ, 'connected'; සසර. සංසාර, 'metempsychosis'; සුදු සු, සදාශ, 'fit,' or සදසි, සදාශ, 'similar.'
සු	සු	සු	'well,' 'easily,' 'good' (opposed to දු)	සුසිරි, සුචරිත, 'good conduct'; සුවද, සුගන්ධ, 'fragrance'; සුකර, 'easy to be done.'

NOTE.—These are the only particles treated by native grammarians as *upasargas*. Some of them such as සු, දු, &c., imply adverbial significations. සු has sometimes the force of 'very': *e.g.*, සුමනි, සුමධර, 'very sweet'; සුනිල්, සුනිල, 'very blue.' අති often implies 'very or excessively': *e.g.*, අතිරක්ත, 'very red'; අතිරස, 'very sweet,' a kind of pancake; it has then the same force as its Elu equivalent ඉතා. අප (or අව), අව, and වි are also used in a negative sense: *e.g.*, අපකීන්, අපකීනි, 'infamy,' 'disgrace'; අවමන්, අවමාන, 'disrespect'; විසේ, විසේත, 'disunion,' 'separation.' (Vide footnote on නි:). අප or අව is sometimes used to imply 'ill,' 'badly,' as in අවලාද, අවවාද, 'speaking badly or aversely,' 'censure'; අපරධ, 'offence.'

[For other adverbial prefixes such as න, නි, අ, කු, යන, &c., vide §§ 212 and 219.]

PARTICLES.

Nipá or *Nipáta*.

212. There are other particles besides those already noticed, which do not admit of being classed with any of them. Many of these are noticed below:—

- (1) අ or (before a vowel) අන්; න, නැ, නි or (before a vowel) නිර්, නු, නෙ, නො. Negative particles used as prefixes, as අපිරිසිදු, 'unclean'; අකමැති (*i. e.* අ + කැමති), or නොකැමති, 'unwilling'; අතන් (*i. e.*, අ + අන්) or අනන් (*i. e.*, අ + අන), 'endless'; අනති (*i. e.*, අ + අති) or අනභි (*i. e.*, අ + අභි), 'very valuable,' 'priceless'; නාරු (*i. e.*, න + අරු), 'don't leave off,' 'don't open'; නැහැදි (*i. e.*, න + හැදි), 'without growing or being made'; නැර (*i. e.*, නැ + ඇර) or නොහැර, 'without leaving off or opening'; නැවිත් (*i. e.*, නැ + ඇවිත්), 'without coming'; නිකම්, 'without work,' 'gratis'; නිවරදි, 'faultless'; නිරවුල් (*i. e.*, නි + අවුල්) or නිරතුල (*i. e.*, නි + අතුල), 'without confusion,' 'undisputed'; නුදුරු, 'not distant,' 'close'; නුගත් (*i. e.*, නු + උගත්), 'unlearned'; නුපුරුදු, 'unaccustomed'; නෙතවා (or නොගෙවා), 'without paying'; නේවා (*i. e.*, නෙ + ඵවා), 'without sending'; නෙදි (or නොදි), 'without giving'; නොදක (or නෙදක), 'without seeing'; නොකම්මැලි, 'not lazy'; නොමර, 'don't kill.'

The employment of these privatives should be studied from usage.

NOTE.—The particle නිර් is also used in the case of Sanskrit words before consonants, as නිර්දෝෂ, 'guiltless,' 'faultless,' 'without error'; නිර්නාමක, 'without name,' 'anonymous'; නිර්ලජ්ජා, 'shameless.' In ancient classics the words තනමන් and නොද are used as negative particles, as තනමන් සිතව (= නොසිතව), 'don't think'; නොදනිසි (= නොකිසි), 'they do not say.' (Vide footnote ‡ on p. 315.)

- (2) කලි,* නම්, වනාහි. Expletives which scarcely add anything to the sense. They are generally employed when something explanatory of the

* Also වුකලි, *i. e.*, වු prefixed to කලි. කලි is evidently a short form of කල්හි. Cf. Sk. and Pali බල.

subject is introduced, or when a word requires to be emphasised, in which case they are placed after such word: *e. g.* “මමකලී උවමක් අත් මේ කිලෝකි නොදිස්නෙමි,” ‘for my part I have not seen another similitude in this three-fold world’; මමනම් ඉතා දිළිඳු කෙනෙකි, ‘as for me I am a very poor person’; “ඒ විහාරමහාදේවිනම් කැලණි නිස්ස මහරජහුගේ දියනියෝය,” ‘Now, the queen Vihāramahā Dévi was the daughter of king Kelaṇi Tissa’; “තෙපගේ වනානි උපන් නුවර කොතැන්හිදැයි විචාලසේක,” ‘he inquired, And thy birth-place, where is it?’ “මම වනානි ඉතා මහල්ලෙමි,” ‘as for me, I am very old.’ කලී is archaic. වනානි is more modern and is still used occasionally in composition, and colloquially in the corrupted form වන්තා. නම් is used in books as well as colloquially.

- (3) තාක්, ‘as many as’: *e. g.* මේ ලෝකයෙහිව සනාතාන් මනුෂ්‍යයෝ මරණයට සටන්ය, ‘as many people as (all who) live in this world are subject to death.’ පමණ is sometimes substituted for තාක්, and both of them when so used are equivalent to සියලු, ‘all.’
- (4) ද. This is an interrogative particle and is used at the end of a sentence or phrase, as in ඒ නුබද, ‘is it you?’; උඹට කොපමණ ඔහුද, ‘how much (or many) do you want?’ This often forms the last letter of interrogative pronouns. (*Vide* § 144 (3)). In ancient classics this particle is sometimes omitted, as in “මේකවරසිපිළිවිස” for මේ කවරේදැයි පිළිවිස, ‘having asked, Who is this?’ දෝ* or

* This is also used when a question is put to a person at a distance. Cf. the force of the final මි sound, used under similar circumstances, in හරක් ගොසමි කනවෝ, ‘the cattle are eating up the paddy plants’; මිනි මරණවෝ, ‘murder’ (lit. ‘killing men’).

දොහො (confined to books) is sometimes used in lieu of ද when a question involving a doubt is put, as in “ඇද්දො නැද්දොහොයි සැකයෙන්,” ‘in doubt as to whether there is or there is not’ (lit. ඇද්දො, ‘is there?’ and නැද්දො, ‘is there not?’); ඔහු මෙහේ නැත්තේ ගෙදර ගියාදො, ‘is it because he has gone home that he is not here?’ ව and ය are sometimes used in colloquial language to do duty for ද, as in ඒගොල්ල සනී පෙන් උත්තුව (or ය), ‘were they in good health?’; උඹට බොහොම දැවැද්ද ලැබුණාය, ‘did you get much dowry?’ This mode of interrogation is more indirect and is common in English also. යැයි or යැ is also used colloquially for ද in putting questions to which a reply in the negative is expected, as ඔහු ගමට ගියායැයි (or යැ)? නැ, ‘did he go to his village? he did not;’ මම එතෙම කීවායැ = ‘I did not say so, did I?’* ද is also used for the sake of emphasis, as මෙහි එකද මනුෂ්‍යයෙක් නො සිටියේය, ‘there was not a single person here.’ (*Vide* § 209 for the use of ද as a conjunction.)

- (5) දී and ද්දී. These are suffixed to verbs to denote a continuation of the action, and have the force of ‘whilst,’ ‘while,’ ‘when’: *e. g.* ගහේ නාද්දී, ‘when bathing in the river’; ගස කපද්දී, ‘when cutting the tree.’ The use of දී is confined to classics. (*Vide* § 173.) දී is also suffixed to nouns and then it has the force of ‘while on or in,’ ‘at,’ ‘in’: *e. g.*, ලමයාවතුරේදීමමළේය, ‘the boy expired in the water itself’; නුවරදී මහත් සටනක් විය, ‘a great quarrel (or fight) took place in the town.’

* A particle, which may be written ටො or ටො, is colloquially used in the sense of ‘what did you say?’ ‘I did not hear,’ ‘what?’ (*Vide* footnote † on p. 307.)

- (6) ම. This particle is suffixed to words to emphasise them, as in එක දිලාම පලයන්, 'go having (positively) given it'; දුමම (*i. e.*, දන් + ම) දිපන්, 'give immediately (*or* at once)'; මමම එමි, 'I myself will come'; මෙය ඉතා ආශ්ච්ඡාමය, 'this is exceedingly wonderful'; නොමැරෙණ සතියෙක් මේ ලෝකයෙහි නැත්තේමය, 'there is not a single being in this world that will not die'; "මහණ, තෙහි ජ්ඣේදවස අපගේ ගෙසිදි කිසිවක් නොලැබූ සේම ලුණුමසි බොරු කීවාහුය," 'O priest! *without* having received anything at my (lit. 'our') house yesterday you told a lie saying, I (lit. 'we') received;' එතෙම උදෑසනම (*or* "උදෑසනක් සේම") ගමන යන්නට පිටත්වූනේය, 'early in the morning he started to go the journey'; ඉර පායන වෙලාවටම වසින්නට පටන්ගත්තේය, 'it commenced to rain just at sun-rise'; එම මාගියෙන්ම, 'by the *very* same road'; "ඔව්හු මෙය ඉගුණම දනිත්මය," 'they certainly know this very well'; එකණෙහිම *or* එකණයෙහිම, 'at that very instant.*' (*Vide* § 123 & pp. 158 & 160.)

ම sometimes has no intensive meaning, as in the expressions නොමදනිති, 'they do not know'; නොමැති, 'which does not exist'; නොමකිය, 'he did not say.' It is a poetic usage, which should be avoided in prose compositions.

ම is also used after verbs with the force of 'when,' as in වැස්ස පැවෑවාම වරෙන්, 'come when it (lit. rain) clears.' (*Vide* foot-note † to § 173).

- (7) ය and සි. These are generally used at the end of an affirmative sentence and sometimes of a phrase

* In කරමමය, 'I am doing'; සිටිමමය, 'I am standing,' the letter ම is generally an augment necessitated by the use of the expletive ය; but in the corresponding plural forms the ම is not doubled, as කරමුම (or ය), සිටිමුම (or ය).

or single word as expletives. ය is more formal and common.* In very ancient writings they are seldom found.

සි is often used at the end of a direct quotation in the sense of 'saying' (lit. 'having said.' *Vide* p. 238), and it is then quite distinct from the expletive ය or සි: *e. g.*, බොරු නොකියවයි ඔහුට අවවාද කෙළෙමි, 'I advised him saying Don't tell lies.' But colloquially සි is replaced by කියා and other inflections of කිය, 'to say,' and the expletive ය is generally affixed to the last word of the quotation, which then assumes a quasi-direct form of speech, as in ඔහු එතරි ය කියාලා ගියා, 'he went away having said he (or I) would come (back);' උම ඔහු ගෙන් ඉල්ලුවාය කීවේ මොනවාද, 'what did you say you (or I) asked from him?' In books, however, සි followed by the inflections of කිය, &c., is often used after direct quotations, and then සි should be taken as a mere expletive: *e. g.*, 'මා කී සුකතියෙහි සිටුදු'යි කියා 'සිටුවම'යි කී කල්හි, 'having asked, Will you abide by the decision given by me? (and) when they said, We will abide.' Note that සි or යසි is used in composition after substantive clauses with the same force as the conjunction 'that' used in English before such clauses. (*Vide* Syntax—Reported Speech.)

- (8) උ and ල. These are used in reciting what has been said by others, as in මම කාගේ දරුවෝල, නෝ මාගේ පියෝල, 'it-is-said that I am thy son, it-is-said thou art my father'; සොදුර, රජපුරුවන් වහන්සේ අද මේ මාලිගාවට වඩානාසේක්ල, 'dear

* In phrases or sentences with the emphasising ම affixed to the last word, the vowel ශ in ම is sometimes changed into ආ before සි, as මෙය ඉතා විචිත්‍රමැයි, 'this is indeed exceedingly beautiful.' The form මැයි, though equal to මයි or මය, is rather more emphatic.

one, it-is-said that his majesty the king will come to this palace to-day.' එකම දින නැවතැයේද, 'it-is-said that he embarked to-day.' උ is now archaic and was generally used in reciting present and future events, උ being confined to the past. උ is now universally used of past, present, and future events.

- (9) උ. This is affixed to past participles to indicate definiteness or emphasis, and has already been noticed. (*Vide* § 176.)
- (10) වන and වෙනි. These particles are affixed to cardinal numbers to form ordinal numeral adjectives and are equivalent to the endings 'st,' 'nd,' 'rd,' 'th' of English adjectives. වන is now archaic. The forms වෙනුව, වනුව, and වෙනිව (the last less formal) are used to form adverbs of arrangement. (*Vide* § 124 and p. 305.)
- (11) හේම.* This is confined to modern usage and is equivalent to 'also,' 'et cetera,' as in එතොල්ල නසකැරේ හේම ගෙනුවාද, 'did they bring the debt bond also?' උඹට තැන්ගත් හේම ලැබුවේ නැද්ද, 'did you not get a present, &c.?' The form හේමයි (or හේමා, which is less formal) is also used colloquially at the end of a sentence to imply doubt, as උඹට එක මතක නැතිවුනා හේමයි, 'you forgot it perhaps'; හෙට ඔහු වැඩේ පටන් ගනිවි හේමයි, 'he will perhaps commence the work to-morrow'; ඔහු උපන්නේ සිය දවුරුද්දේ හේමයි = 'I think he was born last (lit. past) year.'
- (12) හොඳේ. This word literally means 'is it good?' (= හොඳද) and is used colloquially in that sense, as මෙහෙම හොඳේ (or හොඳද), = 'this way (or method) is good, is not it?' and sarcastically

* Cf. the Hindi affix *also* = 'also.'

හොඳේ (or හොඳද), එ මිනිසා උඹ රැවුහැරි, 'good, is not it, the way that man deceived you?' It is also employed at the end of a sentence for the purpose of impressing on the mind of the hearer what has been said, as in ඔහුට එන්න කියාපන්, හොඳේ = 'tell him to come, you-understand' (or, 'do you hear?'). (*Vide* p. 202.)

A few other particles will be noticed in the chapter on Idioms, where illustrations of the use of these and other important words in the language will be given. (*Vide* also chapter on suffixes.)

COMPOSITION.

Samas or *Samāsa*.

213. A word that is made up of two or more parts, each of which is a true word by itself, is called සමාස පදය or වචනය, compound word, as මිපල් (= මි, 'earth' + පල්, 'nourisher or governor'), 'king'; දසබල (= දස, 'ten' + බල, 'one possessed of power'), 'Buddha.'

A knowledge of composition will enable the student thoroughly to understand the meanings of compound words and to form new compounds. Compounds should, if possible, consist of words of one language, which must be combined according to the rules of *Sandhi*.

CLASSIFICATION OF COMPOUNDS.

214. According to native grammarians compounds are divided into five classes, viz.

- i. විබන් සමස් or විභක්ති සමාස, case compounds.
- ii. වෙසෙසුන් සමස් or විශේෂණ සමාස, adjectival compounds.
- iii. දඳුරුන් සමස් or දකාරභී සමාස, collective compounds.
- iv. අවිය සමස් or අව්‍යය සමාස, indeclinable compounds or compounds with indeclinable particles as their 1st part.

- v. අන්තර්ගත සමස්ත or අනන්ත සමස්ත, relative compounds or compounds bearing a signification different from that of the component words.

[For කිරිස සමස්ත or ක්‍රියා සමස්ත, verbal compounds, vide § 201.]

(1.) CASE COMPOUNDS.

Vibat samas or *Vibhakti samasa*.

215. Case compounds are those formed of two words, of which the first is a crude noun, whose case relation is implied by the second word, which is also generally a noun. (Vide § 216.) Nouns in all the nine cases (except the nominative and the vocative) enter into the formation of these compounds.

(1) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
ACCUSATIVE CASE.

Kam vibat samas or *Karma vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- මීසා (= මී, 'honey' extracted from flowers, etc. + සා, 'drinker') = 'honey-drinker,' i. e. 'bee.'
 හිරවරණ (= හිර, 'sun' + අවරණ, 'screen') = 'sun-screen,' i. e. 'parasol,'^o 'umbrella.'
 ක්‍රීඩකර (= ක්‍රීඩා, 'sport,' 'play' + කර = කර, 'performer') = 'sportsman,' i. e. ' juggler.'
 නිසැකර (= නිස, 'night' + පුරා = කර, 'doer') = 'night-maker,' i. e. 'moon.'
 මෙහෙකර (= මෙහෙ, 'work,' 'service' + කර, 'doer,' 'performer') = 'workman,' i. e. 'servant.'

(Sanskrit.)

- මධුසා (= මධු, 'honey' + සා, 'drinker') = 'honey-drinker,' i. e. 'bee.'
 (Vide මීසා.)
 ගෝභාල (= ගෝ, 'cow,' 'earth' + භාල, 'preserver,' 'protector') = 'protector of cows or the earth,' i. e. 'cow-herd,' 'king.'
 භූමකර (= භූමි, 'water jar or pot' + කර, 'maker') = 'maker of pots, &c.,' i. e. 'potter.'

^o Cf. the derivation of this word: *Para* = (Fr.) *parer*, 'to ward off,' 'parry,' and (Fr.) *sol*, 'sun.'

(2.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
INSTRUMENTAL CASE.

Katu vibat samas or *Kartṛi vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- පරපුට් (= පර, 'by-stranger' + පුට්, 'who-is-nourished') = 'who is nourished by a stranger,' i. e. 'cuckoo,'^o 'beggar.'
 දෙව්දත් (= දෙව්, 'by-gods' + දත්, 'given') = 'given by the gods,' i. e. 'god-given.' (Vide දෙව්දත්.)
 බ්‍රහ්මදත් (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දත්, 'given') = 'given by Brahma,' i. e. 'Brahma-given.' (Vide බ්‍රහ්මදත්.)

(Sanskrit.)

- දෙව්දත් (= දෙව්, 'by-gods' + දත්, 'given')—Vide "දෙව්දත්."
 බ්‍රහ්මදත් (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දත්, 'given')—Vide "බ්‍රහ්මදත්."

(3.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
AUXILIARY CASE.

Karāṇa vibat samas or *Karāṇa vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- කිරිබත් (= කිරි, 'with-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice cooked with or boiled in milk,' i. e. 'milk-rice.'
 දිබත් (= දි, 'with-curdled-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice mixed up with curdled milk.'
 බාහුර් (= බා, 'by-means-of-the-arm' + හුර්, 'who-is-valiant') = 'who is valiant by means of the arm,' i. e. 'lion.'
 බමරාල (= බමර, 'by-reason-of-bees' + ල, 'what-shines') = 'what shines by reason of bees,' i. e. 'cluster of flowers.'

^o The cuckoo lays her eggs in the nests of other birds, to be hatched by them.

† These also mean 'anything given by the gods or by Brahma' respectively. They are also used as proper nouns.

‡ Cf. the word *දිබත්*, which is applied to a preparation made by mixing boiled rice with cocoanut juice, salt, chillies, and onions on the previous evening and taken on the following morning in place of coffee. It is considered to be very cooling and nutritious.

කැපුඩු (= කැප, 'by-means-of-the-side or arm-pit' + ඩු, 'drinker')^{*} = 'that which drinks by means of its sides or arm-pits,' i. e. 'turtle.'

(Sanskrit.)

කබලිකා (= කබ, 'with-nail' + භිකා, 'divided,' 'torn off') = 'torn off with the nail.'

බාකාපී (= බාක, 'by-means-of-grain' + අපී, 'wealth') = 'wealth acquired by grain,' i. e. 'wealth in grain.'

පාදප (= පාද, 'by-means-of-root' + ප, 'which-is-nourished') = 'that which is nourished by means of its roots,' i. e. 'tree.'

(4.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
DATIVE CASE.

Sapadan vibat samas or Sampradāna vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

බ්‍රහ්මදත් (= බ්‍රහ්ම, 'for-brahmans' + දත්, 'gift') = 'gift to brahmans.'

සිව්‍රරූපි (= සිව්‍ර, 'for-sacerdotal-robes' + පිප්‍ර, 'clothes') = 'clothes set apart for sacerdotal robes.'

(Sanskrit.)

බකලෝභ (= බක, 'for-wealth' + ලෝභ, 'avarice') = 'greed of wealth.'

දේවදාන (= දේව, 'to-gods' + දාන, 'offering') = 'offering made to gods.'

ජනකික (= ජන, 'to-men' + කික, 'friendly') = 'friendly to men.'

(5.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
ABLATIVE CASE.

Avadhi vibat samas or Avadhi vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

කොරබිය (= කොර, 'from-thieves' + බිය, 'fear') = 'fear arising from thieves.'

^{*} This derivation of the word කැපුඩු, though supported by the learned for a long time, yet seems to be erroneous. The proper derivation seems to be කැප or කැපු, 'morass' + ඩු (= ඩු), 'who cherishes,' i. e. 'who cherishes or inhabits morasses or watery places.' It then becomes an example of the compounds of the accusative case. Note also that the Sanskrit equivalent of කැපුඩු is කබලික and that it means 'tortoise, as well as 'turtle.' In Sinhalese 'tortoise' = ඉඩ්ඩා, in books sometimes ඉඩ්ඩා.

මිණිමුතු (= මිණි, 'from-the-sheath' + මුතු, 'liberated') = 'liberated from the sheath,' i. e., 'blown or expanded' (as a flower).

රහුමුත් (= රහු, 'from-Rahu' + මුත්, 'liberated') = 'liberated from Rahu.'

(Sanskrit.)

වෝරභය (= වෝර, 'from-thieves' + භය, 'fear') = 'fear arising from thieves.' (Vide කොරබිය.)

වෘකභය (= වෘක, 'from-wolves' + භය, 'fear') = 'fear arising from wolves.'

සම්පතික (= සම්ප, 'from-heaven' + පතික, 'fallen') = 'fallen from heaven.'

(6.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
GENITIVE CASE.

Sabaṇḍa vibat samas or Sambandha vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

ඵඵමස් (= ඵඵ, 'of-the-goat' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the goat.'

ගරුමස් (= ගරු, 'of-the-ox or cow' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the ox or cow,' 'beef.'

දුරදුරු (= දුර, 'of-gods' + දුර, 'city') = 'city of gods,' i. e. 'heaven.'

බුද්ධගුණ (= බුද්ධ, 'of-Buddha' + ගුණ, 'virtues') = 'virtues of Buddha.'

දුරසතුරු (= දුර, 'of-gods' + සතුරු, 'enemies') = 'enemies of gods,' i. e. 'Asuras' (a class of demons).

ඊසානි (= ඊස, 'of-the-goddess-of-love' + නි, 'lord') = 'lord or husband of the goddess of love,' i. e. 'Anāṅga' (the Indian Cupid).

දේවිඳු (= දේව, 'of-god' + ඳු, 'bow') = 'rainbow.'

(Sanskrit.)

රජකෝෂය (= රජ, 'of-king' + කෝෂය, 'food') = 'kings' food.'

වෘක්කාංක (= වෘක්ක, 'of-the-tree' + ආංක, 'branch') = 'branch of tree.'

මුර්ඛය (= මුර්ඛ, 'of-fools' + ය, 'hundred') = 'hundred of fools.' (Vide Syntax of the Genitive Case.)

^{*} This word has reference to the belief that the eclipses of the sun and moon are caused by the planet Rāhu devouring them. Rāhu is the ascending node called the Dragon's-head. Hence රහුමුත් means also 'sun' or 'moon.'

† I. e., Indra, the chief of the Hindu gods. The form දේවඳු is colloquially used.

(7.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
LOCATIVE CASE.

Adara vibat samas or A'dhāra vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

උරද (= උර, 'in or on-the-bosom' + ද, 'who or which-is-cherished or produced') = 'who is cherished at the bosom,' i. e. 'child'; or 'what is produced on the bosom,' i. e. 'female breast.'

රසොඛ (= ර 'in-toddy' + සොඛ, 'who-is-delighted') = 'who is delighted (takes pleasure) in toddy,' i. e. 'drunkard.'

සොල්කෙල් (= සොල්, 'in or of-cocoanut' + කෙල්, 'oil') = 'oil in cocoanut,' i. e. 'cocoanut oil.'

සරසඳ (= සර, 'in-autumn' + සඳ, 'moon') = 'moon in autumn.'

(Sanskrit.)

ගෘහස්ථ (= ගෘහ, 'in-the-house' + ස්ථ, 'who-stays or abides') = 'who stays or abides in the house' (family) without entering the priesthood, i. e. 'layman.' Its E|u equivalent is ගිඬි (*nom. ගිඬියා*).

වනවර (= වන, 'in-the-wood' + වර, 'who-moves or rambles') = 'who moves or rambles in the wood,' i. e. 'savage.'†

උරෝජ (= උරස්, 'on-the-bosom' + ජ, 'what-is-produced') = 'what is produced on the bosom,' i. e. 'female breast.' (*Vide* උරද.)

NOTE.—(1) There are compounds of this class, the order of whose components is the reverse of those of the above examples. The first word in them may be rendered in English by an adjective qualifying the second word. The number of these compounds in the language is however very small.

Examples.

(E|u.)

රජදත් (= රජ, 'king' + දත්, 'of-teeth') = 'king tooth,' i. e. front tooth, of which there are two in the upper row.
(දම්දුරු and සුත්තුරු on p. 335 are other examples.)

(Sanskrit.)

ප්‍රථිකාස (= ප්‍රථි, 'first-part' + කාස, 'of-the-body') = 'first or fore part of the body.'

* This may well be treated as an example under the Genitive case, although the 'Sidatsaṅgarā' places words of this kind under the Locative.

† Cf. the derivation of this word.

මධ්‍යාහ්න* (= මධ්‍ය, 'middle' + අහ්න, 'of-day') = 'middle of day,' i. e. 'midday.'

රජදත් (= රජ, 'king' + දත්, 'of-teeth') = 'king of teeth,' i. e. 'front tooth.' (*Vide* රජදත්.)

(2) An unclassified collection of case compounds, most of which are in daily use, is given below to serve as an exercise for the student in classifying them under the different cases as shown above:—

අණ(ර ධ)බෙර, 'drum' (used in publishing an order, &c.).

අත්මේස්, 'glove.'

අ(ර ධ)භුජුච්චි, පිටැස්ම, 'lock-jaw.'

අස්තොටු, අශ්වගෝපක,† 'horse-keeper.'

ඇගබද, 'poll-tax.'

ඇත්තාල්, 'elephant kraal.'

ඇත්තොටු, ගස්තොටක, 'elephant-keeper.'

ඉච්චන්දම්, (wax) 'candle.'

ඉණ්මත, 'ladder.'

උසන්දල, උදානපාල, 'park-keeper.'

කන්කාක්කුම්, 'ear-ache.'

කාලතුට්ටු, 'cannon.'

ගල්ලැලි, 'slate,' 'stone-slab.'

ගල්ලියවිලි, 'rock inscription.'

ගිරිසඳෙස්, title of an E|u poem (lit. 'epistle per parrot').

ගුරුපුරු, 'gift for teacher.'

ගොවි (ර ජ)පල්, 'field,' 'farm.'

ගොපොල, ගොපාල, 'cowherd.'

තේපොච්චි, 'tea-pot.'

තොටුපල්, 'landing place.'

දැව්, දැවොඩ, 'relic mound.'

දුම්නැව්, 'steamer.'

කඩුසාල, 'court house.'

පාසල්, පාඨශාලා, 'school.'

පිත්තඩි, 'pension.'

මිනිවල, 'grave.'

වඩුවැඩ, 'carpentry.'

වෙඩිබෙහෙත්, 'gunpowder.'

ගඳපාන්, 'moonlight.'

Alup samas or Alupta samāsa.

216. There are certain compounds, in which the case terminations of the first component noun are retained, thus differing from the examples given above. Such compounds are called අලුප් සමස් or අලුප්ත සමාස, which literally means 'unelided compounds.'

* Colloquially මද්දහන, or ඉරමුදුන් වෙලාව (lit. 'time when the sun is at the meridian').

† කුදිරකාර, a naturalised Tamil word, is colloquially used. The verb බලනවා, is also used in the sense of 'take care of or look after,' as අශ්වයා බලනවා, ඇතුන් බලනවා; hence such compounds as අශ්වයා බලන්නා, 'horse-keeper'; ඇතු බලන්නා, 'elephant-keeper'; ගරක් බලන්නා, 'cowherd'; උසන බලන්නා, 'park-keeper'; වත්ත බලන්නා, 'gardener,' are also common.

Examples.

(E|u.)

කරකිඳු (= කරන්, 'of men' + ඉඳු, 'lord') = 'lord of men,' i. e. 'king.'

ගොවියා පුත් (= ගොවියා, 'of the farmer' + පුත්, 'son') = 'son of the farmer.'

අනුචාරි (= අනු, 'in the-proximity,' 'near' + චාරි, 'who-abides') = 'who abides in the proximity or near,' i. e. 'scholar,' 'servant.'

පිස්සන් කොටුව (= පිස්සන්, 'of mad-men' + කොටුව, 'enclosure,' 'asylum') = 'lunatic asylum.'

(Sanskrit.)

ප්‍රවීණීර්ථ (= ප්‍රවී, 'in war' + ණීර් = ණීර, 'firm or steady') = 'firm or steady in war.'

දේවතාමයියා (= දේවතාම, 'of the-gods' + යියා, 'beloved') = 'beloved of the gods.'

වාචස්පතී (= වාචස්, 'of speech' + පතී, 'lord') = 'lord of speech,' i. e. 'Vrihaspati' (the regent of the planet Jupiter and preceptor of the gods).

සරසීර් (= සරසී, 'in pool' + රී, 'what-is-born') = 'what is born in a pool,' i. e. 'lotus.'

Other examples are අතකොළ, 'hand-mallet'; අතලමස්, 'babe'; ඉසරද, ඉසෙරුණ, ඉසකුකුම, ඉසෙරුම (nom.), 'headache'; ඉසකෙස්, 'hair in the head'; බිඳෙරුණ, 'stomach-ache.'

(ii.) ADJECTIVAL COMPOUNDS.

Vesusun samas or Viśéshana samása.

217. When the first word of a compound is a *Tulyádhi-karāṇa* adjective qualifying the second member, such a compound is called an Adjectival Compound. But if the first member is a *Bhinnádhi-karāṇa* adjective, the compound generally becomes an example of the case compound.

Examples.

(E|u.)

රතුමල් (= රතු, 'red' + මල්, 'flower') = 'red flower.'

° This word is more commonly spelt අතචාරි.

† This is also the name of the eldest of the five Pándava princes.

‡ In Sanskrit this word also means 'goat,' 'ascetic.' It is also the name of a king of Ceylon.

§ Vide § 120.

|| The word රත්මල්, a modification of රතුමල්, is now used as a specific term for the red flower *izora*. රතමල් is another form.

සුදුමල් (= සුදු, 'white' + මල්, 'flower') = 'white flower.'

නිලුපුල් (= නිල්, 'blue' + උපුල්, 'lotus') = 'blue lotus.'

කර්මී (= කර, 'man' + මී, 'lion') = 'man-lion,' i. e. 'king,' &c.

දෙවිදාම (= දෙවි, 'god' + දාම, 'supreme-one') = 'God the supreme,' i. e. 'Supreme God.'

(Sanskrit.)

ගජේන්ද්‍ර (= ගජ, 'elephant' + ඉන්ද්‍ර, 'chief') = 'elephant-chief,' i. e. 'chief elephant' (or 'best or excellent elephant').

මහාමාන (= මහා, 'great' + ආමාන, 'soul') = 'great soul,' i. e. 'great man,' 'gentleman.' (E|u මහත්.)

නිලෝත්පල (= නිල්, 'blue' + උත්පල, 'lotus') = 'blue lotus.' (Vide නිලුපුල්.)

මහාරජ (= මහා, 'great' + රජ, 'king') = 'great king.'

Numeral Compounds of this Class.

(E|u.)

දෙලෝ (= දෙ, 'two' + ලෝ, 'world') = 'aggregate of two worlds,' 'the two worlds.'

සිව්වපුරා (= සිව්, 'four' + සපුරා, 'ocean') = 'aggregate of four oceans,' 'the four oceans.'

සරස (= ස, 'six' + රස, 'taste') = 'aggregate of six tastes,' 'the six tastes.'

තිසරණ or තෙසරණ (= ති or තෙ, 'three' + සරණ, 'help or refuge') = 'aggregate of three helps or refuges' (in Buddhism, viz., Buddha, the Doctrines, and the Priesthood).

(Sanskrit.)

ත්‍රිලොක (= ත්‍රි, 'three' + ලොක, 'world') = 'aggregate of three worlds,' 'the three worlds.'

චතුර්ව්‍යය (= චතුර්, 'four' + ව්‍යය, 'an age') = 'aggregate of four ages' (of the Hindus, viz., *Kṛita*, *Tṛetá*, *Dvápára* and *Kali*).

චතුර්බල (= චතුර්, 'four' + බල, 'member') = a complete army comprising four members or kinds of forces, viz., elephants, chariots, horse, and foot.

පඤ්චායුධ (= පඤ්ච, 'five' + ආයුධ, 'organ of sense') = aggregate of five senses, 'the five senses.'

(iii.) COLLECTIVE COMPOUNDS.

Da-arut samas or Dakárārtha samása.

218. Collective compounds are those whose components are simply joined together in their crude state without any connective particles, such as ත්, ද, &c. (Vide note 6). This is a very numerous class.

° Indra's elephant is called ගජේන්ද්‍ර.

Examples.

(Eln.)

- අත්පා (= අත්, 'hands' + පා, 'feet'), 'hands (and) feet' (= අත්ද පාද).
 හිරසඳ (= හිර, 'sun' + සඳ, 'moon'), 'sun (and) moon' (= හිරද සඳ).
 කිරිතෙල් (= කිරි, 'milk' + තෙල්, 'oil'), 'milk (and) oil' (= කිරිද තෙල්ද).
 රන් රිදී (= රන්, 'gold' + රිදී, 'silver'), 'gold (and) silver' (= රන්ද රිදීද).
 බ්‍රහ්මභූතර (= බ්‍රහ්ම, 'Brahma' + භූත, 'gods' + තර, 'men'), 'Brahma, gods, (and) men' (= බ්‍රහ්මද භූතද තරද).
 ඇත්අස්වරියද (= ඇත්, 'elephants' + අස්, 'cavalry' + වරිය, 'chariots' + ද, 'infantry'), 'elephants, cavalry, chariots, (and) infantry' (= ඇත්ද අස්ද වරියද දද).

(Sanskrit.)

- ගණ්‍යාශ්ව (= ගණ්‍ය, 'elephants' + ශ්ව, 'horses'), 'elephants (and) horses' (= ගණ්‍යද ශ්වද).
 මාතෘපියා (= මාතෘ, 'mother' + පියා, 'father'), 'mother (and) father' = 'father (and) mother' (= මාතෘද පියාද).
 ශීතෝෂ්ණ (= ශීත, 'cold' + ශ්ණ, 'hot'), 'cold (and) heat' (= ශීතද ශ්ණද).
 දිවාරත්‍රි (= දිවා, 'day' + රත්‍රි, 'night'), 'day (and) night' (= දිවාද රත්‍රිද).

NOTE.—(1) The first part of the compounds of this class is generally determined by one of the following considerations. It contains:

- Fewer syllables than the other (or others).
- A word of greater importance.
- A word ending in ඉ or උ.
- A word beginning with a vowel and ending in අ.

(2) In declining compounds of this class, as well as those of other classes, having a noun for the last component, this alone undergoes variation, the preceding component or components, which remain unaltered, being understood to be in the same case as the latter noun. In the modern vernacular this is not always the case, thus: දෙවිසත් බුදුන් සිහිකර ගෙණ, 'having thought of gods and Buddha'; උරන් කුකුලන් ඇතිකරන්නෙක්, 'a rearer of pigs and fowls'; උමලාව* අපට මොන තොප්පිද, 'what hats for you (pl.) and me (or us)?'; ඔබවහන්සේලාව* අපට ඔබ ඇයි, 'why are those for your honours and me (or us)?' These

* Or උමලා and ඔබවහන්සේලා respectively.

sentences may also be expressed by inserting a conjunction after each member, as දෙවිසත් බුදුන්, උරන් කුකුලන්, උමලාවන් අපටත්, ඔබවහන්සේලාවන් අපටත්.

In writing, the necessity for declining the last member of a compound is also dispensed with by the use of some such word as සහ, 'said,' 'called'; සහාදි or ආදි, 'et cetera' when admissible, as in රජ බමුණු වෙලද ගොවි සහ රැකි සතරට, 'to the four castes called the kingly, brahmin, mercantile and agricultural'; එළු, බැටළු, බලල්, ආදීන්ගේ කෑම, 'the food of goats, sheep, cats, &c.'

(3) The last member of a compound generally takes plural terminations, even when it is singular in sense, as මව් පියෝ, 'mother and father'; නෑදි මසිලන්ට, 'to mother-in-law and father-in-law'; රජ බමුණන්ගේ, 'of kings and brahmins'; බලු කපුටු මැඩි මදුරුවන් විසින්, 'by dogs, crows, flies, and mosquitos.'

(4) When each person or thing denoted by the members of a compound is indefinite, the article එක් is suffixed to each member, as අතක් පයක්, 'a hand or a foot'; නෑයෙක්, දයෙක්, සහච්චෙක්, 'a relative, a kinsman, or a friend.' Each word is then separately declined.

(5) Some compounds of this class are ambiguous when they are identical with case compounds, as ගස්මුල්, 'trees and roots' or 'roots of trees'; අඹරළු, 'horses and carriages' or 'horse carriage'; ගල්ගෙවල්, 'stones and houses' or 'stone houses' (i. e., 'houses formed under rocks').

(6) In certain colloquial compounds the conjunction understood is හෝ, 'or,' as ඔහු අදහෙට එම්, 'he will come to-day or to-morrow'; දවසින් දෙකින් උම එන්න ඔන, 'you must come in a day or two'; ඔහුට ගා දහසක් දෙලක් දීපත්, 'give him ten or twelve cents.' The context generally helps to remove any doubt regarding the conjunction understood.

(7) Some of these compounds constitute a large class of the idiotisms treated of under the chapter on Idioms.

(iv.) INDECLINABLE COMPOUNDS.

Aviya samas or *Avyaya samāsa*.*

219. Compounds formed by joining an indeclinable particle to another word, the former being the first member.

* This class of compounds is sometimes termed "Adverbial Compounds."

Examples.

(Elu.)

සකලබ (= සක, 'as much as' + ලබ, 'profit,' 'that which is received') = 'whatever is received,' &c.

සකවිදි (= සක, 'according to' + විදි, 'method') = 'according to method.'

අනුබල (= අනු, 'after' + බල, 'power') = 'after power,' i. e. 'secondary power,' 'support.'

කුදිපු (= කු, 'bad' + දිපු, 'sight') = 'bad sight' (i. e. 'faith') = 'heterodox doctrine.'

දුදක (= දු, 'bad,' 'wicked' + දක, 'man') = 'bad or wicked man.'

සුවද (= සු, 'good,' 'pleasant' + වද = ගද, 'smell') = 'good or pleasant smell.'

ලපවක (= ලප, 'neighbouring' + වක, 'forest') = 'neighbouring forest,' or (ලප, 'like' + වක, 'wood') = 'garden,' 'grove.'

අනිපු (= අ, 'not' + ඉපු, 'wished') = 'unwished,' 'undesirable,' or 'unlucky.'

අනෙ (= අ, 'not' + ඒ, 'one') = 'not one,' i. e. 'many.'

සහපිරිවර or සපිරිවර (= සහ or ස, 'with' + පිරිවර, 'retinue') = 'with retinue.'

(Sanskrit.)

සථාක්‍රම (= සථා, 'agreeable to' + ක්‍රම, 'order') = 'agreeable or according to order.'

සථාවකාශ (= සථා, 'according to' + අවකාශ, 'season,' 'opportunity') = 'according to opportunity or season.'

අනුදින (= අනු, 'severally' + දින, 'day') = 'daily.'

ලපසකාස (= ලප, 'near' + සකාස, 'evening') = 'near evening.'

දුර්ලභ (= දුර්, 'difficult' + ලභ, 'to gain or obtain') = 'difficult to gain,' i. e. 'scarce.'

දුර්ලක්‍ෂි (= දුර්, 'bad,' 'wrong' + ලක්‍ෂි, 'faith') = 'bad or wrong faith,' i. e. 'heathenism or heresy.'

සාදර (= ස = සක, 'with' + අදර, 'love,' 'respect') = 'with love or respect.'

සථාලක, සථාචිති, අනුබල, කුදුභි, දුර්ජන, සුගත, ලපවක, අනික, අනෙක are other examples. (Vide Elu examples given above for their equivalents in Elu and explanations of their components.)

(v.) RELATIVE COMPOUNDS.

An-arut samas or *Anyārtha samāsa*.*

220. Compounds of this class are so called because they bear a signification different from that of the component words.

* 'Attributive compounds' and 'Possessive compounds' are other terms used for this class.

Examples.

(Elu.)

සකකරුවැල (= සක, (associated) 'with' + කරුවැල, 'string of stars') = 'what is associated with the string of stars,' i. e. 'sky.'

සොකොවුරු (= සක, (associated) 'with' + ලදර, 'belly') = 'who is associated with the same belly or womb,' i. e. 'brother.'

දද (= ද, 'twice' + ද, 'who or what-is-born') = 'who or what is born twice,' i. e. 'brahman,' 'tooth,' 'oviparous animal' as birds and fishes.

දැමිදුරු (= දැමි, 'by-whom-subjugated' + දුදුරු, 'senses') = 'he by whom the senses were subjugated,' i. e., 'Buddha.'

සුන්තුරු (= සුන්, 'with-which-cut' + තුරු, 'trees') = 'that by means of which trees are cut,' i. e. 'axe.'

සඳුවන් (= සඳ, 'like-the-moon' + වන්, 'to-whom-a-face-is') = 'one to whom there is a face like the moon,' i. e. 'moon-faced,' 'fair-faced.'

මන්මෙහෙර (= මන්, 'furious' + මෙ, 'many' + හෙර, 'where-there-are-elephants') = 'where there are many furious elephants,' i. e. 'forest.'

කන්සුරවිරුබල (= කන්, 'many' + සුර, 'heroic' + විරු, 'mighty' + බල, 'where-there-are-warriors') = 'where there are many heroic and mighty warriors,' i. e. 'battle field.'

(Sanskrit.)

පිතාඛර (= පිත, 'yellow' + අඛර, 'to-whom-a-vesture-is') = 'he to whom there is a yellow vesture or garment' = 'who is dressed in a yellow vesture or garment,' i. e. 'Vishnu.'

චතුර්මුඛ (= චතුර්, 'four' + මුඛ, 'to-whom-a-face-is') = 'he to whom there are four faces' = 'who has four faces,' i. e. 'Brahma.'

ත්‍රිලොචන (= ත්‍රි, 'three' + ලොචන, 'to-whom-an-eye-is') = 'he to whom there are three eyes,' i. e. 'Śiva.'

බහුවර්ති (= බහු, 'much' + වර්ති, 'where-paddy-or-grain-is') = 'where there is much paddy or grain,' i. e. 'country.'

NOTE.—This class of compounds is sub-divided into :

1. තනුගුණ or තද්ගුණ, Compounds denoting some inherent attribute or quality of the object signified, as සකකරුවැල, සඳුවන්, &c.

2. අනුගුණ or අනද්ගුණ, Compounds that do not denote any such attribute or quality of the object signified, as සොකොවුරු, සුන්තුරු, &c.

DERIVATION.

Piyavi or *Prakriti*—Radicals.

221. පිඨ or ප්‍රකෘති, radical, is the crude or simplest form of a word to which prefixes and suffixes are added.

These original elements or words are divided into :

- (1) ද or ධාතු (or, දපිසව් or ධාතුප්‍රකෘති), roots of verbs, &
- (2) සද or අබ්ද (or, සදපිසව් or අබ්දප්‍රකෘති), bases of nouns (and pronouns).

222. Nearly every word in the language may be derived from verbal roots, which may be termed the vital principle of words. In some words the root is very obscure owing to mutilations and corruptions, and sometimes does not admit of being separated from the word. An attempt to extract the root is made in § 227, where examples of bases of nouns are given ; but the result cannot be considered as entirely free of error.

The Sinhalese language no doubt possesses as large a number of roots as the Sanskrit and Pali,* but many of them are deeply buried and have now passed into oblivion owing to the want of any record. These have to be exhumed before the philologist can hope to succeed in tracing too many words in the language to verbal roots.

Verbs, nouns, and pronouns being the only words in the language which always undergo inflection, the treatment of radicals will chiefly be confined to them.

223. Roots of verbs (a) and bases of nouns (b) are each divided into three classes, namely.

- (a) 1. නිපන්ද්‍ර or නිජපනන ධාතු,† indigenes Elu roots of verbs not derived from any foreign source, i. e. native verbal roots.
2. තසම ද or තතසම ධාතු, roots of verbs common to Elu and other languages, i. e. homogeneous verbal roots.‡

* In Sk. and Pali there are about 2,000 roots each.

† This is also called දේශජ (lit. 'country-born') or දේශජ ධාතු.

‡ These radicals which are undoubtedly borrowed from Sanskrit and other languages without change of form and incorporated, may properly be called naturalised roots or bases.

3. තබව ද or තදහව ධාතු, roots of verbs derived from foreign languages, as Sanskrit, Prakrit, Tamil, &c. : i. e., derived verbal roots.

- (b) 1. නිපන් සද or නිජපනන අබ්ද,* native bases of nouns.
2. තසම සද or තතසම අබ්ද, homogeneous bases of nouns.†
3. තබව සද or තදහව අබ්ද, derived bases of nouns.

NOTE.—The word පිසව් or ප්‍රකෘති may be affixed to the above terms as in the case of ද පිසව් or ධාතු ප්‍රකෘති, &c. (Vide § 221.)

Native words are very few in number, and may perhaps prove to be fewer still as the study of Sinhalese philology advances. The number of homogeneous words is also small. (For examples of each class of radicals, vide §§ 226 & 227.)

224. As no stated rule can be given for ascertaining the roots of verbs, a short list will be given so that the student may commit them to memory. But bases of nouns can be easily determined, as shown in § 91. It is peculiar to the Elu language to have verbal roots and bases of nouns acquired in the three ways referred to. For the purpose of derivation words appertaining to other parts of speech than the verb, noun, or pronoun will be included in the examples, and words of other Indian languages bearing a close affinity to some of the examples will be noticed by footnotes. (Vide examples on pp. 78-80.)

225. Examples of radicals will be given side by side with their Sanskrit and Pali equivalents. This will enable the student to notice at once the degree of affinity and difference existing among the elements of words in the three languages. As a further aid, some of the characteristic

* This is also called දේශජ (lit. 'country-born') or දේශජ අබ්ද. (Vide foot-note † on p. 336).

† The foot-note ‡ on p. 336 is applicable to these radicals also.

features of Eḷu words as compared with those of Sanskrit and Pali follow :—

(a) Unaspirated letters take the place of corresponding aspirates, as කඩ for ඛඩ, 'to break'; පල for ඵල, 'to split.'

(b) An aspirated consonant may be softened into ස්, as ඛිතිරි for ඛධිරි, 'deaf'; මිතිරි for මධුර, 'sweet.'

(c) Aspirated letters softened into their components, as දහමි for ධම, 'doctrine'; සටහන් for සඤ්ඤාන, 'mark,' 'note.'

(d) Single letters for double letters, as අඟ for අඟ්ඟ, 'end'; ගට for ගට්ට, 'to rub or strike against.'

(e) Semi-nasals for full nasals, as බඳ for බක, 'to bind'; ගඳ for ගක, 'smell,' 'stench.'

(f) ස් for ව් or ජ්, as සිත් for විත්ත, 'mind'; සිදුරු for ජිදු, 'hole.'

(g) ද් for ජ් or ක්, as මඳ for මජ, 'juice'; මද්දීම for මජ්ඣම, 'middle.'

(h) ර, ඊ, රු, අ, or ඉ for සා and ඊ for ෙ and ේ (symbols of ඊ) in compound letters, as හර for හා, 'to leave'; රුසි for සාෂි, 'sage'; ඉදු or ඉරිදු for සාජ්, 'straight'; තණ for තෘණ, 'grass'; අරුත් for අර්ථ, 'meaning'; පිවිතුරු for පවිත්‍ර, 'clean.'

(i) ස් for ශ් and ඡ්, as බස for හ්‍රස, 'to descend'; සිටි for ඡට්ඨ, 'to stand.'

(j) Short vowels for long, as ගම for ගාම, 'village'; දෙව් for දේව, 'god.'

(k) Omission of letters, as අද for අද්‍ය, 'to-day'; කිරි for කිර, 'milk'; පස් for පාංශු or පංසු, 'earth,' 'soil.'

Other minor peculiarities of Eḷu words, are chiefly governed by phonetic rules, and are multifarious. These should be studied from the examples that will be given below. (V. § 45).

VERBAL ROOTS.

Examples.

226. (a) Native (verbal) roots: නරඹ, 'to see'; රුකුර, 'to weigh.'

(b) Homogeneous roots :—

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
කුප	- කුප	- ක්ථ	- To be angry or irritated.
කා	- කර	- කර	- do.
ගණ	- ගණ	- ගණ	- count.
ගර්භ	- ගර්භ	- ගර්භ	- abuse, revile.
නට	- නට	- නට	- dance.
නම	- නම	- නම, නව	- bend.
නශ	- නස	- නස (නහ)	- destroy, kill.
නව	- නුල	- නුල	- flog.
නප	- නප	- නප, නව	- bask, warm.
දා	- දා	- දා	- give.
දූෂ	- දිෂ	- දිෂ, දකු	- see.
පා	- පා	- පා	- drink.
මා	- මර (මිය)	- 1 මර, 2 මිය	- 1 kill, 2 die.
වස	- වස	- වස	- dwell, live.
වස	- වස	- වස (වහ)	- cover.
හා	- හර	- හර	- leave.

(c) Derived roots :—

අස (අසනි)	- අස (අසනි)	- ඇති	- be.
කථ	- කථ	- කිය	- say.
කාන	- කනි	- කප්ප	- cut.
ක්‍රීඩ, කේල	- කිල	- කෙල	- play.
බඩ	- බඩ	- කඩ	- break.
බාද	- බාද	- කා	- eat.
ගෞ	- ගෝ	- ගා	- play on a musical instrument.
ග්‍රහථ	- ගහථ	- ගොන	- knit, plat, compose.
ග්‍රහ (ග්‍රහණ)	- ගහ (ගහණ)	- ගණ	- take.
ඝට්ට	- ඝට්ට	- ගට	- strike against, clash.
චච	- චච	- ඝප (ගප)	- chew.
චිත	- චිත	- සිත (හිත)	- think.
චුච	- චුච	- සිම (හිම, ඉම)	- kiss.
ජිද	- ජිද	- සිද (හිද, ඉද)	- cut.
ජල	- ජල	- දප	- enchant, invoke demons.
ජ	- ජ	- දි (දික, දක)	- win, conquer.
ජය	- ජර	- දිර	- decay.
ඤ	- ඤ	- දන	- feel, know.
ඤල	- ජල	- දල (දිල)	- shine.

* In Pr., H., &c., the form දේ also occurs. † Cf. H. &c., දේව.

‡ Cf. Pr., H., &c., කත. § Cf. M., කප. || Cf. H. and M. කේල.

¶ Cf. H. & M., බා. ** Cf. H. & M. ජක.

[Pr. = Prakrit; H. = Hindi or Hundustáni; M. = Maráthi.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
නිම	- නිමු	- නෙම	- To wet.
දහ	- දහ	- දව, ද	- burn (<i>trans.</i>).
දුග	- දුග	- දෙව, දෙව	- milk.
ධාව	- ධාව	- දව (දව, දව)	- run.
ධා	- ධර	- දර	- possess, retain, &c.
ච	- ච	- චස (චස, පිස, පින)	- cook.
පත	- පත	- වට	- fall.
පිඩ	- පිල	- පෙළ	- suffer (from a disease, &c.).
පුෂ	- පුච්ච	- පුජ (පිස)	- expand (as flower).
පුජ	- පුජ	- පුජ	- offer.
පුර	- පුර	- පුර	- fill.
පුරු	- පුරව	- පන†	- jump.
පුරුෂ	- පුරුෂ	- පලක, පුරුෂ	- burn (<i>trans.</i>).
ඵල	- ඵල	- පල	- cleave, split.
බන්ධ	- බධ	- බද	- bind.
භාජ	- භාජ	- බෙද	- divide.
භිද	- භිදි	- බිද	- break.
භූ	- භූ	- වු	- be.
භූමි	- භූමි	- බස (බස)	- descend.
භූෂ්ණ	- භූෂ්ණ	- බද	- fry, grill.
මක්ෂ	- මක්ෂ	- මන	- rub off, erase, melt.
මන්ත්	- මන්ත්	- මතුර	- charm.
මණි	- මණි	- මද	- polish.
මුච	- මුච	- මුස, මුද	- release, liberate.
සාව	- සාව	- සද	- pray, beseech.
සුජ	- සුජ	- සොද	- join, yoke.
රක්ෂ	- රක්ෂ	- රක්	- preserve.
රක්ෂ්ණ	- රක්ෂ්ණ	- රද	- stop, tinge.
රුජ	- රුජ	- රුඛ	- pain, ac'le.
ලභ	- ලභ	- ලබ	- obtain.
ලිඛ	- ලිඛ	- ලිඛ†	- write.
ලිභ	- ලිභ	- ලොව, ලෙවස්	- lick.
වද	- වද	- වද	- worship.
වණ්	- වණ්	- වණ්	- spread, describe, praise.
විද	- විද	- විද	- suffer (as pain, &c.).
විධ	- විධි	- වඩ	- increase.
විෂ	- විෂ	- වස (වස)	- rain.
වේණි	- වේණි	- වෙල	- entwine, wrap round.
වාධ	- වාධ	- විද	- shoot (as an arrow).

° Cf. M. පබ. † Cf. H. වායු. ‡ Cf. M. ලිභ. § Cf. M. ලෙභ.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ශ්‍රී	- ශ්‍රී	- ශ්‍රී (ඉස, ඉස) } - ශ්‍රී, ශ්‍රී	hear.
කාඩ	- කාඩ	- කාද, කද (කද)	make.
සිව	- සිව	- සිස (හිස, ඉස)	sprinkle, scatter.
භ්‍යා	- භ්‍යා	- සිව (හිව)	stand.
හස	- හස	- සි (හි)†	laugh.

NOMINAL BASES, &c.

227. (a) Native radicals: කරළි, 'new cloth'; කොලඹ, 'Colombo'; පොල්,† 'cocoanut'; දෙල්, 'bread-fruit'; ලිහිණි, 'swallow,' 'vulture'; සරක්, හරක්,‡ 'head of cattle'; හෙරළි, 'jack fruit'.

(b) Homogeneous radicals:—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.¶
අලස	- අලස	- අලස	- idle.	ලස, 'work.'
උරස්	- උර	- උර (ඔර)	- breast, bosom.	උර, 'go.'
භජ	- භජ	- භජ	- elephant.	භජ, 'roar' 'sound.'
කර	- කර	- කර	- hand.	කර, 'do.'
කිරණ	- කිරණ	- කිරණ	- ray, beam of light.	ක, 'scatter.'
කීර	- කීර	- කීර, හීර	- parrot.	ඊර (ඉර), 'send,' 'order.'
කුල	- කුල	- කුල	- family.	කුල, 'accumulate.'
ගණිත	- ගණිත	- ගණිත	- arithmetic.	ගණ, 'count.'
ගති	- ගති	- ගති	- condition, state.	ගම, 'go.'
ගුණ	- ගුණ	- ගුණ	- good quality, virtue.	ගුණ, 'invite,' 'advise.'
ගුරු	- ගුරු	- 1 ගුරු, 2 ගුරු	- 1 parents, Jupiter, 2 heavy, honourable.	ගෞ (ගර), 'sound,' 'speak.'
ගුහා	- ගුහා	- ගුහා	- cavern, cave.	ගුහ, 'conceal.'
ජන	- ජන	- ජන, දන	- people.	ජන (දන), 'be born.'

° H. also ශ්‍රී.

† Vide p. 261.

‡ Cf. Tamil புல், 'palmyra tree.' The word පුළුපු is an Elu synonym for 'cocoanut tree.'

§ Cf. Sk. ගෙර. ගෙරි is an Elu synonym for 'cattle.'

¶ The corresponding Elu roots are given within parentheses, except when they are identical with the Sanskrit. They are mostly determined by the help of these and Pali roots. Observe that the prefixes, suffixes, &c., added to the roots in forming the words have been omitted here.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
ජමබු	- ජමබු	- ජමබු, දම	- a kind of apple, rose apple.	ජම (දම), 'eat.'
ජය	- ජය	- ජය, දිස	- victory.	ජ (ද), 'conquer.'
කාල	- කාල	- කාල	- tune.	කල, 'fix.'
දින	- දින	- දින	- day, date.	දි, 'waste.'
දිශ	- දිසා	- දිසා (දිසා), දිස, දස	- direction, quarter.	{ දිශ (දිස or දස), 'show.'
සාද	- සාද	- සාද, සාද	- sound.	සාද, 'sound.'
නීති	- නීති	- නීති (නීස), නී	- law.	නි, 'guide,' 'gain.'
පදවි	- පදවි	- පදවි	- rank, office.	පද, 'go,' 'move.'
පර	- පර	- පර	- other, different, subsequent.	පර, 'nourish,' 'fill.'
පිප්පල	- පිප්පල	- පිප්පල	- brass.	පිප්පල, 'bile' and ල, 'resemble.'
බල	- බල	- බල	- power.	බල, 'live,' 'support.'
බලි	- බලි	- බලි	- sacrifice, a planetary performance.	(do.)
බාල	- බාල	- බාල	- young.	(do.)
බිත්ථු	- බිත්ථු	- බිත්ථු, බිඳු	- dot, zero.	බිද, 'be apart.'
බිල	- බිල	- බිල†	- hollow in a tree, &c.	බිල, 'divide.'
මත	- මත	- මත	- opinion.	මත, 'think.'
මද	- මද	- මද	- passion, intoxication.	මද, 'rejoice.'
මදන	- මදන	- මදන	- Ananiga, the Indian Cupid.	(do.)
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.	මර (මර), 'die.'
මල	- මල	- මල	- dirt, filth, rust.	මල, 'hold,' 'stick.'
මුනි	- මුනි	- මුනි	- a sanctified sage.	මන, 'be revered.'
මාග	- මාග	- මාග, මුව	- deer, beast.	මාග (මාග), 'seek,' 'pursue.'
මෘදු	- මුදු	- මුදු	- mild, soft.	මුද, (මද), 'rub.'
සව	- සව	- සව	- barley.	ස, 'join or mix.'
සශස්	- සස	- සස, සසස්	- prosperity, glory.	සශ (සස), 'per-vade.'
සුග	- සුග	- සුග	- an age, pair.	සුජ (= සොද), 'join.'

° The ordinary Elu form is පිත.

† The form බෙත is also colloquially used.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
රස	- රස	- රස	- taste.	රස, 'taste.'
රූප	- රූප	- රූප, රූ	- image, form.	රූ, 'sound,' 'move.'
රේවති	- රේවති	- රේවති	- the 27th lunar asterism.	රේව, 'go by leaps and jumps.'
රෝග	- රෝග	- රෝග, රෝ	- disease.	රූජ (= රූද), 'afflict.'
වන	- වන	- වන, වල්	- forest, wood.	වන, 'seek,' 'sound.'
වර	- වර	- වර	- privilege, right.	වර, 'desire,' 'ask.'
වාද	- වාද	- වාද	- discussion, controversy.	වද, 'speak.'
වාහර	- වාහර	- වාහර, වදුරු°	- monkey. †	කැ(කර), 'lead,' 'guide.'
වාර	- වාර	- වාර, වර	- time.	වෘ (වර), 'cover,' 'choose.'
වාසනා	- වාසනා	- වාසනා	- luck.	වස, 'dwell.'
විජය	- විජය	- විජය	- conquest, triumph.	ජ (= දි), 'conquer.'
විලාප	- විලාප	- විලාප, විලප්	- lamentation.	ලප, 'speak.'
විෂ	- විෂ	- විෂ, වස (වස)	- poison.	විෂ (විස), 'per-vade.'
විණ	- විණ	- විණ, වෙණ	- lute.	වි, 'go,' 'per-vade.'
වුණ	- වුණ	- වුණ	- sore.	වුණ (වුණ), 'wound.'
සරණ	- සරණ	- සරණ	- protection, refuge.	සැ (සර), 'in-jure.'
සහ	- සහ	- සහ, සා (සා)	- hare.	සහ (සස), 'go by leaps and jumps.'
සීත	- සීත	- සීත (සීත)	- cold.	සෙස (සි), 'go.'
සුමණ	- සුමණ	- සුමණ, මහණ	- Buddhist priest.	සුම (සම), 'undergo penance.'
සුවණ	- සුවණ	- 1 සුවන් } 2 සුවණ }	- 1 ear, 2 the 22nd lunar-asterism.	සු, (සු) 'hear'; &c.
සතත	- සතත	- සතත	- always, continually.	තත, 'spread.'
සම	- සම	- සම	- like, equal.	සම, 'be mixed up.'
සාර	- සාර	- සාර, සරු (හර)	- essence, heart-wood, fertile.	සර, 'go.'

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal roots.
හික්කා	හික්කා	හික්කා	hiccup.	හික්ක, 'hic-cough.'
හිත	හිත	හිත (ඉත), හිත	benefit, beneficial.	හි (from Sk. ධා, 'have or hold').
(c) Derived radicals :				
අගනි	අගනි, හිනි, } අගනි	අග	fire.	අග, 'mark.'
අටවි	අටවි	අටවි	wood, forest.	අට or අට්, 'go,' 'roam.'
අදා	අදා	අද	to-day.	ඉද = අද, 'have power.'
අඩි	අඩි	අඩ	half.	අඩ, 'increase.'
අසීති	අසීති	අසු	eighty.	(?)
අසව	අසව	අස	horse.	අස (අස), 'per-vade.'
ආකාශ	ආකාශ	අභය	sky.	කාශ (කා), 'shine.'
ඉක්කු	උච්ඡ	උත්, ඉක් (ඉභු)†	sugar-cane.	ඉක් (ඉක්), 'desire.'
ඉභිකා	ඉභිකා	උච්	tile, brick.	(do.)
උච්ච	උච්ච	උච් (උච)†	high, tall.	චි (චි), 'gather.'
උභයා	උභයා	උභයා	louse.	කුභ, 'call,' 'cherish.'
උභය	උභය	උභ	camel.	උභ (උභ), 'burn.'
එක	එක	එක්	one.	ඉ, 'go.'
කදලි	කදලි	කෙසෙල් (කෙසෙල්)	plantain.	{ දල, 'divide,' 'perce.'
කකුරු	කකුරු	කකුරු	kind of cucumber.	සා (ඉර), 'go,' 'be.'
කණ	කණ	කන්	ear.	කණ (කණ), 'hear,' 'perce.'
කකුරු	කකුරු	කකුරු††	scissors.	කකු (කකු), 'cut.'
කපුරු	කපුරු	කපුරු	camphor.	කප (කප), 'be able.'
කිරි	කිරි	කිරි	milk.	කු (කි), 'waste.'
ගුරු	ගුරු	ගුරු	excrement.	ගු, 'void by stool.'
චන්ද	චන්ද	චන්ද, (චන්ද)	moon.	චන්ද (චන්ද), 'shine.'

° T. also අඳුණ.

† Cf. H. උභය.

‡ Cf. H. උභය.

§ Cf. B. උභය.

|| Cf. T. උභය.

¶ Bihari also උභය.

°° Cf. H. උභය.

†† Cf. M. උභය.

‡‡ M., &c., also උභය.

[T. = Tamil; B. = Baṅgālī.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
චුණ	චුණ	චුණ (චුණ)°	lime, powder.	චුණ (චුණ), 'grind.'
ජල	ජල	ජල	net.	ජල (ජල), 'encompass,' 'cover.'
කාම	කාම	කාම	copper.	කාම, 'desire.'
කණ	කණ	කණ†	grass.	කණ (කණ), 'eat,' 'graze.'
ත්‍රි, ත්‍රිණි, ති, තිණි, ති, ති, තුන්†			three.	ති (තර), 'pass.'
ත්‍රිංශත්, තිංශත්		තිංශත්	thirty.	(?)
දහත්, දහත්		දත්	tooth.	දත්, 'subdue.'
වි	වි	වි (වි, වි, වි)	two.	(?)
නවති, නවති		නවති	ninety.	(?)
නව, නව		නව	ship.	නව, 'send.'
පත්‍ර, පත්‍ර		පත්	leaf.	පත්, 'go,' 'move.'
පාද, පාද		පා, †† පාද	foot.	පා, 'go,' 'move.'
පියා	පියා	පියා††	father.	පා, 'nourish.'
පුත්‍ර, පුත්‍ර		පුත් (පුත්)	son.	පුත් (පු), 'pu-rify.'
පුස්තක, පොත්ක, පොත්ස්සි			book.	පුස්ත (පුස්ත), 'bind.'
ප්‍රේමත්, ප්‍රේම		ප්‍රේම	love.	ප්‍රි (ප්‍ර), 'please.'
බ්‍රිහත්, බ්‍රිහත්		බ්‍රිහත්	deaf.	බ්‍රිහත් (බ්‍රිහත්), 'bind.'
භක්ත, භක්ත		බත්	boiled rice.	භත් (බත්), 'serve.'
හිතති, හිතති		හිතති, හිත	wall (generally of a house).	හිත (හිත), 'di- vide,' 'break.'
මකුණ, මකුණ		මැඩ	fly.	මකුණ (මකුණ), 'be angry,' 'fill.'
මත්‍ර, මත්‍ර		මත්	fish.	මත්, 'be pleas- ed.'
මාතෘ, මාතෘ		මව්	mother.	මාත (මා), 'respect.'

° Cf. H. චුණ.

† Pr. & M. also තණ.

‡ Cf. M. ති, H. තේ, H., M., &c., තිණි.

§ Cf. H. and M. තික.

|| Cf. H. වි, ¶ Cf. T. වි.

°° H. also පත්.

†† H. also පා.

‡‡ Cf. Pr. පිණ, of which පික (nom.) may be taken as a phonetic form.

§§ Cf. Pr. පොත්ක, H. පොත්.

¶¶ Cf. H. ප්‍රේම.

¶¶ Cf. Pr. මාතෘ, H. and S. මාත. [S. = Sindhi.]

Hindi (including Hindustāni) seems to possess a closer affinity to Eḷu than the other vernaculars.

229. A few additional derivations and affinities which have casually engaged the author's attention, will be noticed in this section as of possible interest to students of Sinhalese philology.

The short ඵ and ම are extant in the Bihāri (a dialect of the Hindi) and Baṅgālī. These sounds are known to Prakrit and Pali also. (*Vide* § 41.)

The suffixes ආ and ඡ, characterising the masculine and feminine respectively, are common to almost every Indian language. The plural suffixes ම, උ, and හු exist in Pr. ඤ is the pl. nom. and oblique case ending in Bihāri, &c. (*Cf.* the colloq. nom. උන්—identical with the Bihāri form—and මවුන්, 'they,' used in some of the oblique cases also.) The modern pl. suffixes වල්* and වරු are most probably derived from the Tamil கன and வர் similarly used. (*Cf.* the honorific වර in ගම්වරය, 'valuable village'; පඬිවරයා, 'eminent pandit or scholar,' which is distinct.) The nom. endings අ and ආ (sometimes changed into ඵ or ඵ්) are Pr. (and Hindi). The common genitive ending ගේ is a modification of the corresponding ending ਜේ in Hindi, and the classical (gen.) ending හ (with its variations අ, ආ, භි, and උ) of the Pr. and Pali ස (Sk. स). The suffixes අට,† ට, &c., ending in ට of the dative case, are from the Pr. and Pali අභිභය (Sk. अभिभय), 'for,' 'for the purpose

* The pl. ending උ is perhaps derived from the Hindi लोको ('people'), affixed to animate nouns to denote plurality. (*Cf.* ගොල්ල in the Sinhalese දෙවිගොල්ල, 'gods'; ඵගොල්ල, 'those-people,' 'they.') The Tamil கன is considered to be a contraction of සකල (pronounced *sakal* in Hindi, &c.), 'all.'

† An older form භට is also extant (*vide* p. 97). The letter භ is perhaps the ending of the genitive case. It may be observed that in Prakrit (as well as in very old Sinhalese) the genitive case did duty for the dative, which was wanting in them; hence perhaps the reason for the endings of the latter case being common to those of the former.

of,' 'to,' 'in order to.' The ablative suffixes ending in ඤ are probably connected with the similar endings of that case in Tamil. The locative endings ඵ, භි (with or without a vowel before them), අ, and ඇ correspond to the Pr. ඵ, සි or භි, අ, and ආ. The vocative endings අ, ආ, (ඇ), ඵ, and ම are nearly all Pr. The Hindi ඌ is connected with මවුනි, &c., suffixes of ordinal numeral adjectives. The particle අක් the indefinite article 'a' or 'an' is in Bihāri a shortened form of එක්, 'one.'

The personal terminations of verbs have their origin in Pr., in which they are—*Sing.* 1. ම, 2. සි, 3. ඉ, ඵ, ආ; *Pl.* 1. මෝ, මු, මහ, 2. හ, 3. නි.* The causal sign ට is in Pr. භේ (or අභේ). The Pr. pres. part. ending මාන is perhaps the origin of the Eḷu pres. part. ending මිත්, &c. The Hindi past part. ending ල seems to be connected with the letter ලා affixed to Eḷu past participles.

මම or මමි, 'I' is probably from the Pr., acc. sing. මම or මං. The genitive sing. in Pr., Pali, and Sk. is exactly මම. The shifting of cases is not improbable.† The Sk. acc. sing., මා is identical with that of Eḷu. Pr. gen. මහ = මා in Eḷu. The Eḷu අපි (or ඇප්), 'we' is connected with the Hindi, Pañjābī, &c. ਆਪ (Pr. අප්පා, ਆਪਾ), 'self.' The fem. තී, 'thou,' is ත with the fem. suffix ඡ attached. (*Cf.* තී in Sindhi, in which තෝ is one of the oblique cases of the mas.) Pl. නොපි (or නෙපි or නෙප්) is compounded of නො or ත and අපි.‡ The modern උම is a contraction of හුම = හුම, which is in turn a shortened form of මුම. (*Cf.* මයර, 'bank,' 'border,' changed into නියර.) මුම = ම or මි + මම 'there.' The Pr. තුම, 'thou,' is perhaps identical with තමා, 'thou,' colloquially used by high officials in addressing lower classes of people. (*Cf.* the reflexive pronoun තමා.)

* The colloquial forms of verbs ending in මා or හා and ආ, as ගතමා සිටියා, ගියා, කළා, are verbal nouns. (*Vide* § 249.)

† *E.g.*, the acc. forms මහු and මවුන් are colloquially used for the nom.

‡ In Hindi ਆਪ means also 'you.'

The demonstrative pronoun ඒ or ඔ corresponds to *et* or *et* in Pr.; the fem. *ඔ* or *ඔ* is perhaps from the Pr. *ඔ*. Hindi *उ* or *उ*, 'that,' 'he' and Pl. *उ* or *उ*. The Elu *එ* *එ* = *එ* + *එ* and *ඔ* *ඔ* = *ඔ* + *එ*. In Hindi the Acc. sing. is *ඔ* or *ඔ* (*Cf.* Elu *ඔ*); *ඒ*, 'this' is identical with an archaic form in Elu. Pr. *ඒ* = Elu *ඒ*, 'this.' The interrogatives *කි* and *ක* are identical in Pr., *කෙ* = the O., B. & G. *කෙ*, and *කෙ* is identical in G.

Pr. *ලෝක* = *ලෝක*, 'world.'
 „ *සඵල* or H *සඵ* = *සඵ*, 'all.'
 „ *කප්ප*, *කප්ප* = (*do.*), 'work,' 'affair.'
 H. & M. *බට්ටා* = *බට්ටා* or *බට්ටා*, 'batta' (subsistence money paid for extra services).
 H. *නිද්ද*, M. *නිද්ද* = *නිද්ද*, 'sleep.'
 Panj. *නරේරි*, S. *නරේරි*, & M. *කරල* = *කරල*, 'cocoanut.'
 G. *ගෙ* = *ගෙ*, 'guana.'
 G. & Panj. *ගාම*, S. *ගාම* = *ගම*, 'village.'
 G. *වා* = *වා*, 'wind.'
 H. & M. *දද*, Panj. *දද* = *දද*, 'tetter.'
 M. *පස* = *පස*, 'five.'
 H., B., G., & O. *මැටි* = *මැටි*, 'earth,' 'soil,' 'clay.'
 H^o:—*ප්‍රාප* = *ප්‍රාප*, 'stamp.'
පටන or *නා* = *පටන*, 'town.'
පාලිය = *පාලිය*, 'forty.'
සමුදර = *සමුදර*, 'ocean.'
මාමා = (*do.*), 'maternal uncle.'
තක = *තක*, 'until.'
බංගලා = *බංගලා*, 'bungalow.'
මුත්ත = *මුත්ත*, 'face.'
තහානා = *තහානා* or *තහන* (*වා*), 'to bathe.'
තචානා = *තචානා* (*වා*), 'to bend.'

H^o:—*පස්* = *පස්* (in *පස්සිය*), 'five.'
පබ්බා = *පබ්බා*, 'fan,' 'pan-kah.'
රබ්බාලා = *රබ්බාලා*, 'keeper,' 'guard.'
රුප්පලා = *රුප්පලා*, 'rupee.'
සත් = *සත්*, 'truth.'
සිපායි = *සිපායි*, 'sepoy,' 'soldier.'
තෙල = *තෙල*, 'oil.'
නා, *නා*, *නා* = *නා*, 'not.'
නෙ = *නෙ*, 'new.'
උප්පර, 'splendour,' or *උප්පර*, 'squandering' = *උප්පර*, 'pompous show.'
පාර = *පාර*, *පාර*† (in *පාර* or *පාර*), 'four.'
පො = *පො*, 'four.'
බාබා = *බාබා*, 'child.'
බරබ්බ = *බරබ්බ*, 'musk-melon.'
බෝප්පා = *බෝප්පර* (or *ඳ*), 'dried kernel of cocoanut.'
කෝප්ප, *කිසි* = *කොසි*, *කිසි*, 'any,' 'some.'
කුටි = *කොප්ප*, *කොප්ප*, 'broom,' 'brush,' 'coir.'
කෝප = *කොප්ප*, 'fort.'
කෝපාන = *කොප*, 'short.'
කාල = *කාල*, 'shawl.'

^o Some of the following words may be traced to other sources also.

† Or contractions of *සතර* and *හතර* respectively. (*Vide* § 48d.)

230. Some Elu words have two different derivatives, which are respectively derived either from two different languages or from two different words of one language.

Corresponding words in Sanskrit and Pali akin to each derivative are given as usual.

Examples.

Sanskrit.	Elu.	Pali.	Elu.
අභි, 'meaning'	... අරුත්	... අභි	... අත්.
සාධි, 'sanctified sage'	... රුසි	... ඉසි	... ඉසි.
මිජස්, 'juice'	... මදස්	... මිජ	... මද.
කර්ම, 'agent,' 'doer'	... කතුරු	... කතු	... කතු.
කම්, 'action'	... කරම	... කමම	... කම්.
බඩ්ධ, 'sword'	... බඩ්ධ	... බඩ්ධ	... බඩ්ධ.
ඝි, 'hole'	... සිදුරු	... ඝි	... සිදු.
දුභි, 'hard,' 'course'	... දුභි	... දුභි	... දුභි.
ධම්ම, 'doctrine,' 'scripture'	... දරුම	... ධම්ම	... දහම්, දම්.
ප්‍රසිද්ධ, 'public,' 'famous'	... පරසිද්ධ	... පසිද්ධ	... පසිද්ධ.
මිත්‍ර, 'friend'	... මිතුරු	... මිත්‍ර	... මිත්.
මිශ්‍ර, 'mixed'	... මිසර	... මිශ්‍ර	... මිස, මිශ්‍ර.
මුඛ, 'foolish'	... මොඛ	... මුඛ	... මුඛ.
රූරු, 'rough'	... රුදුරු	... රුදු	... රුදු.
වේර, 'enmity'	... වසිර	... වේර	... වේර.
විද්‍යා, 'science'	... සතර	... සත්	... සත්.
කංඝ, 'gold'	... රත්	... සුචණ්ණ	... සුචත්.

Similarly, in the case of words derived or naturalised from Sanskrit, Hindi, and other North-Indian languages, the Tamil language possesses two sets of words, of which one generally has a great resemblance to the Elu:—

Examples.

Elu.	Sanskrit.	Tamil.
අත්, 'hand'	... හත	... අත්තම්,* අත්තම්.
කල or කලය, 'pot'	... කලය	... කලයම්, කලයම්.
කක, 'udder,' 'breast'	... කක	... තකම්, තකම්.
කුච්ඡි, 'praise'	... කුච්ඡි	... කුච්ඡි, සු. කුච්ඡි.
මුද, 'mild,' 'soft'	... මාද	... මෙතු, මිතු.
කංඝ, 'moment'	... කංඝ	... කංඝම්, කංඝම්.

The Tamil classical forms *කම්*, 'action'; *මා*, 'great'; *කලයම්*, 'simile,' 'proverb' (Elu *උචම*); *කුච්ඡි* (†), 'Buddhist priest,' are also nearly identical with the Elu.

^o The final *ම්* in this and other words is the singular nominative ending.

231. In the derivation of Elu words the original form should always be ascertained, for there are sometimes several forms, mere modifications of a pristine form which alone is derived from the foreign source. Study of ancient writings will enable the student to trace these original forms. A few specimens are given below with their modifications :—

Original form.	Modifications.	Original form.	Modifications.
අගි, 'fire'	... අග.	වස, 'pond'	... වච්ච, වැවි.
අක්, 'eye'	... ඇක්.	ලසුනු, 'garlic'	... ලසුනු, ලුනු.
අකර, 'letter'	... අකුරු.	සිස්, 'head'	... හිස්, ඉස්.
අවමන්, 'disrespect'	වමන්.	සිහල, 'Sinhalese'	... හෙල, හෙළි, උළු.
අලි, 'light'	... එළි.	වණිඳු, 'merchant'	වෙණිඳු, වෙ.
කුඩු, 'small'	... කුඩු, කුඩා.	පිළිවන්, 'able'	... පිළිවන්, ප.
කෙස්, 'hair'	... කෙහෙ, කේ.	සිත්තරු, 'painter'	සිත්වරු, සිත්තරු.
දිසා, 'direction'	... දිසා, දෙස.		
දව, 'to run'	... දිව, දව.		
ඉම, 'this'	... මේ.		
පව, 'five'	... පස, පහ.		

Words with Elu semi-nasals are generally derived from other forms having full nasals, as :

කඳු from කන්ද, 'mountain.'

ගහ ,, ගංහා, 'river.'

බිඳු ,, බින්න, 'dot,' 'cipher.'

Many of the words in common use at the present day have gone through several stages of modification before assuming their present forms; and their study is, therefore, very important to students of the philology of the tongue. (*Vide* § 70.)

232. Words of the Maldivé tongue present so great an affinity to the Elu that it may be asserted that both Ceylon and the Maldivé islands were colonised by people of one and the same race—either by a detachment of Vijaya's followers, who are said to have been dispersed at sea by a storm

* In Sinhalese, garlic and onion are respectively denoted by සුදුසුක and රතුසුක.

when Vijaya, with some of his men, was drifted to this island, and the rest to the neighbouring islands, or by a band of emigrants from Ceylon subsequently :—

Examples.

Elu.	Maldivé.	Elu.	Maldivé.
අකුරු, 'letter'	... අකුරු.	ගස්, 'tree'	... ගස්.
අස්, 'horse'	... අස්.	ගෙ, 'house'	... ගෙ.
ඉර, ඉරු, 'sun'	... ඉරු.	කහර, 'vein'	... කාරු.
එළි, අලු, 'light'	... අලු.	මස්, 'fish'	... මස්.
කොල, 'saliva'	... කුලු.	මුහුද, මුද, 'sea'	... මුද.

(*Vide* § 41.)

233. Ceylon began to be visited by the people of Southern India speaking Tamil, Telagu, Malayalam, and other Dravidian languages thereof, about the third century before Christ. They carried on constant warfare with the Sinhalese, at times establishing their supremacy, and have continued to hold a close connection with the Island in various ways. In 1505 the Portuguese visited Ceylon and held power until they were ousted by the Dutch in 1658. The Dutch in turn gave way to the English in 1796, who in 1815 took possession of the entire Colony. These foreigners spoke of things and actions unknown to the Sinhalese with whom they came in contact. When native equivalent terms were not easily forthcoming the foreign words themselves were adopted into Sinhalese. The study of medicine and astrology from Tamil treatises, and the writing of books in Sinhalese by persons acquainted with the Dravidian languages, also contributed a large quota of words. Hence the Sinhalese tongue has now come to possess a large stock of words derived or borrowed from the Dravidian, Portuguese,* Dutch, and English languages. Lists of the

* Some of the Portuguese words seem to have been borrowed through the Tamil and occasionally through some of the Indian languages, such as Hindi.

principal words thus borrowed are given in the succeeding sections. Nearly all the words from the last three sources are confined to colloquial Sinhalese. Dravidian words have had a strong hold on the language. The majority have been derived from Tamil. Employment of these foreign words should always be avoided where native equivalents are readily available.

234. *Naturalised and derived words from Tamil, &c.*

- අත්තා* (அக்கை or அக்காள்†), 'elder sister.'
 අගල් (அகழ்), 'ditch.'
 අව්ව (அச்சு), 'mould,' 'printing.'
 අඩංගුකර (அடங்குகிற), 'include.'
 අඩையாලு (அடையாளம்), 'sign,' 'mark.'
 අඩ (அடி), 'foot,' 'base.'
 අඩක්ක-කර (அடுக்குகிற), 'to place one thing upon another.'
 අඩක්ක (அடுத்த), 'appertaining.'
 අඩෝ or අඩේ (அடா or அடே), a term used in calling lads of low grade.
 අත්තිக்காய் (அத்திக்காய்), 'fig.'
 අත්තිකාරම් (அச்சகாரம்), 'earnest money,' 'advance.'
 අத்திவாரம் (அத்திவாரம்), 'foundation.'
 அடிக்காரம் (அதிகாரம்), 'prime minister,' 'adigar.'
 අප්පා (அப்பா), 'father,' (or අප්පඩේ), 'alas!' 'ah!'

* Cf. Sk. අත්තා, 'mother.'

† Tamil Alphabet:—அ a, ஆ á; இ i, ஈ í; உ u, ஊ ú; எ e, ஏ é, ஐ ai; ஒ o, ஓ ó, ஔ au: க் k (g), ங் n; ச் ch (s), ஞ் n; ட் d, ண் n; த் t (d), ந் or ண் n; ப் p (b), ம் m; ய் y, ர் r, ல் l, ழ் l, வ் v, ள் l; ற் r (t); ன் n; ஜ் j; ஷ் sh; ஷ் h; ஃ h.

Vowel Signs: ா = ஆ; ி = இ; ூ = ஈ; ு, ொ, or ோ = உ; ௌ, ், or ் = ஊ; ெ = எ; ே = ஏ; ை or ொ = ஐ; ோ = ஓ; ் = ஔ; ் = ஊ.

Observe that in some words, such as அக்காள், அலியன், ஆடம் பரம், அம்பட்டன், the final letter, without which they are in the above and a few other instances nearly identical with the Sinhalese forms, is a distinguishing nom. case affix appertaining to the three genders.

- අප්පොඩ්ඩ (அப்பாச்சி), 'father.'
 අම්බලම් or අමුල් (அம்பலம்), 'inn,' 'resthouse.'
 අයියා (ஐயா), 'elder brother,' 'Mr.,' 'Sir.'
 අරලිය or අලිය (அலரி), a species of oleander.
 අලி (அலியன்), 'elephant.'
 අවர (அவுரி), 'indigo.'
 අසමෝදயම් (அசமோதம்), a sort of parsley (*Lison annui*).
 අංගாஷி (அங்காடி), 'stall' (in a market).
 අධාතෝවා (ஆடாதோடை), a medicinal shrub (*Justicia adhatoda*).
 අඩி (ஆண்டி), 'religious beggar' (of the Siva sect).
 අණ්ඩ (ஆண்டு, from ஆளுகிற, 'to govern'), 'government.'
 අත්තா (ஆத்தான்), 'grand-mother.'
 අදායම් (ஆதாயம்), 'income.'
 අනாவாල or අනாவாල (ஆனைவாழை), a species of large plantain (lit. 'elephant plantain').
 අප்ප (அப்பம்), 'hopper' (a sort of thin rice cake).
 ඇණ* (ஆணி), 'nail.'
 ඇම්බரி (அம்பட்டன்), 'barber.'
 ஒலி (இச்சை), 'flattery.'
 ஒபி (இடம்), 'place,' 'room,' 'land.'
 ஒட (இந்தா), 'here it is, take it.'
 ஒலக்க (இலக்கு), 'target,' 'mark to aim at.'
 ஒலக்கம் (இலக்கம்), 'number,' 'figure.'
 ஒலக்கி (இலக்கி), 'dung' (of elephants, &c.).
 ஒலி (இழவு), 'funeral.'
 ஒர (ஈர்), 'to saw.'
 ஒரவி (இரட்டை), 'double,' 'even number.'
 ஒலவ்வுரி (இளந்தாரி), 'youth,' 'young man.'
 ஓடு (ஈயம்), 'lead.'
 டிவ்வி or டிவ்வி (உடுக்கை), a small hand-drum.
 டிவி (உதவி), 'help.'
 டி (உளுந்து), a kind of pea (seed of *Phaseolus radiatus*).
 டர் (உறை), 'case,' 'outward covering of a pillow,' &c.
 டர் (உறிஞ்சு), 'to suck up.'

* Cf. Sk. அணி or அணி, 'linch-pin.'

උරුම (உரிமை), 'right,' 'heirdom.'
 උරුමක්කාර (உரிமைக்காரன்), 'heir,' 'parcener.'
 උළුක්කු (சூளுக்கு), 'sprain.'
 උලියක්කාර (ஊழியக்காரன்), a menial class of Sinhalese.
 උලියම් (ஊழியம்), 'service,' 'work.'
 එදිරි (எதிரி), 'opposed,' 'opposition.'
 එල්ල or ලේ (எல்லை), 'straight line or course,' 'direction.'
 මක්කොම (ஒக்க), 'all.'
 මධ්‍යක්කු (ஒடிக்கு), 'waist pocket.'
 මත්තු (ஒந்து), 'act of spying,' 'information given by a spy.'
 මත්ත or මේ (ஒற்றை), 'odd number.'
 මප්පුකර (ஒப்பிக்கிற), 'to prove,' hence මප්පු, * 'deed.'
 මින (வேண்டும் = வேணும்), 'is necessary,' 'must.'
 මිද (ஒய்), 'hollo!' (used in calling a person at a distance).
 කවිච්ඡ (கச்ச or கை), 'web or roll of cloth.'
 කවිච්ඡේඡ (கச்சேரி), 'office,' 'Kacheheri' (i. e. a revenue officer's office).
 කට්ටුමරම (கட்டுமரம்), 'fishing raft of timber,' 'Cattamaran.'
 කඩ (கடை), 'boutique,' 'end.'
 කඩල (கடலை), 'Bengal gram.'
 කඩසරක්කු (கடைச்சரக்கு), 'curry stuffs, spices, drugs, &c., sold in the bazaar.'
 කඩනම් (கடினம்), 'haste.'
 කඩවාලම් or කළියා (கடிவாளம்), 'bridle,' 'bit.'
 කඩක්කම් (கடுக்கன்), 'earring.'
 කණ්ණඩි** (கண்ணடி), 'mirror,' 'spectacles.'

* Sometimes මප්පින්න.

† Cf. Port. 'cacha.'

‡ Cf. M. කවේරි, B. and H. කැරි.

§ E. g., කඩඳුණ, 'linch-pin'; කඩවන, 'gravets.'

|| සරක්කු (சரக்கு), alone means 'substance,' 'commodities.'

¶ The word කට, 'mouth,' is always prefixed to this word, as කටකළිය.

** Mirror and spectacles are distinguished by using the adjectival expressions මුහු බලන and ඇඟේ දමන before the word, as මුහු බලන කண்ணඩය, 'mirror'; ඇඟේ දමන කண்ணඩය, 'spectacles.'

කණ්ණක්කු (கணக்கு), 'rate,' 'account.'
 කණ්ණම් (கணிசம்), 'size,' 'extent.'
 කන් (கண்), 'eye' (rare).
 කප්පම් (கப்பம்), 'tribute.'
 කප්පල් (கப்பல்), 'ship,' a kind of sailing vessel.
 කප්පි* (கப்பி), 'pulley,' 'grain half ground.'
 කම්බ (கம்பை), 'side board' (of a book).
 කම්බි (கம்பி), 'wire.'
 කප්පිච්ඡ (கயிலி), a sort of semi-coloured cloth.
 කප්පිච්ඡම් (கைத்தாளம்), 'pair of small cymbals.'
 කප්පිච්ඡු (கைப்பு), a bitter wax-like article chewed with betel, 'catechu.'
 කප්පිච්ඡරු (கைவாரம்), 'flattery, coaxing.'
 කර (கரை), 'bank,' 'shore,' 'border.'
 කරවල (கருவாடி), 'dried fish.'
 කරුවල (கருள்), 'darkness.'
 කරුද (கழுஞ்சு), a weight (= ½ oz.).
 කලුද (கழுதை), 'ass.'
 කවිච්ඡ (கவடி), 'cowry,' a little sea-shell.
 කවිච්ඡ (கவணி), a sort of muslin.
 කසකසා (கசகசா), 'seed of poppy.'
 කලවම් (களவம்), 'mixture.'
 කංකාණම්† (கண்காணி), 'superintendent,' 'overseer.'
 කාඩි (காடி), 'vinegar.'
 කාන්දම් (காந்தம்), 'magnet.'
 කාප්පු (காப்பு), 'bracelet.'
 කාරම් (காரம்), 'caustic.'
 කාල් (கால்), 'quarter.'
 කාසි (காசு), 'money,' 'coin piece.'
 කැරි (கட்டி), 'piece,' 'clod.'
 කැති (கத்தி), a knife with a long handle, 'bill-hook.'
 කැරුදු (கஞ்சி), 'rice-gruel.'
 කැරපි|| (கொப்பான்), 'cockroach.'

* Maráthi also කප්පි.

† Cf. Maráthi and Hindi कानि.

‡ The Tamil கண்காணி means 'supervising,' 'inspecting.'

§ Port. 'cánja.' Cf. Baṅgáli কান্জী, Pali कण्जी.

|| Also කැරපොතු (nom. කැරපොත්තා) from the Tamil கரப்பான பூச்சி.

කැලෑ (காடி), 'jungle,' 'forest.'
 கிව්ව (கிட்ட), 'near.'
 கித்තன் (கித்தான்), 'tow,' 'oakum.'
 කුඩ (குடை), 'umbrella.'
 කුඩි(or වුඩි) or කුඩි(or වුඩි) (குடிமி), 'lock or tuft of hair' (on the head).
 කුඩිකෙඩු (குடிக்கேடு), 'malicious.'
 කුඳිරකාර (குதிரைக்காரன்), 'horse-keeper.'
 කුන්තානි (குந்தாணி), 'pick-axe,' 'mattock.'
 කුන්තු-ගග (குந்துகிற), 'to leap or go on one leg.'
 කුප්පි* (குப்பி), 'vial.'
 කුම† (கும்பு), 'mast.'
 කුරු (குறு), 'dwarfish,' 'short,' 'little.'
 කුරුණි (குறுணி), a corn measure (= $\frac{1}{8}$ bushel nearly).
 කුරුමිබ (குரும்பை), 'tender cocoanut.'
 කුලප්පම් or කුලප්පු (குழப்பம்), 'stir,' 'agitation.'
 කුලේ (குழல்), 'neck,' 'flute.'
 කුලී† (கூலி), 'hire,' 'wages.'
 කුලීකාර (கூலிக்காரன்), 'one who works for wages.'
 කු(or කු)ට්ටම් (கூட்டம்), 'pair,' 'set of articles.'
 කුට්ටු (கூட்டு), 'friendly.'
 කුඩා or කුඩේ (கூடை), 'basket.'
 කුඩාරම් (கூடாரம்), 'tent.'
 කුඩු (கூடு), 'nest,' 'cage.'
 කුනි (கூனி), a very small species of shrimps.
 කුරු (கூர்), 'hairpin,' 'probe.'
 කෙනේඩ (கெண்டை), 'calf' (of the leg).
 කෙනේඩ (கெண்டி), a pot with a nozzle.
 කෙන්දගම් or ගෙන්දගම් (கெந்தகம்), 'sulphur.'
 කොක්, pl. කොක්ක (கொக்கு), 'stork,' 'crane.'
 කොකු, nom. s. කොක්ක (கொக்கி), 'hook.' §
 කොච්චි (கொச்சி), 'Cochin,' 'native of Cochin,' 'Cochin chilly.'
 කොට්ට (கொட்டை), 'pillow.'

* Cf. Hindi कूपि. † Cf. Sk. and Pali कुप, Pali कुपे.

‡ In Hindi कुल्लि or कुल्लि, 'labourer.'

§ A stick with a hook attached to its end used in plucking fruit is called කෙක්ක (கேக்கை).

කොඩි (கொடி), 'flag,' 'banner.'
 කොණ්ඩ or කොණ්ඩේ (கொண்டை), 'hair tied into a knot,' 'crest of bird.'
 කොත්තමල්ලි (கொத்தமல்லி), 'coriander.'
 කොමඩු (கொம்பு), 'cornet,' the vowel sign ௨.
 කොමඩු (கொம்மட்டி*), 'water-melon.'
 කොල්ල (கொள்ளை), 'pillage,' 'plunder.'
 කොල්ල (கொள்ளை), 'Madras gram' (*Dolichos biflorus*).
 කෝටු (கோட்டு), 'thin stick.'
 කෝඩ† (கோடி), 'twenty,' 'score.'
 කෝඩු (கோடு), 'new,' 'rude,' 'wild.'
 කෝණම් (கோமணம் or கோவணம்), a piece of cloth for covering the privities of men.
 කෝණ්ඩ (கோணங்கி), 'buffoon.'
 කෝලම් (கோலம்), 'ludicrous gestures,' 'nonsense.'
 කෝලிகුට්ටி (கொழிக்கூடு), a species of plantain.
 කෝවිල් (கோவில்), 'temple,' 'fane.'
 ගල්කණ්ඩු (கற்கண்டு = கல் கண்டு), 'sugar-candy.'
 ගෙරු (கெச்சை), 'little tinkling bell.'
 වණ්ඩ‡ (சண்டி), 'bully.'
 චින්ත‡ (சித்தை), 'chintz.'
 ජඩ|| (சாடி or ஜாடி), 'jar.'
 ජෝඩු¶ (சோடு or ஜோடு), 'pair,' 'brace.'
 තක්කඩ (தக்கடி), 'deceitful,' 'deceitful man.'
 තට්ට (தட்டை), 'baldness.'
 තට්ටු (தட்டு), 'deck'; (-කර), 'to tap.'
 තන්දිරම් (தந்திரம்), 'trick.'
 තනි (தனி), 'single,' 'unmixed.'
 තපල් or තැපැල්** (தபால்), 'post,' 'post office.'
 තමි (தம்பி, 'younger brother'), a term applied to Moormen.
 තරම් (தரம்), 'fit,' 'quantity.'
 තරුදි†† (தராசு), 'pair of scales.'

* Cf. Sk. कुल्लि, Pali कुल्लि.

† Cf. Hindi कौटि.

‡ Cf. Sk. and Pali कुण्ड. § Cf. Port. 'Chita' and Maráthi चित.

|| This word is often used in the sense of 'salt fish' which is generally kept in "jars." Port. 'járra.'

¶ Cf. Hindi जोड़.

** Cf. Maráthi तपल, Hindi तपल.

†† Cf. Hindi तराजू.

තලක්කව්ව (தலைக்கட்டு), 'top.'
 තලප්පා (தலைப்பாகை), 'turban.'
 තවු (தவ்வு), 'hole,' 'perforation.'
 තහඩු (தகடு), 'thin flat piece of metal.'
 තල්පිකර (தள்ளுகிற), 'to push.'
 තාර (தாரா), 'duck.'
 තැරුව (தரவு), 'brokerage,' 'commission.'
 තැරුවකාර (தரவுக்காரன்), 'broker.'
 තැලி (தாலி), a neck ornament (for women).
 තීප්පිලி* (திப்பிலி), 'long pepper.'
 තුරිபி (துட்டு), a copper coin, 'pice' (= 1½ farthing).
 තුණ்பි (துண்டு), 'piece,' 'chit.'
 துத்தநாகம், 'zinc.'
 துப்சகி (துபாசி or துப்பாசி), 'interpreter.'
 துவிதது (துபாக்கி or துப்பாக்கு), 'gun,' 'firearm.'
 துலாடு (துவாலை), 'wound.'
 துரல் (தூறல்), 'small or drizzling rain.'
 තේක්ක (தேக்கு), 'teak tree' (*Tectona grandis*).
 තොවිලි (தொழில்), 'cradle.'
 තොසිල් (தொழில்), 'occupation,' 'work,' 'ceremony to demons.'
 තොගල් (தொங்கல்), 'end,' 'margin.'
 තෝවු (தோவி), a jewel for the ears.
 දොඩම් (தோடை), 'orange.'
 තයා (நங்கை or தங்கை), 'younger sister.'
 තඩ (நடை), 'outer verandah of an upper story' (used as a walk).
 තඩා (நாடா), 'weaver's shuttle.'
 තමිබු (நம்பு), 'respect;' (-කර), 'to respect,' 'to trust.'
 තර (நரை), 'gray hair.'
 තර (நரி), 'jackal,' 'fox.'
 තවසාරම් (நவசாரம்), 'solder,' a metallic cement.
 තාවலமி (நாகவடம்), 'earring' (worn by females, bearing the figure of a serpent).
 තාඩත (நாடகம்), 'dramatic performance.'
 තැංගෝරම් (நங்கூரம்†), 'anchor.'

* Cf. Sanskrit and Pali පොලි. † This is also a naturalised word.

නිල (நிலை), 'post,' 'rank.'
 තුල් (தூல்), 'thread.'
 තෙල්ලி (தெல்லி), a tree and its fruit (*Phyllanthus emblica*).
 තොණ්ඩ* (தொண்டி), 'lame,' 'lame man.'
 තෝක්ක (or ක) වු (தோக்காடு), 'grievance.'
 තෝක්කුවල් (தோஞ்சல்), 'feeble,' 'unsteady.'
 පව්ව (பச்சை), 'green': (-சல்), 'emerald.'
 පව්වවමි (பச்சவடம்), 'Turkey red cloth.'
 පව්වල (பட்டடை), 'workshop' (especially of a carpenter).
 පට්ටා (பட்டை), 'bast.'
 පට්ටி (பட்டி), 'cattle fold,' 'loose woman,' 'wanton.'
 පඩි (படி), 'step,' 'sill,' 'salary,' 'weight.'
 පඩිකම් (படிக்கம்), 'spittoon.'
 පණම් (பணம்), 'fanam (= 1½d.),' 'money.'
 පණයම් (பணயம்), 'wages or hire' (of a prostitute).
 පණිකි (பணிக்கன்), 'barber.'
 පණිவி (பணிவிடை), 'message.'
 පත්තු-කර (பற்ற in பற்றப்பண்ணுகிற), 'to light.'
 පදක්කම් (பதக்கம்), 'medal.'
 පදනම් (பதணம்), 'terrace' (on a wall).
 පද්ව (பதவி), 'rank,' 'post.'
 පත්තු (பந்தம்), a kind of torches.
 පත්තුල (பந்தல்), 'shed,' 'pendal.'
 පත්තු† (பந்து), 'ball.'
 පරත්තු (பராக்கு), 'inattention,' 'delay.'
 පරිප්පු (பருப்பு), 'pease,' 'pulse.'
 පල්ලකි or පල්ලකි (பல்லக்கு), 'palanquin,' 'litter.'
 පලම් (பலம்), a weight of twelve kalangies.
 පලி (பழி), 'guilt,' 'revenge.'
 පලு (பழுது), 'faut,' 'blemish,' 'flaw.'
 පල්ලම් (பள்ளம்), 'descent of a hill,' 'hallow.'
 පල්ලි† (பள்ளி), 'church,' 'school.'
 පල්ලு (பளிங்கு), 'crystal.'
 පංගු (பங்கு), 'share,' 'portion.'

Sometimes corrupted into ලොණ්ඩ. Cf. Sk. & Pali පලි, 'house.'

† Cf. Sk. and Pali கணக. § Cf. Pali சிதிக.

- පාක්කුඩම් (பாகுடம்), 'tribute from a subordinate king.'
 පාඩගම් (பாடகம்), 'ancle-ring' (worn by women).
 පාඩම (பாடம்), 'lesson.'
 පාත්ති (பாத்தி), 'garden-bed.'
 පාරටුව (பாராட்டு), 'praise.'
 පාරම් (பாரம்), '500 lbs.,' 'candy.'
 පාරු (பாறு) } a large flat boat, 'pāda boat.'
 පාද (பாட) }
 පාලම (பாலம்), 'bridge.'
 පාලාඩ (பாலாடை), 'cloth spread on the path' (at a great occasion).
 පාවිච්චිකර (பாவிச்சிற; பாவித்த, 'used'), 'to use.'
 පාසාණම්* (பாஷாணம்), 'arsenic.'
 පැණි (பாணி), 'syrup' (prepared from the sap of palm trees).
 පිතාන් (பிங்கான்), 'plate,' 'chinaware.'
 පිට්ටු (பிட்டு), 'meal-cake boiled by steam.'
 පිති (பனி), 'dew.'
 පුසුච්චි (புச்சுச்சி), 'small,' 'little.'
 පුසුම (புதுமை), 'wonder,' 'strange thing.'
 පුරප්පාඩු (புரப்பாடு), 'vacant,' 'vacancy.'
 පුළුළි (புள்ளி), 'dot,' 'spot.'
 පුට්ටුකර (புட்டுகிற), 'fasten together.'
 පු (or පු) ණක්කු (புண்ணாக்கு), 'cake formed of the refuse of beaten oil fruit.'
 පුලාල (புலாலை), a kind of plantain.
 පෙට්ටි† (பெட்டி), 'box,' 'chest.'
 පෙට්ටිගම (பெட்டகம்), 'chest,' 'trunk.'
 පෙරල (பரளுகிற), 'to roll.'
 පෙරුකායම් (பெருங்காயம்), 'asafoetida.'
 පොඩි (பொடி), 'small,' 'boy.'
 පොදි (பொதி), 'sack or bag' (of goods carried by bullocks), 'baggage.†
 පොදු (பொது), 'common.'
 පොර (போர்), 'fight.'
 පොරි (பொரி), 'parched corn.'

° Cf. Sk. பாதுக.

† Cf. Hindi पेट.

‡ This is better known as கைலி, which is also of Tamil origin.

- පොරොන්දු (பொறுத்தல்), 'waiting,' 'residing.'
 පොරොන්දු (பொருந்தி), 'promise,' 'condition.'
 පොලී (பொலிவு or பொலிசை*), 'interest.'
 බණ්ඩක්කා (பண்டக்காய்), 'okro' (a kind of vegetable).
 බරණි (பரணி), 'jar.'
 බොරළු (பரல்), 'gravel.'
 මසුඳුවාඩි (மஞ்சாடி), a red seed weighing 4 grains.
 මට්ටම් (மட்டம்), 'level.'
 මඩිසල් (மடிச்சீலை), 'purse' (carried in the girdle).
 මණ්ඩි (மணடி), 'dregs,' 'sediment.'
 මණමාල or මණල (மணவாளன் or மணுளன்), 'bridegroom.'
 මයිල් (மயிர்), 'hair.'
 මරක්කල (மரக்கலன்), 'Moorman' (lit. 'skipper,' 'ship-master').
 මල, මල් (மழ, 'young'), 'younger brother.'
 මල (உமல்), 'bag.'
 මස්සිකා (மச்சான்), 'cousin.'
 මාසුටු (மாச்சு), 'manacle,' 'handcuff.'
 මාන්දු (மாற்று or மாத்து), 'quality of metal.'
 මාදිලි or මාදිරි† (மாதிரி), 'sample,' 'pattern.'
 මාන්දම් (மந்தம்), 'rickets.'
 මායම් (மாயம்), 'trick,' 'hypocrisy.'
 මාරු (மாறு), 'change.'
 මාලිමි (மாலுமி), 'pilot,' 'skipper.'
 මැණික්කටු or මැණික්කටුව (மணிக்கட்டு), 'wrist.'
 මිඩி (மிடி), 'poor woman,' 'female servant.'
 මිරිවැඩි (மிதியடி?), 'slippers.'
 මුක්කාල් (முக்கால்), 'three-fourths.'
 මුවි (முட்டி), an earthen pot.
 මුවක්ක (முடுக்கு), 'lane.'
 මුදලி (முதலி), 'chieftain,' 'Mudaliyar.'
 මුදலாලி (முதலாளி), 'capitalist,' 'chief.'
 මුන (முனை), 'end,' 'point.'
 මුර (முறை), 'turn' (for work, &c.).
 මුරණ්ඩු (முரண்டு), 'obstinacy.'
 මුරුංගා (முருங்கை), 'horse-radish.'

° From the root பொலி, 'to increase.'

† Cf. Sk. मृदु.

මුල (මුலை), 'corner,' 'angle'; (முழு), 'whole,' 'entire.'
 මුව (මුව), 'bale,' 'load carried in a sack.'
 මුව-කර (මුව), 'to join' (by sewing, &c.).
 මුඛ (මුඛ), 'cover.'
 මෙල්ල (මෙල්ල), 'gentle,' 'obedient.'
 මොට (මොට), 'blunt.'
 මොටුව (මොටුව), 'flower-bud.'
 මොරු (මොරු), 'butter-milk.'
 රොට් or රොට්* (රොට්), 'bread' (unleavened), 'burnt rice cake.'
 ලාඛි (ලාඛි), 'horse-shoe.'
 වඩවනා (වඩවනා), a strong vegetable poison.
 වටික (වටික), a round species of pumpkin.
 වට්ට (වට්ට), 'discount.'
 වට්ට (වට්ට), a flat basket made of split reed or bamboo.
 වඩු (වඩු), 'string,' 'chaplet.'
 වඩු (වඩු), 'border' (of a roof).
 වඩු (වඩු), 'insolence,' 'insult.'
 වරක (වරක), a species of jack.
 වරග (වරග), a coin, 'pagoda' (= 7s.).
 වර්ග (වර්ග), 'transverse rods' (tied to hold mud in a wall).
 වරපන (වරපන), 'tax-money.'
 වල (වල), 'current,' 'being in use,' 'fit.'
 වසාව (වසාව), 'mace.'
 වල (වල), 'hole,' 'pit.'
 වාද (වාද), 'flatulence,' 'gout.'
 වාරණ (වාරණ), 'invoice.'
 වාසන (වාසන), 'sentence,' 'prose.'
 වාස (වාස), 'space,' 'advantage.'
 වක්ක (වක්ක), 'stammering.'
 වට්ට (වට්ට), 'cross beam' (of a bed, &c.).
 වඩු (වඩු), 'fissure.'
 වඩ (වඩ), 'weariness.'
 වන (වන), 'minute.'
 වල (වල), 'fetter.'

* Cf. Hindi रोटी

විලක්ක (விளக்கு), 'lamp,' a sort of small torch.
 வீதி (வீதி), 'street.'
 வீசு (வீசு), 'to throw.'
 වෙඩි (වෙඩි), } 'report of a gun.'
 වෙඩි (වෙඩි), }
 වෙර (වෙර), 'intoxication.'
 වෙල (වෙල), 'corn field,' 'low land.'
 වේල (වේල), 'wall,' 'ridge.'
 සට්ට (සට්ට), 'ventricle.'
 සට්ට (සට්ට), 'monitor.'
 සන්ධ (සන්ධ), 'quarrel.'*
 සන්ධ (සන්ධ), a Hindu ascetic.
 සබ්බ (සබ්බ), 'woodcock' (a species of).
 සම්බ (සම්බ), a white superior kind of rice (*oryza sativa*).
 සමුක්ක or සමුක්ක (சமூக்கா), 'telescope.'
 සර (சர), 'quarrel.'
 සර (சர), 'tinsel.'
 සල්ල (சல்லி), 'money,' a coin (= ½d.).
 සර (சர), 'drive,' 'promenade.'
 සං, nom. sing. සං (சங்கை), 'honour.'
 සං (சங்கை), 'chain.'
 සාද (சாதிக்காய்), 'nutmeg.'
 සාම (சாம்பு), a piece containing several cloths.
 සා (சாயம்), 'die,' 'colour.'
 සා (சாயல்), 'likeness,' 'form.'
 සා (சாவல்), 'cock.'
 සින් (சின்னம்), 'trumpet' (a kind of).
 සිප (சிப்பம்), 'bale,' 'bundle.'
 சிபு (சிபு), 'note,' 'small letter,' 'chit.'
 சினக்காரம் (சினக்காரம்), 'alum.'
 சிவி (சினி), 'sugar.'
 சியான் (சியான்), 'grandfather.'
 சுக்கான் (சுக்கான்), 'helm,' 'rudder.'
 சூன (சூனங்கு), 'dilatatory.'

* The word සබ්බ is also used in this sense.

† Cf. Hindi चिप.

‡ Cf. Hindi சிவி.

§ This is applied in Tamil to 'great-grandfather.'

සුරුව (சுருட்டு), 'roll,' 'cigar.'
 සුළි (சுழி), 'whirlpool,' 'curl' (in the hair).
 සුංගම් (சங்கம்), 'tax' (on merchandise, &c.).
 සුදුනම් (சூதானம்), 'preparation.'
 සුදු (சூது), 'gambling.'
 සුනියම් or හුනියම් (சூனியம்), a sort of witchery.
 සෙක්කු* (செக்கு), 'oil-press.'
 සෙට්ටි or හෙට්ටි (செட்டி), a class of merchants, 'Chetty.'
 සෙරෙප්පු† (செருப்பு), 'sandals.'
 සෙල්ලම් (செல்லம்), 'sport,' 'play.'
 සෙංකොට්ටම් (செங்கொட்டை), a nut whose black juice is used for marking linen, &c. (*Semecarpus anacardium*).
 සංගමාල (செங்கண்மாரி), 'jaundice.'
 සේරු (சேர்), a grain measure (= $\frac{1}{32}$ bushel).
 සොවිටම් (சொச்சம்), 'balance,' 'remainder.'
 සෝමන් (சோமன்), a coloured cloth worn by men.
 හට්ටි (சட்டி), a flat pan.
 හඬ } පුව (அதப்பூட்டு), 'lock-jaw.'
 අඬ }
 හම්බන් (சம்பான்), a small kind of ships.
 හම්බාර (சம்பான்காரன்), a coast Moorman.
 හරි or සරි (சரி), 'right,' 'exact,' 'equal,' 'true.'
 හැට්ට or සැට්ට (சட்டை), a jacket, a short coat.
 හිර or සිර (சிறை), 'prison,' 'prisoner,' 'slave.'
 හිරමණ (சிருகுமண), 'cocoanut scraper.'
 හුණ්ඩු (சுண்டு), a small measure of capacity.
 හෙප්පු or සෙප්පු (செப்பு), a small box.

NOTE.—Some of the words in this list may have been borrowed or derived from the Maráthi, Hindi, and other modern languages of Northern India or from other sources.

235. Naturalised and derived words from Portuguese. §

අගෝස්තු (Agosto), 'August' (month).
 අච්චාරු (achár), 'pickle.' (Persian 'achār.')

° Cf. Hindi அகஸி. † Cf. Pali අච්චාරි. ‡ Cf. Port. 'chiripos.'

§ The Portuguese words are given within parentheses. The curved dash (~) placed over a vowel, indicates that a nasal sound follows its pronunciation. The letters *d* and *t* are pronounced like *ද* and *ත*.

අජුද (ajúda), a game at cards.
 අත්ත or අත්ත (acto), 'act of appointment.'
 අන්තාසි or අන්තාසි† (anandás), 'pineapple.'
 අනෝනා (or අ) (anóna), 'custard apple.'
 අපොන්තමේන්තු (apontamento), 'copy decree (in law).'
 අමිතේස්ත (ametista), 'amethyst.'
 අරු (or රු) මේස්ම (armacão), 'fancy goods,' 'furniture.'
 අල්මරි (almário), 'almirah,' 'wardrobe.'
 අල්පෙනෙති or අල්පෙනෙති (alfinete), 'pin.'
 අලවංකු (or කු) (alavãca), 'handspike,' 'crow-bar,' 'axle-tree.'
 අලකු (or කු) තේරු (alcovitéiro), 'pimp.'
 අලමුසු (almôço), 'breakfast.'
 අලගෝසු (algôz), 'hangman.'
 අවාන (avãno), 'woman's fan.'
 අමා (áma), 'wet nurse,' 'nurse.'
 අයා (áia or áya), 'waiting-maid,' 'dry nurse.'
 අබර්තු (aberta), 'opening,' 'vacancy' (of a post).
 ඇස්සිසි (escrito), 'writ' (in law).
 ඇඳුරු (êndro), 'dill,' 'fennel.'
 ඉන්තේරු (intêiro), 'entire.'
 ඉස්කෝල (escóla), 'school.'
 ඉස්කෝන්තු or චිස්කෝන්තු (biscouto), 'biscuit.'
 ඉස්තාල (estalla), 'stable.' (Dutch 'stal.')
 ඉස්පාසු (espaço), 'space,' 'leisure,' 'rest.'
 එම්පරේරු (emperadór), 'emperor.'
 ඒරොප්පා or ඒරොපා (Europa), 'Europe.'
 ඔර්ලිස-අතු† (orélha, 'ear'), 'earring.'
 කජු (cajú), 'cashew-nut.'
 කට්ටුසි or කර්ටුසි (cartáz), 'paper.'
 කතීකීස්ම (catecismo), 'catechism.'
 කප්පාදු-කර (capádo, 'castrated,' 'gelded'), 'to castrate,' 'geld,' 'lop' (branches).
 කපිති (capitão), 'captain' (of a ship).

° Or from the Dutch 'acte.'

† T. also அனாசி.

‡ Cf. Dutch 'oriljet.'

§ Cf. T. கதாச, Malay kartás.

කබා (cápa or cabaya), 'tail coat.' (Arabic 'kabā'.)
 කබාකුර්තු (cápa or cabáya cúrta: cúrta, 'short'),
 woman's jacket.
 කබුක්-ගල් (cabónco), 'cabook (stone)', 'laterite.'
 කමිස (camisa), 'shirt.' (Arabic 'kamīṣ'.)
 කරත්ත (carrêto), 'carriage,' 'cart.'
 කරවු* (crávo), 'clove.'
 කර්දමුංගු (cardamómo), 'cardamom.'
 කල්දේරම් (caldeiráo), 'copper still' (used in distilling
 arrack).
 කලිසම් (calçóens), 'trousers,' 'breeches.'
 කස්කික්කු (casquinha), 'gold shell in a necklace.'
 කස්තාන† (catána), 'sword.'
 කසාද (casádo, 'married'), 'marriage.'
 කානු (cáno), 'conduit,' 'drain.'
 කාමර (cámara), 'room,' 'chamber.'
 කාර්තු (quárto), 'quarter.'
 කුමේර (cúme), 'top ridge of a roof.'
 කුරුසි (crúz), 'cross.'
 කුස්තුර (costúra), 'seam' (in flooring).
 කුස්සි (cozinha), 'kitchen.'
 කුක්කු (cúinha), 'wedge.'
 කේජ (quéijo), 'cheese.'
 කේන්ති (quênte), 'heat of anger.'
 කේවැ(රෙවෙ)ල්-කර (cavillár, Dutch 'kevelen'), 'to
 haggle.'
 කොන්ත (cônta), 'rosary of beads.'
 කොන්දේසි (condiçáo), 'conditions' (of sale, &c.).
 කොම්පක්කු (compánha), 'company.'
 කොම්පාසු (compáссо), 'mariner's compass.'
 කොරල් (corál), 'coral.' (Dutch 'koraal'.)
 කොරසම් (coraçáo), 'heart.'
 කොපි (cópia; Dutch 'copie'), 'copy.'
 කෝන්තර (cônta, 'against'), 'cross-examination,'
 'ill-feeling.'
 කෝව (côva), 'pipe (for smoking),' 'crucible.'
 කෝප (côpa), 'cup.'

* Also means 'eardrop.' (Vide § 239.)

† Applied to that worn by Mudaliyars, Muhandirams, &c.

ග්‍රෑඩ් or ගර්දි* (gráde), 'grate,' 'rail.'
 ගලප්පත්ති-කර† (calafetár), 'to caulk.'
 ගාක්කු (gâncho), 'hook' (of a belt, &c.).
 ගාර්දු or ගාරුජ්දු (gárfo), 'fork.'
 ගාස්තු (gásto), 'cost,' 'expense,' 'fees.'
 ගාස්බර (gaspa), 'waist belt' (generally fastened with
 a buckle). (Dutch 'gesp'.)
 ගුදිරි or බුදුරි, ගුදිරික්කු (godrím), 'quilt,' 'mattress.'
 ගුරුදුර or ගුරුදුර (gordúra), 'grease' (used for the axle).
 ගොරෝස or ග්‍රෝස (gróssso), 'coarse,' 'thick,' 'rough.'
 ගෝවා or කෝවි (côuve), 'cabbage.'
 චිනේල (chinéla), 'slipper.'
 ජනේල (janélla), 'window.'
 ජනේරු (janéiro), 'January,' 'New year.'
 ජලසි (gelosía), 'venetian blind' (of a door).
 තක්සේරු-කර (taxár), 'to rate,' 'appraise.'
 තඹක්ක (tambáca), 'pinchbeck.'
 තම්බෝරු (tambór), a drum.
 තාච්චි (tácho, Dutch 'taatje'), 'large metal pan.'
 තාප්ප (taípa), 'mud-wall,' 'parapet.'
 තාර (tára), 'tare or tret.'
 තැබෑ (or වෑ)රුම් (tavérna), 'tavern.'
 තිත්ත or තිත්ත (tínta), 'paint,' 'ink.'
 තිරිඟු (trigo), 'wheat.'
 තිර or තිර (tira), 'strip of cloth,' 'wick' (of a lamp).
 තිරු (tiro), 'customs duty.'†
 තුවාය or තුවාප (toálha), 'towel.'
 තෙම්පරදු (temperáo), a process in cooking.
 තෙස්තමේන්තු (testamento), 'testament,' 'last will.'
 තොප්පි (chapéo), 'hat.'
 තෝම්බු (tômbu), 'register' (of marriages or lands).
 දදු (dádo), 'die' (for gaming).
 දිදුල (didál or dedál), 'thimble.'
 දියමන්ති (diamánte), 'diamond.' (Dutch 'dimant'.)
 දොසි (dóce), a kind of sweetmeat, 'preserve.'
 නව්නල් (natál), Christmas.'

* දි is sometimes nasalised. † Cf. T. கலப்பத்தி, Arabic 'káláfat.'

† Cf. T. திரை. § Cf. T. நொப்பி.

නිස්කාංස or දිස්කාංස (descânço), 'rest,' 'leisure.'
 නොනිසි (notícia), 'notice.'
 නොමිමර (número), 'number.'
 නොවැම්බු or නොවැම්බර් (Novembro), 'November.'
 නෝනා (nôna), 'lady.'
 ප්‍රතිකාල් or පුර්තුගීස් (Portugal, Portugêis), 'Portuguese.'
 ප්‍රාස්කු or පරස්කු (frasco), 'square glass bottle,' 'flask.'
 පගොදි (pagóde), 'pagoda' (a gold coin = 3½ rupees).
 පරඵ (farelo), 'wheat bran.'
 පරල (parallélo or Dutch 'paralel'), 'rafter.'
 පස්තැල (pastél), 'pie,' 'tart.'
 පාත්ත (páto), 'goose.'
 පාදිරි or පාදිලි (pádre), 'priest,' 'clergyman.'
 පාන් (pañ), 'bread.'
 පාප්ප* (pápa), 'poultice.'
 පාස්කු (páscoa), 'Easter.'
 පැපොල (papôula), 'papaw.'
 පින්තාරු-කර (pintar), 'to paint.'
 පින්තූර (pintúra), 'picture,' 'painting.'
 පිපිස්සු (pepíno), 'cucumber.'
 පිස්තෝල (pistóla), 'pistol.'
 පිකුස (figado), 'liver' (of animals).
 පිත්ත (fita), 'ribbon.'
 පිප්ප (pípa), 'pipe,' 'cask.' [Vide පිප්ප on p. 377.]
 පිරිස්සි (píres), 'saucer.'
 පුනිල (funil), 'funnel.'
 පුසර් (poéira), 'hair-powder.' [Dutch 'poeyer.']
 පෙත්සම් or පෙත්තිස්සම් (peti-ão), 'petition.'
 පෙදරේරු (pedreiro), 'mason.'
 පෙහේර (penêira), 'sieve.'
 පෙරකපුරු (procuradôr), 'proctor.'
 පෙරකලාසි (procuraçãõ), 'proxy.'
 පෙරගම් (or පෙරනම්) (pregão), 'hanns.'
 පෙරු† (pêra), 'guava,' 'pear.'
 පෝර්ම (fôrma), 'form,' 'mould.'
 පෝරණ or පෝර්ණ (fôrno), 'kiln,' 'oven.'
 පෝරක (fôrca), 'gallows,' 'gibbet.'

* Cf. Dutch 'pap' or 'papje.' † Cf. Maráthi पेरु.

බත්තල් (batél), 'cargo boat,' 'lighter.'
 බතල (batáta), 'sweet-potato.'
 බත්දේසි (bandéja), 'tray,' 'salver.'
 බම්බු (bambú), 'bamboo,' 'large reed.'
 බයිනෙත්තු (bayonêta), 'bayonet.'
 බරද (varânda), 'verandah.'
 බලන්ස (balança), 'balance.' [Dutch 'balans.']
 බස්තම් (bastão), 'walking stick.'
 බංකු (bânco), 'bench.' [Dutch 'bank.']
 බාල් (báile, or Dutch 'bal', 'dance'), 'ball,' 'banquet.'
 බාල්දි (báide), 'bucket,' 'tub.'
 බිබ්ලි (bíblea), 'Bible.*'
 බික්කු (bico), a kind of point lace.
 බිරළු (bílro), 'bobbin.'
 බිස්ප (bispo), 'bishop.'
 බුරම් or ගුරම් (bujar), 'jar.'
 බුරු (búrro), 'donkey,' 'ass.'
 බුලි (búle), a small round earthen jar (used for keeping money in).
 බුසි (búxa), 'wad' (of a gun).
 බේබදු (bébado), 'drunkard.'
 බොන්ජි (bonje, D. 'boontje'), 'bean.'
 බොත්තම් (botão), 'button.'
 බොර (bórta), 'dregs,' 'lees.'
 බෝක්කු (bôca), 'culvert,' 'archway.' [Dutch 'boog.']
 බෝනික්කා (bonéca), 'doll.'
 බෝර්ද (bórda), 'border,' 'edge.' [Dutch 'boord.']
 බෝල† (bóla), 'ball,' 'bowl.'
 මසන් (maçãõ), a kind of apple (*xizyphus jujuba*).
 මායියා (maia), 'old woman,' 'wife.'
 මාස‡ (máça), 'dough.'
 මිනිපුරු or මිනිත්පුරු (medidór), 'surveyor.'
 මුද or මුද්දර§ (mútra), 'seal,' 'stamp.'

* බිබ්ල, from the English, is more common.

† Some consider this to be a corruption of the Sanskrit and Pali *කෝල*, which is confined to books.

‡ Commonly called මාස, which is likely a corruption of මාස.

§ Cf. Sk. मूत्र, T. 糞.

මුනිස්සම් (muniçáð), 'small shot.'
 මෙත්තිස්ස (mestíço), a class of mixed European and Indian descent.
 මෙර්ස or මෙරස (mercê), 'thanks.'
 මේස් (mêas), 'socks.'
 මේස්තිර් or මේස්ත්‍රි (méstre), 'master' ; applied also to 'barbers.' (*Vide* මාස්තර on p. 378).
 මේස (mêsa), 'table.'
 මෝස්තර or මෝස්ත්‍ර* (amóstra), 'sample,' 'state.'
 රක්ෂ්ට්‍ර (ráncho), 'flock.'
 රතික්කු (ratínha), 'Chinese cracker.'
 රබෙක්කු (rabecáð), 'fiddle.'
 රත්තල්† (arrátel), 'pound' (weight).
 රාඩ් (rábo), 'radish.'
 රිප්ප (ripa), 'lath.'
 රිස්ස (rísca), 'stripe,' 'striped cloth.'
 රොලන් (roláð), 'pollard.'
 රෙගුලාසි‡ (regulaçáð), 'regulation,' 'ordinance.'
 රෙජිමේන්තු (regimênto), 'regiment.'
 රෙටර්න (retórno), 'return.'
 රේගෝ (régua?), 'custom-house.'
 රේන්ද (rênda), 'lace,' 'rent.'
 රෝද (róda), 'wheel.'
 රෝස or රෝස්ස (rósa), 'rose.'
 ලාන්තරාම් (lantérna), 'lantern.'
 ලාන්ස (láncsa), 'lance.' [Dutch 'lans.']
 ලාන්සි or ලාන්දේසි (Hollandéz = landéz), 'Hollander,' 'Dutch descendant.'
 ලාන්සු (láncso), 'bid' (in auction).
 ලාන්සේල (lançól), 'bed-sheet.'
 ලාක්ක or ලාකිරි|| (lácre), 'sealing-wax.'
 ලැයිස්තු (lístu), 'list.'
 ලැස්ති (lésto), 'ready.'
 ලිස්ස (liso), 'to glide.'
 ලිංගස් (linguiça), 'sausages.'
 ලිස්තර (lístu), 'fringe' (of wood, &c.).

* Or from the Dutch 'monstra.'

† Cf. T. ලක්කල්.

‡ Cf. Dutch 'regulatie.' § Or from the Dutch 'regaal.' T. ලැග.

|| Dutch 'lak,' Malay lákri, and Hindi लक.

ලෙන්සු (lenço), 'handkerchief.'
 ලේඩ් (lêndea), 'nit.'
 ලොතරෙකි (or සි) (loteria), 'lottery.'
 විනාකිරි or විනාකිරි (vinágre), 'vinegar.'
 විශේල (vióla), 'violin,' 'fiddle.'
 විල්ලුද (velúdo), 'velvet.'
 විස්කෝන්තු, *vide* ඉස්කෝන්තු.
 විදුරු* (vídro), 'glass.'
 ස්කෝල, *vide* ඉස්කෝල.
 සපත්තු or සපාත්තු (sapáto), 'shoe.'
 සබන් (sabão), 'soap.'
 සරම්ප (sarâmpo), 'measles.'
 සලාද (saláda), 'salad.'
 සාක්කු (sácco), 'sack,' 'pocket.'
 සාය (sáya), 'woman's petticoat.'
 සාවල (savêlha or sável), 'ribbon fish.'
 සික්කේ (senhór), 'sir,' 'master.'
 සිතාසි† (citaçáð), 'summons.'
 සිද්දි (cidáde), 'city,' 'town.'
 සිප්පි‡ (chípo), 'mother-of-pearl.'
 සිමෙන්ති (cimênto), 'cement.'
 සිලිම්‡ (xelím), 'shilling.'
 සින (sino), 'bell.'
 සුමාන (semana), 'week.'
 සේද (sêda), 'silk.'
 සොල්දාදු (soldádo), 'soldier.'
 සෝර්ති (sórte), 'kind,' 'sort.'

236.—*Naturalised and derived words from Dutch.*||

අගස්ති or අගත්ති (agaat), 'agate.'
 අද්වකාත් (advokaat), 'advocate.'
 අප්‍රේල් (april), 'April.'
 අපෝස්තල (apostel), 'apostle.'

* Note that the Eñu word විදුරු (= Sk. वज्र), 'diamond,' is distinct.

† Cf. Dutch 'citatie.'

‡ Cf. Tamil சிப்பி.

§ Or from the English word. Pl. is phonetically සිලි. The pl. of all inanimate nouns ending in මි is similarly pronounced in speaking and sometimes written.

|| The Dutch words are given within parentheses.

අර්තාපල් or අර්තාපැල් (aardappel), 'potato.'
 අරක්කු* (arak), 'arrack.' (Arabic 'arak,')
 අවගාර (avegaar), 'anger.'
 අසි (aas), 'ace' (in cards).
 ඇපැල් (appel), 'appeal' (in law).
 ඉස්කාකර (stokerij), 'distillery.'
 ඉස්කුරුපු (schroef), 'screw.'
 ඉස්කෝප (schop), 'spade,' 'spade' (in cards).
 ඉස්කිරික්ක or ඉස්කිරික්ක (strijkijzer), 'smoothing iron.'
 ඉස්තෝප (stoep), 'outer verandah.'
 ඉස්පිටි (or හිතාල (hospitaal), 'hospital.'
 එවැන්ජලිස්ත (evangelist), 'Evangelist.'
 ඔක්තෝබර or ඔක්තෝබර† (October), 'October.'
 ඔරලෝසු (or සි)† (orlozi), 'clock,' 'watch.'
 ක්ලාස (classe), 'class.'
 කකුස්සි or කක්කුස්සි (kakhuis), 'latrine,' 'water closet.'
 කන්තෝරු (kantoor), 'office.'
 කනප (or පු) (knaap), 'stand,' 'teapoy.'
 කල්ම (klamp), 'clamp.'
 ක්ලවර (klaver), 'club' (in cards).
 කල්කුම් (kalkoen), 'turkey.'
 කැරකෝපු (kerkhof), 'cemetery.'
 කුසිනන්සි or කොසිනන්සි (quitancie), 'receipt.'
 කුලුන් (kolom), 'pillar.'
 කේතල (ketel), 'kettle.'
 කොකිස් (kokis, coek, or coekje), a kind of cake.
 කොමසාරිස් (commissaris), 'commissioner.'
 කොමිස් (commissie), 'commission' (fee).
 කොරොම් (kroon), 'crown' (coin).
 කොලීජ් (collegie), 'college.'
 කෝකි (kok), 'cook.'
 ජනවාරි (Januarij), 'January.'
 ජුනි (Junij), 'June.'
 ජුලි or ජුලිසි (Julij), 'July.'

* Cf. Port. 'araca,' and Malay *arak*.

† Cf. Port. 'Outubro.'

‡ A watch is called අත් ඔරලෝසුව, and a clock බර ඔරලෝසුව or දුනු ඔරලෝසුව. [බර = 'weight'; දුනු = 'spring']

නුත්සලාත්-කර (translaat), 'to translate.'
 ත්‍රෙසරි, රෙසරි, or ත්‍රෙසුරි (tresorie), 'treasury.'
 තක්සේරු-කර (taxeren), 'to appraise.'
 තරප (trap), 'stair,' 'staircase,' 'ladder.'
 තුරුපු (troef) 'trump' (at cards).
 තේ (thee), 'tea.'
 තේර* (teer), 'tar.'
 තෝල්ක (tolk), 'interpreter.'
 දාතම් (datum), 'date,' 'term.'
 දාසි (das or dasje), 'necktie.'
 දා (dam), 'draughts' (game).
 දෙසැම්බර or දෙසැම්බු† (December), 'December.'
 දෙයිතු (duit or duitje), 'doit,' 'quarter farthing.'
 නොතාරිස් (notaris), 'notary.'
 නොවැම්බර or නොවැම්බු† (November), 'November.'
 පතොර (or තෙම) (patroon), 'cartridge.'
 පයිප (pyp), 'pipe' (for smoking, &c.).
 පලක්කාරුතු (plakkart), 'placard.'
 පැනමස්-පිනියා (penknives), 'penknife.'
 පිරිකිදල (frikadellen), 'fricassee.'
 පුස්පස් (poespas), 'medley,' 'jumble.'
 පෙබරවාරි (Februarij), 'February.'
 පොන්ස (pons), 'punch' (a drink).
 පොතෙ (vrouw), 'queen' (in cards).
 පොල්මා-කාර (volmagt), 'executor' (of an estate).
 පෝට්ටි (potje), 'little pot' (of tea-pot, &c.).
 පෝරු (voering), 'lining' (of a garment).
 බක්කර (bakker), 'baker.'
 බක්කි (bakje), 'trough.'
 බංකලොත් (bankerot), 'bankrupt.'
 බාච්චි (baaitje), 'jacket.'
 බාල්ක (balk), 'beam,' 'joist.'
 බාස් (baas), 'master-carpenter,' 'master.'
 බ්‍රුරුදල් (or ඊ) (broeder), a Dutch cake.
 බ්‍රුරුම (boor; booren, 'to pierce'), 'gimlet.'
 බුදල් (boedel), 'estate' (in law).

* Also කර, from the English.

† Cf. Port. 'Dezembro.'

‡ Cf. Port. 'Novembro.'

§ From Hindi through Dutch

බු (or බු)න්දල (bondel or bundel), 'bundle' (especially of a case file); බු (or බු)න්දල (boender), 'shoe-brush.'
බුරු (boer), 'knave' (in cards). [*Vide* බුරු on p. 373.]

බෙලිසන් (biljet), 'placard,' 'notice of sale.'

බෙලෙක් (blik), 'tin.'

බොස්-ගෙඩි (bos), 'oil-box' (in which an axle moves).

බොස්නෙක්ක (borstrok), 'waistcoat.'

බෝතල (bottel), 'bottle.'

බෝ. (or බෝබු) - ලි (boom), 'shaft' (of a carriage).

මාර්තු (Maart), 'March.'

මාස්තර, මෙස්තර, or මෙස්ත්‍රි (master), 'master.'

මැයි (Mei or May), 'May.'

මෝල් (molen), 'mill.'

රපෝර්ත or රාප (raport), 'report.'

රාක්ක (rak), 'rack,' 'cupboard.'

රාමු (raam), 'frame.'

රැසිත (ruit), 'diamond' (in cards).

ලාක්ක (laken), 'broad cloth.'

ලාච්චු (laadje), 'drawer' (of a table, &c.).

ලැසිත් (lym), 'glue.'

වාපන (wapen), 'coat-of-arms,' 'peon's belt.'

වින්කල or ඩින්කල (winkel), 'workshop.'

වෙන්දේසි (venditie), 'auction.'

සබත් (Sabbat), 'Sabbath.'

සැප්තැම්බර් (or බු) or සැත්තැම්බර (or බු) (September), 'September.' (Port. 'Septembro.')

සැල්දිරි (selderij), 'celery.'

සැදල (zadel), 'saddle.'

සිපිරි (cipier), 'gaoler.'

සිමෙන්ති (cement or ciment), 'cement.'

සුකිරි (suiker = sugar), 'sugar candy.'

සෙකර්නාරිස් or සෙක්‍රතාරිස් (secretaris), 'secretary.'

සෙංකල (schinkel), 'shin or shank of beef.'

සොල්දර (zolder), 'upstair.'

සෝප්පි (zoopje), 'dram of spirituous liquor.'

හරණල් or අරණල්-කටු (haarnaald), 'hairpin.'

හාක්ක (haak or hakje), 'hook.'

හාර්චි (gerchi), 'brooch.'

හාර්ත (hart), 'heart' (in cards).

හේර (heer), 'king' (in cards).

237. *Naturalised and derived words from English.**

අක්කර, 'acre.'

අභෝජ්ඣ, 'attorney.'

අද්මිනිස්ත්‍රාසි-කාර, 'adminis-
trator.'

අයිස්, 'ice.'

අරරුල් or ටි, 'arrowroot.'

ඉජිනේරු, 'engineer.'

ඉංග්‍රීසි, † 'English.'

ඔපිසි, ‡ 'office.'

කච්චි, 'couch.'

කස්තුරුල්පු, 'corkscrew.'

කොක්, 'cock' (of a gun).

කොන්දුස්තර, 'conductor.'

කොම්පැනි, 'company.'

කොර්නර් (or ඒ), 'coroner.'

කෝච්චි, § 'coach.'

කෝටි, 'coat.'

කෝපි, 'coffee.'

ක්‍රිමිනේල්, 'criminal.'

ගවුම්, 'gown.'

ගෑස්, 'gas.'

ගොලෝ, 'globe' (lamp).

(Port. 'glóbo,' D. 'globe.')

ගොවැරණමේන්තු or ගෝර්

ණමේන්තු, || 'government.'

චක්, 'cheque.'

චස්, 'cheese.'

චැන්ඩි, දුන්ඩි, or ඩැන්ඩි,
'dandy.'

චරු or චාර, 'yard.'

ජුබිලි, 'jubilee.'

ටැලිග්‍රැම්, 'telegram.'

ටිකට්, 'ticket.'

තම්බල්, 'tumbler.'

ත්‍රිසර් or ත්‍රෙසර්, 'treasury.'

දිස්ත්‍රික්ක, 'district.'

දිසි, 'dish.'

දුසිම්, ** 'dozen.'

දොස්තර, 'doctor.'

නෝට්ටු, 'note' (promissory
note or bank).

ප්ලාන් or පැලැන්, 'plan'
(figure of survey).

පනේල or පනෙල්††, 'panel'
(of a door).

පර්චස් or පාර්චස්, 'perches.'

පවුම් or පවුන්ඩ්, 'pound'
(money).

පැන්ස, 'pence.'

පැන්සල්, 'pencil.'

පැනල්, 'flannel.'

පැනි, 'penny.'

පැන්, ‡‡ 'pen.'

* This is only a very short list. Others may be easily collected.

† Cf. Hindi 'अंग्रेज़ी,' Marāṭhi, ಇಂಗ್ಲೀಷ್.

‡ The word උචාචි, 'court' (of law) is perhaps a corruption of this.

§ Cf. Port. 'côche.' || Cf. Fr. 'gouvernement.'

¶ Probably from Port. 'jarda.' Observe that the letter ජ is sometimes substituted for ය. This is often done in Pr., H., Pañj., M. &c., and regularly in B. & O., in pronouncing and (sometimes) writing Sk. words containing ය.

** Port. 'dúzia.' †† Cf. Dutch 'paneel.' ‡‡ Cf. Port. 'penna.'

පිඳුරු,* පිඳුරු, or පිඳුරු, 'figure' (of survey).	මුස්ලිමුන්, 'muslin.'
පිසුන්, 'peon.'	මේල්, 'mail' (of letters).
පිස්සාල්, 'fiscal.' (D. 'fiscaal.')	රාමරෝච්චි, 'ramrod.'
පොලිසි, 'police.' (P. 'policia.')	රිකුවාස්ට්-ලසාට්, (Court of 'Requests.'
පෝනි, 'pony.'	රූඩ්, 'rood.'
බටර්, 'butter.'	රූල, 'ruler,' 'rule' (in law).
බයිබල, 'Bible.'	ලයිබ්‍රේරි, 'library.'
බැරැක්කා, 'barrack.'	ලාම්පු,† 'lamp.'
බිරෝ, 'bureau.'	වයින or වැයින,‡ 'wine.'
බිල්, 'bill.'	වරෙන්දු, 'warrant.'
බිෂොප්, 'bishop.'	සර්කස්, 'circus.'
බේරිලියන්දු, 'brilliant' (gem).	සරයන් , 'sergeant.'
මැගිස්ත්‍රාත්, 'magistrate.'	සාප්පු, 'shop.'
මැංගුස්ටීන් or මැංගුස්,† 'man- gosteen or mangostan.'	සිවිල්, 'civil.'
මිටිමි, 'meeting,' 'assembly.'	සුප්, 'soup.'
	සුලුපු, 'sloop.'

NOTE.—Owing to the similarity of words it is sometimes difficult to determine from which languages certain naturalised and derived words given in the above three lists are introduced into the Sinhalese tongue, without a careful study of the history of their introduction.

238. These and other words borrowed and derived from foreign tongues are extensively used, especially in the colloquial language, and their number is daily increasing. This is only natural in an age of constant striving at practical adaptability to modern requirements. But the scholar cannot but regret the disuse of the Eln or Sanskrit terms that might be employed, now gradually falling into oblivion. The every day talk, particularly of natives acquainted with English, is too often a miserable conglomeration of Sinhalese, English, Portuguese, Dutch, and Tamil unintelligible

* Or from Port. 'figura.' The form පිඳුරු is now more common.

† Or from Malay 'mangusta' or 'mangis.' (Vide § 239.)

‡ Dutch also 'lamp.' § Cf. Dutch 'wijn.'

|| Cf. Port. 'sargento,' Dutch 'serjeant.' සරයන්දු is another form now rarely used.

in great part save to those familiar with the jargon.* It should be the constant endeavour of the student, as far as practicable, to use Eln and Sanskrit words in writing and speaking and to dispense with the foreign importations. Almost the entire vocabulary of Sanskrit words is used in Sinhalese composition. This is due to the study of Sanskrit and the arts and sciences embodied in its literature, and to the adoption of the practice common in the 'modern' languages of India to introduce Sanskrit words to paraphrases and verbatim translations of their own literature for the sake of elegance and dignity of style. There is also a small proportion of Pali words, generally religious terms, of which the most common are given below :—

අත්තකෝමනි, 'one's own opinion.'	නිශ්ශ්‍රෝධ, 'the Indian figtree' (<i>figus Indica</i>).
අරකයා, 'appertaining to Arakhs.'†	නිගණ්ඨ, a class of nude ascetics.
ආනිසංස, 'efficacy,' 'influence.'	නිසංසු, 'vocabulary.'
ආභුතාව, 'authority.'	පථවි, 'earth.'
කේවලි, 'fisherman.'	පටිපාටි, 'order,' 'arrangement.'
කොට්ඨාස, 'division.'	පන්ති, 'order,' 'class.'
ගණ්ඨි, 'knot.'	පවුසායන, 'present.'
මුල, 'small,' 'minor.'	පාණනිපාන, 'taking away life,' 'killing.'
ජිහ්වා, 'tongue.'	පෙයාලම්,‡ 'abridgement.'
සුඤ්ඤ, 'wisdom.'	මැදුරු, 'middle.'
සුඤ්ඤායන, 'wise.'	මුසාවාද, 'lie,' 'falsehood.'
සුඤ්ඤ, 'relative,' 'relation.'	රජ්ජි, 'queen.'
ධායායාර, 'office,' 'post.'	වසල, a man of the lowest caste.
කණ්ඨා, 'craving,' 'desire.'	විඤ්ඤාණ, 'consciousness.'
චේර, a respectful term for an aged ordained priest.	සංකීර්ත, 'mark,' 'sign.'
දළු, 'hard,' 'coarse,' 'large.'	සමප්පාය මුසාවාද, 'deliberate lie.'
දැඩි, a large tooth.	සාමි, 'lord.'
දුකාව, 'sorrow.'	සුසාන, 'cemetery.'
බජ, 'banner,' 'flag.'	

* These remarks apply almost entirely to the colloquial language of the sea-board and towns. Happily the inland villages, and especially the Kandy districts, are still free of the reproach.

† Sanctified Buddhist priests endowed with the power of going through the air. The word is rarely used.

‡ "ප," the first letter of this word, is often used to indicate the omission of a phrase or sentence which is repeated in the same words. It is equivalent to "&c." in English.

239. A few words in the language have been derived or naturalised from other sources than those already mentioned, such as Malay, Arabic, Persian. The majority of them would seem to come from the Malay language (ජායාපාල, කපිසි). A few examples are given below. The Malay has borrowed largely from Arabic and Persian. Some of the words in the list may therefore have passed into Sinhalese direct or through Malay. The Malay words are given within parentheses :—

මුල (ulu or hulu), 'head.'	පිසා (pisau), 'knife.'
කරඬු (krābu), 'ear-drop' (fastened with a screw and nut).	මංගුස්ත (maṅgis or maṅgusta), 'mangostine' (a delicious fruit).
කාපිරි or කාබේ (or බේ)රි (kapiri) 'Caffre.'	රජාලි (rājawāli), 'eagle.'
කිරිසි or කිරිවිලි† (kris), 'creese,' 'Malay dagger.'	ලබු (lābū), § 'gourd.'
කුරං or කුරන් (korān), 'Koran.'	සමුක්කු, (chābuk), 'whip.'
ගංජ (ganja), 'hemp,' 'bhang.'	සරමි (sārong), a cloth whose ends are stitched together and worn by men.
ගුදමි (godōng), 'godown,' 'store.'	සරාවත් (sharbat), 'sherbet' (drink).
චන්දු (chāndu), 'opium preserved for smoking.'	සලාම් (salām, lit 'peace'), a salutation.
පිගන් (piṅgan), ‡ 'plate,' 'crockery.'	සවි (sāgu), 'sago.'
	සුල්තන් (sultān), 'Sultan.'

240a. The language that was spoken in Ceylon at the arrival of king Vijaya was that of the Vēddās (lit. 'archers,' 'hunters'), the aborigines of the Island, who still linger in secluded parts of the up-country. The Vēddās are in all probability descendants of bands of some rude race that migrated to Ceylon from Southern India. Their barbarous mode of life, combined with the worship of devils, earned for them the appellation of 'Yakku' (lit. 'devils') at the hands of the more civilised people who accompanied Vijaya, and were worshippers of gods. The Vēddās have a peculiar speech of their own, perhaps of Dravidian origin. Some words have without doubt been incorporated into Sinhalese,

* Cf. Port. 'cáfre.' † T. கிரிசு. ‡ Cf. T. பிங்கான்.

§ Sk. ලබු, Pali (& Sk.) ආලබු.

|| Tamil சவுக்க, Telugu చౌకు, and Hindi लाकड़.

while the Vedda dialect has itself borrowed freely in return, as may be seen from the annexed list of some of the principal words at present in use among the Vēddās given here :—

Ape, පිලාපකයා, හිල්බදුර, හිලවා, කොස්සා, &c.	Head, ඉස, ඉසි, ඉව, ඊව.
Axe, හරියන්කාත්ව.	Here, මොබ්බ, මෙන්මේ.
Babe, කිලිදා, පැව්වා.*	Honey, මිව්ව, මිජජ, මෙව්වන්, මිජජක, පැකි.
Bear (animal), කැරියා, වලා, බලා, හැව්වා, කලුදවා, අර්වි, බර්වි.	Hungry (to be), දලගත.
Before, ඉව්වට.	Jump (to), බොවදම, පරන්දෙක, පැක, දුව.
Behind, පව්වට.	Lizard, මොමිබා, කවිමොමිබා.
Buffalo, වල්වන්තය.	Monkey, කැරිබදුර, මාබදුර. (Vide 'Ape.')
Honey bee, මැව්වා.	Moon, පානපොජ්ජ.
Bumble bee, පෙදලලි, වුම්බෙලි.	Pain, රුද.
Bird, වප්පි, සප්පි.	Piece, කොමේ.
Blade (of knife, &c.), කැත්ව.	Pig, කොටබරියා, දෙල්ලා, කොස්ස ලල්ලා.
Body, බොපක.	Quickly, හකිකා, පෙරුමාන්.
Born, පැලිලි.	Rain, වැව්ව.
Breast, කිරිලි.	Rain (to), දියපොම්පක, දියපොම් බක.
Call (to), කිලාප, අඬකලාප.	Rice (husked), පුබ්බුර, වටුකුරා.
Cloth, කෝකම.	Rice (unhusked), or paddy, දෙදු රුල්, දෙපැතුලං.
Cow, කොණ්ණි. (Bull, කොණ්ණ.)	River, දියගම, මිය.
Crow, කලුපිකා, කටුබා.	Run (to), පැහලව්වා, දුව.
Dead, පෙරෙලිමො, බොහදම, මියල.	See (to), රෙව්ව, පෙණ, දකික.
Die (to), මිය, සලසා, මියලයා.	She, එකි.
Dog, කුක්ක, කොටව, බලො.	Shoot (to), විද, පෙත්තකක.
Drink (to), දියකා, ලකා.	Sleep (to), නිද.
Earth, හිමි.	Speak (to), ගුවා, ගුවකර, කැවි ලිලා, කකන්කිය, බිකිකිය.
Eat (to), කාප, කාපත්ථක.	Star, කාරුකා, ගජජ.
Elephant, මොල්ලා, බොවන්කන්ද, අල්ලියා, ඇකා, &c.	Sun, ඉරපොජ්ජ.
Eye, එව්විලි.	There, මබ්බ, මකක.
Foot, පතුල.	Where, කෝදෙ, කෝස්දෙ.
Forest, බැද්දේ, ගාල.	Wild-beast, හිපා, සිපා, හතුර.
Go (to), පලව්ව, පලාපස, ක.	You, කොප, කොපං, කොබ, කොබං.
Go (Imp.), ගාප, ජප, කුමා, පලව්ව.	Young, එලම.
Hair, ඉසකා, ඊවකොල.	
He, ලා, එකා.	

240b. The outcast Rodiyas† (lit. 'refuse' of men),

* පැව්වා, 'lad, (fem. පැව්වි), is commonly used in the Kandyan districts. පිංව, 'little thing,' is common even in the low-country.

† The term *Gūḍi* is also used as more respectful.

who form the lowest class among the Sinhalese and are probably descendants of persons expelled from the pale of society under the fiat of the native government which required them to live in secluded hamlets (කුළුපායම්) for particular offences committed by them, have, like the Veddās, a peculiar vocabulary. A few words are given below :—

Bad, කපයි.	Husband, පල, ගාඩියා.
Belly, පෙණිරින්න.	Jungle, රළුව, ගලුව.
Betel, තෙබල.	Kill (to), රළුකරණවා, ගලු කරණවා.
Bitch, බිස්සි.	Laugh (to), ගළුපාහිටවා.
Blood, ලත.	Man, ගාමා, අංගයා.
Boy or child, කිලින්න.	Moon, ගාපතෙරියන්ගේ.
Brother, එකඅංගේ ගාඩියා.	Mother, හිදුලුගැවි.
Cat, බුහාකවන්නා.	Mouth, ගල්ල.
Cock, පතිලියා.	No or cannot, තවකි.
Come (to), දිස්සෙතවා, කැවිතවා.	Oil, මඩුව.
Cook (to), තවන්කරණවා.	Paddy, අතුමඩු.
Darkness, කලුපැල්ල.	Plaintain tree, පබ්බු රුක්කන්.
Daughter, ගාඩිකිලින්නදී, කිලින්නදුගැවි.	Rice (unboiled), මදු.
Day, ගිහිරිය.	Rice (boiled), මිහිටි.
Die (to), ලික්කෙතවා.	Salt, හුරුව.
Dog, බුස්සා.	Sea, තෙරිලාතු.
Door, මැණිල්ල, මතිල.	See (to), පෙකතවා.
Earth, කින්නලටුඅංගේ.	Sister, එකඅංගේගාඩියා.
Eat (to), මිහිතවා.	Sit (to), සැපින්නවා.
Elephant, පලානුවා.	Snake, ඉලයා.
Eye, ලාවරේ.	Son, ගාඩිකිලින්නදී, කිලින්නදුගැවි.
Father, හිදුලුගැවි.	Speak (to), ගළුකරණවා.
Fire, දුලුව.	Stars, ගාපන්ගල්ල.
Girl, කිලින්නදී.	Sun, ඊලසතතෙරියන්ගේ.
Give (to), සප්පතවා.	Tobacco, දුලුව, රෙබොන්.
Go or walk (to), දිස්සෙතවා.	Tree, උහැල්ල.
God, බකුර.	Village, දුමුත.
Good, අංගේ.	Water, නිලාතු.
Hair, කලුපැලි.	Wife, ගාඩිකෙවෙන්නි.
Hand, දතල.	Woman, ගැවි.
Head, තෙරිසිස, තෙරණ්ඩිය.	Year, ලවත.
Hen, පතිලිකෙත.	
House, දුමත.	

240c. Euphemistic words form another large class. They are used in connection with matters associated with solemnity, reverence, superstition, or fear. The phraseology employed in paddy fields (ගොසි බස) during tillage and

harvest operations, and in the jungle (කැලෑ බස) in some parts of the Island is replete with such words, and is hardly intelligible to the ordinary hearer. The origin of this disguised talk is found in the belief that the usual words are not pleasing to the devils and guardian deities, and may therefore affect the outturn of the harvest, the safety of those traversing jungles infested with wild beasts and snakes, &c. A few of these words are noticed below with the corresponding words in ordinary use. These are placed within parentheses after the English meanings. Words used in one part of the Island generally differ from those of another : in some districts, words in regular use are employed. (Cf. some of the Veddā words in the list given in the preceding section.)

(i.) Agricultural Terms.

Arrack (අරක්කු)	... පැදිස, කලුවතුර, සකඩ.
Ashes (අඵ)	... දළිවා, අඵහන්, අඵබෝස.
Bag (මල්ල)	... පුරන්ගේ, කටුපත, පැලැල්ල, පර වන්නවා.
Betel (බුලන්)	... පැහිරිවා, බෝල්කොල, පැහිරි කොල.
Cakes (rice) (කැටුම්)	... දිසපිටියා, පුප, පු, රත්කබල.
Chaff (බොල්)	... කාටු, පලිගන්ගෝ, ඇහිටි, මැලිය.
Chunam or Lime* (හුණු)	... කටුවන්, පුදුවා.
Cloth (මසුන, රෙද්ද)	... අහුර, වටබදන්නා.
Cocanut (young) (කුරුම්බා)	... උහන්, උහන්නා, උහන්ගෙහි.
Cook (කුකුලා)	... කින්නහුර, පහුරාගන්නා, අබ ලන්නා.
Drink, to (බොතවා)	... පුරවතවා, ජසකරණවා.
Dung (of cattle) (ගොම)	... ගොන්පස්.
Eat, to (කතවා)	... උදව්කරණවා, කොටාබාතවා, වැඩ විඳිතවා, ජසකරණවා.
Elephant (අලියා, ඇයා)	... මසබෝලා, පතුබරියා, ඇත්ඇමයා, මහඇමයා.
Fire (හිනි, හින්දර)	... රත්තා, රත්තබෝස.
Fish (මාලු)	... කටුගොස්ගත්, ගොතගත්ගත්, ගොහුස්සන්ගෝ.
Goad (කෙව්ව)†	... ගොන්ගෝටුව, ගොන්පොල්ල, කැවිටිබෝස.
Hare (ගාමා)	... කන්ගෝටුවා, ගාඇමයා.
House (ගේ)	... කුඩුව, නිවහනබෝස.

* The preparation used with a quid of betel.

† කෙව්ව, 'small stick,' is also common.

Jaggery (කකුරු)	... රහනියා, රහබෝයා.
Little (පිකක්)	... බෝයක්.
Measure, to (මනිනවා)	... යාල්ලනවා, ගොසිනමකරනවා.
Monkey (grey) (වදුර)	... කල්ලෙහියා, ගස්ගෝණ.
Not (there is) (නැ)	... බෝය.
Oil (තෙල්)	... වඩුදියවර, වඩුදිය.
Paddy (පී)	... බැස.
Pig (උරු)	... හතරයා, හොටබරියා.
Reap, to (පානවා)	... ලියාබානවා, උහන්බානවා.
Rice (raw) (හාල්)	... පැහියන්, පැහියා.
Rice (cooked) (බත්)	... පුඬ්බරුවන්, පුඬ්බරු.
Rice (pounded) (හබලපෙති)	... වාඩිහාල්, පවාඩිහාල්.
Salt (පුණු)	... පිරියා, මිහිරියා.
Sickle (දැකැත්ත)	... ලියන්තාව.
Sow, to (වපුරනවා)	... බිත්තර (or බිජු) වඩනවා.
Stack, to (ගොඩගසනවා)	... රහිකරනවා, කඳුකරනවා.
Straw (පිපුරු)	... මැඩුවන්, මැඩුහන්.
Sunshine (ආලෝකය)	... දිවියාව, දිවියා.
Toddy (ර)	... බොරදිය, බොරගහලා, සුදුවතුර.
Water (වතුර)	... ගහලා.
Winnow (කුල්ල)	... සතුර.

(ii.) Forest Terms.

Bear (වලසා)	... කලවා, කලිදවා, ගමරල.
Betel (වලන්)	... පැහිරි, බෝල්, බෝල්පණ.
Dig, to (පාරනවා)	... බිදිනවා.
Dog (බල්ලා)	... ඇදුර, බිදින්නා, හතරබාගසා.
Drink or eat, to (බොනවා or කනවා)	... බලනවා, කරකරනවා.
Elephant (අලියා, ඇසා)	... උසල්ලා, මහළුයා.
Fire (හිනි, හින්දර)	... රන්කා.
Food (කෑම)	... පස්.
Go, to (යනවා)	... හැරෙන්නවා, ඉස්සරබලනවා.
Gun (තුඩක්කුව)	... හු, කටපුර, ගුගුරන්නා, මාරය.
Honey (wild) (පිපුණු, &c.)	... බොර, මිරියා.
Monkey (වදුර)	... ගස්ගෝණ.
Pig (උරු)	... හොටබරියා, හඩියා.
Porcupine (ඉන්නායා)	... කටුවා.
Rice (raw) (හාල්)	... ලවල්ඇස.
Sleep, to (හිඳගන්නවා)	... බෝසිකරනවා.
Tree (ගස)	... ගොඩ, ගොඩෙයි.
Water (වතුර)	... පැදිය, පැහැයිය, ගොඩ.

NOTE.—Words of this nature are often used in connection with Buddhist priests, people suffering from dire epidemics such as small-pox, and with ceremonies to demi-gods and devils. Thus වඩනවා, 'to go' or 'come;' වැඩ හිටිනවා or

වසනවා, 'reside'; වලඳනවා, 'eat' or 'drink'; වදුරනවා, 'say'; සැතපෙනවා, 'sleep'; අවසරලැබෙනවා, 'he said': අපත් වෙනවා,* 'die' are terms commonly used colloquially as well as in books in connection with Buddhist priests.

The use of euphemistic words is, however, on the decline.

ONOMATOPÆTIC WORDS.

241. These are mimetic words formed from the imitation of sounds. Some words of onomatopætic origin look like derivatives, owing to the existence in other languages of words resembling them. A few of them are included in the short list of onomatopætic words given below:—

කාන්කා,*† 'crow.'	විවිවිවා, විවිවිවා, 'sound produced when water is sprinkled on boiling oil, &c.'
කුක්කා,*‡ 'puppy,' 'young dog.'	පුරුරු, 'slushy sound of mud.'
කුරුමිණියා,* 'beetle.'	කුරුමිණියා,* 'mewing sound' (of the cat).
ගබ්ගබ්, 'gurgling sound.'	වංවං, 'barking of the elk.'
ගජ්ජය, 'sound of waves.'	විංවිං, 'cry of the squirrel.'
ගලගල, 'roaring sound.'	කටකට, 'sound of burning.'
හිහිහිහි, 'rustling of footsteps.'	දඩ්දඩ්, 'sound of the interchange of blows or of the falling of some heavy things in succession.'
හිහිරි,* 'jingling little bell.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගුඩුගුඩු,§ 'drinking sound.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගුඩුස්, 'sound of drinking at one draught.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගෙජ්ජ,* 'little tinkling bell.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගොරවා,* 'to thunder,' 'roar,' 'snore.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'
වච්චි, වච්චිච්චි, 'sound made when eating greedily,' 'sound of chewing.'	දඩ්දිරිං, දඩ්දිරිං, 'sound of falling from a height.'

* This word is generally used when a smallpox patient dies. It is a shortened form of අපවත්වෙනවා. ඉකුත්වෙනවා, 'die' is also respectful.

† Sk. and Pali කාක, Tamil කාකයා.

‡ Hindi කුතා. කු කු is used in calling a puppy.

§ In the sport called වක්කුඩු played by boys, වක්කුඩු or ගුඩුගුඩු is repeated during each player's turn without stopping the breath.

|| Tamil ගෙජ්ජය.

¶ In books වච්චිච්චි is used. It also means the vibration of sound.

°° E. g. ගුඩු වච්චි (or වච්චි) ගලා උගුරුදුන්නා, 'he answered at once.' (Vide footnote ‡ on p. 388.)

පබෝරිං, 'crashing sound.'
 බකබක,^o 'croaking' (of frogs).
 බරබර, බිඊබිඊ, 'sound of breaking
 or crashing.'
 බල්ලා,^{*} 'dog.'
 බාස්, 'sound of sudden fall or
 blow.'
 බැ,† 'bleating sound.'
 බුර,^{*} 'to bark.'
 ජං, 'clink.'
 රං, 'hum' of bees, &c.

රංභෙත්ත,^{*} a toy made of the
 cocoanut leaf and whirled by
 wind, 'whirl-bat.'
 ලව්ව,^{*} 'knicknack.'
 සට්ට, 'sound of striking to-
 gether,' &c.
 සරසර, 'rustling.'
 සස්, සරස්, සරබර,‡ 'sound indica-
 tive of sudden and prompt action.'
 හුව,^{*}§ 'shout' (constituted of
 the sound *hú*).

NOTE.—A part of the verb හා or the expression සහ
 අනුකරණයෙන්, 'by imitation (of the sound) called' (which
 is confined to books) is used after each word in the above
 list, excepting those to which an asterisk (*) is affixed.
 (Vide p. 297.) Observe that some of the words are redupli-
 cated. (Vide § 253.)

242. A few additional words (some of onomatopoeitic
 origin) expressing the cries of animals are given here to
 supplement the above list: බෙරිහන්දෙයි or හාදකරයි.
 roars' (of lion); හොරවයි, 'growls' (tiger, bear, dog);
 උඩුබුරුලයි or උඩුබුරුල්ලයි, 'whines,' 'howls' (dog);
 හුකියයි, 'howls' (jackal); හස්සලයි, 'bellows' (ox);
 කෙකරහයි, 'clucks,' 'cackles' (hen, goose, pea-fowl);
 කාකාහයි, 'caws' (crow); කොළුරයි, 'hums' (fly); පිඹිපි,
 'hisses' (snake); අඬලයි, 'crows' (cock). In books, the cries
 of the elephant and the horse are often termed කුණ්ඩුවාදය
 and හේහා or හේහාරවය (රවය = 'sound') respectively;
 hence the verbs are කුණ්ඩුවාදකරයි and හේහාරවයකරයි.
 In books රච්චෙයි is sometimes used of birds. The expres-
 sion කපුටුවෙන් (or කපුටුවෙන්) රවනවා is colloquially used
 when a crow makes a protracted shrilling cry.

The words හාදකරයි (lit. 'makes sound'), කෑගස(or හ)
 යි (lit. 'makes a loud cry'), and අඬයි (lit. 'makes (a

^o Sk. බකෝබකෝ. † Cf. Maráthi බේ, 'bleating.'

‡ E. g. බහු සස් හාලා හැරිවලා ගියා, 'he got up abruptly and went.'
 (Vide foot-note ^{oo} on p. 387.)

§ This is used in calling, &c., a person at a distance; verb is හුකියනවා.

weeping) sound') may be employed to denote the cry of any
 animal. කෑගසයි is more universal and generally represents
 a coarse or sharp sound; අඬයි is often used with reference
 to birds and snakes.

SUFFIXES.

Pasa or Pratyaya.

243. පස (or ප්‍රත්‍යය), suffixes, are particles, generally
 composed of one or two letters, added to the end of nominal
 bases, verbal roots, &c., to modify their significations. As
 the inflectional suffixes of nouns and verbs have been given
 in preceding chapters relating to them they will not be
 specially noticed here.

244. There are other suffixes in the language which are
 added to nominal bases and verbal roots to form other words
 called පසරුන් සද or ප්‍රත්‍යසාථී ශබ්ද, lit. 'words with signi-
 ficant suffixes.' These will be treated of below. Some of
 the suffixes noticed in this chapter have occasionally been
 referred to in previous chapters.

245. The words so formed are of two kinds, namely:—

1. නද්ධිත, or words formed by adding suffixes
 to bases of nouns and adjectives,
2. කෘදන්ත, or words formed by adding suffixes
 to roots of verbs.

246. (i).—TADDHITA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(*Elu*).

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
අ ^o	... අඩු, 'deficient'	... අඩුව, 'state of being deficient,' i. e., 'deficiency.'
..	... මහත්, 'large'	... මහත, 'state of being large,' i. e., 'magnitude,' 'size.'

^o The explanations of the derivatives will enable the student to
 determine the force of the suffixes. Observe that the suffixes අ and ආ
 in the above six examples are the nominative endings.

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
අ	... කේලම, 'slander'	... කේලමා, 'one who backbites or slanders,' i. e., 'slanderer.'
"	... බහුමුහු, 'large face'	... බහුමුහා, 'one who has a large face,' i. e., 'owl.'
"	... උතුමි, 'supreme'	... උතුමා, 'one who is supreme,' i. e., 'noble person.'
"	... සුදු, 'white'	... සුද්දා, 'one who is white,' i. e., 'whiteman.'
ඉ	... තැනැත්තා, 'star'	... තැනැත්තා, 'one who knows the movements of stars,' i. e., 'astronomer' (තැනැත්තා = තැනැත්තා).
"	... නැව්, 'ship'	... නැව්, 'one who sails a ship,' i. e., 'sailor.'
"	... බල, 'power'	... බල, 'one who has power,' i. e., 'powerful man' (බල = බල).
"	... ගම, 'village'	... ගම, 'one who is of the village,' i. e., 'villager' (ගම = ගම).
"	... මග, 'way,' 'road'	... මග, 'one who is on the way,' i. e., 'wayfarer,' 'passenger.'
"	... නොට, 'ferry'	... නොට, 'one who is engaged at the ferry,' i. e., 'ferryman.'
"	... තර, 'trunk'	... තර, 'one who has a trunk,' i. e., 'elephant' (තර = තර).
කර or කරු	... රුවන්, 'gold'	... රුවන්කර, 'goldsmith.'
කරු	... භිර, 'prison'	... භිරකර, 'prisoner.'
තා	... දහ, 'people'	... දෙහතා, 'multitude of people' (දෙහතා = දෙහතා).
"	... ලෝ, 'world'	... ලෝකා, 'people of the whole world,' 'the world.'
මුහු	... රුවන්, 'gold'	... රුවන්මුහු, 'made of gold,' 'golden.'

^c The modern form is ගමන (nom. sing.), pl. ගමනු.

† කර is more correctly the Sanskrit form which occurs in such words as කුමකාර, 'potter'; සුමකාර, 'goldsmith'; මාලකාර, 'florist.' This suffix, which literally means 'doer,' is frequently used in forming compound nouns denoting agency, profession, &c. Other derivatives in frequent use are බොරුකාර, 'liar'; වතුකාර, 'gardner,' 'planter'; ගැලවුමකර, 'saviour'; පව්කාර, 'sinner'; මෙහෙකර, වැඩ කරු (or කර), 'servant'; කඩකර, 'boutique-keeper'; කපුකර, 'shopkeeper'; ඉංග්ලිෂ්කර, 'Englishman'; පාර්සිකර, 'Persian.' කර, when not affixed to a Sanskrit word as in the above examples, is (if it is not the Sanskrit suffix itself) a naturalised form of the Tamil காரன். (Cf. கடைக்காரன் = කඩකර, කුලිකාර = කුලිකර.) It is worthy of notice that the use of කර with nouns of nationality implies some respect and is optional, while some nouns do not admit of it, e. g., චීනා, 'Chinaman'; සිංහලයා, 'Sinhalese'; මලායා, 'Malayman'; බංගාලියා, 'Bengali' (occasionally also බංගාලිකර).

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
අභ	... වා, 'wind'	... වයච = වයච, 'that direction for which the deity Vá is regent,' i. e., 'north-west.'
මත්	... සිරි, 'fortune'	... සිරිමත්, 'prosperous,' &c.
මත්	... නිස, නැණ, 'wisdom'	... නිසමත්, නැණමත්, 'one who has wisdom,' i. e., 'wise-man.'
මා	... මනු, 'Manu'	... මන්මා, 'son of Manu,' 'men.'
"	... දනු, 'Danu'	... දන්මා, 'son of Danu,' 'demons.'

(Sanskrit.)

අ	... යුවත්, 'youth'	... යොවන, 'young age.'
"	... පුත්, 'son'	... පොත, 'grandson.'
"	... වාකරණ, 'grammar'	... වෛකරණ, 'grammarian.'
"	... කුරු, 'Kuru'	... කොරව, 'descendant of Kuru.'
අනිච්ඡා	... ප්‍රේම, 'love'	... ප්‍රේමානුච්ඡා, 'combined with or possessed of love or affection.'
ඉන් or ඊ	... ධන, 'riches'	... ධනිත්, ධනි, 'rich man.'
ඉත	... ධම්, 'justice'	... ධර්මික, 'just,' 'righteous.'
"	... කාය, 'body'	... කායික, 'corporeal.'
"	... නගර, 'city'	... නාගරික, 'citizen.'
ඉත	... දුඃඛ, 'sorrow'	... දුඃඛික, 'sorrowful,' 'painful.'
ඉභි	... පාප, 'sinful'	... පාපිභි, 'most or very sinful.'
"	... ධම්, 'law,' 'virtue'	... ධර්මික, 'very virtuous,' 'righteous.'
ඊ or චිත්	... තපස්, 'religious austerity'	... තපස්චිත් or තපස්චි, 'ascetic.'
ක	... කටු, 'pungent'	... කටුක, 'sharp to the taste.'
"	... මධු, 'honey'	... මධුක, 'sweet.'
කීය	... රජ, 'king'	... රජකීය, 'kingly,' 'royal.'
"	... ස්ව, 'self'	... ස්වකීය, 'one's own.'
කම	... කෘර, 'cruel'	... කෘරතම, 'most or very cruel.'
කර	... කෘර, 'cruel'	... කෘරකර, 'more cruel.'
ක, කා	... දෘඪ, 'firm'	... දෘඪක, දෘඪකා, 'firmness.'
මත්†	... ශ්‍රී, 'fortune,' &c.	... ශ්‍රීමත්, 'fortunate,' 'prosperous.'
"	... ප්‍රීති, 'joy'	... ප්‍රීතිමත්, 'joyful,' 'gladsome.'
මත්†	... ධන, 'wealth'	... ධනමත්, 'wealthy.'
"	... ගුණ, 'virtue'	... ගුණමත්, 'virtuous.'
මය	... දරු, 'wood'	... දරුමය, 'made of wood,' 'wooden.'

^c Nom. form of ධනිත්.

† Nom. form of තපස්චිත්.

† මත් and මත් have the same force. The former is added to bases ending in ඉ, ඊ or උ, and the latter to those ending in අ or ආ, and occasionally in ජ and ඨ.

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
මස	... අයස්, 'iron'	... අයෝමස, 'made of iron.'
ස	... විර, 'hero'	... විසසි, 'strength,' 'power.'
..	... ග්‍රාම, 'village'	... ග්‍රාමස, 'belonging to village, 'rustic.'
විසා	... ඥාන, 'wisdom'	... ඥානවිසා, 'wise.'
ඊ	... ඉන්ද්‍ර, 'Indra'	... ඵෙභ්‍ර, 'east' (of which Indra is regent).
..	... වරුණ, 'Varuṇa'	... වරුණෙ, 'west' (of which Varuṇa is regent).
..	... කුබේර, 'Kuwéra'	... කොබේරි, 'north' (of which Kuwéra is regent).
..	... ජිකාස, 'Śiva'	... ඵෙකාසි, 'north-east' (of which Śiva is regent).
..	... නිර්ඝනි, 'Nirṇiti'	... නෙර්ඝනි, 'south-west' (of which Nirṇiti is regent).
ඵසි	... අගනි, 'fire,' 'its deity'	... ආගනෙසි, 'south-east' (of which Agni is regent).
යා	... යම, 'Yama'	... යාමො, 'south' (of which Yama is regent).
වි	... වායු, 'wind,' 'its deity'	... වායවි, 'north-west' (of which Vāyu is regent).

247. The *Elu* suffix කම්, which literally means 'action,' is commonly added to adjectives to form abstract nouns, e.g., හොඳකම්, යහපත්කම්, 'goodness'; සෘජුකම්, 'straight-forwardness,' 'honesty'; විශාලකම්, 'extent'; අසුකුකම්, 'injustice.' (For other suffixes of this kind, *vide* page 68.)

248. It is important to notice in this connection that certain specific names of trees, &c., are used without any suffixes to denote different parts of the same things, e.g. :—

- මම පොල් පිටවිමි = I plant *cocoanut plants*.
 මම පොල් කඩිමි = I pluck *cocoanuts (with husk)*.
 මම පොල් බිඳිමි = I split (*husked*) *cocoanuts*.
 මම පොල් කමි = I eat *cocoanut kernel*.

In such cases the appropriate meaning can be gathered from the particular verb used.

¹ Or විර, 'to be strong.' + වායු + යා = වායමො, 'north-western.'

249. (ii.)—KṚIDANTA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(*Elu.*)

Suffixes having the signification of—

(a) The Accusative Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... ගන or ගොන, 'to tie together'	{ ගන = ගන්, 'that which is composed,' i. e., 'composition,' 'book.'
අන්	... ද, 'to give'	... දන්, 'that which is given,' i. e., 'donation,' 'gift of charity.'
අන්	... පා, 'to drink'	... පැන්, 'that which is drunk,' i. e., 'water.'
උන්	... බොජ, 'to eat'	{ බොජන් or බොදන්, 'that which is eaten,' i. e., 'food.'
කි	... කර, 'to do'	... කරකි, 'that which should be done,' i. e., 'duty.'

(b) Of the Instrumental Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඉ	... ගණ, 'to calculate'	... ගැණි, 'he who calculates,' i. e., 'accountant' (ගණි = ගැණි).
..	... විද, 'to shoot'	... වැදි, 'he who shoots,' i. e., 'archer' (විදි = වැදි).
..	... බද, 'to beg'	... බදි, 'he who begs,' i. e., 'beggar.'
උ	... කර, 'to do'	... කරු or කතු, 'he who does an action,' i. e., 'agent' (කරු = කතු).
එන්කා	... ද, 'to give'	... දෙන්නා, 'he who gives,' i. e., 'giver.'
ආ	... දව, 'to run'	... දව්වා, 'he who runs,' i. e., 'runner' (දව්වා = දව්වා).
අැති	... පා, 'to drink'	... පැති, 'he who is thirsty.'

(*Vide* § 251.)

(c) Of the Auxiliary Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... කර, 'to do'	... කර, 'that by which anything is done,' i. e., 'hand,' 'arm.'
අන්	... යා, 'to go'	... යන්, 'that by means of which one goes,' i. e., 'conveyance.'
..	... වස, 'to cover'	... වසන්, 'that by means of which nakedness is covered,' 'garment.'
අභු	... තා, 'to bathe'	... තාභු or තභු, 'that by which the head is bathed or anointed.'

(d) *Of the Dative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
නි ... දු.	'to give'	... දුනි, 'he to whom anything is given,' i. e., 'donee.'

(e) *Of the Ablative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
එම ... බා,	'to fear'	... බෙමි, 'he from whom fear results.'

(f) *Of the Locative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ ... පුර.	'to teem,' 'fill'	... පුර, 'that wherein prosperity teems,' i. e., 'city.'
ඉම ... වු = ඩු,	'to be,' 'happen'	... ඔම, 'that upon which anything happens,' i. e., 'ground,' 'earth.'

250. *Derived Verbal Adjectives and their Suffixes.*

(1) From intransitive verbs by the addition of suffixes having active signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ ... (උ ^o) දල.	'to shine'	... දලල, 'that-shone,' 'shining.'
අහ or හ බබල.	'to shine'	... බබලන, 'that-shines,' 'shining.'
ඉ ... සිට.	'to stand'	... සිටි, 'that-stood.'
අත්තාඩු ... යා,	'to go'	... යන්නාඩු, 'that-is-going.'
උ or උ ^a කඩ.	'to cry'	... කැඩු, 'that cried' (කඩු = කැඩු).
කා ... තුස.	'to be pleased.'	... තුස්සා, 'pleasing.'

(2) From transitive verbs by the addition of suffixes having active or passive signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ ... කර.	'to do'	... කළ, 'that-did' or 'that-was-done.'
අහ or හ ...	" "	... කරන, 'that-does' or 'that-is done.'
අත්තාඩු ...	" "	... කරන්නාඩු, 'that-is-doing' or 'that-is-being-done.'
පු† ...	" "	... කරපු = කළ.
උත් or උත්තාඩු	දු, 'to give'	... දුන් or දුන්නාඩු, 'that-gave' or 'that-was-given.'

NOTE.—The initial vowel in the suffixes අහ and අත්තාඩු is sometimes replaced by ඉ, එ, and ම, as in සිටින or

^o Upasarga.

† ම, of which පු seems to be a modification, occurs in classics and is perhaps connected with the auxiliary verb පිස. 'to put.'

සිටින්නාඩු, දෙන or දෙන්නාඩු, බොන or බොන්නාඩු, &c. (Vide §§ 122 and 179.)

251. *Verbal Nouns formed by means of Suffixes.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අත්තා අත්තේ අනුසේ අනුචා අනුචා	කර, 'to do'	... { කරන්නා කරන්නේ කරනුසේ කරනුචා කරනචා } 'he who does, 'doer.'
අත්තී ...	" "	... කරන්නී, 'she who does,' 'doer' (fem.).
අත්තෝ ...	" "	... කරන්නෝ, 'those who do,' 'doers' (m. or com.).
අත්තියෝ ...	" "	... කරන්නියෝ, 'those who do,' 'doers' (fem.).
ආ or ඵ ...	" (= කළ)	... කර. කෙරේ, කළා, කෙළේ, 'one who did,' 'doer.'
අභු ...	" "	... කරභු, 'doing.'
උම ...	" "	... කෙරුම, 'doing.'
රම ...	" "	... කරමි or කෙරුම, 'doing.'
ඉළි ...	කට, 'to dance'	... කැපිළි, 'dancing.'
ආ or ඵ ...	" (= කැටු)	... කැටුවා, කැටුවේ, 'one who danced,' 'dancer.'

NOTE.—There are a few verbal nouns, formed with the suffixes මන and මනාව, as ලියමන, 'writing,' 'letter'; කියමන, 'saying,' 'statement'; දීමනාව, 'giving,' 'donation'; භික්මන, 'begging,' 'beggary'; විඳමන, 'hole' (bored); විසමන, 'weaving.' They are now used as common nouns. (Vide p. 69.)

252. A few examples of Sanskrit (i) verbal adjectives, and (ii) nouns formed by means of suffixes appear below :—

(i.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අනිස ...	ක, 'to do'	... කරනිස, 'proper or fit to be done.'
කමා ...	" "	... කරනිකමා, 'proper or fit to be done.'
ක ...	" "	... ක.ක, 'which was done.'
ඉත ...	පුජ, 'to offer,' 'adore'	... පුජිත, 'offered,' 'adored.'
අනිස ...	ශ්‍ර, 'to hear'	... ශ්‍රවණිස, 'proper or fit to be heard.'
කමා ...	" "	... ශ්‍රවණිකමා, 'proper or fit to be heard.'

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ස	... ශ්‍රී, 'to hear'	... ශ්‍රීණ, 'proper or fit to be heard.'
ක	... " "	... ශ්‍රීක, 'which was heard.'

(ii.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඳ	... පඳි, 'to read'	... පඳි, 'lesson.'
"	... භී, 'to fear'	... භය, 'fear.'
ඳක	... කෘ, 'to do'	... කාරක, 'doer,' 'agent.'
දා	... දා, 'to give'	... දාය, 'gift,' 'alms.'
යක	... " "	... දායක, 'giver,' 'subscriber.'
ඉන්	... කෘ, 'to do'	... කාරීන් (කාරී), 'doer.'
"	... වස, 'to dwell'	... වාසීන් (වාසී), 'dweller.'
න	... ගම, 'to go'	... ගමන, 'going,' 'journey.'
"	... භුජ, 'to eat'	... භෝජන, 'that which is eaten, i. e., 'food.'
කා	... කෘ, 'to do'	... කාරී, 'doer,' 'agent,' 'author.'
"	... දා, 'to give'	... දාය, 'giver.'
තු	... ධා, 'to support'	... ධාතු, 'that which supports,' 'root.'
ස	... කෘ, 'to do'	... කාර්ය, කාර්යා, 'that which is pro- per to be done,' 'business.'

Suffixes not treated of here may be gathered from foregoing chapters. Of Sanskrit suffixes only the most common are given.

Prefixes are few in number, and have been enumerated under Nipátas and Upasargas. (*Vide* §§ 211 and 212.)

REDUPLICATION OF WORDS.

Derú or Dvitrarúpa.

253. The reduplication (දෙරු or විධිරුප) of words is an important element in the Sinhalese language and deserves some notice here. Some examples are given below to direct the student's attention thereto (*vide* §§ 54 and 69):—

(a) Past participles are often doubled to denote continuation of action, and they then usually have stronger force than present participles, *e. g.* ලියලියා = ලියමින්, 'writing';

^o These are the Nom. forms of කාරීන් and වාසීන්. They are the forms generally used in Sinhalese compositions.

දීදී = දෙමින්, 'giving'; බලබලා = බලමින්, 'seeing,' 'looking'; බැණබැණ, 'abusing.' Note that in reduplication the first past participle, if ending in a long vowel, is changed into its corresponding short vowel. This, however, is not the case when past participles to which ලා is added are doubled, *e. g.*, කාලා කාලා, 'having eaten (heartily or continuedly)'; අඩාලා අඩාලා, 'having cried (incessantly).'

(b) Verbs in the imperative mood are reduplicated to imply urgency as දුවදුව, 'run run'; වරවර, 'come come'; නිව්නිව නිව්නිව, 'stand stand' or 'stop stop.'

(c) Verbal nouns in the dative case are reduplicated to denote the repetition or continuation of the action, as කන්ට කන්ට = 'as eating went on,' දුවන්ට දුවන්ට = 'as running went on.' The expression කන්ට කන්ට රසයි may be rendered by 'the more eaten, the better it tastes.'

(d) Verbal adjectives are doubled to indicate individuality, as කියන කියන = 'that is said'; බැලූ බැලූ = 'that looked.' Thus කියන කියන වචනේ and බැලූ බැලූ මිනිසා may be respectively rendered in English by 'every word that is (or is being) said' and 'every man that looked.'

(e) The adverbs බැහැ or බෑ = 'cannot'; නැහැ or නෑ, 'no,' 'not'; අද, 'to-day'; හෙට, 'to-morrow'; දැන්, 'now'; &c., when reduplicated, denote determination or positiveness.

(f) Adjectives are doubled to intensify the quality expressed, as හොඳ හොඳ, 'good good' (= very good); මිසුරු මිසුරු, 'sweet sweet' (= very sweet); මහත් මහත්, 'large large' (= very large).

(g) Interjections are commonly reduplicated for emphasis, as චීචී, 'fie! fie!'; සාඩු සාඩු, 'bravo! bravo!'. They are sometimes repeated more than twice. (*Vide* p. 314.)

(h) Nouns are sometimes reduplicated, chiefly in books, to indicate succession, as ගම ගම, 'from village to village'; දවස දවස, 'from day to day,' 'daily'; රටෙක්කි රටෙක්කි, 'from country to country.' Such expressions are better

expressed by using the particle පසා after the single noun,* as ගමක් පසා, දවසක් පසා, රටක් පසා.†

The following sentences illustrate some of the uses of reduplication: අපි නොයෙක් නොයෙක් බඩු ගෙන වෙළඳුමට ගියෙමු, 'we went to trade taking many and various goods'; ලගලගදීම ඩබර (or දබර) දෙකක් වූහ, 'there were two quarrels within short intervals'; "මේ ලෙඩට මේමේ දෙය නපුරුය"‡ (or නරකය more commonly), 'these things and these (i. e. such and such things) are bad for this disease'; රුපියල් දෙකක් දෙකේ මුද්දර දෙකක් මිලේට ගත්තෙමි, 'I bought two stamps of two rupees each'; අට දෙනෙකුට රුපියල් දෙක දෙක දුන්නේය, 'he paid eight persons two rupees each'; එක එක හිඟන්නාට වසායක් බැගින් දුනිමි (or එක එක වසාය දුනිමි, වසාය එක එක දුනිමි or වසාය වසාය දුනිමි),§ 'I gave a cloth (lit. 'each cloth') to each beggar'; "මෙසේ එකිනෙකාගේ දවස දවස බැගින් දන් දෙන කල්හි" (or දවස දවස දන් &c.), 'while thus giving alms at the rate of one day from each house'; "අප වෙන වෙනම විසුවමු නව: පසලොස්දවසින් පසලොස් දවස|| එක්වමින," 'it is better (lit. 'good') that we should (each) live separately: we will meet once in every fifteen

* Reduplication of nouns before the particle පසා is also sanctioned by usage.

† The expression දවසපසා, which is now very commonly used, is equivalent to දවසක් පසා. The same idea is also commonly expressed by putting the first noun in the ablative case, as ගමින්ගමට, දවසින් දවසට (or දවස), රටින් රටට. ගොනෙට (= ගෙයින් ගෙට), 'from house to house' is a common expression and sometimes carries the sense of 'commonly,' 'everywhere.'

‡ In classics නපුරු is the word generally used for 'bad,' while නරක (Eḷu නිරක) is treated as a noun signifying 'hell,' in which sense it is used even now. නරකාදිය (lit. 'Naraka, &c.' i. e., referring to the other three hells) is the word colloquially used for 'hell.' නරක in the sense of 'bad' seems to be modern.

§ Or sometimes in classics එක එක වසායක් බැගින් දුනිමි. This idea is also expressed thus: හිඟන්නන්ට එක එක වසායක් බැගින් (or එක එක වසාය, &c.) දුනිමි. In classics එක එක used in such cases often occurs as එකි එකි.

|| Or පසලොස්දවසකට වරක්.

days'; ලෙඩේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අසාධාරීය, 'the disease became gradually (lit. 'degree by degree') incurable'; මහසායා* කඩකඩකොට කපා කැබැල්ල කැබැල්ල (or කැල්ල කැල්ල) වික්කෙමි, 'I cut up the fish and sold it piece meal'; දුනදුන බොරු කීම මහා පාපයකි, 'the telling of lies wilfully is a great sin'; ඒනෙම පිටපිට හතරදවසක් මා බලන්නට අවේය, 'he came to see me four days consecutively'; මම කඩදාසි කාටකාටත් බෙද දුනිමි, 'I distributed (lit. 'having divided gave') paper among everybody irrespectively'; "ඒ දෙදෙනාම සමසමවූහ"; 'they were both equal (one to the other)'; "ඒනියායෙන් මහතෙරහුද දවස දවස බත්ගෙන සෙකි," 'and the great priest was in that manner conveying boiled rice day by day (i. e., daily)'; ඔවා එකඑක දියන්, 'give them one by one'; "යම්යම් දෙයක් ඉල්ලනකල ඒඒ† දෙයම දියයුත්තේය," 'when anything (whatever) is asked, that very thing should be given.' ඔවු නොවුන් = 'them (they) individually'; එකිනෙකා = 'one another'; නමනමන් = 'each one separately'; පික පික or පිකෙන්පික, 'little by little,' 'gradually'; පරසාර or අනෙක්නා, 'from one to another,' hence 'mutually.'

SYNONYMS.

Paryyāya Vachana.

254. As a knowledge of Eḷu synonyms (පසනිය වචන) will be interesting to the student of the language, a few examples have been selected.‡ Each synonym has a signification of its own, characteristic of a certain quality in or attribute of, the object designated; but no material distinction is made in their use as in the case of English synonyms. The majority occur in poetry, and are the creations of poets.

* Or colloquially මාලුවා or මාලු කුරියා (or කුරියායා).

† Notice the correlative expressions යම් යම් and ඒ ඒ.

‡ For a thesaurus of synonyms the *Nāmāvaliya*, &c., should be consulted.

The more common synonyms are marked with an asterisk (*). A few of the Sanskrit synonyms in common use are given parenthetically after Elu words. The inherent significations of the epithets for Buddha are explained by way of illustration.

(1) For the *Buddhas* (in general).

අනදිවර.	දිසනා.	මහඉසි.	සවණ.
ඉසුරු.	දිනිසුරු or දින	මරරුපු.	සවැණි.
තිලෝකා.	ඉසුරු.	මුනි.	සමනැස්.
තිලෝකුරු.*	තරසි.	මුනිදු.*	සමන් බදුරු or
දසබල* or දසමුල්.	තරසවර.	මොකාදුරු.	සමන්බහදුරු.
දමරද or දමරස්.	තරදම්සැරි.	ලොවත.	සිරිතන.
දිනිදු.	පසැස්.	ලොවිදු.	සිදු.
දිනින්දු.	පැණැස්.	විනා.	සිරිමත්.
දිසබස්.	බිතවත්.*	විනාසක.	සුගත්.*
දිසැස්.	බුදු.*	සතර.	සුගතිදු.*

(Vide § 255.)

Explanation of the Inherent Significations.

අනදිවර, 'nobler than or superior to others.'
 ඉසුරු, 'the lord,' 'the chief.'
 තිලෝකා, 'chief of the three worlds.'
 තිලෝකුරු, තිලෝකාදුරු, 'teacher of the three worlds.'
 දසබල or දසමුල්, 'possessed of ten powers.'
 දමරද or දමරස්, 'king of justice or righteousness.'
 දිනිදු, දිනින්දු, 'supreme conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.' (දින + ඉදු or ඉන්දු.)
 දිසබස්, 'father of the world.'
 දිසැස්, 'eye of the world.' (දිස + ඇස්.)
 දිසනා, 'lord of the world.'
 දිනිසුරු or දිනඉසුරු, 'chief conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.'
 තරසි, 'the man lion,' i. e., 'chief,' 'king.'
 තරසවර, 'supreme or noble among men.'
 තරදම්සැරි, 'trainer (lit. 'driver') of men who are to be subdued.'*

* This has reference to Buddha's power of subduing those who rose against him and his doctrines, and converting them to his religion.

පසැස්, 'the five-eyed' (i. e. the bodily eyes (මසැස්), the mind's eye (පැණැස් or පැණැස්), the godly eye (දිව ඇස්, දිවැස්, or දිවස්), universal (omniscient) eye (සම තැස්), and Buddha's eye (බුදු ඇස්). (පස් + ඇස්.)

පැණැස්, 'possessor of the eye of wisdom.' (පැණ + ඇස්.)
 බිතවත්, 'supreme or adorable,' 'destroyer of all worldly passions,' 'the fortunate,' 'the blessed one.'

බුදු, 'the enlightened or omniscient.'

මහඉසි, 'the great Rishi.'

මරරුපු, 'enemy of Māra.'*

මුනි, 'holy sage or devotee.'

මුනිදු, 'supreme or chief Muni.' (මුනි + ඉදු.)

මොකාදුරු, 'teacher of Nirvāṇa.' (මොන් + ඇදුරු.)

ලොවත, 'the chief of the world.' (ලො + අත.)

ලොවිදු, 'the chief of the world.' (ලො + ඉදු.)

විනා or විනාසක, 'peerless.'

සතර, 'teacher or ruler.'

සවණ, 'omniscient.'

සවැණි, 'surrounded by six rays of glory.'

සමනැස්, 'possessor of an universal eye.'

සමන්බදුරු or සමන්බහදුරු, 'the all-auspicious or all-fortunate.'

සිරිතන, 'possessor of rich bodily splendour,' 'one full of prosperity.'

සිදු, 'the successful.'

සිරිමත්, 'the prosperous or fortunate.'

සුගත්, 'he who has reached perfection of wisdom,' or 'who has a fair form.'

සුගතිදු, 'the supreme or noble Sugat' (q. v.).

(2) Special epithets for (Gautama) Buddha.

ගොසුම්ගොත් | මහමායාගොත් | සැසි | සැමුනි | සිදුගත්.

Explanation.

ගොසුම්ගොත්, 'of the race of Gautama.'

මහමායාගොත්, 'the son of Maha Māyā.'

* The Hindu Cupid and god of death.

සෘජි, 'chief of the Śākya tribe.'

සෘමුනි, 'Muni or sage of the Śākya tribe.'

සිද්ධත්, 'accomplisher of his purpose.'

3. *Nirvāṇa*.—අසංකත, අපවග*, අනාසව, අමත, අමා, දිප, නිවන්*, නිරෝද, පරයණ, පද, මොක්*, සිව, සුද්දදස, සෙත්. (Sk. නිව්ණ, මොක්ක, අපවගි.)
4. *Heaven (the world of gods)*.—අමර, අවරෝහ, කිදසසුර, දිව, දිවවස්, දෙවිලෝ*, දෙවිනිවෙස්, නාක, සුරනිවෙස්, මන්දර, සග*, සක්සුර, සසිරික, සගවස, සුරලෝ*. (Sk. දිව්‍යලෝක, ස්වර්ග.)
5. *God*.—අමර*, අනිමිස, අමපා, ආදිත්තදන, කතුබුජ, කිදස්, දිත්තපු, දිව්, දෙව්*, නිදර or නිජර, බුන්දුරක, මුරු*, විබුදු, සගවැසි, සුගත්, සුර*, සොබග. (Sk. දේව, සුර.)
6. *Sun*.—අරුණ, ඉරු* or හිරු*, උස්ණදර, කමලකර, ගගනිණි, හිමිරුස්, හමරුපු, තපනකර, කික්කමරද, දවස්හිමි, දිනපති*, දිසනෙන්, දිවාකර*, දිනමිණි, දිනිඳු, දිනකර, දිවසුරු, දිනිසුරු, නුබමිණි, පබාකර, පගග, බාහු, බාසුරු, බාස්කර, මිතුරු, මිහිර, රවි* or රවි, රැස්හිමි, විබාකර, විරෝවන, සත්තුරග, සහස්රස්, සවිතු, සැබරස්. (Sk. සුර්‍ය, රවි.)
7. *Moon*.—ඉඳු, උළිඳු, කලානි, වන්ද, තරිඳු*, තුසරකර, තුරුපති*, දරදර, නිසසුරු, නිසපිය, පිනිපා, මා, රජ, රෙහෙණිසුරු, සසල, සසක්, සසදර, සද*, සිසිර කර, සිසි, සේකර, සොම්*, හිමරස්. (Sk. චන්ද්‍ර, සොම්.)
8. *Star*.—උඵ, ගග*, පෝති*, තරු* or තුරු*, දදු, දිසතු, දො, තකත්*. (Sk. තාරකා, තක්කු, ග්‍රහ.)
9. *Devil*.—පිසස්, පේ, පේත, බු*, සක්*, සක්ස, රතූස් දරු. (Sk. යක්ෂ, පේත, පිඤ්ච.)
10. *Sky*.—අමර*, අගස්*, කා, ගුවන්*, ගගන්මග, ගුවන් මග, දිව්, දෙවිගමන්මග, නුබ, රිච්වත්, වලාමග, වාපිටු, විසත්, වෙන්පද, සියොත්පියෙස්, සුරමග. (Sk. ආකාශ, අඛර, ගගණ.)
11. *Maha Mera*.—හිරිද, මදුරු*, මහමෙර*, මුදලිඳු, මෙර*, රත්හිරි, සුතෙර, ගෙමිතුරු. (Sk. මහ මෙරු.)
12. *Cloud*.—අඹ or අබ, ගතබ, ගත, දලදර, දෙව්, පියවුරු or පියසුරු, පැයුම්, මේ*, වලා*, වලාතුල්, සිද්ධත්, සිලිල්, සිලිල්ද (Sk. මේඝ.)

13. *Rain*.—වට, වහරේ, වැසි*, විවි, පොදු* (වෘෂි.)
14. *Lightning*.—අක, අකණ, අකුණු*, වපල, ව.වල, දො, විදු, විදුලිය, විදුකර, සමපා. (Sk. විදුලුකා.)
15. *Day*.—අහනි, දහ, දවස්* or දිවස්, දු*, දින*, මුදුඉරු, වර, වාසර. (දිවස, දින, වාර.)
16. *Morning*.—අලු, අලුසමි*, උදය*, පබා, පහත්, පාත් දර*. (Sk. උදය.)
17. *Evening*.—රැමුව, සවස්*, සැදු, සැන්දු* or හැන්දු*. (Sk. සන්ධ්‍ය.)
18. *Night*.—උසායනි, නිසමි, නිසා*, යාමිනි, රජනි, රති*, රු*, සත්වරි. (Sk. රාත්‍රි, නිශා.)
19. *Year*.—අවුරුදු*, වස්*, වසර*, සත්වසර, සත්වත් සර*. (Sk. වෘෂි, සංවත්සර.)
20. *Fire*.—අග, අතල, කිණුමග, කේතු, ගිනි*, හිත්දර*, පෝති, දල, දහත්, දුම්කෙහෙළි, දුම්සොත්, තල, පාවක, බාහු, සොත්, සහ, සික්, සුතෘස්. (Sk. අගනි, වහනි.)
21. *Wind or Air*.—අනිල, දහත්සැරි, දිසපණ, නල*, පවත්*, මරු, මාරුත*, වා*, වාසු*, වාන*, සමරණ, සමර, සුලග*, සුතෘස්සග. (Sk. වාත, වාසු, මාරුත.)
22. *Earth*.—ඉල්, කුඳුරු, ගප්පිටු, ජගති, දර, දරණි*, දෙරණ* or දෙරණි*, පට්ඨි, පුතුච්චි, පොලෝ*, බිම්*, මනි*, මිනි*, or මි, වසුන්දර, වසුමනි, වසුදර, සමාදර. (Sk. පෘථිවි, භූමි.)
23. *Man*.—ජන*, දන*, නර*, පිරිස්*, පිරිමි*, පුරිස්*, පුරුස*, පුම, පුමත්, පුතුල්, පෝරිස, මනුස්, මත්, මානුස, මානව, මිනිස්*, මිනි*. (Sk. මනුෂ්‍ය, ජන, පුරුෂ.)
24. *Woman*.—අගන, අඹු*, අඹ, ඉතිරි*, ඉතු, කල්, කම, කත්*, ගැණි* or ගැහැණි*, තුනුවග, දිගැසි, නිඳු පුලාසි, පමා, පිය, පියබද, බිරිඳ*, මලග, මාගම්*, මෙහෙළි, යෙහෙළි, යොන, ලද* or ලද, ලිය*, වලග, වනිනි, වම්, විලසි, සදකැත්, සොදුර*. (Sk. ස්ත්‍රී, අභිගතා, කාන්තා.)
25. *King*.—කැත්*, දෙරණිසුරු, නරපා*, නරණ, තරපති*, තරදිපති, තරඉසුර, තරනිඳු*, තරදෙවෙර,

* පොදු is applied to 'drizzle.' It also means 'little.'

† Vide foot-note † on p. 410.

- නරදෙවු, නිරිදු,* බුච්ඡා, බුසා, මිහිපල්* or මිපල්,* මිහිදු, මිහිපති or මිපති, රජ* or රද,* රජපුරු.* (Sk. රජ, තරේඤ.)
26. *Learned or wise man.**—කවි or කවි,* කවිදු,* දදා, නියවත්, නැණසර, පඬි,* පැණසර, පැණවත්,* බා, වැස්ත,* විදු, විසත්,* විසතුණු. (Sk. පණ්ඩිත, වෘත්ත, ඥානවත, ප්‍රඥවත.)
27. *Friend.*—මිත්,* මිතුරු,* සහල, සහඵ,* සහලා, සබද,* සහ, සකි,* සිසි, සුහුදු. (Sk. මිත්‍ර, සවි.)
28. *Enemy.*—අමිතුරු,* අරිවු or අරිව, අරි, අභිත,* දුටු, දුහු, නොමිතුරු, පර, පසමිතුරු, පිළිමල්, රුසු,* විරිදු, විසත්, විසත්, සතුරු.* (Sk. ශත්‍රු.)
29. *Forest.*—අරන්,* අවචි or අවචි,* අලු, ඉලු, කාලු,* ගහණ, දඩ,* න, බැදි,* රත්, වල්,* වන,* වලනා, නිම.* (Sk. අරණ්‍ය, වන, අවචි.)
30. *Bô-tree (Ficus religiosa).*—ඇසතු, ගජසන, දුමරද,* දුමිදු, බෝ,* බෝදුම,* මඩලපත්, සලදල. (Sk. බෝධි.)
31. *Cocoanut tree.*—කස,* ජලපල, නාළිකේර,* නෙරඵ,* පුලුසු,* පොල්,* මාරුක්* or මහරුක්.* (Sk. නාළිකේර.)
32. *Tree.*†—ගස්,* තුරු,* දුමි, පා, රුක්* or රික්, විටප, වෙලෙප්, සල්. (Sk. දුමි, වෘක්ෂ.)
33. *Lion.*—කෙසරු,* පසවත්, පසවත්, මිහිදු,* මුච්ඡු,* මුචරද,* සිහ* or සි, සිරද හරි. (Sk. සිංහ.)
34. *Elephant.*—අලි,* ඇත්,* කිරි, ගජ,* දිරද, නා, පිහිසා, මහත, වරණ, සරණ, සිදුරු. (Sk. හසනි, ගජ.)
35. *Horse.*—අස්,* තිදස්, තුරත,* දිවන, මිසුරුසු, සවිද,* සිදු, හස. (අශ්ව.)
36. *Bird.*—තුරුඵ,* තුරු, දද, රිස, ලිහිණි, වි, විහත, සන පත්, සියොත්.* (Sk. පක්ෂි.)
37. *Snake.*‡—අසිච්ඡ, අභි,* උරත,* උරපත්, උරපා, දරණ, දිත්ද, දෙදිවු, නස්,* නා,* පාදදර, බරණ, බුජත, වාබොජුත්, විසදර, සප්.* (Sk. සර්පි, නාග, අභි.)

* The first three words are generally used in the sense of 'poet.'

† සල් (or හල්) is generally applied to the particular tree, *Shorea robusta*.

‡ නස්, නා and නාග are generally applied to 'cobra-de-capella.'

38. *Sea.*—අණව, අණවුරු, උදදි, නිදු, ජලනිදි, දලනිදු, දල රුස්, මුහුදු* or මුදු,* රුවනකර, සමුදු,* සමුදුර,* සසුර,* සාර, සිදු,* සිලිලාර. (Sk. සමුද්‍ර, සාගර.)
39. *Fish.*—දලසර, දියදිනි, නිපන, පිහිසා, මස්,* මාලු,* මත්.* (Sk. මත්ස්‍ය, මිත.)
40. *Gold.*—කහක,* කන or කනා,* කසුත්,* කසු, රත්,* රත්රන්,* රසුවත්, රුවත්,* සුවත්, හරි, හෙමි. (Sk. සංඝී, කහක, කාසාවන.)
41. *White.*—ඇලි,* එලු,* ගොර, දවලු,* පමු, පමුරු, පබෙර, සින, සුදු,* සේ, හෙල.* (Sk. ධවල, සෙවිත, අභ.)
42. *Couple.*—දුවසම, දෙ,* දෙසො, සුග,* සුගල* or සුවල,* සම, සහල.* (Sk. සුගල, සුගම.)
43. *Great or large.*—අලි,* ඇත්,* උරු, උරුරු, මලුරු, ගජ,* තුල්, තුමුල, දල,* දඩ,* නැබල or නැබුළු,* පතර, මහරු, මහ,* මහත්,* මා,* ලොකු,* විපුල් or ලු, විසල්* or විසල, විසරු. (Sk. මහා, මහත්, දඬු, විපුල, විහාල.)
44. *Small or little.*—අණු, අලුප්, කුදු, කුඩු, කුඩා,* කුඩු, මද,* සිහු, සිහිත්,* සිසුමි,* සුඵ,* සුහත්, හිණි. (Sk. කුණු, අලු, මැදු, කුණි.)
45. *Near.*—අසත්,* අසල්,* අභියස, උව, කිවිවු,* නිකව, නිසත්, පස, ලහ,* වැලහත්, වෙත්.* (අසනන.)
46. *Always.*—අනුබද, අනවරත,* අරියොර, අරද, එක් වත්, ගනසර, ගන, ගහන, දවත, නරතුරු or නිරතුරු,* නිතර,* නිබද,* නිසැදි, නිති,* නොකඩ,* නොසරස්, යොර, විස්සල්, සතක.* (Sk. නිරන්තර, අනවරත.)
47. *Quickly.*—ඉහු, ඉක්මත්,* තුමුටු, සුහු,* ලුහු, වහා,* විස්සල්, වෙලෙවි, වේ, සකුස්, සහසා, සෙදල්, සේ, හත්, හම, හිහ, හුද. (Sk. ශීඝ්‍ර.)
48. *To arrive.*—එලඹෙ,* පත්වෙ,* පැමිණේ,* ලඟාවෙ,* සපැමිණේ. (Sk. සම්ප්‍රාප්තවෙ.)
49. *To say.*—කිය,* තෙපල,* දෙස,* බණි,* සෙ, විස. (Sk. කථනස (or කථා)කර.)
50. *To see.*—දකි,* තරඹ, බල,* මග, ලක. (Sk. දෂි තසකර.)

NOTE.—Eḷu verbs have few synonyms; hence they are disregarded in books on synonyms. (Vide § 256.)

255. The majority of Sanskrit equivalents of Eḷu synonyms are adopted in the high Sinhalese, e.g., (for Buddha)

ඊඔර (= ඉසුරු), ත්‍රේලෝකානායක (= තිලෝකා), ත්‍රේලෝකාගුරු (= තිලෝගුරු), ත්‍රේලෝකානායකී (= තිලෝකාදුරු), දඹල (= දසබල), ධම්මජන් (= දමරද), ජිනේසු (= දිනිඳු), ජගත්පිතා (= දිසබස්), ජගදක්කී (= දියාස්), ජගත්නායක (= දියනා), භගවත් (= බගවත්), බුබ් (= බුදු), මුනි (= මුනි), ලෝකානු (= ලොවන), විනායක (= විනායක or විනා), ආසනා, (= සතර), සඵල (= සවණ), සමනායකී (= සමනාස්), සමනාගුරු (= සමත්බගුරු), ශ්‍රීභත (= සිද්ධත), සුගත (= සුගත්), ආකාශිංග (= සැසි), ආකාමුනි (= සැමුනි), සිඛාචී (= සිදුහත්), &c.

256. There are certain synonyms which are used with reference to degree of respectability or courtesy. They may be divided into those used (1) to ministers of religion, (2) to kings and nobles, and (3) to common people. (*Vide* p. 386.)

Examples.

i.	ii.	iii.
වඩි ... ගතපත්තේ, යයි, යේ	... යයි, යේ, 'goes,' 'proceeds.'	
වඩි ... ගතපත්තේ, එයි	... එයි, 'comes.'	
වලදයි ... සප්පාසත්තේයි, අනුභව කරයි	... කයි, 'eats.'	
වදුරයි ... සැලකරයි, කියයි	... කියයි, 'says.'	
වැඩසිටියි, වැඩවසයි ... වසයි, වාසයකරයි	... සිටියි, ඉදියි, 'lives.'	
සැතපෙයි ... සැතපෙයි, නිදගනේ	... නිදගනේ, බුදියෙයි, 'sleeps.'	
දහැත් ... බුලත්, හුණු පුවත්	... බුලත්, හුණු පුවත්, 'betel, arecanut, &c., used for chewing.'	
පැත් ... පැත්, වතුර	... වතුර, 'water.'	

NOTE.—Words of the first class are often applied to kings, who, in oriental countries, are addressed and respected as gods.

HOMONYMS.

Nanarut sada or Nānārtha śabda.

257. Homonyms (නනරුත් සද or නානාර්ථ ශබ්ද) or words having the same sound as another, but different in

* The expression අවසර ලැබෙනවා (lit. 'receiving permission') is also used in the sense of 'saying.'

meaning, are very numerous. Only a few of them are given below. The more common meanings are stated first.

- අකුර.—1, letter; 2, sprout; 3, pebble.
- අග.—1, end; 2, value; 3, sky; 4, demerit, calamity; 5 body.
- අදුන්.—1, collyrium, eye-salve; 2, dust; 3, a tree (*Terminalia alata*); 4, antimony.
- අම්.—1, mango; 2, to mould images; 3, water; 4, woman; 5, sky.
- ඉසි.—1, to sprinkle; 2, shrimps; 3, ascetic, Rishi; 4, Śiva; 5, wish; 6, envy.
- කා.—1, to eat; 2, whom; 3, water; 4, vessel; 5, sky; 6, head.
- කම්.—1, heat; 2, roaring, noise; 3, wave; 4, speech, word; 5, bush; 6, peak of a mountain.
- ගුරු.—1, parents; 2, teacher; 3, reddish; 4, heavy, long.
- නිත්ත.—1, bitter; 2, landing place; 3, good water; 4, stratagem; 5, religion; 6, teacher.
- තුරු.—1, until; 2, tree; 3, star; 4, drum; 5, joy, pleasure; 6, bird.
- තෙර.—1, bank, shore; 2, elderly Buddhist priest; 3, thirteen; 4, old.
- දළ.—1, rough, large; 2, tooth, tusk; 3, matted hair; (දල), 4, water; 5, to shine; 6, leaf; 7, fire, flame.
- සා.—1, foot; 2, put forth; 3, alms-bowl; 4, recital, lesson, scripture; 5, milk; 6, tree; 7, ray; 8, share.
- පිළි.—1, clothes; 2, bird's tail; 3, tree; 4, fruit; 5, demon.
- මරු.—1, Māra, death; 2, wind; 3, sand; 4, country.
- මුසි.—1, Buddha; 2, devotee, ascetic; 3, quick silver; 4, mind; 5, moment.
- මුල.—1, the 19th asterism; 2, root of trees; 3, near; 4, seed; 5, avarice; 6, price (= modern මුල).
- වස්.—1, year; 2, rain, rainy season, year, water; 3, evil effect; 4, race, lineage; 5, bamboo, reed.
- වං.—1, wind; 2, word; 3, to endure; 4, rain.
- විස.—1, age; 2, paddy; 3, it-happened; 4, sickness; 5, sky; 6, yoke.
- සත්.—1, seven; 2, truth; 3, umbrella; 4, creature; 5, good people; 6, science.
- සද.—1, moon; 2, joint, combination; 3, prosody; 4, epistle; 5, noble; 6, time.
- සර.—1, to go, move; 2, rustling sound, &c., 3, vowel, sound; 4, lotus; 5, across.
- යෝ.—1, ear; 2, grief; 3, perspiration.
- යි.—1, shame; 2, lime-stone; 3, numbness; 4, line; 5, sun.

Elevation and Degeneration of Words.

258. To attract the student's attention to a study of the changes in meaning many words have undergone, a few instances are here noticed:—

කථ, originally meant 'throat': it is colloquially used in the sense of 'mouth.'

කම්මල, literally means 'workshop' of any kind, and was so understood in ancient times; it is now applied solely to a 'blacksmith's forge.'

ගණිතයා, originally meant 'one who knows the science of (astronomical or astrological) calculations'; it now means 'a man of the tom-tom beater caste.' (*Vide* **තැකතියා**.)

ගණිත්තාන්තේ, was originally applied to the 'chief or head Buddhist priest of a community': it is now used in a disrespectful sense of a priest of improper conduct.

ගඳ, formerly meant 'smell' (whether good or bad, generally the former): it is now applied exclusively to 'bad smell,' while 'good smell' is termed **සුවඳ** (*i. e.*, **සුගඳ**) or **පුභ** (*colloq.*) lit. 'flower.'

ගස්, 'tree,' originally meant 'plant.'

ගෙදර (or **ගෙදෙර**), was originally used in its literal sense of 'the door of the house': it is now always used in the sense of 'home or house.'

සන්ධාර, which is now applied to a 'large bell,'* seems to be a contraction of **සන්ධාරව** = 'sound of bell.' The Sk. **සන්ධාර** is however used in classics.

තැකතියා, originally meant 'astrologer': it now means 'a man of the tom-tom beater caste' (**බෙරවායා**), the members of which have for a long time made astrology their study.

සත්ත ගැලවීම, was originally used in the sense of 'taking away life,' *i. e.*, 'killing': it is now used in the opposite sense, namely 'saving life.' Cf. the classical expression **දවස් ගලවා**, 'having passed or spent days.'

ජණ්ටා, originally meant any 'animate being': it is now restricted to 'worm.'

පත්සල, originally meant "a leafy hut," whether occupied by a priest or a layman: it is now applied only to

* A small hand bell is called **ගගන** or **ගගනේ**.

a Buddhist monastery, without any reference to the materials of which it is built.

ප්‍රයෝග, 'construction,' is always colloquially used in the sense of 'stratagem,' 'trick.'

බැණීම, originally meant 'speaking' or 'preaching': the meaning is now corrupted into 'insulting' or 'abusing.'

විජ්‍යා, identical with the Prakrit (and Pali) form of the Sk. **විද්‍යා**, originally meant 'knowledge,' 'science': it now means 'jugglery,' 'illusion.'

සුභ, originally meant 'little': it now means 'much.'

NOTE.—**සුභ**, another form of **සුභ**, is more common now.

259. SOME USEFUL WORDS.

January, ජනවාරි (දුරතු°).	Monday, සඳුදා (සොම්දින).
February, පෙබරවාරි (තවම්).	Tuesday, අඟහරුවාදා (තුර්දින).
March, මාර්තු (මැදින්දින†).	Wednesday, බදාදා (බුද්දින).
April, අප්‍රේල් (බක්).	Thursday, බාහසනිත්දා (ගුරුදින).
May, මැයි (වෙසක්).	Friday, සිකුර්දා (කිවිදින).
June, ජුනි (පොසොන්).	Saturday, සෙනසුරුදා (ගනිදින).
July, ජූලි or ජූලිසි (ඇසල).	Year, අවුරුද්ද, වර්ෂය.
August, අගෝස්තු (තිබ්බේ).	Century, සිංක්අවුරුද්ද, ගත වර්ෂය.
September, සැප්තැම්බර් (තිරිඟ).	Month, මාසය, මස.
October, ඔක්තෝබර් (වජ්‍ර†).	Week, සතිය, සුමාසය.
November, නොවැම්බර් (දුල්).	Fortnight, දෙසතිය, පක්කය.
December, දෙසැම්බර් (උදවජ†).	Day, දවස, දින, දා.
Sunday, දුර්දා (විවිදින).‡	

* The words within parentheses are the names of native months most nearly corresponding. The following stanza may help the student to remember the former and the latter corresponding to them:

"දුරතු ජනෙරුද තවම් පෙබරවරි මැදින්දිනට සිය මාර්තු මසේ
බක්මස අප්‍රේල් වෙසක් මැයිමස පොසොන්මසට සිය ජුනි මසේ
ඇසලට ජූලි තිබ්බේ අගෝස්තුද තිරිඟ සැප්තැම්බර් තව මාසේ
වක් ඔක්තෝබර් දුල්ද නොවැම්බර් උදව දෙසැම්බර් දෙසොක් මසේ"

It should be remembered that the native and European months do not begin on the same day, and only approximately correspond.

† Or මැදින්. ‡ Often corrupted into වක් and උදවක් respectively.

§ The words within parentheses are used only in books.

Hour, පැය.*
 Minute, විනාඩිය, මිනිවිටුව.
 Second, තත්පරය.
 Moment, මොහොත, කෂණය.
 Daytime, දවල්.
 Morning, පාන්දර, උදය.†
 Noon, දවල්.†
 Evening, සවස, හවස. හැන්දෑව.†
 Night, රැ, රත්ති.†
 Mid-day, ඉරමුදුන් වෙලාව, මද්ද හය.
 Midnight, මධ්‍යමරත්නය, (පහලොස් පැව්ලාව, *colq.*), මහරැ.
 Ante-meridian, පෙරවරු, උදය කාලයේ.
 Post-meridian, පස්වරු, හවස කාලයේ.
 Instant (of month), මේ මාසේ.
 Ultimo (of month), හිස මාසේ, පසු හිස මාසේ.
 Proximo (of month), එය මාසේ, ලබන මාසේ.
 North, උතුර.‡
 East, නැගෙනහිර, පෙරදිග.
 South, දකුණ.
 West, බස්නාහිර, අපරදිග.
 North-east, ඉසාන.
 North-west, වයඹ.

South-east, ගිනිකොණ, අග්නිදිග.
 South-west, නිරිත.
 Zenith, උෂ්ණිකාව.
 Nadir, අධෝදිගව.‡

Rupee, රුපියල.
 Cent, යහය, සහය.
 ½ cent, සකඩාහය.
 ¼ cent, සකකාල.
 Pound(money), පවුම (or පවුණ්ඩ).
 Shilling, ෂිලිම, (*pl.* ෂිලිං).
 Penny, පැන්සය, පැනිය.
 Half penny, හමසල්ලි හතර.
 Farthing, හමසල්ලි දෙක.
 ½ Farthing, හමසල්ලි.
 Fanam, (1½d.) පණම.
 ¼ Fanam, තුඩ්ඩුව.
 6 Tuttu (or 1½ fanams), සත්තලිය.

Executive Council, කාරකසභාව,
 නීතිවිධායක මණ්ඩලය.
 Legislative Council, ව්‍යවස්ථායක
 (or නීතිදායක) මණ්ඩලය.
 Agent (Government), දිසාපති,
 ඒජන්ත.‖
 Judge, නඩුකාරයා, විනිශ්චයක
 රයා.

* A Sinhalese hour is equal to 24 minutes ; hence the distinguishing words ලංසි (or ඉංග්‍රිසි) and සිංහල are necessary to be used before පැය.

† පාන්දර (lit. 'light-bearer') and උදය (lit. 'rising' of sun) are used indiscriminately, yet the former would imply a time little earlier than that indicated by the latter ; හවස, හවස, and හැන්දෑව all refer to time about sunset and up to dusk, after which රැ or රත්ති begins ; the time about mid-day is called දවල්. අලුයම (sometimes අලියම), and ගිම්බිරිය are other words for 'morning' ; the former refers to time of day break and the latter to that of twilight, which is followed by ඉලුයම.

‡ දිසාව and දිග (or දෙස), 'direction,' are sometimes suffixed, as උතුරු දිසාව (or දිග), නැගෙනහිර දිසාව (or දිග), &c. In the case of the four minor directions කොණ, 'angle,' 'corner' is also suffixed, as ඉසාන කොණ (or දිසාව or දිග), &c.

§ The above ten directions are referred to in the expressions දස දිසාව or දසදිග.

‖ Honorific titles such as උත්තමාත්මය, &c., are affixed to these and other words applied to respectable persons.

Police magistrate, පොලිසි නඩු
 කාරයා, පොලිස් මහේස්ත්‍රාත්.
 Courthouse, නඩු ශාලාව, උසාවිය.
 Village Tribunal, ගංසබාව.
 Case, නඩුව.
 Complaint, පැමිණිල්ල.
 Complainant, පැමිණිලිකාරයා.
 Defendant, විත්තිකාරයා.
 Agreement (Deed), පොරොන්දු
 මුද්‍රාව.*
 Bill of sale, සිත්තක්කරමුද්‍රාව,
 සිත්තක්කරයා.
 Debt Bond, කඩමුද්‍රාව.
 Gift (Deed), තෑගිමුද්‍රාව.
 Lease (Deed), බදුමුද්‍රාව.
 Mortgage (Bond), උක (or ග)ස්
 මුද්‍රාව.
 Examination (in learning),
 (පාඩම්) විභාගය, විභාගය.
 Gravets (four), කඩවත් (ගතර).

High road, මහපාර, මාවත (*i. e.*,
 මහවත).
 Holiday, නිවාඩු දවස.
 Levée, රජදන්ම.
 Library, පොත්ගෙය, පුස්තකාලය,
 ලයිබ්රරි.
 Newspaper, ආරක්‍ෂවිපත්‍රය, පුවත්ත
 පත්‍රය.
 Museum, කළුගෙය, කෞතුකාගාරය.
 Municipality, නාගරිකය.
 Peace officer, සමාදානමුද්‍රාදායක.
 Police headman, පොලිසි මූලා
 දායක.
 Petitioner, පෙත්සම්කාරයා.
 Photograph, ඡායාරූපය.
 Railway train, දුම්රිය, දුම්රිය
 මිලිය.
 Steamer, දුම්කැවි.
 Resthouse, නානාසම.
 Witness, සාක්‍ෂිකාරයා.

SYNTAX.

260. වාක්‍යයෝජනා, Syntax,† teaches how sentences are constructed in conformity to the rules of grammar.

261. Every ordinary sentence consists of two essential parts :—

- (1) කතු or කතී,‡ subject : *i. e.*, that about which some affirmation is made ;
- (2) කිරිය or ක්‍රියා, predicate : *i. e.*, that which is affirmed of the subject.

Thus in the sentence සඳ බබලයි, 'the moon shines,' සඳ is called *katu* or *kartri* and බබලයි, *kiriya* or *kriyá*.

* පත්‍රය, 'leaf,' 'sheet,' is also occasionally used for මුද්‍රාව. කැරය or කරය is also similarly used.

† Some writers have designated this by කිරියකරුපදසබද (ක්‍රියාකාරක පදසබ්ධතාව). *Vide* § 115.

‡ This term is generally restricted to the subject of an active verb, *i. e.* when the subject stands for the doer of the action : it is also termed උතුකතු or උත්තකතී. Subject of the passive verb is called උතුකමි or උත්තකතී.

262. When the subject is a pronoun it is often suppressed, being implied by the verbal ending. Thus a single verb may be a sentence, as ගියෙමි, 'I went' for මම ගියෙමි; අඬනි, 'you cry' for තුම (or තෝ) අඬනි; දුවයි, 'he runs' for එනම (or උතු, &c.) දුවයි. The subject is not expressed also in imperative sentences, as මේ වැඩේ කර, 'do this work' for තුම (or තෝ) මේ වැඩේ කර; කථානොකරව or කථා කරන්නට එපා, 'do not speak' for තුම (or තෝ) කථා නොකරව or තුම (or තෝ) කථාකරන්නට එපා. (*Vide* § 3.)

When the subject is indefinite, it is sometimes omitted, as "මට දැවැන්තයයි කියති," '(they or the world, ලෝ වැස්සෝ) call me Dāthāsēna'; මේ දිලිසෙන වස්තුවට ගඳ යන නාමය ව්‍යවහාරකරති, '(they) give the name moon to to this shining object.'

263. The predicate is also omitted and some word other than a verb is used predicatively generally with the expletive ය or යි affixed to it, as මේ පොත මගේය (or මගෙයි), 'this book is mine'; මේ මගේ පොතය (or පොතයි), 'this is my book'; උඹට දන් කොඳද, 'are you well now?' උමේ ඉදිකවුට* කෝ, 'where is your needle?' ඒ මගේ පුතා, 'that (or he) is my son.' (*Vide* § 286.)

Classification of Sentences.

264. Sentences may be divided into six kinds, viz.:—

(a) Simple, (b) Complex, (c) Contracted, (d) Collateral, (e) Compound, and (f) Elliptical.

265. (a) A sentence containing only one subject and one finite verb is called a *simple* sentence. It may contain participial clauses. Ex. කොරු ගෙයක් බිඳ බඩු ගෙන ගියේය, 'thieves broke into a house and took away goods' (thieves a-house having-broken things having-taken went); කඩුව ගොස් එලවලු ආදියත් අරගෙන වර, 'go to the market and bring vegetables, &c.' (to-the-boutique or

* The form ඉදිකවුට is also colloquially used.

† කාරිය is often used colloquially in the sense of ආදිය, 'et cetera.'

market having-gone vegetables, &c., having-taken come); ලිපුම තැපෑලෙන් ඇරිගෙමි, 'I sent the letter by post.'

266. (b) A sentence which consists of a principal sentence with one or more dependent or subordinate clauses is called a *complex* sentence. Observe that the subject and predicate are generally represented in these clauses by nouns or pronouns in an oblique case* and participial adjective forms respectively. Ex. ඔහු මල (or මැරුණු) බව නොදන සිටියෙමි, 'I was not aware that he had died'; උම කියන කතාව මමත් දනිමි, 'I too know the story that you are relating'; ඉර උදාවූ කල අඳුරු දුරුවේ, 'when the sun rises the darkness vanishes'; මා එතකල් ගෙදර නොයව, 'until I come do not go home'; මට පණි විසයක් ලැබුනනිසා දන් ආවෙමි (or ආමි), 'as I received a message I have come now' (to-me a-message having-been-received as now I-came); සිබවිම බොරුය කියන නමුත් තව සොයාබලන්නට (or බැලීම) වටී, 'although (they) say that the occurrence is false, it would be as well to inquire further'; බොරුසාක්ෂි කීවොත් උඹට අවිවු ලැබේ, 'if (you) give (lit. 'said') false evidence you will be punished'; යමෙක් උඹට අඬගසා (or අඬගසයි) නමුත් මෙසේ කියව, 'if any one call you, tell (him or her) thus.' (*Vide* next section.)

267. Subordinate clauses may be divided into—

(1) Substantive clauses; (2) Adjective clauses; and (3) Adverbial clauses.

(1) A substantive clause has the power of a substantive, as "ප්‍රාණභාන නොකරව" යි බුදුහු† අණකළසේක, 'Buddha commanded, Do not destroy life'; ඔහු විසින් බොරුවක් නොකියනලද (or ඔහු බොරුවක් නොකී) බව මම දනිමි, 'I know that he did not tell a lie.'

* Colloquially in the nominative case. (*Vide* §§ 299, 302, & 303.)

† Past tense අඬගසා (or අඬගසුවේ) යමි.

‡ This is pl. nom. of බුදු. It is the form generally used for the sake of respect. The pl. acc. form බුදුන් is always colloquially used for the nominative.

(2) An adjective clause has the power of an adjective. These clauses are always placed before the substantives which they qualify. Ex.: උම කියන දේ විශ්වාසනොකරමි, 'I do not believe what you say'; මා කියවන පොත උම කවදාවත් කියවුවෙහිද, 'did you ever read the book which I am reading?'

(3) An adverbial clause has the power of an adverb, as නුබේ ගුරුවරයා කියනලෙස (or ආකාර) කරපන්, 'do as your teacher says'; උම වැඩේ කළොත් කුලී ගෙවමි, 'if you do the work I will pay the hire.' The last six sentences in § 266 contain these clauses.

268. (c) A sentence in which the repetition of subject or predicate or any other part thereof is avoided, is called a *contracted* sentence, as එනම කථාවෙහිද ලිමෙහිද* දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever (lit. 'a clever one') in speaking and writing' (= එනම කථාවෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in speaking' + එනම ලිමෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in writing'); උමට එළුවක් හෝ (or නොහොත්) බැටළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat or a sheep' (= උමට එළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat' + නොහොත් (or නැත්නම්) උමට බැටළුවක් දෙමි, 'or I will give you a sheep'); පියාසරකරණ (or පියාඹන) පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙක්ද පරවියෙක්ද, 'is the bird that is flying a pigeon or a dove?' (= පියාසරකරණ පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙක්ද + නොහොත් (නැත්නම් or නැතහොත්) පියාසරකරණ පක්‍ෂියා පරවියෙක්ද).†

269. (d) Sentences placed side by side with no connective particle or clause are called *collateral* sentences. These are very common in Sinhalese. Ex.: මව්පු අඬති, සුසුම්ලති, වැලපෙති, 'they cry, they sigh, they lament'; "පොකුණෙහි මැණිකක් පෙනෙන්නේය, සේනකයෝ

* Colloquially කථාවට and ලිමට respectively.

† Sentences in which the actual predicate is not expressed may be treated as contracted sentences and parts of the verb වු, 'to be,' may be employed in such cases as predicates. Thus in the above sentence the form වේ, 'is,' may be inserted before the final "ද."

දියත් මඩත් අරවා තිම තිද මැණික හුදුවාහ; පොකුණෙහි දියපිරී ගියකල නැවත පෙනෙයි, මෙය ගණිට පොතොසක්ද; දේවයන්වහන්ස, ඒ බැරි නොවෙයි, වැඩියමැනව, නුවවහන්සේට මැණික පාමි," 'in the pond a ruby is seen; Sēnaka did not find (lit. 'see') the ruby after having caused the water and the mud to be removed and the earth to be dug up; when the pond is filled with water it is seen again; are you able to take it? "Your majesty, it is not impossible; proceed, I will produce the ruby before your majesty."

270. (e) *Compound* sentences are scarce in the Sinhalese language. English compound sentences are rendered in Sinhalese by simple and complex sentences, e.g., 'He came here and went home,' ගෙනම මෙහි ඇවිත් ගෙදරගියේය (lit. 'he having come here went home'); 'I will buy and send you a toy,' කෙළිබඩුවක් මිලේට (or මිලදී) ගෙන නුබට එවමි (lit. 'I having bought a toy will send you'); 'He came here, but did not speak to me,' ගෙනම මෙහිආවේ නමුත් මාහා කථානොකළේය or ගෙනම මෙහි ආවේය නමුත් මාහා කථානොකළේය (lit. 'although he came here he did not speak with me,' (or) 'he came here, but he did not speak with me'). Compound sentences connected by නමුත් or එහෙත්, 'but' are common, as මිනිසෙක් මාවෙතට ගොරබඩුවක් ගෙණුවේය නමුත් එය භාරනොගනිමි, 'a man brought to me a stolen article, but I did not accept it.' Collateral sentences are virtually of the compound class.

271. (f) *Elliptical* sentences* are common in Sinhalese. Ex. (1) ගෙනම මටවඩා පොතොසකි, 'he is richer than

* Mark the difference between contracted and elliptical sentences. The following extract from Mason's English Grammar justly serves to explain the difference:—"In contracted sentences a certain portion which is common to the sentences is expressed only once in one of them, and has to be repeated in the others. In Elliptical sentences the part to be supplied in one clause, although suggested by what is expressed in the other, is not necessarily exactly the same in form. Moreover, contracted sentences or clauses are always co-ordinate; an elliptical clause is usually a subordinate clause, the portion to be supplied being suggested by the principal clause."

I'; (2) පොළව හඳට වඩා ලොකුය, 'the earth is larger than the moon'; (3) උඹට වඩා (or උඹට වඩා හොඳට or හොඳින්) මම දනිමි,* 'I know more (or better) than you'; (4) "මෙතෙම අනාගතයෙහි මා සේම (= වගේම or මෙන්) බුදුවන්නේය," 'he will in-time-to-come become Buddha like myself' (lit. 'me'); (5) ඒ ඔබ මා වගේ (or මෙන්) තමුසේත් දන්නවා ඇති, 'you too will know it (or that fact) as I do'; (6) මට මිස (ඇර or මුත්) ඔහුට ගෙයක් නැත, 'I have a house and not he' (to-me except to-him a-house is-not). These may be expressed without ellipses thus: (1) හෙතෙම මා පොහොසත්වට වඩා පොහොසති, (2) පොළව හඳ ලොකුවට වඩා ලොකුය or හඳ ලොකුවට වඩා පොළව ලොකුය, (3) උඹ දන්නවාට වඩා මම දනිමි, (4) මෙතෙම අනාගතයෙහි මා බුදුවන සේම බුදුවන්නේය, (5) ඒක එතෙම ඔබ මා දන්නවා මෙන් තමුසේත් දන්නවා ඇති, (6) මට ගෙයක් ඇතුට මිස ඔහුට ගෙයක් නැත (or ඇත්තේ නැත). Notice the case of the noun or pronoun in the elliptical clause. (*Vide* Syntax of the instrumental and genitive cases).

272. Sentences may also be arranged as Declarative, Interrogative, Optative, Imperative, Permissive, Hortative, and Conditional sentences.

(a) Declarative sentences declare something, as මම පිට රටකට ගියෙමි, 'I went to a foreign country'; වඩුවා කඳක් ඉරුවේය, 'the carpenter sawed a log (or trunk)'.
 (b) Interrogative sentences ask a question, as ලමයා කුමක් කෙරේද, 'what is the boy doing?'; උඹ ඔහුට කුමක් කීවෙහිද, 'what did you tell him?'

* The ideas in the above three sentences are sometimes thus expressed, especially for the sake of emphasis: (1) මම යම් යමක් (පමණක්, or පමණකට: or යම් තරම්, තරමක් or තරමකට) පොහොසත්ද හෙතෙම ඊටවඩා පොහොසති (lit. 'to whatever extent I am rich, he is richer than that'), (2) හඳ යම්පමණ ලොකුද පොළව ඊටවඩා ලොකුය, (3) උඹ යම්පමණ දන්නෙහිද ඊට වඩා මම දනිමි.

(c) Optative sentences express a wish or desire, as හුඔට වැඩ සිබේවා, 'may you be prosperous'; මම මොහෝ කලක් ජීවත්වෙමිවා, 'may I live long' (lit. 'long time').

(d) Imperative sentences express a command, request, or exhortation, as ගොණට වතුරදෙව, 'give the ox water'; ඔලු මට යන්න මග ඇරපිය (or ඇර), 'fellow, get out of the way (lit. 'open or leave the way') so that I may go'; කිසිකලක බොරු නොකියව, 'never tell lies.'

(e) Permissive sentences express permission, as එතෙම ගස කැපුවාමේ, 'let him cut the tree'; බල්ලා එහි උත් නාමේ, 'let the dog be there.'

(f) Hortative sentences express incitement, as අපි නිදාගනිමු යමු, 'let us go to bed' (we to-sleep or for-sleeping let-go); වැස්ස පායනකල් මෙහි සිටිමු,* 'until the rain ceases let us be here.'

(g) Conditional sentences express condition, as උඹ යනොත් මමත් යමි, 'if you go, I also will go'; වැයමි කලොත් ඒක හුඔට බැරිනොමේ, 'if (you) try, it will not be impossible with you.' (*Vide* § 286.)

Subject and Agreement.

273. The subject of a finite verb in an independent sentence or clause or in a direct quotation should always be in the nominative case, as ඉර බසි, 'the sun sets'; ගොත්තු තණ කති, 'oxen eat grass'; "හෙපි කුමක්ගෙසින් වර කරව්දයි විචාලසේක," '(his honour) inquired, Wherefore are you quarrelling?' (*Vide* §§ 298 & 335.)

274. When a verbal noun is the subject, the verb that agrees with it is put in the 3rd person, as ඒසේ කිරීම ඉතා යෝග්‍යමේ, 'the doing so is very proper'; කැහිමි නැවතුණේය, 'the crying stopped.'

* In books other forms such as those ending in මග are also used.

275. The subject is omitted in imperative sentences, as මෙහි සිටුව (or සිටුව), 'stand here ;' කාලය නිරවක නොකරව, 'do not waste time.' (Vide § 262.)

276. The subject and predicate must agree in number and person. If the subject is in the 3rd person singular and feminine, the predicate (generally when it is a verbal noun) admits of suffixes expressive of the feminine gender, e. g. "සඳනම් හෙළිල්ලක් එන්නී" (*mas.* එන්නේ), 'the fair (or white) woman named Sañda is coming'; ඇ බත් පිසුවාය (*mas.* පිසුවේය), 'she cooked rice'; forms ending in අ, such as කෑව, (she) 'ate'; කිව, (she) 'said'; උපන, (she) 'was born,' are also sometimes used in such cases.

277. All isolated nouns (or pronouns), as මිනිසා, 'man'; ගැණි, 'woman'; හිමනාපදේය, 'Hitopadēsa' (a book), without predicates, are in the nominative case. Hence nouns denoting title of a book, newspaper, &c., the heading of a writing, &c., are in the nominative case. (Vide § 100.)

278. Two or more singular nominatives joined by the conjunction ද or ත්, require a verb in the plural. Ex. පියන් පුතන් වෙල කොටනි, 'the father and son are digging the field'; ජේමිස්ද පුවන්ද මාසමග සටන් කිරීමට (or සටනට) සැරසුනෝ, 'James and Juvan prepared themselves to quarrel (or fight) with me.'

279. Two or more singular nominatives joined by the conjunction හෝ* require a verb in the singular, as මිනිසෙක් හෝ ගැණියෙක් හෝ කන්ද මුදුනේ සිටී, 'either a man or a woman is standing on the top of the mountain (or hill).'

* වත්, නොහොත්, හෙවත්, and එක්කෝ are also used similarly in modern Sinhalese, but the last three are not repeated after each word joined as හෝ and වත් : e. g., උබ නොහොත් මම නොහොත් වෙන නොහොත්, 'you or I or another'; උබවත් මමවත්, 'either you or I.' හෝ may also be used singly like නොහොත්, &c.

280. If two or more nominatives of different persons are joined by the conjunction ද or ත්, the verb is made to agree with the first person in preference to the second, and with the second in preference to the third. The three persons should be in the order of 3, 2, and 1,* as in English. Ex. උබද මමද එය බලා සිටියෙමු, 'you and I were looking at it'; ලමයන් උඹන් කුමක් කළාහුද, 'what did you and the boy do?' (Vide § 347 m.)

281. When two or more nominatives of different numbers are joined by හෝ, the verb is made to agree with the nominative next it, and the order of persons is determined by the preceding rule, as නුබ හෝ මම හෝ එසේ නොකිවෙමි, 'neither you nor I said so.'

282. Collective nouns generally take a plural predicate, as "ඉදු දඹදිව සේනාව ඇවිදිත් අප දසදෙනා ජයගත නොහෙති," 'the army of the whole of Dambadiva will not be able to come and conquer us ten persons'; "ඉක් ඩිති දෙමළ සේනාව ඩිදි එළු දිග දිවැණට වන්න," 'afterwards the Tamil army being broken began to fly in all directions'; "බෝධිසකියන්ගේ පිරිස ඒ දකුන් වඩ වඩා කෝලාහල පැවැත්වූහ," 'the retinue of Bódhisatva† seeing that also continued the clamour more and more.' When the particle අක් ('a' or 'an') is affixed to a collective noun, the predicate agreeing with it is put in the singular number, as "සේනාවක් වන්නේය," 'there will be an army.' When the simple base of a collective noun is used as the subject, its predicate is put in the singular. නෙම or කෙමේ and නොමෝ are generally affixed to the subject in such cases. Ex. "ලෝවැසි ජන තොම මෙසේ කියන්නේය," 'the people of the world say

* The order however varies (as in English) in such cases as මමත් මගේ මිත්‍රයන්, 'I and my friend'; උබවත් උඹේ පියාවන්, 'either you or your father.'

† An aspirant for Buddhahood.

as follows; '“දෙවිපිරිස් යොජනක් තත්ති වී,” ‘the assembly of gods occupied a space of one yoduna.’

283. Inanimate nouns in the plural number standing in their basal forms generally take a singular predicate. Ex. “රැ මාගේ මඟුල්* අව දිලිහින,” ‘at night my royal arms glittered’; “අපගේ දර පැත් නිමා ගියේය,” ‘our firewood and water were exhausted’; “විසිදහසක් පමණ මාලිගා ඇත,” ‘there are about twenty-thousand palaces’; “මෙතැන පෙළුනර පසක් වී,” ‘here were (or occurred) five miracles.’

284. If a singular noun with a plural termination (added for the sake of respect) is the subject of a verb, the verb is also generally put in the plural, as “සේනකගේ මුල් අස්තෙහි හුන්වා,” ‘Sénaka was sitting in the first seat.’ But sometimes the verb is put in the singular to agree with the subject in sense, as “රජපුරුෂෝ සිසුම් පැණියක් විචාළේය,” ‘the king asked a searching question’; this is identical with the modern practice. In the same way the verb is sometimes put in the plural for the sake of respect while the subject is in the singular both in sense and form, as “එවිට දෙවි රජපුරුෂෙට කීවා,” ‘then the queen (or her majesty) told the king’; “රජතෙම ඒ උපාය ඉතා යහපත, එසේම කෙරෙමි, ආචාරිණි, කීවා,” ‘the king said, Teacher, that (or the) device is very good, I will act exactly in that way.’

285. The honorific වහන්සේ is added to both singular and plural nouns (or pronouns), and the verb is put in the singular or plural according to the number of the nouns (or pronouns), the honorific suffix සේය being attached to

* මඟුල්, literally means ‘auspicious.’ It is often prefixed to words denoting articles, &c., used by a king, such as elephant, horse, sword, park.

† Observe that වහන්සේ is affixed to the plural acc. form, as උන් වහන්සේ, මුත්තවහන්සේ, තමන්වහන්සේ, මහණුන්වහන්සේ, මැණික් වහන්සේ, පිතෘත්වහන්සේ, බෝධිත්වහන්සේ. (Vide §§ 150 and 203.)

the verb, which then assumes the form of a verbal adjective (*vide* § 203.) When no plural suffixes as ලා, &c., are added to the honorific වහන්සේ, the number of the subject is decided from the context. Ex. “ඒ රහතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑසේක,” ‘the (or that) Rahat priest attained Nirváṇa’; හුවහන්සේලා මෙහි වඩිනසේක්වා, ‘may your honours be pleased to proceed hither’; “දෙ දහසක් පමණ රහතුන්වහන්සේ වැඩියසේක,” ‘about two thousand Rahat priests came’; “භික්ෂූන්වහන්සේලා බොහෝසෙයින් හිමාලයටම වඩිනාසේක්ලය,” ‘most of the priests are proceeding to the Himálaya itself.’

286. Sometimes the copula or predicative verb is omitted and some noun, adjective, interrogative pronoun, or adverb is used predicatively, as මේක හොඳයි, ‘this is good’ (this good); හෙතෙම උසයි, ‘he is tall’ (he tall); මම ලිපි කරුවෙක්ය, ‘I am a clerk’ (I a-clerk); “මු අදපටන් ම පුතා හුවෝය,” ‘from to-day he is my son’ (he from-to-day my son); මු උඳ, ‘is this he?’ (this he?); උම කවුද, ‘who are you?’ (who you?); මගේ තොප්පිය කොතේද (කෝ or කොතැන්හිද), ‘where is my hat?’ (my hat where?); “අත ඇරසිටින් මවිය,” ‘the one (*fem.*) that stands leaving hold of the hand is the mother’; “මහු පින් අබය නම්,” ‘his son is named Abaya.’ (*Vide* 263.)

287. The endings of the three persons are sometimes suffixed to nouns and adjectives so used predicatively, as “අපිත් පණ්ඩිතයම්භ,” ‘we are also pandits’ (we also pandits); “තෝ සෙරෙහිද නොසෙරෙහිද,” ‘are you the thief (*fem.*)? are you not the thief (*fem.*)?’ (thou thief? not thief?); එතෙම ‘සොරෙමි’ කීය, ‘he said “I am the thief”’ (he “I thief” said); ඒක හොඳ බෙහෙතකි, ‘it is a good (or efficacious) medicine.’

288. The practice of putting one word in apposition with another, though common in the Sinhalese language, is different from the English usage chiefly in the order of words,

as in the phrases වික්ටෝරියා රජනී, 'the Queen Victoria'; උදුම්බර දේවී, 'the queen consort Udumbarā'; රජසිංහ රජපුරුවන්, 'to king Rājasingha.' Here the order of words is the reverse of the English and the first word (which stands in its *basal* form) is in the attributive relation to the second. The above are also expressed thus, වික්ටෝරියා නම්වූ (නම් or නමැති) රජනී, උදුම්බර නම්වූ (නම් or නමැති) දේවී, and රජසිංහ නම්වූ (නම් or නමැති) රජපුරුවන් respectively. In the same way 'the river Thames,' 'James the son of a farmer,' and 'John the tailor' should be rendered in Sinhalese by තැම්ප් ගඟ or තැම්ප් නම්වූ (නම් or නමැති) ගඟ (lit. 'the river named Thames'), ගොවියෙකුගේ පුත්වූ (or පුත්) ජේම්ස්, and ජෝන් නම්වූ (නම් or නමැති) මහත්තා respectively. In books, however, the words in apposition are sometimes found in the English order, as "ම පියානෙහි මේ මා තැනැත්තෝ කෘෂ්ණජාතෝ කිසි දුකක් නොදන්නාය," 'my father, my younger sister here, Krishnājina, is not used to any affliction'; "මාගේ පුතනුවෙහි ජලිය කුමාරයෙහි මොබ එන්න," 'my son, prince Jāliya, come here.'

289. The verb වූ, 'to become,' 'to be,' takes two nominatives, of which the first is the subject and the second the subjective complement of වූ* as ගෙනෙම රජ විය, 'he became king'; මම මහණ වීම, 'I became a (Buddhist) priest'; නුම සොරෙක් වූයෙහිද? 'did you turn thief?'

(Vide §§ 99-100 & 322.)

Accusative Case.†

290. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොතක් කියවීමි, 'I read (past) a book'; එනෙම තණකොළ කපයි, 'he cuts grass'; "රජ දම් නියෙන් මිස පුස්සේ," 'the king governs the earth by justice and law.'

* The first subject is sometimes called "the direct subject" and the second, "the indirect subject,"

† Vide §§ 102-103.

291. Some transitive verbs take two accusatives, of which the first is the direct object (ප්‍රකෘති කම්) and the other the indirect object (විකෘති කම්), i. e., the objective complement of the verb, as මම නුබ පොතොසනෙක් කරන්නෙමි, 'I shall make you a rich man'; තබ පින්තල කරන්නට ලබම පුළුවන්ද, 'can you convert copper into brass?'

292. Some causatives formed from transitive verbs also take two accusatives, as මම ලමසා* බත් කැවීමි, 'I fed the boy with (boiled) rice'; ඔහු ලවා හරකුන්* හණ කැවීමි, 'I made him feed the cattle with grass'; "මේ දරුවන්* කිසි පොවීමිද," 'shall I give suck to this child?'

293. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, as ඒ තෙම නැවුම්ක් නැවි, 'he danced a dance'; "නළප්‍රයෝජනවූ හඬ හඬන්නාවූ මට වඩා නුවණ නැත්තෝ නැත," 'there are no greater fools than myself who am crying in vain' (lit. 'crying the vain cry').

294. Verbal nouns formed from transitive verbs have the power of governing the accusative case, as ගවසින් මැරීම තහනම්කළ ප්‍රකෘති, 'the slaughtering of cattle should be prohibited'; එනෙම ලොරන් ඇතිකරන්නෙකි, 'he is one who rears pigs.'

295. The place whither one goes is put in the accusative† case, as මම ගෙදර (or ගෙදරට) ගියෙමි, 'I went home'; නුබ ගාල (or ගාල්ලට) ගියෙහිද, 'did you go to Galle?'; "රැක්වට නැගෙත් සාමුවෝ" (= සාමුවෝ රැක්වට නැගෙත්), 'monkeys climb trees'; "ඇමතිවරු රජ ගෙට වත්ත," 'the ministers entered the king's palace'; මුලා දැනියා රජ කුණු එළඹිණිද, 'the officer approached the king' (lit. 'king's proximity').

* Or more commonly ලමසාට, හරකුන්ට, and දරුවාට respectively.

† Or genitive of the object as in Sanskrit, &c.

‡ The dative case may also be assigned as in Tamil. ගෙදර and ගාල in the examples are in their basal forms. The basal form may likewise do duty for any other case. (Vide § 91.)

296. Duration of time is put in the accusative case, as මම මෙහි පස් අවුරුද්දක් පමාවිමි, 'I tarried here five years'; හෙතෙම විසිපස් අවුරුද්දක් රජ කාරාය කළේය, 'he performed royal service twenty-five years'; "තිලෝතුරු තෙමස් මුරුණට අභිදම් දෙසි," 'for three months Buddha preached Abidam to the gods.'

297. Extent of space is put in the accusative, as මම සැතැන්මක් (or සැතැන්මක්) දිවිමි, 'I ran a mile'; but in such a sentence as මේ ගස අඩි සියයක් උස ඇත්තේය, 'this tree is a hundred feet high,' අඩි සියයක් is in apposition with the subject උස. (Vide § 308.)

298. The subject of a substantive clause governed by a verb or a preposition is generally put in the accusative case, as "මා රජයයි සිතා හතනොගෙණ වදාලමැනව." 'speak without fear of my being a king'; "කේට්ට්ටො මා මහොනඩ පණ්ඩිත නිසාව තව නොදන්නාවන,"* 'Kévattā does-not-yet-seem-to-know that I am pandit Mahaushadha'; "මේ හරත කුමාරයෝ දසරථ රජපුරුවන් මළායි කියති," 'this prince Bharata says that king Dasaratha died'; ඔහු යන්නා† දුටමි, 'I saw him going.'‡

299. The subject of a verb to which දී, විට, න, කල්හි, &c. (denoting time when), is suffixed, is put in the accusative case with locative signification, as ඉර උදාවෙන අදුරු දුරුවේ, 'when the sun rises, the darkness disappears'; මා එනවිට හෙතෙම ගෙදර සිටියේය, 'when I was coming (lit. 'am coming') he was at home'; "එක්දවසක් උත් කෙළිමින් සිටියදී නොකල් වැස්සක් නැතිය," 'one day when they were playing an untimely shower of rain fell'; "මා ගියකල්හි සාමකුමාරයෝ ජීවත්වෙති," 'when I go (lit. 'went') the young-Sāma will revive' (lit. 'live').

* වන (= වැනිය or වානේය, 'like'), implies doubt. It has the force of 'it is as if.' නිසාව = 'the fact that,' 'that.'

† Colloquially යනවා. ‡ Vide § 273.

NOTE.—The examples of the use of the accusative in the two previous sections and in such sentences as හෙතෙම හයෙකුගේ කිපුනේය, 'he was enraged like a cobra'; එය මා මෙන් මගේ සාමියාද දන්නේය, 'my master (or lord) too knows it as well as I,' with the words. මේ, මෙන්, වානේ, වගේ, &c., serve as examples of the 'metathesis of cases,' the nominative case being logically appropriate in such sentences. (Vide §§ 55 and 304.)

300. The prepositions අරබයා or අරතයා, ඇර or හැර*, උදෙසා, ගැන්, නිසා, පාසා or පනා, මිස, මුත්, ලවා, විනා, සඳහා, සන්ද, හන්ද, and හින්ද,† govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මේ අරබයා කුඩට මදක් කියමි, 'I will tell you a little about this'; ඔහු ඇර (විනා, මිස, මුත් or හැර) අන් කිසිවෙක් මෙය කිරීමට නොපොහොසත්ය, 'no one else except him is able (or competent) to do this'; මේ සඳහා (සන්ද or නිසා) ආමි, 'I came on account of this'; උම හින්ද (හන්ද or නිසා) මට බොහොම විසදම් වුනේය, 'I had to incur much expense on account of you'; මා උදෙසා (or ගැන්) කිසිවෙක් විසදම් නොකළේය, 'no one put himself to expense on my account'; "එකල රජපුරුවෝ නිධානය නිසා (=පිණිස) රජපුරුසයන් යවුන," 'then the king sent his men (lit. 'king's-men') for (i. e. to bring) the treasure-trove; ඒ මිනිසා සිංහයෙක් ගැන් කඳිම කථාවක් කීවේය, 'the man narrated a fine story about a lion.'

301. Nouns (or pronouns) governed by certain transitive verbs in the accusative case take the termination ට. In classics ට is generally omitted. Ex. අපි හොරුණිට

* ඇර (or හැර), මිස, මුත්, and විනා are used in elliptical sentences after nouns (or pronouns) in the dative, ablative, and genitive cases, and then they govern the noun (or pronoun) suppressed. (Vide § 271.)

† නිසා, හන්ද, and හින්ද are also used colloquially with the force of 'as,' as උම වෙලාවට නා නිසා (හින්ද or හන්ද) මගේ කාරණාව වැර දුනා, 'as you did not come at the time (fixed) I was disappointed in my matter'; ඔහු ඉන්න නිසා (හින්ද or හන්ද) මම ඉස්සරහට (or එළියට) ආවේනැ, 'as he is there (or present) I did not come forward (or out)'; ඒක කළ නිසා (හින්ද or හන්ද) ඔහු කැමතිවුනේ නැ, 'as it is black, he did not like (it).' These words are used after nouns also with the same force, as ඔහු මුලාදනියෙක් නිසා (හින්ද or හන්ද) අපි වැඩිදුර ක්‍රියාකළේ නැ, 'as he is a headman (or government officer) we did not push (the matter) further (or take further steps).'

පොළුවලින් ගැසිමු (or තැළිමු), 'we beat (*past*) the thieves with sticks'; එතෙම ගුරුන්තාන්සේට වැන්දෙය, 'he worshipped (his) teacher'; මට නොබණුව (or බණ්ණට එපා), 'don't abuse (or scold) me.' (*Vide* § 331.)

NOTE.—There are many compound verbs which require the noun or pronoun governed by them to end in ට. These may generally be treated as in the dative case. (*Vide* § 312.)

*Instrumental Case.**

302. A noun (or pronoun) denoting the doer of an action, but not standing in the subjective relation to the predicate, is put in the instrumental case, as මා විසින් මේවාසේ කරන ලද්දේය, 'this work was done by me'; මා කියන වචන විශ්වාසකරව, 'believe the words I say'; "කවිත් නුදුටුයේ කෙ උවමි," 'what similitude has not been seen by poets.'

303. When a noun (or pronoun) denoting the doer of an action is the subject of a verb in the conditional mood, it is put in the instrumental case, as ඔහු ආවොත් මට කියව tell me if he were to come'; "මා විසින් ඇරඹුවොත් සියල්ලෝ නසිති," 'if I relinquish (my) zeal, all will die'; "අප වෙන වෙනම විසුව මැනවි," 'we should live each separately.' (*Vide* §§ 335-337.)

304. The prepositions එක්ව or එක්ක, කැටුව, විසින්, සමග, සහ, හා, හාසමග govern the instrumental case, as (1) බේබද්දන් එක්ක (එක්ව or හා) සමගම නොපවත්වනු, 'do not associate with drunkards'; (2) මම නුඹ කැටුව එන්නෙමි, 'I shall come (along) with you'; (3) මේ ගේ මා විසින් ගොඩනගනලද්, 'this house was built by me'; (4) ජුවානිස් ඔහු සමග සිල්සලට ගියේය, 'Juvánis went to school with him'; (5) "සුගතිදු හා කහි සම," 'who is like unto Buddha?'; (6) හෙතෙම මා හාසමග (or හා) කථාකළේය, 'he spoke with me.'

In uncontracted sentences the noun (or pronoun) followed by සා(orසහ), මෙන්, සේ, සෙසින්, වැනි, and වාගේ (orවගේ),

* *Vide* §§ 104-105.

'like,' is put in the instrumental case. The word සමාන or සම, 'like,' 'similar,' is preceded by the instrumental or the dative, as ඔහු සමාන or ඔහුට සමාන, 'like or similar to him.' The letter හා is sometimes prefixed to සමාන or සම.

NOTE.—සහ, though often used with the force of 'and' and therefore placed under conjunctions also, is in fact, a preposition governing the noun or pronoun which precedes it. Hence such a sentence as එතෙම සහ මම ගියෙමු is incorrect and should be ඔහු සහ මම ගියෙමි, 'he and I went' (lit. 'with him I went').

*Auxiliary Case.**

305. A noun (or pronoun) denoting one who or that which assists the act of the agent is put in the auxiliary case, as ගොවියෙක් පොරවකින් ගසක් කැපී, 'a farmer cut a tree with an axe'; අපි පයින් ගියෙමු, 'we went on foot'; එතෙම මිනිසෙකුට පිතිසෙන් ඇත්තේය, 'he stabbed a man with a knife'; "ගුණෙන් දනා සගත්තේ," 'by means of kindness win-the-hearts of men'; කඩිසරකමින් කාලය ලැබේ, 'time is gained by activity'; මාලිගාව බොහෝ වටිනා බඩුවලින් හා ඒවා බලෙන් ආවු මිනිසුන් ගෙන් පිරිහිවුනේය, 'the palace was full of very costly things and people who came to see them.'

306. Nouns (or pronouns) having the signification of adverbs of manner are generally in the auxiliary case, as ඇසනුමින් තැත්ව පිළිගත්තාය, 'she accepted the present with pleasure'; අපි ඉක්මනින් එන්නෙමු, 'we shall come soon'; එතෙම ස්වභාවයෙන් දුච්ලය, 'he is by-nature weak'; මම සහිපයෙන් ගෙදරට ලගාවිමි, 'I reached home in good health'; එතෙම මහත් පෙරහරකින් නුවරට නික්මුනේය, 'he started for the town in a large procession.'

307. The phrase කරණකොටගෙන (or කරණකොට) is used to convey the sense of the auxiliary case, as ඔහු කරණකොටගෙන (or කරණකොට) මෙය සිදුවිය, 'this happened on account of him'; නුඹ කරණකොටගෙන (or

* *Vide* §§ 106-107.

කරණකොට) අපිත් අවිටු ලබමින, 'on account of you we also receive punishment.' හේතුකොටගෙන (or හේතුකොට) is also used with the same force. (*Vide* § 107.)

308. Examples to further illustrate the uses of this case : මෙය පිටු පණසකින් යුත් පොතකි, 'this is a book containing fifty pages'; එය වැරදිවලින් (or දෝෂවලින්) ගහනයි, 'it is replete with errors'; ඔහු නමින් පල්ලියක් තනනලදී, 'a church was built in his name'; පිදුරුවලින් (or පිදුරෙන්) අපට ප්‍රයෝජන නැත්තේය, 'straw is of no use to us'; එතෙම බමුණු වෙසකින් හැසිරෙයි, 'he moves about in the disguise of a brahmin'; මත්පැන් බීමෙන් මම දුප්පත් වීමි, 'I became poor by drinking intoxicating liquor'; එතෙම අසු පිටින් (or අශ්වයා පිටින්) ගියේය, 'he went on horseback'; අපි ඔහුට හඟයෙන් පලා යමින, 'we are flying through fear of him'; මේ පලස දිගින් අඩි දහයක්ද පළලින් අඩි හතරක්ද මහතය, 'the size of this carpet is 10 ft. long and 4 ft. broad'; මම කවුළුවෙන් (or කවුළු දෙසින්) බැලීමි, 'I looked through the window.'

*Dative Case.**

309. The noun (or pronoun) denoting the recipient of anything is put in the dative case, as ගුරුන්දාන්ගේ ගෝලයාට පොතක් දුනි, 'the teacher gave the pupil a book'; මට ගෙපහක් දියන්, 'give me five cents.'

310. Nouns (or pronouns) followed by the prepositions වස්† and පිණිස‡ are treated as in the dative, as මේ වස්ත්‍රය ඔහුට පින් පිණිස (= පිණට) දෙනලද්දේය, 'this cloth was given him for the sake of merit (or for merit)'; මේ පොත ඔහුට යවන (or යවනු) පිණිස මට එවනලදී, 'this book was sent to me to be forwarded to him.'

* *Vide* §§ 108-109.

† This word is obsolete; it is equivalent to පිණිස.

‡ Observe the force of පිණිස in "මහපුරිසා පිණිස උපන් කුමරු," 'the child who was born to the great personage'; "මෙරගල් පිණිස සිදුකන් සෙසින්," 'as mustard in comparison with the Méru rock.'

311. The suffixes අට, අත්තට and අණට are used in the sense of පිණිස, 'to,' 'for the purpose of,' 'in order that,' 'for,' as ඒ මහලු සත්‍රිතොමෝ කුලිතට වැඩකරයි, 'the old woman works for wages'; හිරකාරයා අල්ලණට මුලාදානියාට අණකෙලෙමි, 'I ordered the headman to arrest the prisoner'; හොරු දුවන්නට තැත්කලෝය, 'the thieves attempted to run away'; "සටනට නික්මිනි," 'he started for war.'

312. There are other uses of the dative than those above noticed, and they are here illustrated by a few examples : නුබට ඔහු කුමක්ද, 'what do you want?'; ඊයේ රාත්‍රියේ මට හිතයක් පෙනුනේය, 'I had a dream last night' (yesterday night to-me a-dream appeared); උඟ මට හයසි, 'he is afraid of me'; ඔහුට කරෝලීස් කියා නමතැබීමි, 'I named him Carolis' (to-him Carolis having said name placed); ඔහු නිසා මට මහත් විපතක් සිදුවිය, 'on account of him a great calamity befell me'; මට ඝාමාකල මැනව, 'pray, pardon me' (to-me pardon-if-done it-is-good); ඔහුට පහරක් ගැසීමි, 'I struck him a blow' (to-him a-blow I-struck); මට ඒක කරහැකි (or කරණට ඇති or පුළුවනි), 'I can do it' (to-me it to-do it-is-possible); මම ඔහුට නස වීමි, 'I became indebted to him'; "මේ ගෙට සෙත්වඩමි," 'I invoke a blessing on this house'; "මහතුණට කරව පිණිසා," 'make obeisance to the great'; මම ඊට එකඟවීමි, 'I agreed to it'; නුබට ඔහු කුමක්දයි මට කියව, 'tell me what you want'; මා කියන දේට ඇහුම්කන් දෙව, 'listen to what I say'; කිසිවෙකුට සාප නොකරව, 'curse no one'; මම ඔහුට සතුවිනෙලෙමි, 'I thanked him.' (*Vide* Syntax of the Acc. and Gen. cases—§§ 295, 301, 318-320.)

*Ablative Case.**

313. The ablative case limits the action of the agent, as ඊළුවෙන් ගසකින් වැටුනේ, 'an ape fell from a tree'; මහිමරුවා රහින් තෙරපනලද්දේය, 'the murderer was

* *Vide* §§ 110-111.

banished the country.' This use of the ablative may be termed the 'ablative of separation.'

314. When one thing is selected from a number of things, the noun (or pronoun) expressing the latter is put in the ablative case, as *සිව්පාවුන්ගෙන් අලියා ඉතා ලොකු සතය*, 'the elephant is the largest (animal) of quadrupeds'; *මොවුන්ගෙන් සමරියා කවිද*, 'who is the cleverest of them (or these)' (of-these the-clever-one who)? This use of the ablative may be termed the 'ablative of selection.'

315. Nouns (or pronouns) denoting time within which an action is performed are put in this case, as *මම සතියකින් එමි*, 'I will come in a week'; *ලමයා විනාඩියකින් උත්තර දුන්නේය*, 'the boy answered in a minute.'

316. The prepositions *තෙක්* and *දක්වා* convey the sense of the ablative case, as *දුම්රිය කොළඹ සිට කළුතර දක්වා දුවයි*, 'the train runs from Colombo to Kalutara' (lit. 'as far as Kalutara'); *මුල පටන් අත දක්වා පොත කියවා බැලීමි*, 'I perused (lit. 'having-read saw') the book from beginning to end'; *මම ගාල්ල පටන් මහනුවර* තෙක් ගියෙමි*, 'I went from Galle to Kandy' (lit. 'great or chief city,' i. e. 'the capital').

Genitive Case.†

317. The genitive is the case of the proprietor, as in *මගේ නොපිපිය නැතිවුනේය*, 'my hat was lost'; *බහුගේ හැරමිපිස‡ මම නොගනිමි*, 'I did not take his walking stick'; *ඒ ගසේ අත්තක් පුලඟට කැඩී වැටුනේය*, 'a branch of that (or the) tree was broken by the wind and fell down'; *අගේ ඇඟිලිවලට වඩා පයේ ඇඟිලි කොටය*, 'the toes (lit. 'toes of the feet') are shorter than the fingers' (lit. 'fingers of the hand'). (*Vide* § 294.)

* The proper geographical name is *සංඝබගල නුවර*. *අගනුවර* and *ප්‍රධාන නුවර* are the common terms for 'capital.'

† *Vide* § 112.

‡ Also *සැරයපිය* in books.

318. Examples of the genitive with the termination *ට*: *“තිලොවට ගුරු,”* 'the teacher of the three worlds'; *ලඩකාව ඉන්දියාවට දකුණෙන් පිහිටා තිබෙන දිවයිනකි*, 'Ceylon is an island situated at the south of India'; *විසූ තැන්පාට කවර මිත්‍රයෝද*, 'what friends to one to whom there is no wealth?'; *“කුළුණුනිසාට කෙපරහු,”* 'what enemies are there to him who is benevolent?'; *මම සතෝ දරයෝ තුන්දෙනෙක් ඉඳිති*, 'I have three brothers'; *මම පොතක් තිබේ (or ඇත්තේය)*, 'I have a book'; *බහුට පුත්‍රයෙක් උපන්නේය*, 'a son was born to him';* *එම හේතුව කවරේද*, 'what is the cause of it?'

319. The genitive is sometimes used in the sense of the ablative case, as *“පැලලුප් නුවරට රජගහ නුවර සත් යොත් තෙක්,”* 'the city of Rajagaha is seven *yoduns* from the city of *Pelalup*'; *කළුතර කොළඹට හැතැත්ම විසිපහකට ඇතිත් පිහිටියේය*, 'Kalutara is situated (lit. 'was situated') twenty-five miles from Colombo'; *“මේ මහුණ ලෝකයට බුහුලෝකය ඉතා දුරය,”* 'the Brahma's world is very distant from this world of men.' In the above examples “පැලලුප් නුවරට,” “කොළඹට,” and “ලෝකයට” instead of being put in the ablative case, as *පැලලුප් නුවරින්*, *කොළඹින්*, and *ලෝකයෙන්*, are put in the genitive.

320. The genitive is used in the sense of the ablative before *වඩා* ('more') when it is introduced to make a comparison, as *ගෙනෙම මම වඩා බාලයි*, 'he is younger than I'; *රත්රත් දිදියට වඩා අගේය*, 'gold is more valuable than silver.'

NOTE.—*වඩා* is sometimes dropped for the sake of brevity, as *එක මට උසයි*, 'it (or that) is taller than this'; *බල්ලා බලොට මහකයි*, 'the dog is bigger than the cat.'

* The above examples (except the first two) may also be treated as in the dative case. The use of the genitive suffixes terminating in *ට* is common in the Kandyan district, e. g., *වත්තට වැට* (= *වත්තේ වැට*), 'the fence of the garden'; *මල්කාමිට පුතා* (= *මල්කාමිගේ පුතා*), 'Malhāmi's son.'

321. The genitive suffixes terminating in **ගේ** are used only of persons, animals, and personified objects and **ඒ** of inanimate objects. (*Vide* § 112 and p. 127.)

322. It is usual in phrases such as **කිරිකලය**, 'milk pot'; **මිනිසුන් හතරදෙනෙකුට**, 'to four men' to assign the genitive case to the first word. In phrases like the first, the first word, which stands in its basal form, may be better treated as an adjective qualifying the second word or as in apposition to it; but in phrases like the second, the second word or expression, to which the proper case endings are added, should be treated as in apposition to the first, which in oblique cases assume the form of the accusative plural and in the nominative the usual plural ending proper to it.

*Locative Case.**

323. The locative case expresses the site or receptacle of any object, as "**එළුවර් නිරිදෙක් වී**," 'in that city there was a king'; **මා දුන් අවවාදය සිහි** (or **සිහිති**) **තබාගනු**, 'bear in mind the advice given by me'; **මම නංගල්ලේ සිට එමි**, 'I am coming from Tangalla' (lit. 'having been in Tangalla').

324. The time when is put in this case, as **එතෙම පසුගිය සතියේ මෙහි ආවේය**, 'he came here last week.'

Remarks.

There are some difficulties with regard to the acc., aux., dat., gen., and loc. cases, when they appear to be interchangeable. The difficulty in respect of the acc., dat., and gen. cases chiefly arises from the ending **ට** being in common to them. The employment of the dat. case, which was originally expressed by the gen. (*vide* footnote† on p. 350), and afterwards by the gen., acc., and the loc., has in recent times become very common, and words ending in **ට** and having the force of the acc. (or gen. in a few cases) may now be fairly treated as in the dative. (*Vide* §§ 295, 301, 318-320.) One case is sometimes used in the sense of another. The student can easily overcome these difficulties by thoroughly understanding the proper functions of the

* *Vide* § 113.

different cases and the exact sense in which they occur in any particular passage. A few illustrations follow: **නැගෙනහිර** (*gen.* of location) **මාසිම**, 'the eastern boundary'; **නැගෙනහිරට** (*gen.*, -*හිරි* *abl.* or -*හිර* *loc.*) **පිහිටා තිබෙන ඉඩම**, 'the land situated on the east'; **රුපියල් සියයක** (*gen.* in the sense of *aux.*) **පොත් මිලට** (*dat.* in the sense of *aux.*) **ගනිමි**, 'I bought a hundred rupees' worth of books'; **වෙළඳාමෙහි** (or **මේ** *loc.*, or **වෙළඳාමට** *dat.*) **ගොසින්**, 'having gone trading'; "**සුවඳ පැන් සොලොස් කලයකින්** (*aux.*, modern **කලයක්** *c.c.*) **නා**," 'having bathed sixteen pots of scented water'; "**මම නායිදේව වාසිණිට** (*gen.* or *dat.*, or **වාසිණියෙ** *gen.*) **රජවමි**," 'I am (lit. 'became') king to (or of) the inhabitants of Kāsi'; "**පුදෙවුන් මහරජු** (or **රජයෙ** *gen.*, modern **රජයට** *gen.* or *dat.*) **පුතෙකු කෙනෙක් උපත**," 'a son was born to the great king Sudovun'; "**බවුන් කෙරෙහි** (*loc.* or **කෙරෙත්** *abl.*, or simply **බවුන්ගෙන්** *abl.* modern) **එක්කෙනෙක් පොත්සි මහරජ වුනු**," 'one of them became the great king Poksi'; **බවුන් කෙරෙහි** (*loc.*, or simply **බවුණට** *dat.* modern) **අනුකම්පාවෙන්**, 'out of compassion for them'; "**මොහු බුදුන් කෙරේ** (*loc.* or simply **බුදුන්ගෙන්** *abl.* modern) **බණ් අසන්නට යයි**," 'they are going to hear Buddha's sermons' (lit. 'to hear the word at [or from] Buddha'); "**දෙවිදු මා** (*acc.* or **මගෙන්** *abl.* modern) **පැණක් විමසීය**," 'the goddess asked me a question.'

325. The nominative and accusative absolute are commonly used, *e. g.* **වතුර ගලා කුඹුරු යාය පාළුවිය**, 'the flood having risen the tract of fields was damaged'; **සිංහ යෙකු දක මට හය උපන්නේය**, 'on seeing a lion I was seized with fear.' But sentences such as (1) 'the general being slain his soldiers fled' and (2) 'the plaintiff having been absent the case was non-suited,' are rendered in Sinhalese by (1) **සේනාපතියා මරණුලැබූ** (or **මැරුමකු**) **කල්හි මහගේ සේවාවෙන් පලා ගියාහුය** (lit. 'when the general was slain his soldiers fled') and (2) **පැමිණිලිකාරයා නා** (or **නොපැමිණි**) **බැවින් නඩුව නිසුනා කරණලදී** (lit. 'as the plaintiff did not come the case was non-suited') respectively.

Adjective.

326. A phrase (or a clause) may be used as an adjective to qualify a word indirectly, as "**ගොත් දෙන්නා බැඳගෙන යන මේ සොරා දක දුහුබැඳ අල්වාගනිමි**," 'having seen this thief going away with the two bulls yoked together,

I pursued and seized him'; මා විසින් ඔහුට දෙනලද මුතු වැල පවු. සියයක් වරි, 'the string of pearls which was given to him by me is worth a hundred pounds'; here ගොන් දෙන්තා බැදගෙණ යන and මා විසින් ඔහුට දෙනලද are used as adjectives qualifying සොර and මුතු වැල respectively.

327. Any noun in its crude form may be used as an adjective, as මිනිස් කය, 'the human body'; පොත් ගුල, 'the book-depot'; පොල් ගෙඩිය, 'the cocoanut'; විදුරු බෝතලය, 'the glass bottle'; මුදු ඩිල්ල, 'the ring-finger.'

Pronoun.

328. Pronouns* agree with the nouns for which they are used in gender, number, and person, as "සිටානෙති, මෙවක්පටත් පණ්ඩිතයන් කේරෙති ආලය කරුව; මු අද පටත් ම පුතනුවෝය," 'O chief, from this day leave off the (i. e. thy) attachment to the pandit; he is, from this day, my son'; ඒ මිනිසාගේ රෝගය බලවත්වු හෙයින් ඔහු ආරෝග්‍ය ශාලාවට (or ඉස්පිරිතාලයට) යැව්මු, 'as the man's disease was serious we sent him to the hospital.'

329. Care should be taken by the student to use appropriate pronouns. Section 149 will help him in this direction.

[Vide §§ 273-325, which for the most part affect pronouns as well.]

* Pronouns are sometimes used somewhat in the fashion of relative pronouns, e. g. යමක් මාවිසින් ඉල්ලන ලද්දේද එය මට දෙව, 'give me what (= 'that which') I asked for' (any-thing by-me was-asked, that to-me give). Here යමක් and එය are correlatives. (Vide §§ 145 and 346). The pronouns ඒ and අර are sometimes used before other pronouns to add stress to the latter, and then they partake the force of relative pronouns, e. g. "ඒ මට රජපුරුෂෝ සතුටුට අදිකාරම් දුන් සේක," 'the king being pleased gave me who (so behaved) authority'; මේ විපත සිටුවනේ අර උමටවද? 'is it on you who (were doing so well, &c.) that this calamity fell!'

The particles හෙමේ, හොමෝ, and තුමු are sometimes used as pronouns, e. g. "හෙමේ සිටගන," 'he took (his) stand'; "තුමු ගැමන්

Verb.

330. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as එතෙම ගලක් විසිකෙළේය, 'he threw a stone'; සතුන් නොමරව, 'do not kill animals'; එතෙම බත් අනුභවකරයි, 'he eats boiled-rice.'

331. The suffix ට is often added to the accusative governed by such verbs as තල, 'to beat'; නමදි or වදි, 'worship'; ගස, 'beat'; කව, 'cause to eat'; කරහ, 'abuse'; අනි, 'pierce,' 'butt'; බණ්, 'scold,' 'abuse'; අයදි or යදි, 'pray,' 'beseech'; විදි, 'shoot' (with an arrow). In ancient classics the suffix ට in such cases is generally omitted. The two forms sometimes convey different meanings: e. g., ගලක් ගැසිමි, 'I pelted a stone'; ගලකට ගැසිමි, 'I struck a stone'; "මා විද්දවු තෙපි කවුරුද," 'who art thou that shot me (with an arrow)?' මට විද්දවු තෙපි කවුරුද, 'who art thou that shot (an arrow) at me.' (Vide §§ 301 and 312.)

332. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, which may be called the cognate accusative. (Vide § 293.)

333. The intransitive verb වු, 'to be,' 'become,' takes two nominatives. (Vide § 289.)

334. Intransitive verbs when changed into causatives become transitive and govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොල් පැලයක් සිටවිමි, 'I planted a cocoanut plant' (lit. 'I caused a cocoanut plant to stand'); ලමයා අබවණ්ට එපා, 'do not make the boy cry'; අස්ගොවුඩා අසු ඇවිද්දවයි, 'the horse-keeper walks the horse' (lit. 'the horse-keeper causes the horse to walk'). (Vide § 154.)

කැනිගෙණ මාත් කැමැකරවණ්ට එති," 'they all (or every one of them) being frightened are coming to obtain my pardon also.'

Mood.

335. The conditional (or subjunctive) mood expresses doubt as to whether the action will take place or not, as මුහු දිවුරුවෙත් මමත් දිවුරමි, 'if he swear I too (will) swear'; "මා විසිනි ඇරදුවෙත් සියල්ලෝ නසිති" 'if I relinquish exertion (or zeal) all (will) die'; අද නැව් ආවෙත් උඹට දන්වා එවන්නෙමි, 'I shall let you know if the ship arrive to-day'; "නිසරු කෙතැ බොහෝ බිජු වසුලද (= ත්) එල වසුල නො වෙයි," 'although much seed is sown in an unfertile field, the produce will not be much.' (*Vide* foot-note on p. 185.)

Verbs followed by න(or හු)වුත් or නවුදු and නම් are generally in the indicative, but they bear the sense of the conditional (or subjunctive) mood. (*Vide* § 168.)

336. The conditional mood is used before හැකි, ඇති (or ඇකි), යුතු, මැනව (or ව), මනාය, යෙහෙකි, without the suffixes හොත්, මත්, අත්, added to the verb, as හුව විසින් එය කළ හැක්කේය, 'it could be done by you'; මට එක දිස හැකිය, 'I can give it'; උඹට ලියනැ කිය, 'can you write?' මේ ලිපිම මුහුට දිය යුතුයි, 'this letter should be given to him'; මෙය පිළිගන මැනව, 'please accept this'; මෙය කළ මනාය, 'it is proper to do this'; දුප්පතුන්ට උදව්කළ යෙහෙකි, 'it is good to assist the poor' (to-the-poor assistance if-done it-is-good). Parts of the defective verb හෙ, 'to be possible' also require the conditional mood before them, as එහි යා නොහෙමි, 'I am unable to go there.'

NOTE.—මැනව, මනාය, යෙහෙකි, are sometimes used with හොත් (or මත්), as කළහොත් (or කළොත්) මැනව; දුන්නොත් (or දුනහොත්) යෙහෙකි; &c.

337. The conditional mood is also used when the verb is required to indicate time when, as රිවි උදාවන තුරු රැස අතුරුදන්වේ, 'when the sun rises the multitude of stars vanishes (or disappears)'; "මෙසේ රජපුරු වන්නට තරකෙස් පහලවූ නිසාව කල්පනා කරන් කරන් අහසකරයෙහි දහ වැදගත," 'when the king so

continued ruminating on his getting grey hair, a burning sensation kindled within (him)'; "එ සිටානෝ කල් යත් යත් සුදුමැලිව ගිය," 'the nobleman became pale as time passed.'*

Person.

338. The endings proper to the three persons of verbs are often suffixed to verbal nouns, as "මම මම මොබ බලන් නෙමි ගොන් දෙන්නා බැදගෙණ යන මේ සොරු දෑක ලුහු බැද අල්වාගනිමි," 'I looked here and there, and seeing this thief taking away the two oxen yoked together pursued and seized (him)'; "පෙරත් තෝ අකුසල් කොට යකින්නිබ උසන්නෙහි වේද, දන් වනාහි නැවතත් අකුසල් කරන් නෙකිද," 'thou, having committed sins in former times too, art born a she-demon, is it not (= වේද)?; and now again dost thou commit sins?' (*Vide* § 341.)

339. The verbal suffixes proper to the three persons are sometimes added to nouns (and adjectives) terminating a sentence whose predicate is suppressed, as "මම රජපුරු වන්නේ මැනියෙමි," 'I am the king's mother'; "අපිත් හුවවනත්සේට එ පරිද්දෙන්ම මිත්‍රයමිහ," 'we are also likewise friends of your highness.' (*Vide* § 287.)

Tense.

340 The present tense has several uses, viz. :—

(a) It expresses a single act at the present time, as ඇ කෑම පිසයි, 'she cooks food' (or 'she is cooking food'); ගොණු තණ කයි, 'the ox eats grass' (or 'the ox is eating grass')

(b) It expresses custom or habit, or what is universally true, as වනයේ බොහෝ මාගයෝ වෙසෙති, 'in the wood

* In classics verbal nouns with සි (= 'said') affixed to them are sometimes used with the force of the cond. mood, e. g. "කේශර සිංහ රජයෝ පයින් පිබාව ගියි (= ගියත් or ගියට) ගෙරින් මවුන් සේ තණ කෑ ඇවිදිදද," 'will the maned royal lions walk about eating grass like oxen and buffaloes, even if they (or although they may) suffer from hunger?'

many beasts live'; සත්‍යය නිතරම ජයගනී, 'truth (will) always prevail'; "නුවැන්තෝ නොකිපෙති," 'the wise (will) not get angry.'

(c) It is used to express futurity and certainty, as "රජපුරුවෝ නුවෙහන්සේ හා කථාසොට, සිටානෙති, නොපට තරම් ආසනයක් බලා හිඳුවයි කියති; එසේ නුවෙහන්සේ හුන් කල්හි මම එමි, එවිට මම නුවෙහන්සේගේ මුහු බලමි," 'the king will speak with your honour and say, O chief, look for a seat suitable to you and sit down. When your honour has so seated yourself, I will come; I will then behold your honour's face'; "නිකුණ නුවණින්සුන් මිලිඳු නම් රජෙක් වෙයි," 'there will be a king named Milindu gifted with keen wisdom.'

(d) It is used in quoting authors, whether living or dead, as අටුවාලාචරීන්වහන්සේලා ඒ ගැණ මෙසේ කියති, 'the venerable commentators say about it as follows'; "රජපුරුවෝ මේ ගාථාවෙන් කියත්," 'the king says by this stanza.' This is not of frequent occurrence. (Vide p. 451.)

(e) It is used in lively narratives and may then be called the Historic Present, as "එකල්හි නිගණ්ඨාභාහු නම් නිවටු මහත් නිවට පිරිස් පිරිවර නාලන්දයෙහි වෙසෙති," 'at that time the Nigantha named Nigantha Náthaputra was living (lit. 'is living') in Nālandā, surrounded by his Nigantha fraternity'; "මවුන් අතුරෙන් වැඩිමාලු පුතනුවෝ රම පණ්ඩිතනම් වෙති," 'of them the eldest son was named (lit. 'is named') Rāmapāṇḍita.'

341. The verb is sometimes used in the future form in lieu of the present, as "ඒ මැණිකෙහි ඡායාව පොකුණෙහි පෙනෙන්නේය," 'the shadow of the gem appears in the pond'; "එළුවා ගෙණ මාස බල්ලා කන්නේය;*" 'බල්ලා ගෙණ තණ එළුවා කන්නේය,'* 'the dog eats the flesh

* These may also be taken as verbal nouns. (Vide §§ 276 & 338.)

brought by the goat; the goat eats the grass brought by the dog.'

NOTE.—The examples given to illustrate the last three uses of the present tense in § 340 and the use of the future tense given above, and other anomalous uses of the different moods, tenses, numbers, and persons of verbs, which are sometimes found especially in poetical compositions, serve also to illustrate the 'Metathesis of verbs.' (Vide § 55.)

Reported Speech.

342. In written Sinhalese in quoting a speech the direct form is universally adopted, when the exact words of the speaker are given, as "මා එතකල් නොයට" යි හෙතෙම කීය, 'he said, Do not go until I come'; "මම සෙට උදෑසන එමි" යි කීය, 'he said, I would come to-morrow morning.' (Vide § 351.)

343. The indirect form is seldom used: එතෙම මා දුටුවේය යි කීය, 'he said that he saw me'; එතෙම හෙට එන්නට පොරොන්දුවුනේය, 'he promised that he would come to-morrow' (or 'he promised to come to-morrow'). These may be expressed directly thus:—එතෙම "මම නුබ දුටුවෙමි" යි කීය, 'he said I saw you'; එතෙම "මම හෙට එමි" යි පොරොන්දුවුනේය, 'he promised I will come to-morrow.' Colloquially the indirect form is more commonly used.

Conjunction.

344. The conjunctions ද, ත්, හෝ, and වත්, are generally used in couples, as සහුද පුරුෂයාද, 'the husband and the wife'; එළුවොත් බැටළුවොත්, 'the goats and the sheep'; පියා හෝ පුතා හෝ, 'either the father or the son'; හෙටවත් අනිද්දවත්, 'either to-morrow or the day-after-to-morrow.' When several words are required to be connected by conjunctions, the conjunction is inserted after each word. The repetition of the conjunctions ද and ත් is however unnecessary when the word ආදී, 'et cetera' or some other word expressing appositional relation to the

words to be coupled by the conjunctions, is used: *e. g.*, කඩදාසි, තිත්ත, පෑත පදි ලියන උපකරණ, 'paper, ink, pen, and other writing articles'; හරක් වතු කුඹුරු ගෙවල් යන සියල්ල විකුණ, 'having sold all things, viz., cattle, gardens, fields, and houses'; එකිනරු ගොවියා හේතියා යන තුන්දෙනා, 'the three persons, viz., herdsman, farmer, and washerman.' The conjunctions are sometimes omitted even when such words are not employed, as "එන දවස රජ දරුවන් පදිවු දෙන ඇතුන් අසුන් ඊපෙලි තුනම නැති මෙතනින් නොතිබෙනව," 'in days to come let no kings and other persons go by this place on (lit. 'having ascended') elephants, horses, and in palanquins and litters.'

345. These conjunctions connect the same case, mood, and tense. (*Vide* note on p. 332.)

Correlative Expressions.

346. යම්සේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; යම්තාක්ද, ඒතාක්, 'until what time, till that time'; කෙසේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; කොපමණද, එපමණ, 'how much, so much.' Other correlatives may be formed by prefixing යම්, කෙ, කො, ඒ, or එ to other words, as shown above. (*Vide* footnotes on pp. 416 and 434.)

Order of Words in a Sentence.

347. In poetry and semi-poetical prose, especially in the former, no uniform order of words in sentences is adhered to. The order given below is that in which words are used in elegant and chaste prose writings, and may be adopted in modern prose.

(a) The principal subject of the sentence comes first.

(b) Then the object.

(c) Then the predicate, which is always put last in a sentence. *Ex.* එතෙම උරෙක් මැරී, 'he slaughtered (or killed) a pig'; මම කුම දනනමි, 'I know you.'

(d) Words expressive of time when are generally used before the subject; past participial clauses are also sometimes similarly used. *Ex.* ඊයේ තද හුලනක් (or කුනාටු වක්) පැවතුනේය, 'a strong gale prevailed yesterday'; ඒ අරඤ්චය අසා මම සතුටුවිමි, 'I was gratified to hear that news.' (*Vide* § 352.)

(e) In sentences where the substantive denoting the doer of the action is put in the instrumental case, it is placed before the subject, as "ඒ පණ්ඩිතයන් විසින් සක්දෙවිරජ පවා පරදවනලද," 'even Śakra, the king of gods, was defeated by the pandit' (by-the-pandit Śakra the-king-of-gods even was-defeated); and sometimes after it, as "මේ උපාය කා විසින් දන්තාලද්දේද," 'by whom was this artifice devised (lit. 'known')?' (this artifice by-whom was-known?).

(f) The adjective is always placed before the noun which it qualifies.

(g) The adverb is generally placed before the verb which it qualifies, as එතෙම බල්ලාව තදින් ගැසී, 'he beat the dog soundly'; හසියෙන් කථාකරපන්, 'speak loud.' But not always observed: සොරා පෙමින් ගෙට ඇතුළුවුනේය, 'the thief slowly entered the house'; ඔහුට තදින් පහරක් ගැසිමි, 'I gave him a hard blow'; එතෙම අවිධිකලෙස තම යුතුකම් ඉටුකරයි, 'he does his duty honestly.'

(h) Substantives in the vocative case are generally used first, as "සාලුව එසේවිනමි අප එතර ලවයි කිය," 'he said, Friend, if it is so, (please) transport us to the other bank.' But sometimes at any part of the sentence, as "සිටුවිහ, කාමිනි," 'we will stand, lord'; "බොහෝ කලක් ජීවත්වුව මැනව, කාමිනි," 'lord, may (you) live a long time'; "හැයි (=ඇයි) තිස්සයෙනි, හබ්බිද," 'why, Tissa, are you crying?'

(i) Prepositions are always put after the substantives which they govern, as මම ඔහු සමඟ ගියෙමි, 'I went with him'; නුඹ ගැන මම කිසිත් නොදනිමි, 'I do not know anything about you.'

(j) Conjunctions when joining words or phrases are put after them.

(k) Interjections are always placed at the beginning of a sentence.

(l) Conditional and adverbial clauses and prepositional and adverbial phrases are generally placed at the commencement of a sentence, as ඔහු පොත ඉල්ලුවොත් නොදෙව්, 'if he should ask for the book, don't give (it)'; "එ සමයෙහි එ නුවර වුලහි බ්‍රහ්මදත්ත රජපුරුවෝ රජකරන් නාහ," 'at that time the king Chūlanī Brahmadatta was reigning (lit. 'is reigning') in that city; 'නුඹ නිසා මේ සියල්ල සිදුවිය, 'all this happened on account of you.'

(m) The pronouns take the order of 3rd person, 2nd person, and 1st person (*vide* § 280). Sometimes their order is different, as "රජපුරුවෝ මාත් නුඹවහන්සේත් දන්වා කැමැත්තානුය," 'the king is desirous of seeing your honour and myself.'

Syntax of Colloquial Sinhalese.

348. (a) Noun (or pronoun) denoting the doer of any action expressed by a finite verb, a verb in the conditional (or subjunctive) mood, a present or past part. adjective, a verb indicative of time when, &c., is put in the nominative case, *e. g.* මම කීවා, මම කීවොත්, මම කියන දේ, මම කී දේ, මම එවම කියද්දී, මම කීවම, මම එහෙම කීවට මොකද, &c.

(b) ඔහු, 'him,' and ඔවුන්, 'them,' are used in modern Sinhalese for the nominative case.

(c) The finite verbs ending in නවා in the present tense, and වා, යා, or ආ in the past, are not inflected for number and person. These forms are, however, verbal nouns. The

verbal nouns ending in වේ, යේ, and නේ, as ඇඩුවේ, තිටියේ. අඬන්නේ, හිටින්නේ, are also used both in the singular and plural without variation. Their plurals (ending in වෝ, යෝ or නෝ, as ඇඩුවෝ, හිටියෝ, අඬන්නෝ) are also occasionally used.

[For other colloquial peculiarities, *vide* §§ 181-184, 198, 354, & 362.]

The syntax of the book language explained in the preceding sections is generally applicable to colloquial speech in other respects.

ANALYSIS AND PARSING.

349. Analysis and Parsing are unknown in Sinhalese grammar. They will therefore be treated below as in English. A knowledge of them will greatly assist the student in understanding the construction of sentences.

ANALYSIS.

Simple Sentences.

(1) එතෙම කොළඹ වැසියෙකි, 'he is a resident of Colombo.'

Subject ...	...	...	...	එතෙම.
Predicate ...	...	...	...	(වේ.)
Subjective complement of predicate	...	...	...	වැසියෙකි.
Attributive adjunct of the complement of predicate ...	...	...	...	කොළඹ

(2) මම රත්රන් අලුකෙළෙමි, 'I reduced gold to ash'

Subject ...	...	...	...	මම.
Predicate ...	...	...	...	කෙළෙමි.
Complement of predicate	...	...	...	අලු.
Object ...	...	...	...	රත්රන්.

350. *Complex Sentences.*

(3) "එළාලරජ දුටුගැමුණුරජ සටනට ආවට අසා දෙවන දවස් සන්නාහ සන්නාව මහාපථන නම් ඇතු පිටට පැන නැති දෙමළ මහ සෙනහ පිරිවර අවුත් වහ," 'King Elāla, having heard that the king Dutugemunu came to fight, put

on (his) armour, and mounting the elephant Mahāparvata came, attended by the great Tamil army, and encamped on the second day.'

Subject ...	...	...	රජ.
Attributive adjunct of subject	...	...	එලෙස.
Predicate	...	...	වස.
Subjective complements of predicate	...	...	1. අසා. 2. සතහඬව. 3. පැනනැගී. 4. පිළිවෙල. 5. අවුත්.
Adverbial adjunct of predicate	...	...	දෙවන දවස.
Object of	1. අසා 2. සතහඬව 3. පැනනැගී 4. පිළිවෙල	...	1. දුටු මුහුණ රජ සටනට ආ බව (a). 2. සතහඬ. 3. පිටව. 4. සෙසු.
Attributive adjunct of	3rd object 1th " "	...	1. මහාපර්වත නම් ඇතු. 2. { 1. දෙමල. 2. වස.

(a) Substantive clause in objective relation to "අසා."

Subject ...	...	...	රජ.
Attributive adjunct of subject	...	...	දුටු මුහුණ.
Predicate	...	...	ආ (= ආවේ).
Adverbial adjunct of predicate	...	...	සටනට.

NOTE.—1. Observe that participial clauses when rendered in English assume the force of attributive adjuncts, although in Sinhalese they may be better regarded as subjective complements of the predicate.

2. බව^o is a noun equivalent to the English "that" indicating a substantive clause. It is indirectly governed by "අසා" in the above sentence. In analysis this and other words similarly used may be advantageously treated as the conjunction "that" in English and may be left unnoticed. It is a peculiarity in the language to change the predicate in the substantive clause indicated by බව, to a participial adjective qualifying බව. (*Vide* § 266.) Such clauses may also be treated as substantive phrases.

351. "ඉක්බිති ඒ බඩු හා සමග මුහුණ දක කිසියාවු රජ පුරුවෝ 'මේ මුහුණාකාරය තෝ කෙසේ ගනිද' සි නොවි

^o පවත් and කියව are also similarly used. The colloquial equivalent is වස.

එක් 'මොහු ගෙණ ගොස් දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි දිවස්නුල කිඳුවාපියව' සි කියා විධානකලය," 'Afterwards the king, irritated at seeing him with the goods, without inquiring How didst thou get this pearl string, gave order, Take and impale him at the southern gate.'

Subject ...	...	...	රජපුරුවෝ.
Attributive adjunct of subject	...	...	ඒ බඩු හා සමග මුහුණ කිසියාවු.
Predicate	...	...	විධානකලය.
Subjective complements of predicate	...	...	1. විවර. 2. කියා.
Adverbial adjuncts	...	...	1. to predicate : ඉක්බිති. 2. to the 1st complement of the predicate නො.
Object	1. of the 1st complement of predicate 2. " 2nd "	...	- මේ මුහුණාකාරයෙන් කෙසේ ගනිද (a). - මොහු ගෙණ ගොස්... කිඳුවා පියව (b).

(a) Substantive clause in objective relation to "විවර."

Subject ...	...	...	තෝ.
Predicate	...	...	ගනි.
Adverbial adjunct of predicate	...	...	කෙසේ.
Object	...	...	කාරය.
Attributive adjuncts of object	...	...	1. මේ. 2. මුහුණ.

(b) Substantive clause in objective relation to "කියා."

Subject ...	...	...	(නොපි or නෙපි.)
Predicate	...	...	කිඳුවාපියව.
Subjective complements of predicate	...	...	1. ගෙණ. 2. ගොස්.
Adverbial adjuncts of predicate	...	...	1. දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි. 2. දිවස්නුල.
Object	...	...	මොහු.

NOTE.—Such particles as ඇයි, සි, ද, &c., are not taken into consideration in analysis.

PARSING.

352. “එ බස් අසා දුටුකලුණු රජ සතුටුව සේනාවට ප්‍රසාද දී සන්තාන සහනබව සටනට නික්මුනාහ,” ‘having heard those words the great King Dutugemunu was pleased, and, giving presents to the army and putting on (his) armour, departed for the battle.’

එ, pronoun, used as an adjective, qualifying “බස්.”

බස්, common noun, pl. number, fem. gender,* acc. case; governed by “අසා.”

අසා, past part. of the verb අස; a subjective complement of the finite verb “නික්මුනාහ.”

දුටුකලුණු, proper noun, sing. number, masc. gender, nom. case; in attribute relation to “රජ.”

රජ, common noun, sing. number, masc. gender, nom. case; in subjective relation to “නික්මුනාහ.”

සතුටුව, past part. of සතුටු; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සේනාවට, collective noun, pl. number, fem. gender, dat. case; in adverbial relation to “දී.”

ප්‍රසාද, common noun, pl. number, masc. gender, acc. case; governed by “දී.”

දී, past part. of ද; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සහනබව, common noun, sing. number, masc. gender, acc. case; governed by “සතුටුව.”

සහනබව, past part. of සහනබව; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සටනට, common noun, sing. number, neuter gender, dat. case; in adverbial relation to “නික්මුනාහ.”

නික්මුනාහ, intransitive verb, indicative mood, past tense, 3rd person, pl. number (in form, singular in sense); in predicative relation to “රජ.”

IDIOM.

Bhāṣā-ritiya.

353. To acquire a competent knowledge of the Sinhalese Idiom (භාෂා රීතිය) the student should read the writings of standard authors, study the colloquial usages of the language, and, above all, gain a practice in *thinking in*

* It would not be improper to assign the neuter gender to all inanimate nouns. (*Vide* § 81.)

Sinhalese. An Englishman will say (1) ‘I have a book,’ (2) ‘where is the dog?’ (3) ‘this is my hat,’ (4) ‘he fell into a well and died,’ (5) ‘tell him to come soon’; while a native will express the same ideas in this strain: (1) ‘to-me a-book is’ (මට පොතක් තිබේ), (2) ‘the-dog where?’ (බල්ලා කෝ), (3) ‘this my hat’ (මේ මගේ හොඳ්පිය), (4) ‘he in-a-well having-fallen died’ (එතෙම ලිඳක වැටී මළේය), (5) ‘to-him to-come tell’ (ඔහුට එළව කියාපන්). These examples are sufficient to show the vast difference in the idioms of English and Sinhalese, and the difficulties a beginner, unacquainted with oriental languages, has to experience in the study of the latter. Tamil and Sinhalese idioms are nearly identical: a person acquainted with the idioms of the one will find no difficulty in mastering those of the other.

The order of words, which forms one of the chief difficulties connected with idioms, has been sufficiently explained in § 347, which should be carefully studied before commencing to read this chapter. Many peculiarities of the language, which come within the range of this chapter, have already been noticed in the preceding part of this book, and the sentences occurring therein will illustrate a large number of the idioms noticed here. (*Vide* §§ 212 and 253.)

354. A number of sentences are given below to illustrate the principal idioms of the language, as well as the use of particles and other important words, &c., and a patient study of them will enable the student to overcome the difficulties of mastering the Sinhalese idioms besides proving useful in other respects. Sentences that may be used colloquially are marked with an asterisk (*). *

* Many of these can be easily made to suit book language by altering the endings of the finite verbs and of some of the nouns and pronouns to agree with the rules laid down in the chapter on Syntax. The expletive *ය* at the end of a sentence is generally omitted in colloquial usage.

- (1) මේ මුදුව කාගේද* (this ring whose?) } 'whose ring
මේ කාගේ* මුදුවද' (this whose ring?) } is this?
- (2) උම කවිද* (you who?), 'who (or what) are you?'
- (3) උම කාගේ කවිද* (you whose who?), 'whose (relation) are you?' = 'who are you?'
- (4) මම මහුගේ බාල පුතා* (I his young son), 'I am his youngest son.'
- (5) උමේ රක්‍ෂාව (or වැඩේ) මොකද* (කවරේද or කුමක්ද) (your profession or calling what?), 'what is your occupation?' = 'what are you?'
- (6) මම කොලොම් රේගුවේ ලියක්කෙක්* or ලිපිකරු වෙක් (I in-Colombo of-the-Customs a-clerk), 'I am a clerk in the Colombo Customs.'
- (7) මේක මිනෑ කාටද? මට* (this is-required to-whom? to-me), 'who wants this? I.'
- (8) මේ වත්ත කාගේද? කාගේද (or කාගේද කියාලා) මම දන්නේ නෑ* (or කාගේදැයි මම නොදනිමි), 'whose garden is this? I don't know (whose it is).'
- (9) මේ බහුවට අයිතිකාරයෙක් (or හිමියෙක්) නැද්ද-ඇයි නැත්තේ-ඒකේ (or එහි) අයිතිකාරයා (or හිමියා) මම නමයි* (this to-the article an-owner is-there-not; why there-is-not? its owner I myself), 'is there no owner for this article? why not? I am its owner.'
- (10) මේ මොකද* (this what?), 'what is this?' 'what is it?' 'what do you mean by this?'
- (11) මේ මොකක්ද* (or කුමක්ද) (this what?), 'what (thing) is this?' 'what do you call this?'
- (12) උමේ නම මොකද* (කුමක්ද or කවරේද), 'what is your name?'

* The alteration of the position of this word has rendered it more definite and it thus tends to indicate some one of a number of persons already known to the interrogator.

(13) මගේ මේස් කුට්ටම කෝ (or කොහේද)* (my socks pair where?), 'where is my pair of socks?' කෝ උම ඒක ගෙනුවා* = 'where did you bring it?' = 'why did you not bring it?' කෝ බලන්නට,* 'let me (or us) see.'

(14) මේක උමට කොසින්ද (or කොහොම හම්බවුනාද or ලැබුනාද)* (this to-you whence, or how got or received), 'where did you get this from?' 'how did you get this?'

දුප්පත් අපට රන් රිදී කොසින්ද* (poor to-us gold (and) silver whence), 'where have we poor people gold and silver?'

(15) ඒක කොහේවත් (or කොතනකවත්) නෑ,* 'it is not to be had anywhere'; කොහේද (or කොතනකද) විසිකරපු ගලක් මගේ වැලමිවේ ඇවිත් වැදුනා (or වත්තා),* 'a stone that was thrown somewhere came and hit my elbow.'

(16) මේක මොකටද (මොටද, මක්කාටද, ඇයි,* or කුමටද) (this what-for?), 'what is this for?'

(17) මේ ලියුම කාටද,* 'for whom is this letter?'

(18) මේ රෙදි කීයද* or මේ රෙද්දේ ගන්න කීයද* (this cloth how-much or this of-cloth price how-much), 'what is the price of this cloth?'

උමට පඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද),* 'what is your salary?'

මේ වල්මල් ගෙඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද) or කීයක් (or කොච්චර, &c.) තියෙනවාද* (or තිබෙනවාද), 'how many fruits are there in this bunch?'

මේ ගොඩේ පොල් කීයද* (this in-heap cocoanuts how-many or what-price?), 'how many cocoanuts are there in this heap?' or 'what is the price of cocoanuts in this heap?'

(19) මේක උමේද මගේද* (this yours? mine?), 'is this yours or mine?'

(20) උමට මක්වෙලාද*, 'what is the matter with you?' උමට බොහොම අමාරුද (ගායද or අසනීපද)*, 'are you very ill?'

(21) ඔහුට දැන් සනීපද (or හොඳද)* (to-him now healthy or good?), 'is he now well?'

(22) කොලඹ ලබ්කාමේ අගනුවරය* (Colombo of-Ceylon the-chief-town), 'Colombo is the capital of Ceylon;'
ලබ්කාමේ අගනුවර කොලඹය* (of-Ceylon the-chief-town Colombo), 'the capital of Ceylon is Colombo.'

(23) මම වඩුවෙක්ස* (or මම වඩුවෙක්ම), 'I am a carpenter;'
රසදිය ලෝහජාතිකකි,* 'mercury is a kind of metal.'

(24) මේ පොලව බොහොම සාරවත්ය* (this soil or ground very fertile), 'this soil is very fertile.'

(25) උඹට අතුරු ඉගැන්වුණේ කවිද* (to-you letters he-who-taught who?), 'who taught you letters?'

(26) උඹ රජකමටද උත්සාහකරන්නේ,* 'is it for sovereignty you are trying?'
උඹ රජකමට වද* උත්සාහ කරන්නේ,* 'you are trying for sovereignty, are you not?'

(27) ගේ (or ගෙට) ගිනි තිබුවේ අපිය* (house fire they-who-kept or set we), 'it was we who set fire to the house.'

(28) ඔක මට එපා (or ඔනෑ නෑ)* (that to-me don't-want), 'I don't want that.'

(29) මට කමක් (or කාරියක්) නෑ, උඹට හිතුවක් කර පත්*† (to-me matter not, to-you what-was-thought do), 'no matter to me (or I don't care), do as you think;'
එකට කාරිනෑ (or කාරියක් නෑ) ඔහුට මරණය දන්වා (or කියා) ඇරපත්,* 'it does not matter, inform (lit. 'send to inform') him of the death.'

(30) මට ලියණ්ට කියණ්ට‡ පුළුවනි (or ඇකි),* (to-me to-write to-read it-is-possible), 'I can read and write.'

* In books generally වේද.

† උඹට කැමැත්තක් or ප්‍රසන්නයක්, or උඹ කැමති හැටියට (or හැටියක්, ලෙස, ආකාර, &c.) කරපත්,* 'do as you please or wish.'
කමක්නෑ also means 'no use,' 'don't want.' මේක කිසි කමකට නෑ = 'this is quite useless,' 'this is good for nothing.'

‡ Colloquially ම is more common for the dative case.

(31) මට ගස් යණ්ට (or බඩගණ්ට) බෑ* (to-me trees to-go (or to-climb) not-able or cannot), 'I cannot (implying inability or refusal) climb trees;'
මට ඔහුගේ ඉල්ලීම ඉෂ්ටොකරම බෑ,* 'I cannot but comply with his request;'
ඔහු අඛණ්ඩගෙනම වරෙන්,* 'come with him without fail.'

(32) උඹට බැරිපුළුවන් බවක් දැන් කියාපන්* (to-you cannot or can that now say), 'say (or tell me) now whether you can or not.'

(33) උඹ මෙතේ එන තේන බවක් කලින් මට ලියා එවණ්ට ඔනෑ* (you here coming not-coming that in-time to-me having-written to-send must), 'you must write to me in time whether you will come here or not' (or 'write to me in time whether, &c.').

(34) මම (or මට) ගෙදර යණ්ට ඔනෑ,* 'I must (or want to) go home.'

(35) උඹ මා යටතේ හිටිණ්ට ඔනෑකමක් නෑ,* (i) 'I don't want you to be under me' or (ii) 'you need not be under me;'
මට යණ්ට වටින්නේ නෑ,* 'I ought not to go.'

(36) උන් උඹත් මමත් කලක් එකට වෙළෙඳුම් කළා මත කද,* 'do you remember that he, you, and I traded together (or in partnership) for some time (or at one time)?'

(37) වරදින්නේ නැතුව (or නොවරද්ද) කල්තියා; (or කලින්) වරෙන්,* 'come in time without fail':
ඌ වෙණ්ට පස්පායක් තියා ඇ පුතෙක් වැළුවා,* 'she bore a

* Or උඹට බැරිද පුළුවන්ද කියා (or බැරිද පුළුවන්ද යනබව) දැන් කියාපන්.*

† This idea is also expressed by මට ගෙදර යණ්ට ඔනෑකමක් තියෙනවා* (to-me home to-go a-necessity there-is). Observe that ඔනෑ is used to imply a request: e. g. ගෙට මට සල්ලි (මුදල් or කාසි) ටිකක් (lit. 'a-little') දෙණ්ට ඔනෑ. පුත්තෙක් ලොකු උපකාරයක්. 'you must (please) give me some money to-morrow: if given, it is a great favour' = 'please give me some money, &c.' කරුණකරලා මේ පණිවිඩේ ඔහුට කියණ්ට ඔනෑ.* 'you must kindly (කරුණකරලා) tell him this message' = 'please (or kindly) tell, &c.'

‡ In books the form තබා is generally used for තියා.

son five hours before nightfall;’ හැතැක්ම තුණක් කියා උමට පණිවිඩයක් එවෙයිදැ, * ‘I shall send you a message when within a distance of three miles;’ ඒ වැඩේ පස් දෙනෙකුට කියා දහදෙනෙකුටත් කරණට බෑ = ‘that work cannot be done by ten persons, much less by five’ (lit. ‘setting aside five persons’).

(38) අද එක්කෝ හෙට උත්තරයක් ලැබෙයි,* or අද හෝ (or හරි) හෙට හෝ (or හරි) උත්තරයක් ලැබේ (or ලැබෙන්නේය), ‘a reply will be received to-day or to-morrow.’

(39) මට මගේ පොතවත් ඒකේ (or එහි) වටිනාකම වත් දියත්,* ‘give me either my book or its value.’

(40) උම කියන එක හැබැවෙණ්ට පුළුවනි, නමුත් මට තම ඒක විශ්වාසකරන්නට බෑ* (you saying one true to-be possible, but to me it to-believe unable), ‘what you say may be true, but I cannot believe it.’

(41) ලබ්‍යාභේ ප්‍රධාන නුවරවල්නම් කොළඹ මහනුවර ගාල්ල යන මේවාය,* ‘the principal towns of Ceylon are (to wit = නම්) Colombo, Kandy, and Galle.’

(42) උමට ලමයි කී දෙනෙක් ඉන්නවාද* ‘how many children have you?’

* Or ලැබෙන්නවා ඇති. Similarly මුහු දන් එනවා ඇති* = ‘he will be here presently.’ The past form conveys a distinct idea, as උම තිව්‍යා ඇති, ඉතින් පලයන්* = ‘you have stood or stayed sufficiently long (lit. ‘standing is sufficient’), now go.’ ඇති preceded by a gerund in the dative case generally implies doubt, as උම එකේම කියණ්ට ඇති, නමුත් මට මතකනෑ,* ‘you may have said so, but I don’t recollect’ (lit. ‘but to-me recollection not’). (Vide §§ 181 and 182.) Observe the force of යවස වරෙන්, මම ගෙදර ලියම ලියාලා ඇති (or ලියා කියාලා ඇති)* = ‘come in the evening, I have written the letter and left it at home;’ දන් තුණට ඇති (or තිව්),* ‘this (lit. ‘now’) is about three o’clock’; මුහුට තව රුපියලක් පමණක් ගණ්ට ඇති, ‘there is only one more rupee due to him.’ The word ගරි is only colloquially used.

† Or හෝ for වත්, in books. එහි is also confined to books.

‡ All gerunds in the dative case with ග්ට similarly admit the ending න්නට also.

(43) උමට (or උමේ) වයස කීයද (කොච්චරද or කොප මණ්ද),* ‘what is your age?’ ‘how old are you?’ රුපියලට ගත කීයද, ‘how many cents are there in a rupee?’

(44) මුහු මට බොහොම සතුතිකලා* (he to-me very-much thanked), ‘he thanked me very much.’

(45) සභාපති උන්නැහේ මුහුට රුපියල් දහසකුත් ගත පණහක් දඩගැනුවා* (the President to-him rupees a-ten and cents fifty fined), ‘the President fined him ten rupees and fifty cents.’

(46) මේ ඉඩම අක්කර තුණකුත් රූඩ් එකකුත් පර්චස් දෙකකුත් පර්චස් එකකින් පියෙන් එකොලොස් පංගුවක් පමණ මහතයි,* ‘this land is in extent of about three acres, one rood, and two and eleven-hundredths perches’ (lit. ‘perches two-and of-one-perch out-of-hundred eleven a-part about extensive’).

(47) මේ ඉඩමෙන් හතරෙන් තුන්පංගුවක් මට අයිතිය,*† (this from-land out-of-four a-three-share to-me belonging), ‘three-fourths of this land belongs to me.’

(48) විජය රජපුරුවෝ තිස්අට අවුරුද්දක් රජ (or රජුය) කලා, or රජකම්කලා* (Vijaya king thirty-eight a-year reigned), ‘king Vijaya reigned thirty-eight years.’

(49) මුහුට පමණක් (or විතරක්) අමතහපන්,* ‘call him only’; මම එහෙම කීවා පමණයි,* ‘I said only that much.’

(50) මම ගහකට ගියා (or නැග්ගා),* ‘I climbed a tree;’ එයින් එක ගහක් මගේය* (of-them one a-tree mine), ‘one of the trees is mine;’ වත්තේ එක (or එක්)‡

* Or මේ ඉඩමේ මහත අක්කර තුණකුත්, &c., පංගුවක් පමණය.* ‘the extent of this land is about three acres, &c.’

† මගේය, ‘mine,’ may be substituted for මට අයිතිය.

‡ එක is also used, generally colloquially, to express an aggregate treated as a unit, e. g. තව එක පස්දවසක් උම ඉවසුවෙන් බෙවරදීම (or කොච්චරදීම) කස ගෙවෙයිදැ,* ‘if you be patient (or if you wait) only for five days more, I will without fail pay the debt;’ මුහුට වදකලු නමුත් එක රුපියල් දහසක් ගණ්ට බැරිවුනා.* ‘although (I) troubled him I could not get even ten rupees.’

ගසක් හුලනට වැටී තිබුනා* (in-the-garden one a-tree for-wind having-fallen was), 'in the garden one tree (or a certain tree) had fallen by wind.'

(51) මම මතුව එනවා* දුටුවා* 'I saw him coming; ' මම කී එක* කරපත්,' 'do what I said.'

(52) හත්වරක් හත කීයද? හතළිස්තවයයි,* 'how much is seven times seven? forty-nine; ' මතුව අට පත (or අටත් පහත්) දන්නේ නැති (or නොදන්න) අයුතයෙකි,* 'he is an ignoramus who does not know the sum of eight and five.'

(53) අවුරුද්දට සියව දොළහමාර හත්තේ රුපියල් දෙසිය හැත්තෑපහකට දවුරුදු තුන්මස පහලොස් දවසක පොලී,* 'interest on Rs. 275 for two years, three months, and fifteen days at the rate of 12½ per cent. per annum.'

(54) මෙයින් (or මේ හොල්ලහෙත්) වැඩිමලා කඩද* (of-these the-older-one who), 'who is the eldest of them.'

(55) මම හැමටම (or හැමෝටම) බාලයි,* 'I am the youngest of all' (lit. 'I to-all young'); මම මතුව හත් අවුරුද්දකට බාලයි* (I to-him seven a-year young), 'I am younger than he by seven years'; උම මට වඩා ඕරියි* (you to-me more short), 'you are shorter than I.'

(56) මතුව අද ඊයේ පොහොසතෙක් නෙවේ (or නොවේ)* (he to-day yesterday a-rich-man is-not), 'he is not a rich man of the other day,' i. e. he has been a rich man for a long time.

(57) මම ලෙඩින් (අසනීපයෙන් or සනීප නැතුව) ඉන්න වත (or වට) මගේ මහත්මයාට (or සාමියාට) ලියා ඇරපත්,* 'write (lit. 'having written send') to my master that I am ill.'

* In books එන්න and කීවා are respectively used.

(58.) ලියා දන්වා එවන වගනම්,* 'subject written and sent for information (is).'

(59) මේ වගට උඹේ හිතේසි මිත්‍රවූ අප්පු සිඤ්ඤෙය්† (this to-purport or statement your well-wishing friend-who-was Appu Siñño) = 'I am your well-wishing friend, Appu Siñño.'

(60) ඕගමුවේ පදිඤ්ඤි විලියම් ජෝන්ස් මහත්මයා නමටයි (or මහත්මයාට භාරදියයුතුයි or ලැබියයුතුයි),‡ (in-Negombo residing William Jones gentleman's to-name, or to-the- gentleman if-delivered it-is proper, or if-received it-is proper), 'to Mr. William Jones (or William Jones, Esq.), Negombo.'

(61) වම් එක්දහස් අටසිය අසූපහක්වූ (or අසූපහේ) ජුනි මස තිස්වෙනි (or 1885 ජුනිමස 30) දින කොළඹ පිටකොටුවේ තුන්වෙනි හරස් විදිසේ නොමීමර පහේ (or පහ දරණ) ගෙයිදිය,§ 'at house No. 5 of the 3rd Cross Street, Pettah (Suburb), Colombo, on date the 30th June, 1885.'

(62) උඹේ කතා (or සලකා) මම නඩුව අතත්කලා නමයි,* 'it is true that I withdrew the case on account of (lit. 'regarding or considering') you.'

* This is equal to the salutation or address at the commencement of a letter, as 'Dear Mr. —,' &c. There are various forms. Such phrases as සාදරයෙන්, 'with affection'; සතුනියෙන්, 'with thanks'; සාදර සතුනියෙන්, 'with affection and thanks'; සටන්තාවයෙන්, 'with submission'; වැද නමස්කාරයෙන්, 'with obeisance and salutation,' are prefixed to the above sentence when necessary, and the words මහත් කර and සැලකර are substituted for දන්වා for the sake of respect.

† This is a form of a concluding sentence in a letter.

‡ This is a form of superscription on a letter. In addressing a letter to a great person the expression ඔප්පුවෙන (or කරණ) පිණිසයි or other respectful form is substituted for හිතේසි, &c., e. g. ගරු කටයුතු බස්සාදුර පලාහේ දිසාපතිතුමන්වහන්සේට (or වහන්සේ වෙත) ඔප්පුවෙන (or කරණ) පිණිසයි = 'To the Hon. the Govt. Agent of the Western Province.'

§ This is a form of dating letters, &c.

(63) සොරුන් විසින් අපේ බඩු පැහැරගනුලැබුවේය (or පැහැරගන්නා ලද්දේය), 'our goods were plundered (or wrested away) by thieves.'

(64) "ඒ උතුමා දකිණුනොලබමි" (that great-one seeing I-shall-not-get), 'I shall not get an opportunity of seeing that great one;' ඔහු මගෙන් හොඳට තැළීම කැපා * 'he was well beaten by me;' මම උමෙන් බැණුම් අහන කෙනෙක් (or නොවේ),* 'I am not a person to be abused (or scolded) by you;' ඔහු මගෙන් වැළුම් ගණ්ට බොහොම අසසි,* 'he is very eager to receive salutation from me.'

(65) මගුල් කෑමට බොහෝ සතුන් මරණ්ට යෙදුනාය* † (for-the-festive-eating many animals to-kill it-was-con- trived), 'many animals were slaughtered for the feast.'

(66) උම් මගෙන් එදා ඇසුවේ කුමක්දැයි නොදනිමි, 'I don't know what you asked me the other day.'

(67) උමේ ඕනෑකම (or ඉල්ලීම) ඉහිනොකලාට (or ඉහිනොකලාය කියාලා) මා එක්ක (or සමග) තරග (or අමනාප)වෙණ්ට එපා,* 'don't be angry (or be displeased) with me for not having supplied your want (or complied with your request).'

(68) උම් උපන් ගම (or උමේ උපන් ගම) කොහේද,* 'where is your native village?' උමේ ගම කොහේද,* 'where is your village?' උම් කොහේනිටලාද,* 'where are you from?'

(69) මම අදහන මිනිස්සු මේ පලාතේ (or හරිසේ) වැඩිය නෑ,* 'there are not many men in this district whom I know.'

(70) මම ලහඳි (මෑත or මෑතදී) කලුතර නිට (or සිට) මාතරට අඟවනෝවිටියෙන් ගියා,* 'I lately went from

* Or සුදුසු or නිසි. Cf. මට සැහෙණ්ට තියෙනවා, 'I have enough.'

† යෙදෙ has also the sense of 'agree.' Observe the force of යොද in ඔහු මේරනාමේ යොදවාපන්,* 'cause him to enter this line of business; ලමයාට හලණ්ට මම තා යොදමි, 'I employ you to flog the boy;' "එකම පිය රජපුරුවන් මරන්නට යෙදි," 'he gave orders to kill (his) father the king.'

Kalutara (lit. 'being in Kalutara') to Mátara in the horse-coach;' ඊයේනිට තද කුනාවුටක් පවතිනවා,* 'since yesterday a storm is prevailing.'

(71) ඔහු අද වැඩ බාරගත්තාද* = 'it is said that he assumed his duties to-day.'

(72) ඔහු මහපාරේදී මට සම්බවුනා* (he on-the-great-road to-me was-met), 'I met him on the high road;' උම් එනපාර (or ගොහින් එනපාර) මට සම්බවෙණ්ට ඕනෑ,* 'I want to meet (or see) you on your return;' එනකොට (i. e. හැරී එනකොට) ගෙදර පාරේ වරෙන්,* 'on your return call at (my or your) house' (lit. 'when returning come by the house'); මේ පාර (සැරේ or වතාවේ) ඔහු නිදහස්වෙනවා අනුමානයි,* 'it is doubtful that he will be acquitted (or released) this time.'

(73) උම් ගහින් එගොඩ (or එතර) වුනේ කොහොමද,* 'how did you cross (or go to the other side of) the river?' ඔහු එගොඩකරපන්,* 'take him over' (the river, &c.); ඊයේ සවස දෙකකමාරට (or දෙකකුත් කාලට or දෙක පහුවෙලා කාලට) ඔහු නැවෙන් ගොඩබැස්සා,* 'he landed from the vessel yesterday at 2.30 (or 2.15) P. M.'

(74) අපි එදින් එදාට (or එවලින් එවලාවට) මොක මොක වත්* සම්බකර (or සපයා) ගන්නවා,* 'we from day to day (or from time to time, i. e. as opportunity occurs) earn something or other.'

(75) උම් ගිය වැඩේ ඉහිවුනාද (or හරිගියාද),* 'was the business on which you went successful?'

(76) ඔහු දවස දෙවේලේ (or දවසට දෙවිටක්) කටුගේ† බලණ්ට යනවා,* 'he goes to see the Museum morning and evening† (or twice a day).'

* මොක මොකවත් is more indefinite than මොකවත්.

† The term කොකුකාරය is generally used in composition.

‡ Lit. 'during the two times (or parts) of the day,' referring to the forenoon (උදය වරුව) and afternoon (සවස වරුව). දවස දෙවිටෙක is also used in classics for දවසට දෙවිටක්.

(77) ඔහුට කතාකරගැනීමට බැරිවුනා,* 'he could not (i. e. was unable) speak; ' මම නැවතිල්ලේ කතාකලා,* 'I spoke slowly; ' මම ලොකු පිරිසකට (or පිරිසක් ඉදිරියේ or ඉදිරිපිට) කතාවක් කලා,* 'I made a speech to (or before) a large congregation.'

(78) හෙතෙම කොරව* උපන්නේය, 'he was born lame.'

(79) මම නැවත නැවතත් ඔහුට තරවුකලා,* 'I threatened him again and again.'

(80) උම කී කී දේට මෙපමණ කල් (or මෙතෙක්) කල් මම ඇහුම්කන් දුන්නා,* 'I have listened (or paid attention) up to now to what you have (from time to time) uttered.'

(81) ඔහු එසේ මෙසේ කෙනෙක් නොවෙයි,* 'he is not a mere so and so' = 'he is no common person.'

(82) ඔහුගෙන් හොඳකමින් වැඩ ගන්නට ඕනෑ,* 'you ought to get work from him by fair means.'

(83) ඒකට මට ඇයි (or මොකද)* ‡ or එය මට කිමිද, 'what is that to me?'

(84) මේ පාට් ලිඳේ වතුර ඉතාමත් නරකයි,* 'the water of this abandoned well is extremely bad.'

(85) "ඉදින් මම නොආයෙමිදි විමිනම් මා නොබලා හෙරින් ඇනුවකරමිදි," 'if, however, I fail (lit. 'failed') to come, you too eat without waiting for me' (lit. 'looking for me').

Colloquially the form මෙලා is used for ව. as කොරවෙලා.

† In classics sometimes මෙනුවක්. Notice the force of මෙනෙක් නැත් දවුන් (or මෙපමණ දුර ඇවිත්*), 'having come so far as this; ' මෙනෙක් දෙනා (or මෙපමණ දෙනා*), 'so many as these; ' මෙහිගබ්බා යොවුමකෙක් ඇසුරා,* 'the report of Loring (guns) was heard as far as the fort; ' එතෙක්මය (colloq. එපමණමය or එවිවරමය), 'only that much.'

‡ The Kandyan equivalent is බඩ කයිද (lit. 'will it eat the stomach?') ඒකට මොකද is used in the sense of 'what harm?' implying approval. It is also used in the sense of 'what of that?' as in ඒකට මොකද ඔහු මගේ වැඩේ (or කාරණාව) වැරද්දුවා,* 'what of that (= 'nevertheless')? he disappointed me' (lit. 'he failed to attend to my work or matter'). Observe the force of මොකද in උම මොහොම කීවාට මොකද මට ඒ ගැන බොහොම අනුමානයි,* 'although you said so (lit. 'what of your having said so') I am very doubtful of it.'

§ Observe that ආයෙමි is a verbal noun.

(86) අනිකුත් (or අනිත්) අයවල් කලකින් (or කලාතුරකින්) මෙහෙ නාච්චි මන්ද,* 'why have not the rest (lit. 'the other persons') come here for some time?'

(87) නිකම් ඉන්නට බැරිද,* 'can't you keep quiet?' රූපියල් දහසක් වටින මේ වසිරෝඩිය* උඹට මම නිකම් (or නිකමට) දෙන්නේ කොහොමද,* 'how can I give you gratis this cat's-eye worth ten rupees?'

(88) "මේ දෙකම සැබැවින්ම කාරණ නැත, එකක් බොරුවෙයි එකක් සැබැවෙයි,†" 'there are no reasons (or grounds) for both these (things) to be true: one will be false, the other true.'

(89) මේ බව දන්නේ එහෙමත් කෙනෙකි,* 'a selected few (lit. 'certain persons') know this fact'; ඔහු එහෙමත් දවසක ඇවිදීමට යනවා,* 'he goes out for a walk (lit. 'to walk') only occasionally' (lit. 'on a certain day').

(90) සියලුදෙනාම වාගේ (or පාගේ) ඒ අතරතුරේදී මට උදව්වුනා (or උපකාරකලා),* 'nearly everybody assisted me in that interval.'

(91) ඔහු මට තලන්නට හැදුවා,* 'he threatened to flog me; ' මම පිටත්වෙන්නට හදද්දී වහින්නට පටන්ගත්තා,* 'when I was preparing (or ready) to start, it commenced to rain; ' යන්නට හදපත්, 'be ready to go'; උම මා බේබද්දෙක් කරන්නට හදනවාද,* 'are you going to make me a drunkard?'

(92) ඔහු නොනවත්වා ලියාගෙන ගියා,* 'he went on writing incessantly; ' වම්බ වැහැගෙන එන්නා,* ‡ 'a shower of rain is coming down; ' දුවගෙන වරෙන්,* 'come running'; දුවලා § වරෙන්* (having-run come), 'run and

* This is a corruption of the Sk. චෙටුග් (Eḷu = වෙරළ).

† The word අනිකුත්, 'the other,' is also used for the second එකක්, generally colloquially.

‡ The forms ending in න්නා, as එන්නා, යන්නා, සිටින්නා, imply, when so used, an action within the operation of the senses.

§ This is sometimes erroneously used in the sense of දුවගෙන.

come;’ මම ගොනින් එක්කො, * ‘I shall go and come;’
ගොදයි, ගොනින් වරෙන්, * ‘yes, go and come.’*

(93) මිනිස්සුන්ට මෙහේ (or මෙහි) එන්ට දෙන්නට† එපා, * ‘don’t allow (or let) the people to come here;’ මට යන්නට ඇරපන් (or දියන්), * ‘allow me to go.’

(94) ඔයාකාර (or ඔය අන්දමේ) පල්බොරු මින්මතු මට කියන්නට එපා, * ‘in future don’t tell me such rank lies;’ පල් වතුර බිම අතුණයි, * ‘drinking stagnant water is unwholesome.’

(95) ඔහු ඒ සියල්ල මා දක්කදි (මට or මා සමඟ) කීවා, * ‘he told me all that.’

(96) ඔහු ආ ගමන්ම වාඩිවතා, * ‘he sat down at the moment he came;’ ඔහුයන ගමන්† (or යද්දි) මට රහසක් කීවා, * ‘he told me a secret while going;’ මෙසේ සේදු ගමන්‡ නවම දොර තිසෙනවා නෙවේද (or නොවේද), * ‘is not the table still outside since it was washed?’

(97) මට උඹ ආවත් එකයි නාවත් එකයි* = ‘whether you come or not (lit. ‘not-come’) is both the same to me.’

(98) ලමයාට ඉගෙනගන්නට සලස්සාපන්, *¶ ‘cause the boy to learn’ or ‘make arrangements for the boy’s learn-

* The last two Sinhalese sentences are also used to do duty for a parting salutation.

† ඉඩදෙන්නට or ඉඩදෙන්නට, ‘to permit,’ is also substituted for දෙන්නට.

‡ ගමනේ and ගමනේදි are used in classics with equal force, as in ධාතු බෙදන ගමනේ, ‘on the occasion of (or whilst) distributing the relics.’ In some parts of the Island the form ගෝන්දි is used for ගමනේදි.

§ In classics the form ending in වනම is used, as සේදුවනම, ගැසුව නම. සේම (in ‘වැඩලන්නා සේම,’ ‘just as (he) was seated’) is also used similarly.

¶ එක in such connections as this has the force of ‘same.’

¶ In classics parts of තර, ‘do,’ is sometimes affixed to the gerundial forms of verbs to express a causal idea, as දසෙකු සද, ගෙණ එනුකොට, ‘having caused a horse to be harnessed and brought.’

ing;’ ඔහුට පාඩම්කරන්නට මනාස (or රුචි) කරවාපන්, * ‘induce him to study.’

(99) මම ඉඳ හිට (ඉඳ හිටලා or ඉඳලා හිටලා) එහෙ යනවා, * ‘I go there occasionally.’

(100) ආවාට හියාට වැඩකරන්නට එපා, * ‘don’t do work in a slipshod way;’ එපාකමට (or නොසැලකිලිලෙස) වැඩ කිරීමේ විපාකය (or එලය) මෙකයි, * ‘the result of working unwillingly (or carelessly) is this.’

(101) යං (= යමු): උඹ යමං, මම එක්කො, * ‘let us go: you go ahead, I will follow.’

(102) වසංගතයක් සෑදී බොහොම හරක් මැරියනවා, * ‘a pestilence having broken out, many cattle are dying off;’ පිතාන බිමවැටී බිදිලා පලව්ව, * ‘the plate fell down and broke completely.’*

(103) කීසේ (or වදලේ) මැනෝ† = ‘it has been well said;’ “සොර කියන්නේ මාගේ ගොන් මා කැමති තෙනකට ගෙනයෙමි කිය,†” ‘the thief says, I will take my oxen wherever I wish.’

(104) මම කිසිවක් නොකියා (or කතානොකර) උන්නා (or හිරියා), *§ ‘I was silent’ (lit. ‘without speaking anything’).

(105) පින්කරණ වාලේ ඔය අන්දමේ යහපත් වැඩත් කලාට කාරිනැ, * ‘in the course of doing merit (i. e.

* Parts of the verb යා, ‘go,’ are thus used as auxiliaries to indicate completeness of action.

† This is a clause often used in classics to introduce a quotation. The expression “එසින් කිය” (*honorific pl., sing. කිය*) = ‘hence the saying’ is also used.

‡ Or මාගේ ගොන් මාකැමති තෙනකට ගෙන යෙමිසි සොර කීසේය. කියන්නේ is a verbal noun in the masculine gender, used to introduce the quotation. The sentence would colloquially be, සොර කියනවා මගේ ගොන් මම කැමති තැනකට ගෙන යනවා or මගේ ගොන් මම කැමති තැනකට ගෙන යනවාය කියා සොර කීවා. (*Vide p. 438.*)

§ කට පිසාගන, (lit. ‘having shut the mouth’) has the same force. In books කුණුවැටුනා is a common expression for ‘silent.’

('virtuous acts'), there is no harm in performing such good services; 'දුවන්නන් වාලේ දුවන්නට එපා, 'don't run merely because (or as) others run.'

(106) මේ ගණන එහෙමපිරින්න* (or සමුදානිතයන්ම) වැරදිදී, 'this sum (*i. e.* 'arithmetical calculation') or account is entirely (or completely) wrong; 'ඔහුගේ ගණන් බෙර පත්,* 'settle accounts with him.'

(107) කල්යාමෙන් ඔව්හු නැවතත් මිත්‍රවුවෝය, 'in course of time (lit. 'by lapse of time') they again became friends.'

(108) එසේවූ කල (or කල්හි) අපි කුමක් කරමුද, 'it being so (or when it is so), what shall we do?' "මේවූකල්හි සැබෑවිය," 'this at last turned out to be true.'

(109) කොසිවත් (or කොසි ඒවාත්) † මට දියන්,* 'give me one and all'; කොසිවා (or කොසි ඒවා) † දුන්නත් ඔහු රවටන්නට උඹට බැරුවාමයි,* 'although you may give (him) anything (you please), you can never deceive him.'

(110) මම ඔහුගේ ලෙඩේ හොඳකලා (සනීපකලා or ගුණකලා),* 'I cured his disease; 'උඹලා දුන් හොඳද (සාදුද or මිත්‍රද),* 'are you on friendly terms now?'

(111) ඔබ ඔව්වර (or ඔපමණ) අගේ (or අගය) කරන්නට එපා,* 'don't set so high a value on it.'

(112) අලුත් පිට (or පිටට) මේක කියන්න වලි,* 'while new, this is worth any amount.'

(113) අන්න උඹේ නැතිවුන බඩුව,* 'there! your lost article'; මෙන්න බලාපත්,* 'here, look'; මෙහෙ බලාපත්,* 'look here.'

* සහමුදානිත (lit. 'with-the root') is also used with the same force.

† The form දිකල (or ලා) is also used in old classics. (*Vide* p. 317.)

‡ This has reference to some definite things, මොනවාටත්, මොනවා මක්කාටත්. මක්කා being indefinite.

§ අන්න. මන්ත ('there'), and මෙන්න are sometimes used as අත, මත and මෙත and in the upcountry as අං, මං, and මේ respectively.

(114) එකට එක (or එකටෙක) කිරීම සමහරවිට අනුටණ් කමකි,* 'doing one thing for another (lit. 'one for one' = 'tit for tat') is sometimes foolish' (lit. 'foolishness').

(115) හිත්තියා,* නිකම් (or නිකා) ඉදිත්, මම උඹ අඳුනනවා or මම උඹේ වග (or තරම) දන්නවා,* 'friend, keep quiet; I know you or I know your nature (or status).'

(116) එලඳෙන තණකොල වත්තට අරගෙණගොනින් දිගවෙලිකරපත්,* 'take the cow to the grass garden and tether (her)'.
 (117) ඔහුට කතාකරලා (or ඔහු දිහාව බලා) † මම මෙ හෙම කීවා,* 'I addressed him as follows' (lit. 'having spoken to or looked at him I said in this manner').

(118) අතවලා ඉල්ලුකැරියේ මේක දිපත්,* 'give this as soon as the person (named) asks' (lit. 'asked instant').

(119) ලෙලිපොල් ගෝණියකුත් පොල්ලෙලි දල්පසිය කුත් ඔහු ගෙනවා,* 'he brought a gunny bag of unhusked coconuts and a net bag of cocoanut husks.'

(120) මට අවසර* † (to-me permission), 'pray grant me permission; 'අහුබෝවන් (or අයිබෝවන්)* (age may-be-prolonged) = 'good morning' (or 'good evening'); උඹ බැරක්ද (or බැරක් සනවාද),* or උඹ කොසිබද or කො හේද (or කොසිබ සනවාද or කොහේ සනවාද)* = 'where to?' 'where are you going?'

* This is used with contemptuous intent.

† In classics බණ්ඩා is commonly used, as in ඔහු බණ්ඩා, 'having addressed him.' කතාකොට, දෙස බලා, ආමන්ත්‍රණයකොට, අමතා, are also used in books.

‡ This expression is used by an inferior to a superior, when parting, &c.

§ This is more respectful. බැහැර = 'out.'

(121) මේ පෙට්ටියේ රුපියල් දහසක් වාගේ* (or කිට්ටු වෙණ්ට, lit. 'to approach near') මුදල් තියෙනවා,* 'there are about ten rupees in this box'; මේක කැඩිලා වගෙයි (පාටයි or හැඩයි†),* 'this seems to be (or looks like) broken.'

(122) උඹ ලග ලොකු පාඨේ (or තරමේ) අන්නායි තියෙනවාද,* 'have you got (lit. 'near you are there') large sized pine-apples?'

(123) කොහෙන් (or කොහෙන්වත්) ඔහු සලකණ්ට එපා,* 'don't regard him at all'; මම කොහෙන් (කොත තත් or කොයිබත්) නවතිනවා,* 'I stop (or stay) at every place.'

(124) ඔහු කොබෝදා ඔත්පලව හිටියා,* 'he was lately (lit. 'not-many-days-ago') bedridden.'

(125) අටෙන් පහෙන් වෙනස මොකද,* 'what is the difference between eight and five?' පොල්ගහෙන් තල් ගහෙන් වෙනස කියාපන්,* 'tell the difference between a (lit. 'the') coconut tree and a (lit. 'the') palmyra tree'; මේ ගස් දෙකේ වෙනසක් නැද්ද,* 'is there no difference (lit. 'not a difference') between (lit. 'of') these two trees?'

(126) ඔහු දවස තිස්සේ (or මුළුල්ලේ) සෙල්ලම්කර කර ඇවිදිනවා,* 'he goes (or is going) about playing all the day long'; තිස්සෙම (or නිතරම) කවටකම්කරණ්ට හොඳ නෑ,* 'it is not good to jest always.'

(127) අම්මා පල්ල මම ඔසගැණ යන්නම්වත් දන්නේ නෑ කියා ඔහු දිවුරුවා,* 'he swore saying (lit. 'having said') By (my) mother I have not the slightest knowledge of it.'

(128) උඹ ගණනේ (or යටතේ) කීපදෙනෙක් වැඩ කර ණවා නෙ (or නො) වේද,* 'are not several persons working under you?'; ඒක මා ගණනේ (or ගණනට) තියැද්දෙන්,* 'let it be in my favour or name' (lit. 'account') or 'leave it for me'; ගෙයක් ගෙයක් ගාණේ (or පාසා) ඔහු හිඟමනේ

* The word පමණ or තරම (= 'extent,' 'about') is also used.

† පාට and හැඩ literally mean 'colour' and 'shape' respectively.

යනවා (or හිඟනවා),* 'he goes begging (or begs) from house to house.'

(129) ඔහු තකතනියා මා සම්බවෙණ්ට ආවා,* 'he purposely came to see me.'

(130) පුටු කීපයක් කැඩිලා තිබුනි,* 'there were several chairs broken.'

(131) ඔහුට සමහරු ගුවිඇත්තෝ සමහරු වොකු ඇත්තෝ,* 'some were hitting him with (their) fists, some were rapping him (on the head).'

(132) ඔහු ඇහුම්පද කියණ්ටනම් හපනා,* 'in giving home thrusts, he is smart' (lit. 'the clever one').

(133) මිනීමරුවා එල්ලා දමණ්ට ඉස්සර එල්ලී මැරුණ,* 'the murderer hanged himself and (so) died before being hanged' (lit. 'before hanging').

(134) මේ අත්ත ඉබේ කඩාවැටුනා,* 'this branch broke of itself and fell.'

(135) වැඩ ඇරුණම (or නැවැත්තුවාම) කුලීකාරයින්ට යණ්ට ඇරපන්,* 'when work is stopped let the coolies go'; උඹ රකෂාවෙන් (or වැඩෙන්) ඇරුණේ මන්ද,* 'why did you quit (your) employment (or occupation)?'

(136) මගේ කන් ඇහෙන්නේ නැති නුමුත් තවම ඇස් පෙනෙනවා,* 'although I cannot hear (lit. 'to-ears hearing-is-not'), I still can see' (lit. 'to-eyes sight-is'); මට ඇහෙනවා (or පෙනෙනවා),* 'I hear (or see)'; මත්තේ හොඳට කැපෙනවා,* 'the broad-knife cuts well.'

(137) එල්ලීමෙන් නිදහස්කරලා ඔහුට කෝටුමස්කරණ්ට (or තලණ්ට) රජපුරුවෝ නියමකලා (or ආඥාකලා) 'the king remitted (the sentence of) hanging, (but) ordered him to be flogged (or lashed).'

(138) කඩුව පිහනොදුම්මෙන් (or ගුඩනොකිරීමෙන්) මලකඩ කෑවා,* 'the sword was rust-eaten from not being wiped (or cleaned).'

(139) මම වි මල්ලක් දෙපැයකදී කොටා අඟවරකලා,* 'I finished husking (lit. 'pounding') a bag of paddy in two

hours'; විදිලි කොටත්තේ වහිණි වගෙයි,* 'the flashes of lightning would seem to indicate rain' (lit. 'is-for-raining').

(140) උඹට උණ හැදුනාද,* 'had you an attack-of-fever?' හෙමිපිරිස්සාවටද කොණ්ද උදේ මට උණ හැණුනා (or ගත්තා),* 'I got fever (this) morning from cold or something else.'

(141) ගෙඩිය හැනී සාරේ ගියා,* 'the boil burst and matter (pus) exuded'; උණුවකුරට විදුරුව හැනුනා,* 'the glass (or tumbler) cracked on account of the hot water'; මම උණෙන් හැහෙනවා,* 'I am shivering with fever.'

(142) අවිට (or ගිනි) නැපීමෙන් ශීතල නැතිවෙයි (or ඇරෙයි),* 'by warming (one's-self) in the sun (or at-the-fire), cold feeling disappears.'

(143) මම කියන එක උඹට තේරෙන්නේ නැතුවා වගෙයි,* 'you don't seem to understand what (*sing.*) I say'; මේ වචනේ තේරුම්කරපන් (or තෝරපන්),* 'explain this word'; මගේ තේරවිල්ල උඹට තෝරණ්ට බැරිවුනා,* 'you could not solve my riddle.'

(144) ලිපේ තියෙන වතුර නටනවා,* 'the water on the hearth is at boiling point'; වතුර නටවාලා කෝපි කෝප්ප යක් වත්කරපන්,* 'boil water and pour out a cup of coffee.'

(145) තේ මිලි දහක් මම පිටරට පැවෙව්වා (or ඇරියා),* 'I exported (lit. 'packed off or sent to foreign countries') one thousand packages of tea'; ඔහු වැරිදිකාරයා වී පිටරට නංවණ්ට (or රටෙන්පිට දමණ්ට) යෙදුනා,* 'having been found guilty (lit. 'guilty person'), he was transported' (lit. 'put on board a ship and sent off to a foreign country, or banished the country').

(146) මගේ රෙද්දේ ලේ පෙවුනා,* 'my cloth (lit. 'in my cloth') was saturated with blood'; මේ සිවුර* සායම් (or පඬු) පොවාපන්,* 'dye this robe'; ඒකට අත පොවා පත්කෝ,* 'just (= කෝ), reach (your) hand to it'; පණ

* This word is restricted to the robes of a Buddhist priest. සායම් is a general term for 'dye,' 'colour,' and පඬු is a yellow pigment prepared by boiling jakwood.

පොවණ්ට පිහියේ කම්මලට ඇරපන්,* 'send the knife to the smith's forge to be tempered'; ගහ බොහොම ජඹුරු (or ගැඹුරු) නිසා මම පොවන්නේ* නෑ* 'as the river is very deep I cannot touch the bottom'; ඉඳ, අත පාපන්,* 'here, hold out your hand.'

(147) අපි එක කරණ්ට බැඳිලා නෑ (or බැඳී ගිටිනවා),* 'we are not bound (or are bound) to do it.'

(148) උඹේ ගාමිනේ (ගෙදර ඇත්තෝ,† or සත්‍රී) ගමට ඇරලාලා වරෙන්,* 'accompany your wife to (her or your) village and return' (lit. 'come').

(149) ඇරත්. පඩි නැතුව ඔහු වෙනුවට වැඩ බලණ්ට මට බෑ,* 'besides (or moreover), I cannot act (lit. 'attend to his duties') for him without salary.'

(150) එතකොට, ඔහුට එදිරිට අයෙ (or අයෙත්) නඩු කියාපන්,* 'if so (then, or well then) prosecute him again' (lit. 'institute an action against him,' &c.).

355. Besides the idioms illustrated by the foregoing sentences, there are pairs of words which should be used idiomatically. These may be termed "idiotisms." It is a striking peculiarity in the language that almost every word admits of being used with another word having a like, relative, or contrary signification to the first word. This is most common in the colloquial language. Some of the second words convey no real meaning. These idiotisms may be classed under three heads.

A.—Iteration of the same notion.

B.—Antithesis between two notions.

C.—Two separate notions, related to and amplifying one another.

N.B.—The conjunction ද orත් is understood between nearly all these word couples (which should be regarded as collective compounds).

* In some districts the form පොවුවන්නේ is used.

† Lit. 'owner of the household.'

356. A.—Words of this class are subdivided into—

(a) Different words having the same or like meaning as the first, as :—

බණ්ඩනම් = 'religious precepts.'	මෘදු මොලොක් = 'mild.'
කයතුරුස් = 'debts.'	කතාබස්කර = 'to speak.'
මුල මුදල් = 'money.'	නින්දා අපහාසකර = 'to abuse (or disgrace).'
සන්ඩු දබර = 'quarrels.'	හරිතම්බකර = 'to earn.'
කලකෝලාහල = 'quarrel and strife.'	යටත් පහත් = 'submissive.'
අඩු පාඩු = 'deficiencies.'	බර දුර = 'heavy (and) weighty'
අණ පණත් = 'orders.'	= 'onerous.'

(b) Words different in form but alike in origin, as :—

වැර විශ් = 'energy.'	මස් මාංස = 'flesh.'
රැකු රැකු = 'situation,' 'employment.'	අවි ආවුඩ = 'weapons'
	පුද පුජ = 'offerings.'

In these examples the first word is Eḷu, and the second word is Sanskrit (or Pali).

357. B.—Examples of this class are abundant. Only a few of them are given below :—

කාරණකාරණා, 'right and wrong.'
බොරු හැබැ (or අබොරු) = 'falsehood (and) truth' (or 'truth and untruth').
මනුෂ්‍ය අමනුෂ්‍ය = 'human (and) inhuman.'
තුණ අතුණ, or තුණතුණ = 'good virtue (and) bad virtue.'
කොඳු කරක = 'good (and) bad.'
මව් පියෝ = 'mother (and) father' (= 'father and mother').
ගනු දෙනු (or දෙනු ගනු) = 'taking (and) giving.'
අඩු වැඩි† = 'more (or) less,' 'materials,' 'goods and chattels.'
මෙලොව පරලොව = 'this world (and) the other world.'
ඉඳුම් සිටුම්, 'sitting and standing' = 'lodging.' (— දෙ = 'to give lodging.')

358. C.—Examples of this class are the most abundant. A few are here given below :—

අත පය or අත් පා = 'hands (and) feet.'
අසල පසල = 'near,' 'neighbouring,' 'neighbourhood.'

° In මනු සමග ගනුදෙනු කරමි ('I deal with him'), ගනුදෙනු has the force of "dealing."

† වැඩි අඩු, is also used in the first sense.

ගම් බිම් = 'villages (and) lands.'
එළු බැටළු = 'goats (and) sheep.'
කෙටල් දොරවල් = 'houses (and) doors' (i. e., 'dwellings').
නිත්ත පැන = 'ink (and) pen' (= 'pen and ink').
ඇඳ පුටු = 'beds (and) chairs.'
අත මිට = 'hand (and) fist' = 'wealth,' 'means.'
දෙව් මිනිස් = 'gods (and) men.'
ලෙඩු දුක් = 'sickness (and) afflictions.'
කෙට අනිද්ද = 'to-morrow (and) day-after-to-morrow' (or = 'to-morrow (or) day-after-to-morrow').
අද කෙට = 'to-day (and) to-morrow' (or = 'to-day (or) to-morrow').
වැඳ පුද = 'having worshipped (and) offered.'
කෑ ඩි = 'having eaten (and) drunk.'
බත් මාලු = 'boiled-rice and fish.'
කැඳ බත් = 'rice-gruel (and) boiled-rice.'
එක දෙක = 'one (or) two.'
දහස දෙළහ = 'ten (or) twelve.'
මේස් සපත්තු = 'socks (and) shoes.'
උත්තර පත්තර = 'reply (and) rejoinder.'

359. There are idiotisms whose second words do not convey any intelligible idea as :—

පඩි කඩි = 'salary.'	පොරොන්දු අරෙන්න = 'promises,'
උදව් පදව් = 'assistance.'	'conditions.'
දහ පත = 'teeth.'	බරපු සිලපු (නිරපු, or කරපු)
කැපී බැපි = 'not lost.'	= 'deeds,' 'bonds.'
කලා වලා = 'having flogged.'	වල් පල් = 'worthless matter.'

Any departure from the conventional order of words in these idiotisms is counted as a mistake in idiom. Words of fewer syllables are generally the first words, and all negative words are always placed last. (*Vide* § 213.)

360. A few interesting idiomatic words and phrases other than idiotisms are noticed below :—

අත් අ(ර හ)රි, 'to leave off.'	අඩුක, 'to lie long in the sun.'
අත් උදවු, 'helping-hand.'	අඩුබර, 'to become obscured' (of the sun).
අත අ(ර හ)රි, 'to take off the hand,' 'to let go.'	ඇඟැඟැක, 'to meet the eye.'
අතපසුකර, 'to neglect.'	ඇහුම්කන් දෙ (or කණ්ණපුදෙ),
අප(ර හ)පිහිගත, 'to clap hands.'	'to listen.'

ඇනුම්ඳරි, 'to yawn.'	දකගන, 'to kneel.'
ඉහල, 'to shelter the head' (as with an umbrella). ^o	දකගා, 'to go on knees.'
ලසිගන්න, 'to set a dog on.'	නිදිමර, 'to keep awake.'
කටපාබිම්කර, 'to commit to memory,' 'learn by heart or rote.'	පවිසිබවෙ, 'to accrue sin.'
කටුක, 'to strike out' (a word, &c.)	පාංගෙහි, 'loaf.'
කලගෙහි,† 'pot.'	පිටු (or ලු) මග, 'to turn summer-saults.'
කෑගන, 'to cry loud.'	පිස්සුවාවෙ, 'to get mad.'
කුරුටුක, 'to scribble.'	බයවද්ද or බයගන්නවා,† 'to frighten.'
කොරගන, 'to limp.'	සිලිබා, 'to angle.'
කොල්ලක, 'to plunder.'	මංමුලාවෙ, 'to go astray.'
බබගෙහි, 'boil.'	රවාබල, 'to frown.'
ගමන්නෙහි, 'to resume (or start on) a journey.'	වැද්දග, 'to admit' (stranger, &c.).
ගොතගන, 'to stammer.'	වැද්දගෙ, 'to give admittance.'
ගොසිකැන්නර, 'to cultivate.'	විසගන, 'to pain' (as when stung by a snake, &c.).
දබගන, 'to fine.'	සැදිගා, 'to stir with a spoon or ladle.'
දත්මිටික, or දත්තුරුක, 'to grind the teeth,' 'gnash teeth.'	

(Vide p. 297.)

PUNCTUATION, &c.

361. In Sinhalese the full stop, which is represented by the sign called *කුඳලිය*, is the only sign of punctuation. All the words and clauses are written in one continuous line, as if the whole sentence were one word, without any other marks of punctuation to facilitate reading. This may seem at first difficult to the student, but when he has acquired a little practice in reading, he will be convinced of the propriety of not using any signs of punctuation within a sentence. The term *kundaliya* signifies 'snake,' which it somewhat resembles.

^o E. g. කුඳලි ඉහලාගෙහිත්, 'hold the umbrella over your head.'

† කල is also used without ගෙහි. In the case of words denoting fruits, the word ගෙහි (or එල) is affixed to them generally when expressing a single fruit, as පොල්ගෙහිය, අඹගෙහිය, මිදිගෙහිය or මුද්‍රිත එලය ('grape'). In classics this is not always observed.

‡ In some parts of the Island the form බවිගන්න is used.

Sometimes two such signs are used at the end of a section or paragraph, and three at the end of a chapter.

There is another sign called තිහ (,,) which means a "pause." It is used in paraphrases and in poetry at the end of a couplet. It is equal to "||" in Sanskrit poetry.

In modern times these signs have fallen into disuse, and the English punctuation has been adopted.

In poetry "—" (සෘජු රේඛාව) denotes a short sound and "○" (වඩක රේඛාව) a long sound. (Cf. — long and ∪ short in English.)

In manuscripts parentheses are used for cancelling a word or a sentence or a part of a sentence. This is termed *මරකන්නිරිම* (or sometimes *වරකන්නිරිම*).

×, called *කාකපදය* (කාක, 'crow' and පදය, 'foot'), is the sign = *caret*, and is placed above the line in which the omission is required to be inserted.

A COMPARISON OF CLASSICAL AND COLLOQUIAL SINHALESE.

362. To enable the student to mark more clearly the distinguishing features of Classical and Colloquial Sinhalese, a passage from the Sinhalese version of the Jātaka or Buddhist birth stories—the most voluminous work in the language—is given below with a colloquial version. The former represents the classical language of the thirteenth century, and with few exceptions (of which modern equivalents are noticed within square brackets) is identical with that of standard literary works of the present day.

Classical.

එ පණ්ඩිතවරුන්ට වඩා අතිකව ප්‍රසෘද්ධ ඇති රජපුරුවන්ගේ මැතිගේ කලකාදේවි පණ්ඩිතවරුන් දසදෙසාව එකොලොස්වැනිව [වෙන්ව] හිඳු මුළුති රජපුරුවන්ගේ සේනාවට අනුකෘතකාරත්තානුස [කරති or කෙරෙති].

Colloquial.

එ පණ්ඩිතවරුන්ට වැඩිම බොහොම යුවත් ඇති රජපුරුවන්ගේ මැතිගේ කලකාදේවි පණ්ඩිතවරු දසදෙසා ලඟට ඉඳගෙන මුළුති රජපුරුවන්ගේ සේනාවට දකමුතු කම දෙකවා.

මැලිදු [තවද] ඒ කලකාදේව
 නැත පුදුම කෙසේද යන්නෙන්
 [කෙසේදැයි කීමෙන්] එක් දවසක්
 මිනිසුන් සාල්කැලියක්ද පලා
 බත්මුලක්ද මසුරන් දහසක්ද හැර
 ගෙන ගහෙන් එතර යෙමි [යම්]
 ගහ මැදට ගොස් දිස සැබෙහිත්
 එතරට [පි] ගහකොහි [ගෙට
 කොහැක්ව] එතර සිටි මිනිසුන්ට
 පින්වැනි [පින්වතුනි] මා අත
 සාල්කැලියක් හා [සහ] බත්මුල
 ක්ද මසුදහසක් [දහසක්] ද ඇත,
 මෙකී තුනින් [or තුනෙන්] මට
 යමක් රුචි වීම ඒ [එය] දෙමි.
 තොප ඇම [හැම] දෙකා කෙරෙන්
 [දෙනාගෙන්] යම් කෙතෙක්
 [කෙතෙකුට] මා එතර කළහෙයි
 [කළහැක්කේ or හැකි] තම උ
 [එකෙම or ඒ අය] මා එතර කෙ
 රේවයි [or කරවයි] මෙසේ කිය.
 ඉක්බිති සකතිසමනපුරුෂයෙක්
 කඩිස[කඩ or රෙද්ද] තරකොට හැර
 [ඇර] ගෙන ගහට බැස ඒ පුරු
 ෂයා අල්වා [or අල්ලා] ගෙන එතර
 කොට මට දිසපුතු දෙය දෙවයි කිය.
 එකෙමේ [එකෙම] සාල්කැලිය හෝ
 බත්මුල හෝ ගණුවයි කියේය [කී
 වේය]. ඒ අසා දියෙන් එතරකළ
 පුරුෂයා මම මාගේ [or මගේ] ජීවි
 තය තොසලකා තොප [උම] එතර
 තලෙමි, මට සාල්කැලිය හා [සහ]
 බත්මුලින් [or මුලෙන්] ප්‍රයෝජන
 නැත, මසුදහස දෙවයි කිය. ඡායක
 මින් යමක් මට රුචිවනම් ඒ [එය]
 දෙන්නෙමි කියෙමි [කීවෙමි]. දන්
 මට යමක් රුචි වීම ඒ [එය] දෙමි
 කැමතහොත් [කැමති තම] ගණු
 වයි කිය. ඒ තෙමේ [එකෙම] සමී
 පයෙහි සිටි එකෙකුට [කෙතෙකුට]
 එපවත් [or ඒ බව] කිය. එසින්
 [ඒ අයත් or එකෙමත්] යමක් තම
 ගේ රුචි වීම ඒ [එය] තොපට
 [උමට] දෙමි කියා වේද උන් [මුහු]
 කියේ [කීවේ], උන් [මුහු] දෙනු
 කැමති [or දෙන්නට කැමති] දෙයක්
 හැරගණුවයි කියේය [කීවේය]. ඒ
 පුරුෂයා උන් [මුහු] කිසිකිසි [කී
 බිසෙහිත්] තොසට එසේ මා ගත්
 ගේ කැකැසි ඔහු ඇරගෙන අති
 කරණ තායකයන්ට [or සිටිට]
 සරුප කිය. අතිකරණයේ ඇත්
 තෝද දෙන්නාගේ බස් අසා උ
 [මුහු] දන් දෙයක් ගණුවයි එලෙ

ඉතින් ඒ කලකා දේවින්ගේ
 තුවණ කොතොමද කීමෙන් එක
 දවසක් මිනිසුන් සාල්කැලියකුත්
 පලාබත්මුලකුත් මසුරන් දහසක්
 අරගෙන ගහෙන් එතොඩවෙන්නට
 මිනිසුන් කියා ගහ මැදට ගොහින්
 දිසපාර සැර නිසා එතර (or
 එතොඩ) ඒගෙට බැරුව එතොඩ
 හිටිය මිනිස්සුන්ට කතාකරලා සාලී
 වෙති මා අගේ සාල් කැලියකුත්
 බත්මුලකුත් මසුරන් දහසක්
 තියෙතවා, මේ තුනෙන් කැමති
 එකක් දෙන්නෙ. උමලාගෙන් කාට
 යුමින් (or හරි) මා (or මාම)
 එතොඩකරන්නට පුළුවනැම් එතර
 තරපල්ලාය කියා. ඒට පස්සේ
 හසිය ඇති මිනිසෙක් රෙද්ද හිර
 කරලා ඇරගෙන ගහට බැහැලා
 ඒ මිනිසා අල්ලාගෙන එතොඩ
 කරලා මට දෙන්නට මිනිසා දේ දිය
 ගත කියා. එතෙකට සාල්කැලිය
 වත් බත්මුලවත් ගහින්ත කියා.
 ඒක අහලා (or ඒ සැරේ) දියෙන්
 එතොඩකළ මිනිසා මම මගේ පණ
 තොසලකා උම එතොඩ කළා,
 මට සාල්කැලියෙකුත් බත්මුලෙ
 කුත් ප්‍රයෝජනයක් (or මැදගැත්
 මක්) නැ, මසුරන් දහ දසන්න
 කියා. ඒ සැරේ (or එතොඩට)
 මම කීවේ මට කැමති දෙයක් උමට
 දෙනවාය කියාලාය. දන් මට
 කැමති දේ දෙන්නෙ, කැමතිතමි
 ගහින්ත කියා. ඒ මිනිසා ලග.
 හිටිය කෙතෙකුට ඒ වග කියා.
 ඒ අයත් තමන්ට කැමති දෙයක්
 දෙන්නෙය කියාලාමද කීවේ, ඔහු
 දෙන්නට කැමති දෙයක් අරගෙන
 ගත කියා. ඒ මිනිසා ඒ අය කී
 වචනයන් පිළිගෙනගෙන මම
 එතෙම ගත්තේ නැත කියාලා ඔහු
 අරගෙන ගොහින් තවුකාරයන්ට
 තොරතුරු කියා හිටිය. තවුකාර
 යොත් ඒ දෙන්නාගේ කීම අහලා
 උදෙසා දෙයක් අරගත් කියාලා
 ඒ හැටියටම කියා. ඒ මිනිසා

සම කිවුය. ඒ පුරුෂයා අතිකරණ
 තායකයන්ගේ [or සිත්ගේ] සුකති
 යෙහි තොසට රජපුරුවන්ට දන්
 විය. රජපුරුවෝ අතිකරණ තායක
 යන් [or සිත්] ගෙට [මැලිගාවට]
 ගෙන්වාගෙන උන් [මවුන්] මැද
 යේ [මැද or මධ්‍යයේ] දෙන්නාගේ
 බස් අසා එම ලෙසම කියා සුකති
 පසිඳිනාසේ [පසිඳින ආකාර] තො
 දන්නාහු [තොදන] තමාගේ ජීවිත
 යෙහි [ජීවිතයට] ආශාවක් නැතිව
 [නැතුව] ගහට බට [බැස්ස] නැත
 තවුම [නැතැත්තාම] පැරදවුන
 [පැරද්වුනේය]. එවිලෙහි රජපු
 රුවන්ගේ මැතිගේ කලකාදේවතුමු
 එතනට හුදුරු නැතක හුන්කාහු
 [එවිලෙහි එතනට හුදුරුනැතක
 උන් (or උන්නාවු) රජපුරුවන්ගේ
 මැතිගේ කලකාදේව] රජපුරු
 වන් සුකති සපුරුකොට [තරකට
 or අපුරුලෙස] පසුන් [පසිඳු] බට
 දන් පුත මේ සුකති සලකාපියා
 [සලකා] කියවයි කිය [කිය
 or කීවාය]. මැතිගත්වනන්ස මා
 දන්නේ මෙපමනෙක්මය; ඉදින්
 [එකෙම] තුබ්බන්ගේ අමුත්තක්
 දන්නාසේත් විතම සුකති පසිඳුව
 මැතවයි කිය [කිය]. කලකාදේවී
 යහපත සුකති පසිඳිමි කියා ඒ
 දියෙන් යන්නට සිටි පුරුෂයා බණ්වා
 [පුරුෂයාට කථාකොට] මෙසේ [මෙ
 හි] එම දරුවා, තොප [තා] අත
 තුබු [නිබුහු] සාල්කැලියත් බත්මු
 ලත් මසු දහසත් තුණ පිළිවෙලින්
 බිම තබාලවයි [තබවයි] කියා පිළි
 වෙලින්තබවා [or තබවවා] හෝ
 දියෙන් යන්නෙහි [යද්දී] මුට කු
 මක් කීදයි විවාද මේලෙස කිමි කී
 කල්හි එසේ විතම තට [or තොට]
 රුචියක් හැරගෙන යවයි කිය [or
 කිය or කීවාය]. ඒ තෙමේ
 [එකෙම] මසු දහ අතවගත [ගත්
 ගේය]. ඉක්බිති [ඒට පසු] උ
 [මුහු] දෙ කැතක් ගිය කල [or
 කල්හි] බිසෙහි උා [මුහු] ගෙන්වා
 දරුවා මසු දහස තොපට [තොට]
 අනිප්‍රායදයි විවාද එසේය කැමැත්
 තෙමි කිකල දරුවා තොප [තා]
 විසින් මින් මට යමක් රුචිවනම් ඒ
 [එය] දෙමි මෝහට [මෝහට] කිය
 තලදද තොකියතලදදයි කියා කිය
 තලදයි දේවිත්වනන්ස කිකල
 එසේ විතම මේ මසු දහ මෝහට

තවුකාරයින්ගේ නින්දාව පිළි
 ගෙනගෙන රජපුරුවන්ට දහුම්
 දන්නා. රජපුරුවෝ තවුකාරයින්
 මැලිගාවට ගෙන්වාගෙන ඔවුන්
 ඉදිරිපිට දෙන්නාගේ කීම අහලා
 තවුම සාධාරණ අන්දමට නින්ද
 කරන්නට ගෙදන ඒ හැටිම කියාලා
 ප්‍රාණයට ආශාවක් (or ආලයක්)
 නැතුව ගහට බැස්ස මිනිසාටම
 එදිරිව (or අවාසිවෙන්නට) නින්දව
 දන්නා. ඒ වෙලාවට ඒ ලග
 උන්න රජපුරුවන්ගේ මැතිගේ
 කලකාදේවී රජපුරුවෝ තවුම
 අසතු අන්දමට නින්දකළ වග
 දැකලා පුගේ මේ නින්දව
 කලකාතර බලාලා දිපන්න
 කියා. මැතිගත්වනන්ස මම දන්
 ගේ මෙවිවරමය, ඒ හුමුත් හුබ්
 වනන්සේ අමුත්තක් දන්නවානම්
 ඒ හැටියට තවුම බේරන්නට හො
 දෙයි කියා. කලකාදේවී හොදයි
 තවුම බේර දෙන්නෙ කියා ඒ
 දියෙන් යන්නට හිටිය මිනිසාට
 කතාකරලා මෙහෙවරෙන් දරු
 වෝ (or දරුවෝ), උම අගේ මස
 තියෙන සාල් කැලියත් බත්මුලත්
 මසුරන් දහත් තුණ පිළිවෙලට
 ම බිම කියාපන්න කියාලා පිළි
 වෙලටම තබවවාලා හෝ දියෙන්
 යද්දී මුට කීවේ මොකද කියාලා
 අහලා මම මෙහෙම කියාය කියාම
 එතෙමතම තොට කැමති දෙයක්
 අරගෙන පල කියා, එතෙකට
 ඔහු මසුරන් දහ අතට ගත්තා.
 ඒටපස්සේ ඔහු විතක් දුර ගියාම
 බිසවුන්ගෙන්සේ ඔහු ගෙන්වා
 ලා දරුවෝ (or දරුවෝ) මසුරන්
 දහට හෝ කැමතිද අහලා
 එතෙයි මම කැමතිය කියාම දරුවෝ
 (or දරුවෝ) හෝ මෙසින් මම
 කැමති දෙයක් දෙන්නෙ කියා මේ
 අයට කීවාද නැද්ද කියාලා කියාය
 දේවිත්වනන්ස කී විට (or නැත)
 එතෙමතම මේ මසුරන් දහ මුට

[මොහුට] දෙවසි කිසි [or කිස or කිවස]. ඒ කෙමේ [එකම] කඩ මිත් වලපමිත් [වැලපෙමිත්] මුසු දහස මිහට [මුහුට] දුන්නේය. එවේලෙහි රජපුරුෂෝද අමාත්‍ය කෝද සතුටුව සාධුකාර දුන්න. එකාත් පටත් කලකා දේවිත්තේ යුවණ දබදිව මුළුලෙහි පතල විය.

දිපත්ත කිවස. එකකොට ඒ මිනිසා අඩ අඩ වැලපි වැලපි මුසුරත් දහ මුහුට දුන්න. එක කොට රජපුරුෂෝද(or සි) අමති වරුන්(or සි) සතුටුවෙලා සාධුකාර දුන්න. එකාත් පටත් කලකා දේවිත්තේ යුවණ දබදිව සාධුකාර මුසුබුදු.

Literal Translation.

The king's mother, Talatá-dévi, who is far wiser than those wise men (pandits), instructs king Chúlani's army, sitting (or being) in the position of the eleventh adviser after the ten pandits.

Now to describe the wisdom of Queen Talatá:—One day a man carrying a *neḷi** of raw-rice, a small bundle of cocked-rice-and-potherbs, and a thousand gold masu,† having thought "I will go to the other side of the river," reached the middle of the stream, and being unable to get to the (opposite) bank as the current was strong, called to the people who were on (that) bank: "O fortunate men! I have a *neḷi* of raw-rice, a packet of cooked-rice, and a thousand masu; of these three, I will give away whichever I like;‡ if any one of you all is able to take me over to (your) bank, let him carry me there." Afterwards a strong man having tucked up (his) cloth tightly, entered the river and took the man over. Then he said, "Give me my due." The other replied, "Take either this *neḷi* of raw-rice or (this) packet of cooked-rice." Hearing this, the man who had carried him said, "I brought you to this bank at the risk of my life; the *neḷi* of raw-rice and the packet of cooked-rice are of no use to me; give me the thousand masu." Hearing that (the other) replied, "I said 'I will give whichever I like;' now I give what I choose: take it if you care to." (The man) mentioned it to a person standing by. He also said, "What he said was 'I will give whichever I like,' was it not? accept whatever he wishes to give." The man, not content with this decision also, saying "I will not so accept it," took

* A measure equal to $\frac{1}{3}$ part of a bushel.

† An ancient coin.

‡ This word by which රැපි in the original is translated bears the double sense of 'like to keep or give.'

him and complained to the judges. The judges also on hearing the statements of the two men adjudged likewise, saying "Accept whatever he gives." The man, not content with the decision of the judges, complained to the king. The king, summoning the judges to the palace and hearing in their presence the statements of the two persons, did not understand how to decide (the case) properly, and (therefore) adjudged exactly in the same way against (lit. 'defeating') the man who entered into the river at the risk of his life. The king's mother, Talatá-dévi, who was sitting at a place not far from there and knew that the king decided (the case) badly, said "Son, consider over this judgment and deliver it." His Majesty replied, "Mother, I know only this much, but if you know better (lit. 'a different thing'), pray decide." (Then) Talatá-dévi, saying "Well, I will decide the case," addressed the man who had to go by water, "Son, come here." Having told (him) "Keep on the ground in order the *neḷi* of raw-rice, the packet of cooked-rice, and the thousand masu that were in your hand," and caused (him) to lay (them) down, she inquired "What did you say to him when in the water?" He replied "I said thus and thus." Then she said, "If so, take whatever you like and go away." He took the thousand masu. After he had gone a short distance the queen, causing him to be brought back, inquired "Do you like the thousand masu?" He replied "Yes, I like (them)." Her Majesty then inquired, "Did you say or did you not say to him, 'Whichever of these I may like I will give'?" When he replied, "Your Majesty, it was so said," the queen ordered "Well then give these thousand masu to him." He gave the thousand masu, weeping and wailing. The king and the ministers being pleased exclaimed "*Sādhu!*" (i. e. applauded). Thenceforward the wisdom of Queen Talatá became famed throughout Daṁbadiva.

INDEX OF WORDS.*

The numbers refer to pages. Words not in ordinary or colloquial use are indented, e. g. අක්කර, අක්කි; those convertible into compound verbs by suffixing (1) කර or ව, or (2) කර only, or (3) ව only, are respectively denoted by °, †, or § being affixed to them. A dot (·) placed after ජ or ජ (combined with a vowel) [e. g. ජව්වයා] indicates that either of them admits of being changed into the other; in such cases the use of ජ generally denotes the colloquial form. The final ජ of a base [e. g. ලජ] admits of being changed into ජ only when it is declined [e. g. ගජ into ගත, ගතව, &c.]. Numbers within parentheses denote the examples according to which the nouns or verbs against which they are placed should be declined or conjugated. (Vide § 201 & Note on p. 332.)

අ.	අගම් 41, 46, 315 (75)	අට 148, 344, 60, 349
අ 71, 312, 315, 317	අගම්සඳු 51, 59	අටකල 49
අත් 56, 128, 150, 351	අගල් 132, 356	අටගණි 297
අත්කර 379 (65)	අගජ(රත්)ති 375 (69)	අටතුරුසිස 145
අත්තා 71, 105, 120, 356	අග 14, 88, 128	අටව 225
අක්කර 79, 129	අගත 16, 119	අටව්(රව්) 344, (69)
අක්කි 79, 130	අගල් 69, 132	අටසාව 49
අක 403	අගව 225	අටසිය 145
අකණ 403	අගහරු 111 ; ද 301	අටලොස් 147, 149
අකම්කිරිය 177	අගි 317, 354	අටානු 54
අක(ර කැ)මැති° 317	අගි 237	අට්ටෝ 313†
අකම්කනියා 177	අගුණ° 460	අටු 129
අකර 354	අගුල් 132	අටුවා 128
අකුණු 131, 403	අගුරු 131	අට්ටරසිය 54, 145
අකුරු 131, 407	අගුල් 16	අඩ 141, 148, 344
අකුල 220	අගොස්සකු 368 (68)	අඩන්තේට්ටම† 296 (75)
අකුල (ර ල) ව 225	අගොස් 20	අඩයාලුම් 356 (75)
අකුසල්† 437 (75)	අඩක 16, 205, 331 (69)	අඩව් 344, 404 (69)
අකුසු 131	අඩනත 16	අඩාඉ° 356
අකාන 347	අඩනතා 120	අඩ 16, 220, 388 (64)
අත් 56, 128	අඩකර 33	අඩගා 453 (2)
අත්තිය 128	අඩතුල 16	අඩල 220, 297
අග්නි 78, 134, 392, 344	අඩතුල් 12, 79	අඩව 225, 250
අග්නිදිග 410	අඩ්චාරු 368 (68c)	අඩි 130, 356
අග 128, 78, 407	අඩ්වු† 356 (68c)	අඩි 313
අගතුරුලොස් 43	අඩ්වුයා 297	අඩු° 295, 135, 42, 389
අග (ර ග) තා 61	අඩුක 69	අඩුකකු† 356
අගනුවර 450	අඩුණ° 134	අඩුත්තු 356
	අඩුද 369 (69)	අඩුපාඩු° &c., 468
	අකුසු 14, 33	

* Referred to on p. 236 as "Index B."

අඩු 129	අකුරෙන් 142	අත්දව 225
අඬව් } 313, 356	අකුල්ල 220	අකි 13, 33
අඬව් 16	අකුල 40	අකිකාර° 134
අඬව් 175	අකුරු 41	අත්ත 462
අඬ† 79, 295 (64)	අකොරුණි 379 (69)	අත්තකාසි 369 (69)
අඬපණත් 468	අද 57	අත්තා &c. 69
අඬ (ර අව) මෙර 329	අද්ද (ර ව) 225	අත්තාවු 192
අඬව 405	අද්දව 225	අත්තාසි 369 (69)
අඬවුරු 405	අදහන 57, 62	අත්ත (ර ව) 225
අඬු 405	අද්මතිස්සාසිකාර 379	අත්තව 225
අඬුක 33	අදා 344	අතා 141
අත් 132, 57, 60, 347, 353, 470	අද්වතාත් 375 (32 sing. & 40 pl.)	අතාකාරක 198
අත් (ර ත) අ (ර ත) 8 470	අද &c. 80, 253, 301, 344, 469	අතාසිසමාස 324, 334
අත්කරු 44	අදර 59, 78, 334	අතොත්තා 399
අත්ත 369 (65)	අදරකිරිය 292	අනුස 13
අත්තොත්ත 381 (69)	අදරවිමත් 89, 94	අනුමි 55
අත්තම 58	අදරවිමත් සමස් 328	අත 192, 220
අත්තිකාස 356 (68c)	අදත 220	අතති 317
අත්තිකාරම් 356	අදහස්† 79, 132	අතත් 42, 317
අත්තිවාරම් 356 (75)	අදි 187, 230, 233, 314	අතතුරු° 78, 131
අත්තා 332, 469	අදික 314	අත (ර තා) දර† 59
අත්මේස් 329 (75)	අදිකාරම් 117, 356, 434†	අතද්වර. 400
අත්ල 46	අදිපති 139	අතයන 317
අත්වරු 44, 55	අදිසර 314 (64)	අතනර 53
අත්සන්† 132	අදිස්සියෙන් 308	අතී 62, 317
අතකොච 330 (68c)	අදි 230	අතල 403
අතගුණ 335	අදුන්ව (ර ත) 225	අතවරක 405
අතදාණ 335	අදුන්ව 225	අතාකල් 193
අතත &c. 303	අදුන 221, 407	අතාගතකාල 193
අතපස 469	අදුරු 135	අතාචාර 60
අතමට 469	අදෙස් 41 (75)	අතාසව 402
අතරතුරේ 459	අදෙස් 313	අති 175, 230, 435
අතරේ 311	අධ්‍යායන 56, 79 (64)	අතින් (ර ත්) or අතෙත් 141, 156, 157, 169, 170, 459
අතලමස් 330	අධ්‍යායන 56, 79 (64)	අතිවිමත් 313
අත (ර තැ) වැසි 330	අධ්‍යායන 56, 79 (64)	අතිවිමත් 203
අති 61, 143, 306, 314	අති 314	අතිවු 334
අතිකාරක 314	අතික 314	අතිද්ද &c., 301
අතිරකත 316	අතිකාර 314 (69)	අතිමිස 402
අතිරු 316	අතිපති 52, 139	අතිසනාලික 70
අතිරු 316	අමෙත්ති 410	අතිසනාලිකේෂණ 141
අතිරුක 314	අමෙත්ති 62 (69)	අතිසනාසමාසමෙත්ති 141
අතිරේක 145	අත් 53, 141, 317	අතිසනාසමාසමෙත්ති 156
අතිරේක 306	අත්තුරුත් සමස් 324, 334	අතිල 403
අතිකාර 61 (69)	අත්කරු 198	අතිමට 60, 334
අතිකාල 193	අතන 317	අනු 175, 55, 69, 314, 334
අතුනා 230, 297	අතතරණ° 62, 78 (64)	අනුක 33
අතු 131, 151	අතතාසමාස 43	අනුකමා† 433 (68)
අතුර 40, 221	අතතාසමාස 43	අනුකරණ 388 (69)
අතුරු 41	අතතාසමාස 43	අනුකල 54
අතුරුදත්° 436	අතතාසමාස 43	අනු 314
අතුරු (ර ර) ව 225	අතතාසමාස 43	

අනුකාර 53
 අනුදන් 314
 අනුදින 334
 අනුකෘතිය 27
 අනුසූචි 329, 368 (68c)
 අනුබද 405
 අනුබල 314, 334
 අනුභව 406
 අනුභව 62
 අනුමාන 308, 457 (69)
 අනුව 463
 අනුකාර 28 (69)
 අනු 145
 අනුචිත 145
 අනෙ 313
 අනෙක 141, 334
 අනෙකා (or ද) 369 (68c)
 අප්පභෂ්ම 356
 අප්පා 71, 87, 105, 356
 අප් (or ත්) පිටි ගත 470 (2)
 අප්පාත 71 (14)
 අප්ප 313
 අප්පොච්ඡි 357 (14)
 අප්පෙල් 375 (75)
 අප 161, 314
 අප අම්මා 72f
 අපකන් 316
 අපකිති 316 (69)
 අපන් 387
 අපවන් 314
 අපරක්ක 190
 අපරද්ව 410
 අපරවත් 316 (69)
 අපවත 314, 402
 අපවත් 314, 402
 අපවාද 316 (69)
 අපාද 314
 අපාදකවිකක 89f
 අපාය 314 (64)
 අපි 161, 314, 351
 අපිටාය 314
 අපිරිස 317
 අපු 313f
 අපුල් 220
 අපුල්ල 225
 අපොත්තුමෙන්තු 369 (68c)

අපොසි 313
 අපෝ 313
 අපෝස්තු 375
 අබ 402
 අබරණ 79, 315
 අබ 78, 220, 402, 403, 407 (69)
 අබන්ධ 369 (69)
 අබමල් 42, 59
 අබර 220, 402
 අබව 226
 අබි 315
 අබිදම් 315
 අබිම 315
 අබියස 405
 අබ් 85, 86, 123, 126, 403
 අභ්‍යන්තර 436 (69)
 අභ්‍යස 62
 අභි 315
 අභිමිති 315
 අභිප්‍රාය 62 (64)
 අභිමුඛ 315
 අභිමුඛ 62 (69)
 අභිමුඛ 39 (69)
 අභිමුඛ 15, 335, 402
 අභිමුඛ 132, 357
 අභිමුඛ 16f
 අභිමුඛ 42, 59
 අභිමා 71, 87, 119
 අභිමුඛ 313
 අභිමුඛ 402, 463f
 අභිමුඛ 230
 අභිමා 456 (69)
 අභිමා 402
 අභිමුඛ 402
 අභිමා 402
 අභිමා 62, 103
 අභිමා 449 (68)
 අභිමුඛ 404
 අභිමුඛ 220
 අභිමුඛ 131
 අභිමා 71, 105, 357
 අභිමුඛ 313
 අභිමුඛ 82, 295 a
 අභිමුඛ 231, 435
 අභිමුඛ 392
 අභිමුඛ &c. 448
 අභිමුඛ 379 (75)
 අභිමුඛ 193
 අභිමුඛ 52
 අභිමුඛ 148

අසුතු 392
 අසේ 302
 අසෝමය 392
 අසී 317
 අර්ථකීය 36
 අර්ථක 36
 අර්ථක 378 (68c)
 අර්ථක 376 (75)
 අර්ථක 13, 326, 353 (69)
 අර්ථක 69, 188
 අර්ථක 350
 අර්ථක 141, 148, 344
 අර්ථක 14f
 අර්ථක 38, 135 (75)
 අර්ථක 141, 164, 167, 237
 අර්ථක 376 (68c)
 අර්ථක 167
 අර්ථක 165, 174
 අර්ථක 166, 174
 අර්ථක 62, 404
 අර්ථක 405
 අර්ථක 237f, 42
 අර්ථක (or ත්) 309, 310
 අර්ථක (or ම) 379
 අර්ථක 226, 415
 අර්ථක 167
 අර්ථක 381
 අර්ථක 48, 357
 අර්ථක 134
 අර්ථක 166, 174
 අර්ථක 231, 404
 අර්ථක 147
 අර්ථක (or ම) 404
 අර්ථක 405
 අර්ථක 135 (75)
 අර්ථක 317
 අර්ථක 402
 අර්ථක 353
 අර්ථක 188
 අර්ථක &c. 175
 අර්ථක (or ම) 181
 අර්ථක 369 (75)
 අර්ථක 76, 174
 අර්ථක &c. 303
 අර්ථක 295
 අර්ථක 7
 අර්ථක 20, 405
 අර්ථක 369 (69)
 අර්ථක 369 (69)

අල්ල &c. 46, 220
 අල්ල 226
 අල්ල 58 (75)
 අල්ල 59, 127
 අල්ල 89, 95
 අල්ල 226
 අල්ල (or ත්) 369 (68c)
 අල්ල 139, 341
 අල්ල 382f
 අල්ල 108, 357, 405
 අල්ල 354, 403, 404
 අල්ල (or ත්) 369 (26)
 අල්ල 369 (26)
 අල්ල &c. 139, 295
 අල්ල 295
 අල්ල 302
 අල්ල 306
 අල්ල 405
 අල්ල 329
 අල්ල 369 (68c)
 අල්ල (or ම) 410f (75)
 අල්ල 66, 67
 අල්ල 323, 333
 අල්ල 314, 315
 අල්ල 52, 334 (69)
 අල්ල 376 (65)
 අල්ල 441
 අල්ල 295
 අල්ල 89, 93
 අල්ල 316, 354
 අල්ල 324
 අල්ල 357
 අල්ල 402
 අල්ල 316 (69)
 අල්ල 92, 194 (69)
 අල්ල 68
 අල්ල 42, 315
 අල්ල 197f, 315, 387, 406f (69)
 අල්ල 296, 315
 අල්ල 314
 අල්ල 369 (65)
 අල්ල 78
 අල්ල 468
 අල්ල 66, 67
 අල්ල 323, 333
 අල්ල 463 (37)
 අල්ල 220

අල්ල (or ත්) &c. 237
 අල්ල 45
 අල්ල 63, 131, 308, 403
 අල්ල 295 (75)
 අල්ල 220, 317
 අල්ල &c. 226
 අල්ල 220, 226, 262
 අල්ල 33, 62, 71, 77, 103, 344, 404
 අල්ල 77
 අල්ල &c.
 අල්ල 329
 අල්ල 146, 344
 අල්ල 38
 අල්ල 146, 349
 අල්ල 146
 අල්ල 145
 අල්ල 48, 79, 332, 354
 අල්ල 295
 අල්ල 111, 329
 අල්ල 369 (65)
 අල්ල 339
 අල්ල 349
 අල්ල &c. 33, 226
 අල්ල &c. 221, 227
 අල්ල 58 (75)
 අල්ල 311
 අල්ල 220, 339, 341, 344
 අල්ල 405
 අල්ල 181, 184
 අල්ල 449 (69)
 අල්ල 357 (75)
 අල්ල 82 (17)
 අල්ල &c. 139, 303, 405
 අල්ල 402
 අල්ල 399
 අල්ල 404
 අල්ල 71, 344
 අල්ල 295
 අල්ල 134
 අල්ල &c. 145, 344
 අල්ල 313
 අල්ල 329
 අල්ල 220, 313, 346
 අල්ල 295
 අල්ල &c. 303
 අල්ල 403
 අල්ල 78 (69)
 අල්ල 196, 466
 අල්ල 463 (37)
 අල්ල 344, 402 (75)

අල්ල &c. 303, 469
 අල්ල 312, 313
 අල්ල 313
 අල්ල 404
 අල්ල 404
 අල්ල &c. 45, 220
 අල්ල 313, 314
 අල්ල 145
 අල්ල 385 (69)
 අල්ල 88
 අල්ල 37, 357
 අල්ල 15 (69)
 අල්ල 312
 අල්ල
 අල්ල 237, 79, 315
 අල්ල 62
 අල්ල 414, 450f (69)
 අල්ල 344 (69)
 අල්ල 317
 අල්ල 177
 අල්ල 392
 අල්ල (or ම) 46, 132, 315
 අල්ල 51, 59
 අල්ල 72, 87, 123
 අල්ල 17, 103
 අල්ල 60 (69)
 අල්ල 72
 අල්ල 72
 අල්ල 62, 79, 128
 අල්ල 357
 අල්ල 357 (19)
 අල්ල &c. 76, 296, 357 (68c)
 අල්ල 72, 357 (48)
 අල්ල 72 (54)
 අල්ල 52, 331 (69)
 අල්ල සම්මාන 158
 අල්ල 72f (48)
 අල්ල 78 (69)
 අල්ල 139
 අල්ල 101
 අල්ල 357 (75)
 අල්ල 296 (69)
 අල්ල 412
 අල්ල 402
 අල්ල 6 (69)
 අල්ල 41 (69)
 අල්ල 296 (69)
 අල්ල 292
 අල්ල 89, 94

ආධාර විභක්ති සමාස 328
 ආත 220
 ආනමා(or මා) 357
 ආනිසංස 381 (69)
 ආනුභාව 62, 381 (69)
 ආප්ප 357 (65)
 ආපසුබල 49
 ආරභරණ 79, 315
 ආමු 78
 ආමනුෂිකවිභක්ති 89f
 ආමනුෂිකය 463f
 ආමා 152, 369 (48)
 ආයා 369 (48)
 ආය 313
 ආයු &c. 79
 ආයුධ 78 (69)
 ආයු(or යු)බෝධන් 182
 ආයු 302
 ආරක්ෂා 39 (68)
 ආරක්ෂි &c. 411, 441
 ආරක්ෂ 62f
 ආරක්ෂා 36 (68)
 ආරක්ෂිත 298
 ආරක්ෂා 12
 ආරවුල් 295 (75)
 ආරාච්ඡ 62
 ආරෝග්‍යශාලා 434
 ආලපනවිභක්ති 89, 95
 ආලපා 434 (64)
 ආවාට 39
 ආවුද 78 (69)
 ආකල්ප 38, (69)
 ආනේෂ්වරයා 181, 182
 ආකාශ 405
 ආකාශ 62, 129
 ආසයි 456
 ආසි 376 (17)
 ආසිතිරිස 181, 182
 ආහාර 78

ආ.

ආති 185
 ආතිල 236
 ආත 126
 ආතබ්ද 329
 ආතිල 79 (80)
 ආතෙ 235
 ආට 127

ආති 248
 ආති(or ඩු)ම 219
 ආණ 87, 127, 357
 ආන් 72, 84, 116, 332, 404, 405
 ආන්තල් 329 (75)
 ආන්තෙමු 329 (28)
 ආන්තට &c. 307
 ආත 237
 ආතම 141
 ආතබ්දන්තා 329f
 ආති 196, 237, 268, 292, 295, 339
 ආතින්ති 72, 87,
 ආතිති 122
 ආතිරිලි 219 (80)
 ආතිලි 130
 ආතුල් 295
 ආතුල් &c. 41, 303, 311
 ආතුල් 295
 ආද 10 (65)
 ආද 87, 126, 469
 ආදමකුණු 111
 ආදි(or ඩු)ම 233f
 ආදුරු 111
 ආදුමි 219f, 230f (82)
 ආද 233
 ආන් (or ආතිම) 58
 ආනුමිසද 465
 ආතෙ 233
 ආප් 155, 351
 ආප 127
 ආපාල් 376 (75)
 ආපිල්ලෙ 236
 ආබ 127
 ආබෙර 233
 ආබාරතු 369 (68c)
 ආබුල් 357 (75)
 ආබ්බාවට 357 (9)
 ආමම 58
 ආම 159, 172
 ආමති 107, 108
 ආමි(or මි)ණිමි 45
 ආමිණ 236
 ආයි or ආයිද 308
 ආර 237f, 309
 ආරන් 312, 467
 ආරපන් 184
 ආරල 467 (2[i]d)
 ආර &c. 76, 166
 ආරෙ 233, 465
 ආල්වතුර 138
 ආල්ලිමි 219

ආල 295, 126
 ආලපිලි 10
 ආල 405
 ආල 233
 ආවරි 130
 ආවිත් or ආවිදිත් 237
 ආවිද 216, 232
 ආවරිදි 131
 ආවිලිලි 236f
 ආවිල 236
 ආවිසසෙ 236
 ආප් 48, 79, 132
 ආප්පිසි 180, 369 (69)
 ආපකු 404
 ආපල 409
 ආපිල්ලකින් 308
 ආපිමි 219
 ආපෙ 233
 ආපාලක 470
 ආපිදි 232
 ආපිමර 236
 ආපිමි 219
 ආප්මකන්දෙ 470

ආ.

ආ 76, 166
 ආති 185
 ආත &c. 303, 304
 ආද 223
 ආදම 228
 ආදුරු 369
 ආද 233
 ආවරිස 305f

ආ.

ආ 314, 344
 ආන් 344
 ආත්තා 344 (68)
 ආත්තිති &c. 302,
 311
 ආත්මකට &c. 306
 405
 ආත්මෙ 233
 ආත්තු 39, 344
 ආත්ති 73 (50)
 ආත්ති 314, 387
 ආත්ති 312, 467
 ආතිල්ල 234f
 ආතිල 234
 ආතු 403, 405, 344
 ආතුරු 43 (70)
 ආතණ 48
 ආතිසිසාර &c. 76

ආවට 192, 232f
 ආවටා 357 (68)
 ආවකත්ත 203
 ආවෙත්තු 379 (26)
 ආව 313, 314
 ආවිසසමු 329 (75)
 ආව 334
 ආවිදි(or ඩු) 460f
 ආවම 132, 357
 ආවමත 329
 ආව 311
 ආත්තා 106
 ආත 344
 ආත &c. 143, 306
 ආති 306, 314
 ආතින් 312, 452f
 ආතිරි 314, 403
 ආතිරිලි 70
 ආතිර 234
 ආතිසිසාරකු 5
 ආත 344
 ආත 194, 269
 ආත 313, 314, 357
 ආතකු 412 (68c)
 ආත(or ඩු)න් 458, 463
 ආතම 234
 ආතමර 234
 ආත 237, 406
 ආත 311, 338
 ආතම 326f
 ආත 330, 402
 ආත 306
 ආතරු 335
 ආත 233
 ආත්තෙත්තු 369
 ආත 54, 331, 392
 ආත 331 (64)
 ආතකු 69
 ආත්ති 70, 134
 ආත්ති 308
 ආත 48
 ආතෙ 233, 237
 ආති 84, 107
 ආති &c. 306
 ආති 339
 ආත 354
 ආත 78, 223, 341, 344,
 346, 357
 ආවට 357
 ආත &c. 127, 129
 ආවුදන්මෙලා 329f
 ආව 228
 ආති 130, 346

7-88

ආත 409
 ආත 338
 ආත 129, 402
 ආත 233
 ආත 409, 403, 60
 ආත 234f
 ආත 228
 ආතක 357 (65)
 ආතකම, 132, 357
 ආතක 357 (69)
 ආතම (or ම), 313
 ආත 357 (71)
 ආත, 234
 ආත 404
 ආත &c. 304
 ආත 223
 ආත 131
 ආතරු 71, 108,
 357
 ආත 39, 60
 ආත 344
 ආත 132, 313, 346,
 354
 ආතකර 276 (65)
 ආතකුරුපු 376 (68c)
 ආතකන්ත 369 (68c)
 ආතකප්ප 376 (65)
 ආතකාල 369 (65)
 ආතකාල 369 (65)
 ආතකිත්ත 376 (65)
 ආතකප්ප 376 (68c)
 ආතක 369 (68c)
 ආතම(or ම)කාල
 376 (65)
 ආතම 10
 ආතරු &c. 302
 ආතරු &c., 304
 ආත 233
 ආත 344
 ආතකන්තම 330
 ආතක 330
 ආතරු or ආතරු
 330
 ආතක 410
 ආත ආමම 330
 ආත 311f
 ආති 107, 353, 407
 ආති 232
 ආතරු 400
 ආත &c. 233
 ආත 470 (2[i]d)
 ආත &c. 41, 304
 ආති(or රු)ම 228
 ආත 234

ආ(or ත) ආතිද 302
 ආතිසි 379, 390f (19)

ආ.

ආ 130, 352
 ආතල 127
 ආම 69, 237
 ආම 357 (75)
 ආම &c. 302
 ආත 62, 296 (68)
 ආති 73, 121
 ආම 51
 ආතට 308
 ආතරු 52, 406
 ආතක 392
 ආති 313

ආ.

ආ 315
 ආන් 58, 344
 ආත &c. 298, 411
 ආත(or ම)ත් 44,
 411 (75)
 ආතමු 73, 111, 344
 ආතම 154 (28)
 ආත්ත 58
 ආත්ත 47, 116
 ආත්තම &c. 227
 ආතම 48, 315
 ආතම 111
 ආතරු 131
 ආතල 132
 ආතල &c. 227
 ආතල 222
 ආත 344
 ආතරු 352 (68c)
 ආතකු 131
 ආත &c. 304, 311
 ආත(or ම)ත්ති 357
 (69)
 ආතප්පිසසෙස 307
 ආතරුලල &c. 223
 ආතකු(or ම) 111
 ආත 31, 46, 135, 295
 ආත්ත &c. 60, 144,
 311
 ආත(or ම), 315
 ආතකු 37, 344
 ආතම 139
 ආතමපුරුම 198
 ආතරු 53, 62, 79,
 145, 469 (69)
 ආතරු 13f
 ආතකති 315, 347 (69)

උසාල 331
 උතුකතු 411
 උතුම† 52, 62, 139, 390
 උත්තාත† 450 (69)
 උතුර &c. 222, 227
 උතුරු 79, 135
 උතුරුපුටු 62 (65)
 උතුරුල 62 (75)
 උද්ගුණ 315
 උදා 80
 උදාසාල 329
 උදක 80
 උදකලා &c., 306
 උද්ද 405
 උදය &c. 54, 403, 410
 උදර 54, 335
 උදු 131
 උදු 68 a
 උදුටු 357, 469 (71)
 උදුම 413
 උදුර 222
 උදුර 325, 394
 උදු 357
 උදුව (or ක්) 409
 උදුසා 62, 309
 උත් 144, 237
 උත්තාත් &c. 175, 176
 උත්තාත් 175
 උත 222
 උතු 238, 31
 උප 315, 334
 උපකරණ 440
 උපාරද 99 (69)
 උපත් 315, 347
 උපුටු 62 (69)
 උපද 48, 237
 උපදු 227
 උපදෙස් 45, 315 (75)
 උපදෙස් 315 (69)
 උපධානිය 28
 උපත් 237
 උපමා† 79, 128, 315
 උප 222,
 උපවත 334
 උපසර් 66, 314 (69)
 උපසර් 66, 314 (64)
 උපසර් 56 (69)
 උපසර් 334

උප 78, 130 (69)
 උපාධාය (or සි) 73
 උපාය 78 (64)
 උපාසිකා 120
 උපුටු 222
 උපුල් 331
 උම 162, 174, 351
 උමෙස් 163, 174
 උස 140
 උමංද 34 (68)
 උස 222
 උසත් 80, 132
 උසත්පල &c. 329
 උසා 104, 122
 උර 222, 341, 357, 54, (65 & 69)
 උරා 101, 404
 උරද 328
 උරපත් 404
 උරසා 404
 උරස් 328, 341
 උර 54, 145
 උරු 405
 උරුම 358 (69)
 උරුමකාර (or ඊ) 73, 358 (9 & 51)
 උරුම 106
 උරුප් 328
 උරු 132
 උරුපත් 132
 උර 222
 උරු 405
 උරුම (or ව) 313
 උරුප &c. 222, 227
 උරුපු 131
 උරු 315, 405
 උරුප් 45, 315
 උරුම 79, 315, 353
 උරු (or වා) රණ 49
 උරු 313
 උරු 344
 උරු 31, 63 (69)
 උරුප් 19
 උරු 136, 139, 344
 උරුප් 402
 උරු &c. 222, 227
 උර 68, 344
 උරාසනි 403
 උරාපි 379f (69)
 උරු 313, 469
 උරු 222
 උරු 402

උරු 15, 344, (70) 402
 උරුප් 358
 උරු 313
 උර.
 උර 76, 163, 312, 352
 උර 31
 උරාපි 146
 උරු 313
 උරුප් 410
 උරු 43, 73, 111
 උරුප් 358 (9)
 උරුප් 358 (75)

සා.

සාදු 62, 392
 සාදු 62, 129
 සාදු 54
 සාදු 62, 109, 353

ඵ.

ඵ 157, 237, 264f
 ඵත් 140, 150, 344, 351
 ඵත් 312
 ඵත් 141
 ඵත් (or ක) 310
 ඵත් 405
 ඵත් 49
 ඵත් &c. 43f, 145
 ඵත් 144, 187
 ඵත් 398f
 ඵත් 170
 ඵත් 306
 ඵත් 82, 198
 ඵත් 306
 ඵත් (or කී) 73
 ඵත් 305f
 ඵත් 53, 160,
 ඵත් 156, 169
 ඵත් 144f
 ඵත් 144f
 ඵත් 144f
 ඵත් 156, 169
 ඵත් 140, 149,
 ඵත් 457
 ඵත් 458
 ඵත් 48

ඵත් 101
 ඵත් 302
 ඵත් 312f
 ඵත් 302, 312
 ඵත් &c. 304
 ඵත් (or කී) 176 (48)
 ඵත් 441
 ඵත් 233
 ඵත් or ඵත් 223
 ඵත් &c. 302
 ඵත් 457
 ඵත් 338
 ඵත් 311
 ඵත් 104, 139
 ඵත් 307
 ඵත් or ඵත් 307, 461
 ඵත් 234
 ඵත් 369
 ඵත් 313
 ඵත් 141, 157, 158
 ඵත් &c. 308
 ඵත් 163, 175
 ඵත් 234
 ඵත් &c. 223, 228
 ඵත් &c. 234, 358
 ඵත් 139, 405
 ඵත් (or කී) 61
 ඵත් &c. 71, 76
 ඵත් 234, 405
 ඵත් 224
 ඵත් 228
 ඵත් 412 (68c)
 ඵත් 295, 354 (69)
 ඵත් &c. 47 (64)
 ඵත් 306
 ඵත් 228, 237
 ඵත් 302
 ඵත් 376
 ඵත් &c. 302
 ඵත් 457
 ඵත් 141
 ඵත් 302
 ඵත් 234
 ඵත් 145
 ඵත් 306
 ඵත් &c. 307
 ඵත් 308, 312f
 ඵත් &c. 175, 304
 ඵත් &c. 304
 ඵත් 312

ඵත් 306, 459, 462
 ඵත් &c. 307
 ඵත් &c. 223, 228
 ඵත් 77f
 ඵත් 3, 77, 111, 134
 ඵත් (or කී) 40f, 71 (51)

ඵ.

ඵත් 163, 167, 237, 313, 334, 352
 ඵත් 146, 155, 167, 344
 ඵත් 82
 ඵත් 146
 ඵත් (or කී) 165, 166
 ඵත් 141, 146
 ඵත් 233
 ඵත් 223
 ඵත් 34 (72)
 ඵත් 308
 ඵත් 308
 ඵත් 307
 ඵත් 313
 ඵත් or ඵත් 369 (65b)
 ඵත් 148
 ඵත් 43f, 145f
 ඵත් 41

ඵ.

ඵත් 392
 ඵත් 52 (69)
 ඵත් 392

ඵ.

ඵත් 159, 172, 358
 ඵත් 376
 ඵත් 462
 ඵත් &c. 77, 111, 344
 ඵත් 43, 131
 ඵත් 358 (68c)
 ඵත් 312
 ඵත් 358 (68c)
 ඵත් &c. 358 (65)
 ඵත් 464
 ඵත් &c. 223, 228
 ඵත් &c. 304
 ඵත් or ඵත් 353
 ඵත් 463
 ඵත් 129, 358, 455

ඵත් 307
 ඵත් 379 (69)
 ඵත් &c. 223, 162, 304
 ඵත් 304
 ඵත් 163
 ඵත් 237
 ඵත් 158
 ඵත් 141, 165, 168
 ඵත් 163, 174, 304
 ඵත් 155, 167
 ඵත් 369 (71)
 ඵත් (or කී) 376 (68c & 69)
 ඵත් 341
 ඵත් 228
 ඵත් 129
 ඵත් 405
 ඵත් 382 (68c)
 ඵත් 307
 ඵත් 141
 ඵත් 53, 163
 ඵත් 311
 ඵත් 228
 ඵත් 163, 174
 ඵත් 163
 ඵත් &c. 304
 ඵත් 306
 ඵත් 313

ඵ.

ඵත් 307, 313, 352, 166
 ඵත් 168
 ඵත් (or කී), 165, 166
 ඵත් 353 (75)
 ඵත් &c. 223, 228
 ඵත් 196, 358
 ඵත් or කී 313, 358
 ඵත් 131
 ඵත් &c. 21

ඵ.

ඵත් 52, 62 (69)
 ඵත්.
 ඵත් 334 (69)
 ඵත් 141
 ඵත් 379 (75)
 ඵත් 128, 296, 411
 ඵත් 95, 411f (69)
 ඵත් 300f

- ක්‍රියාව 205 (69)
 ක්‍රියාවකලය 139
 ක්‍රියාවිති 181 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 300
 ක්‍රියා 339
 ක්‍රියාත් 296 (68)
 ක්‍රියා 63, 391
 ක්‍රියා 376 (69)
 ක්‍රියා 36, 410 (69)
 ක්‍රියා 429 (68c)
 ක්‍රියා 344
 ක්‍රියා 405
 ක්‍රියා 344
 ක්‍රියා 39, 405
 ක්‍රියා 39, 80 (69)
 ක්‍රියා 219, 341
 ක්‍රියා (or ක්‍රියා) 313
 ක්‍රියා 221
 ක්‍රියා 237
 ක්‍රියා 132
 ක්‍රියා &c. 376 (69)
 ක්‍රියා 39, 111
 ක්‍රියා 78, 353
 ක්‍රියා (or ක්‍රියා) 61, 99
 ක්‍රියා 358 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 326f
 ක්‍රියා 352, 369 (71)
 ක්‍රියාවේෂණ 175 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (75)
 ක්‍රියා 126, 408
 ක්‍රියාවේෂණ 470
 ක්‍රියාවේෂණ 131
 ක්‍රියා 230
 ක්‍රියා 39, 59, 129, 391
 ක්‍රියා 391
 ක්‍රියා 470
 ක්‍රියාවේෂණ 411
 ක්‍රියාවේෂණ 59 (64)
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 73, 112
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 220, 226, 295, 339, 358 (65), 399
 ක්‍රියාවේෂණ 358f
 ක්‍රියාවේෂණ 390f
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 369 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (64)
 ක්‍රියාවේෂණ 358f (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ 108
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 358 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 139, 300, 427
 ක්‍රියාව 78, 129, 353
 ක්‍රියාවේෂණ 132, 358
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 131, 219
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 21
 ක්‍රියාවේෂණ 21
 ක්‍රියාවේෂණ 21
 ක්‍රියාවේෂණ 130, 358
 ක්‍රියාවේෂණ 32, 37, 344
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (68)
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 107
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 129,
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 56f, 128, 403
 ක්‍රියාවේෂණ 344
 ක්‍රියාවේෂණ 79, 128, 295, 296
 ක්‍රියාවේෂණ 369 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 353, 393, 411 (32)
 ක්‍රියාවේෂණ 52
 ක්‍රියාවේෂණ 402
 ක්‍රියාවේෂණ 131, 344, 353
 ක්‍රියාවේෂණ 89, 91
 ක්‍රියාවේෂණ 325
 ක්‍රියාවේෂණ 339
 ක්‍රියාවේෂණ 405
 ක්‍රියාවේෂණ 79, 128, 296
 ක්‍රියාවේෂණ 128
 ක්‍රියාවේෂණ 344
 ක්‍රියාවේෂණ 15, 126
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 45, 131
 ක්‍රියාවේෂණ 131, 354
 ක්‍රියාවේෂණ 32, 78, 132, 302, 344, 359
 ක්‍රියාවේෂණ 329 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 376 (68)
 ක්‍රියාවේෂණ 354 (=ක්‍රියාවේෂණ)
 ක්‍රියාවේෂණ 120
 ක්‍රියාවේෂණ 106
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 32, 76, 104, 139, 405
 ක්‍රියාවේෂණ 405
 ක්‍රියාවේෂණ 295 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 129, 376 (68c & 69)
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 73 (42 & 50)
 ක්‍රියාවේෂණ 51
 ක්‍රියාවේෂණ 51
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 226
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 369
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 369 (18)
 ක්‍රියාවේෂණ 187, 220, 339, 344
 ක්‍රියාවේෂණ 296
 ක්‍රියාවේෂණ 111, 349
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 45, 73, 111
 ක්‍රියාවේෂණ 344 (70)
 ක්‍රියාවේෂණ 106
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ 370
 ක්‍රියාවේෂණ 127
 ක්‍රියාවේෂණ 55, 177 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 34
 ක්‍රියාවේෂණ 298
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (65)
 ක්‍රියාවේෂණ 129
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 58, 408 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 139
 ක්‍රියාවේෂණ 195
 ක්‍රියාවේෂණ (or ක්‍රියාවේෂණ) 45 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 89, 90
 ක්‍රියාවේෂණ 34, 58 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 68, 403
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 450
 ක්‍රියාවේෂණ 402
 ක්‍රියාවේෂණ 128
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (65)
 ක්‍රියාවේෂණ 352 (71)
 ක්‍රියාවේෂණ 434
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ 359
 ක්‍රියාවේෂණ 39
 ක්‍රියාවේෂණ 344
 ක්‍රියාවේෂණ 78, 344 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 344
 ක්‍රියාවේෂණ 395
 ක්‍රියාවේෂණ 63, 114, 177, 396
 ක්‍රියාවේෂණ 89, 91
 ක්‍රියාවේෂණ 325
 ක්‍රියාවේෂණ 178
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (68c)
 ක්‍රියාවේෂණ 349
 ක්‍රියාවේෂණ 344
 ක්‍රියාවේෂණ 129, 177
 ක්‍රියාවේෂණ 89, 90
 ක්‍රියාවේෂණ 178
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 210, 24, 63, 95, 213, 227, 262f, 294, 300f, 339, 341, 359 (64), 390, 461f

- ක්‍රියාව &c. 221, 227
 ක්‍රියාවේෂණ 309f
 ක්‍රියාව 16
 ක්‍රියාව 16
 ක්‍රියාව 23, 104, 298
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 92
 ක්‍රියාවේෂණ 99, 309, 427
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 89, 91
 ක්‍රියාවේෂණ 325
 ක්‍රියාවේෂණ 325
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 393, 395
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 295 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 63
 ක්‍රියාවේෂණ 133
 ක්‍රියාවේෂණ 40, 359 (64)
 ක්‍රියාවේෂණ 341
 ක්‍රියාවේෂණ 104, 91
 ක්‍රියාවේෂණ 221
 ක්‍රියාවේෂණ 370, 382
 ක්‍රියාවේෂණ 70, 95, 55, 390 (26), 393
 ක්‍රියාවේෂණ 39, 451 (68)
 ක්‍රියාවේෂණ 131
 ක්‍රියාවේෂණ 352
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (64)
 ක්‍රියාවේෂණ 178, 193, 302, 403, 452 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 296 (68)
 ක්‍රියාවේෂණ 37
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 69, 112, 121, 139
 ක්‍රියාවේෂණ 32, 127, 189, 468
 ක්‍රියාවේෂණ 235
 ක්‍රියාවේෂණ 37
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 221, 226
 ක්‍රියාවේෂණ 359 (66)
 ක්‍රියාවේෂණ &c. 220, 225
 ක්‍රියාවේෂණ 376 (65)
 ක්‍රියාවේෂණ 32
 ක්‍රියාවේෂණ 302
 ක්‍රියාවේෂණ 402
 ක්‍රියාවේෂණ 376 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 331 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 370 (75)
 ක්‍රියාවේෂණ 317, 462
 ක්‍රියාවේෂණ 32, 135, 139
 ක්‍රියාවේෂණ 376 (37)
 ක්‍රියාවේෂණ 309
 ක්‍රියාවේෂණ 63 (64)
 ක්‍රියාවේෂණ 106, 359
 ක්‍රියාව (or ක්‍රියාව) 45 (64)
 ක්‍රියාව 155, 168
 ක්‍රියාව &c. 156, 172
 ක්‍රියාව 141, 225
 ක්‍රියාවේෂණ 464
 ක්‍රියාව 359 (19)
 ක්‍රියාව 359
 ක්‍රියාව &c. 302, 312f
 ක්‍රියාව 308
 ක්‍රියාව 141
 ක්‍රියාව &c. 155, 156, 169, 170
 ක්‍රියාව &c. 155, 156, 168, 173
 ක්‍රියාව 2, 130, 404
 ක්‍රියාව 379 (69)
 ක්‍රියාව 382
 ක්‍රියාව 45, 111
 ක්‍රියාව 129, 428
 ක්‍රියාව 370 (69)
 ක්‍රියාව 379 (68c)
 ක්‍රියාව 370 (65)
 ක්‍රියාව 220
 ක්‍රියාව 359
 ක්‍රියාව 370 (65)
 ක්‍රියාව 405
 ක්‍රියාව or ක්‍රියාව 405
 ක්‍රියාව 230, 426
 ක්‍රියාව 32, 212
 ක්‍රියාව 359 (75)
 ක්‍රියාව 107
 ක්‍රියාව 358 (68)
 ක්‍රියාව 117, 359
 ක්‍රියාව 104, 180, 239, 286, 349, 402, 406, 407
 ක්‍රියාව &c. 73, 115, 121, 387
 ක්‍රියාව 471
 ක්‍රියාව 388
 ක්‍රියාව 33, 405
 ක්‍රියාව 359 (69)
 ක්‍රියාව 32
 ක්‍රියාව 120, 403
 ක්‍රියාව 359 (75)
 ක්‍රියාව 359 (68c)
 ක්‍රියාව &c. 73, 382 (17)
 ක්‍රියාව 382 (17)
 ක්‍රියාව 370 (69)
 ක්‍රියාව 328, 391
 ක්‍රියාව 391
 ක්‍රියාව 370 (68c)
 ක්‍රියාව 396
 ක්‍රියාව 324, 390, 24 (9)
 ක්‍රියාව 70, 95, 396 (69)
 ක්‍රියාව 410
 ක්‍රියාව 468 (68)
 ක්‍රියාව 359 (75)
 ක්‍රියාව 412f
 ක්‍රියාව &c. 450
 ක්‍රියාව 396
 ක්‍රියාව 147, 359 (75)
 ක්‍රියාව 32, 178, 193
 ක්‍රියාව 296
 ක්‍රියාව 329 (68c)
 ක්‍රියාව 129
 ක්‍රියාව 108
 ක්‍රියාව 359 (69)
 ක්‍රියාව 344 (70)
 ක්‍රියාව (or ක්‍රියාව) 44, 133
 ක්‍රියාව 359 (69)
 ක්‍රියාව 309, 310, 426
 ක්‍රියාව &c. 219f
 ක්‍රියාව 234
 ක්‍රියාව 403
 ක්‍රියාව 359 (71)
 ක්‍රියාව 359 (64)
 ක්‍රියාව 228
 ක්‍රියාව 116
 ක්‍රියාව &c. 219 (82)
 ක්‍රියාව 234
 ක්‍රියාව 399 (71) [Sing.]
 ක්‍රියාව 317 (71) [Sing.]
 ක්‍රියාව, -ව, &c.
 ක්‍රියාව 376 (68c)
 ක්‍රියාව 359 (17)
 ක්‍රියාව 112, 359f
 ක්‍රියාව &c. 234
 ක්‍රියාව 133
 ක්‍රියාව 136, 219f
 ක්‍රියාව 234
 ක්‍රියාව &c. 56f, 106
 ක්‍රියාව 326
 ක්‍රියාව 135
 ක්‍රියාව 56
 ක්‍රියාව 56, 326
 ක්‍රියාව 234
 ක්‍රියාව 129, 360 (68)
 ක්‍රියාව 385
 ක්‍රියාව 388
 ක්‍රියාව 107
 ක්‍රියාව 116
 ක්‍රියාව 399 (71)
 ක්‍රියාව 141, 344
 ක්‍රියාව 73 (50)

කිකුල 141
 කිකිලි 73, 120
 කිවිටු 360, 405
 කිවිසර 324
 කිණුව 403
 කිත්තන් 360
 කිකුල් 46 (75)
 කිද &c. 224, 228
 කිද (or ද) 234
 කිස 339
 කිස 234
 කිඹ (or ඵ) සිං 45
 කිඹිති 232
 කිඹුල් 73, 116
 කිම &c. 156, 170, 173
 කිමද 232
 කිමක් 157, 170
 කිස &c. 224, 228, 339,
 405, 406
 කිසන් 133
 කිසමන් 69, 395 (75)
 කිසමෙ 234
 කිසුම් 137
 කිර 224
 කිරණ 341
 කිරල් 116
 කිරි 88, 344, 390 (70)
 කිරිමි 382 (69)
 කිරිමන් 325
 කිරිස 66, 79, 411 (64)
 කිරිසකරුපදසබද 95,
 411f (64)
 කිරිසපෙරුල 48
 කිරිල්ලි 73, 121
 කිරිසි 382 (69)
 කිරිට 39
 කිරුළ 39
 කිරෙ 234
 කිවි &c. 404
 කිවිදින 409
 කිසි 141, 352
 කිසිකලක 308
 කිසිසම් 141
 කිසිමන් 156, 170
 කිසිමෙත් 156, 169
 කි 141
 කිසමන් 159, 170
 කිම් 137
 කිසද 156, 171, 462
 කිර 341
 කු 334
 කුකුල 39
 කුකි 39 (69)
 කුකු 73, 387 (28)

කුකුළු (or උ) 39, 73,
 111, 117
 කුකුළු 63
 කුජ්ජන 409
 කුසටකාදු 388
 කුස 360 (65)
 කුසප්පා 76 (14)
 කුසමිමා 76 (48)
 කුසා (or උ) 45, 354
 කුස (or උ) මිමි &c.
 360 (69)
 කුසුකු 360
 කුසුකු 470 (69)
 කුසුස 37
 කුණු 73 (70)
 කුද්දු 334
 කුද්දුකාර 329f, 360
 කුද 73, 45, 354
 කුදුරු 403
 කුදුසි 334
 කුන්කානි 37, 360 (69)
 කුන්කුත 360
 කුන්කු 441 (68c)
 කුප්පාසම් 384 (75)
 කුප්පි 130, 360
 කුප 339
 කුම 127, 360
 කුමද්ද 227f
 කුමුරු 131
 කුමකාර 324, 390f
 කුමක් 156, 157, 170
 කුමක්කිසා 308
 කුමන 141 [121
 කුමරු &c. 73, 111,
 කුමාර &c. 73 (9)
 කුමාරිකාමි 176f
 කුමේර 370 (65)
 කුසිකන්සි 376 (69)
 කුර 127
 කුරං or කුරන් 382
 කුරු 360 391
 කුරුටු 470
 කුරුණි 130, 360,
 කුරුමි 360, 385 (68)
 කුරුමි (or මෙ) 387
 (17)
 කුරුසි 370 (69)
 කුරුළු 73, 81, 112, 404
 කුරුලු 129
 කුල 341 (69)
 කුලප්පු &c. 360 (68c)
 කුලල් 133, 360 (75)
 කුලි 130, 360
 කුලිකාර 360

කුලු 131, 386
 කුලුන් 376 (75)
 කුමේර 392
 කුලු 80 (64 & 69)
 කුමි 63 (69)
 කුසතුර 370 (65)
 කුසසි 370 (69)
 කුසල් 80 (75)
 කුසුම් 108
 කුළු 39
 කුළුමෙති 309
 කුළුණු 39
 කුකු 387f
 කුකු 370 (69)
 කු (or කු) විමම් 133,
 360 (75)
 කුලිටු 360
 කුමා 127, 360
 කුමාරම් 133, 360
 කුමාලි 107
 කුමු 360 (68c)
 කුන්කු 440 (75)
 කුසි 360 (19)
 කුම් 108
 කුරු 131, 360
 කු 339, 395, 396
 කුකා 396
 කුකා 298, 331, 339,
 344, 395
 කුදුකාර 389 (69)
 කුප 344
 කුමි 5 (69)
 කු 141
 කුකාරතා 388
 කුකි 360f (71)
 කුකි &c. 73 (50)
 කුකුම 360 (69)
 කුකුමි 360 (69)
 කුකු 80, 133
 කුකුමි 141
 කුකුමි 44, 360 (75)
 කුකුමන් 152
 කුකු or ඊ 76 (50 & 54)
 කුකුමල 48 (64)
 කුකුම 234, 237
 කුකුමන් 93, 142
 කුකුමන් 95, 99
 කුකුම 95
 කුකුම 224
 කුකුම &c. 73, 76, 122
 කුකුම &c. 306
 කුකුමි 131, 385
 කුකුමල් (or ලි), 73,
 117, 121

කුකු 354 (75)
 කුකු 404
 කුකු 344
 කුකු &c. 306
 කුකු 354
 කුකු 46 (31)
 කුකු 39, 148, 339
 කුකුමර 48, 295 (64)
 කුකු 232
 කුකු 354
 කුකු 370 (68c)
 කුකු 46, 403 (31)
 කුකු 370 (69)
 කුකු 390 (75)
 කුකු 381
 කුකු (or මෙ) 296,
 370 (75)
 කුකු 437f
 කුකු 141
 කුකු 73, 116, 360,
 379
 කුකු 376 (75)
 කුකු 131, 360
 කුකුමර 156
 කුකුමි 360 (19)
 කුකුමි 127, 360
 කුකුමි 111
 කුකුමා 63, 381 (69)
 කුකුමා 352, 189, 223,
 237, 300, 302, 465
 කුකුම 228
 කුකුම 133
 කුකුම 111
 කුකුම 108
 කුකුමා 129, 330, 352
 කුකුම 130, 361
 කුකුමා 361 (65)
 කුකුමා 223
 කුකුමා 223f
 කුකුමා &c. 223f
 කුකුමාමල්ලි 361
 (69)
 කුකුමා &c. 304
 කුකුමා 155f
 කුකුම 131
 කුකුම 388
 කුකුමා 37 (75)
 කුකුමා 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 379
 (14)
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 352
 (64)

කුකුමාමල්ලි &c. 141,
 156, 171, 307
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 414 (18)
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 370 (68c)
 කුකුමාමල්ලි 379 (69)
 කුකුමාමල්ලි 11, 361 (68c)
 කුකුමාමල්ලි 361 (68c)
 කුකුමාමල්ලි 73
 කුකුමාමල්ලි 376 (14)
 කුකුමාමල්ලි 376 (75)
 කුකුමාමල්ලි 304f
 කුකුමාමල්ලි 141, 304,
 352, 462
 කුකුමාමල්ලි 171
 කුකුමාමල්ලි 376 (69)
 කුකුමාමල්ලි 141
 කුකුමාමල්ලි 379 (14)
 කුකුමාමල්ලි 76, 101, 458
 කුකුමාමල්ලි 470
 කුකුමාමල්ලි 370 (75)
 කුකුමාමල්ලි 116
 කුකුමාමල්ලි 370 (75)
 කුකුමාමල්ලි 108
 කුකුමාමල්ලි 376 (75)
 කුකුමාමල්ලි 470
 කුකුමාමල්ලි 129
 කුකුමාමල්ලි 127, 313
 කුකුමාමල්ලි 138
 කුකුමාමල්ලි 376 (69)
 කුකුමාමල්ලි 73, 76, 111
 කුකුමාමල්ලි (or කුකුමාමල්ලි) 141
 156
 කුකුමාමල්ලි 117
 කුකුමාමල්ලි 131, 352
 කුකුමාමල්ලි 307, 464
 කුකුමාමල්ලි &c. 304
 කුකුමාමල්ලි &c. 306
 කුකුමාමල්ලි 361 (69)
 කුකුමාමල්ලි 361 (68c)
 කුකුමාමල්ලි 341 (64)
 කුකුමාමල්ලි 59
 කුකුමාමල්ලි 60, 141, 304
 කුකුමාමල්ලි &c. 156, 157,
 171
 කුකුමාමල්ලි &c. 156, 169
 කුකුමාමල්ලි 376 (17)
 කුකුමාමල්ලි 379 (69)
 කුකුමාමල්ලි 379
 කුකුමාමල්ලි 39, 149
 කුකුමාමල්ලි 149
 කුකුමාමල්ලි 361, 385f (68c)

කුකුමාමල්ලි 465
 කුකුමාමල්ලි 361 (69)
 කුකුමාමල්ලි 361
 කුකුමාමල්ලි 37
 කුකුමාමල්ලි 37, 361 (75)
 කුකුමාමල්ලි 361 (19)
 කුකුමාමල්ලි 111
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 68 (69)
 කුකුමාමල්ලි 379 (69)
 කුකුමාමල්ලි 361 (75)
 කුකුමාමල්ලි 419 (69)
 කුකුමාමල්ලි 361 (68c)
 කුකුමාමල්ලි 370 (69)
 කුකුමාමල්ලි 371
 කුකුමාමල්ලි 60, 133, 361
 කුකුමාමල්ලි 39 (69)
 කුකුමාමල්ලි 411
 (69)
 කුකුමාමල්ලි 391
 කුකුමාමල්ලි 392

බ.

බඩ 78, 353 (69)
 බඩ 339
 බඩ 339, 349
 බඩ 339

ග.

ගුණ 13, 31, 339 (69)
 ගුණ (or ගුණ) 339,
 402
 ගුණ 371 (69)
 ගුණ 392
 ගුණ 78
 ගුණ 371
 ගුණ 202
 ගුණ 402, 408
 ගුණ 33, 79, 126, 354
 ගුණ 33, 79 (68)
 ගුණ 78
 ගුණ 331, 341, 404
 ගුණ 405
 ගුණ 403
 ගුණ 404
 ගුණ 331
 ගුණ 339
 ගුණ 387
 ගුණ 470
 ගුණ 133
 ගුණ 381 (69)
 ගුණ 292, 339, 32

ජනි 361 (69)
 ජනන 298 (69)
 ජනි 130
 ජනිතම 67
 ජර 379 (65)
 ජල 345 (69)
 ජලක 32
 ජාණ්ඩ 379
 ජ 339
 ජවන 381 (69)
 ජවුල් 224
 ජව්වා 12 (69)
 ජව්වා 441
 ජව්වා 80 (69)
 ජලසි 376, 409 (69)
 ජලසි 376, 409 (69)
 ජලසි 376, 409 (69)
 ජලසි 41f (69)
 ජල 41f (69)
 ජල 339
 ජෙඩු 129, 361
 ජෙඩු 402, 403

 ජු.
 ජු. 37, 63, 134,
 381
 ජු. 381 (23)
 ජු. 387

 ච.
 ච. 387
 ච. 128
 ච. 128
 ච. 379 (75)
 ච. 159, 170,
 307
 ච. 306, 307
 ච. 379 (Vide § 137)
 ච. 387
 ච. 128
 ච. 131

 ඩ.
 ඩ. 63, 381
 (69)
 ඩ. 68

 ඩ.
 ඩ. 45, 295 (69)
 ඩ. 379

ජ. 339
 ජ. 339
 ජ. 339

 ජ. 311
 ජ. 377
 ජ. 146
 ජ. 146, 335, 345
 ජ. 63
 ජ. 331
 ජ. 335
 ජ. 379 (69)
 ජ. 141
 ජ. 146, 345
 ජ. 345
 ජ. 377 (69)
 ජ. 377, 379 (69)
 ජ. 331
 ජ. 146f
 ජ. 181
 ජ. 406
 ජ. 406
 ජ. 406
 ජ. 161, 349, 351
 ජ. 361 (69)
 ජ. 371, 377,
 (68)
 ජ. 220, 455
 ජ. 465
 ජ. 335
 ජ. 361 (65)
 ජ. 296, 361 (68c)
 ජ. 387
 ජ. 44 (69)
 ජ. 32, 339
 ජ. (or 3) 44
 (69)
 ජ. 63, 128, 381
 ජ. 32, 79, 80, 345
 ජ. 410 (69)
 ජ. 336
 ජ. 53
 ජ. 335
 ජ. 389 (69)
 ජ. 337
 ජ. 139
 ජ. 53
 ජ. 68
 ජ. 306

ජ. 361 (75)
 ජ. 32, 220, 346, 353
 (65)
 ජ. 131
 ජ. (or 3) 44.
 306, 361
 ජ. 306
 ජ. 176 (54)
 ජ. 297, 388
 ජ. 339
 ජ. 402
 ජ. 361 (75)
 ජ. 45, 57, 391
 (38 & 75)
 ජ. 230
 ජ. 57
 ජ. 226
 ජ. 45, 187, 220
 ජ. 226, 337
 ජ. 345 (69)
 ජ. 379 (68c)
 ජ. 410 (69)
 ජ. 371 (69)
 ජ. 220
 ජ. 361 (14)
 ජ. 371 (68c)
 ජ. 141, 144, 15f
 173, 345, 399
 ජ. &c. 175
 ජ. 158
 ජ. 402
 ජ. 158, 173, 351
 ජ. &c. 163, 174 (34)
 ජ. 82, 162 (34)
 ජ. 63, 129
 ජ. 144, 345
 ජ. 377 (69)
 ජ. 361, 438 (75)
 ජ. 220
 ජ. 129
 ජ. 68 (68)
 ජ. 130, 361
 ජ. 402
 ජ. 47, 129, 402
 ජ. 73, 139
 ජ. 335 (75)
 ජ. 464
 ජ. 296
 ජ. 32, 342
 ජ. 362
 (68c)
 ජ. 117

ජ. 362 (68)
 ජ. 220, 307, 339
 ජ. 307, 311
 ජ. 311
 ජ. 220
 ජ. 364f (75)
 ජ. 45
 ජ. 362 (71)
 ජ. 198f
 ජ. 198
 ජ. 336
 ජ. 362 (68c)
 ජ. 423 (75)
 ජ. 362
 ජ. 32, 220, 339, 469
 ජ. 226
 ජ. 318
 ජ. 371 (69)
 ජ. 116
 ජ. 133
 ජ. 371 (65)
 ජ. 345
 ජ. 371, 377f (69)
 ජ. 402 (68)
 ජ. 104, 362
 ජ. 342, 32 (69)
 ජ. 21f
 ජ. 21 (69)
 ජ. 295
 ජ. 347 (75)
 ජ. 176 (Sing. 40 &
 pl. 14)
 ජ. 234
 ජ. 361 (75)
 ජ. (or 3) 371
 (75)
 ජ. 234
 ජ. 48, 234
 ජ. &c. 362 (71)
 ජ. 362 (71)
 ජ. 234
 ජ. 234
 ජ. 411, 427
 ජ. 52, 331, 345, 351
 ජ. 134, 407 (64)
 ජ. 402
 ජ. 471
 ජ. 402
 ජ. 404
 ජ. 371 (69)
 ජ. 362 (69)
 ජ. 226f

ජ. 45, 220f
 ජ. 48, 185
 ජ. 194, 195, 234
 ජ. 340
 ජ. 403
 ජ. 45, 220, 452
 ජ. 44
 ජ. 37, 52
 ජ. 127
 ජ. &c. 307
 ජ. 371 (68c)
 ජ. 116
 ජ. 406
 ජ. 400
 ජ. 400
 ජ. 32
 ජ. 140, 149, 345
 ජ. 145
 ජ. 195, 464
 ජ. 331 (69)
 ජ. 162, 351
 ජ. 37, 63
 ජ. 371, 469 (69)
 ජ. 129 (68c)
 ජ. 371 (69)
 ජ. 371 (68c)
 ජ. 313, 314
 ජ. 129, 362, 410
 ජ. 129
 ජ. 362 (68c)
 ජ. 362 (75)
 ජ. 44, 353 (69)
 ජ. 149
 ජ. 140, 149, 345
 ජ. &c. 141
 ජ. 89
 ජ. 145
 ජ. 307
 ජ. 405
 ජ. 403
 ජ. 22)
 ජ. 48
 ජ. 234f
 ජ. 45 (75)
 ජ. 405
 ජ. 405
 ජ. 81, 90, 309
 ජ. 16, 101, 404
 ජ. 47, 302, 335, 402,
 404, 407
 ජ. 377 (68c)
 ජ. 402
 ජ. 405

ජ. 138
 ජ. 362 (68)
 ජ. 296, 362 (69)
 ජ. (or 3) 371 (65)
 ජ. 394
 ජ. 402
 ජ. 362
 ජ. 461f
 ජ. 32, 63, 80, 345
 (69)
 ජ. 141
 ජ. 32, 63, 79 (68)
 ජ. 345
 ජ. 331, 345
 ජ. 309, 310, 352
 ජ. 181
 ජ. 80(75)
 ජ. (or 3) 155, 351
 ජ. 405
 ජ. 371 (68c)
 ජ. 81, 340
 ජ. &c. 234, 309
 ජ. 118, 176, 407
 ජ. 224
 ජ. 80, 352 (75)
 ජ. 141
 ජ. 141
 ජ. 89
 ජ. 371
 (68c)
 ජ. 331 (64)
 ජ. 46
 ජ. 47,
 149
 ජ. 73, pl. N.,
 Ac., & V. 307
 ජ. 362 (69)
 ජ. 329 (69)
 ජ. 377 (64, pl. N.,
 Ac., & V. 307)
 ජ. 466 (80)
 ජ. 234
 ජ. 80 (69)
 ජ. 94, 362 (71)
 ජ. (or 3) 390 (64
 or 17)
 ජ. 329 (75)
 ජ. 371 (69)
 ජ. 161, 351
 ජ. (or 3) 81
 309
 ජ. 362 (75)
 ජ. 133

തോംഗൽ 362 (75)
 തോ 82, 161, 349, 351
 തോട്ടു 362 (68c)
 തോമിട്ടു 371 (68c)
 തോട 101, 223
 തോട്ക 377 (9)

८.

୧୬୪ 381

५.

ප්‍රවෘත්ති 68
 ද්‍රවිඩ 7, 64
 දුර් 404 (69)
 වස 146
 වා 146f
 වාදය 146
 වාසර 331
 වාර 80 (69)
 වාචිකය 146
 විකල්ප 47, 396
 විකල්පයක 51, 60
 වර්ග 141
 විවාහාසාර 22f
 වි 146, 345
 විස 2 (69)
 වෙස 81
 ද 219, 311, 318, 335
 දශරථයමය 331
 දක්ක &c. 220, 226
 දක්වා 309, 310
 දස 39
 දසක 36, 79
 දක 276, 339
 දකර්මයමය 331
 දකි 187, 238, 405
 දකුණ 79, 135
 දක 13
 දක් 50
 දකල 220
 දක 127, 404
 දකින 453, 470
 දකිමය 306
 දකිනි 387
 දකි 387
 දකු 131, 55, 33, 57
 දකුම 44, 55, 65
 දකුම 133, 295
 දකු 33, 57, 131
 දක 78, 133, 238, 32
 345, 469
 දක 325
 දකර්මය } 470
 දකුම }
 දකර 49

දෙවන්දකුරු 22
 දෙවල 64, 101
 දෙසන් 140f
 දෙරණ (or ඊණ) 403
 දෙරණිසුරු 403
 දෙරු 42, 47, 396
 දෙරුසු 51, 60
 දෙල් 341 (75)
 දෙලෝ 331
 දෙව් 327, 402
 දෙව්ගමන්ගම 402
 දෙව්දන් 325
 දෙව්දු 327
 දෙව්දු 76
 දෙව්දුන් 76
 දෙව්ලෝ &c. 402
 දෙව් 228, 340
 දෙව්ගු 302
 දෙව් 107, 331, 338
 දෙවෙති (or වති) 141
 දෙවෙතිවිමන් 89
 දෙස 224, 342 (64), 354, 405, 463f
 දෙසති 409
 දෙසාමිබර (or වු) 377, 409 (69)
 දෙසිස 148, 149
 දෙව් 64 (75)
 දේ 132, 183, 238
 දේදු 327f
 දේව් (or ව්) 73, 338, 402
 දේවතා &c. 73 (12)
 දේවදත්ත 325
 දේවසුන් 326
 දේවානාම්පිය 330
 දේවේසු 80
 දේශප් 336f
 දේශික 298
 දේ 313, 314, 345, 405
 දේව් 223
 දේව්මි 68, 362 (75)
 දේව්ම 228
 දේසිගු 377 (68c)
 දේර 80, 126, 460
 දේරවු 129
 දේව 223, 340
 දේස් 78, 133
 දේස්තර 379 (4)
 දේශනා 405
 දේශනා 140
 දේශෝස් 149
 දේ 223f, 318, 402, 403
 දේන් 140

දේලා 128
 දේස 78 (69)
 දේසි 371 (69)
 දේශනා 319
 දේශාර 387 (69)
 බ.
 බස් 381 (69)
 බස 326, 391 (69)
 බසලෝස 326
 බසික 20f
 බසි 391
 බම් 129, 353, 391
 බම්පත් 406
 බම්පත 52 (69)
 බම්පි 391
 බර 57
 බරමාණ 297
 බවල 405
 බානු 129, 336, 396
 බාදාසස 54
 බාසා 326 (69)
 බාසාපි 326 (69)
 බාමික 391
 බාව 340
 බුම 78 (69)
 බා 340
 බඩු 77 (56)

න.
 න්ද (or ද) 175
 න 317, 404
 නකු 64, 402 (69)
 නකන් 390 (75)
 නව 326
 නවහිත 326
 නත්ව &c. 226
 නත 220
 නතර 129, 391
 නතා 72, 120, 362
 නති 230
 නගුල් 133
 නව 188, 220
 නවගු &c. 122, 136
 නව් 362 (69)
 නව් 362 (68)
 නවු 129
 නවුසාර 410 (9)
 නවුසාලා 329
 නත් 42
 නත්තල් 371 (75)
 නත් 342 (64 & 69)
 නත් 335

නතරුන් 406
 නපුරු 398f
 නපුසකලිම 70
 නත් 64, 67, 80, 133, 185, 312, 317, 452
 නම්මන් 34
 නම්මු 362 (68c)
 නම් 152, 220
 නම්ද 230, 435
 නම්සාරු 296
 නම්සා 53, 81
 නම්පු (or ද) 185, 312
 නත් 74, 117, 404
 නත් 296 (64), 410
 නත්දේ 71, 115
 නත් 74, 343, 362
 නත්දුරු 403
 නත්ත 139, 295, 398f
 නත්තාදි 398f (69)
 නත්තෙස් 436
 නත්ත 403
 නත්තරු 302, 405
 නත්තමිසාරි 400
 නත්තපති 403
 නත්තෙටු 404
 නත්තෙටුර 403
 නත්ත 330
 නත්තිද 330, 403
 නත්තති 403
 නත්තටුර 400
 නත්තා 403
 නත්ත 338, 405
 නත්ති 331, 400
 නත් 108, 362
 නත්තෙස් 54 (9)
 නත් 403
 නත්ල 133
 නත්ව 226
 නත් 128
 නත් 59, 64, 352, 149, 220
 නත්තව &c. 226
 නත්ති 146, 231, 345
 නත්තෙර 154
 නත් (or වා) 49, 59
 නත්ම 409
 නත්ම 141
 නත්තමි 362 (75)
 නත්තිස 145
 නත්තා 197
 නත්ත &c. 226
 නත් 220, 226
 නත් 231
 නත් 220, 219, 352

නත්ත 393 (68c)
 නත්තන් 317
 නත්ත 79 (69)
 නත්ත 148
 නත් 74
 නත් 72, 120f
 නත් 226f
 නත් 219, 352, 404, 425f
 නත් 402
 නත් 139
 නත් 103, 404
 නත්ත 391, 411 (69)
 නත්තමි 362 (75)
 නත්තිමි 71 (60)
 නත්තමි 362 (75)
 නත් 41 (69)
 නත් 342 (69)
 නත් 52
 නත්තාපි 52, 406
 නත්ත 393 (68c)
 නත් 74, 108
 නත් 66, 67, 80 (69)
 නත්තමි 70
 නත්ත 56
 නත් 56
 නත් 74
 නත්තෙර (or ල) 41
 නත් 317
 නත් 226
 නත් 41 (69)
 නත්තෙර 41, 404, 410
 නත් 317
 නත්ත 390, 408 (71)
 නත්ති 121
 නත්ති (or වෙ) 232, 236
 නත්ත 234
 නත්තෙස්තිර 134, 410
 නත්ති 295
 නත්ති } 311
 නත්ති }
 නත්ති 56
 නත්ති (or ද) 72, 126
 නත්ති 111
 නත්ති 136
 නත්ති (or වු) 137, 219
 නත්ති 80, 134
 නත්තින් 391, 404
 නත්තිසර 404
 නත්ති 72, 120
 නත්ති (or වු) 405

INDEX OF WORDS.

නත්ති 81
 නත්ති 45, 234
 නත්ති 74 (50)
 නත්ති 133, 345
 නත්ති 302
 නත්තිලෝ 306
 නත්ති 234
 නත්ති 390
 නත්ති 234
 නත්ති 307, 352
 නත්ති 317
 නත්තිමි 362 (75)
 නත්ති 106, 307, 352
 නත්ති 106
 නත්ති 72, 120
 නත්ති } 74 (50)
 නත්ති 317
 නත්ති 317
 නත්ති 315, 317
 නත්ති 234
 නත්ති 126, 405
 නත්ති 306, 317, 459 (75)
 නත්ති 409 (69)
 නත්ති 315
 නත්ති 296, 315 (68)
 නත්ති 381
 නත්ති 381 (9)
 නත්ති 315 (68)
 නත්ති (or ණු) 129, 381
 නත්ති } 302
 නත්ති } 405
 නත්ති 224
 නත්ති (or ජ) 402
 නත්ති 457 (75)
 නත්ති 297, 406
 නත්ති 88 (64)
 නත්ති 470
 නත්ති 405
 නත්ති 425 (69)
 නත්ති 68, 352 (64)
 නත්ති 296 (68)
 නත්ති 298
 නත්ති 336
 නත්ති 405
 නත්ති 315, 316 (69)
 නත්ති 300, 315, 316 (69)
 නත්ති 302, 405

නත්ති 224
 නත්ති 228
 නත්ති (or ව්) 45
 නත්ති 234
 නත්ති 44, 342 (64)
 නත්ති (or වු) 134
 නත්තිමි 141
 නත්තිමි 157
 නත්ති 133
 නත්තිමි 155
 නත්ති 45, 126
 නත්ති 228
 නත්ති 391, 404
 නත්ති (or ව) 399, 444f
 නත්ති 311
 නත්ති 296 (69)
 නත්ති 315f, 317
 නත්ති 392
 නත්තිමි 139
 නත්තිමි 155
 නත්ති 317 (69)
 නත්ති 317
 නත්ති 315f (64)
 නත්ති 317 (68c)
 නත්ති 64 (69)
 නත්ති 302
 නත්ති 405
 නත්ති 418
 නත්ති 317 (75)
 නත්ති (or තිරස) 398
 නත්ති 317
 නත්ති 134, 410
 නත්ති 404
 නත්ති 402
 නත්ති 182
 නත්ති 135, 139
 නත්ති 127, 363
 නත්ති 115, 152
 නත්ති 331
 නත්ති 121
 නත්ති 224
 නත්ති 438
 නත්ති 135, 402
 නත්ති 317
 නත්ති 411 (68c)
 නත්ති 234
 නත්ති 315f
 නත්ති 315 (64)
 නත්ති 57

නිශ්පාදන 315f
 නිශ්පාදන 58
 නිෂ් 315f
 නිෂ්පාදන 315
 නිෂ්පාදන 433
 නිෂ්පාදන 423
 නිෂ්පාදන 336
 නිෂ්පාදන 315f
 නිෂ් 315f
 නිෂ් 315f
 නිෂ්පාදන 372 (68c)
 නිෂ්පාදන 315f
 නිෂ්පාදන 315f
 නිෂ් 315, 324
 නිෂ් 405
 නිෂ්පාදන 402
 නිෂ්පාදන 324, 402
 නිෂ්පාදන 436
 නිෂ් 309, 310, 403, 425
 නිෂ්පාදන 302, 405
 නිෂ්පාදන 302
 නිෂ් 74
 නිෂ් 315
 නිෂ්පාදන 315f
 නිෂ් 315, 342, 393
 නිෂ් 130, 342
 නිෂ්පාදන or නිෂ්පාදන
 නිෂ් 410
 නිෂ් 331
 නිෂ්පාදන 331
 නිෂ් 317
 නිෂ් 345
 නිෂ් 317
 නිෂ්පාදන 317
 නිෂ් (or) &c. 162,
 174, 351, 402
 නිෂ්පාදන 402
 නිෂ් 185, 312
 නිෂ් 51 (64)
 නිෂ් 51
 නිෂ් 126
 නිෂ් 149
 නිෂ් 317
 නිෂ් 133, 363
 නිෂ් 343
 නිෂ් 64 (69)
 නිෂ් 317
 නිෂ් (or) නිෂ් 317
 නිෂ් 317
 නිෂ් 224
 නිෂ් 224
 නිෂ් 228
 නිෂ් 352, 404

නිෂ් 363 (69)
 නිෂ් 224
 නිෂ් 59
 නිෂ් 453f
 නිෂ් 59
 නිෂ් 335
 නිෂ් 129
 නිෂ් 317
 නිෂ් 392
 නිෂ් 317
 නිෂ් 302, 405
 නිෂ් 317
 නිෂ් 317
 නිෂ් 317
 නිෂ් 363 (69)
 නිෂ් 377 (14)
 නිෂ් 296, 372
 (69)
 නිෂ් 313
 නිෂ් 317
 නිෂ් 317
 නිෂ් 372 (69)
 නිෂ් 404
 නිෂ් 306
 නිෂ් 60, 141
 නිෂ් 302, 306
 නිෂ් 313
 නිෂ් &c. 372,
 377, 409 (69)
 නිෂ් 405
 නිෂ් 317
 නිෂ් 312
 නිෂ් (or) ක 363 (68c)
 නිෂ් 363
 නිෂ් 379 (68c)
 නිෂ් 72, 372 (48)
 නිෂ් 345

ප.
 ප 316
 ප 38, 296
 ප 64, 335 (69)
 ප 423
 ප 149
 ප 37
 ප 134
 ප 404
 ප 64
 ප 64, 316
 ප 89, 389 (64)
 ප 55, 316

ප්‍රතිකූල 372
 ප්‍රතිකූල 128
 ප්‍රතිකූල 387f (69)
 ප්‍රතිකූල 38 (68)
 ප්‍රතිකූල 40, 64, 302
 ප්‍රතිකූල 198
 ප්‍රතිකූල 302
 ප්‍රතිකූල 89
 ප්‍රතිකූල &c. 64, 307,
 430f
 ප්‍රතිකූල 316 (68c)
 ප්‍රතිකූල 316 (69)
 ප්‍රතිකූල 69
 ප්‍රතිකූල 139
 ප්‍රතිකූල 296 (69)
 ප්‍රතිකූල 23
 ප්‍රතිකූල 146, 143
 ප්‍රතිකූල 64, 409 (69)
 ප්‍රතිකූල 186
 ප්‍රතිකූල 428 (69)
 ප්‍රතිකූල 64, 130
 ප්‍රතිකූල 308
 ප්‍රතිකූල 38, 64, 130
 ප්‍රතිකූල 141
 ප්‍රතිකූල 38, 296 (68c)
 ප්‍රතිකූල 33, 64
 ප්‍රතිකූල 446 (69)
 ප්‍රතිකූල 64, 296, 316, 353
 ප්‍රතිකූල 347f (64)
 ප්‍රතිකූල 32, 78, 130
 ප්‍රතිකූල 413
 ප්‍රතිකූල 3
 ප්‍රතිකූල 181f
 ප්‍රතිකූල 64 (69)
 ප්‍රතිකූල 372 (68c)
 ප්‍රතිකූල 144, 330
 ප්‍රතිකූල 345
 ප්‍රතිකූල 134, 391
 ප්‍රතිකූල &c. 74, 402 (9)
 ප්‍රතිකූල 134, 296, 345
 391
 ප්‍රතිකූල 379 (75)
 ප්‍රතිකූල 340
 ප්‍රතිකූල 18
 ප්‍රතිකූල 340
 ප්‍රතිකූල 316, 324, 326
 ප්‍රතිකූල 13
 ප්‍රතිකූල 109, 404
 ප්‍රතිකූල 372 (69)
 ප්‍රතිකූල 33, 130
 ප්‍රතිකූල 340, 354
 ප්‍රතිකූල 146

ප්‍රතිකූල 146
 ප්‍රතිකූල 141
 ප්‍රතිකූල 146
 ප්‍රතිකූල 141
 ප්‍රතිකූල 37, 146
 ප්‍රතිකූල 331
 ප්‍රතිකූල 363
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 381
 ප්‍රතිකූල 133
 ප්‍රතිකූල 363 (69)
 ප්‍රතිකූල 127, 363
 ප්‍රතිකූල 363 (69)
 ප්‍රතිකූල &c. 387
 ප්‍රතිකූල 311
 ප්‍රතිකූල 220
 ප්‍රතිකූල 226
 ප්‍රතිකූල 235
 ප්‍රතිකූල 228
 ප්‍රතිකූල 403
 ප්‍රතිකූල 130
 ප්‍රතිකූල 40, 381 (69)
 ප්‍රතිකූල 352 (75)
 ප්‍රතිකූල 40, 388
 ප්‍රතිකූල 396
 ප්‍රතිකූල 381 (69)
 ප්‍රතිකූල 130, 363
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 68, 404 (21)
 ප්‍රතිකූල 111, 405
 ප්‍රතිකූල 131, 405
 ප්‍රතිකූල 405
 ප්‍රතිකූල 103, 404
 ප්‍රතිකූල 32, 78 (64)
 ප්‍රතිකූල 3, 52
 ප්‍රතිකූල 408
 ප්‍රතිකූල 133
 ප්‍රතිකූල 466
 ප්‍රතිකූල 37, 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 144f
 ප්‍රතිකූල 226
 ප්‍රතිකූල 37, 149
 ප්‍රතිකූල 145
 ප්‍රතිකූල 145
 ප්‍රතිකූල 108, 363
 ප්‍රතිකූල (or) ප්‍රතිකූල 127,
 363
 ප්‍රතිකූල 111, 408
 ප්‍රතිකූල 236f, 295, 296,
 345 (75), 405
 ප්‍රතිකූල 129, 245, 411
 ප්‍රතිකූල 106
 ප්‍රතිකූල 129, 296, 363

ප්‍රතිකූල 220, 340, 345
 ප්‍රතිකූල 402
 ප්‍රතිකූල 405
 ප්‍රතිකූල 309, 310, 398f,
 425
 ප්‍රතිකූල 74, 316, 330
 ප්‍රතිකූල 298
 ප්‍රතිකූල 74
 ප්‍රතිකූල 131
 ප්‍රතිකූල 226
 ප්‍රතිකූල (or) ප්‍රතිකූල 377
 (75)
 ප්‍රතිකූල &c. 74
 (26 & 28)
 ප්‍රතිකූල 2, 3, 83, 332, 342
 345, 402 (69)
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 52
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 48
 ප්‍රතිකූල 342, 363 (69)
 ප්‍රතිකූල 3, 66 (68)
 ප්‍රතිකූල 3, 66 (69)
 ප්‍රතිකූල 52
 ප්‍රතිකූල 230
 ප්‍රතිකූල 131
 ප්‍රතිකූල 145, 201, 352
 ප්‍රතිකූල 130, 381
 ප්‍රතිකූල 145
 ප්‍රතිකූල 133, 363
 ප්‍රතිකූල 363 (75)
 ප්‍රතිකූල 145
 ප්‍රතිකූල 129, 363
 ප්‍රතිකූල &c. 226
 ප්‍රතිකූල 133, 408
 ප්‍රතිකූල 147
 ප්‍රතිකූල 145
 ප්‍රතිකූල 32, 340
 ප්‍රතිකූල 128
 ප්‍රතිකූල 230
 ප්‍රතිකූල 379 (75)
 ප්‍රතිකූල 379 (75)
 ප්‍රතිකූල 129
 ප්‍රතිකූල 316
 ප්‍රතිකූල 403
 ප්‍රතිකූල 402
 ප්‍රතිකූල 64, 316 (64)
 ප්‍රතිකූල &c., 307
 ප්‍රතිකූල 403
 ප්‍රතිකූල 424
 ප්‍රතිකූල 268
 ප්‍රතිකූල 345 (=ප්‍රතිකූල)
 ප්‍රතිකූල (or) ප්‍රතිකූල 57

ප්‍රතිකූල 308
 ප්‍රතිකූල 377 (69)
 ප්‍රතිකූල 57
 ප්‍රතිකූල 379 (75)
 ප්‍රතිකූල 399
 ප්‍රතිකූල 129
 ප්‍රතිකූල 74, 296, 315, 342,
 404
 ප්‍රතිකූල 363 (68)
 ප්‍රතිකූල &c. 226
 ප්‍රතිකූල 220
 ප්‍රතිකූල 231, 234
 ප්‍රතිකූල 64 (68)
 ප්‍රතිකූල 220f
 ප්‍රතිකූල 42, 46
 ප්‍රතිකූල 42, 46
 ප්‍රතිකූල 51, 57
 ප්‍රතිකූල 51, 57
 ප්‍රතිකූල 107
 ප්‍රතිකූල 399
 ප්‍රතිකූල 51
 ප්‍රතිකූල 52
 ප්‍රතිකූල 372 (68)
 ප්‍රතිකූල 315
 ප්‍රතිකූල 64, 315
 ප්‍රතිකූල 315 (64)
 ප්‍රතිකූල 315
 ප්‍රතිකූල 36
 ප්‍රතිකූල 402
 ප්‍රතිකූල 372 (68c)
 ප්‍රතිකූල 372 (65)
 ප්‍රතිකූල 315
 ප්‍රතිකූල 64 (69)
 ප්‍රතිකූල 74 (54 & 55)
 ප්‍රතිකූල 36
 ප්‍රතිකූල 363 (68)
 ප්‍රතිකූල 40 (69)
 ප්‍රතිකූල 315 (69)
 ප්‍රතිකූල 315
 ප්‍රතිකූල 64
 ප්‍රතිකූල 323, 460
 ප්‍රතිකූල 464
 ප්‍රතිකූල 201
 ප්‍රතිකූල 363 (69)
 ප්‍රතිකූල 152 (64), 175 (14),
 238, 280f, 340
 ප්‍රතිකූල 377 (68)
 ප්‍රතිකූල 220
 ප්‍රතිකූල &c. 226
 ප්‍රතිකූල 230
 ප්‍රතිකූල 363 (75)

පලල 136	පළු 40, 363 (69)	පාසක 372 (68)
පලක 340	පල 220, 295, 340	පාසක 220
පලාත් 456 (75)	පලු &c. 40, 64, 141, 302	පාසල් 329
පල 363 (69)	පලු 302	පාස 309, 393, 425
පලු 129	පලු &c. 302	පාසාණම් 364 (75)
පලු 363 (68c)	පලු 363 (68)	පාස 220
පලු 133, 295	පාස 352 (68)	පාස 230
පලකාර 390f	පාස 147, 363 (68)	පාස 459, 464
පවත් 444f	පාස 43, 219, 296, 324, 339, 345, 404, 407	පාස 6, 347f (69)
පවත්ව &c. 226	පාසකුම 364	පාස වසන 13
පවති 231, 234	පාස 220	පාස 433, 458
පවත් 135, 403	පාස 396 (69)	පාස 338
පවර 220	පාස 329	පාසල 236
පවස 220	පාසම 364 (75)	පාසල 234, 235
පවා 311	පාසම 133, 296, 364	පාස 74, 107
පවිත් 64, 296, 338	පාසම 134	පාස 79, 420 (64)
පවිත් 379	පාස 33	පාසවත් 404
පවිත් 379 (75)	පාසකුම 381	පාසකුම 404
පවුල් 133	පාසකුම 37	පාසකුම 400
පවුල් 38(69)	පාසකුම 372 (9)	පාසකුම 364 (69)
පවුල් 38	පාසකුම 364 (69)	පාසකුම 236
පස් 135, 140, 316, 338, 352, 354	පාසකුම 129	පාසකුම 181f
පස්කල 327 (64)	පාස &c. 304	පාසකුම 74 (9)
පස්වර 410	පාස 43, 220, 326, 345, 364 (69)	පාසකුම 402
පස්සේ 302, 304, 311	පාසකුම 404	පාසකුම 131
පස්සේ 316	පාසකුම 326	පාසකුම 135, 393, 406
පස්සේ 404	පාසකුම 41f, 372 (21)	පාසකුම 379 (69)
පස්සේ 404	පාසකුම 133, 372	පාසකුම 379 (75)
පස්සේ 404	පාසකුම 403, 410 (64)	පාසකුම 379 (69), 393
පස්සේ 149	පාසකුම 33	පාසකුම 372 (75)
පස්සේ 53, 400	පාසකුම 372 (65)	පාසකුම 176
පස්සේ (or ද) 61, 316, 353	පාසකුම 129, 144	පාසකුම 295 (80)
පස්සේ 316	පාසකුම 10 (71)	පාසකුම 236, 405
පස්සේ (or ම) 130	පාසකුම 64, 144, 391	පාසකුම 410 (= පා)
පස්සේ 295, 302	පාසකුම 221, 417	පාසකුම 315
පස්සේ 304, 311	පාසකුම 379	පාසකුම 234
පස්සේ 131	පාසකුම 38, 140 (69)	පාසකුම 230f
පස්සේ 149, 295, 354	පාසකුම 390f	පාසකුම 379
පස්සේ 139	පාසකුම 126, 457	පාසකුම 234
පස්සේ &c. 304	පාසකුම 364 (68)	පාසකුම 234
පස්සේ 227	පාසකුම 364 (75)	පාසකුම 456
පස්සේ 133, 403	පාසකුම 364 (68)	පාසකුම 127, 296
පස්සේ 264f	පාසකුම 324	පාසකුම 130
පස්සේ &c. 41, 304	පාසකුම 133, 364 (75)	පාසකුම 234
පස්සේ 457	පාසකුම 403	පාසකුම &c. 383f (46)
පස්සේ 40, 363 (75)	පාසකුම 364 (69)	පාසකුම 410
	පාසකුම 364	පාසකුම 234

(a) Nom. &c. (sing.) පස, පසින්, &c.; (pl.) පසවල්, පසවලින්, &c.
 (b) Nom. &c. (sing.) පාස, පාසෙන්, &c.; (pl.) පාස, පාසවලින්, &c.

පාස 234	පසකුම 181, 186	පිළිම 127
පාස 379 (75)	පසකුම 133, 314	පිළිමල් 404
පාසම (පිසියා) 377	පසකුම 403	පිළිම (or කු) 55 (82)
පාස 69 (75)	පසකුම 402	පිළිම 318 (2 [i] d)
පාසක 234	පසකුම 43 (64)	පිළිම 316 (64)
පාසක 234	පසකුම 229	පිළිම 297
පාසක 234	පසකුම 43 (64)	පිළිම 383f (64)
පාසක 314, 345	පසකුම 335	පිළිම 372 (68)
පාසක 380 (70)	පසකුම 402	පිළිම 340
පාස (or ක) 364, 382 (75)	පසකුම 221	පිළිම 298
පාසක 380 (70)	පසකුම 414	පිළිම 372 (64)
පිළිම 130 (69)	පසකුම 380 (14)	පිළිම 335
පිළිම 364 (68)	පිළිම 315	පිළිම 335
පිළිම 295, 304, 311, 349	පිළිම 377 (64)	පිළිම 234
පිළිම 455 (68c)	පිළිම 36, 421	පිළිම 224
පිළිම 329 (64)	පිළිම 82, 108, 403	පිළිම 135
පිළිම 184	පිළිම 60	පිළිම 372 (69)
පිළිම &c. 304, 305	පිළිම 221, 315 (64)	පිළිම 224
පිළිම 305, 311	පිළිම 315 (75)	පිළිම 131
පිළිම 297	පිළිම 68, 403 (75)	පිළිම 297
පිළිම 186	පිළිම (or ද) 61, 300	පිළිම 372 (69)
පිළිම 399	පිළිම 234	පිළිම 382 (65)
පිළිම 349 (70)	පිළිම 224	පිළිම 313, 326f, 345, 394f
පිළිම 224	පිළිම 99	පිළිම 403
පිළිම 228	පිළිම 234	පිළිම 345
පිළිම 309, 310, 428	පිළිම (71), 407	පිළිම 364
පිළිම 48, 342f, 345	පිළිම 234	පිළිම 129
පිළිම 342	පිළිම 338	පිළිම 129
පිළිම 56	පිළිම 402	පිළිම 116, 118, 345
පිළිම 80, 134, 342	පිළිම 380 (14)	පිළිම 103, 345
පිළිම 332, 345 (32)	පිළිම 372 (69)	පිළිම 345
පිළිම 54	පිළිම 330	පිළිම 403
පිළිම 386 (70)	පිළිම (68c)	පිළිම 155
පිළිම 314	පිළිම (or ද) 68, 74, 121	පිළිම 222, 340, 468
පිළිම 64 (75)	පිළිම 470	පිළිම 364 (69)
පිළිම 34 (75)	පිළිම 224	පිළිම 302
පිළිම 296, 372 (68)	පිළිම (or ක) 104, 122	පිළිම 32
පිළිම 372 (69)	පිළිම 402	පිළිම 372 (69)
පිළිම 329 (69)	පිළිම 232	පිළිම 340
පිළිම 364 (71)	පිළිම 230f	පිළිම &c. 222, 227
පිළිම 402, 404, 405	පිළිම 131	පිළිම (or ද) 227
පිළිම 219f, 470 (82)	පිළිම 314	පිළිම &c. 403
පිළිම 340	පිළිම (or ද) 229, 433	පිළිම 70
පිළිම 372 (64)	පිළිම 127	පිළිම 372 (75)
පිළිම 234	පිළිම 316, 326	පිළිම 372
පිළිම 234	පිළිම 40	පිළිම 222, 327 (69), 340, 394
පිළිම 234, 236	පිළිම 316 (70)	පිළිම 98
පිළිම 232, 388	පිළිම 48 (69)	පිළිම 364 (68c)
පිළිම 111	පිළිම 40	පිළිම 70, 403 (42)
පිළිම 72, 98, 100, 118, 119, 201, 292, 345, 403	පිළිම (or ක) 45, 354	පිළිම 83, 133
		පිළිම &c. 223, 227

පුරුෂ 64, 70, 72, 103, 403
 පුරුෂලිංග 70
 පුරුෂික 58
 පුරුෂ 18
 පුරුෂ 341f, 404
 පුරුෂ 136
 පුරුෂ &c. 223, 227
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 79 (69)
 පුරුෂ 39, 340 (69)
 පුරුෂ 345
 පුරුෂ 345 (69)
 පුරුෂ 411 (69)
 පුරුෂ 377
 පුරුෂ 422
 පුරුෂ 37 (68)
 පුරුෂ 364 (69)
 පුරුෂ (or කි) 45, 197, 354
 පුරුෂ 58, 70
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 326, 468 (68)
 පුරුෂ 395
 පුරුෂ 364 (68c)
 පුරුෂ 364 (68)
 පුරුෂ 231
 පුරුෂ 328
 පුරුෂ 190
 පුරුෂ 192
 පුරුෂ 328
 පුරුෂ 42, 46
 පුරුෂ 51, 58
 පුරුෂ 50, 51
 පුරුෂ 42
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 364 (68)
 පුරුෂ 64, 79, 403 (69)
 පුරුෂ 52
 පුරුෂ 349 (69)
 පුරුෂ 381f
 පුරුෂ 11, 130
 පුරුෂ 364 (75)
 පුරුෂ 130, 364
 පුරුෂ 238 (82)
 පුරුෂ 234, 279f
 පුරුෂ 372
 පුරුෂ (75)
 පුරුෂ 372 (26)
 පුරුෂ &c. 229
 පුරුෂ 127, 372

පුරුෂ 377, 409 (69)
 පුරුෂ 345
 පුරුෂ 381 (75)
 පුරුෂ 224
 පුරුෂ 372 (26)
 පුරුෂ 372 (69)
 පුරුෂ 190
 පුරුෂ 42
 පුරුෂ 372 (75)
 පුරුෂ (or කු) 45
 පුරුෂ 410
 පුරුෂ 372 (75)
 පුරුෂ 42, 46
 පුරුෂ 51, 58
 පුරුෂ 299
 පුරුෂ 229
 පුරුෂ 410
 පුරුෂ 89
 පුරුෂ 50, 51
 පුරුෂ 34 (64)
 පුරුෂ 427 (64)
 පුරුෂ (or ලෙ) 224, 234, 364
 පුරුෂ 49 (65)
 පුරුෂ 42, 48 (69)
 පුරුෂ 364 (75)
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ &c. 302
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ 126, 224, 340
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ 420 (64)
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ 402
 පුරුෂ 402 (9)
 පුරුෂ 372 (64)
 පුරුෂ 130
 පුරුෂ 228f
 පුරුෂ } 79, 131
 පුරුෂ }
 පුරුෂ 131
 පුරුෂ &c. 223, 228
 පුරුෂ 130
 පුරුෂ 364
 පුරුෂ &c. 74 (50)
 පුරුෂ 133, 345
 පුරුෂ 56, 131
 පුරුෂ 364 (69)
 පුරුෂ &c. 306, 364
 පුරුෂ 377 (64)
 පුරුෂ 364 (69)
 පුරුෂ 229

පුරුෂ 364 (69)
 පුරුෂ 365 (68)
 පුරුෂ 365 (68)
 පුරුෂ 129, 151, 377
 පුරුෂ 341, 392, 404 (75)
 පුරුෂ 327
 පුරුෂ (කාර) 377
 පුරුෂ 175 (14)
 පුරුෂ 130, 365
 පුරුෂ 380 (69)
 පුරුෂ 131
 පුරුෂ 228, 466
 පුරුෂ 409 (75)
 පුරුෂ 116
 පුරුෂ 223
 පුරුෂ 101
 පුරුෂ 107
 පුරුෂ 223, 228
 පුරුෂ 40, 403 (68d)
 පුරුෂ 377 (69)
 පුරුෂ 380 (19)
 පුරුෂ 372 (68c)
 පුරුෂ 372 (69)
 පුරුෂ 372 (69)
 පුරුෂ 403
 පුරුෂ 377 (68c)
 පුරුෂ 391
 පුරුෂ
 පුරුෂ 340, 436 (69)
 පුරුෂ 298
 පුරුෂ
 පුරුෂ 103, 325
 පුරුෂ 65, 74, 103
 පුරුෂ 144f
 පුරුෂ 409 (75)
 පුරුෂ 377 (9)
 පුරුෂ 377 (69)
 පුරුෂ 388
 පුරුෂ &c. 111, 390
 පුරුෂ 400, 401
 පුරුෂ (or පු) 231f
 පුරුෂ 117
 පුරුෂ 380 (75)
 පුරුෂ 134
 පුරුෂ 126
 පුරුෂ 297
 පුරුෂ (or පා) 151 (37)
 පුරුෂ 129
 පුරුෂ 330

පුරුෂ 365 (68)
 පුරුෂ 433, 463f (64)
 පුරුෂ 231, 405, 435
 පුරුෂ 135, 345
 පුරුෂ 373 (75)
 පුරුෂ 58 (70)
 පුරුෂ 373 (64)
 පුරුෂ (or පා) 352 (68)
 පුරුෂ 144
 පුරුෂ 220, 340, 345
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 409 (64)
 පුරුෂ 230
 පුරුෂ 187, 231
 පුරුෂ 131
 පුරුෂ 345, 349
 පුරුෂ 231
 පුරුෂ 373 (69)
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 45
 පුරුෂ &c. 220, 226
 පුරුෂ 352
 පුරුෂ 127, 325, 332
 පුරුෂ 101
 පුරුෂ 373 (68c)
 පුරුෂ 325 (69)
 පුරුෂ 325
 පුරුෂ 74, 111
 පුරුෂ 326
 පුරුෂ (or ගත්) 470
 පුරුෂ 373 (68c)
 පුරුෂ 373f, 380 (69)
 පුරුෂ or පුරුෂ 468 (64)
 පුරුෂ 144
 පුරුෂ 404
 පුරුෂ 70, 135
 පුරුෂ 130, 365
 පුරුෂ 36
 පුරුෂ 388
 පුරුෂ 373 (69)
 පුරුෂ 220, 313, 323, 329f, 334, 342, 346, 405
 පුරුෂ 373 (69)
 පුරුෂ 314
 පුරුෂ 306, 434
 පුරුෂ 313
 පුරුෂ 342 (69)
 පුරුෂ &c. 74, 112, 121, 388
 පුරුෂ 306
 පුරුෂ 306
 පුරුෂ 68, 444 (64)
 පුරුෂ 1, 70 (75)

පුරුෂ 373 (75)
 පුරුෂ 134
 පුරුෂ &c. 226
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 231
 පුරුෂ 112
 පුරුෂ 220
 පුරුෂ 144
 පුරුෂ 231
 පුරුෂ 335
 පුරුෂ &c. 307
 පුරුෂ 335
 පුරුෂ 82
 පුරුෂ 40, 74, 116
 පුරුෂ 377
 පුරුෂ 373 (68c)
 පුරුෂ 352 (68c)
 පුරුෂ &c. 390f (19)
 පුරුෂ 219, 313, 43, 394, 404
 පුරුෂ 147 (69)
 පුරුෂ 302, 306
 පුරුෂ 377 (69)
 පුරුෂ 402, 403
 පුරුෂ &c. 76 (14)
 පුරුෂ 76 (48)
 පුරුෂ 457 (vide ගත්)
 පුරුෂ 468
 පුරුෂ 373 (75)
 පුරුෂ 377 (65)
 පුරුෂ 373 (69)
 පුරුෂ 342, 448 (64)
 පුරුෂ 76 (14)
 පුරුෂ 76 (48)
 පුරුෂ 143 (14)
 පුරුෂ 226
 පුරුෂ 377, 388 (14)
 පුරුෂ 402
 පුරුෂ 325, 402
 පුරුෂ 43 (68c)
 පුරුෂ 313
 පුරුෂ 311, 398
 පුරුෂ 111
 පුරුෂ 409 (82)
 පුරුෂ 404 (71)
 පුරුෂ 12
 පුරුෂ (or ලෙ) 235
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ=පුරුෂ (71) 231
 පුරුෂ 74, 121
 පුරුෂ 380 (69)
 පුරුෂ 307
 පුරුෂ &c. 74, 121

පුරුෂ 68
 පුරුෂ 45 (69)
 පුරුෂ 463f
 පුරුෂ 74, 121
 පුරුෂ 130, 307f, 388
 පුරුෂ 72, 102, 118
 පුරුෂ 463
 පුරුෂ 60, 436 (68c)
 පුරුෂ 60
 පුරුෂ 40 (9)
 පුරුෂ 409 (64)
 පුරුෂ 65, 345 (69)
 පුරුෂ 345 (70)
 පුරුෂ 342, 345
 පුරුෂ 315
 පුරුෂ 340
 පුරුෂ 187, 232
 පුරුෂ 342, 354 (70)
 පුරුෂ 235
 පුරුෂ 28, 342, 354 (68c)
 පුරුෂ 373 (69)
 පුරුෂ 394, 403 (75)
 පුරුෂ 34
 පුරුෂ 326 (64)
 පුරුෂ 124, 403
 පුරුෂ 388
 පුරුෂ 380 (68)
 පුරුෂ 380 (75)
 පුරුෂ 342 (64)
 පුරුෂ 390
 පුරුෂ 380 (14)
 පුරුෂ 72, 125
 පුරුෂ 74, 345
 පුරුෂ 470
 පුරුෂ 238
 පුරුෂ 380 (14)
 පුරුෂ 130 (69)
 පුරුෂ 45, 238f (75)
 පුරුෂ 373 (68)
 පුරුෂ 373 (14)
 පුරුෂ 326
 පුරුෂ 404
 පුරුෂ 373 (75)
 පුරුෂ 56
 පුරුෂ 12, 406
 පුරුෂ 409
 පුරුෂ 406 (4)
 පුරුෂ 371 (69)
 පුරුෂ 327, 400, 413f
 පුරුෂ 192, 238f
 පුරුෂ 378 (75)
 පුරුෂ 402

බුබුළු 133
 බුබුළු &c. 223, 227, 388
 බුබුළු (or ඊ) 377 (69)
 බුබුළු 377 (69)
 බුබුළු 385, 406 (75)
 බුබුළු 404
 බුබුළු 82
 බුබුළු 402
 බුබුළු 377 (75)
 බුබුළු 378 (65)
 බුබුළු 404
 බුබුළු 111, 373, 378
 බුබුළු 373 (69)
 බුබුළු 373 (69)
 බුබුළු 45, 64, 409 (64)
 බුබුළු 224, 340
 බුබුළු 235
 බුබුළු 127, 342f (65)
 බුබුළු 394
 බුබුළු 380 (68)
 බුබුළු 127
 බුබුළු 104
 බුබුළු 388
 බුබුළු 107
 බුබුළු 378 (75)
 බුබුළු 378 (71)
 බුබුළු &c. 45, 295 (75)
 බුබුළු 307
 බුබුළු 112, 373
 බුබුළු 224
 බුබුළු 238
 බුබුළු 373 (69)
 බුබුළු 393
 බුබුළු 393 (75)
 බුබුළු 129
 බුබුළු 373 (75)
 බුබුළු 393
 බුබුළු 393 (75)
 බුබුළු 373 (64)
 බුබුළු 365 (68)
 බුබුළු 129
 බුබුළු 390f
 බුබුළු 385 (75)
 බුබුළු 313
 බුබුළු 313
 බුබුළු 378
 බුබුළු 378 (69)
 බුබුළු 159, 170
 බුබුළු &c. 141, 173, 307
 බුබුළු 295, 404

බුබුළු 373 (68c)
 බුබුළු 378 (69)
 බුබුළු 65, 404 (69)
 බුබුළු 419
 බුබුළු 373 (28)
 බුබුළු (or) 378
 බුබුළු 373 (69)
 බුබුළු 373 (65)

බුබුළු 340
 බුබුළු 340
 බුබුළු 345
 බුබුළු 134
 බුබුළු 406
 බුබුළු 345
 බුබුළු 327, 396 (64)
 බුබුළු 147 (69)
 බුබුළු 340
 බුබුළු 130
 බුබුළු 120
 බුබුළු 415
 බුබුළු 455
 බුබුළු 68 (69)
 බුබුළු 68, 188
 බුබුළු 68
 බුබුළු 128
 බුබුළු 446 (69)
 බුබුළු &c. 74
 බුබුළු 65, 130, 345
 බුබුළු 340, 345
 බුබුළු 298, 326
 බුබුළු 396
 බුබුළු 327
 බුබුළු 396
 බුබුළු 331
 බුබුළු 340
 බුබුළු 57, 298
 බුබුළු 403 (69)
 බුබුළු 39
 බුබුළු 327, 396 (69)

බුබුළු 342
 බුබුළු 140, 143, 158, 161, 189f, 320, 321f, 346
 බුබුළු 156
 බුබුළු 156
 බුබුළු 308
 බුබුළු 340, 345
 බුබුළු 345
 බුබුළු 220, 340
 බුබුළු &c. 74, 111, 121
 බුබුළු 111

බුබුළු 78, 88, 128, 346, 405
 බුබුළු (or බු) 6, 347f
 බුබුළු 110, 390
 බුබුළු 133, 420
 බුබුළු 338, 381
 බුබුළු 365 (69)
 බුබුළු 365 (75)
 බුබුළු 415 (64)
 බුබුළු 134
 බුබුළු 404
 බුබුළු 226
 බුබුළු 231
 බුබුළු 365 (75)
 බුබුළු 129
 බුබුළු 365 (69)
 බුබුළු 14 (9)
 බුබුළු 74, 103, 365
 බුබුළු 69 (68)
 බුබුළු 57, 37
 බුබුළු 295, 335, 391, 18
 බුබුළු 298
 බුබුළු 302
 බුබුළු 302
 බුබුළු 335
 බුබුළු 65, 103, 345, 405
 බුබුළු 342 (69)
 බුබුළු 295
 බුබුළු 322
 බුබුළු 404
 බුබුළු &c. 302
 බුබුළු 302
 බුබුළු 221, 340
 බුබුළු &c. 226
 බුබුළු 329f (75)
 බුබුළු 338
 බුබුළු 340, 342, 405
 බුබුළු 159, 170, 307
 බුබුළු 307
 බුබුළු 342
 බුබුළු 306
 බුබුළු 231, 345
 බුබුළු 306
 බුබුළු 111, 402
 බුබුළු 15, 329
 බුබුළු 198
 බුබුළු 410
 බුබුළු 42
 බුබුළු 329
 බුබුළු &c. 324, 391
 බුබුළු 324
 බුබුළු 338

බුබුළු 403
 බුබුළු 130, 340
 බුබුළු 109
 බුබුළු 308, 405
 බුබුළු 402
 බුබුළු &c. 226
 බුබුළු 465 (65b)
 බුබුළු 391
 බුබුළු 342, 395
 බුබුළු 300, 301
 බුබුළු 461
 බුබුළු 395
 බුබුළු 231
 බුබුළු 391
 බුබුළු 403
 බුබුළු 65, 103, 468
 බුබුළු (or බු) 161, 351
 බුබුළු 391, 392
 බුබුළු 365, 72
 බුබුළු 65, 77
 බුබුළු 36
 බුබුළු &c. 220, 226, 339
 බුබුළු 365 (9)
 බුබුළු 80, 342 (69)
 බුබුළු 400
 බුබුළු 403, 407
 බුබුළු 59, 72, 118, 346, 365
 බුබුළු 32, 342, 365 (64)
 බුබුළු 465 (64)
 බුබුළු 403
 බුබුළු 226
 බුබුළු 131, 365
 බුබුළු 72, 126, 345
 බුබුළු 220
 බුබුළු 198f
 බුබුළු 78, 80, 345, 468 (75 & 37)
 බුබුළු &c. 226
 බුබුළු 72, 102, 365
 බුබුළු 220, 345
 බුබුළු 198
 බුබුළු 373
 බුබුළු 401
 බුබුළු 79
 බුබුළු 405
 බුබුළු 400
 බුබුළු 43
 බුබුළු 143
 බුබුළු 48, 74, 343
 බුබුළු 118, 136, 295, 389
 බුබුළු &c. 104, 122
 බුබුළු 77 (14)

බුබුළු 411
 බුබුළු 428f
 බුබුළු 77 (48)
 බුබුළු 401
 බුබුළු &c. 402 (64)
 බුබුළු 405
 බුබුළු 404
 බුබුළු 410 (64)
 බුබුළු 74, 112, 139
 බුබුළු 411 (75)
 බුබුළු 43
 බුබුළු 52
 බුබුළු 52, 72, 176, 331 (9)
 බුබුළු 20
 බුබුළු 331
 බුබුළු 403
 බුබුළු 39
 බුබුළු 380 (14)
 බුබුළු 52
 බුබුළු 32, 47
 බුබුළු 3f
 බුබුළු 88
 බුබුළු 34 (64)
 බුබුළු 470
 බුබුළු 345, 346, 402, 405
 බුබුළු (or බු) 65, 347f
 බුබුළු 403
 බුබුළු 365 (68c)
 බුබුළු 220
 බුබුළු &c. 74 (9)
 බුබුළු 37, 80 (69)
 බුබුළු 365 (68c)
 බුබුළු 56
 බුබුළු 18 (68c)
 බුබුළු 10 (69)
 බුබුළු 120
 බුබුළු 124, 332, 345
 බුබුළු (or බු) 40, 365 (69)
 බුබුළු 365f
 බුබුළු 365 (75)
 බුබුළු 345
 බුබුළු 403
 බුබුළු 403
 බුබුළු 72, 105, 352
 බුබුළු 373 (48)
 බුබුළු 365 (75)
 බුබුළු 133
 බුබුළු 78, 130, 346
 බුබුළු 340
 බුබුළු 378 (68)
 බුබුළු 147 (64)

බුබුළු 365 (68c)
 බුබුළු 404
 බුබුළු 403 (69)
 බුබුළු 32, 346f
 බුබුළු 390f
 බුබුළු 128
 බුබුළු 365 (17)
 බුබුළු &c. 111, 399f
 බුබුළු 133, 411
 බුබුළු 33
 බුබුළු 378 (14)
 බුබුළු 33, 78, 373 (69)
 බුබුළු 80, 134, 373f
 බුබුළු 235
 බුබුළු 88, 135, 138f, 352
 බුබුළු &c. 74, 107
 බුබුළු 235
 බුබුළු 143
 බුබුළු 37 (75)
 බුබුළු &c. 365 (68c)
 බුබුළු 176f (60)
 බුබුළු 42
 බුබුළු 235
 බුබුළු (or බු) 185, 202
 බුබුළු 235
 බුබුළු 461
 බුබුළු 378 (69)
 බුබුළු 40
 බුබුළු 235
 බුබුළු 226f (82)
 බුබුළු 219f (82)
 බුබුළු 235
 බුබුළු 74, 107, 121, 345
 බුබුළු &c. 74, 121
 බුබුළු 235
 බුබුළු 380, 382
 බුබුළු (75)
 බුබුළу 76, 166
 බුබුළу &c. 302, 303
 බුබුළу 44, 342
 බුබුළу 404
 බුබුළу 69, 130, 454
 බුබුළу 466 (69)
 බුබුළу 365
 බුබුළу 327
 බුබුළу 327
 බුබුළу 88 (75)
 බුබුළу 346, 353
 බුබුළу 346, 353 (9)
 බුබුළу &c. 74, 111, 346, 353, 402

මද (or ද) 346
 මද 470f
 මදල් 133
 මදද 235
 මත් 168, 405
 මත්පසු 308
 මත්වනු 308
 මතිවට 410 (68c)
 මතිපොරු &c. 373 (26)
 මතිබි (or පි) 74, 121
 මතිස් 58, 72, 116
 මතිසා 53, 72
 මති 403
 මතිවරු 429 (26)
 මතිවල 329 (64)
 මස 224, 238, 339, 422
 මසර 45
 මසරුසු 404
 මසලාසි 121
 මරිත (or මෙ) 224
 235
 මරිවැසි 365
 මල 127, 407
 මල 3, 65, 353
 මලනිසා 190
 මලනියාගුණ 192
 මස 309, 310
 මසක් 153
 මසර 353
 මති 403
 මතිසු 404
 මතිපති 404
 මතිපල් 404
 මතිරි 338, 402
 ම 77, 110, 323, 324, 403
 මොන 76
 මට පසු 308
 මරිම 380 (75)
 මදෙත 76, 77
 මිත 405
 මපති 404
 මපල් 323, 404
 මස 324
 මසා 386
 මසා 76, 437f
 මසරක් &c. 76
 මක්කාල් 365 (75)
 මක්කා 79
 මස 80, 130
 මසමි 108
 මසරු 131
 මප 340

මව් 365 (69)
 මව්කු 365 (68c)
 මත් 309, 310, 327
 මත්තා, } 72, 74, 105f,
 මතු &c. } 112, 113, 79, 327
 මදදරු 373 (69)
 මදු (or දා) 373
 මදුණ 296
 මදුණාණ 296
 මදුණ 470f
 මදුණ 294f
 මද &c. 223, 227, 340
 මදල් 464 (75)
 මදලාලි 365 (14)
 මදලි 152, 176f, 365
 මදලිසු 402
 මද්දන් 115, 176
 මදු 131, 342, 353
 මදුනිලි 434 (71)
 මදුණ 175
 මත්තාන් &c. 175
 මත්තාන් 175
 මත 365 (64)
 මති 54, 342, 400, 407
 මතිසු 400
 මතිසු 54
 මතිසු (or පු) 74, 111
 මති 351
 මර 365 (65)
 මරණ 365
 මරු 402
 මරාණ 365
 මල 133
 මල 407
 මලකුලාප 42
 මලාදු 107, 108
 මල 131, 141, 366
 මල 131, 403
 මල 307
 මල 44, 80, 74, 77, 101, 342
 මවරද 404
 මවා 390, 101
 මවානි 74 (50)
 මව් 404
 මව් 380
 මස 340
 මසාද 381 (69)
 මස 353
 මසනි 190
 මසනි 117
 මසු 78, 131, 405
 මසු 131, 352

මල 353
 මල 76, 174
 මල 366 (69)
 මල 366 (69)
 මල 130, 366 (69)
 මල &c. 68, 353
 මල 65 (69)
 මල 78, 131, 405
 මලනිසා 374 (75)
 මල 131, 352
 මල 327
 මල 65 (68c)
 මල 21
 මල 21
 මල 140
 මල 42
 මල 32, 339
 මල 6, 65, 103, 342
 මල 3
 මල 6, 65, 342, 468
 මල 374
 මල &c. 305
 මල 311, 416
 මල 462
 මල 295
 මල 307
 මල (සා or සා) 175, 155
 මල (or ර) ස 374 (65)
 මල 402
 මල 428f
 මල 366
 මල &c. 303
 මල 434
 මල &c. 303
 මල 141
 මල 303
 මල (or සා) &c. } 175,
 මල &c. } 305
 මල 295, 324
 මල 111, 324
 මල (or සා) 74
 මල 306
 මල 72, 121
 මල 54
 මල 403
 මල 141, 164, 165, 168, 402
 මල (සා or සා) 165, 166, 168
 මල 402 (69)
 මල 380 (75)

මවර 303
 මව් 374 (75)
 මව් &c. 378 (14)
 මව් &c. 374 (14)
 මව් 374 (69)
 මව් 402
 මව් 156
 මව් &c. 156, 169, 170
 මව් (or සා) &c. 169, 170
 මව් 400
 මව් &c. 169
 මව් 366
 මව් 366 (68c)
 මව් 141
 මව් &c. 72, 74, 101, 121
 මව් &c. 156, 157
 මව් &c. 305
 මව් 127
 මව් 228
 මව් 139, 300
 මව් 155
 මව් 165
 මව් 410 (64)
 මව් 47, 54
 මව් 166, 175
 මව් 402
 මව් &c. 74, 102, 353
 මව් 101, 223
 මව් 366 (68)
 මව් 133, 378
 මව් &c. 374 (69)

ම.

ම 319, 320, 321, 406
 ම 75, 115, 346, 382
 ම 103, 346
 ම 65 (51)
 ම &c. 75, 121
 ම 13
 ම &c. 305, 311
 ම 139, 455f, 468
 ම 307
 ම 238
 ම 334
 ම 334
 ම 334
 ම 48
 ම 131
 ම 131
 ම 52, 334

මවා 334
 මවා 334
 මවා &c. 52, 334
 මවා 334
 මද 340
 මද &c. 231, 393, 435
 මත් 393
 මත් 65, 130
 මත් 24
 මත් (or ම) 307
 මත් 104, 238
 මත් 23, 136
 මත් 51
 මත් 141
 මත් 141
 මත් 306, 440
 මත් 392
 මත් 156, 434f
 මත් 156, 169
 මත් 238, 321
 මත් 324
 මත් (or ම) &c. 303, 312
 මත් 226, 342
 මත් 342
 මත් 342 (75)
 මත් 342
 මත් 342 (75)
 මත් 48, 133
 මත් 136, 392, 406
 මත් 307
 මත් 404
 මත් &c. 75, 110, 404
 මත් 461
 මත් 15
 මත් 264f, 280, 287f, 393
 මත් 340
 මත් 65, 128
 මත් 298
 මත් (or සා) 238
 මත් 392
 මත් 403
 මත් 433 (64)
 මත් &c. 43, 75, 111
 මත් or සා 319
 මත් 238, 320, 321
 මත් 342
 මත් 405 (69)
 මත් 331, 342, 405 (69)
 මත් (or ම) 44, 405 (64)
 මත් 340
 මත් 428

මත් 185, 197
 මත් 130
 මත් 330
 මත් 330
 මත් 324
 මත් 391
 මත් 42
 මත් 405 (64)
 මත් 349
 මත් 306, 405
 මත් 238
 මත් 405
 මත් 48
 මත් (or ම) 179, 238, 292, 456
 මත් 148
 මත් 403
 මත් 75 (50)
 මත් 207f, 238
 මත් 148
 මත් 133f
 මත් &c. 179, 223, 228, 340, 456f
 මත් 133
 මත් 116, 403
 මත් 403
 මත් 405
 මත් 15
 මත් 128
 මත් 103
 මත් &c. 75 (9)
 මත් &c. 65, 75, 391 (9)
 ම.

මත් (or සා) 340, 349
 මත් 148
 මත් 340, 449
 මත් 340, 448 (68)
 මත් 231
 මත් 47, 75, 111, 112
 මත් 36 (68)
 මත් 102f
 මත් 72, 102, 118, 295, 402
 මත් 450 (75)
 මත් 80
 මත් 49, 328
 මත් 411
 මත් 43
 මත් 403
 මත් 14
 මත් 68, 374 (68c)
 මත් 340

රව 126	රුපරස 56	රුප 340
රන් 295	රුපරස 56	රුද 340
රත්තා } 75, 112, 121	රුල 108, 382	රුදු 353
රතු &c. }	රුළු 381 (50)	රුදුරු 353
රතන 130	රුසෙය්වස 52	රුළුසල් 352 (75)
රත්(or තු)මල් 330	රුත්තල් 69, 374 (75)	රුළු 404
රත්මාණ 143	රුත් 65, 79, 346 (69)	රුළුස 378 (69)
රත්රත් 405 (75)	රුත් 374 (68c)	රුළුස 143, 390 (75)
රත්(or තු) 135, 139	රුමරෝච්ච 380 (65)	රුළුසකර 405
රත්මලා 330f	රුමාසණ 36 (69)	රුළුල් 133
රත්සදුරු 402	රුමු 378 (68c)	රුළුස 223
රති 403	රුමු 65 (69)	රුළු 47, 338
රත්සදුරු 374 (64)	රුමුවකතාම 68	රුළුර 43
රථ 130	රුමොව 328	රුළුත් 374 (75)
රද 44, 330, 404	රුලා &c. 176 (14)	රු 43, 343
රදවා	රු. 388	රුඬ 380
රදු &c. } 75, 105, 121	රු 237f	රුඬ 43, 130, 343
රදු 220, 340	රුකවල් 352 (75)	රුල් 380 (75)
රදු 43	රුක 468	රු. &c. 388
රත් 42, 88, 353, (75)	රුක 235	රුකු(or තු)ලාසි 374
රත්තිරි 402	රුකණ 42	(69)
රත්වත් 34	රුක 235	රුපරමෙත්තු 374 (68c)
රත්තර්ක (or තු)† 378	රුකුත් 303	රුපෙරි 377 (69)
(68c)	රුමට 235	රුකොරණ 374 (69)
රව 220, 388, 470	රුස 99, 436, (75)	රුදි 88 (71)
රවට 220	රුසණිම 402	රුපරෙරු† 296 (68c)
රව 402	රුල 41 (64)	රුසණිසුරු 402
රවුසදුරු 374 (65)	රු. &c. 79, 303, 346	රුඬ 128f
රස 331, 343 (64)	(69)	රුඬ 374 (68c)
රසදිය 450 (64)	රුමුව 403	රුත්තල් 374 (69)
රසුවත් 405	රුත් 404	රුඬ (or බ) 15 (69)
රස 346	රුමුවාසම් (ලසාම්) 380	රුඬ 343
රසත් 421	රුම 131	රුමති 343 (69)
රසත් &c. 133, 308,	රුමු 80, 88, 75	රුමු (or මු) 366 (69)
346	රුමු 235	රුමු &c. 75, 383 (19)
රසස 346	රුම 78, 327, 404 (64)	රුමු 43, 78, 343
රසකව 311	රුමත් 133	රුමු 43, 130, 343
රසු 327	රුමතිම 327	රුමු 374 (69)
රසුමත් 327	රුම 402	රුමු &c. 374
රථ 139	රුමදික 409	රුමු 139, 300, 353
රු 328, 346, 386	රුමුවත් 402	
රත්ත 378 (69)	රුමු 47	
රත්ත &c. 65, 75, 103	රුමා &c. 75, 105, 121	
රුසි 75	රුම 224	
රුස 75 (9)	රුමරු 374 (69)	
රුසකාසි 130	රුස 374 (69)	
රුසනික 391	රුත් 78, 404 (75)	
රුසදුකත 329	රුතුර 338	
රුසත් &c. 75	රුමු 461 (69)	

a. Colloquially the forms රුලලා, &c. are generally used for the plural.

b. The final vowel is shortened when inflected, as රුම, රුස, &c.

ලකර 69	ලාමම් 133, 366 (75)	ලේකම් 117
ලකුණු† 131	ලාමු 380 (68c)	ලේසි 375 (19)
ලත් &c. 226	ලාමු 79 (68)	ලේන 99
ලන 139, 305, 311	ලාමු 235	ලේලි 72 (50)
ලතට &c. 305	ලාමුත් 378 (75)	ලෝකා } 75, 405
ලතදි 303	ලාමුත්තු 374 (68c)	ලෝකු &c. } (28)
ලතොට 405	ලාමුත් 374 (69)	ලෝකු අත්තා 77
ලති 231	ලාමු 340	ලෝකු අත්තා 77
ලත්† 18	ලාමු 346	ලෝකු අත්තා 77
ලකා 54, 65, 79 (68)	ලාමු 70, 129, 346	ලෝකු අත්තා 77, 143f
ලකොට්ටර 54 (9)	ලාමු 70, 346 (69)	ලෝකු අත්තා 77
ලකු 79 (68)	ලාමාසිසෙතිප්පරා 90	ලෝකු අත්තා 77
ලවට 388	ලාමු 133	ලෝකු අත්තා 77
ලකු 296	ලාමු 88, 128	ලෝකු අත්තා 77
ලකා 128	ලාමු 88, 128	ලෝකු අත්තා 77
ලද 79, 403	ලාමු 133	ලෝකු අත්තා 77
ලදරු 75 (26)	ලාමුකරු 421	ලෝකු අත්තා 77
ලද 119, 403	ලාමු 119, 224, 340, 403	ලෝකු අත්තා 77
ලද(or ද)රි 75 (50)	ලාමු &c. 103, 122	ලෝකු අත්තා 77
ලත්තරුම 374 (75)	ලාමුත් 69, 395 (75)	ලෝකු අත්තා 77
ලත්ස 374 (69)	ලාමු 224	ලෝකු අත්තා 77
ලත්සි } 374 (19)	ලාමු &c. 229, 235	ලෝකු අත්තා 77
ලත්සෙසි } 374 (19)	ලාමුල 136, 219f	ලෝකු අත්තා 77
ලත්සු 374 (68c)	ලාමුම 65, 133, 219f	ලෝකු අත්තා 77
ලත්සෙසු 374 (68c)	ලාමු 224, 374	ලෝකු අත්තා 77
ලතු 129	ලාමු 224, 340	ලෝකු අත්තා 77
ලත්තරණ 56	ලාමුණ 108, 341, 404	ලෝකු අත්තා 77
ල 343	ලාමුණ 235	ලෝකු අත්තා 77
ලකු 334 (69)	ලාමුණ 364 (75)	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 179, 203f, 221,	ලාමු 130, 138f	ලෝකු අත්තා 77
292, 334, 340, 456	ලාමුකර 374 (69)	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 13, 54	ලාමු 321	ලෝකු අත්තා 77
ලබු 56, 382 (71)	ලාමු 33, 42 (70)	ලෝකු අත්තා 77
ලබොරු 54	ලාමු 18, 405	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 334, 340	ලාමුම† 135	ලෝකු අත්තා 77
ලබා 81	ලාමුම 43, 354 (70)	ලෝකු අත්තා 77
ලබිසි 71 (50)	ලාමුමදි 433	ලෝකු අත්තා 77
ලබොරු 380, 411(69)	ලාමුම 33, 43, 354 (70)	ලෝකු අත්තා 77
ලබු 33	ලාමුම 116	ලෝකු අත්තා 77
ලබා 186, 309, 310	ලාමුම 69, 82, 127	ලෝකු අත්තා 77
ලබු 33, 354	ලාමුම 375 (68c)	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 58	ලාමුම (or බ) 40f, 71,	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 341	77 (50)	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 139, 295	ලාමුම 229	ලෝකු අත්තා 77
ලබ 70, 322	ලාමුම 56f, 463 (71)	ලෝකු අත්තා 77
ලබත්ත 378 (64)	ලාමුම 238	ලෝකු අත්තා 77
ලබාම (64) } 374	ලාමුම 78	ලෝකු අත්තා 77
ලබාම (70) } 374	ලාමුම 232, 340	ලෝකු අත්තා 77
ලබාම 378 (68c)	ලාමුම 300, 301	ලෝකු අත්තා 77
ලාකුණ 33 (69)	ලාමුම 99	ලෝකු අත්තා 77
	ලාමුම 135	ලෝකු අත්තා 77

වව්ව 313
 වචන 2, 178 (69)
 වජ් 375f
 වක්කා† 296 (68)
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 366 (69)
 වච 136, 403
 වච්චා 427
 වච්චාකම් 452
 වච්චි } 305, 311
 වච්චි &c. }
 වච්චි 196, 238
 වච්චි 221, 340
 වච්චා 40
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 307
 වච්චි 231, 386
 වච්චි 366 (68c)
 වච්චි 111
 වච්චි 329
 වච්චි 32, 127, 221,
 340, 343
 වච්චි 48
 වච්චි 354
 වච්චි 80, 157, 160, 286f,
 304f, 311, 312, 335,
 346, 391
 වච්චි 193
 වච්චි 128
 වච්චි &c. 60, 131, 329f,
 346, 390f
 වච්චි 68, 88, 406 (70)
 වච්චි &c. 226
 වච්චි 221, 295, 340, 343,
 450, 453f
 වච්චි 2 (75)
 වච්චි 295, 334, 340, 346
 වච්චි 226
 වච්චි 221, 387, 406
 වච්චි 231
 වච්චි 104, 231, 435, 455f
 වච්චි 111, 343
 වච්චි 183, 238
 වච්චි 392
 වච්චි &c. 226
 වච්චි 346
 වච්චි 45
 වච්චි 318
 වච්චි 328, 343, 404
 වච්චි 139, 328
 වච්චි 317, 437
 වච්චි 403
 වච්චි (or ක්) 409

වච්චි 354
 වච්චි 221
 වච්චි 135
 වච්චි 366 (68)
 වච්චි 285
 වච්චි (or ච)† 295
 (65)
 වච්චි 222
 වච්චි 403
 වච්චි (or ච) 61, 134,
 391
 වච්චි 380 (75)
 වච්චි 346, 353 (69)
 වච්චි 459 (69)
 වච්චි 17, 130
 වච්චි 17, 32, 340 (69)
 වච්චි 296 (68)
 වච්චි 65, 193
 වච්චි 65, 403 (69)
 වච්චි 39, 403 (68)
 වච්චි 82f, 221, 343, 350,
 403
 වච්චි 366 (68)
 වච්චි 404
 වච්චි &c. 226
 වච්චි 42 (64)
 වච්චි 187f, 231
 වච්චි 222
 වච්චි 70, 178 (80)
 වච්චි 471 (75)
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 366 (69)
 වච්චි 303
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 82f, 97, 350, 457f
 වච්චි 392
 වච්චි 380 (68c)
 වච්චි 71f, 129, 156,
 350, 404, 469
 වච්චි 346
 වච්චි &c. 226
 වච්චි (or ක්) 221, 231
 වච්චි 403
 වච්චි 404
 වච්චි 221, 387, 406
 වච්චි 231
 වච්චි 131
 වච්චි 176f
 වච්චි 75, 116
 වච්චි 366 (68)
 වච්චි 286f, 402
 වච්චි 41, 133, 402
 වච්චි 402
 වච්චි 131

වච්චි &c. 221, 136
 වච්චි &c. 75, 117
 වච්චි 310
 වච්චි 309, 403, 407,
 428
 වච්චි 129, 346
 වච්චි 80, 130, 346
 වච්චි &c. 226
 වච්චි 221, 222, 339, 340,
 343, 346, 406
 වච්චි 42, 393
 වච්චි 403
 වච්චි 381 (9)
 වච්චි 461 (69)
 වච්චි 366 (69)
 වච්චි 231
 වච්චි 75, 112
 වච්චි 134
 වච්චි 403
 වච්චි 403
 වච්චි 134
 වච්චි 81, 403 (69)
 වච්චි 175
 වච්චි 65, 114,
 420
 වච්චි 36
 වච්චි 403
 වච්චි 116
 වච්චි 445 (75)
 වච්චි &c. 189, 303, 406
 වච්චි 39, 126, 366
 වච්චි 221
 වච්චි 34 (69)
 වච්චි 130
 වච්චි 150, 219, 287f, 352,
 403, 407
 වච්චි 57
 වච්චි 2, 130
 වච්චි 3, 411
 වච්චි 57
 වච්චි 425, 459, 464
 වච්චි 330
 වච්චි 330
 වච්චි 130
 වච්චි 296
 වච්චි 37
 වච්චි 37
 වච්චි 134, 403
 වච්චි 296, 343 (69)
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 103, 343
 වච්චි 378 (69)
 වච්චි 79

වච්චි 402
 වච්චි 404
 වච්චි 392f
 වච්චි 392
 වච්චි 392, 403 (68)
 වච්චි 343, 403 (69)
 වච්චි 366 (68c)
 වච්චි 392
 වච්චි 116
 වච්චි 346
 වච්චි 461
 වච්චි 2, 133, 366
 වච්චි 134, 343
 වච්චි 406
 වච්චි 403
 වච්චි 366 (69)
 වච්චි &c. 396
 වච්චි 404
 වච්චි 236
 වච්චි 235
 වච්චි 126
 වච්චි 235
 වච්චි 99, 127, 295, 417
 වච්චි (or කරු) &c.
 68, 75, 390f
 වච්චි &c. 386, 406
 වච්චි 42, 49, 295, 296
 වච්චි 425f
 වච්චි 307
 වච්චි 454
 වච්චි 438
 වච්චි 307
 වච්චි 235
 වච්චි 235
 වච්චි 236
 වච්චි &c. 470
 වච්චි 154 (71)
 වච්චි 107, 382, 393
 වච්චි 121
 වච්චි 235
 වච්චි 235
 වච්චි 236
 වච්චි 380 (75)
 වච්චි 468
 වච්චි 428 (71)
 වච්චි 235
 වච්චි 306
 වච්චි 306
 වච්චි 235
 වච්චි 235
 වච්චි 235
 වච්චි (or ච) 131
 වච්චි 405

වච්චි &c. 75,
 122
 වච්චි &c. 135, 138f, 312,
 346
 වච්චි 79, 133, 354
 වච්චි 45 (69)
 වච්චි 136
 වච්චි 235
 වච්චි 75, 121
 වච්චි 107, 330, 403
 වච්චි (or ක්) 44 (69)
 වච්චි 128
 වච්චි 235
 වච්චි 219 (82)
 වච්චි 235
 වච්චි 130
 වච්චි 295 (75)
 වච්චි 235
 වච්චි 183, 196, 316
 වච්චි 238
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 26 (69)
 වච්චි 224
 වච්චි 235
 වච්චි (or ක්) 238
 වච්චි 238
 වච්චි 423
 වච්චි (or කරු) 46
 වච්චි 40
 වච්චි 321f
 වච්චි 409 (68)
 වච්චි 343 (64)
 වච්චි 33, 381
 (69)
 වච්චි 366 (75)
 වච්චි 189, 303
 වච්චි 404
 වච්චි 403
 වච්චි 303
 වච්චි (or කරු) 366 (68)
 වච්චි 366 (68)
 වච්චි 411
 වච්චි (or ච) 346
 වච්චි 453
 වච්චි (or ද) 346
 වච්චි &c. 226
 වච්චි 409 (68)
 වච්චි 58, 79
 (68)
 වච්චි (or ද) 340, 393
 වච්චි 395 (75)
 වච්චි 224
 වච්චි 130, 178, 232, 334,
 435

වච්චි 181, 182
 වච්චි 232, 340
 වච්චි 403, 404
 වච්චි 403
 වච්චි 98
 වච්චි 375f
 වච්චි (69)
 වච්චි (64) } 79, 403.
 466
 වච්චි 235
 වච්චි 445 (69)
 වච්චි 178 (69)
 වච්චි 181, 182
 වච්චි 378 (69)
 වච්චි 309, 400
 වච්චි (or ක්) 375 (70)
 වච්චි 366 (69)
 වච්චි 400
 වච්චි 296 (69)
 වච්චි 65
 වච්චි 404
 වච්චි 133, 404, 429
 වච්චි 130
 වච්චි 42, 48 (69)
 වච්චි 461 (69)
 වච්චි (or කරු) 405
 වච්චි 88, 316 (75)
 වච්චි 48
 වච්චි 323, 324
 වච්චි 402
 වච්චි 402
 වච්චි 88, 130, 316
 වච්චි 309
 වච්චි (or කරු)
 89
 වච්චි 323, 324
 වච්චි 411 (69)
 වච්චි 35, 130
 වච්චි 224
 වච්චි 24, 405, 407
 වච්චි 133, 402, 404
 වච්චි 395 (75)
 වච්චි 1, 80 (64)
 වච්චි &c. 224,
 229, 235
 වච්චි } 316
 වච්චි }
 වච්චි 375 (69)
 වච්චි 294f
 වච්චි 297
 වච්චි 404
 වච්චි 402
 වච්චි 375 (64)

වූ 222f
 238, 285, 294, 340,
 394, 435
 වක 317, 462
 වෑ 343
 වෑ 78, 130, 404
 වෑ 103, 327
 වඩ 298
 වඩ 49
 වඩ 340
 වෑ 340
 වෑ &c. 45, 64
 (9 & 14)
 වෙ 235, 238
 වෙව 238
 වෙව 367
 වෙව 367 (80)
 වෙව 297
 වෙව 329
 වෙව 343
 වෙව 48, 295 (75)
 වෙව 41, 354
 වෙව &c. 99, 405
 වෙව 99, 100, 346
 වෙව 295
 වෙව 378 (69)
 වෙව 402
 වෙව 141, 398, 426
 වෙව 306, 398
 වෙව 141, 322, 351
 වෙව 311
 වෙව 346, 353
 වෙව 459f
 වෙව 367 (69)
 වෙව 367, 418
 වෙව 235
 වෙව 405
 වෙව &c. 224, 229
 වෙව 428 (75)
 වෙව 409
 වෙව (or ක) වෙව 61
 වෙව 48
 වෙව 137 (75)
 වෙව 137 (75)
 වෙව 330
 වෙව 40 (69)
 වෙව 340
 වෙව &c. 75, 100
 101, 151, 354
 වෙව (or ද) 49,
 65, 295, 296
 වෙව 40, 71
 වෙව, Vide
 වෙව

වෙලෙප 404
 වේ 114, 238, 346, 405
 වේද 450f (69)
 වේල &c. 224, 229
 වේලා 128
 වේලාසක 303f
 වේලාසක &c. 303
 වේලි 367
 වේලෙ 235
 වේගයා 65 (49)
 වේගව 340
 වේසා &c. 75, 121
 වේදා 346
 වේද්‍යයා 459 (69)
 වේදාකරණ 391
 වේදා 346, 353 (69)
 වේදයා 65f
 වෝද්‍රු 43

 ය.
 යුධ 66 (68)
 යුධ 343
 යුධ 343 (9)
 යුධ 36, 296, 343
 යුධ 395
 යුධ 396
 යු 176f, 346, 391
 යුධ 406
 යුධ 38, 391
 යු 341
 යු 396
 යුධ 297
 යුධ 38, 66
 යුධ 395
 යුධ 39 (64)
 යුධ 12 (69)
 යුධ 134
 යු 38, 70 (9)
 යුධ 341f
 යුධ 12, 296 (68)
 යු 404
 යු 38, 146, 149,
 346, 410 (69)
 යුධ 409
 යුධ 409
 යුධ 66, 83, 130, 336
 යුධ 26
 යුධ 343 (64)
 යුධ 130
 යු 38, 343
 යුධ 406
 යුධ 406
 යුධ 327 (68)
 යුධ 38 (69)

ගාලු 79, 128
 ගාඤ්ඤා 406
 ගාඤ්ඤා 80, 130, 353
 ගාඤ්ඤා 38 (69)
 ගිලිල 20f, 38
 ගිරස් (or s) 57f
 ගිරස්වත්ත 57
 ගිලා 38, 80, 130
 ගිණ 103
 ගිණු 405
 ගිණ් 134, 332, 343
 ගිණල 134
 ගිණොත්ත 332
 ගිණි 38, 346 (69)
 ගිල 38 (69)
 ගිලාපාර 139
 ගුණ 38
 ගුණි 15, 296
 ගුණ 405
 ගුණ 38
 ගුණා 38
 ගුණා 38
 ගුර 38
 ගුල 38
 ගා 343
 ගාගාල 38 (9)
 ගාඤ්ඤා 14
 ගේස් 38, 38
 ගාගාල 38

ග.

ගච්ඡා 341
 ගච්ඡා 330
 ගච්ඡා 57, 146
 ගච්ඡාත්ත 95
 ගච්ඡා 146
 ගච්ඡා 57f, 146, 349
 ගච්ඡා 146, 349
 ගච්ඡාත්ත 141
 ගච්ඡා 141
 ගාච්ඡා 341
 ගිව 341
 ගාගාල 313
 ගාගාල 146

ග.

ගාගාල 375 (69)
 ගාගා 32, 346
 ගාගා 12 (69)
 ගාගා 62, 123
 ගාගාත්ත 376 (69)
 ගාගාත්ත 62, 296, 130,
 455f (69)

ක්‍රි.වි. 70
 ස් 328
 ස් 347
 ස් 23, 62, 130, 347
 ස් 68
 ස් 62, 144
 ස් 79
 ස් 62 (69)
 ස් 343
 ස් 158, 391
 ස් 158, 391
 ස් 66
 ස් 139
 ස් 158
 ස් 130, 402
 ස් &c. 353, 390,
 (69)
 ස් 12, 18 (69)
 ස් 51, 53
 ස් 51, 53
 ස් &c. 159, 170
 (69)
 ස් 109
 ස් 97
 ස් 405
 ස් 140, 148, 316, 334,
 349
 ස් 313, 346
 ස් 402
 ස් 177
 ස් 177
 ස් 35, 141, 346,
 350f
 ස් 405
 ස් 306
 ස් 404
 ස් 3
 ස් 404
 ස් &c. 402, 404,
 427
 ස් 128
 ස් 405
 ස් &c. 227
 ස් 296
 ස් 346
 ස් 144
 ස් 33 (69)
 ස් 33 (9 sing.)
 ස් 58, 66
 ස් 66
 ස් 298
 ස් 14, 27
 ස් 367 (75)
 ස් 367

සංවත් 133, 418
 සවස 388
 සවස 387
 සවසන් 338 (75)
 සං. 367 (68c)
 සං. 338, 381
 (69)
 සං. 367, 468 (68c)
 සන් 116, 140, 57, 58,
 80, 346, 352, 353,
 407
 සන්තක 307
 සන්තක 410 (69)
 සන්තර 402
 සන්තර &c. 307
 සන් 13, 346 (9)
 සන් 410
 සන්ත 343, 405
 සන්ත 303
 සන්ත 404
 සන් &c. 66, 80, 140,
 352, 353, 400
 සන්ත 149
 සන් 80, 346 (69)
 සන් 135
 සන් &c. 75, 111, 404
 සන් 56
 සන් 56
 සන් 57 (69)
 සන් 221, 83, 336,
 341
 සන් 50, 328, 402, 407
 සන් 403
 සන් 131
 සන් 335
 සන් (or ද.) 69
 සන් 309, 310
 සන් 409
 සන් 316
 සන් 316
 සන් 3, 58, 67
 සන් 81 (69)
 සන් 39
 සන් 39, 296
 (69)
 සන් 309
 සන් 79, 403
 සන් 50 (69), 52
 සන් 311
 සන් 443
 සන් 367 (19)
 සන් 443 (69)
 සන් 403
 සන් 403

සත්වර් 403
 සතස &c. 221
 සතිට් 68 (69)
 සප් 75, 404 (35)
 සප්ත 146, 346
 සප්තා 146
 සප්තම 141
 සප්තාස 80, 346
 සප්තසත්ව 406
 සප්තවිධත් 89, 92
 සප්තවිධත්සමස් 326
 සප 221, 339
 සප (or සා)ත්තු 375 (68c)
 සපස 221
 සපාමිණ 405
 සපිරිවර 334 (64)
 සපර 307
 සබ්බිසාසු 13
 සබ්බ 378
 සබ්ද 316, 404
 සබ්දවිධත් 89, 93
 සබ්දවිධත්සමස් 327
 සබ්බත් 375 (75)
 සබ්බ (කුසුළු) 367
 සබ්බ (or සු)ත්තු 129, 382 (68c)
 සබ්බ 79, 128
 සබ්බාස 453 (19)
 සබ්බසත්තසාද 381
 සබ්බසත්ති 34 (69)
 සම්ම 403
 සම්මුණි &c. 141, 307
 සම්මුල 34
 සම්මුද්ධවිභක්ති 89, 92
 සම්මුද්ධවිභක්තිසමාස 326
 සම්මුද්ධසමාස 405
 සම්මුඛ 316
 සම්මුඛවිභක්ති 89, 93
 සම්මුඛවිභක්තිසමාස 327
 සම්මි 457
 සම්ම 367
 සම්මෝධවිභක්ති 89f
 සම්ම 295, 343, 346, 405
 සම්ම &c. 309, 310
 සම්ම 48, 343
 සම්මාස 400
 සම්මාසාස 406
 සම්මාසස 406
 සම්මබ්දරු &c. 400

සමතල 103
 සමසි 430 (9)
 සමර 40
 සමස් 323 (75)
 සමස්සර් 294
 සමසර 141
 සමසරත් &c. 169, 170, 171
 සමසරව්ව 303, 306
 සම 296 (68)
 සමාගම් 426 (75)
 සමාදර 403
 සමාද්ධිමුලාදි 411
 සමාදානසරණවිමසි 138
 සමාර 147 (64)
 සමාස 323 (69)
 සමාසකිසා 294
 සමිස 66 (69)
 සමිස 403
 සමිසරණ 403
 සමු (or සු)ත්තා 367 (68)
 සමුද් 78, 405 (69)
 සමුද් 68 (68)
 සමුද් 405
 සමුද් 78, 352, 405 (64)
 සමුඛ 68 (69)
 සස 140
 සසත් 48
 සසරු 331, 405
 සසි 103, 404
 සසිස 406
 සසිසාම 154
 සසිසාමවිමසිණ 141
 සසිස 39
 සර්සස් 380
 සර 18, 343, 407
 සරදත්සද 97
 සරත් 341 (35)
 සරත්තු 358f (68c)
 සරත 404
 සරණ 331, 343 (64)
 සරණස්සද 51, 53
 සරබර 388
 සරම් 382 (75)
 සරම්ස 375 (65)
 සරසත් 380 (14)
 සරම් 367 (69)
 සරස &c. 221, 331
 සරසද 51, 53
 සරස් 388
 සරසර 388

සරසස් 330
 සර 328
 සරිත් 47
 සරු 343
 සරුවත් 382 (75)
 සරුවත්තල 367
 සරත්තු 380f (26)
 සල 404
 සලච්ඡ 367 (65)
 සල 221, 349
 සලල 404
 සලක 221
 සලස්ස &c. 227, 229, 289f, 460
 සලාද 375 (65)
 සලාම් 382 (75)
 සම් 382, 352
 සමස් 400
 සමස් 403 (75)
 සමාණ 400
 සමිද 404
 සමත් 343 (75)
 සමාන 367 (69)
 සමිද 402
 සස් 388
 සස 343
 සසත් 402
 සසදර 402
 සසල 402
 සලස 221
 සසර 316 (64)
 සසිරික 402
 සසත් 134
 සස 309, 311, 334, 403, 427
 සසතරුචල 335
 සසපිරිවර 334
 සසමුලිත් 462f
 සසලා 404
 සසස් 346
 සසසු 146, 149, 346
 සසස්ස 402
 සසසා 405
 සාති 231
 සාතිකම් 311
 සාසාදර 54, 103
 සම් 129
 සා 316
 සා 367 (65)
 සාගිලිමත් 367 (75)
 සාසා 3, 66, 67 (68)
 සාසාත් 16, 34 (69)
 සාසාසා 3, 66, 347f (64)

සාසිද &c. 229, 235
 සාසර 34, 316 (69)
 සා 313
 සා 45, 311, 343, 437f
 සාසත්තු 375 (68c)
 සාසිකාර 411 (9)
 සාසර 405 (69)
 සාද &c. 221, 227, 341
 සාද (or සා)රණ 67
 සාද 334, 455f (69)
 සාදිත්තා 367 (68)
 සාද (or සු) 313, 314
 සාධන 178 (69)
 සාප්ප &c. 380, 390f (68c)
 සාප 429 (69)
 සාමිබු 367 (68c)
 සාමෙණර 152
 සාමාසාසත් 306
 සාමාසාලිමත් 70
 සාමි 176, 381 (14)
 සාමුච්ඡ 423
 සාම 375 (64)
 සාමිත් 367 (75)
 සාමිල් 367 (75)
 සාර 140f, 221, 343, 352, 405, 466
 සාරවත් 450
 සාලි 108
 සාලල 375 (9)
 සාලිස 145, 352
 සාම් 352 (68c)
 සාසා 66 (69)
 සාසාම 235
 සාප 49, 349
 සාමරස්ස 402
 සාස 37, 353 (64)
 සාසණස්සත් 308
 සාසණ 235, 387, 406
 සාසිති 75, 121
 සාසාප්ප 69 (64)
 සාසා 50, 403
 සාසාද්ද 50, 79, 403 (68)
 සාසණ 235
 සාප (or සා)සාමිබර &c. 378 (64)
 සාප 66 (64 & 69)
 සාපිත්ති 75, 122
 සාසිවත් 306
 සාසා 68 (68)
 සාම 172
 සාමද &c. 303
 සාර 183

සාරස (or ම)ව් 130
 සාරස 235
 සාරිසර 222
 සාරත් &c. 306, 308
 සාර් 457
 සාලිද්දි 378 (69)
 සාලකර 66, 406, 455f
 සාල 235
 සාලිල් 367
 සාමාම 159, 172
 සා 313, 314
 සාලල 378 (69)
 සාලද 235
 සාම 141, 159, 160
 සාමදුම් 303
 සාමිති 401
 සාසි 401
 සාසණ 196, 235
 සාසණ 66, 456
 සි 261, 313, 341, 343
 සිසි 403
 සිසුරු 66, 409
 සිත 224
 සිතන 92
 සිසු 405
 සිසුණ 375 (14)
 සිට 341
 සිටි 187, 406
 සිටු 118
 සිත් 55, 80, 133
 සිත්ත (or සා)ර &c. 44, 55, 354 (4)
 සිත 224, 405
 සිතාසිත් 375 (69)
 සිතිමත්
 සිතාමත් } + 44 (75)
 සිතන 235
 සිම 288f, 296, 298
 සිමාසි 406
 සිදත්සත් 4
 සිද්ද්දි 375 (69)
 සිද් (or ද) 232, 339
 සිද් 400, 404
 සිද්ධත් &c. 61
 සිද්දා 131, 338
 සිද්ධත් 402
 සිද්ධ 99
 සිද්ධත් 401, 428f
 සිද් 405
 සිද්දා 404
 සිද් 235
 සිත්ද 224
 සිත්ද 186 (68c)

සිත්තත්සර් 411 (69)
 සිත්තම් 367 (75)
 සිතාස 235
 සිති 306
 සිතිද් (or ද) 61
 සිත් 80
 සිප්පම් 367 (75)
 සිප්ප 375 (19)
 සිප්පල් 426 (75)
 සිසි 352 (19)
 සිසි 378 (17)
 සිසි 232, 339
 සිමෙත්ති 375, 378 (69)
 සිස 149, 158, 346
 සිසත්සුද්දා 409
 සිසල් 346
 සිසු 160, 173, 346
 සිසු 346, 405, 420
 සිසාත්සිමස් 402
 සිසාත් 404
 සිත් 346, 368
 සිරද 404
 සිරි &c. 391, 400
 සිරිත 400
 සිරිත් 47, 80 (75)
 සිරිප 80 (69)
 සිරිම 375 (75)
 සිරිල් &c. 402
 සිරිලා 405
 සිරි 144f
 සිරිපද 127
 සිරිපා 104
 සිරිප් 144f
 සිට 402
 සිල් 116
 සිල් 380
 සිටු 352
 සිවුරු 131, 144
 සිස් 346, 354
 සිස 341
 සිසාර 40
 සිසි 402, 404
 සිසිරකර 402
 සිසි 313
 සිස 404
 සිසු 1, 354
 සිති 134, 295
 සිතිත් 405
 සිතිල් 295
 සිස 77, 103, 404
 සිසු 1, 66, 134, 390f

සි 145f, 314, 331, 404	සුමාසු 60	සේර(or සේ)ම 159,
සිව්වු 367, (68)	සුම(or හ)ද 44, 134	172
සිකා 134, 343	316	සොව්වම් 368 (75)
සිකක්කාරම් 367 (75)	සුසාන 381 (69)	සොඩ 328
සිනි 367 (69)	සුසුම්ල 414	සොදර 321, 403
සිනු 375 (68c)	සුසිරි 316	සොළේ 202
සිමා 128	සුසුදු 404	සොබන 402
සිමා 105f, 367	සුච 39, 139, 405	සොමනස් 135
සිර 235	සුගම 368 (75)	සොම් 402
සු 144f, 316, 334,	සු 313, 144f, 352	සොමදින 409
341	සුසුම 346	සොග 223
සුත්තානම් 367 (75)	සුසිරි 378 (69)	සොර &c. 76, 306 (4)
සුකර 316	සුව 346	සොල්ලර 378 (64)
සුබ 346	සුභ 66, 130	සොල්ලු 375 (26)
සුගත් &c. 400, 402	සුදනම 368 (75)	සොලෝ 129
සුගකු 316, 334 (69)	සුදු 368 (68)	සොකොටු (or සු)රු
සුග 409	සුනිමි 368 (75)	335 (27)
සුගත් 405	සුසා 54, 78, 346 (9)	සොලොය 149
සුවරින 316 (69)	සුගෝදය 54	සෝ 407
සුග් 341	සුර 223	සෝව් 2 (69)
සුග්ග 367 (68)	සා 346	සෝද 223
සුග්ගු 37 (70)	සෙ 313, 314, 261f	සෝප්ප 378 (69)
සුග(or ද)බත් 56	සෙක්කු 368 (68c)	සෝමත් 368 (75)
සුදු &c. 75, 112, 121	සෙකරතාරිස් &c. 378	සෝර්ති 375 (69)
සුදු 56, 60, 135, 405	(14)	
සුදුදු 402	සෙව්ව 368 (19)	හ.
සුදුමුල 437	සෙව 303	හුකුමානාංග 10
සුමා 81	සෙන් 402	හ 148, 346
සුග් 335	සෙන්වඩ 429	හකු 131
සුගතුරු 335	සෙදල් 405	හකුරු &c. 75 (70)
සුගදර 14, 66	සෙදහල් 303	හකුම 225, 227
සුගිල (or නිල්) 316	සෙහන 68 (14)	හනි 231
සුගෙර 402	සෙකපුරුදු 66, 409	හව්ව 130, 368
සු 380	සෙබඩ &c. 72, 119	හඩ 14, 248f (64)
සුමටුර 316	සෙමර 101	හන් 149
සුමාන 375 (69)	සෙමින් 306	හතර 148, 352f
සුමනිරි 316	සෙසින් 311, 428f	හකුළුස් 149
සුග 346	සෙර 76 (60)	හතුරු 111
සුරතල් &c. 75	සෙරෙපු 129, 368	හද 221, 459, 80
සුර 97, 402	සෙල්ලම් 66, 368	හද 15 (64)
සුරම 402	(75)	හද (or ද)වත් 61 (75)
සුරනිමෙස් 402	සෙසු 46	හදපාත් 329 (75)
සුරපුර 327	සොකල 378 (69)	හදර 40
සුරලෝ 402	සොකොට්ටම් 368 (75)	හද්දසියෙන් 308
සුරු 325	සොගමාල 368 (65)	හන් 201f, 405
සුරුව්වු 368 (68c)	සේ 300, 301, 311,	හන්ද 309, 310
සුරුවත් 382	405, 460f	හන්දි 130
සුලක 128, 403 (64)	සේක (or කි) 298,	හන්දුරු 111
සුල 368 (69)	299	හගුප්ප්වු 329, 368
සුලපු 380 (68)	සේකර 402	(68)
සුව 301, 346	සේද 375	හප 221, 339
සුවක 343	සේනා 68 (68)	හපත් 465 (37)
සුවත් 353, 405	සේනාපති 433 (17)	හබ 79 (69)
සුවහස් 145f	සේරු 69, 368 (68)	

හබල් 133	හාර්ති 378 (69)	සි(or කි)තුල් 46
හබලෙහි 386 (69)	හාර්ත 379 (69)	(75)
හබ 405	හාර 43, 140f, 221, 352	සිතුවත් 450
හම්බන් 368	හාර 444	සිනෙසි 455
හම්බම 449	හාල් 386 (75)	සිකෝපදේශ 418 (69)
හම්බාකාර 368	හාව 227	සිදි 232, 339
හම 221	හාසමන 309f	සිදේ 235
හමද 230f	හාසා 313	සිනද 224
හමාර 147, 295	හැකි 185	සිනද 309, 310
හස 404	හැගෙ 235	සිනදේ 235
හසියෙන් 441	හැව්ව 127, 368	සිනක &c. 75 (12)
හර 40, 339, 343	හැට 145	සිම 339
හරත් &c. 75, 115,	හැඩ 464f (69)	සිමරස් 402
329f, 341	හැඩි 248	සිම 404
හරණ්‍යකු 378 (68c)	හැන්තා 149	සිමාලය 421
හරව 227	හැන්තම 69 (64)	සිමි 107, 327
හරස් 455	හැනිති 121	සිමිදි 410f 69)
හරි 160, 231, 312f, 368	හැදි 88 (72)	සිය 344
404, 405, 468	හැදිතා 470	සිර (or රි) 78, 324,
හරිගස්ස &c. 222, 227	හැගෙ 235, 317	346, 368, 390
හරිගස්ස 235	හැග් 79 (68)	සිරකාර 429
හරිය 457	හැප්පත් 75, 122	සිරමණ 368 (65)
හල් 7, 58, 79	හැපෙ 235	සිරවරණ 324
හල 221	හැබ් 452 (68)	සිරි 407
හලන්සද 97	හැබ්ව &c. 306	සිල් 295 (75)
හලනාගබ්ද 97	හැම 159, 172	සිල්ල 116
හලක 221f	හැමද &c. 303	සිස් 295, 346, 354
හලිකිරිය 188	හැයි 308f	(75)
හැඩි 130	හැර 237f, 309, 310	සිනි 313
හැව්ස් 410 (75)	හැරගෙණ 42	සිංහා 296 (68)
හැවුරු 131	හැරමි 130, 430	සි 130, 185, 219, 261
හන 130, 347	හැරෙ 235	සිකා 134
හනි &c. 75, 109	හැලෙ 235	සිත්තම 306
332, 404	හැළිපි 131	සිත 86, 127
හනිගෝපක 329	හැසිරෙ 236	සිරථ 111
හස 341	හැළි 130	සිර 235
හසුන් 134	හැගෙ 235	හුගත් 159, 170, 409
හසුරුව 227	හැරෙ 235	හුග්බ 368 (68)
හග (or හා) 313	හි 341, 344	හුග 341
හල 40, 145f	හිත්තා 344 (68)	හුග් 37, 46, 385
හග &c. 227	හිත්ම &c. 229, 235	(70)
හග්වි 34	හිත 224, 398	හුග්ප්වත් 406
හස &c. 77, 103	හිතමත් 395 (75)	හුගස් 403
හා 104, 219, 309, 311,	හිග් 405	හුගස්සන 403
313	හිගුරු 43	හුද 405
හාක්ක 378 (69)	හිට (or හිටත්) 311	හුදකලා &c. 306
හාත්ත &c. 305	හින 405	හුන් 420
හානි 42 (69)	හිත් 80 (75)	හුන් &c. 75 (50)
හානිකර 158f	හිත්තා 463	හුමස් 45, 133
හම් &c. 71, 125, 176f	හිත &c. 44, 224, 235,	හුසි 313
හාමුදුරු 152 (26 pl.)	339, 344	හුම 313

a The form හම්බනම් is more commonly used.

හුරි 48	කෙම්බා 313f	කොත් 312
හුරේ 313	කෙ මිත් 306	කොද් 68, 139, 301
හුල් 58 (75)	කෙසි 313	කොද්දප්පා, } 77
හුලක 128	කෙසින් 81	කොද්දමා } 77
හු 388 (68c)	කෙර <i>vide</i> කෙර	කොදකම් 458
හුනිකම් 368 (75)	කෙරළි 68, 341 (69)	කොද්ද &c. 306
හුහු 111	කෙල 139	කොද්ද 322
හුර 223	කෙවත් 312	කොය 223
හුරු 43	කෙල 3f, 224, 354, 405	කොර 100
හ 339	කෙල (or ල) ලි 60	කොරකම්කර 179
හාද 6, 80 (69)	කෙළුල්ලකු 60	කොරණ 129
හෙත් 313	කෙර 3, 134, 354	කොර 68, 306
හෙට්ටි 108, 368	කේ 163, 313	කොරේ 313
හෙට &c. 303	කේතු 129	කොළි 313
හෙත 127	කේත 440 (9)	කෝ 166f, 312
හෙප්ප 368 (68c)	කේම &c. 322	කෝඩි 2, 130
හෙම 405	කේර 379	කෝද 223
හෙමකුර 402	කේවා 104	කෝසිසා 313, 314
හෙමිපිටිසසා 466 (68)	කේසා &c. 388	

